СРПСКА КРАЉЕВСКА АКАДЕМИЈА

ЗБОРНИК

ЗА

ИСТОРИЈУ, ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРПСКОГА НАРОДА

ПРВО ОДЕЉЕЊЕ

СПОМЕНИЦИ НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

КЊИГА III

БЕОГРАД
ШТАМПАНО У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ
1905.

СРПСКА КРАЉЕВСКА АКАДЕМИЈА

СТАРИ СРПСКИ ЗАПИСИ И НАТПИСИ

СКУПИО ИХ И СРЕДИО

ЉУБ. СТОЈАНОВИЋ

КЊИГА III

Ова је књига помогнута из фонда д-ра Љубомира Радивојевића

БЕОГРАД

ШТАМПАНО У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

1905.

ПРЕГЛЕД.

—

I КЊИГА.

I. Записи и натписи са означеном годином, и којима се година приближно може одредити.

II КЊИГА.

II. Записи и натписи недатирани.

III КЊИГА.

СТРАНА

ПРЕДГОВОР.

Кад сам још пре двадесет и три године покушао да направим свод Српских Родослова и Летописа, намислио сам да и све записе и натписе скупим и средим у једну књигу. Али за тај рад никад нисам могао одвојити довољно времена. Тек кад сам разрешен од школе, предузео сам га да радим, и после рада — с малим прекидом — од пет ипо година, ево га сад готова. Отворено признајем да се, почињући овај посао, нисам надао да ће ме оволико труда стати, и да ћу оволико нових записа и натписа моћи прикупити (око 1500, дакле ¼ од укупног броја). Да сам то знао, тешко да би га и предузео радити.

Нисам се смео ограничити простим прештампавањем изданих записа, јер многи издавачи нису били вешти своме послу, и издања су њихова непоуздана. Ваљало их је у колико је могуће више упоредити с оригиналима. Радећи то у Београдским библиотекама, нашао сам их доста нових, до сад неизданих. Очекивао сам да ће их још више бити у Фрушкој Гори, и нисам се преварио. Што сам за сразмерно кратко време (два пута по петнаест дана) могао прегледати библиотеке свих Фрушкогорских манастира и Карловачку Патријаршку, имам да захвалим г.г. Ст. Станојевићу, Тих. Остојићу, Јовану Радонићу и о. Валеријану Прибићевићу који су са мном у друштву (кад један, кад двојица) путовали и овај посао радили. Он је дакле колико мој, толико и њихов. Позната предусретљивост старешина манастирских г.г. Ил. Руварца, Анатолија Јанковића, Димитрија Бранковића, D-r Георгија Летића (сад епископа), Георгија Маријановића, Саве Орловића, Спиридона Илића, Теофана Косовца, Митрофана Павловића, Нестора Обшића, Сергија Поповића, Серафима Винчића, Милутина Јакшића и проте Дим. Руварца, много нам је овај посао олакшала. Хвала им! — После Фрушке Горе оби-

шао сам и неколико манастира у Србији (Студеницу, Жичу, Љубостињу, Раваницу, Манасију, Горњак и Витовницу). — Запис из ман. Житомислића упоредио ми је г. Мих. Н. Сперански, а оне из Сарајевског Црквеног Музеја г. Влад. Скарић.

Скоро половину овде објављених нових записа (око 600) послали су му које моји лични пријатељи, које пријатељи овога посла на позив Српске Краљевске Академије.

На првом месту да поменем рано преминулог проф. Атанасија Пејатовића, из Плеваља, који ми је послао преко 300 записа из ман. св. Тројице и из Новопазарског санџака. Истина запис из м. св. Тројице објавио је доцније г. Миленко Вукићевић (који ми их је у рукопису ставио на расположење), али ја сам их већ раније имао у препису пок. Пејатовића. — Г. Зах. Поповић свешт. из Зворника послао ми је око 80 записа из Зворника, м. Ломнице и околине. — Г. Илар. Руварац уступио ми је преко 60 записа које је он исписао или од других препис добио, а толико је послао и о. Леонтије Нинковић из ман. Добрићева. Г. Мих. Н. Сперански, уступио ми је преко 40 записа већином из м. Житомислића и из Сарајева, а толико ми је дао и г. Акс. Обрадовић из Берлинске библиотеке, где је и упоредио већ издане записе. — Г. архим. Исаија Опујић послао је 26 записа из ман. Крупе, а толико ми је предао и г. Ст. Станојевић, из разних крајева. — Г. Ст. Димитријевић предао ми је дваестину записа, већином из Ст. Србије, и толико исто послао ми је г. Влад. Скарић из Сарајева. — Г. Андрија Јовићевић послао ми је петнаестину већином снимака из ман. Мораче и из Црне Горе. — Г.г. Тих. Остојић и Јов. Радонић послали су ми први дваестину, а други десетак записа из разних крајева.

Г. Ал. Белић дао ми је дваестину записа, већином из Србије. — Од г.г. Љуб. Ковачевића, Ђ. Поливке и о. Филарета Петровића добио сам по седам записа. — Из рукописа пок. И. Јастребова, и из снимака пок. Мих. Ст. Ризнића употребио сам по шест записа, а по толико сам добио и од г.г. Ђ. Коларовића, свешт. и проте Дим. Руварца. — Пет записа добио сам од г. Пет. М. Вучковића, по четири од г.г. Сергија Шакрак-Нинића, Мих. Вукићевића и Тих. Ђорђевића; по три од г. Дамј. Прерадовића; по два од г.г. Саве Тодоровића и Пет. Костића; и по један од г.г. Јов. Мишковића, Јов. Томића (он ми је уступио и своје исписе из „Црногорке“), А. Сандића, Андре Гавриловића, П. Ненадовића, Драг. Јекића, и Милића, богослова.

О самом начину уређења и штампања ових записа к ономе што сам рекао у предговорима првој и другој књизи имам да додам још ово. Уз записе који су издавани више пута, поменута су само она издања, где су издавачи преписивали с оригинала. Ако је било каквих разлика у ортографији, поклоњена је вера ономе, који је познат као вештији у томе послу; а ако је било каквих јачих одступања у тексту, поменуто је у напомени. Непоуздана и непотпуна издања штампана су често грађанским словима. Иста су слова употребљена и за записе од половине XVIII века, када превлађује руска рецензија.

До краја XVII века уношени су тако рећи сви записи и натписи, а из XVIII века изостављени су неки, за које сам држао да немају никакве вредности, н. пр. да је књига била некога сасвим непознатог човека или калуђера. Из XIX века уносио сам само оне записе који могу имати неке историјске вредности, или такве који су писани потпуно у духу средњега века, да се види докле је он код нас трајао.

Штампање ових трију књига трајало је скоро четири године, и за то време приличан број записа или је где објављен, или сам их ја добио. Сви ти записи унесени су у *Додатак*. Ту су штампани и они које сам случајно пропустио унети на своје место у I и II књизи. Неки записи који су раније штампани по нетачним издањима прештампани су такође у Додатку по бољим преписима које сам доцније добио. — За време штампања регистра добио сам још око стотину нових записа, те сам и њих додао на крају иза регистара, као *трећи додатак* (стр. 457).

У *Допуне и Исправке* (на крају ове књиге, стр. 477) унесене су поправке неких записа по бољим преписима које сам накнадно добио, а није било потребе да се цео запис поново прештампа. Кад је азбучни регистар био готов, могао сам приличном броју недатираних записа приближно одредити доба постанка, те је и то поменуто у допунама. На послетку, ту су унесене и знатније штампарске или моје погрешке. Ту, у допунама к регистрима, унесено је што треба из записа трећег додатка, и неке исправке. Зато молим да се пре употребе ових записа унесе све на своје место што је у додацима, и што је у допунама и исправкама напоменуто, допуњено и исправљено.

Пет регистара додатих на крају ове III. књиге не само што ће знатно олакшати употребу овог Зборника, већ ће се лако моћи видети који су записи случајно или намерно изостали да се накнадно покупе и издаду.

Фебруара 1905
у Београду.

Љуб. Стојановић.

5.

ГРОБНИ НАТПИСИ.

Распоред ових натписа учињен је географски. Почињући из Рађевине (окр. Подрински) прелази се у Босну ка Зворнику и Д. Тузли и на север у Посавље ка Брчком; затим од Зворника јужно ка Власеници, Вишеграду и даље ка Прибоју и Милешеви до Дробњака, па опет на север преко Фоче и Горажда: затим од Вишеграда на запад ка Сарајеву; од Сарајева прво западно ка Крешеву, па северозападно ка Зеници, Травнику, Ливну, Гламочу, Крајини до Лике; затим од Сарајева јужно ка Пречком Пољу, Коњицу и Мостару; од Мостара и Гацка на југ до мора и до Боке и Црне Горе; затим из Старе Србије од Мушутишта на север у Србију.

Рађаљ (окр. Подрински).

*4726 Я се лежи Богȣшь на своѥ змли на пле(ме)нитои, а стави синь ѥговь Миленъ.

По снимку г. Н. Ненадовића, учитеља.

Брасина.

[4727] Я се лежи Радиша Прибьчичь ȣнȣкь Нѣгослаль Бетьанинь.

Сада у Лозници у дворишту читаоничком. — Стар. II (1885) 68.

4728 Я се лежи Припько Иличь. Писа га синовьць Прибитько.

4729 Я се лежи Монсавь Припковичь на свон земли на племетон; ȣ ко доба бѣхь юникомь и миль брати и господиноу Новакȣ. И вѣроше ме како дѣте свое, али смрьть оумори, да жалȣ ме, дрȣжино. Я се постави бѣлѣгь Драгоутинь на братѣ своемь. Я се писа Петько Щȣкь.

4730 Ꙗ се лежи Ѡбрадь Стогина Бранчь, племенити Планининь.

4731 Ꙗ се лежи Обрѣнь Милатович. И добри жи, а добри ѹмрѣи.

Сва четири последња камена сада у нар. Музеју у Београду. — St. X. 260.

Заселак (Зворник).

4732 Ꙗ се лежи Брѣ Тврьдоевичь на земли тѹжди. Ꙗ постави на нем камень Прѣхтѣнь Радосалчь, пасторакь мѹ, и Ѡзрько, снњ мѹ. Добри живь и ѹмрѣ
Ꙗ се писа Драгое дијакь.

На месту тако званом Постељине. — Гл. З. М. 1890, 297.

Калесија.

4733 Ꙗ се лежи Дакиживь Драшковићь на свое земли на племенитои. Када хтехь побити, тадаи ѹмрѣхь. Ѹсѣче на ме камн Милѹтинь Какловићь ѹ Годѹши, а писа Никола Драголевићь.

4734 Се лежить Драгьць Тихмилить.[1] Кьди хьтѣхь бити, тьги не бихь.

Гл. З. М. 1891, 193, 194.

[1] Тако читано у Гл., а можда је боље: тихь ми лить (лѣта), кьди.

Читлук (између села Кикачи и Чакловићи, кот. Д. Тузла).

4735 Се лежи Бранко Беркова.... земли на племенито. И п... на нем братиѣ бѣлѣгь Милькрать и Милько и снњ о. Милько. Ꙗ писа га Прѣрадь диѣ[к]ь Тврьдѣновичь.

Гл З. М. 1895, 352; Vjest. XI (1889) 49, врло рђаво читање.

Ђурђевик.

4736 Ꙗ се лежи Сто(ѣ?)нь Ѹтоловичь[1] на своеи земли на племенитоеи. Се постави Остоѣ брать егов.

Гл. З. М. 1895, 352.

[1] Или ...и Бѹг....

Бановићи.

4737 Я се лежи Божићко Банови(ћ?) на своеи земли на племенитои на Драмешини. Я постав(и)ше Хлапаць и Ободань и Бранко з б(р)атном.

Гл. З. М. 1895, 570.

Снијежница.

4738 [Я се] леже Весеоко(?) Голꙋковић на своиꙍ земли племенитои. Постави негови седамь синовь на немь билигь.

Гл. З. М. 1895, 344.

Прибој-Пељаве.

4739 Я се лежи Драгое Юнотићь Тꙋпьковић, племенити Свибьничанинь.

Я постависти билигь ·в· с(и)на Милобрать и Прибиль.[1] Я тько ће си билиг погꙋбити, погꙋби га б(ог)ь.

Сека Вꙋкадинь дијакь.[2]

Гл. З. М. 1895, 342; Vjest. IX (1887), 12.

[1] У Vjest.: Прибило. — [2] Ово нема у Гл.

4740 Я се лежи Радьмиꙍ Бранковићь Болерадовь ꙋнꙋкь на свои земьли племенитои на... акꙍви; тько ће си била(и)г п(о)гꙋб(и)ти, погꙋби [г]а б(о)г. Я постави писмо синь еговь наимладии Братоль своемꙋ ꙍтьцꙋ на о г.(?)

Гл. З. М. 1895, 343.

Липовица.

[4741] [Я се] лежи Хотинь Богосаличь на пьлеменитои свои земли. Постави Радов[ан и] Радовинь сина свасль(?)

Гл. З. М. 1895, 345; Vjest. X (1888), 50.

[1] У Vjest. читано: Радован удовин син ова с(е)н.

Вукосавци.

[4742] ....и....ни..ак ...ви..стави ...и..ином .... Иванишь с[и]н [м]ꙋ ...ь к кам.[1]

Гл. З. М. 1895, 346.

[1] У Гл. читано: [а се лежи |акови[ћь] стави н[а нь с]инь [мꙋ] Иванишь ...[н]ов[ь] кам[ень].

[4743] ....с т а к о.и ч ь на свои [зе]мли племенито[и]. Поставише на н[ь] и г с и и и п а и и и и п и Радѹна.[1]

Гл. З. М. 1895, 347; Vjest. 4 (1887), 113.

[1] У Гл. читано: [а се лежи....] Стаковичь ..... напь [В]иган и Прибил(?) и Радѹна. Читање у Vjest. исто тако непоуздано.

Трњачка.

[4744] ....ма... и..он се ...ависта ...ѣгь свасиь(??) ...л(?).. Трьдое.[1]

Я тои писа Гоичинь попь.

Гл. З. М. 1895, 347.

[1] У Гл. попуњавано: [а се лежи.... на свои зе]мл[и племе]н[ит]он (а се) [пост]ависта [бил]ѣгь свасиь (ово врло сумњиво) ....[и].

Богутово село (Кошарићи).

4745 [Я с]е леж[и ...]инћь .... на пле.... И постави на нем[ь] камень нови гость Ра..кое и Радов с(и)нь.[1]

Гл. З. М. 1895, 348; Vjest. XII (1890), 42.

[1] У Vjest. читано: Ивое и Радое синь, али по снимку не изгледа да је тако.

4746 Я се лежи Радое Пригоевичь Обрадович. Я постави бѣлѣгь мати Трьдисава.

Гл. З. М. 1895, 349; Vjest. X (1888), 72.

4747 И постави бѣлѣгь си синь мѹ Влькь и братиѣ негов(а) Лѹбѣнь и Медошь и Прибиль и Бра...Тько че писание сие и огѹбити, проклеть ѡцомь и синомь.

Гл. З. М. 1895, 349.

Пушковац.

4748 .....менити Гостилаиинь. .....тавише биляг ·г· синове: Прьвько и Радмиль и Радинаць. Тко ѣе си билигь погѹбити, погѹби га богь.

....вь диѣкь.[1]

Гл. З. М. 1895, 350.

[1] У Гл. попуњено: а се пише Радосавь, према натпису бр. 4749.

Корај (Црквина).

[4749] ..... Дмитровь на своюи [зе]мли. Пост....ко. Писа дикь Радосавь Июрьи....

Гл. З. М. 1895, 357. (Без снимка, па непоуздано).

Липик.

[4750] [Я] с[е] лежи ...кць Хор[1]. ћь. Я поста[ви н]а немь бѣлѣ[г... станк бр... юго.

Гл. З. М. 1895, 351.

[1] Пре ће бити д.

Тутњевац.

[4751] Се лежи Драгилехь(?) племенити Драго Лачанинь (Драголачанинь?) на своечькои(?) земли. Я постави си гȣ ·в҃· сина Дргѣ и Богдан.

Гл. З. М. III (1889), 24. (Без снимка и врло непоуздано).

Горњи Драгљевац (Бијељина).

[4752] Се лежи Михаль Веселиновичь, а постависта на немь камень ·в҃· брата Маретинь и Батићь. Я се писа Брани(ш)ать (д)и(ѣ)кь.

Vjest. XI (1889), 10. Издавач чита: постави стави Стана немь!

Пипери (Брчко).

[4755] Се лежинь Милошь адьвичь на свои земьли на Висорахь. Я поставише сьи вѣлигь синовь Вишень и Радовань и Радашинь и сь родомь.

Стар. V (1888), 86. (Без снимка).

Дренча.

4754 Се лежи Ивань, а писа Михаль.

Стар. V (1888), 86.

Штрпјенци.

|4755| Се лежи Сладимѣ[1]…. ссиь на свои земли ….нитои. Я носта..ше си в… сьиь синовь Обрадь… л…омь.

Гл. З. М. 1895, 354: Стар. V (1888), 86.

[1] У Гл. читано Спадимѣ, али и по снимку више личи на л (као оно у: лежи).

Мршићи (Власеница).

|4756| Я се лежи Дивацњ златарь и своишмь женомь. Милостию к(о)жиомь за мога живота комꙋ годи слꙋжихь, слꙋжихь мꙋ право, вѣрьно хи.

Гл. З. М. 1892, 248.

Донаске.

|4757| Я се лежи Драгило Милетича на свое земли племенито доплацихь(?) прьвикь(?) леть ·м҃· сꙋ своемь родомь а вољи ни чловѣкь комꙋмꙋ годѣ слꙋжити господѣнꙋ а комꙋ годѣ слꙋжаше, вѣрнь бѣше.

И се писа Драгиша сннь еговь.

Гл. З. М. 1894, 776.

Мала Гостиља (Вишеград, с десне обале Дрине).

4758 Я се лежи Бꙋкићь сінь Бꙋкашина Носако[вића] своіом маикомь Рꙋжомь.

Гл. З. М. 1895, 262; 1889, IV 76.

Бања ман. (Прибој).

*2759 Мѣсеца июлиа ·а҃·і҃· дьнь прѣстави се рака божиꙗ Марина, именем Биго сава.

*4760 Камень Б(о)гд(а)нове.

Исписао † Атан. Нејатовић.

Милешева.

*4761 Я се лежи Міолюцькь(?) Храни.

Исписао † Ат. Пејатовић.

Дучево (Пријепоље).

*4762 Я се лежи Десісава. І си камн постави с(ы)нь ю Нѣкрѹть,[1] да га богь благослови.

Исписао † Атан. Пејатовић.

[1] Можда Нѣгуть. г (или р) са ѹ је у лигатури, тако и т са ь те изгледа као ѣ само што уздужна црта не прелази изнад попречне.

Подстијење (Дробњаци).

4763 Я се ..... Рашковикь лежи. Братию, перите и прѣстоѹпаите, а не прекопаваите моега дома вѣчнога, где ме братия положише, а сеи гледаю не вькежати.

4764 Я сеи лежи Брань Дробнякь. Братии, попираите....

St. X, 267.

Биторај (Фоча).

4765 Си к(н)а(н)гь кнеза Т(в)рьдис[а]ва Брс(?)ника [п]очте[на] више [за] оводи днь д[о]иде.

Гл. З. М. 1895, 356 (у Slov. 1881, 103, и у Vjest. X (1888), 73 врло непоуздано читање).

Горажде.

4766 Вь име к(ог)а. Се лежи рабь божи и кнез Радославь Ширникь.[1]

Камен је био прво у цркви, па кад је проширивата пренесен је пред црквена врата. — Гл. З. М. IV (1889), 76; Гл. XXIV, 162.

[1] У Гл. читано: Шпернич, али, судећи по снимку, нетачно.

4767 Я се лежи рабь божи Гомбаличь. Ѹжно ме желѣтѣ овог свѣта.

Натпис на камену узиданом у мосту код Горажда. — Гл. XXIX, 162.

Цини.

4768 Ꙗ се ѡвои камение ѹзвѹче Радован братомь с крьстиѣнином срад за живота на се.

Гл. З. М. IV (1889), 77; Vjest. XII (1890), 43.

Каоштица.

4769 Ꙗ се лежи Юранко Радое[1] свога господичића.

Гл. З. М. IV (1889). 77.

[1] У Гл. је читано: Юран код Радое, али мени се чини, судећи по снимку, да није тачно.

Опрашић.

*4770 Ꙗ си е билегь почтена и гласита воеводе Радив(о)ѣ (О)прашића.[1] Докле бихь, почтено и гласито пребихь, и легохь ѹ тѹћои земли, а билег ми стои на баштини.

[1] Да не буде исто лице са Радивојем Оспрочићем, кога је војвода Иваниш (1448 г.) слао из Борча у Дубровник (Пуцић, II, 113)?

4771 Ꙗнћелиа.

Гл. З. М. IV (1889), 78.

Сељани (Рогатица)

[4772] Вь име оца и с(и)на и светога д(ѹ)ха. Ꙗ се лежи Грѹбача воеводе Милотоша почтена к(?)ѹт...деѣномь ...вмь на п метом.[1]

Гл. З. М. 1895, 354; Vjest. IX (1887), 10.

[1] У Гл. читано: почтена и ѹ т[омь леже] сь Деѣномь [на] своми п(ле)ме ни)том[ь, а у Vjest. н ѹ томь де ѣ и онь камь непис том. Можда је друга реч: кѹт(ница), али је све непоуздано.

Влађевина.

4773 Вь име ѡтца и сина и светаго дѹха. Се лежи Влатко Вла(ђе)вић, кои не молаше ни иедного чловека а-кмо-на(?), а ѡбиде млого земле, а дома погибе, а за нимь и синь и брать.[1]

Я на нь[2] Ѕсиче камн неговь воевода Многошь слѹжина[3] божиωмь помоћю и кнеза Павла милостою. Кои Ѕкопа Блатка, поменѹ б(о)га.

Гл. З. М. I (1889), 74; Vjest. XI (1889), 74; Slov. VII (1884). 429.

[1] У Гл. цитира се из тога натписа: ωкнде малоге земле и дома погнбе, а за нимь не оста ни снњ ни брать. Ако је снимак верап, ово је нетачно. — У Vjest.: чловка так могна ... аз нима се оста ни с(н)на ни брата. Сасвим непоуздано. — [2] У Гл.: Јјань, што је бесмислица. — [3] У Гл.: Многошь с Лѹжина, а у Vjest. Многош с Лужица. Обоје непоуздано. — У Slov. читане сасвим рђаво; тако и Ашботово.

4774 Вь име ωца и с(и)на и светога д(ѹ)ха. Се лежи воевода Многошь своим (с)иномь Стѣпкомь своимѹ г(оспо)д(и)нѹ Блаткѹ Блаћевићѹ коњь погѹ, кои мѹ послѹжи живѹ, а мртва побилнжи божіомь помоћю и кнеза Павла милостию. Я и се копанте на племе..томь, и прави воевода Многошь, и много ѿ мое рѹке на земли би.... никогь не би мрьтва ни криво ѹбить.[1]

Гл. З. М. I (1889), 76; Vjest. XI (1889), 76.

[1] У Vjest. на земли би, а ја ни опененик он не би мртв нех га убит .... Врло сумњиво, али снимка нема, да би се могло видети шта је.

Рогатица (узидан у цркву).

4775 Се пи...[1]

Ва име ωца и [си]на и светаго дѹ[ха, се] лежи добри Б(ог)дань доброга Домьше[2] Ѡзрѣновичь синь. Ѹ тои доба ѹмрѣхь ни се вѣхь ωмразиль злѹ ни докрѹ, и кто ме знаше всакь ме жалаше. Добрь хотѣхь юнак бити, али ме смрѣть прѣкрати, и ωндохь ωтьца вешми печаωна, и пклнио[3] всои моиωти др(ѹ)жинн и бамь лмьовти пахьк моемь всмь поћи.[4]

Гл. З. М. 1894 777; Vjest. XII (1890) 117.

[1] Врх одбијен при узиђивању, а у дну нејасно преписано. У Vjest. читано: пише Раднвоиь Хроиь бо(жиωмь помоћю), али непоуздано. — [2] Можда дом(а б)ѣше? У Vjest. читано: дома Јаше Обреновића. — [3] Можда: поклонно; у Vjest. поине. — [4] Завршетак нејасан и на снимку; у Vjest. читано: држин и бам дан овћи пјел к моеим всм поћи.

Ковани.

4776 ...име божие, а се лежи Трт[ини]а Бановић [д]обри витезь на своиωи племенитои.

Гл. З. М. 1895, 355; Slov. 1883, 97.

Црквина (Гласинац).

[4777] Сѣчє камн Кладимирь, а писа Митров[и]ћ...

Гл. З. М. 1865, 356. (Без снимка и врло непоуздано, нарочито друга и трећа реч).

Сарајево (у ст. цркви).

4778 п. н. кћи Иванова.

Vjest. XIV, (1892), 54.

Потовић (Сар. поље. а сад у Сарајеву у консисторији).

[4779] Я се писаѹь дикѣь Нѣгоє Юсѹьнићь Поповићь. Дан ми, коже, кръстиѣньскѹ милост и своѭ г ѕ х с.

Vjest. XI (1889), 49.

Котарац.

4780 Я се лежи Богѣчинь кнеза Стинѣка ѹ...ч(?)и... сннь на своѣон земли на пѣлеменитон. Дрѹжино, жалите ме младь си сега свита отидох вас дѣнь вихь ѹ манке.

Я се писа Ѹгаракь.

Гл. З. М. 1896, 218; Slov. 1883, 29.

Топлица (Крешево).

4781 (Я) се зламение кнеза Радоѣ великога кнеза косанскога. Я постави єга синь неговь кнезь Радичь з божномь помоћю и своихь вѣрнѣхь, а с иномь иеднномь иномь помоћию него самь с(та)ви.

Vjest. XI (1889), 44.

Пуховац (Зеница).

[4782] Я се лежи добри г(оспо)д(и)нь гость Мишлень комѹ вище пр[иредно] по ѹредки Явравь свое велико гостолѹкство. [Господи]не добр(и), када придешь придь г(оспо)да нашега исѹ[х̃а] едно[га спо]мени и насъ своихь рабов. Писа г м.

Гл. З. М. 1894, 778. (Снимак нејасан).

Горње Турбе (сад у Травнику).

[4783] . . . .
и ȣ томь стећε ж...χ почтено и смирно, εрε знаχь да ε ȣм...
Ꙗ тон грεбь ȣчиниχь ... зкȣкоχ за свога живота, бȣдȣћε с...
а посли ȣзвȣчεни... грεба на чεтврьто лито тои писаχь на ка-
м(ε)н а придали сε во....мȣ ωва на мѣχь ки....мь жић...

Гл. З. М. 1894, 779. Снимак нејасан.

Посјека (сад у Травнику).

[4784] Вь имε Ѽца и сина [а]з Богдань на Драгнћа нови камεн поставиχь. Ꙗ сε писа Вȣкашин своиь г(оспод)ин(?) кои мε бишε вεома сьвлȣдиȣ, зато молȣ вась, господо, нε настȣпантε на нь εрε ћεтε вѣ вити како онь, а (о)нь нε морε како ви, да вистε, да ћεтε ȣмрити и вси ви домȣ погинȣти прави а пȣсти слава ћε ти

сε писа гоцiь

сε

Гл. З. М. 1894, 780.

Била (Брајковићко Гробље, Травник).

4785 Снε лεжи Миχоно Граχовчнћь, правε в[н]рε римскε [ко]и почтено [χо]ћашε и [бо]гȣ сε мо[ла]шε, и добро [кн]игȣ зна[шε. дан] мȣ, бо[жε дȣ]ши д[а] бȣдε [спас]εнь.

Овај је запис можда из XVII века.

4786 Сε лεжи Павло Плавичнћь, а пишε Миливои.

4787 Сε лεжи Жарко.

4788 Сε лεжи Лȣкь синь Павла Плавичнћь. Ꙗ сε пишε врать нεговь Радииь. Братε, добар ти [са]нь дȣши твоε на л...

Гл. З. М., 1894, 781, 782.

Можда су сва три последња натписа млађег доба.

4789 Сε лεжи Тома Бьεловић.

Arkiv, IV, 151. Овај је натпис на катол. гробљу, па је и он можда млађи.

Гучја Гора.

4790 Ѧ се лежи Петарь Кѹшетић и овога брать Матиа, старином л....[1] на свои калинни.

Гл. З. М. 1891, 94.

[1] У Гл. се домишља: Лашванин?

Старо село (Доњи Вакуф).

4791 Ꙗ име ѡца и сина и светога д(ѹ)ха, амень. Се е ками Радоица Билића, милостию божиомь и с помоћию рода мога изидахь многочасно гробницу и поставихь си ками на гробници моеи и ѹготовихь си вични дом за живота своега: ако хоће г(оспод)ь б(о)гь соби и дрѹгѹ моемѹ. Молѹ братию и стрине и невисте пристѹпите и жалите ме и не попираите ме ногама, ере ћете бити ви каковь есмь ꙗ, а ꙗ нећѹ битиακови есте ви.
(Ѧ се) писа Бесеоко Кѹкѹламовићь.

Гл. З. М. 1891, 52.

Липа (гробље под планином Камештицом, Ливно.)

[4792] Ѧ се лежи Радивои Илићь из Раме Ковачеполанинь.

Arkiv, IV, 155 списак бр. 11.

Царевачко Гребље (Гламочко Поље).

4793 Се кѹћа Милѹтина Мароевић[ћа] и негове жене Владисаве, и нию дитце, и за име Милѹтинь; да се нитко не стани ш нимь.

Гл. З. М. 1894, 782.

Колунић (у цркви; Петровац. Крајина).

4794 Остоꙗ Остоић.

Глагољицом. — Гл. З. М. 1894, 774.

Грачац (Лика).

4795 Я се лежи Иван син Михов(и)ла Баленовића неав(?) Иван(к)о.[1]

По снимку г. Петар Радека stud. juris; Nadpisi 44.

[1] У Nadpisima читано: Граачанина са своими, али по снимку судећи неће бити тачно.

Пресјеница (Пречко Поље).

4796 [Се] ле[жи] Хрел.... многе [з]емле ѡбидѡхь и [д]омомь дођох [и п]очтено постахь и н(а) свѡи баштинѡ[и ле]гохь.

Гл. З. М. 1894, 192.

Дејчићи.

4797 Се лежи Иванъ на своеи земли. Братиѣ и дрꙋжино, жалите ме: ѣ сьмь биль ѣко ви, а ви ћете бити као и ѣ.

Се сиче Радићь.

Гл. З. М. 1894 190.

Умољани.

4798 Ва име оца и сина (и) светога дꙋха. Я се лежи Вꙋкосава(?) Лꙋпчича.

Гл. З. М. 1895, 571.

Код Среде (Височица планина).

4799 Я се лежи напокони Ракрень Вꙋкић Долиновићь.

Гл. З. М. 1892, 30.

Арапи (Мостар).

4800 Я се пише на крьстꙋ Јурја[1] да е знати свакомꙋ човикꙋ Јꙋрај[2] Ив(а)новић к[а]ко стекохь благо, и ш нега погибохь. Яками ꙋсиче Радичь ковачь.

Гл. З. М. 1893, 96.

[1] Тако читано у Гл. а на снимку изгледа е о р б а.

[2] И ово на снимку изгледа: е о р а п.

Церин.

4801 Сєи лежи Радованъ Раконоиђ: проклеть тко ђе тȣђинь лећи се ȣ негово племе.

Slov. 1880, 212.

Јасена (Невесиње)

[4802] Я се лежи Милошкрать Мрьђиђь с добрим синомь с Иванишомь: бихь живомȣ радь а мрь(т)ва саьраннь.

Vjest. X (1888), 52.

Сливље.

4803 Нека се зна, ками швь навезе а Ȣсиђе син мȣ Мнократь и Милоико [си]н брата. Простить богь ....и

4804 Я се постави Битое на се и на своеȣ милȣ и драгȣ кȣђницȣ.

Гл. З. М. 1896, 326, 327.

Градина (Гацко).

4805 Я си ками Павла Жȣпановиђа.

Гл. З. М. 1896, 328.

Гарево.

4806 Я се лежи Дена, мати попа Бȣкашина.

4807 Я се лежи Мартинь Бȣ(к?) воевод(е) синь) Црьногорацъ. Я се лежи рабь б(о)жи Рашко Радовчиђь.

Гл. З. М. 1895, 260.

Брајчевића.

4808 Нека се зна кресть Батриђа Семировиђь.

Ѡко износихь младость ђ(?)[1] земли, вечна мȣ паметь, блажени покои.

Гл. З. М. 1895, 181.

[1] У Гл. се домишља да значи: ȣ младости.

Опличић (Столац).

4809 Я се лежи кнез[ь] Р[а]дивои Влатковић, 8 тои вриме наиколи мѫжь 8 Дѫбравахь бихь.
Т8реблавь (?)[1] сеи сѣче Гр8бачь ковачь.

[1] У Гл. се домишља: вреба лавь, јер има слика једне животиње која можда треба да представља лава.

4810 Я се сѣче Гр8бачь.

4811 Я се лежи Божидара Б8качић.
Я сѣче Гр8ачь камн.

4812 Я се лежи В8кић Б8кчић. Я 8сиче на нь мати Р(а)дусава [н] на се.

Гл. З. М. 1895, 260—262.

Радимља.

4813 Я се камн на В8кц8 на Пет(р)ович8. Я се писа Болашиннк Бога(в)чић.

4814 ...и Влаћь Влаховић.
...ии Ратко Братиковић.

4815 Язь рабь б(о)жи Радое Воуковић, синовацъ воев(о)де Петра.

4816 Сие лежи добри Радое, синь воеводе Стипана на свои баштини на Батногахь. Си билигь постави на ме брать мои воевода Петарь.

Гл. З. М. 1892, 26—27, 113.

Тријебањ.

4817 Я се лежи Л8ка зовомь В8кса.

Vjest. XI (1889), 10.

Ошанић (за олтаром ван цркве).

4818 Я се лежи монахиња Марта.

Vjest. XI (1889), 9.

4819 Ꙗ се лежи Витко на своимь племенитомь.

Vjest. X (1888), 75.

Некук.

[4820] Ва име бога и светогь Ивана. Се лежи Радосавь Валаховикь. Не сп(?)асе сан(?)а ере лег(о)хь на сво племенитои баштини. Се писа Радичь Радосалиќь и сиече ч(?)милето ковачь и(?)рианкь.

Гл. З. М. 1892, 25.

Одаво.

[4821] Хасне лежи Павісо Радохничиќь гои хспесохь часе за живота молу ви се пати и господо не моите ми кости прктретати.

Бос. Вила, 1889. Натпис и рђаво штампан (меша н и н) и рђаво читан. Издавач читао: „Ја спе лежи Пависо Радоничиќ вои испекох часе за живота молу ви се пати и господо немојте ми кости претресати.“ А можда би ваљало овако: ✝ А спе лежи Павко Родохничиќь(?) гои(?) Ѕепкохь за (на?) се за живота. Молу ви се, брати и господо, итд.

Хан Побрдница.

4822 Ꙗ се нека се зна ере Ѕби пѕшка Врешкѕ Боровичиќа. [Д]а сѕ клете рѕке кое ви [ов]он притѕриле.

Гл. З. М. 1893, 97; 1892, 28.

Крушево.

4823 Ꙗ се лежи жѕпань Юрое, коино пог(и)ке, ке на почтено слѕжби за ск(ога) г(оспо)д(и)на. Ꙗ побилиж(и) га кнезь.

[4824] Ꙗ се лежи Вѕкосавь Кѕчмалиса Топие.[1]

[1] Две последње речи непоуздане.

4825 Ꙗ сеи лежи Радосавь Радичевиќь.

Гл. З. М. 1892, 111.

Премилово Поље.

4826 Я се лежи Радосавь Вѹчићь[1] синомь Цвѣткомь.

Гл. З. М. 1890, 298; Vjest. XII (1890), 43.

[1] У Гл. читано: Дѹчићь, а у Vjest. Вѹчићь, и по снимку ово ће бити боље.

4827 Я се лежи Павлѡ Радовићь.

4828 Я се лежи Рашкоѥ.[1]

[1] ѥ непоуздано, јер иначе нигде не долази такав знак за ѥ.

4829 Я се лежи Познань Горанићь.

4830 Я се лежи Стипко Радосалићь. Боже, давно ти самь легао, и веле ти ми е лежати.

Гл. З. М. 1890, 300, 303, 304.

Пољице.

[4831] Я се лежи Никола Вѹ·раг·ли.

Гл. З. М. 1892, 30.

Влаховићи.

4832 Я се лежи кнезь Влаћь Виелићь ѹ свои црькви, ѹ светомь Лазарѹ. Чловѣче, тако да иеси проклеть, не тикаи ѹ ме.

У цркви пред царским дверима.

При улазу у цркву:

4833 Я се лежи Вѹкосавь воевода Влаћевићь, с моимь дрѹговахь дрѹжиномь и загиноҳь на р(а)змирнои краине со мога господина; и донесоше ме дрѹжина на своѹ племенитѹ баштинѹ; и да е проклеть тко ће ѹ ме такнѹти.

Гл. З. М. 1890, 225-226; Slov. 1880. 278, 295.

[4834] Ва име бога и светог Іована, се лежи Радосавь Валаҳовићь; нека се зна ера лежи на племенитои баштини. Се писа Радивое Богачић.

Гл. XXIX, 186.

Милавић (Дабар-поље).

4835 Я се лежи Б(о)гдань[1] Хателевићь [Р]адича воеводе слѹга. Ѹ добри[2] часъ родихъ се ѹ Д(а)брѣхъ, ѹ дрѹжини права чине, и ѹмрѣхь г(осно)д(и)нѹ вѣрно слѹже. Я сан билегь синове мои поставише.

[1] Овако читано у Гл., али на снимку пише: Б. адань, па да не буде: Радань или Брадань(?). — [2] На снимку као да није р већ а: ѹ доба и часъ.

4836 Я се лежи Радивои Вѹкчићь, Вѹкца Пићовића синь, на своиь племенито братомь Радосавом.

4837 Я се лежи Радосавь Вѹкчићь, Вѹкца Пићевића, на свои на плем(е)нион.

Гл. З. М. 1893; 93, 95.

[4838] Сиече крис[1] Лазар[2] и Марко Нωвѹ ωцѹ ка(ми), (гос)под бог да про[сти].

Гл. З. М. 1895, 569.

[1] У Гл. читано Крис[то?]. — [2] У Гл. читано Лалар; з је сумњиво.

Бјељани.

4839 ....[1] Драгиша Видоевић.

Гл. З. М. 1892, 115.

Сиянова (Билећ).

4840 Я сеи крсть Цвиетка Драгишића, великь ѹмрiехь [жа]лоцiѹ тимь....

4841 Вѹрь сеи ристь.

4842 Я се крсть Мата Радишића.

Гл. З. М. 1895, 275-277.

Неганови турски.

4843 Я сие лежи рабь божи дѣкь Вѹкинь Драгишићь. Прости мѹ б(ож)е грехе.

Я се пише Милко Вѹкм(и)рь.

Гл. З. М. 1895, 567.

Жупа (код с. Ткелице).

4844 Я се лежи Иванъ Мрьч(и)ћь. Добро прѣбихъ, а за живота ѡви ками поставих и ѡставих, легох на половину. Тко ли ће узети да е проклеть.

Гл. З. М. 1895, 279; и 1892, 115.

Горње Село.

4845 Я се лежи Вукобрать Влаћевић [б]ожи рав. Я се греб му дела син му Радона. Туго моѣ, а т[ко л]и ћ[е м]ене.

Гл. З. М. 1895, 278.

Трнавица.

4846 Нека се зна. Я се лежи Вукь Батриђевић. Иву ѡца и добру матерь Єлицу.

Гл. З. М. 1895, 274.

Радмиловић—Дубрава.

4847 Я се лежи Добриш Вукићевић.

4848 Я се лежи Рашое.

4849 Я се лежи Ваньць Рашовићь.

4850 Я се лежи Чрѣпь и Рашко Влаховићь. Я се лежита два Влахова синь.

4851 Я се лежи Вукшь Дубневићь. Братие, ѣа самь биѡ како ви, а ви ћете в....

4852 Рада Ранчева.

4853 Я се лежи калуђерь Глигорие. Вѣчна паметь ему.

Гл. З. М. 1895, 269-272.

Врања Дубрава.

4854 Я се лежи мо[н] Дуница(?) Трокосић.

4855 Знам[ене] Сим[е] рак(а) к(ожи)а, а се ле[жи].

4856 А се лежи Ћура.

Гл. З. М. 1895, 272, 273.

Подубовац.

4857 А се л[е]жи Загорьц Браћновићь. Б[р]атие, кои види сие зламение, братие, ћ самь биш како ви, а ви ћете б(и)ти како и ћ.

Гл. З. М. 1895, 568.

Миљановић.

4858 А сие лежи поухвалими юнакь Радихна. И сеи уснече син му Букосавь.

Гл. З. М. 1891, 55; Slov. 1881, 66.

Кртиње.

4859 ...тои почива Радосавь Групач...дь мрьтакь.

Гл. З. М. 1895, 569.

Мушићи.

4860 Радосава сином Бранькомь.

Гл. З. М. 1895, 568.

Свитава (Метковић—Љубиње).

4861 ...а Луке Стипанова. Родих се у вели[ку] радост, а ум[ри-ех] у велику жалость. А се к пи[ш]ет ма шево и у коре, еда му десето кривди.[1]

Гл. З. М. 1892, 219.

[1] Последња тачка у Гл. је читано: А се пи(ш)е Томашев......, али ја мислим да ће ово бити смисао, јер су слова заиста врло невешто изрезана.

Дашница (Доње Храсно).

[4862] Се Доич |и не| граки.

Натпис на камену близу воде на Дашници код Доњега Расного на истоку Неретве. — Стар. I (1884), 143.

Бољуни.

[4863] Я се лежи Богавацъ тарахъ Болѹновићъ, скм ѹ. Я се сѣче Гркачъ. Молѹ се, боже, номинаѹи ме милости тве.

[4864] Я се лежи Радосавь Хераковићь. Овд(е) легох на свои племетои одмирачи, и та е мака бл(а)га.

4865 Я се лежи добри юнакь и чоек Влатко Вѹковић. Пише Семорад.

Гл. З. М. 1891, 88-90.

4766 Пишеликь Семорадь.
Я се лежи добра владика Ерина Вѹкоцамић.[1]

[1] Ова реч непоуздана.

4867 Я се лежи Лѹбица Влатковића.[1]
Пише Семорад.

[1] Ова реч непоуздана; биће пре овако него: Влатковица, јер остатак претпоследњег слова више личи на ћ него на ц.

4868 Я се лежи Ерина[1] Ивковица.

[1] Прво слово непоуздано.

4869 Илиќ ковач сиче.

4870 Я се лежи Петар Вѹкчић, а сиче Петко на крата.

4871 Се лежи добра жена Стана Ћѹреновица. Сиече Зелиќ,[1] а пише Г[рѹбач].

[1] Прво слово ове речи сасвим непоуздано. У Vjest. (XII, 1890, 119) читано: Девић; можда би боље било Белић.

4872 Се писа Обр(а)дь Поповлана сынь на Грѹбачѹ.

Гл. З. М. 1892, 108-110.

4873 Я се лежи Радич Владисалић. Боже ти га помози. Я снече камн штац.

Гл. З. М. 1892, 217.

Заушје.

4874 Я се леже Херакь на свои кашинн на племенитои.

Гл. З. М. 1892, 220.

Хутово.

[4875] Я се пише Радоица Вукановићь куића ћь цьрнчвич(?) воеводе Рада, на му не сгриших и прикте и ме изгубихь.

Стар. I (1884), 72.

Ходово (Хутово?).

4876 Я сие лежи Павко Радохтићь. Ови [камн] усиекохь ча се за живота. Молу се ... брат.. и господо, немоите ми кости претресати.

Гл. З. М. 1892, 114.

Подградиње (Доње Храсно).

4877 Я се лежи Букь, синь кнеза Обрада, сестромь Еломь, и покомено(ва г)а мати Яна. Клеть и проклеть тко ће крети у ме.

4878 Я се лежи Нинoе Лупoвчићь синомь Црьпом.

Гл. З. М. 1891, 91-92.

[4879] Я се лежи Радивое Вдрашићь, добри юнакь бихь едноћ ев гаћаи ти ми те би ћете бикти како ю, а ю мора бити како и ви.

У Vjest. IX (1887), 13. Врло непоуздано. Само ю, показује нетачност снимања. Издавач чита: бих једноћ ев граћаи ти ми те биће те бити како ја, а ја мора бити како и ви. Али се види да се обраћа живима са познатом фразом: ви ћете бити како ја, а ја не могу бити како ви; али шта пре тога вели, из оваког исписа не да се разабрати.

[4880] (Я) се лежи Иванъ Вукичевић. Нека зна у пою кадан сю постави тан билегъ кюинш (у)ш'кч(е) крат мын а реза рока юна швднер хоче ове кости.

Vjest. X (1888), 74.

Бурмази.

4881 Я се лежи Ћуренъ Букшићь.[1]

Гл. З. М. 1891, 94, Vjest. XII (1890), 119.

[1] У Vjest. тако читано, а у Гл. Пукшићь. Осим тога у Vjest.: а се сјече Грубачь. Да ли је то са истог или са неког другог камена?

[4882] Я се крсть Милута раровапић.[1]

Гл. З. М. 1891, 94.

[1] У Гл. читано: Мраровачић(а).

Дерани.

4883 Я се леже Херакь на свои бащини на племенитои.

Гл. З. М. 1871, 92.

Ластва.

[4884] Я се лежи Влатко Браньковићь станорова и вече синомь г̂ годкмеданъ постави те к[1] Влатку доде.

Гл. З. М. 1891, 93; у Vjest. IX (1887, 12.

[1] Можда значи: Станоров а и веће сином; под год бог ме дан постови (т. ј. после годину дана). У Гл. читано: с Танорова и веће сином господ бог медань постави. У Vjest. још непоузданије. Ово „ме дан" долази и у натпису бр. 231.

[4885] Я се лежи Радивои Драшчић, добри юнакь друж̂и̂мо-ћ (ѣ?) е в г (р?) а ћ(?) а н т и .....ите[1] ви ћете бити како ѣ, а ѣ не могу бити како ви.

Гл. З. М. 1892, 112.

[1] Ово нејасно; у Гл. читано: дружином оћов(ом. Гађај ти ми ....ите, али није поуздано.

Убоско (код Попова).

[4886] Я се лежи Дабиживь Радовановић. Чюче, такю да си благ.

Vjest. X (1888), 52.

Дољани (Херцеговина).

[4887] Госпогꙗ Марица Ѕвнегінлк.

Slov. 1884, 63.

Градац (Стон).

[4888] ОвѸ каменицѸ Ѹсече Бошко СемѸновићь.

Стар. I (1884), 143.

Величани (Попово Поље).

4889 Ꙗ се лежи Раћь Гал[и]нић на свокꙍи на племенитои.

Гл. З. М. 1892, 216.

Шћеница.

[4890] Ꙗ се лежи синь мои Привило...... и неговь.....

Vjest. XI (1889), 47.

Драчево.

4891 Ꙗ сеи почива смерени рабь кожи кнезь Радичь, титорь храма сего.

Пред вратима цркве св. врача Кузме и Дамјана. — Vjest. IX (1887), 11.

Рапти.

4892 Писа ми синь Радое.

Гл. З. М. 1892, 220.

Заково (Жаково?).

4893 Ꙗ се Ѹскче Радое ковач ꙍван ꙍва камена.

Гл. З. М. 1891, 385.

Жаково.

4894 Я си лежи Добрило Бо[ба?]нь и брать мꙋ Бигань и синь Иваннишемь. И ѡво легосмо на с(в)ои бащинон.[1]

Гл. З. М. 1892, 218; Vjest. XI (1889), 47.

[1] У Vjest. читано: и синь мꙋ Ивань Шебав и ѡболе со село на сои бащинон.

4895 Я се ꙋсѣче и писа Радое ковачь.

Гл. З. М. 1892, 219.

Дједићи (Требиње).

4896 Я си крьсть Радоѣ Мрькшића. Стахь бога молеħи и зла не мисле[ħи] овħе и ꙋби [ме] громь.

Гл. З. М. 1895, 264.

Мркаље.

4897 Я се лежи Ив(?)(а)нниш[1] Радое.

Гл. З. М. 265; Vjest. IX (1889), 9.

[1] У Vjest. читано: Ионниш.

Старо Слано.

4898 Я се лежи Добрило Прибиловићь синовцем ш Лꙋбетомь.

4899 Я се лежи Добрило Божићковићь с братомь Радоемь и синовцемь Плавцемь. Я писа Ивко Ѡбрадовићь.

Гл. З. М. 1891, 375, 386.

Мостаћи.

4900 Зде п(очив)ае Хрїстꙋ раба Стоа, бог да е простїи ї помїлꙋе.

Пред црквом Климентицом; биће из XVIII века. — Vjest. XII (1890), 41.

Богојевић-Село.

4901 Я се лежи Бꙋкьшинь Добрашиновићь. Ѿ тои доба ꙋм(р)ихь свакомꙋ ме жало би мома(?)

Гл. З. М. 1895, 266.

Бротњаци (Конавли).

[4902] Се пиш(е) Ратко Утѣш(е)нов внвк [Ан]дрв(ш)ка Люкоевича синовць Гр(а)детин Люкоев(и)чь.

Slov. 1881, 452.

Поповићи.

[4903] А се гроб доброга кі Миштинића; приидите братие и надите.

Vjest. XII (1890), 6.

Превлака.

[4904] А се гробь а м и в и ѣ и ї т в ѣ с а о

Стар. IX (1892), 37.

Подластва (Бока).

[4905] Сенг бьм лжи | мае ина милеше | тжца вечна емв | паметѫ моꙗ | vмi.

Slov. 1880, 115.

Врањина (Црна Гора).

4906 Сиꙗ гробница Петра Данкчева.... (даље нечитко).

Књ. Рад. 1, 148 (и Гл. XXVII, 174).

Мушутиште (Стара Србија).

4907 Месеца авгвста ·дї· дьнь прѣстави се рабь Христоу Николае а зокомь Хлань, и се гропь его и погибе....(четири речи нечитке). [1]

Гл. LI, 58; Лет. 130, 11; Трп. 26.

[1] У Лет. читано: здѣ фа месеца авг. .д. днь прѣстави се раб х ц' Николае... даље нечитак снимак.

Нагоричино (храм св. Ђорђа).

*4908 Мѣсеца апрілѣ 21 днь прѣстави се рабь Христ8 Гюргие мрь......

По препису г. Ђ. Ковачевића.

Марков манастир (Скопљ.).

4909 .... | .....викь ....мн8 | ....ми добродѣтелми бысть | ......прочита | Рече вѣчнаа....оу памеtь.

Гл. LVII, 56.

Јошаница (Девич, Пећ).

На средњем делу развађене цркве има плоча са натписом:

4910 Мѣсеца ѡктобра .к҃.д҃. дьнь прѣстави се монахь Василие, а зовомь Владиславь Моншикь; се же и гробь его зде.

У трапезној цркви на северној страни:

4911 Месеца сектебарь .к҃.д҃. днь прѣстави се рабь Христовь Илие а зовомь Тоудорь Моншикь; се же и гроб его зде.

Пред вратима које воде у цркву верних:

4912 Месеца ноемвра вь .з҃. днь прѣстави се Иѡвань а зовом Дра..., вечна моу памеtь; зде лежи тело его.

Под. 67. (прва два и у Гл. XLII 361).

Коњух (Куманово).

*4913 Я се лежить рабь божи Бонхна дворанинь Радовановь, младь прѣстави се .к҃.є҃. ..... и гь да ......

По препису г. Ђ. Ковачевића.

Св. Роман (окр. Нишки).

4914 Почивлеtъ рабъ божи Миликъ, Микаило и Коста Радивоевићъ.

Веле, да су били ктитори. — Стар. VIII (1891), 77.

Студеница.

*4915 Мѣсеца декебра ·г҃·ї· дьнь прѣстави се раб-жїи Θеодосие.... ничѣски, недостоины нарецни се светаго Симеwна.... (2—3 речи покварене).

Натпис урезан на первазу у припрати с јужне стране.

*4916 Игнатие прьвы игѹмень ѹ светы богородице прѣстави се, да поменѣте, брати.

Натпис урезан у камену с јужне стране споља.

Градац (окр. Чачански).

4917 Мѣсеца wктебра вь ·к҃·д҃· прѣстави се рабъ божї їеромонахь їгѹмень Юкимь.

Бр. Коло 1898, 1207.

Грошница (окр. Крагујевачки).

4918 Се лежи Стѣфань, синь Бранака Боукьмирича, и богь да га зте (здѣ?) прости.

St. X, 216.

Каменица (окр. Руднички).

[4919] Я се (ле)жїта двѣ сестрѣ Богою Милчичѹ, една тѹ а дрѹга ѹ жьнѹ (дьнѹ?) крьстѹ... и коњ главе. Я то писа попь Пико (Нико?)

Гл. XXXIV, 311. Нетачан снимак од неког учитеља код г. Јов. Мишковића. Читање ово разликује се од оног у Гласнику, али ни ово није поуздано.

Београд (Нар. Музеј).

4920 . . . .
. . . . . кнезь Бла . . . . ни мѣсеца wктокра
а дьн

Смедерево (у окр. начелству.)

4921 Си камень Михаиловь сына Стефана Жанка[1] воеводе Кѹвѣко[2]

Кн. Срб. 155.

[1] н се може читати и као и.

[2] Кѹвинскога? реч је нејасна: краци од ѹ мало се виде, те можда је о; изнад титле као да има још једно с или є.

Короглаш (окр. Крајински).

На северозапад од Неготина за шест километара у селу Короглашу налазе се развалине „короглашког манастира“, и око њега гробље. На некима записи, један из године 1768 (који види,) и други:

4922 Іс҃ Хс҃ Їѡанъ Радошевићъ

Јамачно из XVIII в. — Стар. V (1888), 104.

III

Записи и натписи позније записани или у познијим преписима очувани

1.

ЗАПИСИ И НАТПИСИ У ОПШТЕ.

916.

4923 Вь лѣто ҂ѕ҃ѵ҃к҃д҃ мѣсеца ї8(ли)а прѣстаниш с... светь Климѣть wхритьски.

Запис у цркви охридској на гробном камену св. Климента. — Григор. 99; Сборник 1891, 57; Спом. XI, 25.

996.

[4924] (Вь) лѣто ҂ѕ҃ф҃д҃ *αγιωτατος* епископь Андри февр. ѕ҃

Натпис на стубу у Марковој цркви (?) код Прилипа. — Спом. IX. 21.

1030.

Види бр. 4082.

1100.

[4925] Созида се сеи храмь иже вь светихь оца нашего Николаа, Мурлїнскога чудотворца, храм wбители манастира Ораховице ѿ воплощенїа бога слова ҂а҃р҃ лета. И того лета wсвеща се храмь иже ва скатых оца нашего Николаа арх. мрл. чудотворца.

Такав је натпис био на зиду у ман. Ораховици 1758 године. — Nadpisi, 158

1117.

Види бр. 4165.

1172.

4926 Ѿ рождества Христова 1172 созданъ бѧше монастырь Стѹденица, храмъ успенїе пресветыѧ богородицы.

Запис у требнику ман. Каленића. — Вунчь, 112.

1175.

Види бр. 3935.

1181.

4927 **Сеи жезлъ даровалъ царь Алеѯи Коминъ светомѹ србскомѹ Савви знакъ царскои власти поставлати игѹмана самовластна, лѣта Ѿ Христа ҂а҃ р҃ п҃ а҃·**

Натпис на штаци у ман. Хиландару. — Arkiv IV, 171 (Св. Гора, 35, са малим одступањима).

1199.

Види бр. 2996.

1200.

Види бр. 1066.

1220.

Види бр. 302.

1236.

[4928] Сїе крьсть св. Савѣ.[1]

Натпис на крсту у ман. Савини. — Стар. XI (1894), 110; Шем. Б. К. 1895, 35.

[1] У Шем. Иц їс хс нїка. Сы крть стго Савїѣ.

1236.

4929 Вь сиже день ·ѕ҃· (Маја) принесень быс(ть) ѿ Трьнова града вь славноую лаврꙋ Мылешевоу кралюемь Владиславом прьвы архїепископь и господинь србскию землю светы Сава вь свою ѿчьство, вь лѣто ҂ѕ҃·ѱ҃·м҃·е҃·

Запис у рук. Н. Б. бр. 19 л. 59а. — Гл. X, 341.

1233.—1242.

4930 И мене грѣшнаго, недостоинаго раба твоюго Стефана, сотворившаго и принешаго тебѣ крьсть сеи, милостыю же твоюю и помощїю и силою честнаго крьста, кралꙗ вьсѣхь рашскыхь земль и поморскихь Владислава сохрани и помилуи.

Натпис око слике краљеве на ковчегу у коме се чувао крст од часног древета, и који је био у ман. Св. Павла у Св. Гори. Сад се не зна где је. — Опис ковчега и крста са овим цитатом налази се у синодским актима од године 1751. када је тај ковчег доношен у Русију. — Гл. XLIV, 270.

1243.

4931 Вь име ѡтьца и сына и светаго доуха. Вь лѣто ҂ѕ҃·ѱ҃·н҃·а҃· вь царьство благовѣрьнаго цара кирь Калонана грьчьскаго, царьствоующаго вьсточнымн землꙗми и западьныими, нашемоу господиноу вьноукоу светаго Симеона, и прьвовѣньчанаго кралꙗ кирь Стефана младѣишемоу сыноу юго вь вьсеи братии а прѣбольшемоу и прѣвеликомоу кралю Стефаноу Оурошоу вь своюмь отьчьствѣ самодрьжавьнѣ царьствоующоу всѣми срьбьскыми землꙗми и поморьскыими, а сего прѣосвещенаго кирь Савы прѣстоль прѣдрьжещоу богоносьномоу отьцоу нашемоу вьторомоу арьхиюпископоу прѣосвещеномоу Арсению, и при блаженѣмь и прѣподобнѣмь отьци светогорьсцѣмь протѣ кирь Теодорѣ, вь дьни же тѣхь светыихь моужии нѣкоюмоу чрьньцоу живоущемоу вь Светѣи Горѣ того прѣосвещенаго кирь Савы послѣдьнюмоу оученикоу грѣшьномоу юромонахоу Доментиꙗноу богь прѣдложи оуразоумѣти житию сего прѣосвещенаго кирь Савы; и божиюмь повелѣнию мь и светаго доуха

наставлаѥмь и молитвою прѣосвеценааго кирь Савы окрьмлаѥмь, и тѣмь прописано бысть вь самои Светѣи Горѣ вь мѣстѣ рекомѣмь вь Карѣахь, и вь сихастарии того самого прѣсвѣценааго кирь Савы, вь нѥиже црькьви светааго Савы иерослимьскааго; а господемь нашимь Исоусь Христомь, и того молитвами прѣосвеценааго кирь Савы, за благыѥ вѣры ѥго и за любовь великоу, юже имѣаше вь прѣосвеценомоу си господиноу кирь Савѣ, благовѣрьныи господинь нашь Стефань краль Оурошь того ради посьла ѥмоу богь прѣсьвршеноу молитвоу ѥго, и того харизма ѥмоу бысть та книга. Я господоу богоу нашемоу Ис. Хр: слава и чьсть и безначелиѥ вь беськоначьныѥ вѣкы, аминь.

Запис у рук. Беч. Б. бр. 57. — Дан. 1865, 340. — Види бр. 4932.

1252.

Види бр. 1029.

1254.

4932 Вь лѣто ҂з҃ѱ҃з҃в҃. индикта ·а҃і· вь царьство благовѣрнаго цара Грьком кирь Калоꙗна, и вь дьни самодрьжца срьпьскаго вьноука светаго Сумеѡна, сына же Стефана.... (обрезано).. потомь бывшимь богоносци прѣѡсвеценнѣмь Арсенїи Деметиꙗноу ермонахоу, ꙗкоже прѣжде речено живоущоу вь Светѣи Горѣ вь мльчалници сего светаго иже ѥс(ть) именоуемо Кареѥ, послѣднемоу ꙋченикоу его бывшомоу, прѣдложии богь Ѿкрив доухомь светымь проразоумѣти житие сего прѣѡсвещеннаго Савы, и тѣмь сложено и прописано быс(ть) вь мѣстѣ вышереченѣмь Кареꙗхь, светаго доуха наставлєнниѥмь и молитвами светаго за благыѥ же вѣры, юже имѣше вь прѣѡсвещенномꙋ си господиноу Савѣ благовѣрныи господинь нашь Стефань краль Оурошь посла емоу богь прѣсврьшенноую молитвоу его сїю книгоу, юже прїеть, ꙗко прѣвеликы дарь чьстьнь.

Запис у рук. Пет. Б. — Отч. II. 1868, 119; St. V, 11. — В. бр. 4931.

1264.

4933 Вь име отца и сына и светаго доуха. Вь лѣто ҂ѕ҃ѱ҃о҃в҃·[1] вь царьство благовѣрнаго цара грьчьскааго кирь Михаила Па-

леолога вь третие лѣто, егда прѣе Цариградь оть Латинь, и царьствоующоу емоу вьсточьнынми землями и западьнынми, а нашемоу господиноу вьноукоу светаго Симеона, а[2] прьвовѣнь-чанааго кралѣ кирь[3] Стефана младѣишемоу сыноу его вь вьсеи братии его,[4] ѣкоже дѣдоу его Немани бывьшоу младѣишемоу вь братии своеи, нь того молитвами и нарокомь его светыимь прѣбольшемоу и прѣвысокомоу кралю Стефаноу Оурошоу, и по благословению светаалго Симеона прѣдрьжещоу емоу прѣстоль дѣдинь и отьчинь и самодрьжавьно владычьствоующоу емоу вьсѣми срьбьскыими землями и поморьскыими, а прѣосвещенааго прьвааго архиепископа кирь[3] Савы прѣстоль прѣдрьжещоумоу такожде вьноукоу светаго Симеона, прѣосвещеномоу вьторомоу кирь[3] Савѣ а третиемоу[5] арьхиепископоу срьбьскыихь земль, при блаженѣмь и прѣподобьнѣмь отьци нашемь светогорьстѣмь протѣ кирь Ярьсении, и при светѣмь преподобьнѣмь отьци нашемь кирь Евьстатии, игоуменѣ хиланьдарьскые лавры, вь дьни же тѣхь светыихь моужии и по лѣтѣхь мнозѣхь племене светлааго Симеона третиемоу родоу старѣющоу[6] се а четврьтомоу вь воиньство вьстоупающоу, благовѣрьномоу же кралю нашемоу сь вьсѣми сими прѣдьреченними и монастырь Светые Горы прѣдрьжещоу и прилежьно подвизающоу се о немь, и недостатька родитель своихь испльнѣе, и выше великааго монастира вь горѣ сьзда стльпь, идѣже живеть посѣтитель доушь[7] светыихь отьць живоущиихь вь светомь мѣстѣ томь, и вь дьни же того боголюбивааго христолюбьца за великое благовѣрие его и за любовь его, юже имааше кь Христоу богоу и кь прѣчистои его матери и кь светыимь родителемь его, вь роукотворенѣмь его стльпоу и живоущоу нѣкоемоу чрьньцоу, прѣдрьжещоумоу доуховьное правило светыихь отьць живоущиихь вь светомь[8] монастири томь,[9] прѣосвещеннааго прьвааго кирь[3] Савы послѣдьнемоу оученикоу иеромонахоу Доменьтиѣноу, Христось истиньныи богь не прьва царьствоуеи вь вѣкы и на вѣкы и на нась, прѣсветыимь доухомь своимь объѣви емоу житие прѣподобьнааго отьца нашего Симеона, и дѣтѣлию светаго доуха, и того светаалго изволениемь тѣмь прописано[10] бысть вь Светѣи Горѣ а вь мѣстѣ рекомѣмь Хиланьдари[11] вь стльпоу Прѣображениѣ[12] Сьпасова, и господемь богомь и прѣчистою его материю и молитвами светлааго и прѣподобьнааго отьца нашего Симеона сиѣ книга посьлана бысть емоу на благословение оть Светые

Горы вь срькьскоую землю. Господоу нашемоу Исоусоу Христоу слава и чьсть и безначелиѥ вь бесконьчьныѥ вѣкы, аминь.

Запис у рук. Беч. Б. бр. 62. — Дан. 1865. 116.

Исти овакав запис са овим одступањима налази се и у рук. Беч. Б. бр. 25., и у рук. Одеске библ. бр. 31.:

[1] Нема Б. — [2] и О. — [3] Нема. О. — [4] своен Б. — [5] прѣосвещенаго вьтораго Савѣ третиѥмоу же. Б. — [6] сьстарѣюшоу. Б. и О. — [7] доушьь. О. — [8] светѣмь. Б. и О. — [9] того нр. Б. — [10] прѣписано. Б. — [11] монастири лавры хиландарскои. Б. — [12] светаго пр Б.

И на завршетку у Б.:

О, светыи Саво, божїи оугодниче, помилѹи ме.

1243.—1276.

[4934] Сие мощи благочестиваго крала Стевана монаха Симеона синь прововѣнчанаго кралька Стефана прьви Оуроша храма светаго Димитрия.

Натпис на поклопцу са неког ковчежића у цркви у селу Домркама (котар Гатачки). — Шем. Хер. Зах. 1890, 126.

1303.

Види бр. 3808.

1318.

Види бр. 303., 304.

1320.

Види бр. 3254., 3255.

1281.—1321

Види бр. 4152.

око 1330.

*4935 Поблеѥнїемь оца и поспѣшениемь сина и съвршениемь светаго дѹха, сьи светыи и божьствныи храмь иже вь светыхь отца нашего архїерея и чюдотворца Николы ѿ испрьва трѹ-

долюбнѣ създань бысть иже вь светыхь к[р]а[люмь] и вь царѣх мꙋченикωм Стефанωмь третїемь Ꙋрошемь, и сь настоанїемь светенишаго(?) митрополита Дьбрьскаго кѵр Николы, имже вѣчна память сь вьсѣми светими. Послѣди же грѣх ради наших божїемь пꙋщенїем вь коньчное запꙋстѣние ща...

Натпис изнад средњих врата у ман. Бањи код Прибоја. — Манастир је обновио патријарх Антоније (в. бр. 722), те је и натпис из тога времена. — Исписао † Атан. Пејатовић.

1332.

4936 Светыи Стефань краль Дечанскїи ҂з҃ѡ҃м҃

Натпис на крсту у ман. Дечанима. — По препису И. Јастребова; Деч Прв. 68.

1336.

Види бр. 3636.

1341.

4937 Помѣни, господи, благочьстивих ктитори наших вь царстви си: Оливера дѣспота, и подроужїе Марїю, и чеда их: Дьницоу, Кранка, Дамїана, Видослава, Дабижїва, Роусина, Оливера.

Запис у поменику Лесновском у Н. Б. бр. 235. — Гл. XVII, 12.

1342.

Види бр. 3664., 3782.

1343.

4938 Поꙋченїе изкранное ѿ светаго еѵгелїа и ѿ иных мнωгых божьствьных писанїи вь в᾽сакоую неделю и на господскїе праздникы, на поꙋченїе и на прочитанїе хрїстоименитїимъ людемъ, прѣложена съ грьчьскаго езыка на срьбскыи въ лѣт(о) ҂з҃ѡ҃н҃а҃ їндїкта ·а҃ı· [1]

Рук. XVI в. у Петр. Б. бр. 33. — Отч. II, 1868, 48.

[1] Исти такав почетак и у рук. ман. св. Тројице код Плеваља. — Гл. З М. 1901, 296. (Упор. бр. 4948.).

1345.

Види бр. 188., 3552.

1346.

4939 Благовѣрнаа и христолюбиваа и светаа царица Єлена срьбскаа много оусрьдїє и любовь неизреченѹю о искани светых писанїи имѹщи єлико дрѹгы никтоже, вь то врѣме пришьдши вь Светоую Горѹ Ядонскѹю не явѣ, нь некако прѣмоудро и покрьвено и ѡбрѣте тамо нѣкоего старца Їѡаникїа именемь, и моли оусрьд приложити ен на свои єзыкь протлькь светаго ієѵглїє єже исписа иногда блаженыи Θеѡфїлакть архїепископь бльгарскы оумолєнь бывь блаженою царицею Марїєю иногда. Сеи же благовѣрнѣи царици Єленѣ прїлежным оусрьдныимь желанїємь и прошенїємь аз же таковомѹ боголюбномѹ прошенїю поклонив се прострѣхь рѹкоу послѹшанїа, и прїєхь пѣро смѣренїа и начело положихь писати благодатїю и помощїю господа Їу Христа, ємоу же слава и хвала вь бесконечнїє вѣкы, амин. Вь лето ҂ѕ҃·ѡ҃·п҃·є҃·

Запис у рук. XVII столећа у Лајпцишкој варошкој библ. (Slavica 8). — Спом. XXX, 45.

1348.

Види бр. 2852.

1349.

4940 Законь благовѣрнаго цара Стефана вь лѣто ҂ѕ҃·ѡ҃·н҃·з҃· индиктиои ·в҃· вь праздникь вьзнесенны господны мѣсеца маїа к҃·а҃· дьнь.

Сїи же законьникь поставлюємо от православнаго сьбора нашего сь прѣосвещеньныимь патрїархомь кѵр Їоаникїємь и вьсѣми архїереи и црьковныкы малїими и великыми, и мною благовѣрнїимь царемь Стефаномь и вьсѣми властели царьства ми малїими же и великїими.

Натпис у рук. Рум. М. бр. 1707. — Флор. Прил. 14.

Овај се запис у разним рукописима налази у разним варијацијама, од којих наводимо још две:

4941 Законникъ цара Стефана срьбскаго.

Благочьстиваго и христолюбиваго македонскаго цара Стефана, срьскаго, блъгаръскаго, оугарʼскаго, далъматʼскаго, аръбанаскаго, Ѹгровлахїскаго и иньним мьногим прѣделомъ и земьлıам самодръжъца, соущаго милостїю вишьнаго бога, І҃С. Х҃Р. законъ и Ѹставь, поставлıенʼни въ лѣто ҂ѕ҃·ѡ҃·н҃·з҃· иньдиктиѡнь ·к҃· вь праздникь възнесенїа господа нашего І҃С Х҃а, мѣсеца маїа ·к҃а·д҃· — ·к҃з· Сиже оуставъ и законъ поставлıени праведънним и чьстним сьбором нашего смѣренїа....

Запис у рук. Праш. Б. бр. 18. — Шаф. Рук. 65.
Такав и у Соф. Б. — Флор. 250.

4942 Благовѣрнаго и христолюбиваго маћедонскаго цара Стефана законь поставлени къ лѣто ҂з҃·ѡ҃·н҃·з҃ индиктионъ ·к҃· въ праздникъ вознесенија господнıа месеца маıа ·к҃а· денъ. Ови законикъ поставлıенъ оть православнога собора нашего съ преосвѣщенымъ патриархомъ Јоаникемъ и свема церковниıема малıема и великиема и се мномъ благовѣрнимъ царомъ Стефаномъ и се свомъ властеломъ од царства малиема и већиема. Закономь овиемь слоужени да боудоу.

Запис у рук. Загр. Б. — Флор. 259.
Види још: Pám. 29; Mon. Serb. 145, и Шаф. Рук. 15, 56, 62, 64.

1356.—1871.

4943 Вь сиже дьнь ·л҃· (јула) бысть ѡбыавлıенїе мощемь кралıа Владислава хтитора милешевʼскога вь дьни многокраснаго цара Ѹроша.

Запис у рук. Н. Б. бр. 19 л. 150б. — Гл. X, 342.

1371.

4944 Понеже оубо мнози пред многыми времены и лѣты и по различных мѣстѣх ѡбрѣтоша сѧ въ словѣнʼскомь нашемь ıазыцѣ прелагающе божественаѧ писанїѧ ѿ многопремоудраго и хѸдожнаго ѕѣлѡ[1] скѸпаго елʼиньскаго ıазыка въ нашь ıазыкъ, ихже имена не чловѣкы токмо вѣдома соут, но въ книгах паче живых богомъ написанна соуть, ихже послѣжде и лѣты и наказанїемъ и хоудожьствомь разѸма елʼиньскаго ıазыка, вѫщеже добрыми дѣлы. И к вечерѸ сльнчьнаго дьне захода седморичь-

наго рекꙋ вѣка и моеа жизни скончаніа, слоучи са и мнѣ навыкнꙋти мало греческаго ꙗзыка, толико елико моцꙵи ми [2] разꙋмѣти скꙋпость того, и тажесть прелаганіа ѿ онаго в нашь ꙗзыкь. Греческы бѡ ꙗзыкь ово ꙋбо ѿ бога испрва хꙋдожень и пространь быст, ово же и ѿ различныхъ по временехъ любомоудрець оухыщрень бысть; нашь ж(е) словен'скы ꙗзыкь ѿ бога добрѣ [3] сътворень быст, понеже вса елика створи богь зѣлѡ добра, нь оулишеніемь любооученіа любочьстивыхъ слѡва моужеи хытрости ꙗкоже ѡнь не оудостои са. И оубо колико любо [4] аще ѿ оного навыкохъ не хотѣхъ коснꙋти са соущихъ паче мене, рек'ше прелагати ѿ греческаго ꙗзыка в' нашь, по речен'номꙋ: высочаишихъ тебе не щи, и глоубочаишихъ тебе не испитꙋи, коꙗ са и ѡного еже пострадаша вь ветхѡм и новѣмь писаніи, иже преѡбидаще дерзостиѣ смѣаше божственых прикоснꙋти са. По ѡбаче божественым симь моужем, преѡсвещен'ным, глаголю, митрополитѡм богоспасенаго града Сира [5] кур Ѳеѡдосіемь и пречестным, принꙋждень быхъ на превожденіе. И в лѣпотꙋ бо мню бѣ таковомꙋ моужю иже ѿ ангель комоу [6] повелѣ [7] Діѡнисію просвѣщеніе пріемлющоу без расоужденіа повиноути са, сыи бѡ оубо истинныи божіи чловѣкь, аще икто дроугыи, житіе оубо сладко слышати са имаше, спасително же подражати се, и полезно, не токмо бо ꙗзыкь вь оученіи имаше полезень слышещим [7], но и житие много множае подражающимь полезно. Паче же подобает ми истинное рещи, елико ꙗзыкь оубо внегда глаголати неꙋподоблаемь имаше, толико и житіе внегда творитіе непостижимо. Всегда бо и присно по апостолѣ: заднаꙗ забываите [8], на преднаꙗ дѣꙗніа и видѣніа простираше са, и сице свѣтлое любочьстиа и любоимѣніа [9] и премꙋдрости вкꙋпѣ сь милостынею имаше, ꙗко же многых быти в'торыи. И сице ономꙋ блаженоѡмꙋ сіа и ина же мала елика кь благооугожденію приходащꙋ, и многых симь собою дѣлании оучащю, азь же не продрьзнꙋвь, ниже на свою крѣпость слова и разꙋма надѣꙗ са, не боуди то, но симь, ꙗкоже рѣхь, понꙋждень бывь, и на того богооумолителныа и светыа молитвы надѣꙗ са, почахъ и преложихъ светаго Діѡнисіа Ареѡпагита с поспешеніемь и ѥꙁодомь или ѿкоупомь сего светаго ми владикы и застоупника, и ина прежде сего преложихъ и по семь елика всещедрыи светыми его молитвами дасть богь. Бою же са рещи ꙗко азь преложихъ светаго Діѡнисіа, аще и преложихъ его, сматрала непостижимꙋю не малы [10] высотꙋ богословіа и светаго краинꙋю премꙋдрост и тинꙋ моихъ грѣхѡв добрѣ свѣдꙑ. Книгоу же оубо сію светаго Діѡнисіа глаголю в добра оубо времена почахъ, егда божьстве-

ныѧ оубѡ црьквии и Света Гора раеви подобнѣ цвѣтахꙋ, ꙗкоже нѣкыи садъ при источницѣхъ приснонапаꙗемь; свершиꙗ же тоу въ злѣише всѣх злых времень, когда егда ѡгнѣви богъ христїане западных странъ, и подвиже деспода Оуглеша всѧ сербьскыѧ и греческы воиска [11], и брата своего Волкашина кралѧ, и иныѧ велможа многыѧ, нѣгдѣ до шести десѧт тысꙋщь избранныѧ воиска, и поидоша в Македонїю на изгнанїе Търкъ, не сꙋдивше, ꙗко гнѣвꙋ божїю никтоже мощенъ противꙋстати. Тѣх оубо не изгнаша, но сами ѿ них оубїени быша, и тамо кости их падоша, и непогребены пребыша, и много многое множьством ѡво оубо въ ѡстрїемь [12] меча оумроша, ѡво же в заплѣненїе ведено бысть; нѣцїи же их и гонезноув'ше прїидоша. И толика нꙋжда и зло лютыѧ ѡблыꙗ всѧ грады и страны западныѧ, елико ниже оуши слышаста, ниже ѡчи видѣста. По ꙋбїенїи бо [13] мꙋжа сего храбраго деспота Оуглеша проснпаша сѧ Измаилтѧне, и полетѣша по всеи земли, ꙗкѡже птица по въздꙋхꙋ, и ѡвѣх оубо ѿ христїанъ мечем закалахꙋ, ѡвѣх же въ запл'ѣненїе ѿвождахꙋ, а ѡставших смрьть безгодна пож'же; [14] ѿ смерти же ѡставшаѧ гладѡм погоублени быв'ше. Таковыи бо глад бысть по всѣхъ странах, ꙗковыи же не бысть по [15] всѣх [15] странах [13] ѿ сложенїа мирꙋ, ниже по том таковыи, Христе милостивыи, да бꙋдетъ. Ꙗ их же глад не погоуби, сих поꙋщенїемь божїимь волци нощїю и денїю нападающи снѣдахꙋ. Оуви! оумиленъ позорь бѣ видѣти! Ѡста землѧ всѣх добрых поуста: и людеи и скотъ и иных плодѡв. Не бѣ бо кнезѧ, ни вожда, ни наставника в людех ни избавлѧюща ни спасающаго, но всѧ исполниша сѧ страха измаилтскаго, и срьдца храбраѧ доблаственых моужеи въ женъ слабѣишаѧ срдца приложиша сѧ. В то бо времѧ и сербскых господ сед'ми, мьню, рѡд конець прїатъ. И въ истинꙋ тогда оублажахꙋ живїи прежде оумрших. И вѣрꙋите ми не аз, иже невѣжа по всемꙋ есмь, нъ и ѡнъ прѣмꙋдрыи на [16] Еллинѣх Ливанїе не бы моглъ писанїемь представити ноуждоу, ꙗже постиже христїанъ западных странъ.

Хотѧщеи же оубо преписовати и прочитати сїю книгꙋ, милостиви и незазорливи, молю сѧ, боудите моеи оума немощи и недостаткоу; и сами понеже и вы чловьцы и чловѣческым подлежаще, ꙗко требꙋете милости ѿ бога и прощенїа ѿ чловѣкь, прощенїю вашемꙋ и мене сподоблѧите, оу бога испращающе ѡставленїе безднѣ моего ѡкааньства грѣхѡм. И имь [17] же въ инокых мене хꙋдаго аще хощеши оувидѣти, начало томꙋ ест ѡсмеричное число, среда же двѡсотное и первое, конець же

десѧто съ єдинѣмь накончаваєть сѧ [= Исаїа]. Лѣто тогда течаше ҂ѕ҃-ное ·и҃· сотное, ·ѳ҃· и ·д҃· є индиктиѡн ·д҃· Давшемꙋ богоу[18] и начати сїа и свершити благоизволшемꙋ слава честь и покланѧнїє в бесконечныѧ вѣкы, аминь.

Поговор у рук. XV века у Рум. М. бр. XCIII. — Вост. 161.

Овај запис се налази и на рукопису бугарске рецензије Беч. Б. бр. 14, који је са исправљеним правописом издао прво Миклошић, и који се, по препису проф. Мил. С. Павловића, разликује — сем буг. рецензије — још у овом:

[1] и ѕѣло. — [2] нема. — [3] оубо добрѣ. — [4] ꙋбо. — [5] Сѣра. — [6] по велїкωм. — [7] нема. — [8] ωставлѣѧ. — [9] любоꙋченїа. — [10] малъ. — [11] вoѧ. — [12] ωстрїє. — [13] же. — [14] пожѧ. — [15] нема. — [16] въ — [17] и имѧ. — [18] благомоу богоу.

1389.

4945 [Бы]сиже дьнь (15 јуна) а вь лѣто ҂ѕ·ѡ҃·ч҃·з҃· быс(ть) бои кнеза Лазара сь Ѩмоуратомь царемь на Ко[сѡ]вѣ поли. И тоу многа троупиꙗ падоше ѡть х[ри]стиꙗнь и Тоур'кь: Србьлю бо [испр]ва разбили бѣхоу, и цара Ѩмоурата ꙋбыше, и[1] за[1] повѣжение[1] нѣкωимь[1] ωть[1] срь[1][бьскыхь] воискь прѣωдолѣше Тоурци, и быс(ть) велико сьраженние. Ꙋбише же и славнаго [срьбь]скаго господина кнеза Лазара. Все же тогда погоублєныиє и кръвь свою пролиꙗвше [хри]стиꙗни господь богь сподоби сь всѣми пострадавшиими за име єго, ємоуже слава.

Запис у рук. Н. Б. бр. 19 л 101б. — Гл. X, 341.

[1] Ово писано по иструганом месту.

4946 Сїє рѣчи писаны выше на стлъпꙋ мраморьноу на Косовоу.

Чловѣче, иже срьпскые земле стоупае, пришльц' ли єси, илы соущи тꙋ, кто єси и что си єгда (снегдꙋ) прїидѣши на полиє сїє, єже глаголиєт се Кѡсово, и по всѣмꙋ оузриши пльно костїи мрьтвьиих, таже и с ними каменно естество, мене крьстовъображен'на и знаменна посрѣ зриши просто стоеща, да не прѣнѣниши, да не прѣзриши, ꙗкоже что тꙋние и сꙋет'но, нь молю те, прїиди и приближи се къ мнѣ, ѡ любими, и расмотрї словеса, ꙗже приношꙋ ти, и ѿ того имаши разоумѣти, коєє ради вины, и како и почто стою азь здѣ, понеже истиноу ти глаголю, мни'ше ѿ одоушевлєннаго, въсе по соущствоу хощꙋ ви извѣстити сьдѣанна.

Зде некогда велыкы самодрьжьць, чюдо земльное, и рыга срьпскы, иже нарицаємы Лазарь кнеѕ великыи, благочьстїю непоколѣбимы стльпь, богоразоумїю поучина и мꙋдрости глꙋбина

ог'нїи оумь, странныи прѣдстатель, питатель альчющим и нищим помилованїе, скрьбым милованїе и оутешитель, иже вса любеи елика Христос хощет, къ сему во своимь изволеніемь самь собою, наче же и съ вьсѣми своими бесчисльное множьство, елика под роукою его, моужїе добрїи, моужїе храбрїи, моужїе въ истину въ словѣ и въ дѣлѣ, ꙗкоже ѕвѣѕды свѣтлы блтеще се, ꙗкоже землꙗ цвѣтци прѣиспьщрен'ны одѣанїи златомъ и каменїемь чьстнымь оукрашенїи, множаишїи кони избранныї и златоседлъни все дивии и красны вьсадници ихь всеплеменитїих и славных, ꙗкоже кто добры пастыр же и прѣдстатель мѫдры агн'це словесные приводить ѿ Христѣ кончати доброе, и страданїю вѣн'ць вышнѥе славы причестьни быти, тѣмже съгласно многое бесчисльное множество вькупѣ съ добрыим и великыим господїном доблѥю доушею и вѣрою поврьдѣнши, ꙗкоже на чрьтогь краснь и многоѹхан'ное ѹпитѣнїе на врагы ѹстрьмише се, и соуцаго змїа поправ'ше и оумрьтвише ѕвѣра дивїаго и великаго сѹпротив'ника, и неситаго ада в'сеꙗд'ца, рекѹ же Ямоурата, и сына егова, аспидово щедїе и ехидново, щене лъвово и василисково, нъ съ ними инѣхь не малѣх. Ѡ чюдеси божїих же сѹдьб! Єть быс(ть) доблїи страдалць рѹкама безакон'нима агаранскыма, и конць страданїю добрѣ самь прїемаѥт, и моученикь Христовь бываеть, великы кнеѕ Лазарь, не ин' во дроугыи ѹсекнѹ его, ѿ любици, нь сам роука оубїнце того сына Ямоуратова.

И сїи вса реченна свршише се въ лѣтѡ ҂ѕ҃ѻ҃ч҃ѕ҃, индїкто ·ві· мѣсеца їюнїа ·еі. дьнь, в' вто(рни)к ча҇ же сѹшѹ или ·ѕ҃· или седмомоу, невѣдѣ, богь вѣсть.

Запис у рук. Карл. Б. — Хиљф. III, 193.

4947 Сраженїе сїе бисть на полю Косовѹ, лѣта господнꙗ 1389, їѹнїа 15, междѹ злочестивим царем Ямѹратом тѹрским, и светимъ кнꙗзем Лазаремъ, царем србским. Изволитъ ли кто посмотрити на нѹмери да зритъ. 1. На вечери распра за невѣрство междѹ главним воиводамъ Милошемъ и Бѹкомъ. 2. Милошъ клѧтвѹ свою исполни, Ямѹрата царѧ ножемъ прободе. 3. Милошъ съ Миланомъ и Иваномъ крѣпко Тѹрке поражахѹ. 4. Милош лишен конѧ на коплю скакаше. 5. Бѹкъ невѣрство свое ѿкри, и с воинствомъ своимъ ѿбѣже. 6. Светїи велики кньазъ Лазаръ мечное ѹсѣченїе прїѧтъ съ Милошем и прочимъ воеводамъ. 7. Ѡбрѣтенїе и пренесенїе честних мощеи въ Раваницѹ манастиръ светаго и праведнаго кнѧза Лазара.

Орѹжиа своа славна три воеводе главне подъ ноге врагомъ своимь даша, ерво закистию ѿ своихъ уѧзвлени биша, смислиша они съ вечере еще лютѹю змїю уѵбити и чада своѧ свободити. Вѹкъ Бранковићъ ѡ томь не врежаше, но Тѹркомъ волѧше.

Всакое царство раздѣлашеѣ сѧ на сѧ запѹстѣетъ, и всакъ градъ или домъ раздѣливи сѧ на сѧ нестанетъ. Мад. гл. 12. ст. 25. Ѡ Сербие славна, нинѣ же бѣдна, когда би ти сего гласа господнѧ блюстително слѹшала со сиими твоими, не би орѹжие твое силно врагомъ твоимъ подложено било; нинѣ же чада твоа воздихаютъ, егда первѹю славѹ свою поминаютъ.

Натпис испод слике боја Косовског у трапезарији ман. Раванице (Срем). — Nadpisi, 319.

1392.

Види бр. 1107.

4948 Поѹченїа избрана ѿ светыхъ еѵг. и ѿ многыхъ божественыхъ писанїи, глаголѥма ѿ архїереа изь оустъ вь всакоу неделю, на поѹченїе хрїстоименитымь людемь, или прочитаема, ѩкоже и на господьскые праздникы и на избранныхъ светыхъ. преложена из грьчьскаго ѥзыка на словенскые книги вь лѣто ҂ѕ҃ц҃ ѿ начела, индиктѹ ·а҃ı· Слово ·а҃· ѡ Митари и Фарисеи.

Почетак рукописа писаног 1621 у ман. Хрмњу, сад у ман. Лепавини. — Лет. 160. 21. (Упор. бр. 4938).

1371.—1394.

4949 Вь Христа бога благовѣрни краль Марко ктитор светаго храма, (вѣч)на мѹ паметь.

Запис на камену узидану код ман. св. Димитрија у Сухој Реци (Ст. Србија). — Гл. XLVI, 224.

1420.

*4950 Елицы прочитаете грѹбыа моа стихы, иже в' конецъ рачителства достигнимъ вынѣ третїаго на десаṫе ѡбхожденїа, рѹкою смиреннаго епактита Яидонїа Рафаила, в' лѣто ҂ѕ҃ц҃к҃и҃, крѹгъ сльнцѹ ·в҃ı·, и лѹнѣ ·в҃ı·, ѳемеліе ·е҃ı·, индікта ·г҃ı·, а въ ѡкрѹженїю алфавитскихъ ѡбхожденїи христоисповѣданыа пре-

мѹдраго Лва деспота ·п· д҃рствѹющѹ(?) же в' Константинополи Манѹилѹ Палеωлогѹ, и пакы в' державное лѣто благочестивагω Стефана деспота, сербскые державы царства началство правѧщѹ; свѧщенствѹющѹ же вселенскомѹ патрїархѹ кѵр Їωсифѹ, Далматскыѧ же державы свѧщенства началство правѧщѹ патрїархѹ кѵр Никωнѹ.

Запис уз похвалу кнезу Лазару у препису од 1780 године у Карл. Б. — По препису г. Д. Руварца. Помиње се у Кн. Лаз. 8.

4951 Вь лѣто ҂ѕ҃·ц҃·к҃·н҃· инд. ·г҃і· прѣстави се митрополитъ российскыи Григорїа Цамблака. [1]

Запис у рук. ман. св. Павла у Св. Гори. — Петк. 33; Гл. XLIV, 288.

[1] У Гл. Григорїе Цамблакъ.

1421.

4952 Стоко л҃ и моч(?)нило в҃ ѹ҃ ж҃ патрь господи мои и боже мое помилѹи ме грешнаго и непотребна зѹги фафат (?).

Стефанъ Лазаревичъ деспотъ и наслѣдник землѥ браничевскїѧ сїю книгѹ писа за доѹшевно спасенїе вь лѣто ҂ѕ҃·ц҃·к҃·д҃·, їндиктїωн ·е҃і·, месеца авгѹста ·к҃· дьнь.

Познији запис у рук. Н. Б. бр. 320. — Катал. Н. Б. 200.

1402.—1427.

4953 Сїе начало паралипоменоѹ Зонаринѹ царьскыиχ кнїгъ ѿ преписавшаго кнїгоѹ сїю, сие предсловие.

Подобаше намъ, рече великыи вь оучителиχ, не ѿ писанїи, или книгь просвѣщати се, нь чисть имѹще разоѹмъ доѹχа благодатїю ωсвещати се, и ѥкоже книгы чрьнилωм, сице срьдца наша доѹχωм светыим написана имѣти, и таковые благодати причестникы показоѹеть нѣкые ѿ праведникъ но (?) Аврaама, Мелχиседека и пωдобныχ сим. И оѹбо аще и благодатїю еже вь доѹши его соѹщѹю вь тѣχ благодать разоѹмѣнь имена иχ и жительства, и ѥже ω ниχ сказанїѧ книгами и писанми извѣстнѣ разоѹмѣ. Сего ради и во многыχ словесеχ своиχ ω сиχ стежани и прочитани сь прилежанием оѹчїт, по реченномоѹ: испытанте божьственаѧ писаниѧ, и ωбрѧщете в ниχ живот вѣчныи. Сиѧ оѹбо не простѣ и ѥко прилѹчи се испоѹтѹе аще и багренїцею ωдѣань и о ωроѹженостви пекы се великы само-

дрьжьць срьпскыи деспот Стефань, нь ѕѣло опаснѣ и внимателнѣ, ѩкоже аще ѡ тѣх єдинѣх попеченїє имѣл бы точию и тѣх сладостию оупиваие се того доуши. несытно раченїє къ сих стежанїю полагаетъ, не по древнемоу ѻномоу Птолемеѹ, иже многочисане книжное къ оудивленїю тъчїю и чловѣчьсцѣ хвалѣ, а не къ ползы доушевнѣи написавшемоу, нь еже тѣх премоудростию оукрасити н'равы и словеса, и тѣх благодатию доушѹ просвѣщати, и къ богопозванїю привлачити. Б сих и сицевых попеченїє имыи ѡбрѣте нѣгде и чюднѹю сїю книгоу мѹдрѣишаго Зонары, ѩкоже нѣкы новы параллипомень прочїимъ лѣтописателемъ, недостатьчнаѧ их наполнѩе, по емоуже и древныи Моусеискыимь и чьтвероцарственыи. И сїю вдасть чьстнѣишомоу свещен'ноинокоу Тимофею, принести къ Светоую Горѹ, къ ѡбитель хиландарскоую къ порѣписанїю (!), иже по малѣ и быс(ть) игѹменъ тое лавры Хиландара, при немже и съвер'ши се книга сїа поск(!) а по еже принести сїю в'дасть мнѣ смѣрен'номоу и грѹбѣишомоу в разѹмѣ Григорїю еже прѣписати сїю. Язъ же стрьмнины прѣслоушанна ѿтечьскаго бое се, и многаа благодѣѩнїа на нас съдѣанїа владыкою нашимъ самодрьжьцемь присно въ памети имы, недоугь належащїи ми тѣлеси забывъ, и прѣдлежащїи ми трѹдѹ покои в'мѣнивъ, оусерьд'нѣ приѩх повелѣное ми свещен'нѣишимъ моужемъ. Но приемъ не своечин'нѣ или самооустремителнѣ начех, ѩкоже ѡбычаи ѿ добрѣ вѣдещих навыкѡх не прежде прѣписовати, дондеже прочитанїемъ разоумѣти въ книзѣ лежащаа, каково ѿворенїа или прѣписанїа имать, ѩко да и ключимые ловитвы разѹма прѣмо сих оустоиѩтъ. Тѣмь и мы прочотше и ѩже оубо ѿ състроившаго зѣло благоразоумна ѡбрѣтоухомъ, а ѩже ѿ прѣписанїа многа невидѣнїа и смѣшна исполнена, понеже грѹбыми нѣкыми поселяны прѣписа се, и идеже оумножит се лѣжа, и истина к томоу неизвѣстна бывает тамо. Сего ради...... их сице разоумѣвающих...... печаль бо прїет' ме ѿ невѣжде и растлѣвающих въ словесѣх разоумъ, и ѡ семъ зѣло потщанїе положих еже ѡбрѣсти тъждее ѡбразы книгы по греческомоу, къ пощи(!) исправленїа недостатьчьныим, и никакоже ѡбрѣтох. Нь по семъ книгы древнїе Моусеевѣх пет: бытие, исхѡд, левитко, числа и второзаконїе. Ісоуса Навина и сѹдїе, кь симъ и к'нигоу четвероцарственоую, еще же и ѡбоѩ параллипомена и двѣ историкїе сровѣ, и сих помощь правленїа имѣхъ даже до послѣднаго пленен ̈їа сынѡв Ісраилевь Навоухoдоносорѡм. По сих же вь повѣсти бъшед ѡ браиѣх халдѣискых и срѣчь ассуреи....скых и ми-

дѣнскых, где сих побѣдителе ѡбрещеши, еже испытати истиноу, Ѕенофона, глаголю, Иродота. Єгда ли ѡ Римлѧньскомъ сказанїи где Япїѧна Ритора, иже и римьское съставленїе написавьшаго, и Дишна Моудреца, и прочих римьских новѣдателеи. Єгда же ли ѡ црькивных повѣстех ѡ светых апостолѡх, глаголю, и въселеньскых ар҆хїерешх даждь до прьваго събора, где Єусевиѧ Кесарїнскаго, епископа Памфила, и по сих Феѡдорита Кирскаго и Никоутоу Ритора ѡбрѣсти мощно. Нь и аще въпросити ми кого ѿ книжное исправленїемъ заклатїѧ, ѿвѣщаше ми, ниже видѣти сих, инымже ниже имена слышати прѣжде, кольми паче намъ ѡбрѣсти сих къ свидѣтельствꙋ и помощи оудобно бѣ, ниже бо наша сїѧ, ни нашее силы и разоума, нь оусрьдїе, рече, мрьтвыих въздвизает, и прочаѧ сицевых многа. Къ симъ прочее елико по силѣ хꙋдомꙋ нашемоу разоумꙋ и не малꙋ помощ имуще лѣтописателѧ Геѡргїѧ инока моудрѣишаго, ѕѣло бо съходитъ се въ многих семоу Зонарѣ. И сими правленїѧ до скончанїа книги никако же ѡблѣних се, нь елико по достижномоу недостатьчнаѧ напольнѧе, излишнее же и поселеньское въ благоразꙋмное прѣлагае, недовѣдомаѧ же и въ наших ѡсташе недовѣдома вѣдещиним разꙋмѣти. Молю же прѣмꙋдраго и кроткаго, емꙋже и съ люботроудїем написах книгꙋ сїю, аще что разоума достоприетно ѡбрѣщеть се въ наших сих гроубых начерьтанїих, не ꙗко наше или нашего наказанїа и разоума, нь ꙗко прилꙋчаѧ блага блазѣ приꙗти сїа; невѣдѣнїа же и ненаказанїа нашего наготоу богатествомъ свое премоудрости прикрыти. Єще же хотещїимъ прѣписовати въ кратцѣ речемъ. Разоумѣите, ѡ сїи ꙗ҃ соуть множаиши, ѿ иже нашего наказаниѧ, глаголю, словеньскаго писанїѧ извыкших и въ прочитанїих и прѣписованїих, ꙗже недомыслимое тѣмъ и не пѡ тѣхъ выченїю ѿ недостатьчства недостаточно вьмѣнꙗют по реченномоу: малодꙋшное малодоушїе влагает, нь не достоить сице вьмѧнѧти хотещемоу правѣ разсꙋдити разоумѣнїа, нь ꙗкоже многыи въ богословиих Григорїе рече: мы оубо, рече, по срѣдѣ вмѣстеще се божственыихъ писанїи, всѧко высокых мыслїю, и дебеленших оумѡмъ ѿстоупимъ: ѡво бо ѥс(ть) сънїѡсоудно, ѡвоже долоу плѣжно, и въкоупѣ ѡбоꙗ зазрѣна. Сице и ѡ реченных хотѧщемꙋ праве разоумѣти дольжно ес(ть) по средѣ въмѣстити се своих же и тꙋждиих разоумѣнїи, и ниже своꙗ ѿ самочинна оублажати, ниже тоуждиим ѿ невѣждьства дивити се, нь правиломъ расоужденїа лꙋч҆шее хꙋждьшаго прѣразсꙋдивъ изьбрати, ꙗкоже рече апостолъ: хꙋждьшее ѡ-бльшаго без всѧкого прѣкословїѧ благословꙗет се, сице и ѡ сих разоумѣи ѡ сын.

И ѡ семъ молю, ѡ разꙋмнѣиши прѣписателю, ꙗко не грꙋбостию словесь ѿвлачить ти се къ оукоренїю, нь паче по срѣдѣ сих разоумѣнїа испытаи оубѣгнѣиии ѡсꙋжденїа, нас оукоризны свободивь. Иже бо зрииии въ хоудых наших начрьтанїих лежещаѧ не простѣ, и ꙗко прилоучи се соут, възлюблене, нь ѿ наказанїа добрѣ вѣдещиих, и многа искоуса и врѣмене. Въ искоусѣ бо прѣмоудрос(ть) и вь лѣтѣ хоудожество, рече прѣмꙋдрыи Сирахъ. Сроки бо малые и великие и посрѣдствьные, такожде и три ключе, по томоуждe чиноу ѿ нихже великїе оубо выше реда надлежеть, срѣдне же по срѣдѣ, малые же мало что ниж'ше, ꙗкоже нѣкаꙗ оуста мененаѧ прѣпокоице словоу оуставивше се сылы же надлежещее словесем тако имоуть къ словесемъ своиствьное вь съгласїю, ꙗкоже зѣница къ ѡкоу, или словоу глась или бездꙋшнымимъ цѣвницамъ и гоуслем протежен'наѧ брецала и проврьтѣн'ные оустлины; и ꙗкоже сїа кромѣ сих сице а словеса кромѣ силъ, нь аще не хꙋдожник хитрос(ть) в нихждо покажеть, всѧ безделна, ꙗкоже рече апостоль: аще, рече, не дамъ слово разоумно гласоу, бꙋдоу пѡдобень глаголющемоу иноезычьскы, елико бо рече аще ключит се родовь гласных вь мирѣ, и ни един же их безгласенъ, аще пищаль, аще ли гꙋсль, аще не покажеть в них хоудожьникъ разньство; како разоумѣет се пискан'ное или гоуден'ное, аще бо трꙋба безьвьстень глас дасть, кто оуготовит се на брань, сице и ѡ сих вьими.

Запис у рук. — Чтен. 1847, I стр. а҃—г҃.

1431.

Види бр. 2729.

1452.

Види бр. 3688.

1456.

Види бр. 4058.

1467.

[4954] 1772 г. у извештају о сремским манастирима помиње се да је на зиду ман. Бешенова био натпис да је живописан 1467 године. Тога натписа сад нема.

Шем. Срем. Карл. 1892, 10.

1478.

Види бр. 2362.

[4955] Катарини кралици босаньскои Стипана херцега ѡ(ть) светога Саве, ѡ(ть) порода Елине и кꙋће цара Стипана роени Томаша крала босаньскога жени, коа живи годинн ·н҃· и ·д҃·, и приминꙋ ꙋ Рими на лита господна ·ч҃·ꙋ҃·о҃·и҃· лито, на ·к҃· и ·е҃· дни октобра. Споменикь не писмомь поставлень.

Натпис у „Ara Coeli“ у Риму. — Mon. Serb. 519. Лажан натпис.

1485.

4956 Е лѣто ҂·ѕ҃·ц҃·ч҃·г҃· пође Станиша Ивановић на портоу цара соултань-Бахазита.

Запис у стар. штамп. књизи у ман. Пиперској Ћелији. — St. X, 261

1494.

Види бр. 3553.

1496.

Види бр. 3034., 3783.

1498.

4957 Образъ пресвѧтїѧ богородицы на сребру изрезанъ, трꙋдомъ Петра воиводе и Петрашина воиводе и Вукдрага воиводе в лѣта 1498.

Помиње се међу утварима пренесеним из м. Хрмња у м. Марчу, у списку који је приложен уз меморијал вараждинских Срба од 1750 год. — Год. II, 260.

1514.

Види бр. 3254.

1515.

4958 Кивот едан сребрн с подписом сицевим: Ова црьковъ монастира Хрмнѧ, храма светаго архиереа Николаѧ скова се в лѣто 1515 трꙋдомъ и подвигомъ старца Макарїа.

4959 Потиръ велики сребрн и позлащенъ скова се у лѣто 1515.

Помиње се међу утварима које су пренесене из Хрмња у Марчу, у спвску који је приложен уз меморијал вараждинских Срба 1750 год. — Год. II, 260.

1516.

4960 Кадилница велика сребрна скова се 1516 лѣто.

Помиње се међу утварима пренесеним из м. Хрмња у м. Марчу, у списку који приложен уз меморијал вараждинских Срба 1750 год. — Год. II, 260.

1518.

Види бр. 4026.

1520.

*4961 Свитакъ пописати завѣщателнїй Өеѡфїломъ їгѹменомъ первымъ, лѣта ҂з҃к҃н.

Помиње се у списку ствари ман. Шишатовца из краја прошлог века. — Саопштио ми г. Ил. Руварац.

1533.

Види бр. 3152.

1535.

4962 Сїа приведоше се Гаврїилом свѧщеномонахом и препротом Светїе Гори ѿ грчскїе книги в србскѹю и да вь царскїе и свѧщенїе обытелы великїе лавры србскїе глаголеми Хїландар, вь лѣ(то) ҂з҃м҃г.

Запис у рук. уз штамп. литургију у приват. рукама у Возући. — Д. Б. Ист. 1889, 359; Шем. Даб. Б. 1884—86, 12.

1539.

4963 Ва име ѡца и сына и светаго дѹха. Да се има знати каде поче се манастиръ Бездин правити ѿ созд. мира

҂.З҃.М҃.Н҃., рождаства Христова ҂.А҃.Ф҃.Л҃.Д҃. и нарече се храмъ вьведение богород. настоѧниемъ Їѡасава Милѹтиновића архімандрита, и са помощїю васеа брати и христиана, при мене икономѹ Леѡнтиѹ Богоевићѹ ѥромонахѹ.

Запис у стар. штамп. књизи у ман. Бездину. — Гл. Ист. 1890 (VII), 123.

1542 (?)

Види бр. 4027.

1543.

[*4964] Изволенїемь оца etc. написа ся сїа паперта при игѹменѹ Силвестрѹ їеромонахѹ вь лѣто 1543, мѣсеца окт. 4-ти денъ.

Натпис који је био у ман. Крушедолу и који се помиње у извештају о срем. ман. од 1775 год. — Исписао г. Ил. Руварац. (Помиње се у Шем. Срем. Карл. 1892, 4).

1545.

Види бр. 3096.

[4965] Изволенїем (итд.) сей светый храмь благовѣщенїа пресветиѧ богородицы подписа сѧ при игѹменѣ Їоакїмѣ їеромонасѣ, и соверши сѧ при митрополитѣ кѵр Логїнѣ, и при їгѹменѹ Пагкратїи їеромонасѣ вь лѣто 1545, їнд. 4, крѹг сл. 26.

Натпис који је некад био на паперти у ман. Крушедолу. — Nadpisi, 107.

*4966 Книга панагирикъ съ подписомъ сымъ: Сїя свята и божествавна книга, глаголеми панагирикъ, монастира Шишатовца, храма рождство пресвятїя богородицы, идѣже многоцелабнїя мощи почиваютъ святагѡ и праведнагѡ и дивнагѡ Стефана Щиляновика, сербскаго деспота ҂.З҃.Н҃.Г҃.

Помиње се у списку ствари ман. Шишатовца из прошлог века. — Саопштио ми г. Ил. Руварац.

1547.

Види бр. 1537.

1552.

4967 Ва лѣто ҂.з҃.ѯ҃.а҃. мѣсеца септемврїа трети денъ. По семъ ведомо да есть за сїе светое еѵангелїе како избра некоего христолюбца именемъ Милко, искꙋпи сїе светое еѵангелїе ва времена лютаго салтана Сꙋлеимана амирє, и приложи сїю книгꙋ светои великомꙋченицѣ Петки, монастирꙋ томꙋ, да естъ на здравїе телꙋ и на спасенїе дꙋши.

Запис у рук. ман. Шишатовца, забележен 1772 год. — Спом. XIX, 56.

1554.

Види бр. 3627.

1557.

4968 Здѣ престави се монахъ Їωвъ вь лѣто 7065.

Запис од године 1776 у записнику манастира Раковца, где се вели да је такав натпис био тада на неком гробном камену код тог манастира. — Nadpisi, 196.

1557., 1706.

4969 Сїа книга, глаголеми дипипꙋтъ Григориꙗ са Єрваномъ, списана ҂.з҃.ѯ҃.е҃.

4970 Подписата паки ҂.з҃.с҃.д҃.і҃.

Запис у рук. ман. Шишатовца забележен 1772 год. — Спом. XIX, 57.

1561.

4971 ҂.з҃.ѯ҃.д҃. азъ смирени Паѵелъ по милостїю божїею митрополїтъ Зворничкїй и настоянїемъ игꙋмена Григориꙗ и проч.

Натпис који је био у старој цркви ман. Петковице. — Лет. 1829 I, 124.

1565.

4972 Вторая церковъ. В лето 1565 отъ рождества Христова нашедшимъ Тȣркомъ на державȣ мацарскую и попущенїемъ божїимъ вь свою власть грехъ ради хрїстиански покоривше, и многе хрїстїанске церкве и манастыре опустошиша и разориша, ꙗкоже и манастирь сеи до конца своимъ свирепствомъ разориша. Паки на ново трудъ приложили церковъ обновити воспоможенїемъ богоматере, и испросивша отъ тогда бывшихъ владѣтелеи турскихъ прежде держани грунтъ манастиру и слободу, при игумену Василїи родомъ Пожаревчанину, котори и самою рукою своею написа.

Преписато изъ стари протокола мною Моѵсеи Петровичь бивши житель Шаначки, игумен же манастира Бођани.

Запис у рук. ман. Бођана. — Лет. 9 (1827 II), 5.

1566.

4973 В лѣто 1566-го у Бачу отъ Турковъ заче се междусобна бранъ, и пободоша се ножеви на сами Петровъ данъ, и остаде ихъ мертви на плацу дванаестъ. После тога властелинъ посече петорицу, а другия позатвора у тамницу. И сие написа на знание последнимъ игуменъ Василие Пожаревчанинъ.

Мною преписато игуменомъ Моѵсеемъ Петровичь, бивши жителъ Шаначки, ї. Б.

Запис у рук. ман. Бођана. — Лет. 9 (1827, II), 7.

1568.

4974 От бытїꙗ лѣта 7076 (написан је лик св. Димитрија у ман. Вел. Ремети с јужне стране).

Запис од год. 1772 од тадашњег игумена. — Nadpisi, 199.

1572.

4975 Сии изводъ ѡбрѣтох азъ Иаковъ въ книгах Петра царя болгарскаго иже бѣше томꙋ настолни градъ велики Преслав, и ꙋмре ва велики Римъ.

4976 Сие же ѡбрѣтохъ азъ попъ Иѡаннъ Лоровић ꙋ книги попа Станка Поповића, иже бѣше преписана ѡт Адама ·з҃·п҃· ва Венеци.

Запис у рук. арх. г. Дучића од године 1836. — Стар. III (1886), 98.

1573.

Види бр. 949.

1575.

4977 Сїѧ книга, глаголеми панагирикъ, мон. Шишатовца во лѣто ·з҃·п҃·г҃·

Запис у рук. ман. Шишатовца забележен 1772 год. — Сном. XIX, 57.

1574.

4978 Изволенїемъ оц҃а и воплощенїемъ сына и совершенїемъ свѧтаго дꙋха, списа сѧ сїѧ светаѧ и дꙋшеполезнаѧ книга еѵаггелїе повелѣнїемъ Маѯїма монаха и игꙋмена въ монастырѣ Фенекѣ, въ предѣли сремском близъ рѣки Савы въ лѣто 7082, Христа же 1574. Въ то врѣмѧ правѧщь престолъ пекскїи блаженнѣишїи патрїархъ кѵръ Макарїи. Сїю же книгу ѡписахъ азъ многогрѣшныи Орестъ їеромонахъ; начахъ писати месеца декемврїа 4-го, и совершихъ марта 24-го при Арсенїи еклисїарсѣ.

Запис у рук. који је био у ман. Фенеку. — Рак. 4.

1576.

[4979] Године 1753 налазила се у манастиру Беочину „црков сребрна позлаћена ман. Хопова“ (модел од цркве Хоповске или артофорион) „с пет трула, кована 7084.“

Шем. Срем. Карл. 1892, 5.

1579., 1622.

4980 В лето 1579-го престави се ігуменъ Василиє Пожаревчанинъ, и во своемъ монашестве богоугодно поживе; лета живота єго бистъ 69, и богу духъ свои предаде.

4981 Того же лета постави се игуменъ Кирилъ Морачанинъ, и зло пострада отъ Тȣрака. На сами божићъ однеше га у Бачъ у гвожђю окована, и тринаєстъ мѣсеци билъ у Бачу у аресту. И монастиръ плати три кесе гроша 1800 воринти за узрокъ тои, где нашал се человѣкъ убиєнъ у Округлаку, на грунту манастирскомъ. И пущенъ Февруария 26-го в лето 1622.

Запис у рук. ман. Бођана. — Лет. 9, (1827 II), 8.

1581.

Види бр. 3255.

1586.

Види бр. 949.

1589.

*4982 Книга рȣкописна Ӏѡанна Златоустаго: Сїя книга монастира Шишатовца, храма рождества пресвятїя богородици идѣже многоцѣлебнїя мощи почивают святаго Стефана Щиляновича ҂з҃ч҃з҃.

Помиње се у списку ствари ман. Шишатовца из прошлог века. — Саопштио ми г. Ил. Руварац.

*4983 Сїа книга, житїа святых, святоврачевскаго манастыра Раковца, писа ю їеродїаконъ Тимоѳеи въ лѣто ҂з҃р҃· во державїи и владѣнїи т8рскогъ царя Ам8рат амири.

Познији запис у рук. ман. Раковца.

1594.

Види бр. 3735.—3737.

4984 „И еще же на единомъ мѣстѣ въ предреченои книзѣ: подписанїи с8ть въ то лѣто 7094 Христово же 1586 Нїкифоромъ тогдашнимъ монахомъ подписанъ иг8менъ Георгїи и їеромонахъ Григорїи, ѩко во времѧ ихъ въ тое самое лѣто, пишетъ, сожженымъ быти мощемъ светагѡ Саввы первагѡ архїепископа сербскагѡ Срацинами въ Бѣлиградѣ, на мѣстѣ Врачаръ зовомъ.

Запис у рук. који је био у ман. Фенеку. — Рак. 4.

1608.

4985 Изволениемь отца.... потписа се сеи божественныи храмъ въ име светаго архиереа и ч8дотворца Христова Николаѩ, при архиепископѣ србскомъ кѵр Їѡ(а)нѣ, и при митрополитѣ Бѣлградскомъ кѵр Їоакимѣ, и Темишварском кѵр Неофитѣ, и при иг8мен8 кѵр Евсевию. И о семь потр8ди се Митрофан їеромонах, и плати, богь га прости. И сьврши се в' лѣто оть Адама 7116, ав. 6-го, ѿ Христа 1608 године.

Натпис који је негда био над папертним вратима у ман. Хопову. — Nadpisi, 150; Шем. Срем. Карл. 1892, 6.

1609.

Види бр. 4129.

1616.

Види бр. 3180.

1622.

Види бр. 4979.

1630.

Види бр. 3750.

1631.

4986 Азъ смирени архиепископъ пекьски Паисеи сь митрополитомь белиградским и сремским Авесалономь дођохом здѣ вь монастырь Шишатовацъ на поклоненїе светомꙋ Стефанꙋ лѣто 7140 окт. 7.

Запис у „новијем препису" поменика Шишатовачког. — Пећ. Патр. 61.

*4987 Вь дни прѣосвещеннаго архїепископа срьбскаго кѵр Паисеа ньчрьтано быст повѣство(ва)нїе сїе ѿ житїю светаго и праведнаго Стефана,[1] въ лѣт(о) ҂з҃р҃м҃ повелѣнїемъ и благословенїемъ светѣишаго митрополита белиградскаго и Сремскаго кѵр Авесалома мѣсеца ѡк. г҃ дьнь.

Запис у рук. ман. Гргетека.

[1] Штиљановића.

*4988 Во време їгꙋменства Кѵрыона (!) (Кѵрь Іона ?) ермонаха придоша в нашъ монастиръ Шишатовацъ святѣишїи патрїархъ сербскїи киръ Паѵсеа, и преосвещенїи митрополитъ белиградскїи и сремскїи Авесаломъ ҂з҃р҃м҃. мѣсеца октом. г҃ дань, и выше речени патриархъ Паѵсеи своерꙋчно написа повестъ ва кратце святаго Стефана Щиляновича деспота сербскаго, а кондакъ манастирски и книгꙋ святаго Стефана ѿнесе собомъ да препише у цароставник пекскїи.

Запис на дасци са житијем св. Ст. Штиљановића од год. 1767 у ман. Шишатовцу.

1648.

Види бр. 2073.

1650.

4989 Сїю книгꙋ, глаголеми апостолъ редовни, ѿкꙋпи даскалъ їеромонахъ Єфремъ и дастъ ює во свои монастиръ Шишатовацъ, храмъ рож. св. богородици, идѣже мощи

почиваютъ светаго и праведнаго Стефана за свою дѹшѹ и своихъ родителеи, богъ да ихъ прости, и положи соборнѹю клетвѹ, да кто ѿиметъ ю ѿ цркве и изнесетъ ю вонъ монастира, кромѣ благословенїа отца ïгѹмена, аще ли некои братъ покѹситъ се престѹпити клетвѹ сѹдъ да приметъ равно са оними еретици, ва лѣто ҂з҃р҃п҃и҃.

Запис у рук. ман. Шишатовца забележен 1772 год. — Спом. XIX, 56.

1654.

4990 Изволенїемь ѡтца.... написа се сиа препрата при преосвещеномѹ архиепископѹ Пекскомъ кѵрь Гаврилѹ и при преосвещенномѹ митрополитѹ кѵрь хажїи Иларионѹ. И поче се писати при ïгѹменѹ кѵр Неофитѹ и еклисиархѹ Ïωсифѹ и параеклисиархѹ Василию, а сьврьши се при игѹменѹ Висарионѹ и еклисиархѹ Їларїонѹ и параеклисиархѹ Өеодосию. И семѹ бысть ктиторь ïгѹмень Неофить и хажи Стевань и попь Өеодорь и попь Софроние и монахъ Леонтие и Петроние, и платише васе, и богь да прости. И паки бысть златѹ ктиторь Крѹнна хажи-Ïаниница из Белиграда. И започе се месеца мана 10-ти дань, а соврши се месеца ноемрна 8 дьнь, в' лето 7162, (от Христа л. 1654).

Натпис који је био у ман. Хопову. — Nadpisi, 156: Шем. Срем. Карл. 1892, 6.

1656.

4991 Сїе ћелїе обнових из темелїа, Сѵмеонь ïеромонахь, вь лѣто 7164.

Натпис који је био на сад порушеним ћелијама ман. Раковца; преписан у ман. дневник 1776 године. — Nadpisi, 196; Шем. Срем. Карл. 1892, 13.

1659.

4992 Северъ Гавіила патріарха пекскаго, бывшаго на Москвѣ во время царя Алексія милостыни ради, оболгавъ у визира дома Отоманскаго во Цариградѣ смертїю удавленія осѹжденъ бысть, и цѣлокѹпенъ сый святостїю многою чудотворитъ.

Запис прошлога века у ст. штамп. књизи. — Пеħ. Патр. 69.

1662.

Види бр. 2157.

4993 Севастїанъ. епископъ Бꙋдимски, преставил сѧ здѣ въ монастирѣ Раковцѣ и погребенъ во общем гробїи, на егоже камену натписъ: владика Севастїань Бꙋдимскїи, лѣта 7170.

Запис од год. 1776 у дневнику ман. Раковца. — Nadpisi, 196.

1669.

4994 Месїа истинныи Ісоус Христос сын божїи ѿ начала мира пре вьсе вѣки людемъ ѿ бога ѡбѣщанно и ѿ людеи чаемыи и въ послѣднаа времена спасенїа ради чловеческаго въ миръ посланы, а ѿ недостоинаго їеромонаха Їоаникїа Галїатовскаго архимандрита Черниговскаго Жидови невѣрномоу различниы знаменїи ѡбразованїи же и пречьствы(!) ѡ месїи истинномъ написаними, и въ Христѣ сыноу божомъ испльнюеными рꙋскимъ показанни езыкомъ ѿ їеромонаха же Сомꙋила Бакачича на езыкъ срьбскїи ѿ рꙋскаго въ Светои Ядонскои Горѣ преведенны въ лѣто спасенїа ҂а҃·х҃·ѯ҃·д҃·

Наслов рук. у ман. Житомислићу. — Гл. З. М. 1901, 51.

1675., 1678.

4995 Лето 1675 избегоше калуђери изъ манастира у ритъ, отъ стране западне, близъ манастїра, зовомїя Округлица, и тамо пребиша три лѣта.

4996 Лѣта 1678 паки возвратиша се у свои манастиръ и начеше обнавляти, понеже савъ попаленъ бистъ, и ничтоже в целости обрете се, такожде и прочїа вещи, некїа точїю малїа, коекакве книги нотирате, како протоколацїе при нами заостале, кое и до днесъ находит ся кодъ насъ, у садашня времена: перво, да имѣетъ вишеречени манастиръ грунтъ, то єстъ на востокъ до шуме Округляна, и где человѣкъ убїенъ билъ еще въ државѣ и власти турецкои, на запад бара и Округлица,

на полуденеи стране отъ Бача низ винограде манастирске и манастиру преко брегова, на полунощи преко долинє и праня.

Преписато мною ӏгуменомъ Михаиломъ постриженикомъ милешевачкимъ.

Запис у рук. ман. Бођана. — Лет. 9 (1827, II), 8.

1676.

Види бр. 2889.

4997 Сиѧ божественнаѧ книга глаголеми минеи монастира Шишатовца, ва лѣто ҂з҃.р҃.п҃.д҃.

Запис у рук. ман. Шишатовца забележен 1772 год. — Спом. XIX, 57.

1678.

Види бр. 4996.

1679—1698.

4998 Сия книга, зовоміа минея, принесе се игѹманомъ Кириломъ ѿ манастира Милешеваца у манастиръ Боднѧни с прочими стварми, кои манастиръ Боднани у великомѹ разоренїю и запѹстенїю бивших и ми с помощїю божїею и з братствомъ нашимъ обновлше егѡ и из древа сочинисмо его из нова лета рожд. ҂а҃.ѕ҃.ч҃.и҃.

4999 Сего же лета престави се игѹменъ Кирилъ из Милешевца пришедши, ко господѹ ѿиде ҂а҃.ѕ҃.ч҃.и҃. Наста игѹменъ Василїє, родомъ Пожаревчанинъ, и многи трѹдъ предложи за грѹнъ бивши манастирски. Со свидетели многими у Бачѹ код Топалъ-баше засведочилъ докле есть грѹнтъ манастирски ,и к томѹ допѹстилъ како своимъ поданимъ по первомѹ имати грѹнтъ а црковъ зиданѹ не правити, по древенѹ. И тако со утвержденїемъ ѿдати игѹменѹ Василїю и с писанїемъ печатано и потверђено за грѹнтъ: единa ханта с полѹнощне стране

на Чотѹ спрамо Ваиша с Беломъ Црквомъ хатароши; друга ханта с полѹдене стране поредъ пѹта идѹћи къ манастирѹ из Бача, хатароши съ Немчаци; трета ханта у долѹ и Шкрклан8, хатароши с Бачомъ; ѿ Окрѹгланѹ косо на Чотъ прамъ Ваиша, и где есть село зовоми Ваиш. Да се зна до послетка наше утверждение манастира Бодиани. Соверши се при игумну Васїлїю на ,з҃.а҃.ѕ҃.о҃.д҃.

Запис у рук. ман. Бођана. — Лет. 11 (1827, III), 16.

1681.

Види бр. 2321.

1682.

Види бр. 2075.

1690.

Види бр. 3636.

1697.

Види бр. 2319., 3855.

1698.

Види бр. 3075.

1699.

Види бр. 2124.

1700.

Види бр. 2124., 3403.

1703.

Види бр. 2182.

1706.

Види бр. 2183., 2184., 4970.

1707.

Види бр. 2670., 3384.

1708.

Види бр. 2214., 2528., 2585., 2639.

1709.

Види бр. 3077.

1710.

Види бр. 2233., 2322.

1711.

Види бр. 3083.

1712.

Види бр. 2274.

1714.

Види бр. 3081.

1715.

Види бр. 3078.

1716.

Види бр. 2472., 2890., 3034., 3342.

1717.

Види бр. 2760.

1722.

Види бр. 2473., 3057., 3398.

1723.

Види бр. 3079.

1724.

Види бр. 3080.

1725.

Види бр. 2817., 3082., 2398.

1728.

Види бр. 2585., 2636., 2817., 3692.

1729.

Види бр. 3084.

1731.

Види бр. 2818.

1732.

Види бр. 3399.

1733.

Види бр. 2672.

1734.

Види бр. 3171.

1735.

Види бр. 2818.

1736.

Види бр. 2913.

1737.

Види бр. 2814., 2815., 2960.

1738.

Види бр. 2817.

1739.

Види бр. 1815., 2914., 3399.

1740.

Види бр. 3170.

1742.

Види бр. 2964., 3384.

1743.

Види бр. 2915.

1747.

Види бр. 3030.

1751.

Види бр. 3384., 3901.

1752.

Види бр. 3172.—3174., 3190.

1755.

Види бр. 3342.

1756.

Види бр. 3958.

1758.

Види бр. 3191.

1759.

Види бр. 3175. — 3178., 3190., 3256., 3400., 3403., 3433.

1760.

Види бр. 3371., 3401.

1762.

Види бр. 3238., 3401., 3402., 3404. до 3406.

1763.

Види бр. 3407., 3408.

1764.

Види бр. 3409.

1767.

Види бр. 3344.

1768.

Види бр. 3893.

1770.

Види бр. 4151.

1771.

Види бр. 3371.

1772.

Види бр. 3410.

1774.

Види бр. 3692., 4129.

1775.

Види бр. 3461., 3797.

1777.

Види бр. 4150.

1780.

Види бр. 3903.

1785.

Види бр. 3692., 3706.

1787.

Види бр. 3645., 3650.

1789.

Види бр. 3650.

1790.

Види бр. 3818., 3997.

1791.

Види бр. 3646., 3650., 3719., 3721.

1792.

Види бр. 3819., 3998.

1794.

Види бр. 3720., 3722.

1800.

Види бр. 3999.

1801.

Види бр. 379., 4133.

1804.

Види бр. 3913., 3937., 3966.

1806.

Види бр. 4031.

1807.

Види бр. 4000.

1808.

Види бр. 3891., 4001.

1809.

Види бр. 4032.

1810.

Види бр. 4007.

1811.

Види бр. 3924., 4002.

1813.

Види бр. 3937., 3940., 3941., 3944. 3959., 3966. 4132.

1814.

Види бр. 4033., 4151.

1815.

Види бр. 3959., 4003.

1816.

Види бр. 4004., 4005.

1817.

Види бр. 4007., 4041.

1818.

Види бр. 4028.

1819.

Види бр. 4035., 4158.

1820.

Види бр. 4029.

1821.

Види бр. 4133.

1824.

Види бр. 4133.

1834.

Види бр. 4115.

1835.

Види бр. 4140.

1837.

Види бр. 4115.

1839.

Види бр. 4133.

2.

ЗАПИСИ О СМРТИ ВЛАДАЛАЦА, АРХИЈЕПИСКОПА И ПАТРИЈАРАХА.

———

Рукописи у којима су забележени дани смрти владалаца јесу типици. Најстарији од њих је

Романов Типик од 1382 године у Берлинској библиотеци (St. V, 5), у коме су доцније додавате белешке о смрти личности доцније умрлих.

Други је *Данилца Левоокого* од 1416 године у Нар. Библ. бр. 590 чије су белешке издане у Archiv-у Јагићеву XXIII 630, и у коме су и владаоци и архијепископи са патријарсима.

Од оба је стари *Никодимов Типик* писан 1319 године, у Нар. Библиотеци бр. 6 (Гл. XI, 94) али се не зна кад су у њега уношене те белешке. Он се потпуно слаже са белешкама Данилчевим, сем што у њему нема три последња патријарха који су тамо.

Даље се ове белешке налазе у рукописима:

Румјанцевског Музеја бр. 1458 (Сев. 51);

Манастира Савине (Шем. Б. К. 1882, 33);

Прашког музеја (Шаф. Рук. 37), и још у неким.

Ниже се штампају записи прва два рукописа у целини, а у напоменама одступања по другим рукописима. Што се налази у другим рукописима ван ова два, штампа се даље у продужењу.

Романов типик 1382. г.

5000 Многїнхь и великинхь даровь насладыв'ше се ѡтъ в'седрьжителꙗ бога, и на земли под'виг'ше се и земльнинмь царьствомь небесноѥ полоучише, глаголю же светаго и прѣподобнаго ѡтца нашего Сумеѡна, новаго муроточьца, и по пльти сына ѥго великаго вь светителѥхь светаꙗ(го) Савоу, бившимь вь начелѣ

хтитωромь светѣи и свещенѣи и чьстьнѣи ωбитѣли Хилан'дара. Ѡдь толе и до ныня по родоу ихь бившихь соуродникь имь, раждег'ше се божьствьною любовию, и ты вь животѣ своемь потьщав'ше се ω светѣи и свещен'нѣи ωбитѣли сеи сьздан'нои родители и прѣродители ихь, и в'сацѣмь довольствомь оудѣлише и сьздание вь покои намь, якоже и ныня зримо есть. Кωи же по ихь здѣсь по именоу явихомь дьнь оуспения ихь:

5001 Мѣсеца июля ·к·а· прѣстави се монахи Анастасиа, подроужие светаго Симеωна, мати же светаго Саве, ктитора светаго храма сего.

У рук. Рум. М. бр. 1458: Сего (јула) .к.а. прѣстави се Анастасия монахія, подроужие светаго Симеωна, мати же светаго Савѣ. (Сев. 51) — Тако и у рук. ман. Савине. (Шем. Б. К. 1882, 33).

5002 Мѣсеца ωк(товра) ·к·д· прѣстави се велики вь милостиняхь светы краль срьбски Стефань Оурошь.

Тако и у тексту под тим даном.

5003 Мѣсеца ноеврa ·з· прѣстави се прьва царица срьп'ска, подроужие Стефана цара прьваго, монахи Евгениа.

У тексту: Прѣстави се прьва царица срьп'ска Елисавета. — У рук. ман. Савине: ....Елисавета монахія. (Шем. Б. К. 1882, 33).

5004 И ноеврa ·г·і· прѣстави се Оурошь краль третіи.

Тако и у тексту.

5005 Мѣсеца дек(емвра) ·г· прѣстави се Оурошь царь в'тори, сынь прьваго цара Стефана.

У тексту: Мѣсеца сего вь .г. прѣстави се Оурошь цар .в.-ри.

5006 И дек(емвра) ·к· прѣстави се прьвыи царь Срьблюемь и Грькωмь кирь Стефань.

У тексту: Мѣсеца сего .к. память прьваго цара Срьблюемь и Грькомь кирь Стефана.

5007 Мѣсеца марта ·к·г· прѣстави се Стефань краль, Ѳеωктисть монахь, лѣто ҂s·ω·к·д·

Тако и у тексту.

5008 И симь кние писан'нымь светіимь господамь и ктиторомь нашіимь оуставлен'но бѣше прѣжде нась бив'шими ωтьци и

братиꙗми нашими, и вь типицѣ записано комоуждо ихь вь дьнь оуспениꙗ юго пѣвати ·в҃·г҃· пшеницѣ сь свѣщами в'сон брати, и сь прилив'кѡмь в'сако лѣто; такожде и на ѹтрїа литоургїа на мьси. Послѣди же и до нѣколѣ многоу врѣменоу изьшьдшоу, и до нась бывьши ѹставлюн'на светыими ѡтьци и братиꙗми нашими светыимь ктитѡромь выше писан'нимь помень, да или за'(в)вениюмь или дїꙗволымь наваждениюмь или чловѣчьскыимь оухищрениюмь, не испльниꙗхѹ заповѣдь ѹставлюн'ноу. Мїи же ныниꙗ ѡбрѣтающе се вь тѡ врѣме вь ѡбытѣли прѣсветыюе богородице Хилан'дарѣ сь тѡгда игоуменомь игѹменьствоующимь вь ѡбыт'ѣли тѡю многа истезениꙗ имѹще междѹ собѡю ѡ поменоу светыихь к'титѡрь: нѣци бо тогда тьщеще се и глаголꙗхоу, ꙗко в'сѣмь вь юдино да поют' се; ми же боюще се страха божиꙗ и заповѣди и типика светыхь ктиторь, вѣдеще поболѣнию ихь и троудь ѡ светѣи ѡбытѣли сеи, иже потрѹдише се, ꙗко быти вь ѹтѣшению маломощ'ниимь и страннимь, а наипаче езикоу нашемоу, зговорив'ше се в'се братьство, иже здѣ по именоу написахом' се: азь тогда игоумьнь їерѡмонахь Сисѡе, митрополить Сава, старьць Карѣиискы Даниль, старьць пир'га Василиюва Яданасию, иконѡмь голѣми Герон'дию, и ек'лисиархь, митрополить Дионисию, проигоумьнь Євьтимию, проигоумьнь Неѡфить, старьць Михаиль, старьць Мадеи, старьць Θеодосию, старьць Герасимь, проикономь Иѡасафь, проикономъ Давидь, старьць Дородеи, проикономь Дамиꙗнь, старьць Θеѡдосию, старьць Яданасию, Иѡасафь, Ягадонь, и доухов'никь попь Григорию, попь Лаврен'дию, попь Никодимь, попь Григорию, попь Паиси — и проче в'се братьство, сь ихь зговорѡмь и сь сьвѣтѡмь сице и ми оустависмо, ꙗкоже бѣ пред(и) оуставлюнно ѡтьци и братиꙗми нашими, ми ныниꙗ не разорисмо, нь паче потврьдисмо, и глаголюмо ѡб'ще к'си юдинѣми оусти, по ѹставлюнию прѣжде писан'номоу да боудеть: — вечерь да поют' се, пшеница са свѣщами в'сѡи брати, и сь прилив'кѡмь, и на оутриꙗ литоургїа на меси вьсакомоу вь дьнь оуспениꙗ юго на коюждо лѣто, ꙗкоже пишеть вь семь типицѣ выше и дьнь мѣсеца, дон'дѣже богоу хотещоу и сьи монастирь стѡить. Ктѡ ли по нась настоюи сию разорить више писан'ною, ѡбрѣтаюи се начельствоую вь светѣи обытѣли сеи, или наговорѡмь нѣкиихь, или своимь небрѣжениюмь, таковаго да разори господь богь и прѣчиста юго мати, и да юсть на нюмь запавѣдь светыихь ктиторь выше писан'ныхь ѡбит'ѣли сее, и да нѣсть благословень ѡдь в'сего сьбора

хилан'дарскога, нь да юсть клеть и трьклеть, здѣ и вь боудоущи вѣкь, аминь.

Си оуставь ѡ поменоу светыихь к'титорь писа се повелѣниюмь все братию вь лѣто ҂ѕ҃ѡ҃ч҃а҃, мѣсеца нобкра г҃і҃, ин'дикта ѕ҃.

5009 Мѣсеца маїа з҃і҃ дьнь прѣстави се Костандинь Драгашь.

5010 Мѣсеца їоунїа е҃і҃ дьнь прѣстави се благочьстивїи кнезь Лазарь.

5011 Мѣсеца ѡхтоврїа ѕ҃ дьнь прѣстави се Влькь Бранковикь.

Тако и у тексту, а на листу који је пред овим пише: Приминсмо да поюмо Вꙋкꙋ понедѣлникь на животꙋ и по смрьти. И кога богь изволи по нась, да се сїе не ѡставїи, нь болше испльни, да не прїими наше клетве.

5012 Мѣсеца ноювриа а҃і҃ дьнь прѣстави се монахи Єфросини, подроужие светаго кнеза Лазара.

У рук. Рум. М. бр. 1458: Вь сїи дьнь (11 нов) прѣстави се Євфросини монахїа, христолюбива сьжїтелница светаго и великаго кнеза Лазара. (Сев. 51). — Тако и у рук. ман. Савине (Шем. Б. К. 1882, 32).

*5013 Мѣсеца гюнра и҃і҃ престави се господинь деспоть Ма͞ѯимь.

Ова белешка није наштампана у St. V.

Данилчев типик 1416. г.

5014 Мѣсеца сек. к҃д҃ прѣстави се Стефань прьвовѣн'чани краль, Сумешнь монах.

5015 Мѣсеца ноек. а҃і҃ прѣстави се Владиславь крал.

У синаксару апост (XIV в.) Петр. Б. Хиљфердингове колек. бр. 13 стоји: Вь тьжде дьнь (11 нов.) прѣставление хтитора крала Владислава.

5016 Мѣсеца маıа а҃ прѣстави се Стефан Оурош, Сумешн монах.

5017 Мѣсеца фефлара е҃і҃ прѣстави се кралица Єлена, монахїа.

У рук. Петр. Б.: Мѣсеца фев'лара .и҃. оуспенїе прѣподобнїе матере наше Єлѣни срьб'скїе кралице. (Отч. II. 1868, 40).

5018 **Мѣсеца марта прѣстави се Стефан крал, Θеоктисть монах, и сынь мꙋ Оурош, Стефан монах.**

У рук. Петр. Б.: Вь .в҃і. дьнь прѣстави се Стефань краль, Θеоктисть монахь. (Mon. Serb. 70).

5019 **Мѣсеца ѡк. ·к҃д· прѣстави се Милꙋтинь светы крал.**

У рук. Рум. М. бр. 1458: Въ сии дьнь (29 окт.) прѣстави се великыи вь милостиных светыи крал срьбскыи Стефан Ꙋрош. (Сев. 51). — Тако и у рук. Праш. М. бр. 9 само без речи: светыи и србскыи (Шаф. Рук. 37). — Тако и у рук. ман. Савине, с додатком: ктиторь светые цркве Хилендарскые. (Шем. Б. К. 1882, 32).

5020 **Мѣсеца ноев. ·еі· прѣстави се светы крал Дечанскын.**

У рук. Рум. М. бр. 1458: вь сїи дьнь (13 нов.) прѣстави се Оурош крал третїи. (Сев. 51). — Тако и у рук. Праш. М. бр. 9 (Шаф. Рук. 37), и у рук. ман. Савине. (Шем. Б. К. 1882, 32).

5021 **Мѣсеца дек. ·к· прѣстави се царь Стефань.**

У рук. Рум. М. бр. 1458: Мѣсеца сег(о) .к҃. прваго цара Срблюм и Грком кꙋрь Стефана в лѣт(о) ҂ѕ.ѡ.ѯ.г. лѣт(о). (Сев 51). — У рук. ман. Савине: Прѣстави се (20 дец). благочстивы царь и пръвьи Срьблюм Стефан въ лѣто ҂ѕ.ѡ.ѯ.г. (Шем. Б. К. 1882, 33). — У рук. Праш. М. бр. 9.: Мѣсеца сего .и҃і. памет прьваго цара Срьблюм и Гркωм кꙋр Стефана. (Шаф. Рук. 37). — У рук. Н. Б. бр. 6: мѣсеца сего (дец.) .к҃. прѣстави се .а҃. царь Стефань Србьѣмь и Гр'ком (Гл. XI, 193).

5022 **Мѣсеца дек. ·в· прѣстави се царь Оурош.**

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .в҃. дьнь прѣстави се царь Оурошь .в҃. Срьблѣмь. (Гл. XI, 193). — У рук. ман. Савине: Прѣстави се (3 дец.) благочастивы Оурошь царь .в҃. Срьблюм. (Шем. Б. К. 1882, 33).

5023 **Мѣсеца сек. ·к҃ѕ· оубише Тоурци крал Влькашина и брата мꙋ деспота Оуглюшꙋ.**

5024 **Мѣсеца їюнѣ ·еі· оубише Тꙋрци великога кнеза Лазара.**

У рук. Рум. М. бр. 1458: Вь сїи .е҃і. ꙋбише Тꙋрци благочьстиваго кнеза Лазара (Сев. 51). — У рук. ман. Савине: Ꙋбише Тоурци (15 јуна) благоч. и христол. кнеза Лазара. (Шем. Б. К. 1882, 33).

5025 **Мѣсеца ѡк. ·ѕ· прѣстави се Влык Бранковик.**

У рук. ман. Савине: Прѣстави се (6 окт.) благочъстиви и христолюбивы Влъкъ Бранковикь. (Шем. Б. К. 1882, 32).

5026 **Мѣсеца марта ·г҃і· прѣстави се монах Герасим, Грьгоурь.**

У рук. Рум. М. бр. 1458: Вь сы .г҃і. дьнь (марта) прѣстави сю благочьстиви и христолюбивїи Стефан Грьгꙋрь, Гюрасимь монах. (Сев. 51). — У рук. ман. Савине:

Прѣстави се (13 марта) благоч. и христол. Стефанъ Грѫгоурь, нареченїи вь иночьском образѣ Герасимь монахь. (Шем. Б. К. 1882, 33). — У истом рукопису под 3. дец.: Прѣстави се Гїерасимь монахь Бранковикь (Шем. Б. К. 1582, 33) Да ли је то исто лице, или је нека погрешка?

Бьспоминание светымь архїепископомь срьпскыим.

5027 Мѣсеца фер. ·ГІ· память прѣподобнаго ѡтца нашего Сумеѡна, прьваго муроточ'ца срьбскаго.

У рук. Н. Б. бр. 6: Вь .Г.І. прѣподобнаго .... (Гл. XI, 194).

5028 Мѣсеца ген. ·ДІ· памет иже вь светихь ѡтца нашего Савы, прьваго архїепископа срьб'скаго.

У рук. Н. Б. бр. 6: Вь .Д.І. иже ... (Гл. XI, 194). — У синакс. рук. од год. 1329 у ман. св. Павла под 13 јан. (Григор. 21).

5029 Мѣсеца ѡк. ·КИ· памет иже вь светихь ѡтца нашего Ар'сенија, ар'хїепископа, чюдотвор'ца.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца ѡк. .К.И. прѣстави се архиепископь светы Арсение (Гл. XI 193). — У рук. Петр. Б: Мѣсеца октебра .К.И. Вь тьжде (дьнь) светаго и преподобнаго ѡтьца нашего Арсенїа, архїепископа срьбскаго (St. V, 7). — Тако и у рук. Берл. Б. бр. 49. (Воскр. 15).

5030 Мѣсеца фер. ·ВІ· памет иже вь светыхь ѡтца нашего Савы, в'тораго архїепископа.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .В.І. прѣставї се архїепископь светы Сава вьтори. (Гл. XI, 194).

5031 Мѣсеца април. ·К·З· памет иже вь светыхь ѡтца нашего Їѡаникија, архїепископа.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .К.З. прѣстави се архиепископь светы Іаникие. (Гл. XI, 194). — У синакс. рук. од 1329 г. у ман. св. Павла под 26 апр. (Григор. 21).

5032 Мѣсеца ген. ·Д· памет иже вь светыхь ѡтца нашего архїепископа Ев'статија.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .Д. память светаго Еустатиа, архиепископа срьбскаго; слоужба светительска. (Гл. XI, 194).

5033 Мѣсеца фер. ·Г· прѣстави се архїепископь Їаковь.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .Г.... (Гл. XI, 194).

5034 Мѣсеца авгоус. ·ЅІ· прѣстави се архїепископь Еустадїе.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .Ѕ.І. прѣстави се архиепископь .Б. Еусдатие (Гл. XI, 194).

5035 Мѣсеца їюл. ·к·ѕ· прѣстави се архїепископь Сава ·г·

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .к.ѕ. прѣстави се арьхїепископь Сава. (Гл. XI, 194).

5036 Мѣсеца април. ·гі· прѣстави се епископь Илїа.

5037 Мѣсеца маа ·ві· прѣстави се архїепископь светы Никодим.

У рук. Н. Б. бр. 6. Мѣсеца сего .в.і.... (Гл. XI, 194).

5038 Мѣсеца дек. ·ді· прѣстави се архїепископь Данїил.

Тако и у рук. Н. Б. бр. 6. (Гл. XI, 193).

5039 Мѣсеца сек. ·г· прѣстави се Їѡаникие, прьвы патрїархь.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .г. прѣстави се прьвї патрїархь Іѡаникию. (Гл. XI, 193).

5040 Мѣсеца април. ·к·д· прѣстави се Сава ·в· патрїархь.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .к.д. прѣстави се .в. патрїархь Сава. (Гл. XI, 194).

5041 Мѣсеца їюн. ·еі· памет иже вь светыхь ѡтца нашего Ефрема, патрїарха третиюга.

У рук. Н. Б. бр. 6: Мѣсеца сего .е.і. прѣстави се иже вь светꙑх патрїархь .г. Ефрем. (Гл. XI, 194).

5042 Мѣсеца авгоус. ·аі· прѣстави се Спиридѡн, патрїархь ·д·

5043 Мѣсеца април. ·з· прѣстави се Данил, патрїархь ·е·

5044 Мѣсеца ѡк. ·з· прѣстави се Сава, патрїархь ·ѕ·

Из других рукописа.

5045 Мѣсеца авгоус. ·в· днь прѣстави се вь Христа бога благовѣрнїи и христолюбивыи ...... (истругано име), сынь благовѣрнаго и христолюбиваго и прѣвисокаго ..... (исцепан лист).

Запис у рук. Хл. Б. бр. 15. — Поп. 15.

5046 Прѣстави се Дабиживь[1] вь ·к·е· сего мѣсеца (новембра).

[1] Јамачно син Оливера деспота.

5047 [Прѣс]тави се Ѡливерь [деспо?]ть ·ѕ· дьнь сектебра мѣсеца, вѣчна мꙋ паметь.

Записи у рук. Н. Б. бр. 62. — Катал. Н. Б. 59

5048 Прѣстави се рабь божи Гюргь Рѣпош мѣсеца феврѹара ·з҃г· дьнь вѣч.

Запис у рук. Н. Б. бр. 495 писан 1494 године. — Гл. LVI, 341.

5049 Въ сїи ·в҃г· (јула) прѣстави се благочьстиви Лазаръ Блъковик.

Запис у рук. Рум. М. бр. 1458. — Сев. 51.

5050 Заклаше Тоурци (12 јула) благоч. Лазара Блъковикѣ.

Запис у рук. ман. Савине. — Шем. Б. К. 1882, 33.

5051 Мѣсеца априлѣ ·д҃· прѣстави се раба божїа госпогѣ Мара, прѣнменована монахїа Марина.

Запис у рук. Рум. М. бр. 1458. — Сев. 51. — Исти такав запис под 4 априлима и у рук. ман. Савине само почиње речима: прѣстави се. и нема речи госпогѣ. — Шем. Б. К. 1882, 33.

5052 Въ ·д҃і· (јула) прѣстави се благочьстиви деспот Стефан, стари сынь православнаго кнеза Лазара.[1]

Запис у рук. Рум. М. бр. 1458. — Сев. 51.

[1] Последње четири речи другом руком.

5053 Прѣстави се (19 јула) благоч. и христ. деспоть Стефань.

Запис у рук. ман. Савине. — Шем. Б. К. 1882, 33.

5054 Мѣсеца сего (јула) ·д҃·і҃· дьнь конць житиѣ врѣменнаго приеть благочьстивыи и х(ри)столюбивїи господинь Срьблемь и множае деспоть Стѣфан, вь лѣто ӿ·ѕ҃·ц҃·л҃·е҃·

Запис у рук. Н. Б. бр. 19 л. 139 а. — Гл. X, 342.

*5055 Въ ·к҃·е҃· (јула) прѣстави се рабь божїи Репош .... Ивана Кастрїωта.

Запис у рук. Рум. М. бр. 1458. Упор. бр. 5048.

*5056 Сего ·в҃· (маја) прѣстави се Кастрнот мно....же Иωакумъ монах.

Запис у рук. Рум. М. бр. 1458.

5057 В си дань (10 дец.) прѣстави се благωчастиви и христолюбиви Їωвань дѣспоть ·і҃· вѣу.

Запис у рук. Рум. М. бр. 1458. — Сев. 51.

3.

НАТПИСИ ОКО СЛИКА ПО ЦРКВАМА И МАНАСТИРИМА.

5058 Светы Симеонь Неманя и хтиторь мѣста сего светаго.

5059 Свети Симеонь Неманя, господинь вьсѣхь срьбьскихь земль.

У ман. Ђурђевим Ступовима. — Хиљф. III, 97.

5060 Светы Симеѡнь Немана, нови мироточьць српьски.

У ман. Сопоћанима. — Хиљф. III, 102.

*5061 Светы Симеѡнь Неманя.

*5062 Светыи Сvмеѡн Неманя и хтиторь светаго мѣста сего.

У ман. Студеници.

*5063 Светы Сvмеѡнь срьбьскї.

У цркви села Завоја (окр. пирот.). — Исписао г. Тих. Ђорђевић.

5064 Сава, прѣѡсвещени архиепископь все српские земле и поморске.

У ман. Жичи. — Гл. LVI, 360.

5065 Свети Сава, прѣѡсвещеныи архиепископь все срьбьске земльe и поморске.

У ман. Студеници. — Вила, 1865, 33.

*5066 Светы Сава срьб'скы.

У ман. Студеници над гробницом Немањином. — Такав и у цркви села Завоја (окр. Пирот.). Исписао г. Тих. Ђорђевић.

5067 Сава српски.

Натпис од цигаља сложен над звоником у цркви св. Параскеве, сада џамији, у Призрену. — Хиљф. III, 146.

5068 Светы Сава српски.

У ман. Ђурђевим Ступовима. — Хиљф. III, 97.

5069 Стефанъ прьвовѣнчаны краль, синъ Неманинъ.

У ман. Грачаници. — Хиљф. III, 164.

5070 Стефанъ прьвовѣнчаны краальсрбскы, Сим[о]нъ мона[хъ].

У ман. Ђурђевим Ступовима. — Хиљф. III, 97.

5071 Светы Симонъ монахъ, ктиторъ светаго мѣста сего.

У ман. Сопоћанима. — Хиљф. III, 102.

5072 Радωславъ, сынъ Стефана прьвовѣньчаннаго кралꙗ.

5073 Сава архиепископъ, сінъ Стефана прьвовѣньчаннаго крала

У ман. Грачаници. — Хиљф. III, 164.

[5074] Ѹспеніе светому Саввы второму, архіепіскопу третьему.

Натпис над гробницом у патр. цркви у Пећи. — Деч. Прв. 95.

5075 Въ Христа господа благовѣр'ни краль и господинъ Стефанъ, сынъ великаго кнеза Вълкана, вънѹкъ светаааго Сумеона Неманѥ, хтиторъ светаааго мѣста сего.

У малој цркви св. Николе у ман. Морачи. — St. X, 265; снимак г. Андр. Јовићевића.

5076 Краль Стефанъ синъ великаго кнеза Вълкана сьзидаеть храмъ оуспеніа богородице на рѣцѣ Морачи.
Свѣтъ тъ краль творить съ протоманстором҄ь.

Натпис на икони од 1644 г. у ман. Морачи. — St. X, 264.

5077 Владиславъ господара кралꙗ Стефана.
Краль Стефанъ приемини иночаски чинъ.

У ман. Морачи. — St. X, 264. О ова четири натписа види St. X, 264.

5078 Стефанъ краль Ѹрошъ и самодрьжьцъ в(се) србск(ые) земле и поморске.

У ман. Жичи. — Гл. LVI, 360.

5079 Стефанъ краль Оурошъ, Симеонъ монахъ.

У ман. Ђурђевим Ступовима. — Хиљф. III, 97.

5080 Обрѣтение мощемь светаго Стефана.[1]

У ман. Милешеви. — Хиљф. III, 220.

[1] По своj прилици Уроша I.

5081 Архангль Михаил.

Слнце. Светыи мч. Димтрь.

Црковь юже створи краль (У)рошь вь Чрнои Гори хр....
стѣи (тро)ицѣ.....

Гра(д) Призрень.

Натписи око слика св. Аранђела и св. Димитриjа на застави цркве села Моровића (Банат). — St. XII, 259.

5082 Ѥлѣна велика кралица.

5083 Ѥлѣна кралица срьбьска.

У ман. Ђурђевини Ступовима. — Хиљф. III, 97.

5084 Ѥлена благочьстива кралица в(с)ѣ(х) српьскихьземл(и) поморскихь.

5085 Света Ѥлѣна монахѣа.

У ман. Сопоћанима. — Хиљф. III, 102.

5086 Урошиць, синь Стефановь.

У ман. Грачаници. — Хиљф. III, 164.

5087 Стефань краль, сынь светаго и великаго краля Оуроша и хтиторь светаго храма сего.

У ман. Ђурђевим Ступовима. — Хиљф. III, 97.

5088 Стефань, брать кралевь.

У ман. Грачаници. — Хиљф. III, 164.

5089 Кателина кралица, дьщи великаго краля Угьрьскаго Стефана.

5090 Стефань Оурошь краль и сынь светаго и великаго краля Оуроша.

У ман. Ђурђевим Ступовима. — Хиљф. III, 97.

5091 Стефань Урошь Христоу богоу вѣрн....... краль.....
всѣх[1] србских земль и поморских и хтіторь.

У ман. Грачаници. — Хиљф. III, 163; Деч. Прв. 116.

У Деч. Прв.: вѣрьнь, милостї бо́жїею краль самодрьжецъ всѣхъ.

5092 Велики краль Стефань вь Христа бога вѣрнї самодрьжьць вьсѣх срьбскых з(е)мл и поморьскије.

У ман. Сопоћанима. — Хиљф. III, 102.

5093 Стефань Оурошь, по милости божию крал' и самодрьжьць, всѣмъ земль србскихъ и поморскихъ.

*5094 Симонида по милости божиюи кралица к.... Палеωлогина.

У цркви св. Аћима и Ане у Студеници. — St. X, 259.

5095 Симонида кралица Палеологіна, дьщи цара Андронїка Палеолога.

5096 ..... царица, дщи кралева.

5097 Пьрьнѣчѣі(!) сестра кралева.

5098 .... краль.

5099 Костадинь, сынь Уроша крала.

5100 Владиславь, синь Стефановь.

У ман. Грачаници. — Хиљф. III, 164.

5101 Урошь краль, синь прѣвисокога крала Стефана.

У манастиру Сопоћанима. — Хиљф. III, 102.

5102 Светы краль Оурошь ·г҃·-ти все србскіе земли и порскіе и ктиторь мѣста сего светаго.

У ман. Дечанима. — Хиљф. III, 132; Деч. Прв. 24; Лет. 131, 15.

5103 Краль светы Стефань.

У цркви у Неродимљу. — Хиљф. III, 166.

[5104] Прими, владыко Господи, ѡ Пандократоре, приносимое моленїе раба твоего Стефана крала, сїе бо приношу црковь божественную съ сыномъ моимъ кралѣмъ Стефаномъ,[1] взираю на тлѣное ми тѣло на гробомъ своимъ, и бою се страшнаго ти судишта, къ тебѣ припадаю, вседржителю, помилуи ми въ день сѹдныи.

У ман. Дечанима. — Деч. Прв. 35; Деч. Сп. 61.

[1] У Деч. Сп.: кралѣмъ Душаномъ.

*5105 Светыи Стефань краль Дечанскы.
У ман. Студеници над гробницом Немањином.

*5106 Свети краль Стефань трети Оурош ктїторь светаго храма сего.
У горњој цркви у ман. Бањи код Прибоја. — Исписао † Ат. Пејатовић.

[5107] Данїилъ, преосвѧщенни архїепїскопъ всѣхъ сербскихъ и поморскихъ земль приноситъ црковь пречистѣи матерѣ божїеи приводимь великимь пророкомъ Данїиломъ.
У малој црквици у патр. Пећи. — Деч. Прв. 98.

*5108 Стефан, сынь кралꙗ Уроша.
У горњој цркви у ман. Бањи код Прибоја. — Исписао † Атан. Пејатовић.

5109 Стефань Душань, в Христа бога благовѣрни краль всѣхь срьпскыхь и поморскыихь земль, хтиторь светаго мѣста сего.
У ман. Дечанима — Лет. 131, 15.

5110 Стефань, вь Христа бога вѣрны царь грьчки и краль все србскїе земли и поморскїе, и ктиторь мѣста сего светаго.
У ман. Дечанима. — Хиљф. III, 132: Деч. Прв. 24.

[5111] Успенїе светому Їоаникїю ·в҃· патрїарху.
Натпис над гробницом у патр. цркви у Пећи. — Деч. Прв. 95.

5112 Св. Урошь царь ·в҃·
У цркви св. Димитрија (Стара Србија). — Гл. XLVI, 221.

*5113 Вь Христа бога благовѣрныи царь Оурошь.
У цркви св. Николе у Псачи (Куманово). — Преписао г. Љ. Ковачевић.

8114 Вь Христа бога благовѣрни краль Вльканшинь.
У цркви св. Димитрија (Стара Србија). — Гл. XLVI, 220.

*5115 Крали Влькашин.
У цркви св. Николе и Псачи (Куманово). — По препису г. Љ. Ковачевића.

5116 Вь Христа бога благовѣрныи краль Влькашинь.

5117 .... вѣр.... враль Маркѡ.
У развалинама цркве св. Аранђела Михаила код Прилипа. — Гл. VI, 188.

5118 Вь Христа бога вѣрень краль Марко.

У Марковој цркви код Прилипа. — Спом. IX, 21.

5119 Вь Христа бога благовѣрни синь прѣвысокаго кралꙗ Вль-кашина ктиторь Иванишь.

У цркви св. Димитрија (Стара Србија). — Гл. LVII, 70; XLVI, 220.

5120 Светы цар Лазар.

У црквици св. Григорија код Горњака. — Стар. III (1886), 64.

5121 Ѡбразь сватаго кнеза Лазара, бывшаго самодржца Срблюмь, ꙗже пострада ѿ тȣрскаго цара Мурата ҂ѕ·ѿ·ч·ꙁ· т. ѥ. 1389.

Натпис на икони на древету у ман. Ораховици. — Лет. 143, 63.

5122 Вь Христа бога благовѣрныи и прѣвысокыи богодрьжавныи Стефань кнезь Лазарь всѣмь Срьблюмь и подоунавскымь странамь господин.

У ман. Љубостињи. — Вучичь, 107; Гл. XXI, 43.

5123 Вь Христа бога благовѣрна и благочьстива и превисокаа госпожа кнегина Милица.

У ман. Љубостињи. — Вучичь, 107.

5124 Вьсѣмь госпожда рабa божїꙗ кнегынꙗ Милица...... ангель...... прѣ..... н....на мона............ индикта 11..... дьнь 14.

Натпис који је био уз слику у ман. Љубостињи. — Гл. XXI, 44.

5125 Сватыи Милошь Обилићь.

У ман. Габровцу код Ниша. — Кр. Ср. 28.

*5126 С̃ Ми̃ Ѡбилићь.

У цркви села Г. Матијеваца (окр. Нишки). — Исписао г. Пет. В. Вучковић.

5127 В Христа бога благовѣрни и прѣвисокыи и богодрьжавныи Стефань, деспоть вьсѣмь Срблюмь, и подȣнавскымь странамь господинь.

У ман. Љубостињи. — Гл. XXI, 43; Вучичь, 108.

5128 Деспот Стефан господинь вьсеⷯ срьбскыⷯ земль.

У ман. Манасији. — Стар. IV (1887), 69.

5129 Блькь.... брать Стефана деспота.......

У разрушеној цркви Руденици код Велуħа (окр. Крушевачки). — Кн. Ср. 719.

5130 Ктиторь Петарь брать протодовїлросъ, госпожа Милица протодовїлрица, Богданъ протодовїлрь. Светому храму ктиторь бысть благочестивыи Стефань деспоть Лазаревикь, године 1407.

Натпис који је био око слика у ман. Калениħу. — Гл. XXI, 46.

5131 Михаиль деспо вь Христа бога вѣрень..... аiрѣ [1]) ....пла Деспина..... ль...[2])

Остаци натписа око слика у ман. св. Тројице код Књажевца. — Гл. XXI. 26, Кн. Ср. 835; препис г. Властимира Станимировиħа.

[1] У Гл.: вѣр.... ємь.... ла.... бѣ.... ѡ.... — [2] Ово само у Гл. и Кн. Ср. (непоуздано).

5132 Томашь м. б. к. Босьнє и кь томꙋ.

Натпис на слици (на платну) у ман. Сутјесци. — Гл. З. М. 1890, 35.

[6133] Успенїе прѣподобнаго ѿца нашего Їоаникїа, пустынижитела, хтитора светаго храма сего.

Натпис око слике смрти св. Јаниħија у ман. Девичу. — Хиљф. III, 203.

4.

ЛЕТОПИСАЧКЕ БЕЛЕШКЕ.

807.—1408.

5134 Ѿ седмаго вьселюенскаго сьбора до лѣта ҂ѕ҃·ц҃·к҃·д҃·-го лѣт ·χ҃·ѯ҃·

5135 А Ѿ коли се прѣведе срьбскаа книга Кѵ̈рїлѡм до лѣта ҂ѕ҃·ц҃·к·д҃·-го ·ѵ҃·ѯ҃·г҃· лѣт.

5136 Ѿ коли се Сѵ̈меѡн Неманꙗ назва господинь Срьблюем до лѣта више писаннаго ҂ѕ҃·ц҃·к҃·д҃·-го имать лѣт ҂с҃·о҃·и҃·

5137 Постави се Сава прьвы архїепископь Срьблюем вь лѣто ҂ѕ҃·ѱ҃·к҃·ѕ҃.

5138 Вь лѣт(о) ҂ѕ҃·ѿ҃·к҃·ѯ҃· ѡк. ·к҃·ѯ҃· прѣстави се светы крал Милѹтинь.

5139 Вь лѣт(о) ҂ѕ҃·ѿ҃·л҃·и҃· оубише Срьблє царꙗ Михаила.

5140 Вь лѣт(о) ҂ѕ҃·ѿ҃·м҃· прѣстави се слѣпы крал, їюлꙗ ·е҃·і҃· дьнь.

5141 Вь лѣт(о) ҂ѕ҃·ѿ҃·ѯ҃·д҃· прѣстави се Стефан царь дек. ·к҃·

5142 Вь лѣто ҂ѕ҃·ѿ҃·п҃· прѣстави се царь Оурош дек. ·в҃·

5143 Вь то лѣто оубише Тѹрци кралꙗ Влькашина и брата мѹ Оуглешѹ.

5144 Вь лѣт(о) ҂ѕ҃ѡ҃п҃є҃ прѣстави се Гюргь Бальшик ген. ·д҃·

5145 Вь лѣт(о) ҂ѕ҃ѡ҃ч҃з҃ прѣстави се великыи кнезь срьбьскы Лазарь, оубише га Тӯрци на Косовѣ Поли іюн. ·єї·

5146 Вь лѣт(о) ҂ѕ҃ц҃ѕ҃ї҃ прѣстави се Грьгӯрь, монах Герасим.

Записи у рук. Н. Б. бр. 590 од год. 1416. — Archiv XXIII 630.

О турским царевима.

Једна редакција овога као летописа наштампана је у Шаф. Рат. по којој је ред турских владалаца доведен до половине XVII века. Готово истоветна редакција налази се још и у рук. Прашк. Музеја IX 16. и у још неким рукописима.

Сем те имају још неке старије редакције, које се се свршују другом половином XVI века, и које су сачуване можда у млађим преписима. Ево их:

1254.—1569.

5147 Отмановикьи: ·а҃· царь Ѡмань царова ·ӡ҃в· лѣта; ·в҃· синь же его Ѡрхань ·л҃ѕ҃· лѣть; ·г҃· синь мӯ Мӯрать ·ӡ҃а҃· лѣто; ·д҃· синь мӯ царь Паıазить ·г҃ı· лѣть; ·є҃· синь мӯ царь Мехмедь ·к҃· лѣть; ·ѕ҃· синь мӯ царь Мӯрать ·к҃; ·з҃· царь син мӯ Мехмедь ·л҃а· лѣто; ·и҃· синь мӯ царь Паıазить ·л҃г· лѣта; ·ѳ҃· синь мӯ царь Селимь ·ѳ҃· лѣть; ·ı҃· синь мӯ царь Сӯлеимань ·м҃ѕ҃· лѣть.

5148 Подиже се са великими силами подь градь Сигеть, на рѣкӯ Дравӯ, и прими град Сигеть вь лѣто ҂з҃о҃д҃, мѣсеца септ. ·з҃· день, вь петакь.

5149 И вь тѡмь сѡцари (?) се синь его царь Селимь; тои же царова ·ѳ҃· лѣть, и ѡбладаше землєю силны Мехмедь паша Соколовикь, вь лѣто ҂з҃о҃з҃·

5150 Тогда бысть велика беда Мехмедь-пашомь и царомь Селимомь: продадоше цркве христїанске, и бысть гоненіе велїе и бѣда ꙗкова нѣсть била ѿ вѣка, аминь.[1]

Запис у рук. ман. Ораховице. — Лет. 143, 78.

[1] Слична овој редакција је у рук. у прив. рукама (Д. Б. Ист. (1897, 282) који гласи овако:

Сказаніе Османовића (колико је који владао. и завршетак): царъ Сѹлеиманъ .м. лѣт. И подвиже се с великими силами под градь Сегет, близь реке Драве, и прими град, и прими конаць окаꙗномѹ своемѹ телесь, лето ·з·о·д·

И ва то лето оцари се син его Селимъ, и тогда обладаше землю силному паше Мемедѹ речникь (?) Хнаповихъ (?) тогда царь Селимь Мемедь паша нахожденїемь дїаволскїемь продадоше (?)

1254.—1594.

*5151 Сказаніе ѡ цар'ствѣ тоур'скыих колико кои царствова лет'. Царь Османь ·з· леть; царь Ѡр'фан' ·к·д· лѣт; царь Моурать ·з·д· лѣта; царь Паꙗзыть ·г·і· лѣт; царь Мех'медь ·к·з· лѣт; царь Моурать, кои погиѣ на Косовоу ·к·а· лѣто; царь Мех'медь ·л· лѣт; царь Паꙗзить ·л·г· лета; царь Селимь ·д· лѣть; царь Сѹлеиман ·м·и· лѣть; царь Селимь ·и· лѣть; царь Мѹрат ·к·г· лѣт; а садь царь Мехмедь. Да се зна ѿкад Тоур'ци царствѹють ·т·м· лѣть.

*5152 Да се зна каде се Беч'керекь плени месеца їюнїа ·і· дьнь оу понедел'ник. Въ лет. ·з· тисоущ'но ·р· и ·в· на пасхалїи било на ·и·

Запис у рукоп. ман. Крушедола.

1254.—1597.

*5153 Имена царем: Османь ·з·, Ѡрхань ·к·ѕ·, Мѹрать ч (!), Паꙗзит ·г·і·, Мѹхамедь ·и· Мѹрать ·к·д·, Мехмедь ·л·, Паꙗзить ·л·г·, Селимь ·д·, Соулеимань ·м·ѕ·, оумрїе под Сегетом и ѡцари се сьнь Селимь ·з·, Мѹрать ·к·д·, Мѹхамедь ·д·

5154 И по томь постѹпи град Сгарь вь лѣто ·з·р·ѕ· месеца сектемврїа ·к·д·

Запис у рук. Н. Б. бр. 173. — У Гл. LVI. 337 само други запис.

1359.—1646.

Да се зна колико є ѿ каде сꙋ Тоурци прѣш'ли нь ѡвꙋ странꙋ мора:

*5155 Ѿ Калипольа ж҃·с҃·п҃·з҃· лѣт.

*5156 Ѿ Косова и кнеза Лазара ·с҃·н҃·д҃· лѣт.

*5157 Ѿ Смедерева ·с҃·з҃· лѣт.

*5158 Ѿ Цариграда ·р҃·ч҃·д҃·

*5159 Ѿ Белиграда ·р҃·к҃·ѕ҃· лѣт.

*5160 Ѿ Темиш'вара ·ч҃·є҃· лѣт.

*5161 Ѿ Сегет'вара ·п҃·а҃· лѣт.

*5162 Ѿ сꙋш'нѣ године ·ѯ҃·г҃· лѣт.

*5163 Ѿ Сис'ка ·н҃·д҃· лѣт.

*5164 Ѿ Беч'керека ·н҃·г҃· лѣт.

*5165 Ѿ Мар'ка Кральєвића и Кон'стина Жеглигов'ца ·с҃·н҃·а҃· лѣт.

*5166 Ѿ Солꙋна ·с҃·ѕ҃·г҃· лѣ(т)ь.
Писахь ж҃·з҃·р҃·н҃·д҃·

Запис у ст. штамп. књизи у Карл. Б.

1360.—1737.

5167 Ієдрене ꙋзе царь Мꙋрать на 1360.

5168 Ꙋзе царь и Ђꙋрђа деспота кћер на 1430.

5169 Цариградь ꙋзе царь Мехмедь на 1453.

5170 Боснꙋ ꙋзе царь Мехмедь на 1461.

5171 Нови 8зеше Млечани сектемриꙗ на 1687.

5172 Габел8 8зеше Млечани ћ8ниꙗ 15 на 1693.

5173 Сараево попали се и пороби дне 13 октомра на 1698.

5174 Б8дим 8зеше Т8рци на 1540.

5175 Сегеть 8зе царь С8леиман и т8 8мрие на 1566.

5176 Кандиꙗ 8зеше Т8рци ноемра (д)на 11, на 1669.

5177 Б8дим 8зеше Нимци октомра дна 2 на 1683.

5178 Рат сатвори царь и чесар на 1715.

5179 И то лето разбише везира под Варадином, и погибе везирь и погибоше многи Т8рци.

5180 И то лето Т8рци бише си.....

5181 И т8 годин8 наиприе 8зеше Т8рци Мор8.

5182 Црна Гора. Роби е Ч8прилић Н8ман паша с8 четири паше, и много робие изведе на 1714.

5183 Габела. Побигоше ка8ри из нѥ испред М8стаи-паше, и 8зе Габелу ф. на 21. на 1716.

5184 Бендерска година па 1709.

5185 Баниꙗ Л8ка. Дођоше Нимци на ню на 1737.

Запис у рук. Беч. Б. бр. 109. — Спом. III, 204.

1380.—1709.

. . . .

5186 От домишлениꙗ прахъ пушчани чинити 335.

5187 От домишлениꙗ книге щамповати 275.

5188 От окруненїа на царство цара Петра перваго всеи Руси самодржца 33.

5189 От Петрова роћена у све до данаске 45.

5190 От рождениꙗ сина єго Алексиꙗ 25.

5191 От почетка русиске армаде морске 18.

5192 От победе велике и неизречене, кою учини царь Петарь на Полтави надь кралемь жевцевскимь Карломь и надь Мазепомь и над прочимь и надь воинствомь ихь, кое бише у све воиске жевцевске 80000, и о-тога с Полтаве не утече нитко него краль ранень су тьри иладе коника, а остало свеколико воинство жведско би посечено и поватано живо рукама рускимь и поведено би у сужницу на Москву. И ово е било прошадшаго 1709 году, месеца пуниꙗ 27 дань, а от тога е доба до данась 6 годище.

Преглед знатних догаћаја у рук. ман. св. Луке у жупи Никшићкој. — Лет. 181, 43.

1437.

5193 6945 **и подаде имь деспоть Гюргь на смиренїю Ждрѣло, и Выславь (Вышеславь?) градове. Тогда прѣселюнїє многимь инокомь оть своихь виталиць(?) ѹби** (ѹви?).

Крај летописа у рук. ман. Хиландара бр. 125. — Сава 40.

1453.—1718.

5194 На 1453 ... ти сѹлтанъ Мемедъ синъ(?) госпое Ерине Тѹре деспота сер(б)скаго, и прими мног(о) племенити Островѹ (!) гречески Константинополъ, и би по васеи земли великъ плачъ и рид(а)ние.

5195 На 1459 лето прими кралевство сербско по сам(р)ти кнеза Лазара.

5196 И паки прими Босн8 тога времена.

5197 И паки поће опета на Ђорђија Кащрїшта, реченога Скендербега, и не може м8 ница 8чинити.

5198 На 1460 лето прими Мору св8 исти.

5199 На 1462 лето прими кралевство некога Трабишонда у омеяци (?).

5200 Одъ 1470 до 1473 прими Егрибозъ и св8 и-8л8.

5201 На 1477 лета по самерти Скендер-бега прими трви (први или тврди?) Скадаръ не силомъ, него се тако погоди с Млѣчанином.

5202 На 1479 лето др8ги с8лтанъ Паязитъ прими Влашк8 таи.

5203 На 1493 лето прими Отрентъ у П8лю и паки прими.

5204 На 1493 лето прими Драчъ.

5205 На 1500 летъ у Мори прими Кор8нъ и Модѣнъ и Лепантъ.

5206 На 1516 лето поће с великомъ на Персосана, и разби га веома с8лтан С8леманъ.

5207 На 1521 лето с8лтанъ С8леманъ, синъ Селимовъ, прими Биоградъ на Д8нав8.

5208 На 1522 лето исти царъ пође на Родоз и по мор8 и по с8в8 и прими, и т8 велике д8ше испече.

5209 На 1526 лето прими Петроварадинъ и Сриемъ.

5210 На 1716 лето узеше царин8 више Д8б(р)овника и 8тово к8л8 о-Т8рака.

5211 На 1717 лето узеше Ниемци Биоградъ о-Тꙋрака.

5212 На 1718 лето учини се миръ с Ниемцем сꙋлтанъ Амедъ и дꙋждъ 739.

5213 На 1686 лето узе се Бꙋдимъ о-Тꙋрака.

5214 На 1687 лето узе се Нови о-Тꙋрака.

5215 На 1697 лето Ниемци поробише Сараево октобра месеца.

5216 На 1716 лето погибе везиръ са многима подъ Варадиномъ лꙋла 26.

5217 На 1716 лето оставише Тꙋрци Габелꙋ и Крвъ, авгꙋста на 23.

5218 На 1716 лето узеше Ниемци Темишвар о-Тꙋрака.

Одломак рукописа у г. М. Вукићевића. — Гл. З. М. 1901, 332.

1460.—1482.

*5219 Летѡ ҂з҃·ц҃·ѯ҃·(н҃?)· года (ходи?) царь Мех.... на Боснꙋ и прїнем град Ꙗице и ине градовь босанске.

*5220 И тожде лѣт(о) ходи на Влахе.

*5221 И прїими землю Ꙗмꙋрею з градовїеми.

*5222 Вь лѣто ҂ѕ҃·ц҃·о҃·в҃· ходи царь Мехмед на Боснꙋ и развише га под Ꙗицемь.

*5223 Вь лѣт(о) ҂ѕ҃·ц҃..[1] оумрѣ царь Мехмедь ꙋ Натолїе.

*5224 И то жде лѣт(о) воцари(!) се сынꙋ(!) моу Баıазить.

*5225 Вь лѣтѡ ҂ѕ҃·ц҃·ҁ҃· погибе Ꙗкшикь на мостꙋ Єзавскѡмꙋ вь Смѣдеревꙋ н҆мь. ·ѕ҃·

Записи у рук. цркве Никољца у Бијелом Пољу. — Исписао † Атан. Пејатовић

[1] Јамачно: ҂ѯ҃.ц҃.п҃.д҃.

1490—1680.

5226 В лѣто 6998 престави се монахъ Ӏовъ Црьноевикъ.

5227 В лѣто 7 тисущно 155 како бист прьва рать.

5228 Ва лѣто 7175 како бисть велики[1] потресъ.

5229 Ва лѣто 7152 како бисть потопъ ȣ монастирȣ на Цетине.

5230 Ва лето 7193 престави се владика Рȣвимъ Больевиђь.

5231 И то лето погибе Бао Пивланинъ зъ дружиномъ отъ проклетаго Сулеимана паше изъ Бушата, и пороби монастирь, ниде ништа не оста.

5232 Ва лето 7195 како прими ђенераш Примо Нови; поче га бити на усѣкновение Иованово, и узе га за месецъ.

5233 Ва лето 7188 како ȣзе султанъ Мемедъ Кандӏю, глаголеми Критъ.

5234 И то лето умири се царь и луждъ.

Записи у рук. библ. грофа Уварова. — Просвј. II (1893-4), 592; VII (1896), 384.

[1] У Просв. VII: велика.

1504.—1622.

5235 ҂з҃· тїсȣч. ·к҃·г҃· зима люта и снѣжна.

5236 И на тозы лѣто градише град Драчь.

*5237 Таазы годӏна гладна, а ланска морнаа.

*5238 Лѣт(о) ҂з҃· тїсȣч. ·г҃·г҃· доиде кок. жӏто за ·р҃·к҃·

5239 ҂з҃· тїсȣч. ·к҃·а҃· прїе царство Селимь ага; лѣт(о) ȣмрѣ царь Пајазит.

*5240 (҂·з҃·) тїсꙋ. ·к҃·в҃· ꙋби се царь Селїм со(!) Кьзлибаши.

*5241 (҂·з҃·) тисущ. ·к҃·г҃· оуби царь Селим.... надовлїю.

*5242 . Лѣто(о) ҂·з҃·к҃·е҃· прїе царь Селим-ш(ах) Мїсерь.

*5243 Лѣт(о) ҂·з҃·к҃·и҃· прѣстави се Селилим(!); прие царство царь Соулеиман.

*5244 В лѣто ло(!) ҂·з҃· тїсꙋч. и ·р҃· и ·л҃·[1]

Записи у рук. Рум. М. бр. 1478. — Исписао др. Ст. Станојевић. (Нешто у Сев. 73).

[1] Ова последња белешка можда значи кад су записи писани.

1520.—1594.

Се летопись когда оузеше се градови Подоунавсцїи, Тоур'ци кадь ихь примише.

5245 Белиградь лѣто ҂·з҃·к҃·и҃·

5246 Варадинь лѣто ҂·з҃·л҃·

5247 Боудимь лѣто ҂·з҃·н҃·г҃·

5248 Ѳемишварь лето ҂·з҃·ѯ҃·а҃·

5249 Сегеть лето ҂·з҃·о҃·в҃·

5250 Сегединь лето ҂·з҃·п҃·

5251 И бысть соушна година ҂·з҃·ч҃·в҃·

5252 Бечкерекь вь лѣто ҂·з҃·р҃·

5253 Вь лето ҂·з҃·р҃·в҃·, вь дьнїи Пер'скаго цара вьзеть бысть светитель Сава вь петакь великы, оуви мнѣ грѣш'номоу.

Записи у рук. Праш. Б. бр. 19. — Спом. III, 105.

1682.—1714.

5254 1682 маїа месеца 26 ва петакъ по спасовꙋ дне први данъ, да се зна како дођоше селяни што сꙋ ѡко Сараева, дођоше ꙋ

мѣсто ꙋ мехћемꙋ и затворише чаршїю, и ꙋдрише на мехћемꙋ и ꙋбише Мꙋллꙋ и Наипа, и разсꙋше мехћемꙋ и помгмише све што тꙋ наћоше, и разбише ꙋ мѣстꙋ ·д҃· кꙋће мꙋзниске.

5255 И то лето приде тефтишъ за Мꙋллꙋ ѿ цара капичи-френкъ Ѧсан-ага, и ꙋзе ѿ Сараева главꙋ ·с҃·і҃· кеса аспри, и себи ·к҃·е҃· кеса, и Мꙋллиној ћеци ·л҃·е҃·, и своимъ млаћимъ ·в҃· и по, и то ꙋ свакой кеси по ·ф҃· арсланїа, а по деведесетъ хилада аспри. И погꙋби селѧна ·д҃·і҃·, и посла ꙋ Цариградъ ·к҃· селѧна.

5256 И то лето доће паша босански Ѧйдаръ паша, и ꙋзе кеса ·л҃· ѿ Сараева, и ꙋ то даде махала латинска ·л҃·в҃· кесе, и аџи-Гавро даде 2 и по у [г]лавꙋ истꙋ. Тако да се зна,

5257 1686. Сїе лѣто вазеше Немци Бꙋдимъ ѿ Тꙋрака.

5258 1690 кисть гладъ тешчаиши: шенице мера по аспри ӿ·д҃·г҃· хилада, то е ока ·р҃· аспри; вина ѡка ·м҃·, ракїе ѡка ·р҃·м҃·, граха ѡка ·р҃·н҃·, лꙋка ѡка ·р҃·л҃·, меса ѡка ·р҃·н҃·, сира ѡка ·р҃·ѯ҃·, ѩбꙋка ѡка ·р҃·н҃·, меда ѡка ·с҃·, масла юнга ·х҃·, пиринча ѡка ·р҃·н҃·, лоѧ ·р҃·н҃· И то лето ѩдоше человѣци месо пасье и чловечаское и конско и многа нечиста. Тако нека се знаде.

5259 1698 кисть миръ са Немци и са ·з҃· кралѩ и царемъ тꙋрскимъ на Карловцꙋ.

5260 1710. Како поће Тꙋрчинъ на Москова.

5261 И то лето пленише Тꙋрци Црнꙋ Горꙋ, Ѧхметъ паша Шапчалїа.

5262 И до лета два паки пленише Тꙋрци Црнꙋ Горꙋ.

5263 И до лета три паки пленише Црнꙋ Горꙋ, Ћꙋприлићь Осман паша и Ѧхметъ паша Шапчалїа, и много зла сатворише христїаномъ.

5264 1714. пленише Тꙋрци Цетинꙋ и Бранкꙋ на одери (?) и многе дꙋше христїанске поробише и изсекоше.

5265 Тогда и то лето ꙋзеше на верꙋ ꙋ Мореи ·к҃·д҃· каднлꙋка земле, и многе градоке и Ѧнадолїю градъ велики, и многе дꙋше

покаше и поробише Христїане, и велика зла сатворише проклети Агарани.

Записи у рук. Сар. Ц. М. — Гл. XXXVIII, 177—178.

1682.—1716.

5266 Когда би рать бечки ҂з҃р҃ч҃.

5267 Когда би рать робїа Макарева, роби кола ҂а҃. (?)

5268 Когда би роби се Сараево ҂а҃.(?)

5269 Когда би робїа Петрашева ҂а҃.(?)

5270 Когда би рать на Свеци ҂а҃.ѱ҃.а҃.і҃.

5271 Когда би рать на Црнои Гори ҂а҃.ѱ҃.г҃.і҃.

5272 Когда би рать Сински ҂а҃.ѱ҃.є҃.і҃.

5273 Когда би рать Новски ҂а҃.ѱ҃.ѕ҃.і҃.

5274 Когда би рать биоградски ҂а҃.ѱ҃.з҃.і҃.

5275 Когда би рать банелꙋчки ҂а҃.ѱ҃.л҃.з҃.

5276 Когда би рать зрински ҂а҃.ѱ҃.л҃.и҃.

5277 Когда би рать пакь црногорски ҂а҃.ѱ҃.н҃.г҃. Когда би рать ноемра .а҃.

5278 Когда би рать срїемски и варадински ҂а҃.ѱ҃.ѕ҃.і҃.

Запис у рук. у прив. рукама. — Д. Б. Ист. 1897, 282.

1683—1718

5279 1683 лѣто бившаго втораго обсажденїа царствꙋющаго града Вѣны Турками; 14 їꙋлїа начали бити сѧ, а на 12 септемвриа савршенꙋю побѣду имѣли цесарски воини, а Турци вь бѣгство обратили сѧ во градь Бꙋдимь и проч.

5280 1686 августа 29 по тримесѧчномь бою градь Бидимь (!) цесарци взѧша ѿ Тꙋрковъ и вь великомь страхꙋ Тꙋрци ѿбегоше во градѣ Осѣхь.

5281 1687 ѡсвоиша цесарци ѿ Турковь градъ Осѣк и всю Славонїю, Хорватїю, градъ Варадинь и весь Сремь до Саве реке.

5282 1688 взѧша цесарци ѿ Тꙋрковь Бѣльградь Смедерево и Нишь градъ. Тогда и сербски народъ съ цесарскимь воинством гонили Турковь.

5283 1690. Блаженѣиши патриархь Арсеніе Чарноевичь пекски, услишавъ ꙗко велики везирь Ћуприли со множествомъ Турковь и Татарь вооржает сѧ на цесара Леополда и на его державꙋ, тогда патриархь обѧвилъ цесарю, намѣреніе тꙋрское и просиль цесарѧ, да би вь державꙋ его сь народомь сербскимь преселил сѧ. Цесарь же на прошеніе патриархово благоизволиль во его державꙋ встꙋпити. Тогда вь пролетнѣе времѧ подвиг сѧ патриархь со множествомъ народа сербскаго 37000 фамилиꙗ, и толико во военꙋю слꙋжбу цесарю встꙋпили.

5284 Тогда же и ми жители манастира Раванице иноци сь мощми светаго Лазара, и ѿ многихь манастиреи калꙋгери и прочи мирски, мꙋжески поль и женски преселиша сѧ въ Срѣмѣ, вь Славонїи, вь Бачкꙋ, и до Бꙋдима простирали сѧ. И бистъ нашъ пꙋтъ хожденїа 40 днеи. И придохомъ вь нѣкое мѣсто више Бꙋдима зовомо Сент-Андриꙗ. Тамо всели сѧ патриархъ. Тамо же и мы жители монастира Раванице вь томь мѣстѣ сградихомь хиже и церковь воздвигохомь ѿ дрѣва близь брега Дꙋнавскогь и тꙋ положихомь мощи св. Лазара.

5285 Того лѣта приде весирь Ћꙋприли сь великою силою Тꙋрковь и Татарь и ꙋзе Нишь градъ и Смедерево и ѡ-тꙋдꙋ приде подь Белиградь и освои его.

5286 Вь тоиже рати бисть великое плѣненіе и разсѣлѣкіе народ8 христіанскомь, и зап8щеніе всеи сербскои земли: монастиремь, варошамь и селамь ѡп8стѣвшимь, нѣкимь совсѣмь сгорѣвшимь. Такожде и нашемь монастир8 Раваници вь Сербіи коначное зап8стѣніе бистъ.

5287 1691. Генераль принць Луде'игь Баденски разбиль Т8рковь близь Сланкамена на Михалѣвц8. На томь везирь Ћ8прили и сь нимь 16000 турковъ погибе. На сеи баталіи вице вождь Ї́шань Монастерли са 10000 сербскаго воинства велик8ю храбрость и вѣрностъ цесарю показаша.

5288 1697. Принцъ Євгени, фелдмаршаль царскаго воинства, 11 септемврија при Сентѣ разбиль т8рецкаго царѧ и все его воинство, и єдва царь убѣжаль въ Темишварь градъ съ малим числомъ Т8рковь.

5289 1697 лѣ. И ми Раваничани возвратихомь сѧ изь Сент-Андриѥ и 8 Срем8 во Фр8шкои Гори обрѣтохомь монастирь Вердникъ зап8стѣвши ѿ многаго времене у шуми, и сеи монастирь обновисмо и покрисмо. Такожде ћеліе и трапезарію воздвигосмо ѿ древа и покрисмо. И вь семь монастир8 Вердник8 положихомь мощи св. Лазарѧ, великаго кнеза сербскаго, гдѣ и до днесь прѣбивають.

5290 1699 Леополдь цесарь учини мирь съ Т8рки. Въ Карловцѣ собраша сѧ 7 елчиѧ: 1 цесарски, 2 росиски, 3. т8рски, 4. польски, 5. венециански, 6. англески, 7. холандски, и на томь мир8 8чинѣно да цесар8 ѡстанетъ Єрдель до Тисе реке, а ѿ Сланкамена право до Дмитровице, а ѿ Дмитровице Савомь реком. Вь турскихь р8кахь заостало Темишварь градъ и Банатъ и нижнѧ частъ Срема, и ѿ Сланкамена до Дмитровице белѣге

поставлѣне бѧхꙋ, назване марциалне ханте. И тако держахꙋ Тꙋрци Темишварь и Банатъ и поль Срема до Варадинског рата.

5291 1705 престави сѧ цесарь Леополдь. Царствовалъ 46 лѣтъ.

5292 Въ томъ же лѣтѣ поставлѣнь цесаромь Іосиф первий, сinь Леополда цесарѧ.

5293 1706 октомврия 24 престави сѧ блаженѣиши патриархь Арсеніе Чарноевичь вь Віенѣ, и пренесено тѣло его у Сремь и погребено вь мон. Крꙋшедолѣ.

5294 1711 престави сѧ Іосифь цесарь. Поживе 33 лѣта.

5295 1712 а втори синь Леополдовь Кароль поставлѣнь цесаромь.

5296 1716 приде везирь тꙋрски подь Варадинь градь со силою многою Тꙋрковь, и 25 мѣсеца іꙋлїа принць Євгени разби весь тꙋрски логорь, и многи Тꙋрци погибоше, а прочи обратиша сѧ вь бѣгство; топове и све въ логорꙋ тꙋрскомь придобише цесарски воини.

5297 Тогда Тꙋрци упалише манастирь Крꙋшедоль и Реметꙋ.

5298 Того лѣта мѣсеца 2 октомврїа Євгени освои ѿ Тꙋрковь Темишварь и весь Банатъ.

5299 Предь сим ратомь Врднички ми иноци Раванички взѧхомь мощи свѧтаго Лазарѧ, и отнесохомь во варошь Фꙋтогь, и тꙋ пребихомь докле се мирь утврди.

5300 1717 авгꙋста 5 Євгени взѧль ѿ Тꙋрковь градь Белиградъ, Смедерево и горню частъ Сервїи до Мораве рѣке.

5301 1718 царь тѹрецки Ахмедъ просилъ мира ѿ кесара Карола, на кое соизволилъ цесарь, и у Пожаревцѣ заключенъ мирь на 24 лѣта. И на томъ мирѹ учинѣно да Белиградъ, Смедерево и Сервїа до реке Мораве вь цесарскихъ рѹкахь ѡстанетъ.

5302 Єгда тои мирь у Пожаревцѹ междѹ цесаремь и Тѹркомь бистъ, тогда мнѣ единомь обрѣтшѹ са вь животѣ Стефанѹ даскалѹ їеромонахѹ ѿ старих Раваничана, и желанїе имѣхь видѣти Раваницѹ вь Сербїи, и поидохь из монастира Верднича во Сервїю, и обрѣтохь монастирь Раваницѹ пѹстѹ и весма порѹшенѹ: препрата церковна до темела разрѹшена. Тогда начахь церковь понавлати, и за 4 лѣта созидасмо препратѹ и покрисмо. Тогда же и келїе обновисмо и покрисмо, помощїю божїю и милостивихь христїань.

Сїе написахь Стефань даскаль їеромонах Раванички.

5303 Стефань добри стараць поживе лѣта довольна, и престави са во манастирѹ Раваници во Сервїи.

Запис у рук. ман. Шишатовца(?). — Спом. XIX, 54.

1683.—1720.

5304 Лѣта 1683-го бысть великое сраженїе и ратъ междѹ восточним и западним царемь сѹлтаном Мехмедѹ Турецкомѹ и кесарѹ Леополдѹ римскомѹ, и чрезъ 12 лѣть воеванїю бившѹ междѹ има и в тои рати римскомѹ цесарѹ ѡсвоившїи Белиградъ ѡдъ Тѹрковъ и сербскѹю землю ѡбемшимъ до Скопїя и Софїе и Нишъ ѡсвоише Немци. И сее зиме разшедшим ся Немцем по квартири и малѹ числѹ ѡставшѹ воиске немецке у Качаникѹ и Приштини, тогда въ зимное же время прїидоше Тѹрци с великою силою и Татаръ до 100 тисящъ и нападоше в̔незапѹ не тражећи права ни крива све сабли предадоше, такожде и Немаца что наћоше све просекоше

до самаго Ниша. А по сеи зими на лѣто пріиде Ћуприлићъ везиръ с великою силою и узе Нишъ на верꙋ ѡд Немца, али с преваром, понеже исече све христіане, а Немце ѡтпꙋсти на верꙋ. И ѡтꙋдꙋ пріиде под Бѣлиградъ и ѿсвои Белиград Тꙋрчинъ.

5305 Въ тои же рати бысть великое плененіе и раселяніе народꙋ христіанском и запꙋщеніе вьсеи сербскои земли: градовом, варошам и селамь и монастирем ѡпꙋстившим иним же огнѣмъ згорѣвшим, ꙗкоже и нашемꙋ монастирꙋ Раваници. Паки глаголем ꙗкоже нашемꙋ монастирꙋ Раваници конечное запꙋщеніе бысть. Малꙋ же нашемꙋ народꙋ бегꙋ емшем ся уз Дꙋнавъ горе едни на лађах, инихже на конѣхь и колесницах, дрꙋгиже пѣши, ꙗкоже и азь сиромах. 40 днеи бысть намъ пꙋтъ хожденія, и придохом къ Бꙋдимꙋ градꙋ. Тамо же и светѣишій патріархъ Арсеніе Чарноевич и неколико владика, и ѿ многих монастиреи калꙋђера и человѣци мнози ѿ всеи земли сербскія мꙋжески полъ и женски. Такожде и ми жители монастира Раванице с мощми светагѡ иже въ царях кнеза Лазаря сербскагѡ, и вьселихом ся в' нѣкое мѣсто више Бꙋдима зовомо Сент'Андреа, доброе мѣсто за пребивалище странним, едни эваху Болгарій, а ини же Светый Андреи. И тꙋ сградихом хиже, како кои може, и церковь воздвигохом одъ древъ близъ брега дꙋнайскогъ, и тꙋ положихом мощи светаго царя Лазара сербскаго.

5306 Егда же миръ бысть междꙋ цареи тꙋрецким и римским, тогда многимъ христіаномъ возвратившим' ся к Варадинꙋ, и калꙋгером у Срем жители врꙋшкогорских монастиреи. Тогда и ми возвратихом ся к Варадинꙋ. У Сремꙋ у Врꙋшкои Гори ѡбретохом монастир Верникъ запꙋстивши конечно, ѿ многогь времена у шꙋми, и по сводꙋ древеса порастивши. И сеи монастиръ ѡбновихом, и покрисмо, и келіе воздвигохом како могосмо;

тако же и ѡбѣдницꙋ воздвигохом како возмогосмо по возможности и све ѡдъ древа, мало же нечто зидом ѡдь земле, а проче плетером и блатом земним.

5307 И зде скончаше ся вся наша братія стари Раваничани. И потомъ размѣрію и прииде лѣтъ нѣколико, и паки приде ратъ варадинска. Єгда везиръ тꙋрецкій пріиде под Варадинъ с великою силою сего года 1716, іулія 25. Тогда разби Немац Тꙋрчина под Варадином и вся ѡрꙋжія воинствена ѡсвои, и многа имапія доби Немацъ. По томъ сего лѣта у есень ѡсвои Немацъ Темишваръ ѿ Тꙋрчина; по том на лѣто ѡсвоише Немци Белиградъ; принцъ Алеѯандаръ ѡсвои ѿ Тꙋрчина свꙋ Сервїю, и по томь сраженію третіаго лѣта утвердише миръ цареви междꙋ собою. Тогда мнѣ единомꙋ ѡбрѣтшꙋ и ва жевотѣ (sic) Стефанꙋ даскалꙋ іеромонахꙋ ѿ стари Раваничана и желаніе имѣхъ видѣти Раваницꙋ. Єще мирꙋ не ꙋтврдившꙋ ся поидох и ѡбрѣтох пꙋстꙋ и весма порꙋшенꙋ и лѣсꙋ израстившꙋ, ꙗко ни вратом познавати ся, и припратѣ изъ темеля падшеи, а по цркви порастила велика древеса. И едва пожда тꙋ зимꙋ, а на пролеће дозва маисторе и сь божіѡмъ помощію поче црковь понављати, и сего лета ѡбновисмо, до єсени покрисмо црковь, а на третіе и четвертогъ лѣта подигосмо и препратꙋ, и келїя колико что могосмо ѡбновисмо помощію божіею и милостиви христіанъ, котори милостиню предложише.

5308 Того же лѣта, егда почесмо понављати монастиръ толига гладъ бысть ꙗко въ нашем пределꙋ нигде жита не могаше ся ѡбрести точію прое, и того верло ѡскꙋдно могашя ся наћи.

5309 Сеи добри старацъ Стефанъ їеромонах їгꙋменъ и даскалъ послꙋжи ꙋсердно и поживи вѡ долнѣи Раваници лѣта доволня, и по смерти его ѡста у готовꙋ 2000.

Запис у рук. манастира Раванице у Србији. — Гл. XII, 682.

1683.--1722.

5310 Додье Мухамедь везирь со 3000 войске, и то се отъ крщени люди побише лѣта 1683.

5311 Пакъ узе Немацъ отъ Тȣрака сву Славонїю и Видинъ лѣта 1687.

5312 Пакъ ерцегъ бавариџкій отъ Турака Босну узе лѣта 1688.

5313 Паки узе Немацъ отъ Турака Нишъ и Видинъ, и подъ Нишем разби Турке лѣта 1689.

5314 Паки узе Турчинъ отъ Немца натрагъ и Видинъ и Нишъ и Бѣлиградъ лѣта 1690.

5315 Пакъ разби Немацъ Турчина на Міхаилѣвцу отъ везира ту погибе .... 1691.

5316 Пакъ додье Турчинъ подъ Варадинъ, и пакъ отъ големе кише побеже; 40 дни иде киша лѣта 1694.

5317 Пакъ разби Немацъ цара турскога на Сенти лѣта 1697.

5318 Паки Немацъ учини миръ съ Турчиномъ 25 година; то лѣта беше 1699.

5319 Паки Сербли поробише Кечкеметъ и разбише Мадьяре лѣта 1702.

5320 Паки куга бысть, и многи люди помори лѣта 1709.

5321 Пакъ се умири Куручагъ лѣта 1711.

5322 Паки се постави Кароль шестый кесарь лѣта 1712.

5323 Паки се разби Тȣрчинъ подъ Варадиномъ и узеше Немцы Темишварь лета 1716.

5324 Паки узе Немацъ Белиградъ отъ Турака лѣта 1717.

5325 Паки учинише миръ на Пожаревцу за 25 година, лѣта 1718.

5326 Београдъ како е узетъ отъ Турака лѣта 1716 то има 52 годице.

5327 Отъ Куручага лѣта 1722.

Запис у требнику цркве у селу Причевићима (окр. ваљев.). — Вуичь, 208.

1683.—1731.

5328 На 1683 оде султанъ Мехмед на Беч и разбише га на 1686.

5329 Исте године узеше Ниемци Будимъ од Турчина.[1]

5330 1797 поробише Нѣмци Сараево, октобра 13 дан.

5331 1716 разби се Турчин на Варадину, и погибе везиер.

5332 Исте године узеше Нѣмци Темишварь.

5333 1717 узеше Нѣмци[2] ѿ Турчина Белиград.

5334 1737 августа 6. узеше Турци Биоградь ѡд Ниемаца.

Запис у стар. штамп. књизи у ман. Житомислићу. — Лет. 168, 26; Књ. Рад. 1, 84. Упоредио г. М. Сперански.

[1] Доде нема у Лет. — [2] Од Нѣмци па довде испуштено у Књ. Рад.

1687.

5335 Ва лѣто 1687 примише Латини Нови.

5336 И то лѣто епискупь Висарионь изведе Латине на Цѣтинѣ у манастирь, провидура и кавалиера, и владику Висариона отроваше и умрие.

5337 По семь Сулеимань паша од Скадра скупи воиску велику и дође на Цѣтинѣ, нађе Латине у манастирь, па Латине пуци на вѣру, а црькву раскопа.

„Цетињски летопис." — Милак. 102.

1690.—1762.

5338 На ҂.а҃.х҃.ч҃.-го года при царю Алеѯїю Міхаїловичꙋ всея Россїи архїмандритъ Неофитъ с. Стꙋденическїи первыи биль и полꙋчилъ свободнꙋю грамотꙋ ѿтъ реченаго великаго монарха московскаго и все в(елико)-россїнскаго.

5339 И въ лѣто ҂.а҃.ѱ҃.-го года при царю и їмператору .а҃.-мꙋ Петрꙋ Великомꙋ, Пахомїи архїмандритъ стꙋденичкыи въ мѣсто Василїа архїмандрита, Мадеева брата былъ въ Россїи и доволнꙋ милостыню полꙋчилъ, и потвердили емꙋ милостивѣише тꙋю граммотꙋ Ї̃ѡаннъ и Г. Петръ Алеѯїевичи и сестра ихъ царевна Софїа Алеѯїевна самодержци и велики монархїи всерѡссїнстїи и въ лѣто ҂.а҃.ѱ҃.

5340 По с(ветомъ) и блаженом оуспенї м. Екатерїни, .к҃.-м Петрѣ їмператорѣ и Аннѣ Ї̃ѡанновнѣ самодержиѣхъ и їмператорѣхъ всерѡссїнскихъ, въ лѣто ҂.а҃.ѱ҃.н҃.п҃.-м годѣ по благословенїю и писанїю врꙋчителноме г. господина Гаврїила .к҃.-го патрїарха славеносербскаго и пекскаго при державѣ благочестивѣишїѧ и самодержавнѣишїѧ великїѧ г(оспожди) їмператрїцы Єлисавети .а҃.-и Петровнои архїмандритъ Кѡнстантїнъ съ братемъ Рꙋвимомъ и Паѵсеемъ, и в мѣсто Рꙋвима обои реченнїи б. в. великои Р(ѡссїи) и Сѣверꙋ и вь царствꙋющем г(радѣ) М(осквѣ) были .а҃. годъ, и въ томъ годѣ церковъ с(вѧтаѧ) покри сѧ и прѡч. и проч. обнови сѧ и. а. к. с. с. ҂.а҃.ѱ҃.ѯ҃.к҃.-м годꙋ.

Запис у рук Чешк. Музеја. — Гл. XL, 135.

1711.—1717.

5341 Да се зна каде учини Московъ с царемъ ратъ поради Свеціе кои ка цару приде, и свади га ш нимъ лета ҂а҃·ѱ҃·а҃·і҃.

5342 И штиде везиръ с войскомъ васеленскомъ према Москову, и сретоше се код воде Пруте. И придоше Турци воду, и ударише на таборъ, и собтекоше са сву страну, и бише из метериза ·г҃· дни. И вапроси Шереметъ ѿ везира мира, и бистъ везиръ каилъ и милостивъ, даде и узе ахрачъ, и учинише миръ и шдоше во своіа си с миромъ.

5343 Пакъ време и лето идоше Турци на Штинъ и градише градъ, и не би боїа ниће.

5344 Пак лета ҂а҃.ѱ҃ г҃·і҃· идоше Турци на Црну Гору, робише и палише, зло чинише много.

5345 ҂а.ѱ·г҃.і҃· и би предъ нима паша Ћуприлићъ и завргоше рат с принципом.

5346 ҂з҃.с҃·к҃·г҃· идоше Турци на море на Котаре, и бише градъ Синь много дни и не возмого́ше вазети.

5347 Пакъ ҂а҃.ѱ҃·з҃.і҃· би са ћесаромъ. И шде везиръ на нега своишмъ воиском, и пороби и попали на вери Срїемъ и Врушку Гору, и цркве и монастире пожеже. И отиде на градъ Варадинъ и на табор Ниемчевъ. И бистъ по между Ниемца, и уби везира, и разби таборъ, и вазе азну и топове. И ѿде воиска ћесарева на Темишваръ, и би градъ и ваզе, и пуща Туркс на вери и шдоше с миром.

5348 Паки другое лето одеше обои воиске собом воиске Бихограду. И Немацъ би градъ много дни, и даде му

богъ везира разби, а град му се предаде; изидоше Турци на вери, и понесоше що кои може, и щдоше са миромъ лета ҂.а҃.ѱ҃.з҃.г҃.

5349 И то лето учини царъ миръ са цесаромъ ѿ Илину дне.

Запис у рук. у прив. рукама. — Д. Б. Ист. 1897, 227.

1711.—1838.

5350 Да се зна када удари воиска од цара Отмановића у Церну Гору, у времеме митрополита Данила Петровића ҂.а҃.ѱ҃.а҃.і҃. И погибе воиска турска у Царев Лаз.

5351 Па дође Ченгић-Бећир паша на Кчево ҂.а҃.ѱ҃.к҃.з҃.

5352 Па дође Сћепо Мали на Планиницу, ҂.а҃.ѱ҃.ѯ҃.з҃.

5353 Па опали Мамут паша церкву на Цетине ҂.а҃.ѱ҃.п҃.є҃..

5354 Похара Куче и Ровчане ҂.а҃.ѱ҃.о҃.д҃.

5355 Посиече Ровчане на Никшиће, ҂.а҃.ѱ҃.п҃.ѕ҃.

5356 Бошњак ҂.а҃.ѱ҃.п҃.з҃.

5357 Отврже се Требеса ҂.а҃.ѱ҃.п҃.д҃.

5358 Погибоше на Лолу ҂.а҃.ѱ҃.ч҃.г҃.

5359 Би чума у Бечановића ҂.а҃.ѡ҃.и҃.г҃.

5360 Излази владика и бригадиер на Нишиће ҂.а҃.ѿ҃.з҃., и тада погибе Пауи Шушов.

5361 Похара паша Милевина Дробњаке ҂.г҃.ѿ҃.з҃.г҃.

5362 Удари Делибаша на Горию Морачу ҂.а҃.ѡ҃.к҃.

5363 Погибе Мамут паша на Крусе, ҂а҃ѱ҃ч҃ѕ҃.

5364 Удари митрополит црногорски Петар и Ивановић на Зету ҂а҃ ѿ҃л҃в҃.

5365 Додише Срби на Планиницу и погибе барјактар Зерно Станков 1809.

5366 Удариште Турци на Мартиниће, и погибе поп Раде 1832.

5367 Удари Сећир бег на Ендек 1838.

Записи у некој књизи у ман. Пиперској Ћелији. — St. X, 262.

1716.—1741.

5368 ҂а҃ѱ҃ѕ҃і҃. іюлїа .к҃е҃. Столнагѡ кесара римскагѡ шестагѡ Карола божиею мылостию побеждени быше и разбыени тѹрски таборъ са свиемъ ѡправ̓данїемъ блызъ града Петра-варадына.

5369 И ва малѣ прошадше више речена арманда столнагѡ кесара бывши славни градъ Тѣмышваръ силою божѣею воемъ началнїкъ и ѧсни прїнцъ Евгѣные ѡсвои, и тогѡ числа разби Тѹрке на Тѣмїшварѹ.

5370 ҂а҃ѱ҃и҃і҃ оузѣ славни прїнцъ Евгѣные Былиградъ, авгѹста ·ѕ҃·, и заключїше миръ ·к҃е҃· годїна.

5371 И постави капѣтане оу Сѣрви по Краины, то естѣ до Моравѣ и прѣко Моравѣ:

·а҃· Вѹкъ ѡборъ-капѣтананъ (!) Црнобарацъ, родомъ Зворнычанїнъ, страшанъ Тѹркомъ на Краини.

.в҃· Станиша ѡборъ - капетанъ Млатишѹма, родомъ Новопазарацъ, на Краини Тѹрком страшанъ.

·г҃· Трифѹнъ капѣтанъ Вѹка Црнобарца братъ оу Цветкима шанцѹ на Краини ѿ Сокола.

.д҃. Аћимъ капѣтанъ Продановичъ, рожденыемъ ѿ града Оужїнца, оу шанцꙋ Ѡсѣченїици.

.є҃. Евтѡ Витковичъ капѣтанъ, родомъ Валѣвацъ, и погыбѣ оу Валѣвꙋ, и погребенъ оу Ѡвани.

.ѕ҃. Вилипъ капѣтанъ Ѡбꙋћина Прањанацъ, родомъ Рꙋднїчанынъ, Тꙋркѡмъ страшанъ на Краини.

.з҃. Никола Чꙋпићъ, капѣтанъ оу шанцꙋ Чачкꙋ, родомъ Морачанинъ Х(е)р(ц)еговѣцъ, на Краини стража.

.и҃. Милошкѡ Кꙋюнћичъ капѣтанъ, родомъ одъ града Никшића оу Врибицы погыбѣе на Смедѣревꙋ.

.ѳ҃. Ристѡ, синъ капѣтана Ракѣ, капетанъ, родомъ Поражавца[1], на Краины ѿ Вїдина стража.

.і҃. Гаврїилъ Жудивычъ капѣтанъ, родомъ Х(е)р(ц)ѣговацъ Гꙋлꙋ(п)цꙋ на Краини Дунава стража.

.аі҃. Коста капѣтанъ, родомъ Цин(ца)ръ, Паћаринꙋ[1] кр(е)пки стража ѿ Ниша, на Рашави погибѣ.

.кі҃. Маркѡ Сињелићъ ѡборъ-ламнаћтъ,[1] родомъ из Вишеграда, погибѣ на Забꙋчꙋ.

.гі҃. Ї҆ѡан Косанић ѡборъ - ламнаћтъ,[1] родомъ Ѳомѣнитїцъ,[1] страшанъ Тꙋркомъ.

.ді҃. Ї҆ѡаносъ маюръ, родомъ Нѣмацъ оу Манадиекꙋ,[1] и оу Ѡмолꙋ, страшанъ Тꙋркомъ на Краини.

5372 ҂а҃.ѱ҃.л҃.ѕ҃. поће Немацъ Тꙋрчина поунїа .л҃., и пороби Лѣшнїцꙋ.

5373 ҂а҃.ѱ҃.л҃.з҃. оузе Немацъ Оужыцѣ и Пазаръ и Нишъ, ѡктомврїа .ѳ҃.

5374 ҂а҃.ѱ҃.л҃.ѳ҃. разбы Тꙋрчинъ Нѣмца на Оужицꙋ и на Пазарꙋ и на Нишꙋ, и поће на Гроцкꙋ и на Былїградъ. И оузѣ Билиградъ авгꙋста .к҃.є҃.

5375 ҂а҃.ѱ҃.м҃. ноемврија .кі҃. бысть страшно трѣсеніє зѣмли, и бысть тѣшка зима, и Дꙋново .в҃. крати ледї се.

5376 ҂а҃ѱ҃м҃а҃ гави се гасна звѣзда ѿ востока така . . . и та звѣзда исхождашѣ по захожданию сльнца, и исхождаше и захождаше прежде сльнца, и слѹжи м҃ нощи.

5377 И тогѡ числа бысть чѹма оу Билиградѹ с боганима[1] заедно.

5378 И тогѡ числа млоге црькве запѹстѣше и крещѣни родъ заплака, понѣже оузешѣ Тѹрци Сервыю.

Рѹкою Спvридонъ Вѹѧновичъ
пермонахъ манастира Хопова.

.ѕ҃і. Мато Пѹриѣъ капѣтанъ, родомъ Римѧнинъ, страшанъ Тѹркомъ на Краини.

Крѣпкѡ срьдцѣ нѣговѡ кое повѣныемъ не пощадыѡ себѣ но штишаш оу Травныкь прѣкѡ лавови оуста и льрѣи змыеви оуста страшна мѣста прошаш бѣзбедно . . . . Возвартїѡ сѣ.

Запис на листу проте М. Ненадовића. — Гл. II, 225.

[1] Занимљиво је како овај писац прави често метатезу у писању појединих гласова: Пожаревца, Параћину, лаћман, Тометинац, Майданпеку, богињама.

1768.—1841.

*5379 Знати сѧ да 1768 лѣта престави се преосвещеннѣйши архїепископъ и митрополїтъ Карловач. Павелъ Ненадович, мѣсеца авгѹста 14-го дне у 7 саати.

*5380 1769-гъ лѣта роди се Наполеонъ Бонапарта.

*5381 1803-ће постаде їмператоръ у Француской.

*5382 1814-то лѣто събаченъ съ престола.

*5383 1770 лѣто бистъ велика вода.

*5384 1773 марта 17-го бист҆ велика мећава за 3 дана.

*5385 Ѡснованіе. Во славꙋ свѧтыѧ троицы отца, сына и свѧтаго дꙋха, сеи свѧтои церкви, храма рождества пресвѧтыѧ богородицы, основаніе положи сѧ лѣта 1776; нача сѧ въ неи божественаѧ слꙋжбя слꙋжити лѣта 1780; потомъ иконостасъ устрои сѧ художествомъ г. Аѵѯентіа Марковича изъ Н. Сада лѣта 1788; а на конецъ живописнымъ хꙋдожествомъ г. Арсеніа Ѳеодѡровича такожде изъ Н. Сада изобрази сѧ лѣта 815-го· при щастливомъ царствованіи єгѡ величества їмператора аꙋстрїйскагѡ Франца I-го, при архїепископу и митрополитꙋ Карловачкомꙋ г. Стефану ѿ Стратимировичь, при прѡтопресвѵтерꙋ земꙋнскомꙋ Єѵдѵмію Ївановичꙋ и при єпѵтропѡвъ г. Савви Цветковичꙋ и Геѡргїю Пешики въ Земꙋнѣ.

*5386 1776 мѣсеца ноемвр. 30-го дне направише церков' од' дасака у Земуну

*5387 Оу 1777-го лѣта їнїа(!) 16-го уби мразъ све пасꙋлѣ, тикве и краставце да тогоже лѣта ѿнюдъ наћи се нїе могло, а у Тꙋрской страни по планинама велики снегъ пао єсть.

*5388 1777 аѵгуста 16-ге господинъ Їѡсифъ Шакабент' постави темель цркви богородичиной у Земуну.

*5389 1777-мо лѣто роди се Александеръ Паѵловичь.

*5390 1801-во лѣто ступи на престолъ їмператорски у Руссіи.

*5391 1815-то лѣто Александеръ Россїиски прогласи себе кралѣмъ Польскимъ.

*5392 1781 мѣсеца аѵгуста прећоше скакавци из' Турске и савъ лист' поедоше.

*5393 1786 мѣсеца марта 9-го дне поставише темель цркви контумацкой први путъ, и о-дасака направише.

*5394 1787 априла 25-го ѩвише перви пут' у храму богородичиномъ за четвероженце да се могу женити.

*5395 1787 ноемвріа 21-го отворише Сербли и Бугари Београдъ у очи введеніѧ ноћу.

*5396 Тогъ истог' лѣта обѧвила е Турска Россима ратъ.

*5397 1788-го лѣта мѣсеца їаннуаріа 29-го дне Аустриа по алианціи съ Россіомъ обѧвила рат' Турцима и по свои Граници публицирала.

*5398 1788-га лѣта мѣсеца февруаріа 25-го дне пређоше Турци Саву топове на ларму бацаше, а 27-ог истогъ на покладе у вече ларма велика бист' у Земуну.

*5399 1789-го лѣта мѣсеца септемвріа 1-го дне у суббшту паде логоръ Немецки под' Београдъ.

*5400 Тогоже мѣсеца 26-го дне у среду предадоше се Турци у Београду Немцима.

*5401 1790-го лѣта мѣсеца февруаріа 2-го дне донеше у Београдску церкву светаго Стефана нареченога Симона первовѣнчаног кралѧ сербскога.

*5402 1790-го лѣта їуніа 28-го престави се господинъ Мѡѵсеи Путникъ архіепископъ и митрополитъ Карловачки у Бечу.

*5403 1790-гъ лѣта мѣсеца їулїа 21-го дне упали громъ церкву немачку код' касарне у Земуну.

*5404 1791-го лѣта мѣсеца авгуcта 13-го дне изгоре Рабаћиска мала у Земуну.

*5405 1791-гъ лѣта октомвріа 13-го у понеделникъ пріимише Турци Београдъ од' Немаца и ћупрію Немци са Саве дигоше.

*5406 1793-че лѣто мѣсеца іаннуаріа 9-го дне погубише Французи крала свогъ Лодовика 16-гъ.

*5407 1793-че лѣто мѣсеца марта 3-го дне у четвертакъ бели уфати земунски рибар именем' Лазаръ едну моруну от' 528 ока кромѣ црева тешку на земунском' грунту.

*5408 1793-че лѣто септемвріа 21-го у неделю поставише темель церковни у монастиру Фенеку.

*5409 1793-че лѣто декемвріа 18-го въ неделю светыхъ отецъ троносаше церкву богородичину оу Земуну чрезъ господина Стефанъ от' Стратимирович митрополита и сослужителеи его, поимену: г. архимандритъ от' Аваковичь, и г. протосингелъ от' Видак, г. Софроніе Стефановићь ігуменъ мон. Фенека, г. Самуилъ Лазаревич' іеромонах' фенечки, и г. протопресвитеръ Карловачки, и г. Іѡаннъ Вретич' парох' земунски.

*5410 1794-гѡ лѣта роди са младенецъ, пол мужес. мѣсеца іаннуаріа 1794 дне 29-го, крсти са и миром' светымъ помаза са февруаріа 6-го чрез' іереа Іѡанна Вретича, пароха церкве светаго отца Ніколаа. Отецъ младенца Өеѡдоръ, матери же Анна жител. земунски, и дат са имя младенцу Сѵмеѡн. [1] Воспріемникъ Петръ Стоянович' ж. здѣшніи.

[1] Писац ових бележака.

*5411 1795 л. мѣсеца іуніа 13-го дне Бушатліа везиръ подиже се с войскомъ на Црногорце.

*5412 1795-го лѣто мѣсеца іуліа заноче куга морити по Іригу.

*5413 1796-го лѣто їулїа 17-го по полудне у 4 сата отвори се Земунъ пос(л)е куге.

*5414 1803-го лѣта начало революцїе Сербїанске, коеи первый вождъ Черни Ђорђе бист.

*5415 У 1804 лѣту бљше междоусобна бранъ измежду Турков и Мачванцвъ, то есть почетакъ Кара-Ђорђевогъ рата.

*5416 1806-мъ лѣту 30-го ноемврїа на Первозваног Андрею уђоше Срби у Београдъ.

*5417 1806-гъ лѣта ноемврїа 30-го изъютра у 5 сати уђоше Сербли на юришъ у варошъ Београдску и сву варошъ освоише за $^3/_4$ сата, а 29-го декемврїа тогоже лѣта у суботу прїимише Сербли град и ключеве одъ Турака.

*5418 1808-мъ лѣту февруарїа 6-го бысть трљсенїе земли у 2 сата и пол по полъ ноћи. И бысть зима велика и траљше зима до 1-го маљ мѣсеца. И оскудность бысть у сену: єдна кола сена до два коњ што могу довести копітало е 200 ф., тако е оскудностъ за сено было.

*5419 У 1811-мъ лѣту поби царъ новце: банку отъ форинте начини 12 кр., отъ 30 кр. 6, отъ 15 кр. 3 кр., а отъ 6 кр. ништа, отъ 3 кр. 2, а 1 кр. остаде ко што е и била.

*5420 1811-то лѣто у пролеће поче ратъ водити Наполеонъ съ Русси са 17 народа ударивши на Руссе и съ 500000 избранногъ воинства. Но за мало буде принужденъ оставити Москву, коњ у пламену лежаше, и ступати натрагъ и од 500000 само 25000 войске остаде, проче све умори сабљ, гладъ, зима и робство.

*5421 1813-то лѣто мѣсеца септемвріа 21-го дне премамлѣнъ бист' господаръ Ђорђе Петровичъ Черни, houdъ Сербиански, наважденіемъ Недобинимъ, агентомъ Россискимъ, и митрополитомъ Леонтиемъ у Земунъ. После Сербли узнавши бѣгство нихово оставши тѣло без' главе, оставише топове, градове, шанцове пуне обране и ране и побѣгоше без'славно у Немачку страну, кое потомъ Турци Сербиомъ обвладаше.

*5422 У 1813-мъ лѣту мѣсеца октомвріа изиђоше Се(р)біанцы из' Сербіе, и оставише без' едне пушке, и по немачкой земли по збегови разиђоше.

*5423 1813-то! лѣто октомвріа 6-ог бист' велика баталіа са союзници и Французи код' Лаипцига.

*5424 1814-ог лѣта марта 30-ог уђоше союзници с' побѣдоносномъ рукомъ у Парисъ и Наполеона с'бацише съ трона, и послаше га с' пензиомъ да живи у Єлбу, а Француской поставе кралѧ Лудвика 18-огъ. Наполеонъ незадоволѧнъ с тимъ врати се у Француску и воцари се наново. Но союзници ударе на ново на нѣга и побѣде га. Онъ потомъ предавши се Енглезомъ, кои се союзническомъ вольомъ оправи га у заточеніе у Свѧту Єлену, 4000 милѧ одъ Єvропе удалѣнъ, гди под' надзирателствомъ енглескогъ губернера и союзнически комисара стои, и у великои скудости и незадовольности живи.

*5425 1814-то лѣто септемвріа 15-ог дођоше у Бечъ Россіски імператор' Александер и кралъ Пранзки Фридрихъ III на конгрезъ.

*5426 1814-гъ лѣта октомвріа 13-го дођоше у Будимъ високи монарси Александеръ I, Франць I и Фридрихъ III.

*5427 1815 лѣта воздвиже сѧ Милошъ вождъ србски противу Солиманъ-паше, и изгнаше єго вонь.

*5428 1816-го лѣта августа 25-го прелази у Београдъ генералъ комендпрендеръ Варадински Сигенталъ къ везиру, а исти данъ, то єсть 26-го доће и везиръ Румеливанисъ са 300 Турака и Срба у Земунъ, и по вароши ишли су.

*5429 1817-го лѣта мѣсеца їулїа 14-го дне погибе, по сказанїю люди дошедши 16-го истога мѣсеца у Земунъ на палаторїю, Черни Ђорђе, бывши вождъ Сербски, обаче невѣроѧтно сказую да су га погубили на заповестъ Милоша и везира Београдскогъ.

*5430 Мѣсеца іунїа лѣта 17-го погибе славни вождъ србски Црни Ђорђе превaромъ од свои Срба на спаваню.

*5431 1817-гъ лѣта маїа 1-го по римскомъ почеше добивати официри и беамтери трећи талъ плаће у сребру, а два тала у банка; а їунїа 1-го по римскомъ поскупи поща.

*5432 Вопроси и отвѣти следую:

В. А како доће Ђорће у Србїю и зашто?

Ѿ. Онъ є искао пасошъ од' власти да у Мехадию иде, тамошне купѣли да употреблюе, а оданде му се зажели и у Сербїю прећи, кое и учини.

В. А шта би радїо онъ у Сербїю? питамъ.

Ѿ. А шта е радио Їоакимъ Миратъ, кралъ Неаполитански? Само што е дошао на мѣсто погубленїѧ, т. є. дошао є у ону землю, кою є силомъ наслѣдио, и воину неправо подигао против Аустриана; потомъ видећи да е заплетенъ у воину, а не може испливати изъ нѣ, побѣгне, а воиску и народъ судбини свои остави; пакъ после доће опетъ у градъ Неаполитански, гди е у земли онои толика зла починио, и ѧви се народу: ѧ самъ Їоакимъ, кралъ вашъ. — Но добро кадъ сте вы; таки скоче жене, люди, деца на оружїе противъ нѣга, и ухвате га. Тако исто и Черни Ђорће радио е и погублѣнъ био.

*5433 1817-^{тог} лѣта їулїа 28-^{го} у веће дође Ерб-принцъ отъ Хесен'-Хомбургъ у Земунъ, а 29-^{го} по ручку прелазио у Београдъ к' везиру, а 30-^{го} прегледа обща и царска зданїа у Земуну, а 31-^{го} отиде и-Земуна.

*5434 1817-^{гъ} лѣта августа 18-^{го} дође везиръ из' Београда у Земунъ съ Чаа-пашомъ, и верховнимъ управителѣмъ народа Сербскогъ Милошъ Обреновичъ; у Земуну тада е био и комендиренде́ръ Варадински од' Сигенталъ и са везиром се састао.

*5435 1817-^{гъ} лѣта мѣсеца октомврїа 5-^{го} дне дође їмператоръ нашъ Францъ са імператрицомъ Каролиномъ Августомъ и съ дворани свои у Земунъ око 4 часа после полдне. Исти данъ у вече дошао е архїепископъ Карло(ва)чки Стефанъ отъ Стратимировичь и съ три архимандрита и архидакономъ своимъ. По пришествїю ихъ величества благоволїо їмператоръ аудїенцїю подарити свяшенству и благородству, а после сваки е добїо милость молебствїа своа царю представити и предати. Сутра данъ прешао е везиръ Руменли-валисъ Београдски са господом своїомъ и до 600 Турака. Шнима е прешао и верховни управитель народа сербскогъ Милошъ Обреновичь са кнезови свои и съ Београдскимъ и Нишким владикомъ. Турци су на 30 шаторе разапели били; съпрама нїови разапетъ био шаторъ од' црвене и беле свиле за генерале Аустриске. Царъ и царица са дворани свои дочекали су пришествїе везирово, и били просто обучени, исподъ шатора свог. Потом кад су Турци с' везиромъ под' шаторе свое отишли, вратише се ихъ В. В. съ дворани свои у варошъ натрагъ, и пребую се съ царицомъ и дворани свои у богатоукрашеномъ одѣлу, и пред' полдне отиду у земунскогъ комендаита квартиръ, гди и везиръ са своїомъ господомъ дође и аудиенцию кодъ ихъ В. В. добїе. После се врати

ихъ В В. царъ и царица съ господомъ своїомъ у квартир' гди су обѣдовали. При обѣду біо е и митрополитъ нашъ ѿ Стратимировичь. По обѣду отиду подъ шаторъ, присутствовали утркиваню и џилитаню на коньи турскомъ и царь изиће пред' везира на сусретъ, не далеко одъ шатора гдѣ су чрез' хофъ-долмечера пол' четвертаго часа разговарали. И везир' дарує ихъ вис. Власть, царици дарує розенелъ и шалофа, потомъ поздрави ихъ В. В. царꙗ и царицу и сву господу, и врати се с' Турци и пратньомъ своїом' натрагъ у Београдъ. Нѣму за честь топови су пуцали и при одходу и доходу. А 7-го у неделю прегледали су сва варошка зданіа, у римской церкви били су пре подне, а у србской после подне, гди су богу благодареніе одали и долгоденствію говорили. Митрополитъ увео е цара и царицу у олтарь, размотрѣвши по олтарю и церкви поћу у школе, и у греческои школи из'говори ученикъ єдинъ слово царю на греческомъ єзику, гди по совершенію слова врате се натрагъ и по вароши прошетаю. Исти данъ били су и на разрушеномъ древномъ граду земунскомъ,

8-го у понеделникъ отиду и-Земуна у Митровицу. — Ихъ В. В. имали су квартиръ у Земуну код' господара Гине Вучко. Земунци су од'већ' радостни били видећи отца своћъ посреди себе. — Топови су пуцали и при отходу ихъ В. В. како и при доходу непрестано.

*5436 1817 лѣта у петакъ есть царъ нашъ Францишко са своїом царицомъ у Земунъ дошао, а у субботу у ютру єсу Турцы и везиръ прешли овамо на нашой страни 6-го октомбра и ту су Турцы по ніовомъ обычаю маніевре чинили ихъ есть на коньма ћилитали се.

*5437 1817-гог лѣта октомвріа 21-го доће у пивару земунску єданъ Руссъ, и два дана био е у Земуну, а изъ каруца излазио ніе, нити га е кто видити могао. —

*5438 1818-гъ лѣта априллїа 11-го перви пут' почеше служити у горньой варошкой земунской церкви коѧ є одъ школе оправлѣна била.

*5439 1818-гъ лѣта маїа 2-го публицираше у Земуну, да се може у Београд' и у турске землѣ съ писмомъ нѣи, и без' контомаца натрагъ дођи, само окадити се мора.

*5440 Тога истога года а їулїа мѣсеца допустише трговцемъ без' пасоша новце на ону страну колико е ком' волѧ да може дати, само деклерацію мора начинити колико новаца предае.

*5441 1818-гъ лѣта мѣсеца їулїа 23-го дне у вторникъ у 8 сати обесише у Земуну Симу Чобанина, што е свою пасторку убио, и у вече га скинули и изпод' вешала закопали.

*5442 1818-гъ лѣта їулїа 30-гъ у пол' дванаистъ сати дође у Земунъ камендирендеръ генералъ Сигенталъ съ домечеромъ, а сутра данъ из' ютра отиде у Београдъ и у 1 сатъ прешао е натрагъ, съ ниме много господе из'-међ' кои бїо е и спаїа Ѧнковичь с' госпожомъ, и графъ Неачевичь, а у 2 сата пређе везиръ београдски руменли валисъ с' Милошемъ Обреновичемъ врховнимъ вождомъ србскимъ и 400 Турака и проче господе, и били су у кући господара наше гдї е комендирендеръ у квартиру бїо [:говорило се, да су уговарали миръ турски и нашъ дворъ на 10 година:]. После по вароши шетао се онъ ѧшїо е на коню, а проча господа на каруца. Везиръ ходаюћи по Земуну бацао е дукатиће турске. После врати се у генерала Червенке комендаnта земунскогъ квартиръ. Ту се опрости съ комендирендеромъ, и отиде иза београдске капїе, гди су єксерцирали се солдати и пуцали. После опрости се и комендантомъ земунскимъ и прочомъ господомъ и врати се натрагъ.

*5443 1818-гъ лѣта; септемвріа 6-го у 11 сати пред᾿ полдне дошао е у Земунъ херцхерцогъ Фердинандъ Карлъ Іосифъ, командирующи генералъ у Мацарской, и прегледао обща и царска зданіа у Земуну, и сутра данъ отишао е на каруца из᾿ Земуна, а дошао е на шайки из᾿ Титела.

*5444 1818-гъ лѣта септемвріа 26-го дође у Земунъ на шайки графъ Маиландъ, надзирателъ виши солара.

*5445 1818-гъ лѣта октомвріа 1-го пређе београдски везиръ у Земунъ пре полдне, и био е код᾿ Милоша Урошевића у берби, гди е и на ручку био, с᾿ ньимъ е и нѣговъ сынъ и нѣколико господе турске са своимъ слугама било. У истои берби и на ручку био е и генералъ Червенка Лазаревичь, бургермаистор᾿ директоръ Блау, Кратаи постферфалтеръ, г. прота са свѧщенствомъ, и проча господа у Земуну.

*5446 1818 лѣта мѣсеца октом. дне $^{14}/_{26}$ дигоше контроманцъ земунски, то есть да се мора 10 дана одстаѧти кои буде прешао изъ оне стране. Тако свега било е без᾿ контроманца 5 месеци и 12 дана.

*5447 1818 лѣта октомвріа 19-го околъ 9 часова у вече указа се свѣтлость на воздуху к᾿ восточной страни.

*5448 1818-гъ лѣта, октомвріа 21-го у вече у 8 сати упали се Златкова штала и проче стае што су близу биле на великомъ ветру. Милость божіѧ и слога люди не даде да се далѣ распростре ватра, и до 10 сати погасише. А сутра данъ 26-го октомвріа у 1 сати пре полдне, на великомъ ветру упали се Панчево, гди 176 №-ра погореше.

*5449 1819-мъ лѣту, априліа 8-го у 12 сати дође комендирендер᾿ генералъ Сигенталъ съ секретаромъ военимъ у Земунъ, а уютру 9-го дође везиръ београдски съ неколико

Турака, и састао се съ комендиредеромъ у команданта земунскогъ квартиру, и ту се разговараше.

*5450 1819-мъ лѣту, мѣсеца априлїа 28-го дне доћоше шайкаши са 10 шайки, и то 4 велике, 3 среднѣ и 3 мале. На истимъ шайкама дошао е оберстеръ шайкашки съ 2 генерала, и дирексур' шайкашки у Земунъ. Сутра зоромъ отишли су далѣ, како се гласало ко Оршави, да бы осмотрѣли Ђерданъ — а 9-го маїа доћоше у Земунъ натрагъ.

*5451 1820-мъ лѣту, маїа 4-го доће у Земунъ генералъ комендирендеръ варадински у 1 сатъ по полдне съ толмачомъ Татом Барошм', и генералицом', и 5-го прећоше у Београдъ, у пол' едног' сата по полудне съ више земунски бургера, гди су и ручакъ имали. И женске персоне биле су у харему везировомъ, гди и е онъ самъ одвео. Сутра зоромъ прешао є господар' Євремъ, Милошевъ братъ, съ неколико господе сербске, и предао комендирендеру едногъ хата, кое му е одъ господара Милоша на даръ послатъ.

*5452 1822-то лѣта октомврїа 25-го прегази Дунавъ у адицу одъ мртве страже Глиша Шпаньинь, свега дубльина до $^2/_3$ фата било е.

*5453 1822-го лѣта декемврїа мѣсеца бисть велика и несносна зима, гдї е више люди коштовало живота.

*5454 Тогоже лѣта бист' велики поморъ од' богинѧ у Бежанїи.

*5455 У 1824-мъ лѣту мѣсеца їаннуарїа дигоше се Срби противу свогъ господара Милоша Обреновића, и за кратко умирише се.

5456 У 1824-го лѣта мѣсеца маїа доће прїнцъ Карлъ у Земунъ: а тогоже мѣсеца 15-го дне отиде.

*5457 Тогоже лѣта и мѣсеца 16-го дне престави се блаженопочивши генерал Червенка.

*5458 1824-го лѣта маіа 13-го дође ерцхерцогъ Карлъ са шуром' своимъ херцогомъ од' Насау после полдне у пол' 8 сати у Земунъ. Тог истогъ пре полдне дошао е комендирендеръ генералъ из' Темишвара и генералъ Михалѣвичъ, после подне дошли су из' Варадина комендир. Сигенталъ и Ватлет' дивизионеръ варадински и многа друга господа. 20 шаики са обрщеромъ Живковичемъ, кои су на Дунаву код' авизопикетъ маневре свое чинили.

*5459 1824 и 1825 лѣта зими нїе ћупрїа дизата на Варадину за узрокъ што леда нїе било.

*5460 Дође куриръ русски, и пређе у Сербїю у Крагоевацъ, гди више дана бїо; шньимъ є ишао од' контумаца млади Чукъ.

*5461 Тогоже лѣта дође принцъ Бразилиански и прелазо е у Београдъ. Такођеръ и у Земуну катане су правили свои маневр'.

*5462 1825-го л. априллїа 30-го четвертакъ рим. Спасовъ данъ у 6 сати и ¼ предвече обеси се Нана Бомба своевольно. Сутра по полудне у 5 сати однесоше га на таљиге без' никакве пратнѣ и свештеника и у гроблѣ пандури закопаше.

*5463 1825-го лѣта їунїа мѣсеца дне 1-го долазио е у Земунъ хофратъ Пидолъ.

*5464 Тогоже лѣта мѣсеца їунїа 29-го дне покрсти се їуда Їозефъ Деитсъ и доби име Петръ, церемонїа е била велика и народа множество у церкви богородичиной.

*5465 Ĩ днїа 1-го удавио се фраторъ Францишканъ у манастирскомъ бунару у вруħичини.

*5466 Ĩулїа 13-го почеше први путъ служити у контумацкои новой церкви; у вече у очи праздника пренешеп е антимисъ из' колебе.

*5467 Августа 1-го погину у Београду Геѡргїе Ћелошъ, касиръ г. Милоша од' Сербїе, убїо га спаиа Турчинъ у конаку господаревимъ, кои є хтео г. Єфрема убити.

*5468 Оу 25-мъ лѣту 3-го ноемврїа у $^3/_4$ на 8 саати у веħе страшна грмлявина и севанѣ муня и ледь тако страшно и крупно падао са ветром да лопатама грчати се могло. И то е за три ферталя сата траяло.

*5469 У 1825-го лѣта мѣсеца декемврїа престави се славни самодержецъ россїиски велики Алеѯандаръ Павловичъ идуħи из' Татарїе у путу.

*5470 У 1826-мъ лѣту учини се буна у Сербїи из' Чарапичови синова, и Милошъ и погубїо. После тога осморицу повата и троицима єзыке отсече. Београдскомъ учителю Мїхаилу обадве руке отсекао, а оиои двоици по єдну руку и єзыкъ.

*5471 1829 и 30-то л. зима врло яка и несносна била єсть.

*5472 1830-то л. мѣсеца февруарїа 15-го у очи бели поклада зазвонише први путъ са слободном султана Махмуда у Београду и по прочимъ варошима.

*5473 1833-ħе лѣто ноемврїа 30-гъ на Первоз. Андрею обесише у Земуну два Влаа кои су убили жену у Сербїи, и увече и скинули и под' вешала закопали.

*5474 1833 и 34-гъ л. измеждѹ ноемв. и до марта са свимъ слаба зима была єсть, а снѣгъ само єданъ преко целе зиме падао, и то до пол' шуха дебело. И пролеће сасвим суво до 20-го маїа.

*5475 1834 л. їаннуаріа 5-го на Крстовъ данъ паседу гуске по ледини и сунце спало и вода велика до капіе соларске и време є топло било ко о Ђурђеву дне.

*5476 1834-гѡ лѣта бысть суша велика отъ 25-гѡ априліа до 12-гѡ октомвріа тогоже года кое чрезъ цѣло лѣто два путъ више ніе кише пало, и то веома мало, но тако су препеке страшне биле, да бунари и источници есу усанули, а Дунавъ тако страшно опао есть да съ чамцемъ преко съ едне стране на другу прештичити могло, а на нѣкихъ мѣстахъ от' пруда до пруда и прегазити се могло на кое стари люди овакову малу воду доказати нису могли када е била. Што се тиче варива, проче зелени весма мало и то скупо, віна изобилна и и добра и євтина за 2 ф. и 30 кр. шаина аковъ.

*5477 1834 и 35-то л. била е зима среднѧ, и двапута се мерзла Тиса, 1-ый путъ држана е от' 9-гъ декем. до 8-го їануаріа, а други пут' от' 12-го їануаріа до 17-го.

*5478 1835-го л. мѣсеца їуліа 27-го дне дође посланикъ султанов' из' Цариграда у земунски контуманцъ именем' Фаціръ Ахметъ паша, дивизионеръ, а 6-го їуліа есть изишао и код' г. Наума Пескара у квартир біо, а 8-го тогоже мѣсеца отиде у Бечь царю Фердинанду гратулирати наслѣдствіе царства.

*5479 1835-то л. їуліа 18-го отиде сербски фиріштъ Милошъ Обренов. Ѳеодѡровичь из' Сербіе у Цариградъ, на позиваніе турскаго цара султана Махмуда.

*5480 1835 лѣта мѣсеца октом. 25-го дне започе снегъ падати и зима све крѣпкіѧ бывати, и 1-го декемвріа

започе ледъ Дунавомъ ићи, а 3-го тогоже мѣсеца стане и утверди се, а по том' крене се 7-го феvрѹаріа 836 у петакъ бели.

*5481 1835 лѣта мѣсеца октомвріа 1-го дне видима бысть на востоку комета зовомо халейска (звѣзда репата), кое е отъ насъ само 6 міл. милѧ далеко била, и 18-го сего мѣсеца невидима бысть.

*5482 1836 л. априліа 29-го по Ђурђеву дну паде снѣгъ съ вѣтромъ, и сви віногради одзебоше чрезъ мраза, а такођеръ и воћа весма мало было е.

*5483 Того лѣта отъ 20-го маіа бысть сѹша велика до 8-го септемвріа, кое сви усеви башчански т. є. зелень одъ ѧке жестоке солнечие изгоре и посуши се, а и кукуруза такођ. весма мало.

*5484 1836 л. марта 28-го дуне велики ветаръ [кошава], и на велику субботу освануо тако крѣпки и силни да многи нису запамтили пре 30 и 40 година да є тако ѧко дувао, и држао е за 8 дана.

*5485 Други данъ воскресеніѧ, у време богослоуженіѧ у храму светаго отца Ніколаа по призиванію светаго духа, поѧви се ватра у Земуну на 4 места, на великомъ ветру: 1. у Шпиртиномъ чардаку; 2 у контуманцу; 3. н(а) Бежанискои капіи; 4 код Ѳошнера у штали. Ѡ чудесе! како бѣдни народъ из' церкве у єданнутъ потрчаше єданъ преко другогъ, само врата да пре уграбити могао и къ ватри отрчао Само єдно свѧщенство што е у храму заостало ѡкончавајући божественную службу. Међу тимъ благость божіѧ и слога народа, угашена буде ватра.

*5486 1836 л. маіа 3-го бысть потмѣніе солнца, у вече после 5 саати и 24 міи. величина солнца 9 и $^1/_2$ цола.

*5487 Тогоже лѣта мѣсеца маіа 4-го у єдан сатъ и полъ после подне доћоше 24 шапке, и комендиpендеръ Варадин. на шайки г. Чоличь у Земунъ, и наступаюћи на первой капіи, започели су изʼ шайки съ топовима пуцати и маніевре чинити, аки варош отимали. Чарапари кодʼ райтпикета штеловати и на ньи такоћеръ ватру бацили и себе бранили, и то є трајало сатъ и полʼ.

Сутри данъ у полʼ 11 саати преће комендиpендеръ Чоличь г. генер. Фоитъ земун. комен. г. Јинковичь, г. обрстеръ Митров, баронъ Чоличь, и обрʼслайтнатʼ шайкашки са госпожама у Београдъ, и у 2 сата после подне доћу натрагъ у Земунъ.

. . . . . . (нема 1 или 2 листа). . . . .

*5488 1. Арсеніе Чарновичь, патріархъ сербски, пошлѣ онъ Исаію Діаковича у Бечъ, кои получи 21-го августа 1690 г. перву діплому, у коіои Леополдъ Сербльима покровительство, свободу закона и свободу да могу вождове свое избирати, а после рата єдну по ніовой вольи организацію обећа имъ. Како Арсеніе патріархъ ово увѣреніе пріми, таки са 36000 сербски фамиліе преће у Сремъ, Славонію и предѣлъ Будимско-Свѧто-Андрейскій.

*5489 Архіепіскопи
бывши после Арсеніа Патріарха.

Исаіа Діаковичь у 1708
Софроніе Подгоричанинъ 1710
Викентіе Поповичь 1717
Мѡѵсеи Петровичь 1726
Викентіе Іѡанновичь 1771 (!)
Іоіа Антуновичь 1748
Паѵелъ Ненадовичь 1749
Іѡаннъ Геѡргіевичь 1769
Викентіе Видакъ 1774

Мωѵсей Путникъ 1781
Стефанъ Стратимировичь 1790
Стефанъ Станковичь.

*5490 1836 престави се прешсвѧщенѣйшій архїепископъ и митрополїтъ Стефанъ Стратимировичь ѿ Кулинъ 26-го септемврїа у 1 часъ по полунощи.

*5491 1837 їулїа 31-го у субботу по полудни у 6 сати салише звоно отъ 8 цен. 65 ѳ̃ храма свѧтаго отца Нїколаа у майс. Ї. Маленића бащи.

*5492 1837 септемврїа 7-го дне посл. подне у 5 сати дође г. Стефанъ Станковичь, православный епископъ новсадско-бачкїи, и митрополїи Карловачкїѧ администраторъ у Земунъ, и великомъ парадомъ и барѧцима руфет. дочеканъ и свѧщенство съ дїацима обучени у одѣѧнїѧ своѧ на срѣтенїе ему изиђу, и корону му принесу, и тако съ короном и штаку у левой, а у десной руки крестъ држечи съ великим торжествомъ и пѣнїемъ у храму пресвѧтыѧ богородицы дођу. И ту г. Авраамъ Живановић, парохъ земун. укратко г. епїскопу слово изговори. По томъ г. епїскопъ обрати лице свое къ народу и изговори радостно слово. И тако из церкве пођу, свѧщенство съ дїацима обучени, и отпрате г. епїскопа у квартиръ г. Андрее Ђике кућу.

Сутра данъ 8-го септем. на рождество пресвѧтыѧ богородицы у храму еѧ дође, и ту е служїо и едногъ дїакона изъ Вуковара рукоположи за свѧщеника, а г. Марка Андреевића задїакони у монашески чинъ.

Септемврїа 9-го служїо е у храму свѧтагѡ отца Нїколая, и ту рукоположи г. Стефана Савковића за свѧщеника, и г. Константїна По · · · · · · · · · · ·
(нема 1 или 2 листа). · · · · · · · · · · · · · · · ·

*5493 (1839?) мѣсеца апрїлїа 17-го дне дође свѣтли кнѧзъ србски Милошъ Ѳ. Обреновичь у Земунски контумацъ

и своїомъ господомъ и латовима дође у г. Ѳоше Банћа кућу, посѣтити сына своего Милана бега болнаго. Потомъ врати се у контуманцъ, на 4 дана чѹло се да се сва земля узбунила, на кое самъ свѣтли князъ чрезъ п. г арх. и митрополита и проче господе натрагъ у свою державу возврате га.

*5494 1839 мѣсепа їуніа дне 3-го откаже свѣтли князъ суду и народу сербскомъ свое владѣніе и княжество, преда своему старѣишему сыну г. Миланъ - бегу свое княжество и владѣніе, а господара Милоша Обреновича от҆прате на своя добра.

*5495 Тогоже лѣта 1-го дне мѣсеца їуніа умре турски царь султанъ.

*5496 Тогоже лѣта мѣсеца їуніа 24-го дне престави ся свѣтли князъ и фиршіъ сербскій г. Миланъ.

*5497 1841 мѣсеца їуніа 1-ге дне отворише контуманцъ у Земуну, да могу у Београдъ кои год хоће безъ контуманца, и мешати се само цертифікат҆ имати мора на єданъ данъ, ако ли че на выше то пасошъ мора имати. Кадъ се врати кроз҆ конт8манцъ п҃рочи мора.

*5498 Тогоже лѣта мѣсеца авгуса 16-го дне затвори се опетъ на ново контуманцъ на 10 дана.

*5499 1841. мѣсеца їулїа 31-го дне престави ся преосвященѣйшій архіепископъ и митрополитъ Карловачки Стефанъ ѿ Станковичь и погребен бысть 6-го авгуса после полъ дена у 4 саата.

Из записне књижице Симе Тодоровића учитеља земунског, у коју је почео бележити 1808 године. У Нар. Б. бр. 528.

1799.—1839.

5500 1799. покри се монастиръ Доволя с царскием ферманомъ при архиепископ8 киръ Ананию и їг8мен8 Теофил8 и протосинђелу киръ Аданасию; покри се славнием покровомъ клисомъ.

5501 1801. монастиръ Троица оу Таслича клисом, при їгумен8 Авак8м8.

5502 1802. би с8шна година; ѿ Ђ8рђева дне до св. Л8ке не паде киша, ї гладъ: 20 пара ока жита, и сиена изъ Езера 8 вреħа доношах8 Дромлячїне 8 Плевлѣ продавах8.

5503 Престави се владика Анание 8 Мостар8.

5504 Шп8сте монастиръ Добриловина, лиепа и красна црква с Колашинаца.

5505 1804. од великога поганства и пасял8ка и з8л8ма т8рскога одврже се Кара-Ђорђие 8 Ш8мадии, и потръ Т8рке, и до Сѣнице, освои ї Сѣниц8, страпаса градъ, изгна Т8рке, и Биоградъ освои и све.

5506 1813. по несогласию србскомъ и гордости и грех умноженї отеше Т8рци.

5507 И удари асталюкъ оу турско царст(в)о, сила напрасно люто мори све до 1815 и Станболъ и Ур8менлию, Скендерию, Босн8 и Мисиръ.

5508 1816. Милошъ с царомъ миръ уфати и кнаѕ србски би славни.

5509 1817. гладна година; ока брашна цванцика; грош; многе м8ке.

5510 1820. дође у Боснȣ везиръ Челали паша, подави Тȣрке и пашȣ Селмановић(а), и оправи войскȣ на Морачȣ, свога делибашȣ, и бише грдни Тȣрци.

5511 1822. би мразовита зима, ледна, преледи се Дрина и Лимъ, хођахȣ люди с коньма преко вода. И под Зворникомъ сватови под градомъ пьни сѣли с ђевойкомъ да ѥдȣ на води, пȣче ледъ, потопише се; то рекли да се прича да сѣдемо овде; и прича.

5512 1823. посташе (од) господа бога благе године; иза асталȣка ї гладне године; мало народа, међȣ народомъ милостъ; и бише родне године у свачем, и стоке доста и благодати божие: ока пшенице у Херцеговини три паре, и четири и 5 пара учињене, дрȣгога ѥдна и 2 паре и три; ока ракиј(е) 10пара; у Шȣмади ѥдна пара ока жита, 3 ракиѧ ока паре.

5513 1824. цар тȣрски поби ѥничаре, 24 сахата, много хилѧда, обали башалȣкъ, и кахве по касабама развали, тадай сѣде везиръ у Сараево, и он дави и сѣче Тȣрке.

5514 1826. престави се императоръ Рȣсиски Алеѯандръ Павловићъ.

5515 1831. царъ Махмȣтъ постави наредбȣ ко у Нѣмачкои, но Тȣрцима мрско. Скадарски везиръ Бȣшатлия силнї и Босна завоищи на царске управителѣ, и бише се; а кадъ царъ навойщ на них, сви одоше без трага.

5516 1832. Разби Скадаръ страшни с Нѣмачкомъ и Московском управом и Боснȣ, и много и христианомъ би тегобе с нихъ. И мисирски велики и верховни везир би против царю, Мехмедъ Алиа. И освои святи градъ Ӏерȣсалимъ, и био е святе велике недѣле, и на великȣ сȣботȣ вечеръ дошо е везиръ ст. живоначалномъ гробȣ када божиемъ маниемъ слази свети нȣхȣръ. Кад ю видио, обалио е порȣзȣ и реко; све рахат.

5517 1833. Раздѣли се Босна и Херцеговина; начинише Тȣрци, да ихъ бог господъ убие и смете, 2 пашалȣка, а био е еданъ.

5518 Идоше Бошняци и Херцеговци послѣ пошто улѣзе царска войска у Боснȣ ȣ Станболъ.

5519 И би из Рȣсие люди. И рече царъ да се не бране цркве понавляти градити; начини се у Бистрици код Прнеполя црква на освашченiю архиереи Їѡсифи, ïгȣмен Герасим Троичи. ïгȣмен Пахомие Довол., (с прочими), храмъ Светиа Троици. И тадаи попъ Милȣтинъ Никачовићъ, начини се у Подблаћȣ црква, попъ Їакша Шилковићъ, и ȣ Завршн храм светаго Николае, поп Лȣка Биедићъ; и у Попе село код Фоче храм успение пречистиа богородици, поновише се ћелие при ïгȣменȣ Герасимȣ; поповише се ћелие у Доволи при Пахомию Ђорићȣ; богъ да прости и помилȣе ихъ ревнителѣ.

То све 1833 годин.

Ока (ж)ита 15 пара · · · тако · · ·

5520 Ѿ 1835 поставе ѕле године мећȣ народ, многа несȣгласïа, мрзости, ïарости, пакости народи се много. Їзиде ѡка жита ·л҃· пара, године неродие; тако ѿ господа бога, вѣтрови ѕли, зïме ѕле, метилъ и болести у животина.

5521 1839. би сȣшно лѣто ï ѡка брашна 2 гроша, и 100 пара. Гладъ би.

5522 На Милоша Обреновића княза србского викнȣше Срби, и оде у Каравлахию. Сѣде сии мȣ Миланъ, умрие како е да е. Сѣде сии мȣ Михаилъ 1840 свѧтим миромъ помазание.

О брате, коï проȣчиш овȣ писмȣ, не чȣдï се менï, по стариемъ пашиемъ. Шта учинише Грци ï царïе ихъ; шта ли Срби ı царïе ихъ, тако Бȣгари? Єдни на дрȣге

зло, тако ніхови совѣтніци зли. И Грци ѡдъ цркава и икона, Срби ѡд царске лозе пресѣкоше родъ, шта ли В8къ Бранковићъ и ѡстали? Лиепо почни, пакъ ѡкалѧй! Да богъ исправи ѿселе.

Ѥще пѡщъ православиа бистъ у Греко-православнаго христианскаго народа, било добра тадаи у Срба ї чистоте 8 Б8гара, те с8 дошли д8шмане бо(ж)иемъ и грехомъ содомскиемъ и гордости богъ п8шти зло! . . . .

Записи у штамп. књизи у цркви на Илину Брду (код Плевља). — Исписао † Атан. Пејатовић; Д. Б. Ист. 1892, 119.

1804.—1817.

*5523 Ва лето 1804 подиже се Кара-Георгие на Т8рке и овлада Сербиомь за 10 година, и побеже преко Београда 8 Немачк8, и паки Т8рци овладаше Београдомъ и свомъ Сербиомъ, и бистъ велики з8л8мъ Серблѣмъ од Турака.

*5524 Ва лето 1815 подиже се Милошъ обер-кнезъ са Сербима на Турке и разбише ї у Чачку, и ту погибе Ћая-паша.

*5525 И то лето учиніше Серби миръ са Турцїма, и дође у Београдъ Алї-паша.

*5526 Ва лето 1816 удави Алї-паша воивод8 Петра Молера и Радича капетана у Београд8 повелѣніемъ Милошевимъ.

*5527 1817 лето подиже се кнезъ Сима на Турке, и уфати га Милошъ и предаде га Туркомъ, и посекоше Турци кнеза Симу и Драгїћа 9 марта у Београду.

*5528 И то лето померча солнце.

Запис у рук. Н. Б. бр. 41.

1840.—1854.

*5529 1840. Знати се када доће Живко изъ Скадра у Доволю, и на8чи книг8 у манастир8 Доволи, и т8и се постриже, и нарекоше име ему Пахомие.

5530 1853. Постави се священикомъ на апостола Петра и Павла, и ѿ тога часи постаде иг8менъ у манастир8 Доволи по зап8стѣнию ѡдъ поганства т8рска и царскога аскера, несретне Тоске; ѡп8стѣ 1851, ѡтвори се 1853 мѣсеца априла; много зла и яди и поганъл8к8 погради да ће живитъ. Постави се священикомъ ѡтвори манастиръ и погради ћелие, и 1853 диже се воиска изъ манастира, царъска войска и несретни Колашинци, те ударише на Шаранъце, а Шаранъци сами к8ће попопалише да се Т8рьцима ѡсвете, те сами себе, а ѡни се затворише у пећин8, декемврия 26, те и седамъ изъ(сѣ)коше, и погибе Бошко на Божићъ таман, 10 що с8 и изъсѣкли, Мин8 Попова уфатише у пећини, те га водише по године, и ѡсискъ узимаше, и ѡпетъ доће.

5531 1857 престави се владика млади Петаръ Петровићъ на Цетинѣ, 1851 постави се князомъ князъ Данилъ, доће знамение ѡдъ Р8сия, ѡдъ цара р8синъ . . . .

5532 1853 покрен8 се сила т8рска, сваземлѧ царева и и царски сераскеръ Ѡмеръ паша и изъ Станъбола сва сила ова и Босна и Ерцеговина и сви Арънашти и Ѹр8меньлия и Анадолия, и сва б8т8нъ царевина, и весъ низам, бегъл8къ воиска, све се диже на Берда и Црн8 Гор8 и на княза Данила; самие великие паша седамъ що е било, с ѡсталимъ бинъбашама и юзбашама ни броя се не зна, толика е сила са свие страна ѹдарила. Дочека и князъ Данило съ нѣговимъ Сербьима, и бише се три мѣсе(ца), и много яда виће се и ѡпьтъ ѡстаде

мейданъ церъногоръски. Едномъ се шдъбише и шдоше Подъгорици. Кадъ є биш 8 Подъгориц8 Шмер паша иш-петъ царъ посла индатъ и феръманъ да ишпетъ удара, и топове и чебан8 и низама многомъ послао. Кад м8 доће ферманъ и инъда(тъ), шнъдан се Шмеръ серашћер ишпетъ шбрадоваа и войск8 натрага поврати, и шпетъ на Цетинѣ удари много силе и Т8рака. А Црногорци добри юнаци натрагъ гръдне Т8рке повратише.

5533 1853 умрие Савић и Др8го Ронъдовићъ мѣсеца априла.

5534 1853 доће низамъ, царска воиска, у Плевлю, те би годин(8) Д.

5535 1854 . . . табора низама, а зимова др8га воиска тосканъска и Дед-ага Съмаил-агинъ синъ у Езерим(а) и Шаранъцима 1854 и Дробняцима, и би скупа година, и много м8ке виђеше ранеђи асъкеръ и войск8, а що имъ таинъ иде шдъ цара, неће да ед8, по продаю Дробнярцима, те паре узима войска за брашна Дробн(я)ци Шаранци к8п8ю, те и ране по 96, 62, 66 пара наиниже кад би узели 50 пара.

Записи у штамп. књизи у цркви на Илину Брду (код Плеваља). — Исписао † Атан. Пејатовић; Д. Б. Ист. 1892, 118.

ХРОНОЛОШКИ ПРЕГЛЕД ДОГАЂАЈА У ЛЕТОПИСАЧКИМ БЕЛЕШКАМА.

ГОДИНЕ	БРОЈ	ГОДИНЕ	БРОЈ
807	5134.	1320	5138.
997	5135.	1330	5139.
1138	5136.	1332	5140.
1218	5137.	1355	5141.

ГОДИНЕ	БРОЈ
1359	5155.
1360	5167.
1371	5142., 5143.
1377	5144.
1380	5186.
1389	5145.
1392	5156.
1395	5165.
1408	5146.
1430	5166., 5168.
1437	5193.
1439	5157.
1440	5187.
1452	5158.
1453	5169., 5194.
1459	5195.—5197.
1460	5198., 5219—5221.
1461	5170.
1462	5199.
1464	5222.
1470—1473	5200.
1477	5201.
1479	5202.
1481	5223.—5225.
1490	5226.
1493	5203.,—5204.
1500	5205.
1503	5237.
1504	5235.,—5237.
1505	5238.
1513	5239.
1514	5240.
1515	5241.
1516	5206.
1517	5242.
1520	5159., 5243., 5245.
1521	5207.
1522	5208., 5244., 5246.
1526	5209.
1540	5174.
1545	5247.
1551	5160.

ГОДИНЕ	БРОЈ
1553	5248.
1564	5249.
1565	5148., 5161.
1566	5175.
1569	5149.
1572	5250.
1583	5162.
1584	5251.
1592	5163., 5252.
1593	5164.
1594	5152., 5253.
1597	5154.
1622	5244.
1644	5229.
1646	5166.
1647	5227.
1667	5228.
1669	5176.
1670	5189.
1680	5233., 5234.
1682	5188., 5254—5256, 5266.—5269.

ГОДИНЕ	БРОЈ
1683	5177., 5279., 5310., 5328., 5329.
1685	5230., 5231.
1686	5213., 5257., 5280.
1687	5171., 5214., 5232.. 5281., 5311., 5335 —5337.
1688	5282., 5312.
1689	5313.
1690	5190, 5258, 5283, 5286, 5314, 5338, 5488.
1691	5287, 5315.
1693	5172.
1694	5316.
1697	5191, 5215, 5288, 5289, 5317.
1698	5173, 5259.
1699	5290, 5318.
1700	5339.
1702	5319.
1705	5291, 5292.
1706	5293.
1708	5489.
1709	5184, 5192, 5320.

ГОДИНЕ	БРОЈ
1710	5260, 5261, 5489.
1711	5270, 5294, 5321, 5341—5343, 5350.
1712	5262, 5295, 5322.
1713	5263, 5271, 5344, 5345.
1714	5182, 5264, 5265.
1715	5178—5181, 5272, 5346.
1716	5183, 5210, 5216, —5218, 5273, 5278, 5296,—5299, 5323, 5326, 5331, 5332, 5368, 5369.
1717	5211, 5274, 5300. 5324, 5333, 5347 —5349, 5489.
1683—1718	5304—5309.
1718	5212, 5301—5303, 5325, 5370, 5371.
после 1718	5303.
1722	5327.
1726	5489.
1727	5351.
1636	5372.
1737	5185, 5275, 5334, 5373.

ГОДИНЕ	БРОЈ
1738	5276.
1739	5374.
1740	5375.
1741	5376—5378.
1748	5489.
1749	5489.
1753	5277.
1758	5340.
1762	5340.
1767	5352.
1768	5379.
1769	5380, 5489.
1770	5383.
1771(?)	5489.
1773	5384.
1774	5354, 5489.
1776	5385, 5386.
1777	5387—5389.
1780	5385.
1781	5392, 5489.
1785	5353.

ГОДИНЕ	БРОЈ
1786	5355, 5393.
1787	5356, 5394—5396.
1788	5385, 5397, 5398.
1789	5357, 5399 5400.
1790	5401—5403, 5389.
1791	5404, 5405.
1793	5358, 5406—5409.
1794	5410.
1795	5411, 5412.
1796	5363, 5413.
1797	5330.
1799	5500.
1801	5390, 5501.
1802	5502—5504.
1803	5381—5414.
1804	5415, 5505, 5523.
1806	5416, 5417.
1807	5360.
1808	5418.
1809	5365.
1811	5419, 5420.

ГОДИНЕ	БРОЈ
1813	5421—5423, 5506, 5507.
1814	5382, 5424—5426.
1815	5385, 5391, 5427, 5507, 5524—5525.
1816	5428, 5508, 5526.
1817	5361, 5429—5437, 5509, 5527, 5528.
1818	5359, 5438,—5448.
1819	5449, 5450.
1820	5362, 5451, 5510.
1822	5452—5454, 5511.
1823	5512.
1824	5455—5459, 5513.
1825	5459—5469.
1826	5470, 5514.
1829	5471.
1830	5571, 5472.
1831	5515.
1832	5364, 5366, 5516.
1833	5473, 5474, 5517, —5519.
1834	5474—5477.

ГОДИНЕ	БРОЈ
1835	5477—5481, 5520.
1836	5482—5487, 5490.
1837	5491, 5492.
1838	5367.
1839	5493—5496, 5521,
1840	5522, 5529.
1841	5497—5499.
1851	5531.
1853	5530, 5532—34.
1854	5535.

ДОДАТАК.

пре 1204.

5536 Сию цркві банъ Коулинъ зида егд[а пл?]ѣни Коучевъско Загорие, и наде на ню гро[мъ] оу Подъгорѣ Слѣпичиціѹ. И постави свои образ... прагомъ: б(ог)ъ дан баноу Коулиноу здравие и баници Воисав[и].

5537 Писахь Криле жѹпань.

5538 Яз писах Десивои [к]риже за бана. Писахь аз писах

5539 Я се писа Радохна крьстиѣнинь.

5540 Писа Окрадь.

5541 Мiогост писа

5542 Д[е]ѣнь(?) ратьник(?) за Станоѣ(?)... Писа, бог мѹ дан здравие а мь[н]ѣ(?) животъ

Натписи на плочи у Мухашиновићима (Високо, сада у Сар. Музеју). — Гл. З. М. 1898, 617.

1295.

5543 Скончаше се богодьхновенные сые книги номоканонь помощию светые и троицѹ и силою животворещаго крьста и молитвами прѣчистые владычице нашее богородице и въсѣхь светыхь аминь. — Произыдоше на свѣть словѣньскаго езыка богодьхновен'ныіе сїе книгы, нарицаемые номоканонь, помрачени во бѣхоу прѣжде сего ѡблакомь моудрости елин'скаго езыка, нинѣ же облисташе, рек'ше истьлкованы быше и благодатию божїею ꙗсно сиꙗють невѣдѣниꙗ тьмоу ѿгонеще и въсе просвѣщающе свѣ-

9*a

томь разоумнымь, и ѿ грѣхь избавлѣюще. Вьсакь оубо оучитель рекоу же епископь и презвитерь или инь кто оучитеʼски сань прѣдрьже, аще сих книгь не вѣсть добрѣ, то ни самь себе знаеть кто ест(ь); приникноув же вь глѫбиноу богодьхновенных сих книгь, ıакоже вь зрьцалѣ и самʼ се оузрит каков ес(ть) и какомоу пωдобаеть емоу быти, и дроугие познаеть и наоучить. Изиде же на свѣт нашего езыка божественое се писание потьщанием из млада ωсвещенаго и богочьстиваго и прѣωсвещенаго и прьваго архїепископа вьсе срʼпскые земле и поморʼскые кирь Савы, сына прѣподωбнаго ωтьца Симеωна, прьваго наставника вьсѣи срʼпьсцѣи земли; сь же благочьстивыи архиепископь и краль(с)тво ωбнови и ωсвети вь срʼпсцѣи земли. Писани же сие вь дьни благочьстиваго и благовѣрнаго и светороднаго господина краль Стефана Оурошa, вьсе срʼпьсцїи земле и поморʼскые, и брата мꙋ господина Стефане, зета краль оугрьськога, повелѣнием ню метере богочьстивые и благовѣрные и светороднıе великые госпожде кралице вьсе сʼрпскые земле и поморскые Єлѣне, тогда прѣдрьжещꙋ прѣстоль светителства срьбскые земле ωсмомꙋ архїепископꙋ Євстатию, второмꙋ именемь; писаны же выше книгы сїе роукою мнωгогрѣшнаго чрнʼца Гермaна, вь жоупѣ Чрьнои Стѣнѣ, вь мѣстѣ рекомѣм домꙋ Спасовꙋ Милешевѣ вь лѣт, ҂ѕ҃ѡ҃г҃ индикта ҃з҃, лѣто же бѣ сльнцꙋ ҃д҃ Молю же п(р)очитающеи и прѣписоующеи и исправлѣюще п(р)очитанте, аще что погрѣши, и благословите, а не клнѣте.

Запис у крмчији XVI века у Букурешту. — Мелкіе Тексти, 98.

1355.

5544 Присно ꙋко чловѣколюбїе божие вьсѣмʼ чловѣкωм спасти се и вь разоум истинныи прїити, чловѣколюбнѣ все сьтвараеть, понıеже прьвого чловѣка прѣстꙋплениıемь заповѣди ѿпадша, и не трьпѣше зрѣти своего сьзданїа поработщена, нь вьзвестї и вьсхотѣвь, сына своıего и слова пославь егоже пророци повѣдаше, пльть оубо приıемь ѿ прѣсветыıе и прѣчьстыıе дѣвы Марїе, и вьплытївже се и родив се, и обрѣзаниıе приемь прьвозаконноıе и крьщенїе, и вьзраста по всемоу и бывь оубо развѣ грѣха чловѣкь по Богословоу: крьсть прѣтрьпѣвь и смртʼ своею волею, жльчь и ωцьть, оплюванїа и пороуганїа, и вь гробь вьсели се, и тамо соущїихь сьвьздвиже, вьскрсе ıако всесилнь

и самовластънь, и ꙗви се светым своимь апостолωмь, и показа имь азвы гвоздииные. и наꙋчи и посла крьщати же и оучити, и блюсти вса елїка заповѣда имь до скончанїа вѣка; по глаголаии же ѥго к нимь вьзнесе се на небо и сѣде о десноую бога. Ѡни же шедше пропоꙗѣдаше и наоучише и правѣи вѣрѣ истинии дѣлателїе показаше се....

Почетак записа бр. 103, коме ово ваља додати. — Лет. 196, 4.

око 1389.

5545 Слава тебѣ, владыко Христе, боже нашъ, творче, царю небоу и земли, слава тебѣ пречистѣи твоеи матери, царици небꙋ и земли въ бесконечніе вѣкы, аминъ. Вы же въси, ω Христѣ братіе и ωци, елици прочитаете гржбое се писаніе, да не мните, ꙗко ѿ себе оустрьмлае; не бжди тω, свѣдѣтель ми ѥс(ть) Христось, нж поче сіѧ книгж Сімонъ, вражіа глава, и мне ѧ некто (к?)ра(ть) даде за длъгъ, да много се нждиχ да ωбрѧщж тѣχ быти на да дамь цѣнж, и нѣ могоχ, ꙗкоже вѣстъ Христосъ. Да исписаше по любови, единъ едно, а дрꙋгы дрꙋго, колико бога богъ наоучи. Да аще медъ и на борѣнж ес(ть) сладок, да слово божие аще и гржбо, нж ѥс(ть) сладко, иже съ оусрдіем и съ страχом божиемъ прочитаетъ. Да молоу ви, ωтци и братиа, много щете ωбрѣсти и гржбо, нж исправлѣюще чътетѧ, ωти въсѣка плът чловечѣ немощна ѥс(ть). да аще не χощете благословыти, да и м...во нѣ клънетѧ, а богъ да прости еже исписашѧ и еже иже χотѧ прочисти сіѧ книгж, и раба божиега ер'монаχа многогрѣшн(аго) Варнавж, аминъ, аминъ, аминъ, Христе.

Ти разни писци бележили су са стране белешке од којих су четири наштампане у I књ. бр. 164, 171—173. Њима ваља додати и ове које у рук. иду овим редом и све су српске:

5546 Господи владыко, творче небꙋ и земли създави чловѣка, помилꙋи ме грѣшнаго ꙋꙋꙋꙋꙋꙋꙋꙋ.

5547 Драгомꙋ ми братꙋ Гꙋргꙋ Ба(шићу?)

5548 Господинꙋ ми великомꙋ Вукꙋ (Бранковићу?) ωд работника ти Драгосава да си ....

5549 Господинꙋ ми Драгосавꙋ, како мога доброга ωд госпоге Воисаве воиводе Радена да да да (!) знаш дого (=дођоше?) гла

5550 Господинꙋ ми Блкꙋ ѡд работника ти Николица да знаш ....(једна реч)

5551 Богь да прости Николꙋ кепалию кои кꙋпи сию книгꙋ тер се насладисмо.

5552 Ѡд Драгосава братꙋ ми Карлꙋ.

5553 Ѡд Блака братꙋ ми Драгосавꙋ. Говорꙋ ти, Драго.

5554 Пише рꙋка многогрѣшнаго попа Добросава.

5555 Ѡд Блака братꙋ ми Драгосавꙋ ꙋзнахь.

5556 Ѡд Драгосава братꙋ ми Николе, ки час примеш сию книгꙋ т час да си ꙋ мен(е), и направнь ер се правда.

5557 Помените мене грѣшнаго дꙗка Николица.

Пиши, рꙋко, многогрѣшнаго дꙗка Николица.

Записи у рук. Н. Б. бр. 314. — Катал. Н. Б. 214.

1393.

*5558 Сиꙗ крстиланица митрополита кvрь Маѳеа, вь лѣто ҂ѕ҃·ц҃·а҃·

У ман св. Димитрија у Сухој Реци (Ст. Србија). — Гл. XLVI, 225.

1389—1402.

5559 Многогрѣшни Иванко дꙗакь писа сиꙗ слова.

Запис у рук. Н. Б. бр. 210 (упор. бр. 207, 208). — Катал. Н. Б. 67.

1417.

*5560 [Сл]ава сьздателоу богоу нашемꙋ вь вѣкы [вѣ]кѡм. аминь, аминь. — Писах азь многогрѣш[ны и н]едостоины рабь божїи ·[В]ладисавь дꙗкь сїю книгоу архїереꙋ Хрїстовом [е]гда

и оуписах ю вь лѣт(о) ҂ѕ҃ц҃к҃е҃ И где се сїа божствна книга прилоучи бити, wтци и свещенници и дияци, чтите исправлающе божствьнаꙗ сиꙗ словеса, а мене простите и благословите, аще се боудоу wписаль азь во [не] могох вьмѣстити хоудимь оумомь и грѣшною [р8]кою зане во имах грѣхы богатство и гробь ѿчь... чрьвие же ми бѣхоу любими гостие, землꙗ же ....ше тѣло ѿ иееже вьзеть бых. Нь wтци пом... пророка глаголюща: медь аще и на корѣ ie(сть) нь сладкь ... сїа словеса, аще гроуба соуть моюе(!) роукою ..... на соуть, нь молю ви се оумиленно кто прочи.... простите и благословите, а вась богь прости и благослови.

Запис у рук. (осмогласнику) Н. Б. бр. 804.

1423.

5561 Почины, Мардарие(?) ѿ великаго тр8да. Писа се сїа книга вь лѣто ҂ѕ҃ц҃л҃а҃

Запис у рук. Н. Б. бр. 720. — Катал. Н. Б. 84.

1402—1427.

5562 [Мн]их Стефань Писа.

Курсивом, можда пишчево:

Господин8 ми иг8мн8 Герасим8, кур Симеон8, кур Марк8, кур Леwнтию, кур Iwан8, кур Сави, кур Радосав8, кур мом8 поп8 Мил....

Високом8 и славном8 и много8зможном8 господин8 деспот8 Стефан8 по чьсти Христа бога нашего и всех чти и прѣчьстаго крста господнꙗ.

Записи у рук. Н. Б. бр. 713. — Катал. Н. Б. 69.

1432.

[*5563] † Ри(?) Вьзлюбих благолѣпие дом8 твоего и мѣсто вьселен(иꙗ?) славі твоеꙗ не пог8би сініь сі пвьлѣнимдміа цр(?) февр8ара ·ѕ· дн ҂ѕ҃ц҃м҃ прѣстави се.

Снимак натписа „од кивота".

[*5564] **Вѣлато(!) ҂ѕ҃·ц҃·м҃· полагает венац глави ·к҃р· Милѹтин ·с҃т· кр(а)м Николаа.**

Снимак натписа „од трећи врата ст. крама".

Оба ова снимка заједно са трећим са звона (види бр. 256 и исправке под тим бројем у Допунама и Исправкама) нашла су се у оставштини пок. митрополита призренског Дионисија, и јамачно су сва три из храма св. Николе у селу Бањи (окр. Пећки).

1436.

5565 **Изволениіемь ѡтца и поспѣшениіемь сына и сьврьшениіемь светаго доуха написа се сїа светаа и божьствна книга, рекоми тетроеѵгель, вь дьни благочьстиваго и христолюбиваго господина деспота Гюргіа. — Азь рабь божїи смѣренїи вь иноцѣхь їеромонахь Роман, бывшоу ми тогда игоуменоу вь храмѣ светаго Николи, иже ıес(ть) вь Бранинѣ, и видѣвшоу ми ѡскоудѣние светымь тетроеѵгеломь того всесветаго мѣста, азже ıако човѣкь сьмрьтьнь ѿ сего соуетнаго и маловрѣменнаго вѣка прѣидохь, и мало имѣнїа ѿ чести що имахь ѿ троуда мога, прѣложих на еклисиархоу попоу Гıерасимоу, и на Їѡанноу, да поставе сїю книгѹ вь храмѣ светаго Николи на светѣм жрьтвьницѣ. И клетвом заклехь, наче же и проклех, тко ю бие ѿнимити и ѿставити ѿ сеган мѣста, да ıес(ть) проклеть ѿ господа бога и ѿ прѣчистыıе его богоматере, и ѿ всѣхь светыхь, и да мѹ ıес(ть) соупрьница прѣчиста, и светы Николае, вь дьнь страшнаго соуда. А вась чьтоущїихь молю, мене грѣшнаго раба божїа їермонаха Романа, приложившаго сїю книгѹ, поменѹите и простите, а вас бог да простить, амин. Вь лѣт(о) ҂ѕ҃·ц҃·м҃·д҃· мѣсеца марда, дописа се сїа книга, а писа многогрешнии Христоу рабь їеромонахь Мина. И вась чтоущїих молю, аще что и погрѣшиль бѹдѹ недостатьчеством моимь, а ви ч҆тѹще исправлıаите оумомь вашим, и не бльнѣте, нь наче благословлıаите а вась богь да простит, аминь.**

Запис у рук. у прив. рукама у Одеси. — Archiv IX, 581.

1447.

[5566] **Гаврїилъ исписа сїю книгу въ лѣто 6955.**

Запис у рук. Рум. Муз. — Отчетъ Моск. 1867—69, 25.

1450.

5567 Сиꙗ кнїга попа Влатка; постави се попом въ лѣт ҂ѕ҃ц҃н҃и҃ мѣсеца марте. Рꙋка многогрѣшнаго Дамꙗна, емꙋже ѿьчъство гробь, а богатство грѣси, вечна мꙋ памет.

Запис у рук. Н. Б. бр. 722. — Катал. Н. Б. 84.

1453.

5568 Съписа се сиꙗ книга, въ лѣт писа Степань въ лѣт ҂ѕ҃ц҃ѯ҃в҃ мѣсеца декемврїа к҃д҃ дьнь.

Зпис у рук. лавре св. Атанасија у Св. Гори. — Отчетъ Акад. 1902, 52.

1427—1456.

5569 Ѡд деспота Гюрга племенитомꙋ и мꙋдромꙋ и всакои славѣ и чести богѡм дарованомꙋ синꙋ си господинꙋ ми нлеленапь (=Новак?).

Запис у рук. Минхенске двор. Библ. — Лет. 196, 13. Упоредио г. В. Јагић.

1456.

5570 Въ лѣт(о) ҂ѕ҃ц҃ѯ҃е҃ крꙋг сльнцꙋ к҃а҃ лун. а҃і҃ прѣстави се благочьстивы и христолюбивы господинь Срьблем деспот кѵрь Геѡргїе по господи вoѕѣ его вьседрьжители емꙋже слава вь вѣкы аминь.

Запис у рук. библ. Књ. Друштва у Софији. — Archiv XXV, 156.

1466.

5571 ...за ме҃(?), ѡ грѣшни попе Павле, гѡ҃но (горно?) дькрски ѡд блⷶ(?)...бленъ. Вь лето ҂ѕ҃ц҃о҃д҃ вь царство Мехмеда цара а ѡд кꙋните(!).

Запис у рук. Н. Б. бр. 458. — Катал. Н. Б. 111.

1473.

5572 Конъць до зде симь богодъхновеннымь словесемь. ихже ѿ грьчьскаго писанїа на срьб'скый езыкь прѣтвори чъстнѣи и изреднѣи по истинѣ въ иноцѣх дивный кир Ан'тонїе, оученикь бывый кир' Гєнадїа старца, иже въ добрыхь дѣтелєх и въ иночьскых троудѣх и подвизѣх постничьскы просїавшаго въ Светѣи Горѣ Адона, въ всечьстнѣм монастири прѣсветые владычице наше богородице и приснодѣвы Марїе, глаголемѣмь Ватопедь, ѿ кнїгы иже въ светых штца нашего Їwанна Златооустааго, глаголемые Ан'дрїан'ты. Тwже бисерноwбразное съчинєнїе и съставлєнїе златословеснѣишаго и езыкwм и оусты прѣложено быс(ть) прѣдреченнымь инокwм Антwнїемь въ тоиждє Горѣ Светѣи Адона кир' Никїтѣ, архїдїакwноу митрополїта Стоуденичьскаго кир' Василїа, послѣдиже бывша ехар'ха Дїwклитїе Хвwстън'скые. И се изьwбрѣть оу того по прилоучаю. азь мън'шїи и непотрѣбнѣишїи въ чловѣцѣхь, многогрѣшный и послѣдный въ дїацѣхь, наричемый таха дїакь Владиславь и въсесрьдчною любовїю въждєлѣвь томоу, богоу поспѣшьствовавшоу къ съвръшенїю дѣланїа, прѣписахь сїе ѿ того прѣдизложеннаго писанїа, и въ сеи кнїзѣ съставно, якоже имать по редоу писанїемь съчетахь, живыще тогда и прѣбыванїе имоущоу ми въ въсечъстнѣм' монастири прѣсветые владичице наше богородице и приснодѣвы Марїе, соущее иже въ подкрилїи Чръные Горы. И сїе же съписа се въ дьни великааго и самодръжавнааго цара моусрьман'скаго амире Мехмед' бега въ ·к·в·-' лѣто царьствїа его' ѿ създанїа же мира сего въ лѣт(о) ·з·ц·п·а· кроуг оубо сльнцоу бѣше тогда ·д·, лоуны же ·и· їндїктїwн ·s·

5573 И тождє лѣто воин'ствова царь Мехмед бегь на Оузоун' Асана, и бранїю оудръжа стрьмлєнїе его въ еже не пленовати к томоу въсточны страны, елики под самодрьжцем сѫще въ соусѣд'ствѣ томоу прилоучаахоу се. И наша Романїискый хас Моурат на рати падает на рѣцѣ нарицаемѣи Єфрать мѣсеца авгоуста ·д· въ дьнь срѣд.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 46

1478.

5574 Сїю книгоу, рекомагw златоустъ втори компатъ, приложи iwн таха Гаврїил светомоу и прѣподобномоу и богоносномоу

ѡтцꙋ Їѡанꙋ пꙋстины житѣлю Рилъскомꙋ заради помена сїж, в лѣт(о) ҂ѕ҃ц҃п҃з҃ дем. ·з҃· крꙋгъ сльнцꙋ ·е҃ı҃ лꙋн. ·д҃ı҃· мѣсеца Ѡврї[1] ·л҃· въ прьви час дьне, при игꙋмнꙋ їеромонахꙋ кѵр Ѳеѡфанꙋ. вь днижє злоименитагꙋ цара амире Мꙋхамета.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 103.

[1] Октобра?

1479.

5575 Слава съврьшителю прѣблагомꙋ богоу давшомоу ми по зачелꙋ и конъць. Исписа се сїа божьствнаа книга, рекомыи панагїрик, послѣдныим вь дїацѣх Бладиславѡм граматиком, въ вьсечьстнѣм монастири прѣсветыє владичице наше богородице иже въ подкрилїи Чрьныє Горы, вь прѣдѣлѣ Жеглигов'цѣм, въ дьни великааго и самодрьжавнаго цара моусроман'скаго Мехмед-бега, въ ·к҃и҃·ᵉ лѣто царьствїа его, ѿ създанїа же мира сего въ лѣто ҂ѕ҃ц҃п҃з҃ мѣсеца априлїа ·д҃· вь самыи ть велїкыи пе(ть)кь дѣлꙋ дсврьшивших(!) сеї къ вечерꙋ, кроугь оукѡ сльнцоу бѣше тогда ·е҃ı҃·, лоуны же ·д҃ı҃· їндїктїѡн .в҃ı҃·

5576 Въ тожде лѣто и врѣме и Тоурци прїимише Скъдрь ѿ Бенетикь мѣсеца прѣдреченнаго априлїа ·д҃· дьнь на самоую тоу неделю цвѣтоносноую за соутра.

Запис у рук. Рилском. – Спрост. Опис 111. Овим се замењују бр. 344 и 345.

1482.

5577 В лѣто ҂ѕ҃ц҃ч҃ мѣсеца ферфара ·д҃· дьнъ диже се Ѳаꙋгъ баша иџ.(мек?)... новомꙋ царꙋ сꙋлтанъ Баꙗзитꙋ честитꙋ рꙋкꙋ да мꙋ целива.[1]

Запис у рук. Н. Б. бр. 683. — Катал. Н. Б. 395.

Биће да је ово исти запис са изданим записом у I књизи бр. 193, само што тамо није добро прочитан, а већ што се вели да је „на камену побијеном у земљу", то би могао дати одговор само пок. П. Срећковић.

1483.

5578 Сьписа се сїа книга вь лѣто ҂ѕ҃ц҃ч҃а҃ Писа вь всех последнїи вь свещенницѣх поп Радославь, и доспех мѣсеца мартїа ·е҃ı҃· дьнь.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 18.

5579 Понеже благоволенїемь ѡтца и поспѣшенїем доуха всесветаго, единороѡдный сннь и слово божїе едннь сы светые тронце благоизволи испльнити свою црьковь различными кннгами, ѡкы оубо чьтѹще правосланыи христїане, пачеже иноци, прїемати оутѣшенїе ѿ различьных напастеи ратѹемы ѿ сьпостата, приходити кь оумиленїю и кь покаанїю, ѡвыже вьспѣвати величїа божїа славимомѹ вь троици, и того прѣчистѹю матерь единѹ богородицоу, и светые его иже ѿ вѣка томѹ оугождьших, исписа се сїа божствнаа книга, глаголеми панагїрикь, вь ѡбитѣли прѣподобнаго ѡца нашего и пѹстынножителю Їѡанна Рылскаго потрѹжденїемь и настоанїем игѹмена чьстнѣишаго тоежде ѡбитѣли кур Ѳеѡфана и прочааго братства, подвигшѹ их на се и прѣдѹбѣдившѹ светомѹ дѹхѹ. Исписа се ѿ сьзданїа мирѹ ҂ѕ҃ц҃ч҃а҃, броугь сльнцѹ бѣше тогда к҃, а лѹнѣ д҃і҃ ѳемелїе к҃а҃ индиктїѡн а҃ Мѣсеца авгѹста доврьши се н҃і҃ дьнь.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 92.

1487.

5580 Писа таха монах Давидь в лѣт ҂ѕ҃ц҃ч҃е҃

Запис у рук. Рилском. — Спрост. Опис 37.

1492.

5581 Сїа книга, глаголема прологь, ѕспенїа пресветие владычице наше богородице и присноѳѣви Марие в лѣто ҂з҃

Запис у рук. цркве у Чајничу. — Гл. З. М. 1901, 328.

1503.

5582 Благоволенїем отца и поспѣшенїем сына и сьдѣиствїем светаго доуха исписа се сїа книга вь монастыри Рылсцѣм, вь храм(ѣ) прѣподобнаго отца нашего Їѡ Рылскаго повелѣнїем отца нашего игѹмена їерѡмонаха Ѳеѡктїста, в лѣто ҂з҃ и а҃і, крѹг сльнцѹ а҃і лун. д҃і, ѳемелїа к҃ индиктїѡн ѕ҃ Писа таха мѡнах Спїридѡн, потрѹжденїем же множае брата нашего їеромѡнаха Анастасїа. Богь да спасет писавших и поминаѹет чьтоущїихь, амїн.

5583 Въ тожде лѣто прѣстави се Ѿць нашь игꙋмен ıеромонах Ѳеωктисть мѣсеца маїа ·г҃·, на светаго апостола Сїмеωна Зїлота, емоуже Христос на брак прїиде и водꙋ въ вино прѣложи.

Запис у рук. Рум. Нар. Музеја у Букурешту. — Сборникъ II одѣленія Петр. Акад. за год. 1904. 265.

5584 Благоволенїем светые тронце исписа се сїа кнїга вь храмѣ прѣподобнаго ωтца нашего Їωанна Рылскаго повелѣнїем ωтца игꙋмена їеромω(на)х(а) кур Калиника, потрꙋжденїем брата нашего їеромω(на)х(а) Анастасїа. Пис(а) тах(а) мо(на)х Спиридон в лѣт(о) ҂з҃· и ·а҃·г҃·, кроуг сльнцꙋ а҃·г҃·, лоун. ·д҃·і·, демелїе ·в҃· индн· ·ѕ҃· на спасенї пис(а)вшим, и на просвѣщенїе чьтꙋщїимь, амїнъ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 16. Овај је запис нетачно наштампан под бр. 511 и овим се замењује.

1514.

5585 Слава сьврьшителю богꙋ ω всѣм, тронце света слава тебе. Сьписа се и сьврьши вь лѣт(о) ·з҃·к҃·в҃·

5586 И в то лѣто бист гонюнїе на христїанех Ѿ проклетих крстоуша вь земли ꙋгрꙋской, и паки их победи воевода ердел-ски до (ко)н'ца[1], ıакоже и проклете ѱсе. Писа рабь грѣшнїи дїаконь Божа ꙋ мѣстꙋ Сланкаменꙋ ... ·в҃·д҃· ωх, ωх, ωх, мнѣ, братне, простите, а не кльнете, и прочетаи исправлıаите ..... ѱлѯд (=Тома?)

Запис у рук. пожар. пр. у Сентандрији. — Даница 1862, 326, погрешно и у изводу, као што је наштампан под бр. 417 и 418, што се овим замењује.

[1] Упор. И. Руварац, Стари Сланкамен 27—28,

1519.

5587 Сьписа сїю книгоу дїакон Пет'ко, рекомꙋю тетроевгель, повеленїемь Степана старца, и приложише мꙋ христїане за пол кнїге, а нωн(!) за пол кнїге сь братом Иваншем, и поставише ю ꙋ црьквꙋ светаго вьзнесенїа ꙋ селꙋ рекомем Чрьни Врьхь. И т'ко ωднесе сїю кнїгꙋ Ѿ сего храма, да юст подоб'нь Юде и Арїе, и да юст прокле́ть Ѿ светаго вьзнесенїа Христова. И сьписа се вь лѣт(о) ҂з҃·к҃·з҃·

Запис у рук. Н. Б. бр. 475. — Катал. Н. Б. 24.

1521.

5588 И сїа правила ѡбрѣтохь, любимїци, вь Светои Горѣ Ядѡнисцѣи вь мѡнастири Хиландари, еже ес(ть) зде вь книзѣ сеи ѡ светем̓ посте великїе и светие ·н҃·-це и Христова рождьства и светїхь апостоль и оуспѣнїю богородици и ѡ господскиⷯ празникохь и инехь вьсего лѣта и ѡ ·н҃·-це и ѡ свѣтлои нед. и ѡ инеⷯ нед. кое намь прѣдаше божествна правила невьзбрано ꙗсти иноци сирь и ꙗица и рибы, а мирсци меса и вина ѡбрѣтаема, и паки слово ѡ Фрѹгохь. Того ради, любимици, вьложиⷯ више писанное правило да се ѡбрѣта вь книгаⷯ сихь вь нашем̓ рѹкодѣлїю, да би како некои дѹше бога боещи се и нась грѣшниⷯ благословиле. И пакы молю и мили се дею, любимици, еже мы не исправїхом неведѣнїем̓, люб̓ве ради Христове не зазрите ниже порьи̓щите нь исправите, ꙗкоже добри хоудожнїци. Мы вьспоменоухомь ѿ прѣданїа светыхь и ѿ навикновена искоусниⷯ и разоумниⷯ и доуховниⷯ ѿць, тѣм̓же оубо хотеи слишати и творити по речениⷯ да творить; иже не имѣет̓ творити и радити ѡ сиⷯ оуставлениⷯ, пачеже ѡ себе, ѿ томь на воли да ес(ть) вьсакомоу, писано бо ес(ть) ꙗко каждо нась самь ѡ себѣ слово даст богови, и ѡ своиⷯ дѣль прославити се ес(ть) комоу или посрамїти. Вьсеблагыи же богь да поможеть и избавить вьсѣⷯ нас вѣчнаго моученїа, и сподобить небесномоу его царствїю за молитвь прѣчистїе владичице наше богородице и вьсѣхь светыихь, аминь.

5589 Оуказь лѣтомь вѣчнымь колико ѿ бого вѣка
ѿ Ядама до потопа лѣт ·в҃· тисоуще ·с҃·м҃·в҃·
ѿ потопа до стльпотворенїа лѣть ·ф҃·л҃·ѕ҃·
ѿ стльпотворенїа до Якрама лѣт ·ф҃·и҃·в҃·
ѿ Якрама до исхода лѣт ·у҃·л҃·
ѿ исхода до Давида лѣт ·у҃·м҃·
ѿ Давида до прьваго прѣселенїа Їеросалима лѣт ·у҃·м҃·и҃·
ѿ прѣселенїа до Ялеѯан̓дра цара лѣт ·т҃·п҃·г҃·
ѿ Ялеѯан̓дра до светаго рож. господа нашего Ісоуса Христа лѣт ·т҃·л҃·г҃·
Я вьсѣⷯ лѣть ѿ Ядама до Христа ·е҃· тисоущь ·ф҃·
ѿ Христова рож. до Кѡн̓стандина цара Христїаномь лѣт ·т҃·п҃·г҃·

Ѿ Кон'стантина цара до Кури[ла фи]лѹсофа сьтворшаго слова ѥзыкоу .....скомоу и Мѣтодїа епископа брата ѥго лѣть ·ф·м·в·

Всѣх' же лѣт Ѿ Адама до Курила ·ѕ· тисоущь ·т·ѯ·

Ѿ Курила философа до светаго Савы прьваго архїепископа, оучителꙗ и прьвосветителꙗ срьбьскаго новаго по истинѣ апостола и брата его Стефана прьвовѣнчанаго кралꙗ срьбьскаго лѣт ·с·п· Ѿ Адама же лѣть ·ѕ· тисоущь ·х·м·

Ѿ Стѣфана благочьстиваго и христолюбиваго и мнихолюбиваго прьваго цара срьбьскаго лѣт ·с·а· Всѣх же лѣт Ѿ Адама до царства Стѣфана цара лѣт ·ѕ· тисоущ ·ѡ·п·г·

Ѿ цара Стѣфана до сына ѥго цара Ороша лѣт ·е·г·

5590 Коньць ·з· момоу вѣкоу. Почело ѡсмомѹ вѣкоу последиим лѣтѡм.

Вь лѣто ҂з·к·д· Сїѥ лѣто паде соул'тан Соуленмень на рѣкоу Савоу сь множьством Измаил'тень, и прѣхождахоу рѣкѹ Савоу ꙗкоже по соухоу сїирѣчь по мостоу на ѡн поль Срѣма, и инїиже вь кораблѣ(х) прѣполовоуще ꙗкоже не бѣ можно ни рѣкамь тѣмь силнимь Измаил'тене оудрьжати, ꙗко Оугринь имѣше надеждоу на [те силне] рѣке, Савѹ и Дѹнавь и ѡп'стоупише Ѿ вьсоудѹ словоущи Бельградь и инне окрьсние гради и лѣтехоу ꙗко змїе крилате села и градове палеще. Ѡлѣ чюдо! тогда такѡвои скрьби земли тои имоущи, и вь тои земли, глаголю Срѣме, дивна места и села запѹстеше, а цркви и градове разорише, а словоущи Бѣльградь и неволѣю Оугрин' прѣдаст' Измаил'теном, и вьнидьше вь нь ⱑⰸⰰⱌⰹⰵⱐⱉⰽⰰ (=агареньска) чеда мѣсеца ав'гоуста ·к·и· дьнь. А госпожда Ѥлена, бывша деспотица и неволею ѡстави славни градь Коупїникь и дадѣ се бѣг'ствоу прѣко рѣке Доунава оу вьноутрьнѹ Оугрїю, а славноу и дивноу землю деспѡтовоу Тоурци поплениише, а лепи градь Коупиникь разорише месец сек. ·д· дьнь

5591 Почеше се сїе светие книги, глаголемїе ѱалтирь, повѣлѥнїѥмь мони стьрцемь и родителѥмь Божидаромь Горажданинѡм. Троуди же се ѡ сѣмь смерѣнїи мних свещенникь Ѳеѡдорь п[ри храмоу светаго ве]ликомоученика Христова Геѡр. на рѣце Дрине. Сьврьшише се Ѿ битїꙗ вь лѣто ҂з·к·д· а Ѿ рож.

Христова тисоуща ·ф·к·д· кроуг сльнцоу ·л·, а лоуне ·н·і· индиктїѡн ка(!) м҇ѣсеца ѡк. ·к·е· дьнь.

Поговор у ст. штамп. кн. у Н. Б. бр. 30. — Archiv XXIII, 307. Упор. бр. 463 nota.

1524.

*5592 Изволением ѡца, съпоспѣшениемъ сына и съврьшениемь светаго доуха, азъ смерѣнны и маломощны, лѣнивїи къ подвигѡм доушеползнимъ, а скори и оухищрени къ всакомо(у) лихомъсткоу доушегоубытелномоу, рабь Христовь поп Радославъ, съписахъ сию книгоу доушеполѣзноу, поименоу глаголемїи пр[олог] каеъ(!), повѣлениемь раба божїа Цветка Боуковика, и рабе божїе Єле. И приложише ю храмоу светаго Николи въ Николъ-Пазарїи за свою доушоу и за родитель своих, богь да их прости. и да имъ е молбеникъ светы Никола за грѣхы ихь прѣд богомъ. Ꙗзьже смѣренны прѣзвитерь Радославъ по изволенїю божїю и прѣсветые и нера......... Съврьши се сїа книга ѿь бытїа въ лѣто ҂з҃л҃г· м҇ѣсеца декебра ·д҃і· въ Николъ-Пазарїи, кодъ храма светаго Николи и протопе Їѡвана. И тогда царьствоующоу цароу сѹлтанъ-Сѹлеманѹ.

*5593 И то лѣто прими славни град Родось.
Богоу нашемоу слава и дрьжава въ вѣки, аминъ.

Запис у рук. цркве Никољца у Бијелом Пољу. — Исписао † Атан. Пеатовић.

1528.

5594 В лето ҂з·н·л҃·ѕ· сьписа се сиꙑ книга.

Запис у рук. Н. Б. бр. 732. — Катал. Н. Б. 290.

1530 и познијe.

5595 Въ лѣт(о) ҂з҃л҃и· м҇ѣсеца ианѹарїа ·д· дьнь да се знаеть како приложи сїю книгѹ пролог три месецеце(!) светые и великїе црькви лаврїи Градчаньскои митрополїи прѣзвїтер Дмитрь ѡд Никшина Кола за родитель'скѹ дѹшѹ, за прѣзвїтера Оливера и свою дѹшѹ. И подписах своею рѹко азь смѣренїи митропо-

лѣть Никанѡр. Аще кто ѿнмет сїю кнїгѹ ѿ светые богородице Градчанскои такови да бѹдет проклет ѿ бога и ѿ пречистїе его матере.

Истом руком, али доцније (другим мастилом):

*5596 И за сїю кнїгѹ дадох ѹ замѣнѹ митрополїи Градчаници пролог три месеце, ген. фер. мар. и то кѹпих ѹ Арапаїе конъ Цариграда, а ѡвѹи кнїгѹ дадох ѹ Смїрскѹ кеѧїю въ мѣсто Градчанице, зачто се ѡнамо потѹкмише(?) пролога.

Записи у рук. Н. Б. бр. 683. — Први од ова два записа штампан је под бр. 464, али не сасвим тачно, зато се овде издаје с продужењем које пре није било штампано.

1534.

*5597 Съписа се сїа и божствна книга, глаголема ѱалтиръ, въ лѣто ҂з҃м҃в҃ при рѣцѣ Мѡрави, подь Кѫбларомъ, въ храмѹ светаго Николи, при доуховникѹ Игнатїю. Писа многогрѣшнїи и смѣренїи рабъ божїи Димитрашинъ дїакъ, богати къ грѣсѣхь, и оубогїи въ добродѣлїи. Простите мїи ѡци светїи и братїю(!), аще ѥ съгрѣшихъ но вїи исправте....

Приложише сїю книгѹ Маноило Їѡвановїкъ и Степанъ Метковикъ въ люто си горкое врѣме, и тко е ке ѿнимити ѿ светаго монастира, да естъ проклетъ ѿ т҃ı п҃..... и живъ на кею(!) и да мѹ е иъстникъ богъ и прѣчиста и въси свети, аминь.

Запис у рук. цркве Никољца у Бијелом Пољу. — Исписао ✝ Атан. Пејатовић.

1535.

5598 Изволенїемь ѡтца и сьпоспешеньием сына и сьвршенїемь светаго доуха, азь грѣшнїи и смѣренїи їер҆монахь Сава писахь сїе писанїе на рѣцѣ Лимѹ прѣма храмѹ светаго и славнаго ар҆хїереа Христова Николи, рѣкомы Дабарь, вь пѹстинн Грабовьцїи. Аще кого сїе писанїе допадѣ, или чатѹщи, или прѣписоѹющи, ѡ ѡтци свети и братїе, аще боудѣть что погрѣшено .. исправлаите любь҆вѣ рад(и) Христовѣ, и не клънитѣ, нь трѹдив҆шаго се ѡ семь благословите, беше бо мѣсто стрьпатно, а врѣме зимно и мрачно, а срьдце сѹетно и лоукаво, ѡчи сьномь ѡтег҆чены, а плъть земльна дрѣхла, а рѹце брѣ-

ныи и грѣшиніи, оумомь к богоу неисправлѥнь, многыми грѣхы покиваnь быхь шкааны. Отци светіи, благословите. а не клъните а вас Христос владыка да благословить, доухь светіи оукрѣпить, и сила вишнаго шсеныть. аминь. Сіе сьврьшихь мѣсеца април(а) ·в· дьнь, вь чек. свѣтаї ·з·м·г·, а ѿ рождьства Христова ·а·ф·м·г·, кр8г сльнцоу ·еі·, а лоун. ·гі·, дем. ·к·ѕ· Простите како годѣ ошарах, лошѣ бо мастило имѣх.

На другом листу истом руком:

Аще кого сіа книга допаднѣть, а б8дѣть что грѣшено простите, братие, стрьпатно мѣсто бѣше.

Запис у рук. Љубљ. Б. бр. 3. — Извѣстія Петр. Ак. IX, 256.

1537.

5599 Богоу прѣблагомоу вьседрьжителю и вьсевидцоу дающомоу вьсакомоу добромоу дѣлоу, иже о нюмь начинаемоу начело положити, и кон'ць сьврьшити, томоу слава и држава вь бесконьчные вѣкы, аминь. — Понюже иже вь троици покланяемы богь благоизволи црькковь свою испльнити светыми книгами вь славословіе и ползоу прочитающимь, сего ради и азь Христоу рабь игоумень Михаиль їеромонахь ѿ монастыра зовомаго Бистрица, обрѣтох начет писати се светыи тетроевгель, и маистороу иже начель бѣ. оуже оумрьшу, вьзревновах ѿ оусрьдіа доушевнаго, и положих вь срьдци своемь не быти подобно таковомоу добромоу дѣлоу сице попирати се, и вь забыть ѿслати, нь вь благое произвести и сьврьшити сію доушеспасн8ю и божьст'вноую книгоу, светое четвороблаговѣстіе, юже доухь светыи апостольскыми оусты ѿрыгноу вь позианіе и испльненіе славословіе трисльньчнаго вь един'ствѣ покланяемаго божьства. И ѡбрѣтох единого брата ѿ Светые Горы Адонскые любовію о Христѣ вь намь присвоена. семоу вьвѣрих, и послах сіе да сьврьшить. И тамо сьписа вь Светѣи Горѣ Афона. и пакы принесь зде вь монастырь. постави злато и различными шаровы исправи и оукраси. И поставихшмь его вь прѣдреченныи монастырь Бистрица. вь светоую црькковь, храма оуспеніа прѣчистые владычице наше богородице и присноддѣвы Маріе. идеже лежет мощи прѣподобнаго штца нашего Гріторіа Декаполита. вь молбоу и похвалоу прѣсветые владычице наше богородице. и вь славоу и чьсть иже из нее рождьшомоу се истинномоу

господоу богоу и спасоу нашемоу Ісоусоу Христоу. Молим же вьсѣхь о Христѣ ѡтце и братїю нашоу, юные и сьвьзрастные и старые, чьтоуще или пишоуще исправлꙗите, нас же оусрьдно на сїе дѣло потьщавших се любве ради Христовы благословлꙗите, да ѡбои славеще отца, из негоже вьса, сына, им'же вьса, доуха светаго, о нем'же вьса, троицоу единосоущноую и нераздѣлимоую. зде оулоучимь сьмиренїе и милость, такожe сее свѣтомь озарим се, и благодатїю и вѣчныхь благь насладим се сь вьсѣми светыми, иже ѿ вѣка богоу оугождьшими вь непрѣходимые вѣкы. аминь.

Писа се сии светыи тетроевгель вь Светѣи Горѣ Ядона повелѣнїемь отца игоумена кур Мисаила їермонаха ѿ монастыра зовомаго Бистрица, иже ес(ть) вь земли оугровлахїискои, прилежещоу вь подькрилїи горы глаголемые Папоуша, идеже ес(ть) потроуждение и ктиторїа и банїа кралꙗевска, вь дьни благочьстиваго и христолюбиваго господина Їѡ Радоул воевода, бывшаго свещенноинока. тогда дрьжещоу кралꙗевское бан'ство жоупаноу Шарканоу, великомоу баноу, вь свѣтѣм же монастыроу бывшоу црьковномоу хранителю и парамонароу великомоу еклисїархоу кур Θеѡдороу иеромонахоу. Троуди же се о сем мьнши и послѣдни, иже тьчїю име иночьское имѣи, дѣла же нимало, лѣнивыи и оубогыи вь добродѣтелех, тьщаливы же и богатыи вь грѣсѣх, рабь рабѡм Христовѣмь, емоуже званїе есть вь начелѣ оубо кь прьвомоу четыридесетое обрѣтает се, срѣдниее же сто и прьвое сьвькоупле се сь четврьтымь и на конци окрьсть десетаго стопетое обдрьжащее (= Мардарїе). Вь лѣто ҂з҃м҃е· кроуг сльнцоу ·з҃ı· лоуны ·е҃ı·, демелїе ·н҃ı·, индикто ·г҃·
— Тѣмже оубо, ѡтци и братїе вьзлюблѥннаа, молим се вашемоу боголюбїю, аще боудеть нѣгде погрѣшено несьврьшенїемь оума моего, или виною извода, или машелоположенїе(?) не боудеть оугодно вашеи любови, аще и поносите вь правдоу моеи хоудости, обаче не проклыните, нь благословите, поминающе, ꙗко никтоже вь чловѣцѣхь сьврьшенное имать: не писа бо доухь светы, ни аггель, нь чловѣкь страстнь и грѣш'нь и рꙋка бренна и тлѣнна, и доухь оунилыи и окаанны. Молите владыкоу Христа, ꙗко да ваших ради светыхь молитвь и мы недостоинїи сподобим се сь вами стати о десноую праведнаго соудїе на страшном соудищоу, и оуслышати благаго гласа ѡного: прїидѣте, благословенїи отца моего, наслѣдоуите оуготованное вамь царство ѿ сложенїа мироу, егоже боуди вьсѣмь нам полоучити благодатїю и чловѣколюбїемь господа нашего Ісоус Христа, сь

нимже отцоу коупно съ светымь доухωм слава и дрьжава. чьсть и поклаьнанїе въ вѣкы вѣкомь, аминь.

Запис у рук. Рум. Нар. Музеја у Букурешту. — Сборникъ II одѣл. Петр. Акад. за год. 1904, 287.

[*5600] Минеј на хартији, писао га презвитер Никола у храму св. Николе у месту Застуни, при игуману Матији год. ҂з҃м҃е҃.

Запис у рук. цркве Никољца у Бијелом Пољу. — Исписао † Атан. Пејатовић.

1538.

*5601 Въ лѣто ҂з҃м҃ѕ҃ приложи сию книгѹ, глаголеми съборник, Никола пришлаць(?) ѿ Моучниково светомѹ Николе оу Єлаше (или Селоше?) за ѡчевѹ дѹшѹ и за свою.

Запис у ст. штамп. књизи у Н. Б. бр. 173.

1542.

5602 Написа се и сьвршьи се сїа книга вь Светѣи Горѣ Адона въ монастири рѹском, храм светаго велико[моученн]ка и цѣлабника Пан'телеи[мон]а, лѣто ҂з҃ петдесетное и прь[вое]; поче се мѣсеца ѡх. ·в҃і· [крѹг сльн]цѹ ·к҃г҃·, лѹн. ·в҃·, в рѹц. лѣто [...ин]диктїωн ·а҃·, основанїе ·к҃е҃·

Запис у рук. (пророци) Н. Б. бр. 508. — Катал. Н. Б. 8.

1546.

*5603 Преставі се рак кожи Живко ѿ села Добрьцнїћь лето ҂з҃· и ·н҃· и ·д҃· како(?) ва селѹ Бана цркво вь светаго Гехргна и ва селѹ Дрѹмце светаго Николѹ, вечна емѹ памеmь.

Запис у рук. ман. Грачанице. — Исписао г. Ст. Димитријевић.

1550.

*5604 Благоволенїем ωтца и поспешенїем сына и съврьшенїемь светаго доуха сьврьши се и сьписа се доушеспасна сїа книга,

глаголюеми тетроевгеліе вь жоупи Саримешеву под' планиною Гнятωм, повеленіем ωтца игумена Леωтіа. Язь многогрѣшниї и ωкааненши свещен'ноинок' Курїль трудолюб'не принникнух, и сьписах сїю книгу прѣзвитеру Бог'дану вь дому его вь селѣ Црьнωм Лузе въ лѣт(о) ҂з҃н҃н҃, кроуг сльнцу а҃, а лун. н҃ злато число а҃ї, демелїωн а҃ епахта а҃ Тогдаже царьствующу цару Суленману на христїанωх. Ѡвїи не просто биющїи, нь убивающїи.

Запис на листу у Н. Б. бр. 746.

1551.

5605 Лѣт(о) ҂з҃н҃д҃ царьствующи града Москвы въ дни благоч..... и христолюбиваго царя и государя великого князя Ивана Василиевича, смирен'ны въ сващен'нопрезвитерех Їаков', бывше протопоп' благовѣщенской Николы гостунского, а во иноцех старец Їωснф, Чюдова ма(на)стиря, приложил' есмь сїе сватое еуаггелїе толковое в манастыр сватаго благовѣщенїа прѣсватыа владичици нашеа богородица и приснодѣвы Марї(и) в сербъско(и) земле, во власти босанской, глаголет-ца Папратъ, про свои родители, и про свою душу, а послал' сь игуменом зъ Григорьем' з' брат(ї)ею, да никтоже дрьзнатъ възати от того манастыра того сватаго еуаггелїе толковаг(о).

Запис у рук. библ. Беогр. Богосл. — Гл. LVI, 353.

1552.

[5606] Списа се сіи святи и божествени тетроевангелъ въ лѣто (7060) повѣлениемъ и усердіемъ всеблаженаго митрополита кир Матеа будимскаго въ та люта и прискрбна времена въ дни султана Сулимана. Грѣшни и мѣнши всехъ діакъ Јован отъ Николь-пазара.[1]

Запис у рук. у ризници на Цетињу. — Црногорка, 1884, бр. 1. (по препису г. Ј. Томића).

[1] Биће да је ово исти запис који је и под бр. 567, само ни на једном ни на другом месту није тачно издан.

1559.

5607 Писа сїю божьствнꙋ и дꙋшеспаснꙋ книгꙋ, глаголюеми светы тетроеѵгель, въ лѣт(о) ҂з҃ и ѯ҃з҃, крꙋг сльнцꙋ аі҃, съврьши се мѣсеца априлїа аі҃ дьнъ·

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 12.

1560.

5608 Да се зна како кꙋпи сїю книгꙋ Неꙗ Ранковичь ѿ села Грньчара, и Неша ѿ Дола Милошевь онь(-вьогь?) за р҃м҃ ас.: единь даде о҃, и дрꙋг(и) о҃, и приложихꙋ попꙋ Цоце Ѹлиновꙋ (ꙋ Липовꙋ?) что сиди па конинѣ бащинѣ(?), рѣкоше да слꙋжи ꙋ тебѣ, и да сее ты волнь съ нею доклѣ си живь, а по твоем животꙋ, ако ти сынь наꙋчи книгꙋ, и бꙋде слоѹжитель божствныих таинь или ꙋнꙋкь, ако ли не бꙋде, а вы да имате волю съ нею. Пх лѣт. ҂з҃ѯ҃и҃ сию начрьтах.

Запис у рук. лавре св. Атанасија у Св. Гори. — Отчетъ Акад. 1902. 5.

1561.

[5609] Изволенїемъ оца и поспешенїемъ сына и совершенїемъ светаго дꙋха ѡзида се и пописа се сїа препрата светие велицѣе цркви патрїаршїе срьскои троудомь и ѵсердїемъ преосвѧщенѣишаго и блаженеишаго архїепїскопа кирь Макарїа, перваго патрїарха по вторѣ обновленїи честномѹ и свѧтомѹ семѹ прѣстолѹ вьсеи срьскїе земли, западнаго поморїа и сѣверныимъ странамъ, въ лѣто ҂з҃о҃ кругъ солнцу к҃и҃, епакта е҃, индїкта д҃, златно число и҃, θемелїе к҃и҃, мѣсеца септемврїа и҃·

Натпис у цркви патр. у Пећи. — Деч. Прв. 93; Гл. XXIII, 44.

1562.

5610 Сїа книга повеза се и понови, глаголеми минеи, трꙋдом и подвигомъ и настаѧтельстомь попь Дмитрь ѿ Ново Сел(о) и плати за сїю книгꙋ ѿ Огнан'це Лазарь м҃ ас҃ тую прилежно (м҃ ас|при] ту ю приложно?) светомꙋ Дмитрїю ꙋ Таворь...
Понови се сїа книга вь лѣто ҂з҃ и о҃ мѣсеца іюл. г҃е҃ дьнь.

Запис у рук. Хл. Б. бр. 170. — Пеп. 350.

1564.

5611 Изволенїем ѡтца и поспешенїемь сына и съкрьшенїемь светаго дꙋха. писа се сїа книга. свети и божьствни и дꙋшеспасни минеи глаголеми. писа се више села Батенов'ци, близь реце Стрꙋме, оу манастирь оуспенїе прѣсветїе владычице нашеи богороднце приснодѣвїи Марїи. И писа ю дꙋхов'никь ер'монах Гаврилъ. И кꙋпї ю село Богдановь Доль за ·оу҃·л҃· аспри, и приложише ю оу храмь светаго ѡтца нашега Никола, и оу храмь светꙋю мꙋченицꙋ Параскїевꙋ Пет'кꙋ, да слꙋжи за них'на дꙋша и за родителева имь. И настоꙗше кметове Нешо, поп Дмитрь, Стоань Боикин, Їѡве Пеѡвь, Стоань Степановь, Петрь Милославовь. Стоань Бит'ковь, Никола Милевь. Їѡве Милославовь. ·г҃· людїе настоаше. ѡни настоаше, а село кꙋпи съвор'но. въси придадоше кои е що ꙗкь, и кꙋпи се да работи ꙋ црьква. Кои попь доиде да пое, али изь село да се не износи. И кои че ꙗ изнесеть изь села и из ѡбе црькве, да е проклеть и завезань ѿ господа бога въседржителꙗ, и ѿ прѣчистꙋю богородицꙋ, и ѿ светих ·т҃и҃·г҃ ѡтци никеиски, и ѿ светаго Никола. и ѿ светꙋю мꙋченицꙋ Пет'кꙋ и ѿ всех' светих, амин. Писа се вь лет(о) ҂з҃·о҃·в҃·, при цар сꙋл'тан' Сꙋлїмена, и при владики софиском Дїѡмїдїемь, богꙋ же нашемꙋ слава ·в҃ї· въ веки. амин'.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 35.

1565.

5612 Изволѣннемь ѡтца и посп'ѣшеннем сына и съвръшенїемь светаго дꙋха писа се сна книга, глаголѥми тетроевагель. четворое благовѣстие; писах азь многѡгрѣшни ер'монах Гаврилъ въ место ѡбластї Радомир'скїе. више села Батеновци, ꙋ манастирь ꙋспенїе прѣсветеи богородици въ лѣт. ҂з҃·о҃·г҃·, при ѡсвеѥщенаго митрополита кир' Диѡмидїа Софискаго и при кир' епискꙋпа Радоі(мир?)скога Мардарнꙗ, и богь спасеть, амїнъ. И кꙋпи ю попь Нешѡ ѿ сѣлѡ Дїакковѡ, при епискꙋпа кир' Митрофана, въ мѣстѡ затранна(?) зовѣ епархие Дꙋпници. и богь ви спасеть, амїнь.

Запис у рук. Син. Б. у Софији, бр. 105. — Спростр. 44

1567.

5613 Въ лѣт(о) ҂з҃о҃е҃ и свръши се мѣсеца маїа ·л҃· дьнь. Сїю книгꙋ писа їеромонах Захарїа при їгꙋменꙋ їеромонахꙋ Максимꙋ въ храмѣ великомоученика Христова Геѡргїе и в'са иже ѡ Христе братство, глаголю Боговаћа.[1]

Запис у рук. Н. Б. бр. 638. — Катал. Н. Б. 55,

[1] Последње две речи дописане доцније другом руком.

5614 Сїю божьственноую книгоу лутоур'гїю писа таха попи Їѡ въ мѣсто Кратово, въ лѣто ҂з҃о҃е҃ мѣсеца аугоуста любимомꙋ ми братꙋ кур попꙋ Їѡ въ Сар'давїи.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 23.

1568.

*5615 Се пїса азъ грешнїи ерьмонахь Иѡвань: да се зна како прїдо вь рамь светаго Гергїа, идеже г(лаго)леце село Жꙋневїће, вь лето ҂з҃· и ·о҃· и ·ѕ҃· месеца апрїлїа ·к҃· дьнь.

Запис у рук. ман. Грачанице. — Исписао г. Ст. Димитријевић.

1570.

*5616 Иже изволенїемь ѡца и съпоспѣшенїемь сына и съвръшенїемъ светаго доуха съвръши се сїа светаа и божьственаа книга, глаголеми прологь, ѿ бытїа въ лѣт(о) ҂з҃о҃и҃· при храмꙋ въведенїа прѣсветїе владычицѣ наше богородице и присно дѣви Марїе, въ монастыри рѣкомѣм Бранишица. И сьписа се повелѣнїемь и троудѡмь прѣподобнѣишаго въ священноинноцѣхь ѡца нашего игꙋмена еромонаха Мадеа съ братїами иже о Христѣ, Бог да их простит. И писа сїю кнїгꙋ мьншїи и хꙋди оумом дїакь Вꙋк ѿ Николь-Пазара. Нь молю се чьтоущїим иль прѣписоющїим, аще се что обрѣщет погрѣшено, любве рад(и) божїе исправлают'е, и мене грѣшнаг(о) о сем трꙋдившаг(о)се благословите, а вас бог и мати божїа, амин.

Запис у рук. цркве Никољца у Бијелом Пољу. — Исписао ÷ Атан. Пејатовић.

*5617 Митрополита Грачаници кур Дїѡнисїа, вь лет(о) ҂з҃о҃и҃·, вѣчнаа емꙋ паметь.

Запис на зиду у ман. Грачаници над иконом успенија. — Исписао г. Ст Димитријевић.

1571.

5618 Въ лѣто ҂з҃п҃ месеца ноеври. л҃ день въ мѣсто Кратово писа....

Запис у рук. (октопх) Н. Б. бр. 127. — Катал. Н. Б. 87.

1572.

5619 Писаше се сїа слова[1] въ лет. ҂з҃п҃ при всесвещеном митрополитꙋ кѵр Медодни, богь да га прости.

Запис у рук. Н. Б. бр. 720. — Катал. Н. Б. 84.

[1] Запис, а не рукопис.

1573.

*5620 Сиꙗ книга, зовом библиꙗ, монастира Крꙋпе, кꙋпише братиꙗ скꙋпа.... ꙋ дꙋховника Василиꙗ Светогорца.... ва лето ҂з҃ тисꙋщ. п҃а҃

Запис у рук. ман. Крупе. — Исписао г. Исаија Опујић, архим.

*5621 Въ лѣт(о) ҂з҃п҃а҃ мѣсеца аѵгоуста з҃г҃ день повезах сы мынѣки попꙋ кѵр Гюре ꙋ селꙋ Любыжде. Доста мꙋке прїимих щеки извод что є прежде помрълꙑ; прѣжде некто зле ꙋпослова, а горе оперїѡ, а саде коквеш ти да ти ꙗ ꙋчїню новꙋ книгꙋ. Що нагох ꙋ изводꙋ то и ꙋписахмо, не вемъ что творити о тѡм.

Запис у рук. Н. Б. бр. 812.

1576. и позније.

*5622 Сьи кѵвотъ храма светїє и живоначелнїє троице, глаголємоїи Брьхꙋбрѣзница, и сьтвори сѣ трꙋдомь и подвигомь игоумѣна Стефана ѥрмѡнаха сь братїами въ лѣто ҂з҃п҃д҃ є, кроугь сльнцоу к҃и҃. а лꙋни ѕ҃г҃, злат҆ѡ число д҃г҃ демелиѡнь к҃д҃ месеца марта ѕ҃г҃ день.

*5623 Сїи кѵводъ ѡкꙋпи-ѕ залога хаџи Марко Николићъ, и паки приложи ꙋ монастиръ Троицꙋ.

Записи на телохранионци у ман. Тројици код Плеваља. — Исписао ÷ Атан. Пејатовић.

1587.

*5624 Сїи светое божьственое еѵгеліе пр[еп]еза се въ лѣт(о) ҂з҃· тисѹщно и ·ч҃· и ·е҃· лет(о) мѣсеца їюніе дьнь ·д҃і҃·

*5625 И бысть тѣи године глад ѿ истока до запада по всеи земли. И на вскрсеніе Христово паде снегь ·г҃· дні та(?) на землю. И бысть жито скѹпо: товар смесе по петь стотіна, пшеніца товар по десет [·к҃·?] ·м҃· и ·е҃·

И азь грѣшнїи прѣзвитер поп Радославь ѿ Гом... сїю книгѹ направих презвитер оу Стопане дѹховнікѹ Милошѹ и братѹ нашем. Ѡтци свети, аще ест или рака... подобна им(и) зла, и не клънїте, нь благословите....

Запис у рук. Н. Б. бр 796.

1589.

5626 Писи се сїа книга въ лѣт. ҂з҃·ч҃·з҃· трѹдом рабѣ божїе монахїе Марфе ѡд села Шегача, богь да простꙑ въ царствꙑ сїи, аминъ.

Запис у рук. Н. Б. бр. 724. — Катал. Н. Б. 86.

1590.

5627 Лѣт. ҂з҃·ч҃·и҃· царьствѹющомѹ сѹлътанъ Мѹратѹ велика скрбь пред.... всемъ христанъ.

Запис у рук. Н. Б. бр. 399. — Катал. Н. Б. 123.

1592.

*5628 Съписа се сїе свещенное еѵгеліе въ монастырь Крапино, въ храм(ѹ) въведенїа прѣсветые богородице въ лѣт(о) ҂з҃·р҃·, крѹг сльнцѹ ·ѕ҃·і҃·, а лѹн. ·г҃·і҃·, ѳемелїе ·к҃·ѕ҃· злато число ·ѕ҃·і҃·, епакта ·ѕ҃·, индиктион ·е҃· Трѹди же се ѡ сем и попалти проигѹмен кир Їѡаникїе, јеромонах, бѹд(и) емѹ вѣчнаа памет, амин.

Запис у рук. цркве Никољца у Бијелом Пољу. — Исписао † Атан. Пејатовић.

око 1592.

5629 Смерни пои Цвѣтко ѿ Призрен.

Запис у рук. Н. Б. бр. 676. — Катал. Н. Б. 60. Упор. бр. 832, 833.

1595.

Види бр. 2165 nota.

*5630 Вь лѣт(о) ҂з҃р҃г҃ бише громови и мльнїа и трѣскови страшни ѕело, мѣсеца августа ке҃ дьнь вь полунощи.

Запис у рук. Љубљ. Б. бр. 19 — Извѣстія Петр. Ак. IX, 263.

1596.

5631 Да ес(ть) вѣдомо вьсакому христїанину, како приложи Їѡвка(?) и подружїе его Станкѣ ѿ сел(о) Доброславци сїю книгоу тетроѵагел, и приложише ю въ монастирь Курил'скы, храм светаго и прѣподобнаго ѡтца нашего Їѡн. Рил'скагѡ за д҃ проскумидїи, да служить за нихна душа, и за родителска им. И кто се хоке покуси изнестї ю ѿ светаго монастира, да ес(ть) проклет ѿ господа бога, и ѿ т҃и҃і҃ светыих ѿцъ, иже въ Никеи, и светаго и прѣподобнаго ѡтца Їѡн. Рильскаго, и ѿ въсех светыих, и да му сут съпор'ници на второ пришьствїе. Въ лѣт(о) ҂з҃ и ..е҃, мѣсеца ѡк. к҃ дьнь. При їгумена Ѳѡдосїа.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 13.

1597.

5632 Въ лѣт(о) ҂з҃р҃е҃ конць, аминь.

Запис у рук. Љубљ. Б. бр. 15. — Извѣст. Имп. Ак. IX 258.

1598.

Упор. бр. 5668 nota.

1601.

*5633 Вь троици славимаго бога благоволенїем сьписа се сїа кныга, месечникь, вь монастыры, глаголемомь Житомысланѣїи, при храмꙋ благовѣщенїа прѣсветые и прѣчьстные и прѣблагословлен̓ніе владычице наше богородице и приснодѣвы Марїе, при велицѣи рѣцѣ, глаголеми Нерѣтва, повелѣнїемь вьсечьстнѣишаго ігꙋмена кѵр Савы їер̓монах(а) сь всемь братствωм вь лѣт(о) ҂з҃р҃ и ӡ҃, кроуг сльнцꙋ ѕ҃, а лꙋн. е҃і, злато число е҃і, ӡемелїωн е҃і. Тогда прѣстωл добрѣ правѣщꙋ срьбьскомꙋ архїепископꙋ кѵр Їωан̓нꙋ пеħскомꙋ, и при в̓сеωсвещен̓номꙋ митрополитꙋ херцѣгов̓скомꙋ кѵр Леωнтїꙋ Милѣшевскомꙋ. Ѡ вьзлюблен̓нїи читателые, аще що обрѣщете вь кныѕы сѣи погрѣшен̓но, вы же ѩко добли хꙋдожници ѿ вашегω богоммдьхновеннагω ωстроумїа исправлѣите, мнѣже писав̓шаго любве ради Христовы не кльните, нь благословите, понеже бѣх оумωмь оубωг, забывенїемь ѕѣлω богать, рꙋкаже грѣн̓наа и грѣшнаа а доухь Ꙋнилн и помрачен̓ныи. киѿдрь ӡдвевӡдевеі ꙋхѕв. (= Петарь мани и маниињ хꙋди?)

Сы мѣсецьчникь цѣн̓ною сребра кꙋпїи чьстнѣишїи вь иноцѣх истин̓ныи поклон̓никь гршба Христова кѵр Лωгинь єрмонах, и дас(ть) сѣмꙋ вышеречен̓номꙋ храмꙋ надѣюще се мьздꙋ прїети ѿ Христа владыкы вь ωн̓щемь званїи праведнїе вь живнь вѣчнꙋю.

Запис у рук. ман. Житомислића. — Исписао г. М. Сперански.

5634 Вь лѣто з҃ тисꙋщь и р҃ ф҃(д?) погибель говедомь.

Запис у рук. Н. Б. бр. 717. — Катал. Н. Б. 70.

1602.

*5635 Да се зна, приложи Исаакь монахь си ωктои манастирꙋ светомꙋ Геωргию ꙋ Добриловине; кто е ѿнимн некомь неправдомь, да е проклеть. Вь лето ҂з҃р҃і҃.

Запис у ст. штамп. књизи Н. Б. бр. 107.

5636 Сьврьши се сїа книга в лѣто ҂з҃р҃і҃ мѣсеца авгꙋста к҃а҃ кроуг сльньчны к҃ѕ҃ лоуны д҃ ӡемелїωн з҃і злато число з҃ Сьписа сїю книгꙋ єропапа Никифωрь, и постави ю вь црькові светаго ωтца Їωанна Рылскаго на благословенїе дꙋши Драга-

нове и Ѳеѡдоріне, и чед ее Драганѫ. И аще кто дрьзнеть, калѹгерь или козмікъ, изнесті ю из монастыр(а) и посвоит(и) ю, анаѳема его да бѹдет ѿ светыих вьселенскых ѿць ·т҃·и҃·і҃· и ѿ Іѡанна Рылскаго, амінъ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 23.

1603.

5637 Сїа книга триходь вь лето ·з҃·р҃·а҃·і҃· неразьгнѹта.

Запис у рук. Н. Б. бр. 722. — Катал. Н. Б. 84.

*5638 Помени пи. Симони. Писа се сие икона прі митрополити прізитна(?) ки(р?) Захариа ва лето ҂з҃·р҃·і҃·а҃·

*5639 Помени господи ... а и Стои ктитори ва лето ҂з҃·р҃·і҃·а҃·

Натписи на иконама у цркви села Мушутишта. — Исписао г. Ст. Димитријевић.

1604.

5640 Вь лето ·з҃· тисѹщно и ·р҃· ·і҃в· лето кистъ погибелъ свининами и кокошками.

5641 Вь лето ·з҃· тисѹщно и ·р҃·і҃·в· лето паде снегъ ·ф҃· (д҃?) педи.

Записи у рук. Н. Б. бр. 717. — Катал. Н. Б. 70.

1611.

5642 Изволеніемь ѿца и поспешеніеми сына и сьврьшеніеми светаго доуха искова се сиꙗ патерица ѹ градъ Враца. Искова ю маъсторъ Никола и Костадинъ ѿ место Кидровци (Кипровци?) вь лето ·҂з҃· тисѹщно и ·р҃· і ·к҃·-то, месеца декевриꙗ, при цара сѹлтанъ Ахмета, митрополитѹ трьновскомѹ кири Гаврилѹ, многа мѹ лета, и приложи се вь светѹю митрополию трьновскѹю, храмъ светихъ славнихъ и врьховнихъ апостолъ Петра и Павла. Ѡ семъ настоиникъ би смерени кирь Павлъ.

Запис на штаци у Трнову. — Чтенія 1859. 2, III 25.

1613.

*5643 Си свети божствни съборникъ презвитера Живка ѡд Ѻсо-
ꙗнѣ, лето ҂ӟ·р̈·к̈·ӓ·

Запис у ст. штамп. књизи у Н. Б. бр. 172.

5644 Сїю книгꙋ, минеи мѣсеца декемврїа, ѿкꙋпи.... еромонах и
приложи ....їнѣ прѣсветїе богородице слꙋжити емꙋ за дꙋшꙋ,
и аще кто ѿними да ес(ть) проклетъ ѿ господа бога ... и ѿ
нас неблагословень. Вь лѣто ҂з̃·р̃·к̃·а̃·

Запис у рук. ман. св. Тројице код Плеваља. — Гл. З. М. 1901, 308. (Помиње се у Гл. XXIX 168).

1614.

*5645 Ва лето ҂з̃· и ·р̃· и ·к̃· и ·в̃· прїидох азъ грѣшни Гаврила
ѿ Светие Гори на светаго Ѳеѡдора ꙋ благочастиво село [Глꙋхе].[1]

Запис у ст. штамп. књизи у Н. Б. бр. 187.

[1] Обрезано, али има други записи на истом листу, другим рукама, у којима се вели да је књига св. Николе тога села.

1616.

*5646 Ѧзь грешьни и мнии вь чловѣцехь Христоу рак Иваnь
Хреѡвь(?) кꙋпих сию книгꙋ вь лето ѿ Ѧдама ҂з̃·р̃·к̃·д̃· мѣсеца
авгꙋста ·г· дьнь.

Запис у рук. (Јеврем Сирин) ман. Жигомислића. — Исписао г. М. Сперански

око 1616.

*5647 Да се зна како коупи попь Мирчета оу старца Григорїа
еvгелїе и летꙋргїю и ѱалтирь и молитавник у монастирꙋ Ни-
колоизи на съборꙋ прї игꙋменꙋ Леѡнтїю. И тако старацъ Гри-
горїе рече: аще кто начнет ѿ сыновь моих за то говорити, да
бꙋдетъ проклет ѿ господа бога и ѿ мене старца. И тако ре-
коше васа братїа и саборъ, аминь. И тоу быс(ть) свѣдок Марко
из Рожац съ сыном попом Вꙋком.

Запис у ст. штамп. књизи у Н. Б. бр. 23.

1620.

5648 Да сѣ знае, коги доде Симонь ѿ Загорїе оу светаго Їѡванаа Рилскаго, въ лѣто ·з҃· тысоущ҆но ·р҃·к҃· и ·и҃·, при-гоумена Висарниѡна.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 39.

1621., 1627.

5649 Изволеннем оца и поспешеннем сина и савршеннем светаго дѹха.... аз грешни презвитер ......лозе христолѹбиве.... си божественни храм с благовещение саграти ва лето ӂ·з҃·р҃·к҃·д҃· а потписах ва лето ӂ·з҃·р҃·л҃·е҃· ва дн васеосвещенаго архиепископа Рѹвима трѹдом и подвигом титора м..воїводе Мирчете Вѹовиќа Иована ...ини титори Никола Ранчев с братином и Николе Радова....

Натпис на цркви у Чукојевићима (Цр. Гора). — Исписао г. Анд. Јовићевић. наштампан у I књ. бр. 1183 по С. Д. М. 1868. погрешно, што се овим замењује.

око 1621.

*5650 Сїє изьѡбрѣтох азь старць Данїиль[1] вь царьствѹющем и великом граде Москви вь благочьстивеи Рѹсїи при дрьжаве благовѣрнаго и христолюбиваго господара цара и великаго кнеза Василїа Ивановича, в҆сеи Рѹсїи сам҆дрьжца, и при его благовѣр҆нен царев҆не Ан҆нѣ, и при вьселен҆ском патрїарсе московском и в҆сее Великїє Рѹсїи кѵр Єрмогенѹ. Ѡле, Ѡле! како смѣшенїе вь тои земли тогда сьдрьжаше христоименитое стадо божїе, ѩко и самомѹ их дїаволѹ носещомѹ тьм҆ници не гонезнѹти. Ѹмилень позорь, братїе, ѩко иже иногда царскїими вѣнцем ѹкрашень, ѩко единь ѿ ѹбогых вь плень ѿводит се ѿ без҆божнїих Леховь. Вь истинѹ ѹмилюна повѣсть, ѩко вьси христїане ѡсташе ѩко ѡв҆це не имѹще пастира. и в҆се царство поколеба се.

Запис у рук. Љубљ. Б. бр. 32. — Извѣст. Петр. Акад. IX. 260.

[1] Упор. бр. 1111.

1627(?).

[*5651] ....ѡтиде коиска тѹрска презъ поре(!=море) на Багдатъ и на мендан на (Ѧче?)мскѹ землѹ и Рапскѹ ѿ Босне и Хрѹменлие, и тамо се загѹбише ва лето ӂ·з҃· ѡ рождаства Христова ӂ·а҃·-[1]к҃·з҃·

По томѣ бистѣ ·г· година вода по земли до ѕела, и потопи многа места и челадь.

Запис у рук. написаном 1592. у цркви Никољцу у Бијелом Пољу. — Исписао † Атан. Нејатовић.

[1] Друга цифра нејасна, није ни ф ни х ни ψ. Под год. 7136=1628 у летописима има белешка да су Турци примили Багдад.

Раније и 1627., 1629.

5652 Сїю светѹю и дѹшеспаснѹю книгѹ, зовѡм чатовник съ образи окрѣтох аз смѣрен'ни архїепископъ Паїсеи ѹ Горнюем Срѣмѹ в келїи Прибиной Глави, храм светыхь силъ бесп'лътныих, и вьзех сїю извод(а) ради. И м'ного мльви тода бис(тъ) сїе книге ради, пакъ ю сами донеше ѹ Бръдникъ село, проигѹмнъ кѵр Өеѡдоръ а игѹмнъ Силивѣстрь. И беше се вел'ми порѹшила и превезах сїю книгѹ, и покрыих любве ради, тогда лѣтѹ мимотекѹщѹ ҂з҃·р҃·л҃·е҃--том когда ю вьзех, а повезах ю ѹ лѣт(ѹ) ҂з҃·р҃·л҃·и҃--мом, и тогда ю послах пак(и) идеже юс(ть) била и прѣжде, и да несть никым ѿемлюема ѿ сее божїе црькве, да несть благословено, нь клето и проклето и вь сы вѣкь и вь бѹдѹщи, нь она да есть вь хра҃ арханг'гела, више села Прибиной Глави. И пѡдписах своєю рѹкою. И тогда многѹ нѹждѹ имах ѿ цар'ствѹющих единном богѹ вѣдомо, нь в'са вьзлагаемь на всевидещее око. Писа сїе мѣсеца дек. ·г·г·, индиктїѡн ·г·г·, крѹг лѹн. ·г·г·, крѹг сльнцѹ ·к·е· И многа вам лѣта, моа братц(и), кои ми дасте сїю книжиц(ѹ), пакъ божїа и ваша.

Другом ранијом руком:

5653 Ѿд(?) племенитѡга господина Геѡргиꙗ старога деспѡта срь[бскога] книга сиꙗ ѡд(?) место Царигра҃ великагѡ въ место Светие Гори писана. Кир Генадие миих, аминъ.

Трећом још ранијом руком:

5654 Ѿвꙑ книга старѡга деспота.

Запис у рук. Минхен. библ. — Лет. 196, 13.

1630.

*5656 Сїи типикъ манастира Боисиловици и ѿписахъ(!) своєю рѹкою азъ смѣрѣни Паисеи бив. архїепископъ, ѡк. ·к·ѕ· лѣ. ҂з҃·р҃·л҃·д҃·

Запис у рук. цркве Никољца у Бијелом Пољу. — Исписао † Атан. Нејатовић.

1632.

*5657 Лето ҂з҃р҃м҃ месец априла ·е҃· престави се раб божи Драгиша, боуди емоу вечнаа паметь.

Запис у рук. Сар. Ц. Музеја. — Исписао г. М. Сперански.

*5658 Ва лето ҂з҃р҃м҃ Благовещеніе. Никодімъ. Іс. хс.

Натпис на крсту у ман. Житомислићу. — Исписао г. М. Сперански.

1633., 1644.

5659 Писа се сіа кніга оу ныр8(?) сирѣч на стьлп8 Каренском8 р8кою х8даго ава кира(?) лѣт. ҂з҃р҃м҃а҃·

5660 Въ лѣт(о) ҂з҃· и ·р҃· и ·н҃· и ·в҃· сію книг8 приложил їеромонах Виктор м8настир8 Благовѣщенїю за свою д8ш8.

Запис у рук. м. Житомислића. — Исписао г. М. Сперански. Гл. З. М. 1901, 49, Књ. Рад. 1, 78 и С. Д. М. 1846, 144 свуда погрешно и непотпуно, по чему је и наштампан под бр. 1254 и 1255, што се овим замењује.

1634.

5661 Повеза се сїю книга, глаголюемаа панагїрикь сирѣчь събор'никь, настоанїемь кvрЗлатоу ѿ Самоковь и потр8жденїемь монаха Стефана, при їгоумена Ар'сенїа и клисара Прохѡра въ лѣто ҂з҃р҃м҃в҃·

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 112.

1635.

5662 Да се зна що наѣохмѡ кнігах: едині минеи велики и един мали, една л8гна, един ѱалтирь, ·г҃· тривоѣа, ·в҃· овтоа и ѡтачнікъ, едінь молитвенікь, единь апостоль, едно еван'ѣелїе и мала кніжица; сь свемь наѣох ·і҃д҃· кнігах вь лето ҂з҃р҃м҃г҃· Доментиань.

Запис у рук. Н. Б. бр. 663. — Катал. Н. Б. 48.

1636.

5663 Изволенїемь отца и съпоспешенїем сына и съвръшенїем светаго доуха, амин. Исписах сію книг8 азъ поп Їѡвко ѿ село

Хацар, подкрилїе пловдив'скоп, при епискѹпа кѵр Христофора, вь лѣт(о) ҂з҃р҃м҃д҃· Молю ви се, братїе, чьт'ци и книгочїе, мали же и велики, чьтѹ[ще] и прѣписѹюще, аще обрѣщете негде погрѣшено, а вїе с ѹмом испра[вла]ите, понеже апостоль Павль глаголеть: бльнен, блет, а благословен, [благословень]; понеже не писа доухь светы ни аггель, нѹ рѹка грѣшна и брѣнна, ѡ каль сьтворена; доухь бо бьдрь, а пльт немощна, нѹ благослови[те] [да?] одабчите царство небесное, за молитьвь светых Ѿць.

Да се знае, како кѹпи сїю книгѹ Боїѡ ѡвча, Ѿ селѡ Хацар, оу Срѣдню Горѹ, подкрилїе пловдивскои, и прѣдаде ю вь црьквѹ оу храм светаго великомѹченика Геѡргїа, да слоужить за очинѹ мѹ доушу, Неделчо, и за маичинѹ мѹ дѹшѹ, Мрьзо, и баба негова Големица, и даде мѹ боїѡ, и сестра Рада, и дете Тодѡрь и Дена, и за своюю доушоу, Бою, и за подрѹжїе Рада, и Боїѡвь тесть Пеѡк, и тьща сего(?) Боїѡва Петкана стрика Бонѡ Герчо, и леля Боїѡва Рада, и Чоина, и Рѹса, и вѹико негѡв Стеѡ и Божа; и приложї ю вь храм светаго великомѹченика Геѡргїа да слѹжить докле бѹдеть село; и предаде ю попѹ Бонѹ (=Бонѹ?) на рѹкѹ, да ю пази, да знае коуде ходи, и кои ѥ зема, и кои чете. Аще ли ю оузмет поп Боно и речеть: моа е книга, и занесет на дрѹго селѡ, и речеть дете попово: бащина нї е книга, да ю предаде иномѹ или некои да ю оукраднет, да ес(т) проклеть Ѿ ·т҃і҃и· светых Ѿць Никеискых, и да мѹ ес(ть) светы Геѡргїе соуперникь на страшно соудище. Амин ако се распѹди село, а тїа де бѹдѣ да слѹжи за Боїѡвѹ доушѹ, и за негово родьнинѹ, и кои чететь да поменеть, да речеть: богь да прости кои коу[п]и и кои прилѡжи. Помени, господи, ст...ча, и коупї ю Бѡїѡ Ѿ попа Їѡвка за ҂а҃· тамань вь лѣт(о) ҂з҃р҃м҃д҃·

Запис у рук. Пловдив. библиотеке. — Извѣстія Им. Ак. Н. IX, 3, 337.

1643.

*5664 Вь лѣт(о) ҂з҃р҃н҃а҃· престави се ѥромонах Исаие мѣсеца марта ·л҃· дьнь; богь да га прости.

Запис на зиду у припрати ман. Љубостиње с десне стране западних врата.

5665 Сия книга свето є(ѵагелие) попа Антониа.

Сїє божствное евгелие кѹпих азь иерѣи Ан'тоние за ·х҃· нових аспри вь лѣт. ҂з҃р҃н҃а҃·

Записи у рук. Н. Б. бр. 650. — Катал. Н. Б. 22, 23.

5666 Съписа се сїа божственаа книжица ѱалтир съ синаѯаромь и некїими молитвами потребами ноуждними, и писа се въ лѣто ҂з҃ р҃ н҃ а҃, при храмѹ светые Тронце, близь мѣста Плѣвлъ, ермонахѹ кирь Ѳеѡдорѹ ѿ мѡнастыра светаго Саввы. Гаврилъ Троичанинъ.

Запис у рук. конзист. библ. у Н. Саду. — Лет. 196, 35.

1644.

Види бр. 5660.

5667 Царъ на че ір; сахан паш, ѿ; сѹ, ѹ: Сегеть к; Белиград и; коци ано к: Егар ф. лѣто ҂з҃ р҃ н҃ в҃ ѣ слово знам. крѹг сльнцѹ ві, а лоун. н҃ индиктиѡн ві

Запис у рук. Беч, Б. бр. 83. — Лет. 196, 38.

1647.

*5668 Лѣта ҂з҃ р҃ н҃ е҃ гѡду апрѣлꙗ въ ке҃ де(нь) дана сиꙗ книга к великомѹ чюдотворцѹ Саве сербскомѹ в Милешев монастыр в грени(?) при архимарите Василе ї емѹ пожаловал за сїю книгѹ велѣ натписат во вседневної сенадик род Матюшкиных раба божия Ѳеодора Емелꙗна мил(?) ї из монастиря сие книги не продат ї никому не ѿдат ї в пред хто бѹдѹт їные властї ї им потомѹж в правдѣ ... помяновенїем поминат, а в забвенїе не ѹчинит доздеже сия обител стоит.

Запис у рус. шт. књ. ман. Житомислића. — Исписао г. М. Сперански.

*5669 Сиа книга съборникъ попа Радоа ѹ Петъници..... въ лето ҂з҃ р҃ н҃ е҃

Запис на листу у Н. Б.

1648.

5670 Сїе прѣпис(ах) вь лѣтѡ ҂з҃ р҃ н҃ ѕ҃ тогда бѣ ѿ битїа ҂з҃ р҃ н҃ ѕ҃ кроугь сльнцѹ ѕі а ѿ рож. Христова ҂а҃ х҃ м҃ н҃ лун. ві слово знамено л҃

Запис у рук. Н. Б. бр. 100. — Катал. Н. Б. 90.

5671 Писа се в лѣ(то) ҂з҃р҃н҃ ¹ѕ҃ грешни Кѹра Данѹло[вичь] ѹ Валево.

Белїградь.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис. 8.

¹ Издавач чита као год. 1650! ако је заиста и, онда треба година 1598, а ако је н, онда година 1648.

1652.

*5672 Саписаш се сыа божествьни иконы в лѣто ҂з҃р҃ѯ҃ Митрополит прім(?) пск....кы(?) Іосіфь, игѹмен Маѯім, настоитель Цветко, хлѣкарь, Васьлко мітаць(?).

Запис на икони у манастиру Трескавцу. — Исписао г. Ст. Станојевић.

*5673 Да се зна каде приде ерѫмонах Стефанъ ва лето ҂з҃р҃ѯ҃.

Запис у ст. штамп. књизи ман. Житомислића. — Исписао г. М. Сперански.

1653.

*5674 Ѿ созданїꙗ мирѹ ҂з҃р҃ѯ҃а҃ генвара ·к҃· дны великіи государь царь і великиї кнꙗзь Алеѯѣи Михаилович, всеа Рѹсиї самодержецъ и многих государствъ государь и обладатель пож(ало)вал ...[кн]игу м(инеи) с(ентябрь?) сербские земли в Милешов монастирь [молдавские земли Ѹспенїꙗ пречистеи богородицы][1] при архимандрите Висарионе з братиею [....][2] [при митрополите ....].

Запис у рук. Сар. Ц. Музеја. — Исписао г. М. Сперански.

¹ Писано истом руком на превучено. — ² Превучено и истругано.

5675 Сїа книга монастира Милешеви, и дана быс(ть) ѹ монастирь Житомислиће, храмѹ благовѣщенїа прѣсветые богородице, да слѹжи светеи обители вь вечни свои помень, проїгѹмена Василїа доуховника, вь спасенїе доушевное, лѣта ҂з҃р҃ѯ҃а҃.

Запис у руској штамп. књ. у ман. Житомислићу. — Исписао г. М. Сперански. Наштампан у изводу бр. 1497 што се овим замењује. Завршетак г. Сперански не приводи.

1654.

*5676 Престави се Василие ермонах въ лето ӿ·з҃·р҃·ѯ҃·в҃·

Запис у ст. штамп. књизи ман. Житомислића. — Исписао г. М. Сперански.

5677 Изволенїемъ отца и сьпоспѣшенїем сына и сьвршенїемь светаго доуха, амин. Да се зна како коупих азъ поп Стефан сїю книгꙋ, глаголемы молитьвникъ ѿ попа Еремїа за ·е· гроша, въ лѣто ӿ·з҃·р҃·ѯ҃·в҃·

Запис у рук. Н. Б. бр. 244 л. 95 а. — Катал. Н. Б. 322.

1655.

5678 Тѡго ради рече господь да ес(ть): елико ѿ Вѣлика дне до четврьтаго дьне маїа мѣсеца, толико да боудеть Петрова поста; елико ест недел ѿ месопꙋста до ·м҃· моученика, толико ес(ть) Петрова поста; въ кои дьнь моученици, въ тои дьнь и Петрѡв дьнь. Тако вьсакь знаи, ꙋ лѣт. ӿ·з҃·р҃·ѯ҃·г҃·

Запис у рук. конист. библ. у Н. Саду. — Лет. 196, 35.

[5679] Въ лѣто 7163[1] іануарiа 20-тогъ дана азъ Моисеи іеромонахъ пондохъ съ молитвами светога краля дечанскога, начах путовати по Херцеговинѣ. Богъ мнѣ помощникъ, не боюся человѣка зане созда ме богъ отецъ и господъ нашъ Ї̈исусъ Христосъ.

Запис у рук. ман. Дечана. — Деч. Сп. 40.

[1] Тамо стоји 1763, јамачно место 7163.

*5680 ...глаголема пентако.. азь смѣ[ренїи] Гаврїил патрїарах срькскы ... црькви Благовѣщенїю прѣсветѣи богородице на рекы Тисовице въ селꙋ Шиткꙋвꙋ еже вьздвигох ѿ основанїе, и никим да бꙋдет ѿемлема, да несть.... ни благословено, и да мꙋ бꙋдет прѣчистаа въ дьнь страшнаго пришьствїа Христова. Лѣта ӿ·з҃·р҃·ѯ҃·е҃· а ѿ Христова вьплъщенїа ӿ·а҃·х҃·н҃·е҃· год. мѣсеца ноемврїа ·г҃· дьне въ царьствꙋющем граде Москве.

Запис по дну првих листова у рус. шт. књизи Н. Б. бр. 10.

1656.

5681 Сна кьнгаи прави Исаıа, и приложи го кь манастирь светаго Їωвана[1]. И поче се месеца мартиıа ·а҃· день, сьврьши се месеца маıа ·и҃· день, ка лето седмо тисѹщо сто и шездесето и ·д҃· Исаиıа, Ялекси попь, аминь.
Си еванкгелие прави мастор Їωвань Якωв, господь да прост.

Запис на окову јеванђеља у ман. Рилу. — Спростр. Опис 14.

[1] Рилском.

5682 Изьволенїемь ωтца, и сьпоспешенїемь сына и сьврьшенїемь светаго дѹха, исписа се сїа книга светомѹ ωтцѹ Їωанѹ, пѹстинїи жителю Рильскомѹ при їгѹменнаа Ярсенїа ермонаха, настоıанїем и ктитором Кїпрїана ермонаха, да слѹжи за еговѹ дѹшѹ, и за родителие его, тогда быс(ть) кансарь. Вь лѣто ·з҃·р҃·ѯ҃·д҃·

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 26. Овај је запис саопштен у изводу под бр. 1528 и овим се замењује.

1658.

*5683 Ка лето ·з҃·р҃·ѯ҃·ѕ҃· престави се Никодимь и Дитарь(!) Иωвань богь да (прости).

Запис у ст. штамп. књ. ман. Житомислића. — Исписао г. М. Сперански.

1660.

5684 Да се зна когда азь грѣшнїих Прохωр чатох сїю книгѹ ω китїа лѣто ·з҃·р҃·ѯ҃·и҃·, а ω рождаства Христова ·а҃·х҃·ѯ҃·, и тогда беıа ....(обрезано).
И тогда престави се Кѹракь вь Белиграде.

Запис у рук. (жит. Александра великог) Н. Б. бр. 122. — Катал. Н. Б. 384.

5685 Саї кресть Бѹка Ранковїћа Темишварца, направи се Бѹком дыком ·з҃·р҃·ѯ҃·и҃·

Натпис на крсту у ман. Савине. — Шем. Б. К. 1895, 35.

5686 Вь лѣто ҂з҃р҃ѯ҃д҃ сию книгꙋ, глаголеми ѡхтои, кꙋпи вдова Богдана за дꙋшꙋ своега господара Грꙋнце и за свою дꙋшꙋ да се помине на васакомꙋ сь правими хтитори. И кꙋпи ю ѿ владнке Вихтора ценою срѣбра за ѡсамь арꙋсланиѥ, и приложи є цркви Бакшаньској да слꙋжи докле є Бакшаньске варꙋши и нека се помине и до самьрти и по самрти и ва бꙋдꙋщи векь. И тко ће ѿнимити, да есть прокле(т) ѿ господа бога васедржителя, и ѿ нас грешних да есть проклеть, и да мꙋ бꙋде на сꙋдꙋ божию прѣчиста богородица сꙋпарница без милости. Се бѡ писахь ва васако сахранение и пис. азь грѣшни Христоворь Пивлянинь, мѣсеца ѡктомриѧ ·г҃и· дань на светаго Лꙋкꙋ, ꙋ кꙋћи Секꙋле Кара-Николића. Тꙋ беше сведоци попь Цвиѡ и Никола Наꙋновићь, и Живко тꙋжчиѧ (?= ћурчија) и Прѣдрагь и Тривꙋнь.

Запис у рук. Љубљ. Б. бр. 3. — Извѣстія Петр. Акад. IX, 257.

1662.

5687 Писахь азь Иѡанъ въ лѣто ҂з҃р҃о҃·

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 52.

1664.

*5688 Да се зена каде прииде братъ нашь Сака єръмонахь ва лето ҂з҃р҃о҃в҃·

Запис у ст. штамп. књизи у ман. Житомислићу. — Исписао г. М. Сперански.

1666.

*5689 Да се зна како изаѡкрето сию кнїгꙋ, глаголеми трнѡћь, вь селꙋ Лече, ѡтца моего попа Бꙋкадина ѿ села Драгочва, ꙋ попа Новака. Азь грешни єромонахь Иѡванъ писа, лѣто ҂з҃ и р҃ и о҃ и д҃ месеца маи ·д҃· дьнь.

*5690 Ва то лето би велика смећа ѿ господе и велика велїка во(и?)ска на Маркꙋ (морскꙋ?) краинꙋ, и би керићеть повалени(?) да ї се расїпа млого земле.

*5691 Се писа грешнї ıеръмона Новакъ ва лето ҂з҃ · и ·р҃· и· о҃· и ·д҃·
Ва то лето кисть велика смећа ѿ господе, велики поносїи и велика т8га на рисиıаиь, и малого земле се расипа.

*5692 Престакї се ерьмонахь Герькасїе идеже глаголеце монасти
Черна Река лето ҂з҃· и ·р҃· и ·о҃· и ·д҃· месеца ....авї на десете, вечна ем8 паметь.

Записи у рук. ман. Грачанице. — Исписао г. Ст. Димитријевић.

5693 Сїю книг8 ѡкова їг8мень вь симе наречени Стефань, и
ѡкова Драговичанинь за свою доуш8. Р8коделаць(?) Петарь.
И оковак(?) ·г҃· крста и ·к҃· кандила вь (ле)то ҂з҃·р҃·о҃·д҃· Ѡд рождьства ҂з҃·х҃·ѯ҃·г҃·(?).

Нови препис записа уз рук. Н. Б. бр. 746.

1669.

5694 Да се зне како повезѧ сиа книга, глаго(ле)ми евангелие,
та(?) се за неа ·с҃·(?) аспри, да работи за негова д8ша и за родителе его: Никола, Ѩр'ма, Тодѡра, Грозда, Џоурко, въ лето ҂з҃• тисищо ·р҃·о҃·з҃·

Запис на листу који је уз рук. Н. Б. бр. 131 (псалтир). — Катал. Н. Б. 4.

5695 Месїа истїнныи Їс҃ Христос сынъ вожїи ѿ начела мира
през въсе вѣки людемъ ѿ вога ѡбѣцанныи и ѿ людеи чаемыи и въ послѣднаа времена спасенїа ради човеч'скаго въ мирь посланыи, а ѿ недостоинаго їеромонаха Їоанникїа Галїатовскаго архимандрыты Черниговскаго жидови невьрномоу различнымы знаменїи ѡбразованїи же и пророчьствы ѡ месїи истинномъ написаными и въ Христѣ синоу вожомь испльнюными р8скимъ показанны езыкомъ, ѿ їеромонаха же Сам8ила Бакачича на езыкъ србскїи ѿ р8скаго Светои Ядонскои Горѣ преведенныи, въ лѣто спасенїа ҂а҃·х҃·ѯ҃·ѳ҃·

Натпис рукописа у ман. Житомислићу. — Лет. 168, 21. Гл. З. М. 1901, 51.

1670.

5696 П8ть Маѯыма вь градь Панчево лета ҂з҃·р҃·о҃·и҃·

Запис у штам. поменику А. Б. бр. 61, л. 37. — Гл. XLII, 6.

1672.

5697 Помени господи, рава своего Вучину и Ягелка и Нину, Свилану и Живану.

Другом руком:

5698 Помени, господи, рава божега Стака, Стоїана, Станисава, чеда попу Радївою. Тада беше лето ҂з҃р҃п҃·

Поменї, господи мене грешнога Радивоя.

Помени господи, рава божег Милосава и Саву, Радїча, Нїку, Живану, Нїну Вучїну, Яггелка, Стака, Стоана, Станисава,

Записи у рук. Н. Б. бр. 889. — Катал. Н. Б. 40.

1673.

*5699 Да се зна каде се врати Їѡаникие у свои манастир въ лет(о) ҂з҃р҃п҃а҃·

Запис на зиду у припрати ман. Љубостиње с десне стране западних врата.

1676.

*5700 Пис(а) лѣт(о) ҂з҃р҃п҃д҃·

Запис на свитку молитава и др. у Н. Б. бр. 748.

[5701] Године 1676 неки Илија, раб божи, оправио је и приложио храму св. Ђорђа у Горажду своме оцу Мишљену за душу посни триод из млетачке штампарије Стефана од Скадра.

Запис у старој штамп. књ. у Горажду. — Шем. Хер. Зах. 1890, 261.

1677.

*5702 Сию икону саписа Раду зографъ учїтѣ гри(!) светому по Николи за со вь(!) ҂з҃р҃п҃е҃·

Запис на левој престоној икони у цркви Никољцу у Бијелом Пољу. — — Исписао † Атан. Пејатовић.

1681.

*5703 Да се зна кадѣ разбї царева везира Немацѣ на Бечѹ ва лето ҂з҃р҃п҃д҃·

Запис у ст. штамп. књизи у ман. Крушедолу.

1682.

5704 Да се знае кога се поновы сь храмь светы Никола вь лето ҂з҃р҃ч҃· Поче се месеца июлїа ·г҃·, а сьвршн се месеца їюлїа ·к҃ѕ҃· дьнь. Изменнх'хе все, покровь вьс и греды, тьчию ѡста ѡста(!) дѹварь самь, и поднгоховь елнка могохмо. Настоѧтель бе попь Станиславь ѿ село Комарица, тогда бе ѹ храмь сь. Сь ним бе настоѧтель Маноиль кожѹхар, и прочи настоиници: Бл'каднпь, текаџ, хаџи-Гер'чо, кожѹхар, Мар'ко, мѹиџи, Бошко, абаџи, Стан'чо, тер'зи, Їѡв'ино, терзи, Аврамь кожѹхарь, Бл'ко кожѹхар, и прочи иѹрїници придадоше кои мало кои много, и сьвршн се храмь сь божїемь повеленїемь, да е вьсемь помоџникь.

Запис у рук. Син. Б. у Софији бр. 131. — Спростр. 13

1686.

Види бр. 5710., 5711.

5705 Изволенїем ѡтца и поспешенїем сына и свршенїем светаго дѹха, исписа се сїа кнїга, глаголемы требник, ес(ть) молит'вник, рѹкою меншаго вѣ чловѣцѣх' граматык Дѹш'ко вѣ градѣ Ловеч, вѣ лѣто ѿ сзданїа мира ҂з҃с҃(!)ч҃д҃·, а ѿ рож. Христово 1686 крѹг сльцѹ ·к҃ѕ҃·, крѹг (лѹни) ·в҃г·, фемелїе ·е҃г· епахта ·д҃·, злата чїсло ·е҃г·, прї епископа кѵр Їоаникїа, и протопа(па) Недо. Четете братїе, помоџїю Христовою, ама молю вї се, братїе, и мили се дѣю вѣсѣм поюџїым ил(и) прѣписѹюџїим, аџе бѹдетѣ нечто погрѣшениѡ, ил(и) слепљено, ил(и) неизглавлен'но, исправлѧите, и нас ѡ сем трѹдившїх се благословїте, а не блѣнѣте, и вас вѣсеблагїи богѣ господь да не лїшит царьствїа своего вь бесконѣч'нїе вѣкы, амїн'. Зач. и кьц. телѡс.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 32,

1688.

5706 Сыа книга, глаголюеми шктои, шбнови ег(о) вь летш ҂з҃р҃ч҃з҃ а ѿ вьплыценїа спаса ҂а҃ѱ҃п҃и҃, мѣсеца априлиа к҃а в дьнь Михаило капоноша богати грехом.

Запис у рук. Љубљ. Б. бр. 3. — Извѣст. Петр. Акад. IX, 253.

5707 Сиꙗ книга евагелие ѿ села Прибоевьца попа Кѹзмана, лето ҂з҃р҃ч҃ѕ҃ мѣсеца юниꙗ а҃і дьнъ.

Запис у рук. Н. Б. бр. 648. — Катал. Н. Б. 27.

1690.

*5708 Помени, господи, дѹше рабъ свои: Неда, Стоꙗнъ, Цветко, Калина, Пет'ке, Їшканъ.

Сиꙗ книга еѵгелїе прѣковеза ер'мона Нек'тарїе ѿ село Ложани, а харчь плати Неда Кипровица и за еѵгелїе и за шхтоꙗкь, богъ да ꙗ простит вь царьство небесно, амин. Въ лѣто ҂з҃р҃ч҃и҃

Тогда разби Халилъ паша со воиса Скопъе и Качаник исече скопьска нахиꙗ. Тогда беше тешко зло искапиꙗ сьдщше(?)

Запис у рук. Н. Б. бр. 832.

*5709 Да се зна въ лето ҂з҃р҃ч҃и҃ престави се попъ Радое, ва иночаскомъ чинѹ Рѹвимъ.

Запис на листу у Н. Б.

1686., 1690., 1691.

5710 1686 лето бист глад ѹ Босни; мера пшеница бист 50 шка по аспри 1650, вина шка 2 за шкѹ воска, лѹка биелога шке 2 за шкѹ воска, гра биелога шке 3 за шкѹ воска, меса шка 6 за шкѹ воска, 3 шке пшенице за шкѹ воска.

5711 И то лето ѹзеше Немци Бѹдим ѹ Тѹрака.

5712 1690 бист глад и тежиши ѹ Босни; мера пшенице 50 шка 10 илада аспри, вина шка по 40 аспри, ракие шка 140 аспри, гра шка по 150, аспри, лѹка шка по 130 аспри, репе шка

по 120 аспри, меса ѡка по 150, аспри, сира ѡка по 160 аспри, ıабꙋка ѡка по 120 аспри, меда ѡка по 200 аспри, масла по 600 аспри, пиринча ѡка 150 аспри. И то лето ıадоше лоıа ѡка за свиеће 120 аспри. И то лето ıадоше чловеци пасе месо и коиско и чловеченско ѡна многе нечистиıа.

5713 1691 октѡмрија 14 пороки Инемац Сараево, и многе градове низ Боснꙋ ꙋзеше, и много зла ꙋчиниме и рꙋком (!= Тꙋрком?) и рисганом. И то пред воиском зваше се принцип Євгение.

Записи у рук. Н. Б. бр. 91. — Катал. Н. Б. 376.

1693.

*5714 Сиа книга молавникъ ꙋзе се въ лето ·з̃· тис(ꙋщ)но двесте ·а̃· лето за три ꙋрꙋпа ... пꙋде ѡстозꙋбычскаго(?) ꙋ селꙋ Мирꙋше, и бог да прости.

Запис у рук. Призр. Богосл. — Исписао г. Ст. Димитријевић.

5715 Сиıа книга повеза се, авгоустъ. Въ лето ӿ·з̃·е̃·а̃·, при егоумена хаџи Висарионѡна.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 38.

5716 Да се знае, кога бѣхъ, Євтимїа, екклисарь од манастиръ светы ѡтацъ Їѡанъ Рилъскїи, ва лето ӿ·з̃·е̃·а·
Писа попь Єв҅дитимїа(!)

Запис у рук. Рилском. — Спрост. Опис 7.

1694.

*5717 Да се зна како азъ Василїе, родомъ Дробьнıакь, ѿ села Загоула приложих сїю книгꙋ вь моем ѿчьстви црькви светаго архаггела Михаила и прочих светых бесплътныхь силь, и дадох ю за спасенїе доуше мое и моих родитель и сьродникь, да ю прочитаютъ братїа и многꙋ пользꙋ обрѣщꙋть доушам своим ѿ нее, и да не имать никто ѿнмити ю ѿ црькве светых архїстратига кромѣ запоустенїа, да мꙋ нїе просто ѿ господа бога и ѿ прѣчистыıе богоматере и ѿ светых небесных силь и ѿ менѣ грѣшнаго Василїа. Аще ли кто дрьзнеть и прѣстꙋпить сїе наше заповѣданїе, и ѿнмите сїю книгꙋ ѿ црькве светаго архаггела Михаила, иже ıесть вь ѿчьстви моемь, да ѿнмить

ем8 господь богъ животъ въ скорѣ, и да м8 боудѫть соупарьници на соуд8 божїю светы аггели, и съ мною да соудит се прѣд Христомъ богомъ. Аще ли изволеть братїа Ѿ монастира ком8 дати вънѣ монастира да прочати пользе ради доушевнїе, не боудѣть зато грѣхъ, тъчїю конъчнѣ да не Ѿимит се Ѿ цръкве. — Азъ Басилїе самъ подписах сїе своеѡ р8кою въ лѣто ҂з҃с҃в҃, а Ѿ рождьства Христова ҂а҃х҃ч҃д҃.

Запис у рук. у Фочи. — По препису г. Р. Ј. Јеремића у Н. Б.

*5718 Аз грешни Милош запопих се въ лето ҂з҃с҃в҃, кр8гъ сл8нц8 ·ѕ҃· а л8ни ·л҃·

Запис на листу у Н. Б.

1695.

*5719 Да се зна колико састави иг8мань кур Теѡдосие ·нѕ҃і·(!) пара книга, и ·г҃· ѡдежде Ѿ свиле, а Ѿ земала прво: Инћа Брнегъ, и що би за бащин8 плаће и оуписа ·е҃· илад; и второ, земл8 Б8чков8 даде Б8ѡ и 8зе плаће, и оуписа ·ѕ҃· илад; а Иѡвань ковач с браћомъ оуписа земли под манастиръ Горне[1] Поле, за т8 поће ·д҃· иладе; и паки Петар Боиновићъ с браћом, и Инко Сенићъ даше бащин8 Малинско, землю Елића, и поће плаће и 8писа ·гіг҃·(!) илада ·с҃·, и паки Миливои даде нив8 за илад8 8 Т8шимли, и др8г8 на Малинск8 за илад8 и триста; и паки Радивои и Пеѡ продаше к8л8 и за н8 ѡтиде ·а҃і· илада и ·с҃· аспрьх; Иѡвань Радовићъ даде нив8 на Малинъск8 за иладоу; и земл8 Кр8шък8 даде Дмитар и Иванъ Черновићъ и за н8 поће плате и 8писа ·к҃· мане еданъ д8катъ.

Сїе книге састави храм8 сего светоме аристриг8 Михаил8 зовоми Т8шимл8; богъ да прости.

Да се зна како сїе книге минеи васе ·г҃і· и триходъ варисовац к8пих кур иг8мань їеромонахъ Теѡдосїе са братиамь синовацъ иг8мена кур Ананїе беше Ѿ племена Дробнака, села Милошевића Доне Беле лето ҂з҃с҃г҃·

[1] Ова реч превучена да не вређи црвеним цртама, као што су иницијали.

5720 Бъ тожде лето попали Селим паша Дон8 Бел8 и Мокро, и сташе с(е) ·в҃· паше, и 8зеше двое тащце Ѿ Никшића, и попалише Требес8 и Горне Поле на Никшић8.

5721 Въ тожде лето примише кабри Зелену Габелу.

5722 Паки игумань іерьмонах Теодосие коупи вииалю за три хиладе и ·т·

Записи на штамп. руск. минеју у Сар. Ц. М. — Спом. XXX, 41.

[5723] В лето 1695 обладавшу августеишему императору римскому Леополду, и прогонившу крепкою рукою Турке, и паки разореніе цркви бистъ. По томъ трећа церковъ съ божїею помощїю создана бистъ меншая древеная.

Запис у рук. ман. Бођана. — Лет. 9 (1827. II), 9.

1696.

5724 Писа грѣшни попъ Вїктωръ ермωнах, лѣто ·з҃·с҃·д҃· ѿ рождствω Христово летъ ...

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 51.

[5725] В лето 1696 досели се осамъ кућа с Ваиша, и поправиша домове себи близъ манастыра, измежду белоцрквенскогъ и монастирскогъ хатара, на самои ханти, и узеше белоцрквенское селище запущенное, кое стоитъ на полунощнеи стране.

Запис у рук. ман. Бођана. — Лет. 9 (1827, II), 9.

1697.

*5726 Сїи акадисть писахь ва лѣто ·з҃·с҃·е҃·, месеца апьрила ·е҃· дьнь начехь писати, а савриших ·д҃· дьнь. Богу сїла и слава ва веки векь, аминь.

Запис у рук. у Фочи. — По препису г. Р. Ј. Јеремића у Н. Б.

5727 Азь владика Гаигорие, митрополить рашки шкретохь сию книгу у селу Коничу почто Турци Студеницу разорише те е веше препеш Драгутинь ѿ села Конича, иде е шк(р)етох и узех е к себе ва лето ·з҃· ѱ на на(!) а ѿ рождаства Христова ·а҃· ї ·х҃· ї ·ч҃· ї ·з҃· Тако да се зна каде Турци Студеницу разорише.

Запис у рук. Љубл. Б. бр. 8. — Изв. Петр. Акад. IX, 255.

5728 Сиє книга, глаголеми ѡктоихъ, монастира Грабовца, храмъ светиꙗ архангелъ Михаиль.

Сїа книга ѡхтои монастира Грабовца, въ лѣто ҂з҃с҃е҃, рож. ҂а҃х҃ч҃з҃

Записи у рук. Н. Б. бр. 369. — Катал. Н. Б. 74.

*5729 Сию книгꙋ ѿкꙋпи Сава симичиꙗ ·в҃· гроша, и приложи є ꙋ монастиръ Житомислиħ, бог да га прости, вь лето ҂з҃с҃е҃ мѣсеца маи ·к҃д҃·

Запис у рус. штамп. књизи у ман. Житомислићу. — Исписао г. М. Сперански.

1701.

5730 Въ сїю неделю (пред Божић) прѣстави се попь Стефан, лѣт. ҂з҃с҃і҃·

Запис пишчев у рук. Н. Б. бр. 740. — Катал. Н. Б. 96.

1702.

5731 Пис(а) многогрѣшни попъ Симеѡнъ ермонах ѿъ монастиръ свети ѿцъ Їѡанъ Рилски, и тогда пꙋтова по Разлогъ за ·в҃· годинн, и тогда беше монастиръ .... Їѡань въ лѣто ҂з҃с҃і҃, а ѿ рожства Христова ҂а҃ѱ҃в҃·

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 51.

5732 Сїꙗ книга кꙋпих азь Їѡвань граматикь ѿ попа Младена Малога за ·к҃· пари, въ лѣто ҂з҃с҃і҃, ѿ сьзданїе мїра, а ѿ рож. Христова ҂а҃х҃(!)в҃·

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 18.

5733 Бесто бꙋди когда придоше ѡр҆т҆ци и попови: попъ Їѡванъ, Спасъ ѿ село Белево; Сабо҃ѡр҆т҆къ, Кирчо ѡр҆тkъ, Стаматъ ѡр҆тkъ, Зафиръ ѡр҆тkъ въ монастир҆ Рил҆ски ҂з҃с҃і҃ Iгꙋменъ хаџи Єѵѳїмїа даде сїю книгꙋ имъ да прочатет, паки да ю ꙋ монастиръ донесꙋ с ·п҃· с и ·х҃·ъ

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 80.

5734 Да се знае кога беше Петре та оучеше при даскала ψальтирь. Петре Лазовь, при даскала Христофора, Радашиновъ синь, вь лета ⁎·з҃·с҃·г҃· Євдимиа ерѣмонах.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 36.

1699., 1703.

5735 Ведомо бѫди вьсакомѫ христолюбивомѫ [чи]тателю, азъ грѣшни Парденіа хрⷭ҇и їеромонах бех ѿ места пиротстен Темьнианец, а прием иночьски ѡбразъ въ Светѫю Горѫ .... Васіли Ѯенофь. Потомь же пленъ бистъ по вьсѫдѫ, азъ же прїидох близь Софїа, въ монастир Иліавски(?), и тамо понових елико могох. А прииде кир Їовань Хлѣба(?) кь ми си прoти (прости?) им....кое попове настануше, и азъ же прїидох. Ми же веселихом се вси христиане, а дѫша наша милова веселе се, и та когождо напаıающих медоточних и божьствних словесь и наслаждающа срьдца словес(а?) [као ѫ с]тадѫ овце Христове, въ лет. ⁎·з҃·с҃·з҃· Придох то лето, седехь всѫа(?) ѡскѫ[дань]. И тогда доведох водѫ и направих чешмѫ прѣмо врать црьковни; сьврьших чешмѫ ⁎·з҃·с҃·з҃·(?)

5736 И видох црьквѫ велми се покровь распаль, и призва кметоке, и придадоше и настанѫше, та и црьквѫ понових, и вьсе келие ахъ ....почи... црьквѫ .... а прежде беше слопаром(?), азь же мишлаıах ѫмом, а молитви светаго Геѡргїа съврши се монастиръ въ лѣ. ⁎·з҃·с҃·а҃·г҃· Потом же ... в[ладик]ѫ Анастасїа, при цара сѫлтань Ахмета.

5737 То лето станѫ царь на цара ·в҃· брата, о єдинь Хри..... амин...

Натпис на источном зиду изнутра у ман. св. Ђорђа код Темске. — Исписао г. А. Белић. Овим се замењује бр. 2124 и 2125, где је овај запис наштампан у изводу.

1703—1704.

3738 Смерѣн'нїи Нектаріе, послѣдни пристав'ник и страж архїепискѫпїи Самоков'скые подписах своею рѫкою лѣто ⁎·з҃·с҃·в҃·г҃·

5739 Тожде лѣто приходих у монастир Рилскы, иже почивають мощи светаго отца Іоанна поустинни жителя мѣсеца ок. ·ді· дьнь и задіаконих Діюнисіа, и поставих еж. сьвръшенна свещенника по црковному правилу.

5740 И пакы тож. лета придох у белу неделю, зовомѣ сирнаа седмица, и запопих Доситея и Никиту, мѣсеца ф. ·к·ѕ· при игумена Иоакима.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 36.

1703., 1704.

*5741 Да се зна каде огради Ређепъ паша градъ на Ѡногошу [ва] лето ·з· тисущно ·с· и ·ıа· месеца авъгуста ·д·.... саврѣхиши се.

*5742 Паки до лета узе сазнгђакъ(!) Херъцеговину [до]несе тескере да раздае Ѡ Таре до мора, и паде у Тушимьму уочи васъкрѣсения, ту ноћи ·в· ночи, третию пад[е] у Степана [Мн?]лина сина, у село Косориће, и тамо свободи васкрѣсение. Христане убише пашу и крата му и хаидукъ ..оћу, месеца априла ·ıи·. данъ.[1]

Запис у ст. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

[1] Упор. бр. 2077. 2078 и 2020.

1704.

[5743] Сію книгу приложилъ духовникъ Михаилъ, при игумени Сави іеромонахе лѣта 7212.

Пропустио сам забележити одакле сам преписао овај запис.

5744 Писах многогрѣшни Іовь іеромонах патріар'ховац, лѣт. ҂з·с·г·ı· ок. ·к· дьнъ. Ѡх! горѣ нам грѣшним.

Запис у рук. Њамецког ман. у Молдавији. — Мелк. Тексты, 10; Сборникъ II одѣл. Петр. Акад. за 1904, 714.

5745 Пис(а) многогрѣш'ни Іовъ иеромонах патріарховац, лет. ҂з·с·г·і· року ҂а·ѱ·д· мѣсеца ок. ·к·г· дьнъ. Тожде лет. придох у Свету Гору.

Запис у рук. г. А. И. Јацимирског. — Мелк. Тексты 9.

1705.

*5746 Повѣза сїю книгоу, глаголемо ѱалтирь, многогрѣш'ны попь Радївои роукою, а троудомь Ярьсенїе табанџїа нс' Кремића вь лѣто ҂з҃с҃г҃і҃·

Запис у ст. штамп. књизи у Н. Б. бр. 12.

1706.

5747 Лѣто ҂з҃г҃є҃і҃· прихωдї зде ωсвещенѣиши митропомить Скопскы кγр Яданасїе на поклонюнїе светомꙋ ωцꙋ Рилскомꙋ сь Нехтарїем Самоковскым, при їгꙋмена кγр Никанора, їеклисарха кγр Филарета, мѣсеца сеп. ·к҃в҃· казквω енпγдцви (= подписа Никанор?)

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 26.

1709.

5748 Си ѱалтир хаџи Радωсавь, лета ω битиа ҂з҃с҃з҃і҃, лета ω рождества ҂а҃ѱ҃д҃· месеца септевриа.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 8.

5749 Їгꙋменъ Якимъ, каисарь Захарїа, диимерїа Никита, и Зосимъ їеромонахь. Тогда бѣше даскалъ вь то врѣме Герасимъ їеромонахъ, и азь грѣшнїи Данїиль прїидохъ ω Романїе ω монастирѣ светыи Феодоры оу монастирь светаго ωтца Їωанна Рилскаго, те оучих слово сїе ω даскала Герасима, ког да мꙋ прости съгрѣшенїа, понеже бѣше добрыи ωцъ. Въ лѣто ҂з҃с҃з҃і҃·
Тогда паде вѣликъ снѣгъ, неть педїи и веш'ше.
Простите ме, ωтци светы, що подраскахь здѣ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 38.

1710.

5750 Пишемъ азъ попъ Никита, еромонахъ, къ лето ҂з҃с҃и҃і҃, когда бихъ ефемерна при игꙋмена Якима еромонахъ, и прюисла (при јеклисијарха?) еромонаха Захариа.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 9.

5751 Сїю ψалтїкїю владнке скопскаго кур Аданасїа, лѣто ҂з҃·с҃·и҃·г҃· а ѿ рождаст'во Христово ҂а҃·ψ҃·ї҃·

Запис у рук. Н. Б. бр. 93. — Катал. Н. Б. 101.

1696.—1710.

5752 Калиник[1] милостїю божїею патрїарх срьбски.

Записи у рук. Н. Б. бр. 93. — Катал. Н. Б. 101.

[1] Ваљада је Калиник I?

1711.

*5753 Сїа книга, глаголѣма охтоих, монастира Добриловѣнѣ, повеза се вь лѣтѡ ҂з҃·с҃·д҃·і҃·

Ар'сен'ние, милостию божиею митрополит Херцеговинї сѹщи рѹкою на ҂а҃·ψ҃·о҃·(а?)ї҃· лета, при игѹмѣнѹ кир Өеѡдорѹ.

Сїию книга, глаголѣма хктои, повѣза ю попъ Василие.

Запис у ст. штамп. књизи у Н. Б. бр. 107.

*5754 Ва лето ҂з҃·с҃·ї҃·д҃· Да се зна како изиде Миало Милорадовићъ с Црногорци и Приморци на градъ на Нишиће, и не доби, но побеже, и погибоше мнози.

*5755 И посекоше Тѹрци на вери божои Иѡна Рѹпића ѹ то време; посече га Бали-ага Колашинацъ своиѡмъ рѹкомъ месеца иѹлиа ·л҃· данъ. То писахъ ꙗ попъ Марко Рѹпићъ ѿ рожта Христова ҂а҃·ψ҃·ї҃·а҃·

Запис у ст. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

*5756 Сыа света херетоѵнїа ѡбнови се на 1711 ѹ Карловцы, мѣсеца дек. 20 оу Карловцы на Доунавоу, роукоделисавши грѣшни иером. Ж:::::·:.:ь Баыць.

Запис у рук. Карл. Б. — Исписао г. Ил. Руварац.

1712.

*5757 Да се зна, саи кивотъ кнеза Станише Властелице, сакова Арсение Цьветьковићь ѡдь Бела Пола. Свети бесре.... Да се зна саи кивотъ сакова се месеца марьт ·к҃· дьнь ва лето ҂з҃·с҃·к҃·

Натпис на телохранитељници у ман. Тројици код Плеваља. — Исписао † Атан. Пејатовић.

5758 Сие писание писахъ азъ попъ Никита еромонахъ когда прочитохъ сиа книгѹ, глаголеми Андрианити, рѹкѹю грешнѹю, въ лето ҂з҃с҃ и ҃к҃

Запис у рук. Рилском. — Спрост. Опис 56.

1712., 1713.

*5759 Да се зна каде ѹби време Вѹка Рѹпића ѹ Биелои ва лето ҂з҃с҃к҃а҃ месеца ѡктомрна ҃е҃ данъ.

*5760 Да се зна каде ѹбише Тѹрци попа Вѹка из Требце на права бога месеца(!) марта дань ҃а҃ ѹ неделѹ првѹ поста ва вторникъ ва лето ҂з҃с҃к҃а҃ ѿ рож. Христова ҂а҃ѱ҃і҃г҃ Писахъ на милими ико(д?)ни їимлнисемиддѣъ (= поп Марко Рѹпићъ).

Записи у ст. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1714.

Види бр. 5778.

1715.

5761 Сїю кныгѹ прїлѡжи кѵр Владисав, глаголіеми типикъ, приложи кѵр Владисав оу светаго архаггела оу рилска цркква, да слѹжи за нѥгѡвѹ дѹшѹ. Тогда беше попъ Софронїа їермонах, Владисавлев братъ, и Лазов биюкліа Стефан, а сынови тогда беше їереи попъ Петръ Вїнеџїен Марка оучнѹк. Ѡх! ѡх! велика ти нѹжда беше ѿ проклети агаренъ. Тогда беше сѹлтанъ Ахметъ, те сьбра вѡискѹ на Мѡреа, къ лето ѿ битїа ҂з҃с҃к҃г҃ ѿ рождаства Христово ҂а҃ѱ҃е҃і҃, крѹг слъницоу ҃к҃з҃, крѹг лѹни ҃г҃ епахта ҃е҃ Подписа їереи Петръ рѹкѡю грѣшною, и кои ће ю ѿети ѿ црькве....

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 17.

1718.

5762 Ѡтци и братїе светаа, егда кои прочитаете сїа чѹдеса пресветїе богородице, помените мене грѣшнаго Моисеа їермонаха, писавшаго ихъ. Въ лѣто ҂з҃с҃к҃ѕ҃

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 76.

5763 Сие светое їевангелие м'не попа Марка Бресѣаннна. Писах в лето ѿ вапльщенїа бога слова 1718 ҂а҃ѱ҃и҃ї҃ битїа ҂з҃с҃к҃и҃ мѣсеца сек. к҃д҃ ȣ Брѣсѣȣ.

Запис у рук. Н. Б. бр. 652. — Катал. Н. Б. 26.

1719.

5764 Сїа книга попȣ Стоше ѿ Лȣнжде, въ лѣто ҂з҃с҃к҃з҃, ѿ Христова рождаства ҂а҃ѱ҃д҃ї҃

Запис у рук. Н. Б. бр. 664. — Катал. Н. Б. 51.

1720., 1724., 1725.

5765 Сїе пїсанїе пїсах азъ многогрѣшни Гѣрасимъ дињкѡн въ лѣто ҂а҃ѱ҃к҃ Іс(а)ињ додѣ.

5766 Сие писанїе пишемь азъ многогрѣшьнии Исаињ, слѡко света(го) Иѡана Златооустаго въ лѣто ҂з҃ тїсȣщо с҃л҃в҃

5767 Да се знае кога четах оу таѩ книга, глаголема Маргаритъ, азъ грѣшни еродїѩконъ Сүлывѣстреѩ въ лѣто ҂з҃с҃л҃г҃

Записи у рук. Рилском. — Спрост. Опис 61.

1721.

5768 Да се зна ҂а҃ѱ҃к҃а҃ како доѣе Максим Коснеревац ȣ Режевиѣе косхте госпоѣе испетаго сѣтънахаа(!)

Запис на крсту у м. Режевићу. — Б. Вила 1899, 125.

*5769 ҂а҃ѱ҃к҃а҃ Сиѩ книга, глаголеми ѱалтирь таковани, монастира Лепи Бина, храма введенїѩ ва храмь пресветие богородице.

*5770 И то лето келие поновисмо, вась долни темель, при настоащемь игȣменȣ кир Ѳеѡдосию, и ѿ севера портȣ дигнȣли, и много строшка тогда бисть.

*5771 И то лето бисть Васиlие кансара, и прежде лето Лалиħ;[1] два праведника нџ8 8 грешника спасенια.

Запис у рук. у прив. рукама.

[1] Довде тајном буквицом.

*5772 Сїю светꙋю книгоу, зовом наꙋстица, ѡправише Геѡргїе и Басилїе своим рꙋкодѣлїемъ на слꙋжбꙋ светомꙋ великомꙋченикꙋ Димитрїю, Ремета зовомꙋ, себи за споминанїе молитвен'но, на ҂а҃ѱ҃к҃а҃ оу манастиру Ремети при игꙋменꙋ кир Методї(ю), авг. ·д҃·

Запис у рук. ман. Вел. Ремете.

1722.

5773 Да се знае, когда приходихъ азъ грѣшнїи поп Петръ ѿ Рила оу светаго ѡтца Їѡана. Тогда приходишиї кир хаџи. Їѡаким ѿ Сестримо, негова госпожда кир Џона съ своим зетомъ Станкѡм, и Марко ѿ Белево. И бис(ть) тогда беше игꙋменъ ħесеџи Данилъ и каисаръ п. . . . лъ Григорїе. Тогда беше велика евтинїа жито и вирь(?), въ лѣто ҂з҃с҃л҃а҃ ѡк. при царь Яхмет 8.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 112.

1724.

Види бр. 5766.

1725.

Види бр. 5767.

1725., 1734.

5774 Знати сѣ коуди ег'да приходї ва монастиръ Рилски на поклоненїе светомꙋ ѿцꙋ Їѡан'нꙋ аз послед'ни приставник вѣлицеи црьк'ви патрїархїи срьбскои Ярсенїе Рашковит, ва лето господне ҂а҃ѱ҃к҃е҃ мѣсеца ѡк. ·ѕ҃ı·, и подписах своерꙋчно аз смѣренні Ярсени Пекски.

5775 Азъ господина више писатого рабъ а чедω Симеωн Поповиѣъ мїтрωполїтъ Самωковос. зде прїходи вторї кратъ лета господна ҂а҃ψ҃л҃д҃ дек. ·еі· Поклонїсмо се светомȣ ωтцȣ Іωанȣ и помолїсмо се, да намъ бȣдетъ ходатаи предъ спасителемъ на страшномъ сȣдїщȣ. Симеωн Самоковски рȣкою.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 112, 113.

1730.

5776 Лѣт господне пр҆во тисȣщ҆ное и сѣдмо сотное къ трїдесетим бисть смȣщенїе Тȣр҆ком ȣ Цариградȣ. Али Патрωн нѣк҆то дар҆ба башїї бисть себетѣ подиже кав҆гȣ и подебишѣ се Тȣр҆ци више ѿ ·л҃· хилиада воиска измѣнїше сȣл҆тан Ахмета и възлезе везир҆ же и прочи агалари на срамотȣ проидоше, деи҆деже лишише своего живота поганога. — Герасим їерωмонах и прωтосингел Самокωвскомȣ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 57.

1714., 1730., 1732.

5777 Тропарь новоявленному святому Стефану, родом из Херцеговине, постригомъ монастира Морачи; богоугоднаго житїя держал ся, бѣды и скорби отъ Агарянъ и Латинъ претерпѣвъ много, преставил ся въ лѣто 1730 февруаря 24.

гласъ ·д҃· . . . .

5778 И младенецъ Станко пастирь овцамъ, оугодилъ Богу во сихъ временахъ, преставил ся в҆ лѣто 1714, октоврія 13, возраста своего лѣта 15. Руки его обрѣтают ся в҆ рацѣ святаго Василіа оустрозскаго цѣлы, въ Захолміи близь Добровника въ пещерѣ планинскои.

5779 Ја посѣтилъ та в҆ лѣто 1732. мѣсяца септ. 13.

Запис арх. Партенија. — Шем. Б. К. 1888, 39.

1732.

5780 ҂а҃ѱ҃л҃в҃ сек. ·ві· дьнь когда приде[1] митропωлит самоковски господинь Єфрем и господннь Коласинн Ядanасие.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 58.

[1] У Рил. манастир.

1734.

Види бр. 5775.

1735.

5781 В' летω спасне ҂а҃ѱ҃л҃е҃ мѣсеца нюнїа ·к҃и· приходи чьстнейшии доуховник' кvр Їсаїа Светогорац, савр'шени ка ѱалтиќы разѹма, почто ѹразѹмехωм понеже сїа ѱал'тїкїа ѿ много времена належитъ во нашеи светеишаской 'каѳедры и никим во неи саписана не ωбрете се ѹразѹмети са слаткопенїем такомω выше споменѹти.

Запис у рук. грчком и срп. с нотама. Н. Б. бр. 93. — Катал. Н. Б. 101.

*5782 Сиа книга, глаголемыи мїнеи, монастира Шишатовца, храма пресветїа владичице нашеа богородице рождества ен, идеже и мощнї свѧтагω и праведнаго Стефана Шрилановића почиваютъ, и многаѧ исцѣлениѧ иже со вѣрωю прїиходещих полѹчахѹ, подчерта ю при їгѹменѹ Василию в лѣтω ҂з҃р҃м҃г҃ ѿ рождества по плоти бога слова ҂а҃ѱ҃л҃е҃

Запис у рук. ман. Шишатовца.

5783 В лето господнıе ҂а҃ѱ҃л҃е҃ ωк. ва ·і҃· прїидохом втори крат' ва светѹю и вьсечьстнѹю ωбител Рил'скѹю и поклонıенїе достоиное ωдахом къ прѣподов'них ωтцѹ нашѣмѹ пѹстиножителю Їωанѹ Рил'скомѹ, прї еклисар'хѹ Силивестрїю. Тих' бо днех прѣставил се беше игѹмен их Дионисїе ѹ селѹ Рила, и слѹчаем тамо и погр'бен при цркквы. — Своерѹч'но иж. бж. жл. ар'хїепископ пекскы и васем Ср'ьославеном Бωлгарωм' и васего Їл'лирика патрїархъ смер'кн'ни Ярсенїи четвер'ти.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 113.

1736.

5784 Сїа книга, глаголеми Дамаскинъ, како ю кѹпи мнши Владисовъ за ·с҃· аспри, и приложи ꙗ ѹ светаго оца Николае да слѹжи за негова доуша и очина, въ лето ѿ създанїе мира ҂з҃·с҃·м҃·д҃·. а ѿ рождаство Христово ҂а҃·ѱ҃·л҃·ѕ҃·

Запис у рук. Н. Б. бр. 738. — Катал. Н. Б. 309.

*5785 Въ лето ҂з҃·с҃·м҃·д҃· како проће спахиꙗ Їнѡшаничъки, и рекоше да е ѹзео монастиръ ѹ свои беpатъ, светаго Геѡргиꙗ Ковачевацъ месеца июл. ·к҃е· дьнъ.

Запис у рук. Н. Б. бр. 835.

1737.

Види бр. 5793.

*5786 Въ лето зедмо седмо тисѹщно ·с҃м· и ·е҃· престави се Каленика пати...ра.

Запис у рук. Н. Б. бр. 819.

1738., 1739.

*5787 ҂а҃·ѱ҃·л҃·и҃· мѣсеца сек. почѣ морити люта болестъ чѹма по Пѣки, и помре много благочастивих христиꙗн, ꙗкоже и мои родител престави сѣ ҂а҃·ѱ҃·л҃·д҃· мѣсеца авг. ·к҃·з҃·, бѹди емѹ вѣчна паметъ.

Запис у рук. Н. Б. бр. 827.

1739.

5788 Покезах сїю книгѹ азь многогрѣшнїи попъ Атанасъ Бобошевецъ да слѹжи оу светаго Ѿтца Іѡана за своꙗ дѹша ҂а҃·ѱ҃·л҃·д҃·

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 23.

*5789 Да се зна каде ѡде поп Сава Рѹпиђъ ѹ Донѹ землѹ месеца сектемрна данъ ·ѕ҃· ва лето ҂з҃·с҃·м҃·и҃·

Запис у ст. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1740.

*5790 Сиꙗ кнїга, глаголемї треб҆никъ, ѡбнови се ꙋ светаго Николе оу Нишевач҆ку митрополию, даскалъ, рекоми Павлъ, въ лето ҂з҃.с҃.м҃.и҃. а ѿ рождаства Христова ҂а҃.ѱ҃.л҃.а҃.(!) месеца їаноуриꙗ .л҃а҃. Азъ грешни попъ Недел҆ко.

Запис у рук. Н. Б. бр. 835.

1741.

*5791 Сеꙇ ѡктоп ѡкꙋпи Прїнѣъ и преложи ꙋ црков Добрнѣевскꙋю, храму световаведенскомꙋ, себи за вѣчнꙋю спомен, Живка ꙋсопшїи. И то бысть при митрополитꙋ Николаю Демитревичꙋ ҂а҃.ѱ҃.м҃.а҃. ïꙋнïа .а҃ï. ден ꙋ Итебею.

Запис у рус. шт. књ. у ман. Добрнћеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5792 Сїю светꙋю книгꙋ ѿкупи рабь божїи Їоанъ Стоядиновичъ своим и прочим преставлшїм се мртвых: Веселинꙋ, Чави, Сꙋботи, Димитрїю.

Сия светая книга пендикостарион ...юћe ѿкупи раб божїи Їоанъ Стоядинович .... ҂а҃.ѱ҃.м҃.а҃. мѣсеца іюніа ꙋ го .... храму введеніа пречистыя богородице, ігꙋмне Дїѡн ... принесе се своим трꙋдом.

Запис у рус. штамп. књ. у ман. Добрнћеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1737., 1742.

*5793 ҂з҃.с҃.м҃.е҃. 173д(!) да се зна како бистъ разирица оу тиꙗ времена, а зароби манастиръ светы Геѡргїꙗ, при їгꙋмена Висарнѡна, и братиꙗ: Нифи, Їѡсифа ї Данїла.

*5794 И тоꙗ времена насадехмо лозье на ї негоѵ мѡсть ҂з҃.с҃.н҃. Би манастиръ пꙋсть годїне .г҃.

Запис урезан на дасци у ман. св. Ђорђа код Темске (испод њега славка манастира). — Исписао г. А. Белић.

1742. и позније.

*5795 Сиѥ кож..анна книга летꙋр..... из Витиннце, и даде е емꙋ Васиние, ермона, Пивацъ, за своюю дꙋшꙋ, Богъ да прости, ꙋмкъ неговъ ѡнъ...

Ѿ рожаства на ·ѱ҃·м҃·в҃· лето.
Ѿ битиа ꙁ҃·з҃·с҃·н҃· лето.

Другом руком:

*5796 Сиꙗ книга летꙋгиꙗ попа Ѿкрена ис Кацоевца, дао мꙋ ермона Василиꙗ Пивацъ, дамю своею рꙋкою.

Запис у ст. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1743.

*5797 Сію книгу ѡкупи Їлїа Милошевь ..... и приложи ю ꙋ црков Добрићевскую, храмꙋ световаведенскому, и дадо ю вь рꙋке чнѣишемꙋ оцꙋ Софронію Добрићевскомꙋ аманетно онети ю монастирꙋ на слꙋжбꙋ. И то бы҇стъ при митрополитꙋ тамишварскомъ Николаю Демитрієвичꙋ на 29 1743. Їлїа свещеник Ценеевићъ.

Запис у рус. штамп. књизи у ман Добрићеву, — Исписао г. Л. Нинковић.

1744 и позније.

*5798 Сея светая и доушеполезна книга, зовомая тришд .... ѿкꙋпи Їоан Сербꙋль и приложи храму введе .... пречистыя богородици себѣ за вѣчни спомен, въ лѣто господне ꙁ҃.а҃·ѱ҃·м҃·д҃., месеца ї̈юнія 8-го, при ігꙋмне Дїѡнісіи Бошковичѣ, трꙋдом принесе се здѣ в Добричево чшьнїѣиша ѡца Петроніа проігꙋмена.

*5799 Сиа света книга и божествена, глаголеми манастіра Добричева, ѡбно(ви) рабь божи Ново Васковићъ, и сатвори себи виечни спомен, богь да прости.

Записи у рус шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1744.

*5800 Сиа светая книга, минія міесец феvрваріа приложи рабъ божіи Никола и Роцко Молиђи . . . в манастир Добричево, храмв воведеніа пречистие богородице, себѣ за вечни спомен, в (л)ѣто ҂а҃ѱ҃м҃д҃ месеца іюна, при ігвмне Діѡнисіе Бошковичѣ, и принесе се своім трвдом чинѣнишіи ѡца Петроніи, проігвмне.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5801 Софроніе Добрићевац.

Сію книгв ѡкѵпи Стоян и проложи в црков Добрићевсквю, храмв световаведенскомв, за спомен своих родителеи и братв Геѡргїя, Їаню, Веселина, ѡцв Орїѣкв, матери Маріи. При митрополитв Николаю Демитріевичв 1744 івнія 10, ҂а҃ѱ҃м҃д҃.

Запис у рус. штамп. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5802 Сіи минеи ѿкѵпи Иванъ Босанчиђъ, и приложи в црков Добрићевсквю за спомен своего имена Ивана и Босанкв. 1744 в Итебею івнія 10.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5803 Сїе светое и божественно еѵгеліе Стопѣъ(?) и Іѡаннъ и Величко Мркшића ѡквпиша и преложиша оу црковъ Добрићевачквю, храмв веденїю богоматере, на слвжбв богв и на споменъ свои родителеи; ѡцв Остои и матери .... Мрзанв, Милића, Пеи ... И сіе бысть при државі Маріи Терезіи, и при п. митрополитв Николаю Димитриевичв Темишварскомв и Липовскомв и прочая, месеца івніа ·а҃і· дан ҂а҃ѱ҃м҃д҃ оу Итебею.

Запис у рус. шта. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5804 Сеи минеи ѡквпи Нина Радвловичъ и приложи в црков Добрићевачкв себе за спомен, Нинв и Недв. И то бья при м(итрополит)в) Демитріев .... месеце івнія ·а҃і· ден ҂а҃ѱ҃м҃д҃ — 1744.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5805 Сеи минеи ѡкѹпи Милош Стояновъ и предаде цркви Добричевачкои себе за спомен, Милоша и Марю, месеца iѹнія 22 1744, село Итебеи.

Запис у рус. штамп. књизи у ман Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5806 Сия светая и божественая книга, минея месецъ декемврия, ѿкѹпи ю рабь божїи Веселин Їринтианин(?), житель села Семиклеѹша, идеже естъ канцеларїа кралевска дищрикта Чанадскаго, своим мртвим за дѹшѹ и себѣ живѹ сѹщѹ за оставленїе грехов, въ лѣто ҂а҃ѱ҃м҃д҃. 1744.

Жывых: Веселин, Їана, Ненад, Георгїе; мртвых: Гаvрїлѹ, Плавны, Сѹботи, Аници, Маѯимѹ, Ѹбави, Мїхаїлѹ, Марїю, Марти, Аны, Санды.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5807 Сеи минеи ѿкѹпи Марко Мрнића и приложи ѹ црковь Добрићевскѹю, храмѹ световаведенскомѹ, за спомен своемѹ стрицѹ Сѹб . . . и вечни . . . Предадомо ю ѡцѹ Софронїю да ѿнесет манастирѹ на (с)лѹжбѹ iѹнїа ·а҃і· 1744 ѹ Итебею.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

око 1744.

*5808 Варошъ Семиклеѹш. Сию книгѹ приложи господар Арсо Добрић и брат Махсо ѹ манастир Добрићево, храм ведени пресвети богородици, себе за вечни спомени; живи: Арсо и Махса; ѹсовшїи: Иованѹ, Добри, Дреки, Ели, Жонки, Санди, Сари, Марка, Иосипѹ, Ђѹрћѹ, Сарѹ, Стевана.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1745.

*5809 Сиа книга, глаголемыи мїнеи, мѡнастира Шишатовца, храма пресветїа владичице нашеа богородице

рождства си, идеже и мощїи святагѡ и праведнаго Стефана Щиляншвиħа почиваютъ, и многая исцѣления иже с вѣрѡю прїиходещих полꙋчахꙋ. Подчерта ю при їгꙋменꙋ Василию в лѣто ҂з҃с҃н҃г҃ ѿ рождества по плоти бога слова ҂а҃ѱ҃м҃е҃.

Записи у рук. ман. Шишатовца.

5810 Сия светая и божествена икона, моленїе господа бога и спаса нашего Исоуса Христа госпона протоїерея Божа Милїнка Башвиħ и сина его . . . ка кѵр Алексїна напїса се при храмꙋ въведения пресветые богородице иже въ Добрї(ħ)ѣве многогрѣшною рꙋкою Рафаила Дїмїтрїевїча зографа ѿ богохранїмаго места зовом Рїсна, области дꙋкса венедитскога, лѣт. господнїя ҂а҃ѱ҃м҃е҃. — Ѡ христоимените господие да не почꙋдите възирающе ценꙋ, цена сеи цекина ·ѕ҃ı. Зри, ѡ Христолюбче, да веси колико їе ѡбраза на икони сеи їе числом ,с҃к҃а҃.

Запис на икони у ман. Добриħеву. — Д. Бос. Источник 1901, 350.

*5811 Сию иконꙋ пїсаше ѡбще браħа Селаковиħь Тодорь, Петарь, Їевто себе за здраве и добри напредак, створше себь и родтемь(!) своим вечни помен и приложише ꙋ манастїрь Добриħево, бог да и (п)прости ҂а҃ѱ҃м҃е҃.

Запис на икони у ман. Добриħеву. — Исписао г. Л. Нинковиħ.

5812 Сїи крсть прїложи кѵр . . Лазарь Гавре Милорадовиħ се(бе) за здраве и добри напредакь, богь (да прости?) ҂а҃ѱ҃м҃е҃ ар ф.(?)

Запис на крсту у ман. Добриħеву. — Д. Б. Источ. 1901, 351.

око 1745.

*5813 Сїне светые и божествене иконе богородичина . . . . . арешħела Михаила темлю ħем . . . ь съписаше трꙋдом и платою кѵр попа Божа Мїлївка Баїѡвиħа сꙋ два

своіа сестрића кѵр Арсеніемь Рапковићем и Христом Братвлевићемь . . .

Запис на икони у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5814 Сеї свет . . . ковь ѡбно(в)їх тв . . . . поп Башвіћь ермона . . . зї сеї бог да га простї. Трвдї се о томь Теодорь Зоикь(?), богь да прости . . . .

Натпис на зиду над жртавником у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1747.

*5815 Сія книга, толкованіе еѵгеліе, ѿкупи его господар Димитріе и приложи обители Добрићевв, храмв входь во храм пресветыя богородици, за вѣчны свои спомень, всопшим своим, въ лѣто 1747 месеца іюніа 30-го дна Жывых: Димитріе, Илка; мртвых: Свота, Петра, Лазарь, Іѡанъ.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5816 Сиа книга мене грешнога Ђорђиꙗ Радова Пековића са росгвомъ село Рићани и предиже в варошъ Оногоще, напа Нишнић, ва лето ѿ сатворенна мира ҂з҃.с҃.н҃.е҃., лета ѿ рождаства ҂а҃.ѱ҃.м҃.з҃. месеца сектемвриꙗ .е҃і., и беше ми лета .ѕ҃.

Запис у ст. штамп. књизи у Фочи. — По препису г. J. Jеремића. у Н. Б.

1748.

5817 Да се знае кѡгда пріиде поп Рā съсь дрвжиною своею, маисторъ Златанъ и мнѡгогрѣшни Геѡргїа даскаль, въ лѣто ѿ Христа ҂а҃.ѱ҃.м҃.и҃. ѿ касаба Кар'лово, мѣсеца ѡктом'вріа .д҃і. дьнь.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 58.

[1] У Рил. манастир

1749.

*5818 Сїи мѣ(с)ечнїикъ монастира зовомо Ковилꙗ, храмъ светы архистратигъ Михаила и Гаврїила и светаго ѡца Николаа чꙋдотворца. Подписа ю рꙋкою многогрѣшныхъ їеромонах Арсенїе Троичанинъ въ лѣто по плти бога слова ҂а҃.ѱ҃.м҃.д҃.

Запис у рук. Н. Б. бр 836.

5819 Прїдомо сас г. патрико кѵр Аѳанасиѡм аз смерени и недостоини ер(о)дїаконь Мїхаил, слꙋжїтел егова блаженства во монастїръ Рилски, при егꙋменꙋ кѵр Ѳеѡфанꙋ, частномꙋ и богоразꙋмномꙋ ѿцꙋ и патронꙋ лет(о) 1749 ҂а҃.ѱ҃.м҃.д҃. Бре рꙋкꙋ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 92.

1751.

5820 Да се знае когда приде владика Нишки въ манастир Рилски на светое богоꙗвление, оучини херотоние въ монастире на поставление диꙗкона Ӏѡана ҂а҃.ѱ҃.н҃.а҃. — Смерени игꙋмен Ѳеѡфан ермонах съ братиꙗми монастира Рилскаго.

5821 Да се знае когда Постави їгꙋмꙋи Ѳеѡфан попа Анътима їконом ѿ Петровденъ до светаго оца на негово место да послꙋжи ꙋ манастиръ 1751 ҂а҃.ѱ҃.н҃.а҃.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 68.

1753.

5822 1753-гѡ лѣта написахъ азъ їереи Стефанъ Гаврїловичъ въ Мохолѣ феѵръара 16-го собственою рꙋкою.

Запис пишчев у рук. Н. Б. бр. 189. — Катал. Н. Б. 390.

1755.

5823 Саниса се[1] месеца маи ва недел8 д҃ данъ на 1755.

Запис у рук. Н. Б. бр. 370. — Катал. Н. Б. 369.

[1] Чланак о боју Косовском.

5824 Книга богохранимаго места Сараева. Сїе черта многогрѣшни їеромонах Хрїстїфорь ѿ манастира Житомислића иже во Херцеговини близь Мостара, лѣто господнѣ 1755, мѣсеца авг. 27.

Запис у рук. Сар. Ц. Музеја. — Гл. З. М. 1901, 36.

1750.—1755.

5825 Нека се знаде книга Симе Миликића, пака оу добри часъ исписа први часъ и трети започе.[1]

Запис у рук. Н. Б. бр. 370. — Катал. Н. Б. 369.

[1] Упор. бр. 2992.

1757.

5826 Сию икон8 с. Симеона и с. Саве приложи раб божи Цїетко Лазаревић са своием 8н8ком Рїстом 8 манастир Добрићево, храм8 введенїя .... за здравие и васем8 дом8 вечни помен, плати е ценою гроша і҃ (10?) год. ҂а҃ѱ҃н҃з҃.

Бысть в лѣто 1257(?) а поставен архїепископ серпскимъ въ 1228 год8, а его св...ѣно бысть соженно ѿ бос8рмана Синан... военородно ѿ конѣна Авг8ста кесара... ка... констїн сестрѣ великаго Константїн... го крала серпскаго Симеона Неманеча. Бе.... ѿ оца своего во Адонск8ю Гор8, и бысть монахъ, потом же поставлен бистъ первым ...е мана... рхїепископ константинополски... комъ Ман8иломъ въ лѣто 1220 года. А его свето тѣло препочивало въ светом монастырѣ Милешевои. А нинѣ(?) его светая .... ї на р8ка остала са въ монастирѣ Ипеккомъ

Запис на икони у ман. Добрићеву. — Д. Бос. Источник 1901, 349.

1758.

*5327 Сию книгꙋ прологъ приложи рабь божи Комлень Мишеличь са васемь домомь, и сатвори вечни спомень ꙋ манастир Добрићево, храмꙋ введеније пресветеи богородици . . . Паисеи ермонах Добричевац, ва лето Христово ҂а҃ѱ҃н҃и҃ — 1758.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Пинковић.

1758., 1760. 1762.

5828 Сию книжицꙋ написахъ азъ попъ Ѳеѡдоръ ѿ изводъ гръчьски доуховника Iѡсифа въ лето ҂з҃с҃ѯ҃и҃ лета ѿ Христа ҂а҃ѱ҃ѯ҃ мѣсеца септеврна ·і҃з· Конъцъ и богꙋ слава, аминъ.

5829 Сию книжицꙋ написах азъ попъ Ѳеѡдоръ ѿ Враца ѿ гръчъски изводъ ѿ дꙋховника Iѡсифа вь лето ҂з҃с҃і҃ѕ҃. ҂а҃ѱ҃н҃и҃ Ѳеѡдоръ непотребни ни богꙋ ни чловѣкомъ. Конецъ и богꙋ слава.

5830 Да се знае, како кꙋпи ꙗзъ попъ Кръсто ѿ попа Тодора таꙗ книга за ·ѕ҃· грош вь лето ҂з҃с҃о҃ лета ѿ Христа ҂а҃ѱ҃ѯ҃к҃.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 115.

1759.

*5831 Си книга, глаголѣми минеихи, манастира Арилия ва рече Моравиче, ҂а҃ѱ҃н҃д҃, месеча авгꙋста день 31.

Запис у рук. у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

5832 Притча глаетъ(!) Соломонова, 1759-го Василїе Атићъ.

Запис у рук. (прича о Александру Великом) Н. Б. бр. 411. — Катал. Н. Б. 383.

1660.

Види бр. 5827.

5833 Да се знае код(!) доде архимандрить Герасимъ Девички с Ибраима башомъ и съ дꙋшвъникомъ Петрониемъ, мѣсеца июнїа ·єі· ҂·а҃·ѱ҃·ѯ҃· года.

Запис у рук. Рилском. — Спрост. Опис 114.

*5834 Сия светая книга, глаголемаіа библіа, мне грешнаго раба божиа Димитриа Петра Милꙋтиновића, и кꙋпи на ползꙋ дꙋши своеіа од господина Лазара Плавковића Сараилие ꙋ градꙋ Венеци на 1760 отомра 5.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

5835 Да се знае кѡга прочитахь многѡгрешни и недѡстѡини Младенъ ҂·з҃·с҃·ѯ҃·и҃·, книги, глаголеми Ефремъ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 60.

5836 Да се знае кѡга седѡхъ азъ Младенъ на Ѡрлица ·г҃· година. ҂·з҃·с҃·ѯ҃·и҃

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 7.

1761.

*5837 Сиіа книга, глаголема Театронъ, приложи Христов раб свещеноереіи Божо Милинковић Башвичъ ва монастиръ зово(м) Добричево, еже естъ храмъ введеніе, близъ Требина, на слꙋжбꙋ . . . а аще би тко отемиль о свете цркве, да мꙋ е сꙋпарница богородица н(а) второмꙋ пришествию господа нашего Іисꙋса Христа; месеца іюлиіа ·г҃· ва Сараевие 1761 лета ҂·а҃·ѱ҃·ѯ҃·а҃· И ворꙋчи е оцꙋ Филадею ермона Добричевцꙋ Стефановичꙋ, сихъ речꙋ . . . . гвер . . . аривꙋ одъ племена Гатаіскога, наие Црничке. Трꙋдивши се обрете книгꙋ сию и село . . . и се . . . жбе седи и подписа рꙋкою грешною, іюниіа ·г҃·

ва Сараево, и бихъ началникъ, да с цркве ваведонске г.г. . . . ҂а҃ѱ҃ѯ҃а. Х(аџи) Филодеи, рꙋкою своею.

Запис у рус. штамп. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

5838 Сиꙗ книга, глаголема Андрианѣти, ҂а҃ѱ҃ѯ҃и҃ Серафим їеромонахъ писахъ егда ꙗ прочатохъ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис. 56.

1762.

Види бр. 5830.

*5839 Сий дискосъ сотрꙋживъ їеромонахъ Гедеонъ, началникъ приходꙋ, слꙋпа 1762 года.

Натпис на дискосу у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1763.

5840 Соверши сѧ сеи епитом божїею помощїю лѣта ҂а҃ѱ҃ѯ҃г҃ мѣсѧца септем. ·д҃· денъ. Преписа Їшанъ Костич. Сїе прочитающи молите ся за трꙋдившаго ся ко господу.

5841 Сїя книжица, зовомая епитонъ, мнѣ грѣшна Нестора Цвенча, бивателя в рѣшинарѣ(?) у Ерьделъ, дарова мнѣ Їшан Кончъ(!) сїи книжъкꙋ, магистеръ козаръски у Столъномъ Белиграду 1763 года.

Запис у рук. Н. Б. бр. 142. — Катал. Н. Б. 389.

*5842 Димитрие Паштровикъ ҂а҃ѱ҃ѯ҃г҃ мѣсеца . .

Запис у рук. Н. Б. бр. 827.

*5843 Їкона їереа Їшана Гаговића Пивца. ҂а҃ѱ҃ѯ҃г҃.

Запис на икони у Зворнику у прив. рукама. — Исписао г. Зах. Поповић.

1764., 1765.

*5844 Лѣта ҂а҃ѱ҃ѯ҃д҃ посналкисмо велики рибнякъ ниже баще.

*5845 И в то лѣто глад бистъ и віно по три форин. Сіе черта во иноцѣ грѣшни Аарон.

*5846 Лѣто ҂а҃ѱ҃ѯ҃д҃. мѣсеца авг. 21 доправисмо ханбаръ изнова ниже манастира. Маистори быше Сараилїе. И в' то время бистъ архиман. Никифор, и православни епископъ Іѡсифивъ Стоянович. Черта бреное рѹкою убоги чернецъ Аарон єромонах.

*5847 И того лѣта направисмо у церквѹ столове ѡпомасмо(!) при томже епископе 765 ҂а҃ѱ҃ѯ҃є҃.

Запис у рук. негда Лепавинском.

1765.

*5848 Сію книжкѹ, зовомѹю празничнїи минеи, приложи Ї̓ѡань Стефанович в монасти(р) Добричево, во храмь светававеденскїи іеромонахѹ Висарищнѹ Добричевцѹ Стефановићѹ за вѣчнїи спомень ценою за пет гроша 1765. года.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5849 Сіи крстъ прїложи Лазарь Гавре Милорадовићъ себе за здраве себе и добри на(п)редакь, богь да (п)ростиі. ҂а҃ѱ҃ѯ҃є҃.

Натпис на крсту у томпу ман. Добрићева. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5850 Знати се когда придо азъ грешни иереи Филипъ Любишки ва село Богошевце ҂а҃ѱ҃ѯ҃є҃.

Запис у рук. Н. Б. бр. 796.

1765., 1768., 1778.

5851 Извѣстно бѹди всѣм прочитающым сїе егда доидѡше харамыи и дважди ѡпленише манастирѹ Рылски. Первїи крат в' лѣто ѿ созданїа мира ҂з҃с҃о҃к҃ ѿ рождества

же по плоти бога слова ҂·а҃·ѱ҃·ѯ҃·є҃· 1765. И тогда бисть ігѹмень кѵр Клешпа їеромонах и еклисиархъ їеродїакон Іакѡвъ.

5852 И втори крат же паки ѡпленише в' лѣто ҂·а҃·ѱ҃·ѯ҃.и҃.

5853 Въ тождե лѣто бысть раз'мирица вѣлика, воеваше проклѧти агарѧни на Москова. Сїѧ азъ Ѳеодосїи їеродїакон рѹкою, Рыльцъ.

5854 Въ лѣто ѿ Христа ҂·а҃·ѱ҃·о҃·и҃· мѣсеца авгѹста ·ѕ҃і· денъ ѡсвитающѹ четвертке третыи пѧть ѡплѣниха светыи манастиръ проклѣтыи Арнаѹты ·л҃· дѹши и изгориха до ѡснованїѧ все зданїе кромѣ пирга и црькве. Тогда бѣше горѣ и оувы! во врѣмѧ и царства агарѧскаго солтанъ Хамида 1778 подписах азь грѣшныи .... и пѣвецъ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 114.

1766.

*5855 Боже, во имѣ твѡе иска се зна какѡ доће Лазѡ Дѹкичъ ради свое ѡчевин(е) ѹ Саmоборъ 1766, месеца марта дань 30, и наће свѡе амиће: первога Тешѹ, дрѹгога Ста(н)ишѹ, тречега Мичѹ, четвертога Тривка, и казаше мѹ по дѹши нѣговѹ ѡчевинѹ. И тѹ би шантъ божи первѡ Кѹзманъ Слепчевичъ, и писа тай темесѹчъ своѡмъ грешницомъ рѹкомъ и Гашо Поповичъ и Симо Шаровичъ и Томѡ Шаровичъ и Стѣпанъ Дабовичъ. И тѹ би попъ Лѹка Зимоничъ изъ Гареве и Ћѹрѡ Слепчевичъ изъ Самобора. И ѹзеше мѹ амиће землѹ под кесимъ, да мѹ даю кесимъ по своѡи дѹши како мѹ може дочи.

Запис у „тевтеру" г. Зах. Поповића у Зворнику; по његову препису.

*5856 Сыѧ кнїга, глаголемы ѡктѡих ѡсмогласникъ Дечански. ҂·а҃·ѱ҃·ѯ҃·ѕ҃·

Запис у рук. Н. Б. бр. 801.

*5857 [Моле?]ніе раба божїега ѳоми ≠.а҃.ѱ҃.ꙁ҃.ѕ҃.
ѳеѿдоръ сїа . . . . Пївац.

Запис на икони у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1766., 1775., и позније.

5858 Въ лето ≠.а҃.ѱ҃.ѯ҃.ѕ҃. мѣсеца априлїа .і҃., поп ѳешдоръ ѿ градъ Враца.

5859 Съвръшихъ сиꙗ книгꙋ ꙋ градъ Видинъ. И самъ виждꙋ како несамъ искꙋсанъ ꙋ книжное ꙋчение ни писание, ꙋчихъ се, и много речи имат неисправлени, и вънешни мꙋдръсци бꙋдꙋтъ мръзети на мое писание, нъ и азъ самъ вижду како тако естъ, нъ паки имамъ ꙋтешение . . . . (цитат Јов. Лествичника о смирености) . . . . тиа речи и мене ꙋтешиша, понеже не ѿ гръдина и високоꙋмие писахь, нъ ѿ книголюбие писахъ. Въ лето ≠.а҃.ѱ҃.о҃.е҃. мѣсеца априлїа .д҃.і҃. Попъ ѳешдоръ непотребни ни богꙋ ни чловѣкомъ, ꙗкоже рече се, да не презрите единаго ѿ мали сих.

Исписахъ сию книгꙋ ѿ изводъ доуховника Ишсифа ꙋ Видинъ, и много врѣме ѿставихъ догде ю исписахъ. Прежде пишехъ безъ шчила, беше лесно, а сега не могꙋ, но със шчила писꙋю, и многꙋ ми е трꙋдъ, но богъ да заплатитъ трꙋдъ и писꙋщагш чътꙋщаго.

Другом руком:

5860 Возрѣх в сїю бысернꙋю книгꙋ и оусладих сѧ ꙃѣлш, тѣмже и похвалꙗю сегш блаженнаго трудолюбца папа кѵр̓ ѳеодора, аще и неꙋкъ, обаче ревнител божественых писанїи, и заплатих семꙋ трꙋдолюбцꙋ трегꙋбꙋю мздꙋ. Христос богъ нашъ емꙋже слава и поклоненїе бꙋди и ѿ нас грѣшных во вѣкы, аминь.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 62.

1767.

*5861 1767. септембра 28 8 Крȣшедолȣ. Азь грешних протосингель Мелетіе Требинаць кȣпи книги сія, светое іеѵгеліе и апостолъ, ȣ іеромонаха оца ачи Никодима Крȣшедолца под Врȣшкомъ за три дȣката, и пентикостарь за петь форинти.

Запис у рус. шт. књизи у цркви Покрова Богородичина на Моску. — Исписао г. Л. Никовић.

*5862 Шбнови се сеи ѥѯтрактъ ѿ житиѧ свѧтаго Стефана в лето 1767.

Запис на крају житија св. Ст. Штиљановића на дасци у ман. Шишатовцу.

1767., 1768., 1769., 1773.

5863 Списа се сїѧ книжица во светыи обитель Рылскїи мнѣ Никифѡром монахѡм Грѣкѡмь в лѣто 1773.

5864 Менши въ монасехъ Никифѡръ грѣшнїи рȣкою ҂а҃ѱ҃ѯ҃з҃ мѣсеца авгȣста л҃а҃ день.

5865 Написа (с)ѧ сїѧ книжица во светыи ѡбитель Рылскы въ лѣто ѿ Христа ҂а҃ѱ҃ѯ҃и҃ мѣсеца маїа к҃и҃ пре игȣмена Клешпа їеромонаха рȣкою многогрѣшнаго Никифѡра монаха Грька.

5866 Исписа сѧ сїѧ книжица въ лѣта ѿ Адама ҂з҃с҃о҃ѕ҃ ѿ рождества же по плоти бога слова ҂а҃ѱ҃ѯ҃д҃ мѣсеца ѡктомврїѧ г҃ денъ.

5867 Сїѧ книжица Ӏѡкова їеромонаха . . . Купихъ ѧ ѿ Никыфора монаха въ лѣто ҂а҃ѱ҃ѯ҃д҃.

Записи у рук. Рилском. — Спростр. Опис 33.

1768.

Види бр. 5852. и 5865.

*5868 Приложи Михат Вълканов монастирꙋ Добрићево г. монахꙋ Висаришнꙋ Стефановићꙋ на 1768.

Запис на котлу у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Никовић.

1768., 1769.

5869 Сїа книга, глаголемою лѣствицꙋ, аз грѣшни Ї҆ѡасафъ на(ре)чени въ светꙋю Исаїа въ светꙋю схимꙋ, дадох гропъ за повезїа въ лѣто ѿ рождества бога слова ҂а҃ѱ҃ѯ҃и҃. Да никтоже дерзнетъ при животе моем да ю оузмет, да не има прощенїе ѿ бога и ѿ нас грѣшних, во вѣки, аминь.

5870 Сїа книжка, глаголемою лествицꙋ, Ї҆ѡсафа, нареченїи Исаїа їеросхимонахъ, лѣто ҂а҃ѱ҃ѯ҃д҃.

Записи у рук. Рилском. — Спростр. Опис 63.

1769.

Види бр. 5866., 5867.

5871 Въ предрѣченное лѣто ҂а҃ѱ҃ѯ҃д҃. бысть некое чꙋдное ѩвленїе на небеси ѕвѣзда изыдѣ въ ·г҃· дѣнъ авгꙋста мѣсеца и ѩвлѧше зарꙋ въ долготꙋ ѩкѡ ·г҃· сажена, и не бѣ до толъ свѣтленша, но бѣ ѩкоже прочїи ѕвѣздицы.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 113.

1761.—1769.

*5872 Сие петихльебнице монастира Добричева, храма световаведенскаго, сакова їермоах Висаришнъ Стефановичъ лѣта ҂а҃ѱ҃ѯ҃. . делорꙋкац Панто.

Запис на петихлебници у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Никовић.

1770.

5873 Изволенїемъ ѡтца и с'поспешенїемъ сына и совершенїемъ светагѡ дꙋха, преписахъ из' старих рꙋкописних книгахъ сеи чеснїи параклисъ светомꙋ ѡтцꙋ Ӏѡаннꙋ пꙋстиножителю Рылскомꙋ азь смиренныи митрополитъ дабробосанскїи Серафимъ въ лѣто ҂а҃ѱ҃о҃ мѣсеца сеп. з҃, и приложих егѡ въ црькви да слꙋжит за мою дꙋшꙋ грѣшнꙋю. Аще бꙋдет гдѣ погрѣшенѡ, молю исправите, и насъ на светых молитвах помѧните, и да нее просто кои егѡ извадит из црькви.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис. 28.

око 1770.

*5874 Боже, во имя твое нека се зна щѡ има земле Поповича ꙋ Са(мо)бꙋрꙋ Кꙋюнћича. Первѡ кꙋћ(а) на Челини, под номъ по долине, и Багича Иѡанина дѡлина, и пѡ Окрꙋглѡга дола, и по Граица, и под Гредомъ долина, и по Дꙋбокога дола, и Плитки дѡ, и кꙋпꙋсище, и долина кѡд Ждриела, и дѡлина виждꙋ(!) Бокача дола, и Кравлачичъ Андриашевъ до, и ꙋ не ꙋ 3-че псе, и под Возкѡмъ(?) ѡкряїакъ, и нивица до Ѡмећине, и Ѡмећина на Чачама, и била мꙋ поята, и по Чаче, и по окраика ѡкѡ Чаче, и нива за Баромъ, и Стермница ꙋ Дѡнниемъ Стермницама, и по Прекаче, и Мала Поберница, и Нетечъ, и Гнинии дѡ, па Вꙋкѡвои бари код Терна Барица, и по Лисичине, и по Пискавице, и (ба)ра ꙋ Доловіма, и Езерѡ крꙋиищ, и Прибрапакъ и Ѡперакъ под гд. кѡмъ(?) главицѡмъ, и на Челини Лꙋчина.

Запис у „тевтеру" г. Зах. Поповића у Зворнику; по његову препису.

1771.

*5875 .... и дꙋшеполезная книга акадиста, їеромонаха и дꙋховник Фꙋсар... Добрићевца, лѣта ҂а҃ѱ҃о҃а҃ — 1771.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1772.

Види бр. 5882.

*5876 На 1772 ianюрiя 8 Сараев8. Сiю книг8 приложи грешни рабь божи Ишванъ, синъ Тодора Селака, ва рамь ва свето введенiе 8 Добричево за свои спомень и за свою д8шю.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

5877 Сиа канишникъ светом(8) и преподобном8 штц8 нашем8 Їшан8 списанъ оу Светыа Гори Атонскиа киръ Никанор8 ѿ рождества же по плоти бога слова 1772.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 27.

5878 Знаиш б8ди когда егда беше їг8мен Герасимъ 1772.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 47.

1773.

*5879 Сiю книг8, сиреч толкованiе ишвангелског, приложи рабь божи Їшанъ Радивоевићъ ко светои обители Добрићев8, храмъ светаго введениа, 1773, априла 23, 8 Сараев8.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5880 Сiю тевсiю приложи Михаилъ Нииколич светои обители Добричев8, храмъ введения, потр8дивши се їеромонах Висаришнъ во тоиже лето на 1773 сектенврия 16.

Запис на тепсији у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1774.

*5881 Сие аван приложи Ишво Селакович на 1774 т. 8 манастир Добрићево.

Запис на авану у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1775.

Види бр. 5859.

1772., 1775.

*5882 Сиа светаи и божествении книга, глаголемана правила молебнана свети сирбские просветитела, приложи е Христовь рабь божи Іово, синь Тодора Селаковича, ва манастирь Добричево, ва рамь световаведениа ѡбители, за свое здравле и за свою дѹшѹ и своемь родителима. И кои продо или смакао истѹ из исте цирква, или из манастира да ие проклеть ѡд господа бога и пречисте его матере, и ѡд исте цирква. И приложи на 1772 миесеца анѹриа на 12. Подписа азь многогрешни иеромонах Стефань Добричевац, глаголеми Пантовичъ, синь исте свете матере цирква на 1775 миесеца иѹлиа 25.

Запис у рус. шт. књ. у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1777.

*5883 Сиіа светаніа и божественаніа книга, глаголеманіа прологъ, монастира Добрићева, храма ведениіа богородици, подписа азъ многогрешны иеромонах Стефан, постригжи . . . исте свете обители, родом Коіовићъ из Требина, на ҂а҃·ѱ҃·о҃·з҃· миесеца му(?).

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1778.

Види бр. 5854.

5884 Прѣстави се Неѡфитъ владика самоковскіи въ лѣто ҂а҃·ѱ҃·о҃·и҃· мѣсеца априліи .ѕі҃. день.

Запис у рук. Рилском. — Сироспр. Опис 68.

5885 Ѡплѣни сѧ и изгориха манастиръ светагѡ отца нашего Ї̈ѡанна въ лѣто ѿ Христа ҂а҃ѱ҃о҃и҃ мѣсеца авгȣста ·ѕ҃ı· день четвертокъ оу самнȣвание. Ѳеодосїи грѣшнїи и пѣвецъ.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 29.

*5886 На 3 марта 1778 ȣ Добриħевȣ манастирȣ, Ерцеговина. Само нека се зна колико има манастира ȣ Москви :130: сто и тридес хиљада що іе на писмȣ великие циркава :150: сто и педесет хиљада. Пред царскимъ двором имади ȣ двие циркве позлаħене, на едной има :18: трȣла позлаħени, а на дрȣгой :15: петнес; на саборной циркви 8 кȣбета позлаħени, на св. Ї̈ованȣ :1: едно кȣбе позлаħено. И тȣ има царево зноно шесь :6: шезака широко, :4: четири педи ȣскамȣ(?) дебело :120: сто и дваес лȣди за коноп тегле. Двести ħетерес хиљада воске царева врата ħȣваіȣ. Има мостъ на води Москви, има на немȣ дȣħана ħемерли :120: сто и двадес од камена и од дирвета. :8: осам стотина има болара, :70: седамдесет хиљада ȣ свакога ханџалиіера. По хиљадȣ ханџалира има манастир пресвета Троица. Има та манастир :7: седам хиљада поповина, и ȣ тиіем поповинама :80: осамдесет хиљада воске: четрдесет хиљада ħȣва манастир, а четрдесет хиљада иде царȣ на воскȣ. Има седам галиіа манастирские що тргȣіе за манастир. Има ȣ Киіевȣ св. апостол Андриіа, има ȣ немȣ триста светаца целокȣп(н)ие. На Црноме Морȣ има манастир св. Арандиіо, има ȣ немȣ калȣħера :5: пет хиљада. :5: пет хиљада ȣ Новом градȣ :4: четири хиљаде калȣħера, ȣ девеħȣ манастирȣ :6: шесь хиљада калȣħерица све дивоіака.

Запис у рус. штамп. књизи у ман. Добриħеву. — Исписао г. Ј. Никовиħ.

1779.

*5887 Сию светою и доушеполезною книгȣ, глаголеми Камень верпь, приложи раба божя Міліца, Аħи-Дмитро-

вица ѿ предела Сараева ȣ светі монастір Добрићево, храмь введеніе пресвете владичице нашеа богородице и присно дѣве Марие. Списа се ȣ Сараевȣ на 1779.

Записи у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5888 Книгȣ, глаголеми поȣченіе Ефрема Сирянина, приложи Христȣ раб божи Їѡванъ Радивоевићъ, ѿ предела Сараева, ȣ свети монастирь М. Добрићево, храмь введение пресветие владићице наше богородице, при реце Тмȣши, за свои вечни спомень. Годата прести(?) на 1779 Рȣкою ермонах Моисие Добричевацъ трȣдивши са.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1781.

*5889 Знано бȣ кадъ слȣжи архиереи киръ Иѡаникие призренски ȣ свети монастиръ месеца июла 1, 1781 со попа Милоша и ђакона.

Запис у олтару цркве св. Врачева у селу Зочишту. — Исписао г. Ст. Димитријевић.

*5890 Сиа светаіа і божественаїа книга, глаголемаїа миесословь, мне Томе Баїовића, и приложи е ȣ манастир Добрићево їеромонахȣ Стефанȣ, постриженикȣ исте вишерећене ѡбители, за свои вечни спомень. И ко би е из исте цирквe смакао, да не проклет ѿ господа бога (и) исте свете цирквe. На 25 неомврна 1781, ва Сараевие.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1782.

*5891 Сию книгȣ Добрићевацъ Захарие ѡбнови, дѣяни апостолъ, 1782.

Сію светою книгȣ, деіани свети апостолъ, ѿбнови иеромонах Захарие Добриħевацъ Пaресжанинъ ценою гроша 2 и по. 1782.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добриħеву. — Исписао г. Л. Нинковиħ.

око 1782.

*5892 Сия светая і божественая книга ермонаха Захариа Добричевца.

Запис у рус. шт. књизи у ман. Добриħеву. — Исписао г. Л. Нинковиħ.

*5893 Сія светая божественная книга, Дамаскина, іеромонаха Захарія Добриħевца, подписа Перо дакъ, Захарин сестрич ȣ Сара(јеву).

Запис у рук. ман. Добриħева. — Исписао г. Л. Нинковиħ.

1785.

*5894 Сию святȣю и божественȣю к҆ныгȣ, зовшми їр҆мологъ, приложи раба божїя баба Рȣжица у святы монастиръ Рыбницȣ за свой вѣч҆ны споменъ, Богъ да просты. 1785, мар҆та 8-гѡ.

Запис у књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповиħ.

1786.

*5895 Сия светаа дȣшеползная книга мнѣ грешномъ свещеноиерею Саве Живковича ѿ места Призрена, подвеза и саписа[1] на лѣта 1786 марта 27.

Запис у рук. Н. Б. бр. 827.

[1] Записао запис, рукопис је ранији.

1789.

5896 Исписа сѧ въ лѣто ҂з҃.а҃.ѱ҃.п҃.д҃. маіа 10, поп Ѩнікіем.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 27.

1790.

5897 Сїю дꙋшеполезнꙋю книгꙋ собрах аз Іѡаникїа їеромонах и повезах, но нес(тъ) с҆ начала, понеже в небреженїе пометаема бѣ, ꙗко ѿ старих рꙋкописни, неискꙋсна в правописанїѧ, и не брежехꙋ ѡ неи. Аз же поелико ѡбретох и прочтах и разсꙋдих быти ѕѣло дꙋшеполѣзна и есть, аще и старописна, и изгꙋбили сѧ тетрадїи, и все в҆ редъ не обрѣтох да положꙋ, положих же ꙗко же ѡбрѣтох, и переплетих еѧ рꙋкою моею в҆ лѣто 1790, да чтꙋщїи в нею помѧнет и мене грешнаго.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 51.

5898 Сеи отечникъ монастира Рылскаго, да никтоже себе возметъ егѡ под клетвою. Серафим Дабробосанскїи 1790-го года.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 51.

1791.

5899 Знано бꙋди кога се започе велика ваталїѧ (баталија?) Тꙋрчинъ сосъ Моск(о)ва; тогава беше велика размирица и скꙋпотиѧ 1791 ҂.а҃.ѱ҃.ч҃.а҃.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 83.

1795.

*5900 Сїю святꙋю книгꙋ, зовомꙋ октоикъ, ѿкꙋпи рабъ божїи Михаило Марковичъ ѿ села Бранковина, себѣ вѣчни споменъ и братꙋ Гаврїилꙋ, синꙋ Дамянꙋ, Кꙋзманꙋ и прочимъ домашнимъ. И кои би священникъ или дїаконъ или пѣвецъ ѿнеѡ церкве бранковичке, храма святыхъ силъ Михаила и Гаврила и прочихъ, проклетъ да бꙋдетъ якоже Анна и Каїафа. Мѣсеца септемвра 12, 1795-г

лѣта. Прежде речени Михаилъ даде за сїю книгȣ 16 гроша. Подписа П:ма С., да воздасть емȣ ѡ господа милость сторицею.

Запис у рус. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Захарија Поповић.

1796.

5901 Сія исторія ѡ сербскихъ царѣ и кралѣ, юже преписахъ дякъ Николае Глигоревичъ из села Белотича, тѣмже .... (види бр. 3628) ... Ѿ рожства Христова ҂а҃ѱ҃ч҃ѕ҃. лѣта господкя, мѣсеца марта ·з҃· дне у селȣ Белотичȣ, надстоаніемъ протоереемъ Геѡргіемъ Беричемъ. Конецъ.

Запис у рук. Рум. Академије у Букурешту. — Сборникъ II одѣл. Петр. Акад. за 1904, 212.

*5903 Сия божественая книга, глаголемая (пролог) ѿкȣпию рабъ .... Никола Ивановъ Иванȣ, Полекси и Петко ȣсопшихъ за вѣчни споменъ, богъ да прости. Цѣна 10 гроша; лета 1796 месеца септ. 8 денъ, понеделника.

Запис на прологу у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1796., 1808.

*5903 Сия божественая книга, глаголемая прологъ, ѿкȣпи рабъ божи Петакъ Симеѡновичи из села Мезграя Стеванȣ, Кирко, Лȣки, Или҆ци (Илинци?) за вѣчни спомен, цѣна 10 гроша, при свои дȣши, месеца мая 20, 1796.

*5904 И паки из робства ѡдкȣпї ю Стефанъ Ї҆лићъ, и приложи ю ȣ митрополию зворничкȣ, 1808 декемра 12.

Записи у рус. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1797.

5905 Лѣто же господне ҂а҃ѱ҃ч҃з҃· воста нѣкіи подобен вишереченомȣ Патрѡнѣ,[1] имѣнем҆ Осман҆ прозваніем Па-

сваит ѿ град Видин, и многое множество собрал и двиг сѧ бранїю воюѧ, даже и до Срѣдца града прїиде.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 58.

[1] Види бр. 5776.

5906 Да се знае кога беше попь Кїпрїѧнь ѿ Кратово вїлаеть, ѿ село Лесново, Їванов сынь, како прїде, покалѹгерї се ѹ манастїрь Рїльскї, лето ҂.а҃.ѱ҃.ч҃.з҃.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 11.

1797., 1298.

5907 Андима пригѹмена (проигоумена, или: при игумана?) ѹченикъ 1798, аще ктѡ имать егѡ посвоити, илї оукрасти, да мѹ е соперникь светы ѡтець на ѡнꙁи светъ ҂.а҃.ѱ҃.ч҃.з҃.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 47.

1798.

5908 Егди беше истезание ѿ вселенски патрихарь ради манастирь Рилски 1798.

Запис у рук. Рилском. — Спростр. Опис 47.

1801.

*5909 Сї чивть скова раба божа Елисавета, дещеръ ї аћи Їова Вѹковича, сѹпрѹга Риста Селака на 1801 ѹ намастир Дричево, богъ да прости.

Натпис на ћивоту у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Ниниковић.

1802., 1805.

*5910 Сеи божиа, їменомъ нови заветъ, тасметна ѡстишие вашоши(!) Зворника на їладѹ ї ѡсамъ стотина ї нетво лето.

*5911 Назначена їюлїа 22-º 1802 в҆ богоспасаемои епархїи Зворничкои в҆ общемъ градѣ Зворницѣ, собственою р8кою їеродїакѡна Мѡѵсеа Радовановича, постриженика общежителнаго манастыря Фенека.

Запис у рус. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1806.

*5912 1806(?) Ведомо б8ди всакам8 с8д8 и правди каде прифати Шиакъ Сѣниц8 и Пещеръ и попали Пазаръ и ѡстави и Сѣниц8 и Пазаръ.

*5913 И то лето ѿметн8 се Васоевићъ и Хасъ, и доидоше Шиаци 8 Васоевиће, похараше Бихоръ, и попалише Васоевићи и Хашани и ѡстали Брђани.

Запис на листу у Н. Б.

1808.

Види бр. 5904.

*5914 Сию книг8 ѿк8пи Мїћо Ковачевићъ (....Ђеро Матић, Милош Ковачевић, Цвїетинъ Їѡвановић, Перо В8ићъ Еремия Марковићъ и — Сараевај, и приложи ю 8 митрополїю Зворничк8 1808 декембра 12.

Записи на рус. штамп. минејима у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1809.

*5915 Ся книга божсвная, їменомъ молно пѣение новѣе године ї проче на свак8 пот(р)еб8 господ8 Їс8с8 Христ8 бог8 нашем8, ї к8пи е Ристо Д8черъ 8 варошъ на 1809, за свою д8ш8.

Запис у руск. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1811.

*5916 1811[1] понови се монастиръ Троноша.

Запис у рус. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

[1] Последња цифра личи мало на 7.

*5917 † Сїе звоно приложи г. Антонїе Богићеви, воивода во храм8 покрова матере боже, Богић . . . Ефта, Милоша синва егѡ у Лозниц8 1811 лѣто.

Натпис на звону у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1813.

*5918 Сія тришдъ постдни 50 гроша Евтана Шотрича из Мостара, 8зо га 8 Томе 8 Биелини на 1813 мѣсеца марта день 18 за гроше 24=24. Писа Ето Шотрич из Мостара 8 Биелини 8 к8чи Їѡве Матича.

Запис у рус. штам. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Никовић.

1814.

*5919 Сия книга минеи святаго храма святая Троице,[1] подписа ею Стефанъ Їованѡвићъ, месеца ноемрия 9, года 1814 лѣто.

Запис у рус. штамп. књизи у Зворнику. -- Исписао г. Зах. Поповић.

[1] Тавна?

1818.

*5920 Писа Їосифъ Поповићъ ѿ села Папраће, писа 8 З(в)орник8 кодъ Томе маћистора. Тадаи беше родъ . . . година; бияше жито бѣеше 8 Лешници по 3 паре, 8 Зворник8 по 5 пари. 1ѡ18 марта месеца 6.

Запис у „тефтеру“ г. Зах. Поповића у Зворнику; по његову препису.

1819.

*5921 Сеи заповѣди божествене преписа во училище юности Зворничкои и окресним̾ъ странамъ Живко оучитель зовоми Марковичъ и наставнiк юности при митрополит8 Гаврил8 Зворничкомъ и Градачкомъ и прочая; соверши ся оу Зворник8 мѣсеца июлї 31-го, лѣта ѿтъ рождества 1819; погодно время бистъ.

Запис на рукоп. у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1816., 1818., 1819.

*5922 Сеи божественая книга, зовомая апостоль, зворничке митрополие, жители общи ѿкоупи за 20 гроша декемра 9-го 1816 учитель зворничке вароши, при митрополит8 Гаврил8, зворничкому архипастир8 ї прочи дежавих(!) нахия ї села.

Подписа Аввак8мъ Поповичъ изъ села Ликодре 1819 ї8лия.

Учителъ зовомї Марковићъ 1818.

Запис на апостолу штампаном «во градѣ Вїеннѣ ҂а҃ѱ҃ч҃ѕ҃» у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

1820.

*5923 Бистъ егда пороби Османъ паша монастиръ Троиц8[1] месеца декемврия 28 1820.

Запис у руск. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

[1] Тавна?

1824.

*5924 Сїе светое еѵгелїе окова Сока Новаковича въ манастыръ Добричево. Дѣлатек быстъ Ѳеодоръ Кр8нiч. в Сараево месеца ноемврія ·к҃·ѕ҃· ҂а҃·ѿ·к҃·д҃· 1824.

Ѡкова се ѡво свето еѵгеліе сребромъ рабомъ божіѡмъ Соком, сѹпрѹгомъ почившагѡ раба божіегъ Їѡанна Новаковича, емѹ за дѹшѹ, и братѹ Їѡаннѹ, и матери Ефиміи и сестри Маріи, и дщери Анни, и братѹ Мићи, и тетки Соки, и баби Ефронисіміи за дѹшѹ ихъ. Господе, сподоби въ вѣчномъ блаженствѣ и поминающыхъ и опоминающихъ, аминъ.

Записи на окову и на листовима у рус. шт. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

1814.—1825.

*5925 Боже, во имя твое нека се зна колико ѹзе пара церковние ферфара день 1.: керсташа 5, крілаша 4, директаша 4, еданъ францѹз — дѹката 5, една маћария.

*5926 Боже, во имя твое нека се зна колико держа Четкѡ Савичъ ключъ 3. године и ѹзе гроша 2 стотине на 1815 гроша 10050[=150] . . даде месеца иѹниа день 29 попѹ Стеванѹ гроша 65, и ѹзо попъ Стеванъ церковние гроша 80 на 1814 месеца марта день 6.

*5927 Боже, во имя твое нека се зна какѡ попъ Иѡво клѹчъ на 1815 година ѡ Петровѹ данѹ зглави мѹ гроша 72, и ѹкрадено мѹ гроша 10. Нека се зна попъ Иѡвѡ держа и дрѹгѹ годинѹ, зглави мѹ 42 гроша. Паки даде за кѹтию 20 гроша = 1817 месеца иѹниа день 29. Попъ Иѡво 3 године зглави 62.

*5928 Боже, вѡ имя твое нека се зна какъ попь Їѡво 4-тѹ годинѹ, зглави мѹ гроша 50; 5-тѹ зглави мѹ гроша 34 и по.

*5929 Боже, во имя твое нека се зна како попъ Їѡвѡ держа 6 годинѹ клѹчъ, зглави мѹ гроша 27. Нека се зна какѡ держа гѡдинѹ, зглави мѹ 44 и пѡ.

*5930 Боже во имя твое нека се зна када се црква градила на 1823. Попъ Ӏѡвѡ держо клꙋчъ, зглави мꙋ година 22 гроша.

*5931 Боже, во имя твое нека се зна попъ Ӏѡвѡ держа 9 годинꙋ клꙋчъ, зглави мꙋ 44 гроша.

*5932 Боже во имя твое нека се зна када держа .... Миланичъ клꙋчъ ѡд цер҆(к)ве на 1825, зглави мꙋ годіна 50 гроша, и узе на фаїдꙋ за годінꙋ 5 гроша, ї за негъ платацъ попъ Стефанъ ї Ѡбрепъ Савичъ.

Записи у „тевтеру" г. Зах. Поповића у Зворнику; по његову препису.

1842.

*5933 Сия книга молебная ектенія їеромонаха Василіа слꙋжителя ѡбители требинскія, храма веденія пресветыя богородици, спрѣчь Добрилова монастира. Сія писахъ и градихъ вишереченомꙋ дꙋховникꙋ азъ грешніи іереи Геѡргїе Продановичъ ꙋ Фочи лѣта господна 1842 меспца 20 денъ ї8ніа совршихъ сія.

Запис у рук. ман. Добрићева. — Исписао г. Л. Никовић.

Недатирани записи

5934 Сии триωд полоутьк послѣдни комат исписа се оу светои Синаи роукою рабъ божиихъ иеромонахъ Иакова и грѣшни Ѿникие светомоу архистратигоу, цркве срьбскые оу Иерусалимѣ, извода светогорскога правога, все на редоу, и сь типикомь и съ ωхтаикомь ништа да не липса, извода новога, нь истинь боугарскога језыка, терь богь вѣсть велмо иие.

Запис у рук. краја XIV века патријарш. Библ. у Јерусалиму. — Красносељцев 7. — Биће око год. 1375; упор. бр. 144.

5935 Сїа книга благочьстиваго господина деспота Стефана.

Позније, другом руком:

5936 И приложи се въ свѣтих мьтстир' глаголим Ѯенохь, иже wвитель свѣти Гешр'гіе.

Запис у рук. Њамецког манастира. — Сборникъ II одѣл. Петр. Акад. за год. 1904, 649.

5937 Слава свршителю богоу о всемь. Помените же и троудившаго се Иакова, а҃.

Запис у рук. XV века у Рум. Нар. Муз. у Букурешту. — Сборникъ II одѣл. Петр. Акад. за 1904, 454.

5938 Сїи типик светаго Гешргїа Ѯѣнωфа.

Записи у рук. Рум. Нар. Музеја у Букурешту. — Сборникъ II одѣл. Петр. Акад, за 1904, 352.

5939 Сїа книга манастира Ѯенофа. Дал(?)ѹ нїе просто ко е ће посвои . . .

Запис у рук. Њамецког манастира. — Сборникъ II одѣл. Петр. Акад. за 1904, 653. Оваквих записа има неколико.

*5940 Слава свршителю богѹ дав'шомѹ начело и кон'ць. Никола[1] писа[1] грѣшны.

Запис у рук. XVI века Н. Б. бр. 801.

[1] Ове две речи тајном буквицом.

5941 Писа се сы wхтанка ·а҃· глас въ такою врѣме докле перо ѿ калама ра҃ дв хартїе до тоу мастило ледь, нь мы не имахше где главы подклонити, писахωм тогда.

5942 Помените, чьстныи мои wтци и възлюблена братїа, мене нечистаго и настраннаго въ чловѣцѣх, понеже что сътворити не съвѣмь ѿнѹдь.

Запис XVI века у рук. Патријарш. Библ. у Јерусалиму. — Красносельцев 11.

5943 Коньць до зде симь богодъхновенным словом, нже ѿ еллин'скаго писанїа на блъгар'скыи езыкь прѣтвори чьстнѣи и изреднѣи по истинѣ въ wтцех дивныи кир Дїшнисїе, ѿ книгы иже въ светых wтца нашего Їωанна Златоустаго и езыкомь и оусты.

Запис у рук. XVI века у м. Рилском. — Спростр. Опис 60.

*5944 Саписа се сїа свята и божествьна книга минѣи вь монастири Кωпорини, при игѹменѹ Ѳешфанѹ сь братїами.

Увви, 8вы, горе, рече, писав'ш8м8, ıакоже апостоль глаголет: єдва праведникъ спасет' се, азь гр'ѣшни где ıавл8 се.

Запис у рук. XVI—XVII века у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

5945 Приложи I'ѣкω златаръ съ братомъ своимъ Богданомъ и Бат8ла(?) 8 свети поменїкъ ѿ град(а) Р8си-а тетроєваггель за свою д8ш8 ї за своих родитель, монастирь Рила, да пишемо 8 поменикъ Стоана, Иерина подр8жие и Пеа, Богдана и Ягге-лин8 и Рад8 и Неделка 8 Рил8 монастирь.

Запис XVI—XVII в. у рук. Рилском. — Спростр. Опис 10.

Ако се овај запис односи на ово јеванђеље да је приложено онда је старији од 1577 год. јер је оно тад оковано, види бр. 735.

5946 Да се знае како є приложень съни ωтьчники въ монастиръ Сопотъски въ ихгенωнеки г҃а б҃а г҃с х҃а(?)

Запис XVII века у рук. Рилском. — Спростр. Опис 52.

5947 Сїıа книга Макзимока.

Запис у рук. XVII века у ман. Рилском. — Спростр. Опис 18.

5948 Изволенїе и поспешенїе и помощїи божїи, сие книги, божственное евгелїе, съвршисе месеца априла ·з҃· дьнь при иг8мена ер'монаха Їωсифа, и пр'ѣчистые и пр'ѣхвал'ние и пр'ѣславны владычице нашеи богородице и присно д'ѣвы Марїи, слава теб'ѣ, цар8 небесныи, за нас гр'ѣшных породи се, за нас и крьсти се, и за нас рады распе се на крьсть, и въскрьсе тр'ѣты дьнь за мирь гр'ѣшныих. Братїıа моа, где ес(ть) слово неисправлено, исправланте. и нас не кльнете, а вас богь да ви простит, не писа аггель нь р8....

Запис у рук. XVII в. у Рилу. — Спростр. Опис 11.

*5949 Сиıа книга светаго Николе селоу Гл8хе.
Село Гл8хе п8пї (к8пї?) сїю кнїг8 триводь.

Записи XVII века у ст. шт. кн. у Н. Б. бр. 187.

5950 Сїю книг8 сьписа проиг8мен Петронїе своєм8 монастир8 зовом Завала, богь да га прости.

Запис у рук. XVII века у ман. Завале. — Наставник 1904, 35.

*5951 Сїю книгꙋ кꙋпи Пеа Потрꙿчик за ·ѯ·є· ас. и приложї ю светомꙋ Николае, богь да га прости. И кто ю кє ѿнимит ѿ светаго Николе да є проклѣть ѿ господа бога и прѣчистїє его матере и ·т·и·г· светыχ ѡтць и ѿ светаго Николе и всеχ светыχ въ си вѣкь и бꙋдꙋщи, аминъ.

Пеа кꙋпї и петраχїл за ·р·н· ас. и приложї ю светомꙋ Николе.

Запис XVII века у рук. Н. Б. бр. 304.

5952 Азъ Їѡсїфъ Брадати оу посницꙋ прочютох прї егꙋмена Герасима и клисара Васїлїа. Ва нихно лето направиха се ·г· посници.

Запис XVIII в. у рук. Рилском. — Спростр. Опис 103.

5953 Да се знае сиꙗ кнїга како кꙋпи Дїмовь село Белчинї .т·ч· аспри, и приложи ю вь село Белчи, вь храмꙋ светаго Нїколи и светие Петки, да слꙋжить за неговꙋ дꙋшꙋ, и за Михалово здра(вїе). И кои се по(кꙋ)сить та ꙗ изне(се)ть из светаго Нїколи, светие Пе(т)ки, да моу е порꙋчникь на стращеми сꙋдищемь, аминь.

5954 Сию книгꙋ приложи попо Геѡргие ѿ село Белчинь оу светаго ѡца.

Записи XVIII в. у рук. Рилском. — Спростр. Опис 35.

*5955 Село Перꙿникь. Да се знае. Златань, Церинь синъ, повеза сиꙗ книга за своꙗ дꙋша, и за свои родителе (е)го. Писа и ѡца Цера, и мати Елка, и подрꙋжие Стоꙗна.

Запис XVIII века у рук. Рилском. — Спростр. Опис 36.

*5956 Сі чивотъ приложи ієромона Арсеніе Станишич во храмъ введеніе Добричево.

Натпис XVIII в. на ћивоту са св. моштима у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5957 Сие писмо попа Цвие ѿ села Лисе ѿ нахїе Пожеске и беше родомъ подрпетломъ Зецъ, и ѡтац мꙋ богь

и маика м8 земля. И приће ко рам8 светом8 арангел8 и Николи во подкрилие планине Кобиле, монастиръ Ковила, и т8 8 поп бе кал8ђера 7 и иг8манъ Данило. Посл8жи поп Цветко свет8 ѡбител8, и богъ да м8 поможе ем8, аминъ.

Запис XVIII века у рук. Н. Б. бр. 836.

*5958 Сию книг8 приложи рабь божи Петар Ђепановић 8 манастир Добрићево и сатвори себе вечни помень ва б8д8щи векъ, аминь.

Запис XVIII века у рус. штамп. књизи у ман. Добрићеву. — Исписао г. Л. Нинковић.

*5959 Да се зна кад би Ђ8прилићъ на Ђр[8менлию? . . . .] На Зворник8 месеца ѡмріа д . . . .

Запис XVIII века у ст. штамп. књизи у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

*5961 . . . . Стефан . . . . купи у Новом Саду оу . . .
Сеи книга требникъ попа Марка, ѿк8пи е рабъ божи Гавро и Спасое за 10 гроша.

Запис у требнику штампаномъ „въ царств8ющемъ градѣ Віеннѣ ҂а҃ѱ҃ч҃є҃“ у Зворнику. — Исписао г. Зах. Поповић.

Гробни.

*5962 Се лежи Миьць Црьничь; добрѣ живь, добрѣ и 8мрѣ. Сина 8 нега не више, синовьцы сами постван том8(?). Писа К8льд8кь.

Гробни натпис у селу Глувини, Зворнич. котар. — Исписао г. Зах. Поповић.

*5963 Се лежи Болько на [с]воеи з[е]мли н[а] племенит[и] на...

Гробни натпис у селу Малешићу, котар Зворнич. — Исписао г. Зах. Поповић.

[*5964] Си бѣлѣгь поставивь и писа Богиша.
..и..ли..он.. брат8 жиль би... вичемь Б..еи по.

Гробни натпис у с. Градини, кот. Зворнички. — Исписао г, Зах. Поповић.

[5965] Я се лежи Вѹкобраћ Толаћевић кожи раб. Я се гроб мѹ дела син мѹ Радона Тѹдмоћ .... па...т олиће ле...не.

Натпис на гроб. камену у Мирушама. — Д. Б. Источ. 1900, 310.

[5966] Я се лежи Вѹкобраћ Чѹрћевић.

Натпис на гроб. камену у Мирушама (Билеће). — Д. Б. Источник 1900, 309.

[5967] Я се лежи с сином Радисавом а с(е) ленже(!) на свои племенитои. Оваи камин(!) Ненад отац с вечне помени постави синѹ мом жупанѹ Радан8 и синѹ мѹ.

Натпис на гроб. камену у Шиповцу (Херцеговина) — Зора 1898, 327.

Око слика.

5968 ....рабъ ба Влькосава ктиторица подрѹжіе Влькашинѹ.

*5968 .... ктиторь .... сего стго.

*5970 Помѣни господи грѣшнаго раба своего Ѳеωдора зографа пис.....

Записи XVI века у разрушеној цркви Руденици (код Велућа, окр. Крушев.) — Исписао г. Ст. Станојевић. — Види још бр. 5129.

5971 Прими моление рака своего, ω прѣчистаа, малое сие потьщание, Геωргиа, Янов синь.[1]

[1] Ово је исти запис који је нетачно наштампан под бр. 4667, што се овим замењује.

5972 Прими моление, ω пречистаа, раке своѥ Зоре.

5973 Прими моление раба своего, пречистаа, Манойла.

Натписи око ликова у ман. Крепичевцу. — Наставник за год. 1904.

Познији записи и натписи

Види бр. 5543., 5693.

1537.

[5974] Госпожа его Ерина в лѣто ҂з҃м҃с҃. м. маіа .. день.

Натпис на икони која је 1753 г. била у Крушедолу. — Опис манастира 286.

1622.

[5975] Исоусь Христось. Сїе честное древо понови се в҅ лѣто ҂з҃р҃л҃.

Запис на крсту који је 1753 год. био у Вел. Ремети. — Опис манастира 331.

1634.

[5976] Изволением отца и поспјешением сина и совершением свјатаго духа, сеј божествени храм свјатаго Сретение Христово, пописа се при патриарху сербском кир Пајсеју, и при митрополиту бјелградском (без имена), и при игумену крушедолскому кир Михаилу с братијами. И откупи Анастасиа припрату, бог да прости, во љето ҂з҃р҃м҃е҃.

Натпис који је био на филијали Крушедола 1753 год. — Опис манастира 311.

1645.

[5977] „Икона средња богородичина, јуже приложил хажи Иларион митрополит бјелградски и сремски в љето ҂з҃р҃н҃г҃."

Била у ман. Крушедолу 1753 год. — Опис манастира 288. — Да не буде ово иста икона, која је под бр. 1388.

1655.

[5978] Сеј иконе ктитор бист митрополит бјелградски и сремски хажи Иларион. Устроил в љето ҂з҃р҃ѯ҃г҃.

Натпис на икони која је 1753 била у Крушедолу. — Опис манастира 285.

ДРУГИ ДОДАТАК.

1712.

*5979 Сие светое еѵанђелие приложи печ8йски владика Никанѡръ монастир8 Кр8шедол8 ҂а҃·ѱ҃·в҃·і҃·
Богь да прости. Прохоръ(?)

Запис у књизи у прив. рукама. — Исписао г. Ст. Станојевић.

1761.

5980 Сїа кріла пріложи Марко за здравле 1761.

Запис на дверима у ман. Крепичевцу. — Наставник за г. 1904.

1780.

5981 Сїѧ свѧтаꙗ и божественаѧ книга, глаголемаѧ свѧтѡе вѵгелие, ѡт мѡнастирь Крепичевацъ, храм оуспениѧ пресвѧтие богородице, приложи ю рабь божи Гонкѡ Павловичь ѡт села Ꙗбланице, ѡтк8пи ю себе за вечни помень на 1780 гѡ. мѣсеца нѡемриѧ і день; 50 гроп.

Запис у рус. штам. књизи у м. Крепичевцу. — Наставник за год. 1904.

1809.

5982 1809. гѡди мѣсецъ мая 17 дне, да се знае какѡ азъ Акакїи їеромонахъ придохъ от Светїя Адонскїя Гори оу манастиръ Крепичовецъ, та ме поставиха ѡт

сѹдѹ црноречкомѹ ігѹмена ве тиа монастирь, глаголеми Крепичовецъ, храмъ пресвятіа богородици оуспениа, сѡ проиsволениемъ господара Велка вѡевѡда і кнеза Милисава. И предадоха ми вещи манастирски: евангелие, апѡстѡлъ, требникъ велики, два опщака празнички, іединъ ѡктѡикъ 5-го г., єдна книжица, 12 евангелиа страстни, кѡтель гѡлемъ, 10 сахани, єдинъ тиганъ, єдинъ ібрикъ, хашовъ, секира, трнокопъ. Ї заради това писахъ своею рѹкою грешни азъ Акакіи іерѡмѡнахъ, крепичовски їгѹменъ, кои дерзне тия вещи да ги ѡсвѡи, їли да ги изнесе ѡт монастира на дрѹга стран, да є анаѳема, і да є прѡклетъ ѡт триста и ѡсмнаесе богоносни оци, дрво і каменъ і железо да є расипе, тай да не се расипе, і светая бѡгѡродица да мѹ бѹде сѡперница на вторѡ пришествиа і ѡт мене грешнагѡ де є проклетъ, аминъ.

Запис на рус. штамп. књизи у м. Крепичевцу. — Наставник за 1904.

1831.

*5983 Во славѹ святыя єдиносѹщныя животворящія и нераздѣлимыя троици, отца и сина и святаго дѹха, повелѣніемъ при благовѣрномъ и державномъ великомъ князѣ и тосподарѣ Милоше Ѡбреновичѣ, и при сѹпрѹгѣ єгѡ благовѣрной господаринѣ великои княгинѣ Любицѣ, при наслѣдникѣ его благоверном господарѣ и велиѣомъ князѣ Миланѣ Милошевичѣ, и при благовѣрном господарѣ и великом князѣ Михаилѣ Милошевичѣ, и при благовѣрныхъ господарѣхъ и великихъ князѣхъ братіи єгѡ Їѡаннѣ Ѡбреновичѣ, Єфремѣ Ѡбреновичѣ, державахъ всея Сербіи, благоволеніемъ же свьятѣйшаго сунода напісах ся книга сія еугеліе святыхъ страстеи господа бога и спаса нашего Ісоуса Христа мѣстѣ Бранковинѣ, въ лѣто ѿ сотворенія міра ҂з҃.т҃.л҃.ѳ҃., ѿ рождества же по плоти бога слова, індікта .г҃. мѣсеца марта .л҃. день ҂а҃.ѡ҃.л҃.а҃. года.

Азъ рабъ грѣшни написахъ сїе святое аггелїе ѿ рꙋкою Илїа Ꙗковлѣвич, рождены ѿ цесаро-краяı(!) прѣдѣли сремскаго оу мѣстꙋ Сꙋрчинꙋ, петроварадинскїя регименти, и бысть оучитель оу селꙋ Бранковинѣ в҆ домꙋ господина Мадей Ненадовича, протопресвитера Валѣвске нахїе, и прилажем храмꙋ святыя троици мѣста Палежꙋ, в҆ лѣто ҂а҃ѱ҃л҃а҃ мѣсеца марта л҃ день.

Запис у рук. Н. Б. бр. 835. — Исписао г. Ј. Томић.

РЕГИСТРИ.

1.

НА ЧЕМУ СУ ПИСАНИ ЗАПИСИ И НАТПИСИ.

Поговори (и предговори) писаца на рукописима: 5—7, 14, 19, 20—22, 24—27, 34, 37, 38, 43, 44, 48—50, 52, 54—56, 58, 59, 64, 65, 67, 68, 73—76, 78, 84, 87, 89—91, 94, 97, 99, 100, 102—104, 107, 109—112, 114, 115, 117, 121, 125, 127—129, 132, 133, 140, 142, 144, 148, 149, 153, 155—157, 161—163, 169, 170, 172, 173, 177, 179—186, 189, 201, 204—206, 211—229, 235, 239—241, 244, 247—251, 261—264, 266, 267, 277, 278, 281, 285, 291, 293, 296, 301, 305, 309, 313, 315, 316, 320—325, 328, 332—339, 341—344, 346, 349, 351, 353, 355, 356, 360, 375—377, 388, 393—396, 399, 401, 402, 404, 405, 407, 409, 410, 412, 414—417, 419, 420, 422, 424, 425, 427, 428, 435, 436, 441, 446—448, 451—453, 455, 456, 362, 465, 466, 471, 472, 475, 476, 482, 484, 489, 492, 497, 501, 506—509, 511, 515, 516, 520, 525—527, 531, 533, 537, 538, 542—546, 549, 553—555, 558, 559, 561, 563, 567, 568, 472, 573, 576—578, 580, 584, 590, 596, 598—600, 605—607, 611—613, 615, 618, 622, 623, 625, 629, 631, 633—637, 645, 649—654, 660, 661, 663, 667, 672—674, 676, 677, 679, 680, 684, 692—298, 701—707, 716, 717, 720, 721, 725, 730—732, 734, 738—744, 747—752, 755—762, 764—766, 768, 770, 772, 774, 775, 778, 779, 785, 786, 792, 796, 801, 802, 804, 806—809, 811—813, 818, 820—823, 828, 831, 844, 847, 848, 850, 852, 853, 858, 861, 864, 865, 867, 873, 875, 878, 879, 881—883, 887, 889, 892, 893, 895, 896, 899, 900, 902—904, 911—916, 922, 923, 928, 930, 931, 935, 937—939, 953, 956—960, 964, 969, 972—974, 979—981, 993, 995—997, 999—1001, 1004, 1006, 1017, 1018, 1021, 1029, 1030, 1033—1037, 1041 1043—1045, 1050—1054, 1059, 1066—1068, 1081, 1082, 1092, 1094, 1107, 1108, 1111, 1112, 1114 до 1116, 1130—1132, 1135, 1136, 1147, 1149, 1151, 1152, 1162, 1174—1176, 1191, 1192, 1194, 1200—1202, 1210, 1221, 1222, 1233, 1234, 1236, 1247—1250, 1254, 1256—1258, 1264, 1269, 1272—1274, 1278, 1280, 1281, 1285—1288, 1303, 1308, 1309, 1312, 1322, 1323, 1326—1329, 1339, 1345, 1346, 1353 до 1355, 1361, 1365—1368, 1370, 1373, 1377, 1381, 1383, 1384, 1403—1408, 1413, 1414, 1423, 1426, 1434, 1436—1439, 1447—1452, 1466, 1469, 1470, 1482, 1492, 1502—1504, 1509, 1512, 1516, 1524, 1525, 1527, 1528, 1539—1542, 1552—1555, 4570, 1579—1581, 1591, 1592, 1601, 1617, 1632—1636, 1637, 1638, 1644, 1648, 1650—1652, 1654—1658, 1671, 1683, 1699—1701, 1706, 1714—1716, 1736, 1738, 1745, 1755, 1760, 1774, 1786, 1788, 1789, 1825, 1836, 1840, 1841, 1854, 1857, 1887, 1914, 1926, 1927, 1937, 1951, 1953—1956, 1975—1978, 1985, 1996, 2051, 2054, 2055, 2080, 2087, 2088, 2098—2101, 2126, 2128—2130, 2147—2150, 2157, 2159, 2165, 2166, 2186, 2234, 2235, 2241(?), 2242, 2252—2254, 2275, 2277, 2292, 2293, 2327, 2329, 2336, 2364—2366, 2389, 2428, 2455, 2495—2497, 2586, 2608, 2619, 2640, 2674, 2675, 2696, 2698, 2702, 2762—2764, 2826, 2836, 2850, 2851, 2853, 2854, 2872, 2883, 2893, 2919, 2986, 3012, 3114, 3115, 3125, 3137, 3153, 3154, 3189, 3196, 3213,

2541. 2542, 2546—2548. 2550—2556, 2558 до 2565, 2573, 2575—2584. 2587. 2592 до 2595. 2597—2603. 2605—2607, 2609, 2611 до 2620, 2625. 2628—2638. 2645—2662, 2666—2670, 2676. 2677, 2681—2695. 2697, 2700, 2701. 2703—2706. 2708—2713. 2715 до 2718, 2720—2727. 2731. 2736—2758, 2760. 2761. 2765, 2766. 2768—2787. 2789 до 2793. 2798—2825. 2827. 2829—2835. 2837. 2839—2849, 2952. 2958—2969. 2971. 2974. 2982—2888. 2890—2892. 2898—2908, 2910 до 2918. 2922—2933. 2939—2947. 2950 до 2959. 2961. 2964. 2970—2980, 2982—2985, 2990—2995, 2998. 3001—3005, 3007—3009, 3021—3033, 3039—3050. 3052—3054. 3057, 3062—3072. 3075—3077, 3086—3095. 3098, 3104. 3106—3113. 3118—3124. 3131—3136, 3141—3152. 3159—3179, 3181, 3181, 3185 до 3188, 3190. 3197—3210. 3219—3239. 3242—3253. 3257. 3264—3277, 3287—3296, 3301—3306. 3308. 3312—3324. 3326—3328. 3334—3342. 3344. 3345. 3350—3355, 3365 до 3368. 3373—3383. 3389—3395, 3398 до 3412. 3428—3430. 3432—3434, 3436. 3442, 3443, 3445—3448. 3459. 3460, 3465—3469. 3478—3483. 3485—3490, 3497—3499, 3504, 3505, 3507—3513. 3517—3521, 3523—3526. 3535—3540. 3548—3550, 3552. 3553, 3561 до 3566. 3568. 3571—3573. 3586—3590, 3597—3610. 3613—3618. 3621—3627, 3634. 3640—3655. 3659—3663. 3673—3676, 3678 до 3686. 3690. 3695—3704, 3706. 3707. 3711, 3716—3723, 3730—3733. 3735—3738, 3741—2745. 3748—3751. 3753, 3754, 3758 до 3761, 3765—3769. 3772—3781, 3787 до 3797. 3803. 3804, 3806, 3807. 3816, 3818 до 3820. 3824—3831. 3838—3845, 3850—3854, 3861—3864. 3868—3873. 3875, 3881—3883. 3890. 3895, 3897—3913. 3916—3922. 3924 до 3927. 3930—3934. 3937, 3938. 3940 до 3944, 3949. 3951—3959, 3964, 3965. 3970—3972, 3974. 3975, 3981—3992, 3996 до 4005. 4023—4025, 4028. 4030—4034, 4040, 4044, 4049, 4051—4059, 4064—4069, 4072. 4073. 4079—4081. 4083, 4086—4090, 4093—4095, 4099—4104, 4107—4111, 4113, 4114—4129, 4138—4149, 4153—4157, 4159 до 4164, 4314—4642. 4926. 4929, 4937, 4943, 4845—9947, 4947, 4954, 4956—5057, 5134 до 5535. 5546—5557, 5559. 5567. 5569 до 5571, 5574, 5577, 5581, 5595. 5296, 5601. 5602. 5605. 5806. 5610, 5615, 5619—5621, 5624—5627. 5629—5631, 5634, 5635. 5637, 5640, 5641. 5643—5648. 5650—5654, 5656. 5657. 5660—5662, 5665, 5667—5669. 5673 до 5680, 5683, 5684. 5686, 5686, 5688 до 5694. 5696, 5697. 5698, 5701. 5703, 5704. 5706—5725, 5727—5734, 5738—5756. 5758 до 5761, 5763—5767. 5769—5810, 5815 до 5821. 5824, 5827, 5830—5838, 5841, 5842. 5844—5848, 5850—5856. 5860—5862, 5867. 5869—5871. 5874—5876, 5878, 5879. 5882 до 5888. 5890—5895, 5897—5900, 5902 до 5908. 5910—5912, 5918—5920, 5922—5933. 5935, 5936. 5938. 5945—5947. 5949, 5951 до 5955, 5957—5961. 5979—5982.

Потписи на повељама и актима: 1—3. 159, 2093.

Натписи на црквама и манастирима кад су подигнути, оправљани или пописати: 8, 17. 18. 23. 29. 41, 46, 47. 51, 60, 63, 66. 71, 92. 96. 105. 106. 154, 165. 187. 188. 196. 200. 238. 273, 276, 295, 299, 300. 308, 318, 357, 370. 374, 387, 389—391. 426. 430. 431, 433. 434. 434, 473, 479. 510. 524, 566. 574. 575. 582. 642, 648, 671. 688, 710, 723, 724. 727, 728. 733, 737, 791, 793. 798, 799, 803. 805. 816. 817, 835, 842, 843, 884, 920, 921, 927, 949—950. 955, 961—963, 975. 983, 984. 986. 992, 1039, 1048, 1062. 1069, 1083—1086, 1113, 1125. 1126. 1146. 1177, 1178. 1182. 1183. 1203, 1211, 1257. 1259. 1260. 1282. 1289. 1290, 1302, 1324, 1351. 1352, 1374, 1395, 1421, 1453, 1462. 1511. 1582, 1629. 1653, 1682. 1753. 1754, 1775, 1826, 1827. 1873. 1899—1903. 2081, 2089. 2113. 2124. 2192. 2244, 2346—2348, 3353, 2399, 2402, 2403, 2472, 3473. 2671, 2642. 2671. 2673. 2699, 2729, 2730. 2894, 3096, 3096, 3097. 3099. 3117, 3180, 3191, 3192, 3254, 3255. 3258, 3281. 3282, 3298. 3332, 3416. 3471. 3491. 3528. 3529. 3554, 3567. 3629, 3630, 3632, 3638, 3656. 3657. 3664 до 3667, 3688. 3689, 3694, 3708. 3724, 3725, 3727. 3755. 3782—3786, 3798. 3799. 3808, 3809. 3822. 3832—3834, 3878. 3884—3886. 3894—3896, 3945, 3960. 3967, 3976—3978, 3993, 3994. 4008—4011. 4016. 4019, 4026, 4027. 4029 4030, 4034, 4060, 4061. 4082. 4096. 4137. 4151. 4152. 4158. 4643—4650 4652, 4655,

2.

МЕСТА ГДЕ СЕ НАЛАЗЕ.

—

2746, 2771, 2807, 2835, 2836, 2839, 2850, 2851, 2860, 2899, 2907, 2914—2916, 2923, 5941, 2952, 2971, 2982, 2990, 2992, 2993, 3032, 3033, 3070, 3086, 3095, 3109, 3137, 3154, 3189, 3197, 3237, 3248, 3249, 3252, 3253, 3269, 3270, 3275, 3277, 3292, 3295, 3304—3306, 3320, 3327, 3346, 3354, 3371, 3382, 3383, 3395, 3398—3412, 3415, 3430, 3470, 3508, 3516, 3525, 3573, 3586, 3587, 3605, 3606, 3608, 3625, 3637, 3643—3655, 3662, 3663, 3678—3680, 3682, 3685, 3698, 3704, 3706, 3707, 3719, 3720, 3729, 3743 до 3745, 3748, 3750, 3751, 3767, 3768, 3770, 3789, 3828, 3830, 3851, 3895, 3897, 3913, 3951, 3952, 3965, 3970, 3972, 3975, 4052, 4053, 4066, 4083, 4167, 4180, 4181, 4184, 4185, 4189, 4195, 4197—4199, 4201, 4208, 4211, 4212, 4225, 4226, 4233—4235, 4237, 4245, 4257, 4259, 4262, 4271, 4288—4292, 4313, 4320, 4321, 4326, 4332, 4333, 4335, 4344, 4345, 4348—4350, 4361—4364, 4382, 4384, 4385, 4396, 4397, 4408, 4409, 4416, 4420—4425, 4479, 4483, 4484, 4496, 4502, 4505, 4510, 4514, 4525—4528, 4531, 4538, 4540, 4545, 4569, 4575, 4577, 4581, 4591, 4592, 4593, 4599, 4601, 4606, 4609, 4614, 4617, 4631, 4635—4637, 4929, 4937, 4943, 4945, 4952, 5014—5044, и notae, 5046 до 5048, 5054, 5134—5146, 5153—5154. 5379 до 5499, 5523—5528, 5545—5557, 5559 до 5562, 5567, 5571, 5577, 5587—5591, 5594 до 5596, 5601, 5602, 5604, 5613, 5618, 5619, 5621, 5624—5627, 5629, 5634, 5635, 5637, 5640, 5641, 5643, 5645, 5647, 5662, 5665, 5669, 5670, 5677, 5680, 5684, 5693, 5694, 5697, 5698, 5700, 5707—5713, 5718, 5728, 5730, 5746, 5751—5753, 5763, 5764, 5781, 5784—5787, 5790, 5818, 5822, 5823, 5825, 5832, 5840—5842, 5850, 5856, 5895, 5912, 5913, 5940, 5949, 5951, 5957, 5983.

У библиотеци Српске Краљевске Академије: 25, 56, 65, 221, 360, 361, 381, 382, 432—434, 438, 465, 485, 486, 493. 494, 534. 535, 539, 542, 581, 619, 638, 656, 663—665, 716, 740, 866, 902, 934, 947, 969, 670, 980, 1003, 1011, 1056, 1077, 1078, 1101—1103, 1124, 1144, 1145, 1160, 1170—1173, 1180, 1181, 1184—1186, 1197, 1198, 1207—1209, 1215, 1241, 1242, 1252, 1253, 1265, 1266, 1272, 1274, 1277, 1284, 1343, 1344, 1367, 1389, 1412, 1419, 1423, 1463, 1464, 1483, 1518, 1535, 1536, 1576, 1589. 1590, 1605, 1610, 1648, 1670, 1681, 1728, 1744, 1797 до 1800, 1819, 1822, 1835, 1916—1919, 1929, 1930, 1949, 1953, 1975, 1976, 1985, 2010, 2130, 2235, 2239, 2245, 2252, 2261, 2328, 2367, 2386, 2449, 2452. 2520, 2552, 2586, 2618, 2623, 2640, 2646, 2675—2677, 2696, 2715, 2762, 2763, 2812, 2826, 2827, 2834, 2853, 2854, 2861, 2865—2868, 2883, 2893, 2905, 2906, 2919, 2942, 2954, 2978—2980, 2984, 2985, 3069, 3115, 3166, 3190, 3267, 3276, 3321—3323, 3326, 3328, 3376, 3443, 3460, 3482, 3504, 3628, 3700, 3721—3723, 3741, 3760, 3761, 3764, 3772, 3791, 3792, 3821, 3971, 3974, 4065, 4090, 4202, 4227, 4248, 4279, 4331, 4347, 4354, 4368, 3481, 4501, 4532, 4536, 4539, 4552, 4585, 4615, 5696.

Беочин ман.: 256, 557, 618, 1018. 1033, 1142, 1200, [1279], 1354, 1394, 1407, 1408, 1414, 1415, [1512] 1618, 1632, 1732, 1766, 1825, 1842, 2006, 2038, 2051, 2061, 2070, 2073, 2213, 2255, 2279, 2309, 2340, 2384, 2492—2494, 2538, 2645, 2768—2770, 2790, 2791, 2831, 2928, 2961—2963, 3067, 3068, 3103, 3203, 3219, 3222, 3337, 3373, 3389, 3511, 3598, 3616, 3621, 4284, 4297, 4308, 4430, 9431, 4437, 4511.

Берлин: 59, 100, 101, 149, 163, 280, 602, 626, 794, 828, 829, 878, 896, 1021, 1714, 2382, 2810, 2885, 3524, 4174, 4218, 4219, 4225, 4602, 4616, 5000—5013, 5029.

Беч: 1—3, 140, 392, 395, 453, 476, 551, 699, 853, 897, 909, 1320, 1418, 1537, 1538, 1586, 1592, 1594, 1654, 1708, 1788, 1794, 1802, 1809—1811, 1850—1853, 1857, 1882, 1883, 2050, 2059, 2082, 2083, 2138, 2231, [2314], 2329, 2424, 2500, 2535, 2592, 2662, 2757, 2758, 2789, 2824, 2825, 2891, 2931, 2932, 2947, 2953, 2959, 3008, 3009, 3119, 3169, 3205—3207, 3209, 3236, 3264, 3290, 3308, 3365, 3375, 3465, 3466, 3488—3490, 3499, 3540, 3550, 3565, 3588, 3615, 3626, 3642, 3749, 3758, 3921, 3996, 4086, 4221, 4230, 4231, 4265—4267, 4356, 4383, 4452, 4461, 4469, 4470, 4495, 4521—4524, 4535, 4541, 4586—4588, 4590, 4600, 4604, 4607, 4611, 4613, 4625, 4633, 4639, 4931, 4933, 5167—5185, 5667.

3.

КО ИХ ЈЕ ИЗДАО.

—

Анонимно су издани записи у Летопису Мат. Српске књ. 9. 11. 14 и 15; у Српско Далмат. Магазину за год. 1837 и 1839; у Извѣстіяма Арх. Инстит. у Цариграду IV. 3; и неколико записа у Даібробосан. Источ. за год. 1888. у Шемат. Боко-Котор. за год. 1876 и 1885. у Гласу Истине за г. 1888. у Словинцу за год. 1884 и Зборнику за Нар. Умотвр. IV.

4.

КЊИГЕ У КОЈИМА СУ РАНИЈЕ ШТАМПАНИ

(Крупнији бројеви означавају књигу (годину) и страну, а ситнији. број записа).

Амф. — Описаніе Воскресенской новоіерусалимской библіотеки. Архим. Амфилохія. Москва. 1875. **стр. 18:** бр. 4506.

Arkiv. — Arkiv za povjěstnicu jugoslavensku. Uredjuje I. Kukuljević Sakcinski. Zagreb, 1851. и даље. **Књ. IV, стр. 109:** бр. 670; **148:** 199; **149:** 1828; **151:** 4787; **155:** 4792; **169:** 200; **171:** 4927; **333:** 29, 49; **343:** 23.

Архивъ Калачова III, бр. 212.

Archiv. — Archiv für slavische Philologie. Herausgeg. v. V. Jagić. Berlin, 1876 и даљд. **Књ. VIII, 133:** 252. — **IX, 581:** 5565. — **X, 46:** 706; **48** и **50:** 720. — **XIV, 478:** 561. — **XXIII, 307:** 5588 — 5591: **630:** 5014 — 5044, 5134 — 5146. — **XXV, 156:** 5570.

Бач. Вила. — Бачка Вила за год. 1841. и 1842. свез. првый и другій. Издао Дръ Петаръ Іоановићъ, Н. Садъ. **I, 222:** 1493, 2960. — **II, 189:** 2472, 2473, 2828; **190:** 1604, 2398.

Бос. Вила. — Босанска Вила, лист за забаву, поуку и књижевност. Сарајево, 1886 а даље. **Год. 1889, 43:** 4821. — **г. 1892, 408:** 415, 531, 3559. — **г. 1899, 125:** 5768. — **г. 1901, 243:** 1112, 1121, 1476; **244:** 2975 — 2977.

Бр. Коло. — Бранково Коло, за забаву, поуку и књижевност, Карловци. 1895 и даље. **Год. 1899, 1643:** 3193; **1644:** 2484. — **г. 1898, 1205:** 2467, 2468; **1207:** 4917; **1592:** 1669, 1740, 2222, 4508; **1593:** 813, 1541, 4312, 4403; **1594:** 772, 773, 1656, 1948; **1595:** 2119, 2120, 2206, 2726—2728; **1596:** 3242, 4407; **1597:** 1269, 1981, 2670 — **г. 1900. 762:** 3285.

Бршљан. — Бршљан, лист за забаву, поуку и књижевност. — Власник, издавалац и уредник Ђорђе Рајковић. Нови Сад, 1885. **II, 55:** 1749, 1750, 1815, 2079, 3050.

Бълг. Прег. — Български Преглед, списание за наука, литература общественъ животъ. София, 1893. и даље: **г. 1900, X, 91:** 735; **92:** 511, 4274, 4275; **93:** 1528.

Вила. — Вила, лист за забаву, књижевност и науку. Београд, 1865. и даље: **год. 1865, 29:** 2948, 2996, 2997; **30:** 815; **31:** 1293; **46:** 46; **53:** 5065. — **г. 1867, 502:** 3763.

Vjest. — Vjestnik hrvatskoga arkeoligičkoga družtva. Zagreb, 1879 и даље: **VIII, 1886, 115:** 1069; **117:** 4654. — **IX, 1887, 10:** 4772; **11:** 4891; **12:** 4739, 4884; **13:** 4879;

112: 4643; **113**: 4743; **114**: 4725. — **X, 1888, 50**: 4741; **52**: 4802. 4886; **53**: 1904, 1938; **72**: 4723, 4746; **73**: 4765; **74**: 4880; **75**: 4819. — **XI, 1889, 9**: 4818, 4897; **10**: 4752, 4817; **44**: 4781: **45**: 2875; **47**: 4890, 4894; **49**: 4735, 4779; **74**: 4773; **76**: 4774; **77**: 13; **78**: 986, 3496; **79**: 987; **80**: 927; **82**: 1831; **110**: 1939; **112**: 1495, 1923—1925; **113**: 1664; **114**: 1663, 4703.

Воскр. — Славянскія рукописи, хранящіяся въ заграничныхъ библіотекахъ: Берлинской, Пражской. Вѣнской, Люблянской, Загребской и двухъ Бѣлградскихъ. Гр. Воскресенскаго. СП. 1882. (Сбор. отдѣл. русс. яз и слов. Импер. А. Наукъ, т. XXXI, № 1.). **7**: 4219. 4220; **8**: 3524; **12**: 59; **15**: 5029; **20**: 169, 1709, 1710; **24**: 2849; **25**: 2685; **30**: 140; **36**: 1788; **41**: 4221; **43**: 1633; **44**: 651; **45**: 707; **47**: 4194; **48**: 19; **49**: 4192. 4193.

Вост. — Описаніє рѹсскихъ и словенскихъ рѹкописеи рѹмѧнцовскаго Мѹзеѹма. Составленно Александ. Востоковымъ. СПетербургъ, 1842. **161**: 4944; **401**: 2293; **606**: 272.

Втор. пут. — Второе путешествіе по Святой Горѣ Аѳонской. П. Успенскій. Москва. 1880. **158**: 94.

Вуичъ. — Іоакима Вуича, славено-сербскаго списателя Путешествіе по Сербіи. Будимъ. 1828. **7**: 4043; **49**: 4045; **82**: 3878; **84**: 3708; **91**: 3976; **95**: 3567; **100**: 3894; **107**: 203, 4018. 5122. 5123; **108**: 5127; **110**: 3950. 4030; **111**: 3914; **112**: 3818—3820, 4926; **129**: 3282; **142**: 1290; **159**: 983, 1282; **161**: 582; **166**: 3977; **167**: 1035, 1300; **169**: 3953, 3954; **172**: 3724; **177**: 4010; **189**: 3993; **190**: 4016; **193**: 4009; **208**: 5310—5327; **210**: 1113; **219**: 4008. 4026. 4027; **221**: 3945; **226**: 4019; **231**: 2636—2638; **234**: 3099; **235**: 4648; **236**: 4035; **242**: 4029; **307**: 3656; **315**: 3884. 3966; **317**: 238. 3967; **318**: 3994; **321**: 4041; **322**: 4011; **323**: 3968, 4007; **324**: 3980; **327**: 884. 3858; **331**: 791, 3886; **332**: 1289; **336**: 660, 748; **337**: 3885; **338**: 1381. 1382; **339**: 920. 921; **346**: 2641, 2671.

Вуичъ Животоп. — Іоакима Вуича, славено-сербскаго списателя Животописаніе. Карлштадтъ, 1833. **63**: 3554.

Гл. — Гласник Српског Ученог Друштва, Београд. **I, 161**: 1954, 2400, 2401, 2993; **162**: 3166; **184**: 196. — **II, 225**: 5368—5378. — **III, 143**: 3966. — **V, 20**: 3628; **57**: 3700. 3760; **298**: 197; **301**: 203. — **VI, 162**: 225; **165**: 354, 4205, 4512; **186**: 200; **188**: 5116. 5117. — **VII, 181**: 370; **182**: 62, 77; **189**: 18; **191**: 83; **192**: 379. 380. — **VIII, 141**: 165; **142**: 166—168; **149**: 441, 442. — **IX, 193**: 5021, 5022, 5029, 5038. 5039; **194**: 5027, 5028, 5030—5035. 5037. 5040. 5041; **246**: 1954, 2400, 2401; **247**: 2993; **248**: 2480; **249**: 198; **256**: 2675, 2676. — **X, 212**, 4065; **341**: 4181, 4929, 4945; **342**: 4943. 5054. — **XI, 39**: 495; **171**: 517; **173**: 1075; **174**: 4505. 4637; **145**: 4606; **176**: 866, 4233; **212**: 2552. — **XII, 682**: 5304—5309. **XIII, 293**: 71. 3822; **294**: 72; **295**: 73—76. — **XVII, 315**: 2180. — **XX, 1**: 1984; **3**: 3240; **4**: 3280; **25**: 4599; **245**: 25. — **XXI, 13**: 196; **19**: 3627; **21**: 3684, 3702, 3773—3780; **22**: 3790; **24**: 1395; **25**: 318; **26**: 5131; **27**: 2641; **28**: 2671; **29**: 671; **33**: 2699, 2729, 2730; **35**: 1826; **43**: 203, 5122, 5127; **44**: 209, 210, 5124; **46**: 3281, 5130; **63**: 884; **66**: 3711; **77**: 46; **86**: 3755; **88**: 2642, 3878; **89**: 4096; **92**: 2355; **211**: 1347; **276**: 3240. — **XXII, 212**: 4548; **230**: 2151. — **XXIII, 242**: 293; **244**: 661, 662, 5609; **245**: 688, 706; **246**: 741, 742; **247**: 806, 821; **248**: 1471; **249**: 1666, 1769; **251**: 2212; **252**: 2720, 2721. — **XXV, 23**: 1681, 4536; **78**: 1052; **79**: 3901—3912; **81**: 3002; 3794—3797; **84**: 636; **85**: 660; **86**: 748, 1017; **87**: 606, 3089; **89**: 1278, 3780, 3781; **311**, 4721. — **XXVII, 174**: 16, 4906. — **XXVIII, 364**: 429. — **XXIX, 160**: 4664; **162**: 4766, 4767; **164**: 524, 835; **166**: 1227, 1228, 1383, 1436—1439; **167**: 615, 616, 747, 1623, 1808, 1818; **168**: 743, 1647, 5644; **169**: 394, 492, 526, 1201, 1335, 1336; **170**: 296—298, 1249, 1601; **171**: 4283, 4304; **178**: 978, 2171; **179**: 648; **180**: 533, 3184, 4644;

11: 1979; **75**: 126: **76**: 4758, 4766; **77**: 4768, 4769; **78**: 4770, 4771; **80**: 2370, 4653; **88**: 1943, 4576; **89**: 3232, 3233; **90**: 3317—3319; **91**: 2354. — **г. 1890**, **31**: 2134; **35**: 885, 4681, 5132; **38**: 1104; **39**: 1358; **225**: 4832; **226**: 4833; **297**: 4732; **298**: 4826; **300**: 4827; **303**: 4828, 4829; **304**: 4830. — **г. 1891**, **52**: 4791; **88**: 4863; **89**: 4864; **90**: 4865; **91**: 4877; **92**: 4878, 4883; **93**: 4884; **94**: 4790, 4881, 4882; **182**: 4723; **193**: 4733; **194**: 4734; **372**: 319; **375**: 4898; **385**: 4893; **386**: 4899; **394**: 231. — **г. 1892**, **13**: 13; **25**: 4820; **26**: 4813; **27**: 4814—4816; **28**: 4724, 4822; **29**: 3923; **30**: 4769, 4831; **31**: 53; **46**: 397; **47**: 4722; **48**: 927; **69**: 984, 985; **108**: 4866, 4867; **109**: 4868—4871; **110**: 4872; **111**: 4823—4825; **112**: 4885; **113**: 4816; **114**: 4876; **115**: 4839, 4844; **116**: 737; **215 и 280**: 176; **216**: 4889; **217**: 4873; **218**: 4894; **219**: 4861, 4895; **220**: 4874, 4892; **230**: 4683; **248**: 4756; **297**: 984; **298**: 807, 822. — **г. 1893**, **93**: 4835; **95**: 4836, 4837; **96**: 4800; **97**: 4822. — **г. 1894**, **190**: 4797; **192**: 4796; **193**: 4656, 4657; **194**: 2870; **771**: 279; **774**: 4794; **776**: 4757; **777**: 4775; **778**: 4782; **779**: 4783; **780**: 4784; **781**: 4785, 4786; **782**: 4787, 4788, 4793. — **г. 1895**, **260**: 4809, **261**: 4810, 4811, **262**: 4758, 4812; **264**: 4896; **265**: 4897; **266**: 4901; **267**: 268; **269**: 4847; **270**: 4848—4850; **270**: 4851; **272**: 4852—4854; **273**: 4855, 4856; **274**: 3813, 4846; **275**: 4840; **276**: 4841; **277**: 4842; **278**: 4845; **279**: 4844; **280**: 4806, 4807; **281**: 4808; **342**: 4739; **343**: 4740; **344**: 4738; **345**: 4741; **346**: 4742; **347**: 4743, 4744; **348**: 4745; **349**: 4746, 4747; **350**: 4748; **351**: 4749, 4750; **352**: 4735, 4736; **353**: 4755; **354**: 4772; **355**: 4776, **356**: 4765, 4777; **567**: 4843; **568**: 4857, 4860; **569**: 4838, 4859; **570**: 4646, 4737; **571**: 4798. — **г. 1896**, **218**: 4780; **325**: 1232; **326**: 4803; **327**: 4804; **328**: 4805. — **г. 1898**, **617**: 5536—5542. — **г. 1901**, **33**: 1597, 3175, 4530; **34**: 399; **35**: 763, 1993, 2902; **36**: 1920, 5824; **37**: 1553, 2037, 4628; **38**: 2304, 2943; **39**: 1390—1393; **41**: 1004, 1621, 3674, 3675, 3683, 4305; **42**: 1309, 2848, 4144; **43**: 996, 1000; **44**: 1013, 1014, 1926; **45**: 1287; **47**: 1068; **48**: 1043, 1054; **49**: 1254, 1255; **50**: 1067, 1339, 1340; **51**: 1345, 4306, 4994, 5695; **52**: 3108; **53**: 1094, 1441, 1450; **54**: 923, 1037, 1472; **55**: 4858; **58**: 2519; **59**: 3733, 3861; **79**: 2023; **290**: 743, 3564; **291**: 1383, 1999, 2344, 2457, 3048; **292**: 3366—3368, 3374; **293**: 1201; **294**: 747, 2926; **295**: 525; **296**: 1647; **297**: 489—491, 1865; **298**: 4598; **302**: 1436—1439; **303**: 874—876; **304**: 1227, 1228; **305**: 847, 3344, 3345, 3681; **306**: 2007, 2067, 2068, 2633; **307**: 526, 4286, 4513; **308**: 1189, 1649, 5644; **309**: 427, 428, 1601; **310**: 1623, 4323; **311**: 296—298, 394, 899; **312**: 341, 1335, 1336, 1348, 1818, 2772, 2773; **313**: 492, 2313, 2325; **314**: 887, 2681, 2898, 3029, 4401; **315**: 1249, 1817, 2534, 4283, 4432, 4620; **316**: 615, 616, 2042, 2043, 2240, 3603, 3610; **317**: 260, 4439; **318**: 393, 1361, 1362, 3607; **319**: 1404, 2842, 2843; **320**: 1161, 2334; **322**: 3825—3827, 3831, 3920; **323**: 3641; **325**: 1795; **326**: 835; **328**: 373, 5581; **329**: 2995, 4476; **331**: 708, 1120, 1121; **332**: 5194—5218; **336**: 1704—1706, 1726; **361**: 4499.

Гл. Ист. — Глас Истине, лист за црквене проповеди, хришћанску поуку, животопис, старине и православне црквено-народне потребе. Уређује Ђорђе Рајковић и Сава Петровић. Н. Сад, 1884 и даље: **г. 1887**, **234**: 2374, 2375. — **г. 1888**, **61**: 4702; **107**: 3343; **140**: 1279, 1618. — **г. 1890**, **123**: 4963; **201**: 3121, 3122; **222**: 1341, 1342.

Гл. Пр. Цркве. — Гласник православне цркве, орган архијер. Сабора. Уредн. Добр. М. Ковачевић. У Београду, 1900. **г. 1900**, **сеп. 89**: 566. — **г. 1901**, **феб. 162**: 86; **167**: 1941; **168**: 2549.

Год. — Годишњица Николе Чупића. Београд, 1877 и даље. **II. 251**: 807, 821; **252**: 455, 4493; **257**: 822, 1755; **258**: 1192, 1193; **260**: 4957—4960. — **IV**, **328**: 618; **330**: 580. — **XIV**, **228**: 4300; **355**: 955; — **XV**, **127**: 3843; **128**: 3951, 3957; — **XVII**, **346**: 1433. — **XIX**, **219**: 3218. — **XX**, **81**: 357; **83**: 3557, 3896; **84**: 352, 4712; **105**: 2982, 4425; **106**: 2952.

Гор. Нев. — Описаніе славянскихъ рукописей московской синодальной библіотеки. А. Горскій и К. Невоструевъ (5 свезака). Москва 1855 и даље. **II/1 45**: 239, 1521; **48**: 240; **54**: 218, 219. — **III/1 110**: 586; **154**: 1157.

Домент. 1865. — Живот светога Симеуна и светога Саве. Написао Доментијан. Издао Ђ. Даничић. Београд, 1865. стр. IX: 1592.

Досит. Списи. — Цѣлок. дѣла Д. Обрадовића I—X. к. **VIII, 55**: 3346.

Древности. — Древности. Труды славянской коммисiи императорскаго археографическаго общества. Томъ II. Москва, 1898. **22**: 242; **24**: 145; **47**: 1149; **50**: 324, 325; **96**: 564; **97**: 4206, 4207.

Ж. М. Н. П. — Журналъ Министерства Народнаго Просвѣщенiя. СПетербургъ, г. 1896 април **64**: 1248: јуни 57: 321.

Журналы. — Журналы засѣданiй совѣта С. Петербургской Духовной Академiи за 1885/6 учебный годъ. С. Петербургъ, 1888. **213**: 1248; **236**: 235; **293**: 775, 776.

Замѣт. — Замѣтки о рукописяхъ бѣлградскихъ и софiйской библiотекъ. М. Сперанскiй. Москва, 1898. **30**: 596; **44**: 583, 4197.

Зора. — Зора, лист за поуку etc. Мостар, за год. **1898, 327**: 5967.

Извѣстiя. Импер. Акад. Наукъ. СП. 1904. т. IX, **253**: 5706; **255**: 5727; **256**: 5598; **257**: 5686; **258**: 5632; **260**: 5650; **263**: 5630.

Извѣст. Инст. — Извѣстiя историко-филологическаго Института Князя Безбородко въ Нѣжинѣ. Кiевъ, 1893 и даље. **т. XVIII, 24**: 694, 932, 1655.

Извѣст. Конст. — Извстiя русскаго археологическаго Института въ Константинополѣ. Софiя, 1899. **т. IV 1, 91**: 552; **93**: 961—963; **103**: 898; **107**: 1292; **108**: 1048, 1302; **126**: 273; **127**: 816; **129**: 66; **132**: 389; **133**: 2089. — **IV, 3, 138**: 109; **139**: 283, 326, 327; **140**: 609, 610, 4188; **141**: 223; **142**: 527, 538, 2956; **143**: 532, 573.

Извѣст. — Извѣстiя церковно-археологическаго общества при Кiев. Дух. Акад. за 1881 год. Составилъ Н. И. Петровъ. Кiевъ, 1882. **68**: 1250, 1301, 3302, 3538, 3539; **69**: 972; **70**: 1079, 1080, 1210, 1995; **71**: 1045, 1524, 4080, 4471; **72**: 448, 1994.

Izvješće. — Izvješće kraljevske velike gimnazije na Rieci (Fiume) 1885/6 Zagreb, 1886. **55**: 4690, 4691.

Јавор. — Јавор, лист за забаву и поуку. Нови Сад, 1874 и даље. **г. 1877, 1245**: 2585. — **г. 1880, 209**: 780; **210**: 1983, 2927. — **г. 1881, 1243**: 1690, 1691; **1244**: 1780, 1781. — **г. 1884, 282**: 3006. — **г. 1885, 1298**: 949, 950, 1177; **1331**: 388, 4419; **1336**: 774, 1585, 1746, 1747, 3161, 4414, 4417; **1337**: 1298. — **г. 1887, 645**: 3959; **646**: 2417; **647**: 3868—3870. — **г. 1888, 123**: 589.

Катал. — Каталог рукописа и старих штампаних књига. Збирка Српске Краљевске Академије. Саставио Љуб. Стојановић. Београд, 1901. **4**: 2612, 2746; **5**: 4381; **8**: 934, 3376, 3443; **9**: 2239, 3460, 3482; **16**: 4585; **17**: 1975; **21**: 3115; **22**: 382; **23**: 2261, 2618; **24**: 542, 4368; **25**: 2130; **26**: 1949, 4279; **27**: 663—665, 1819; **29**: 465; **30**: 432, 947, 1343, 1344; **33**: 1976, 2646; **35**: 2763; **38**: 2762; **39**: 2452; **71**: 716; **86**: 2696; **119**: 2640; **137**: 2826, 2827; **145**: 2854; **150**: 2893; **155**: 2919; **170**: 2853; **172**: 2252; **173**: 3326; **186**: 1518; **201**: 3721—3723, 3971; **202**: 1648, 2449; **206**: 2834, 2883, 4532; **207**: 3764; **210**: 3328; **233**: 539.

Катал. Н. Б. — Каталог Народне Библиотеке. IV. Рукописи и ст. штамп. књиге. Саставио Љуб. Стојановић. Београд, 1903. **3**: 2990, 4239, 4257; **4**: 2611, 4396, 5694; **5**: 4545; **6**: 2423; **8**: 5602; **15**: 4326, 4617; **17**: 3970; **22**: 4479, 5655; **23**: 4208, 4362; **24**: 5587; **25**: 3070; **26**: 5763; **27**: 2257, 5707; **28**: 2598; **33**: 4189; **36**: 2971; **36—37**: 4259; **37**: 4382; **38**: 4332; **40**: 4212, 5697, 5698; **41**: 2407; **42**: 2860; **46**: 4184; **48**: 4237, 5662; **51**: 5764; **53**: 4290; **54**: 2210, 4066, 4271; **55**: 2302, 5613; **56**: 4289, 4321; **59**: 5046, 5047; **60**: 4053, 4384, 4423, 5629; **61**: 3086, 4052; **63**: 4199, 4361; **67**: 5559; **69**: 2688, 4348, 5562; **70**: 4235, 4635, 4636, 5634, 5640, 5641; **71**: 3095, 4424; **73**: 4291, 4320, 4483; **74**: 2435, 5728; **81**: 4416; **83**: 4195; **84**: 3270, 3608, 5561, 5567, 5619, 5637; **86**: 5626; **87**: 4262, 4422, 5618; **90**: 5670; **92**: 4313; **93**: 4083, 4198; **94**: 2559—2561; **95**: 2836, 2839; **96**: 5730; **98**: 4538; **99**: 4528; **100**: 3189, 3415, 4526; **101**: 2620, 3275, 5751, 5752, 5781; **111**: 4245, 4614, 5571; **114**: 2200, 2907, 4631, 5545—5557; **115**: 3679, 3680; **123**: 5627; **127**: 2923; **137**: 4540; **138**: 2851; **139**: 2899; **194**: 3830; **196**: 3789; **200**: 4952; **232**: 4581; **233**: 2301; **236**: 4408; **237**: 4201; **265**: 4333; **278**: 4409; **290**: 5594; **309**: 5784; **322**: 5677; **369**: 5823, 5825; **376**: 5710—4713; **383**: 5832; **384**: 5684; **389**: 5840, 5841; **390**: 5822; **395**: 5577.

Кар. — Описаніе славяно-русскихъ книгъ напечатанныхъ кирилловскими буквами. 1491—1652. И. Каратаевъ (Сборн. отдѣл. русс. язик. и словесн. Импер. Акад. Наукъ т. XXXIV). СПетербургъ, 1883. **бр. 6**: 378; **7**: 381, 382; **8**: 383; **9**: 386; **12**: 411; **15**: 438; **16**: 443, 444; **17**: 445; **20**: 459; **21**: 460; **22**: 458; **23**: 463; **24**: 468, 469; **26**: 481; **27**: 488; **29**: 485, 486; **31**: 493, 494; **32**: 496; **33**: 505; **34**: 523; **35**: 530; **36**: 534, 535; **39**: 540; **40**: 541; **41**: 569; **43**: 581; **44**: 589; **45**: 617; **47**: 619; **48**: 620; **57**: 628; **60**: 632; **62**: 638; **72**: 656; **73**: 655; **76**: 682, 683; **78**: 685; **83**: 700; **88**: 691; **149**: 880; **266**: 1105; **475**: 310; **574**: 1385; **658**: 1433.

Кн. Лазар. — О кнезу Лазару, расправља Ил. Руварац. Н. Сад, 1887. **8**: 4950; **201**: 802, 957.

Кн. Срб. — Кнежевина Србија, написао М. Ђ. Милићевић. Београд, 1876. **66**: 2192, 3812; **67**: 454; **77**: 4020; **78**: 3836; **144**: 4063; **149**: 4046; **152**: 3978; **155**: 4921; **198**: 4112; **230**: 575; **235**: 3966; **236**: 245; **272**: 4106; **337**: 3915; **381**: 3814; **389**: 4150; **428**: 3763; **464**: 3946; **466**: 4092; **490**: 3924—3927; **671**: 3963, **719**: 5129; **788**: 196; **835**: 318; **882**: 4667; **883**: 3415; **957**: 1826; **985**: 4132; **1033**: 4663.

Књ. Лист. — Књижевни Лист, орган „Цетињске Читаонице и Горског Вијенца." Цетиње, 1901. III. **97**: 600, 854.

Књ. Рад. — Књижевни радови Нић. Дучића арх. Београд, 1891 и даље. **I, 8**: 4300; **59**: 927; **60**: 986; **61**: 2173; **70**: 1307; **71**: 2732; **74**: 3108; **76**: 997, 4087; **77**: 1067; **78**: 1253, 1254; **80**: 1094, 1701; **83**: 2628; **84**: 4069, 5328—5334; **85**: 1497, 2479; **86**: 2510, 2554, 2555; **87**: 3746; **100**: 473; **103**: 474; **104**: 2093; **146**: 16; **148**: 4906. — **IV, 238**: 1029; **240**: 1030.

Кр. Срб. — Краљевина Србија, написао М. Ђ. Милићевић. Београд, 1884. **26**: 574; **27**: 430, 431, 450, 451; **28**: 5125, **106**: 2402; **178**: 1896.

Красносельцевъ. — Славянскія рукописи патріаршей библотеки въ Іерусалимѣ. Н. Красносельцева. Казань, 1889. **7**: 5934; **11**: 4566—4568, 5941; **13**: 4564, 4565, 5655.

Лам. — О нѣкоторыхъ славянскихъ рукописяхъ въ Бѣлград, Загребѣ и Вѣнѣ, с филологическими примѣчаніями. В. Ламанскаго. (Прилож. къ VI м. Зап. Имп. Ак. Наукъ № 1.) СПетербургъ, 1864. **19**: 56; **139**: 65; **165**: 73—76.

Lex. — Lexicon palæoslovenico-græco-latinum. Editit. Fr. Miklocich. Vindobonæ, 1862—65. V: 249, 439, 4461; VII: 707; VIII: 1779; XII: 3847; XV: 653; XVII: 4251; XVIII: 128.

Лет. — Летопис Матице Српске. Будим и Нови Сад, 1825 и даље. књ. 9, 5: 2362, 2363, 4972; 7: 4973; 8: 4980, 4981, 4995, 4996; 9: 2226—2228, 5723, 5725; 10: 2271, 2373. — књ: 11, 11: 938, 988, 2332, 2333; 14: 1088, 1977; 15: 4256; 16: 4998, 4999; 17: 500; 18: 2674; 23: 589; 27: 1523; 28: 4480. — књ. 14, 13: 2167; 14: 958; 15: 4367; 16: 959; 23: 530. — књ. 15, 7: 1018, 2492—2494; 8: 1512, 2051; 9: 1632, 1825; 10: 1200, 4297; 11: 1354, 4284; 12: 1394, 1414, 1415. — књ. 16, 124: 4971. — књ. 28, 134: 3255. — књ. 55, 89: 1273. — књ. 108 59: 3834. — књ. 111, 5: 2129. — књ. 115, 39: 1400, 1401, 2099, 2100. — књ. 130, 17: 193; 20: 130, 131; 21: 4907; 24: 4655; 27: 337—339; 29: 739, 1680; 30: 642, 788, 789. — књ. 131, 15: 5102, 5109; 16: 174. — књ. 147, 62: 858—861; 63: 5121; 64: 1462; 66: 3461; 75: 901, 1238; 76: 2012—2016, 3054; 77: 3024, 3602, 4441; 78: 3118, 3120, 5147—5150; 79: 3314, 3315, 3377—3381; 80: 559, 772, 773, 1948; 81: 1671, 4342, 4343; 82: 852, 1175, 1202, 3136; 83: 778, 982, 2288, 2289, 4404, 4405; 84: 3787. — књ. 145, 84: 320, 2059. — књ. 150, 52: 1510; 53: 820. — књ. 158, 14: 4378; 15: 787, 1158, 1254, 1205; 18: 3055, 3056; 19: 1027, 1718, 2458, 2879, 3035; 20: 2531, 3438. — књ. 160, 17: 1539, 1548, 1549; 20: 4379; 21: 1107—1110, 1243—1245, 4388, 4948; 22: 1376, 1932, 2351, 2391, 2488, 4464—4466; 23: 1761—1763, 2158, 3053; 24: 4276; 25: 3690; 26: 1509. — књ. 168, 3: 927; 4: 986; 5: 987, 1717, 2203; 6: 1599; 15: 1212, 1307, 1663; 16: 1831, 2732, 4682, 4703; 17: 1000, 1013, 1014; 20: 1054, 1309, 1345; 21: 1621, 1926, 2749, 3108, 3683, 5695; 22: 2806, 4087; 24: 1495, 1550, 1551, 1664, 1923—1925, 1939; 25: 2173, 2479, 2510, 2554, 2555, 2628; 26: 4069, 5328—5334. — књ. 181, 40: 2652, 3852; 42: 2253, 2277; 43: 5186—5192; 51: 3686. — књ. 194, 137: 3003; 138: 1927. — књ. 196, 4: 5544; 12: 4578—4580; 13: 5569, 5652—5654; 35: 5166, 5678; 37: 3290; 38: 5667. — књ. 206, 71: 1466—1468.

Лѣтопись. — Лѣтопись истор.-филол. общ. при Импер. Новор. Универ. I. Одеса, 1890. 57: 4543; 59: 3116; 65: 241.

Ман. Драг. — Повѣсть о светорожденскомъ манастиру Драговићу. Написао Герасимъ Петрановићъ. Задар, 1859. 14: 466; 15: 3247.

Ман. Кал. — Ман. Каленић. Написао М. Ђ. Милићевић, Београд, 1897. 22: 3950; 24: 4030, 4036; 36: 3934; 43: 4133; 48: 3225, 4366; 49: 3141, 4365; 50: 2714, 2881, 4131, 51: 3532, 4062.

Мелкіе тексты. — А. И. Яцимирскій. Мелкіе тексты и замѣтки по старинной славянской и русской литературѣ. I—XL. СПетербургъ 1902. стр. 9: 5745; 10: 5748; 98: 5543.

Милак. — Исторія Црне Горе. Написао Д. Милаковић. У Задру 1856. — стр. 102: 5335—5337.

Мирослављево јеванђеље, издање фотолитографско, бр. 4—6.

Montenegrina² — Montenegrina, написао Ил. Руварац. II издање у Земуну 1898 83: 1936.

Mon. Serb. — Monumenta Serbica, spectantia historiam Serbiæ, Bosnæ. Ragusii. Edit. Fr. Miklosich. Viennæ, 1858. 1: 1, 2; 2: 3; 20: 5018; 70: 45; 84: 54; 243: 198., 245: 196; 250: 174; 519: 4955; 561: 22, 27, 28; 566: 159; 567: 204, 205; 572: 363.

Петк. — Обзоръ Аѳонскихъ древностей К. П. Дмитріева — Петковича. (Прил. къ V т. Зап. Имп. Акад. Наукъ № 4). СПетербургъ 1865. **1**: 536; **5**: 1131, 1190; **6**: 114, 115; **15**: 4173; **16**: 4623; **17**: 893; **29**: 1873; **30**: 286; **32**: 529; **33**: 336, 4951; **34**: 216; **35**: 244, 948—946; **36**: 2136; **46**: 307; **55**: 1074: **56**: 64, 291, 351, 1525, 1526; **57**: 124, 775, 776, 4176; **58**: 67—69; 89—91, 110—112; **64**: 175; **66**: 1281.

Петровъ. — Описаніе рукописей Кіев. Дух. Академіи. (Труды К. Д. Ак.) **89**: 1378 до 1380; **365**: 441.

Пећ. Парт. — О пећским патријарсима од Макарија до Арсенија III. (1557—1690) оп Илариона Руварца. Задар, 1888. **12**: 706; **15**: 778; **17**: 1018; **20**: 997; **21**: 404, 405; **26**: 821; **27**: 993; **43**: 940—942; **60**: 1234, 1235, 1264, 1276; **61**: 442, 1246, 4986; **63**: 1422; **67**: 1515; **69**: 4992; **75**: 1517; **77**: 1619, 1693; **82**: 1759; **83**: 1815; **93**: 4627.

Письма. — Briefwechsel zwieschen Dobrovsky und Kopitar (1808—1820). Herausgegeben von V. Jagić. Berlin, St. Peterburg. 1885. **146**: 619.

Под. — Подаци за историју српске цркве. Из путничког записника П. С. Јастребова. Београд, 1879. **59**: 299, 1085, 1086; **60**: 47, 60; **61**: 256; **62**: 3859; **64**: 130, 131; **67**: 4910—4912: **68**: 4350; **69**: 1500, 1501, 3955; **70**: 464, 679, 1443, 3030, 3031; **71**: 845, 1061; **72**: 3342, 3618, 4397, 4547; **73**: 781, 833, 4211, 4352; **79**: 647; **81**: 718, 2583, 4502; **82**: 739, 824, 825, 864; **83**: 1859, 1860; **84**: 2692, 2693; **86**: 274, 275; **87**: 2265; **88**: 643; **89**: 2460; **143**: 276; **145**: 3636; **214**: 2389.

Поп. — Описаніе рукописей библ. А. И. Хлудова. Составилъ Андрей Поповъ. Москва, 1872. **1**: 1895; **6**: 745; **15**: 4468, 5045; **20**: 2972; **21**: 547; **34**: 340; **66**: 4187; **137**: 637, 4641; **157**: 4398; **285**: 4626; **287**: 247; **291**: 177; **294**: 263, 264; **301**: 161, 4239; **303**: 3793, 4139; **304**: 692, 3759; **309**: 4186; **312**: 201, 202, 1009, 1360, 4398; **316**: 246, 269, 330, 331; **344**: 4520; **346**: 189—191; **347**: 129; **350**: 5610; **351**: 931; **382**: 329, 558, 1520; **384**: 4131, 4182, 4183; **419**: 3640; **476**: 766.

Порф. — Краткій обзоръ собранія рукописей принадл. еп. Порфирію. П. А. Бычковъ (Отчетъ. Имп. Публ. Библ.) С. Петербургъ, 1884. **1**: 7; **13**: 213; **39**: 1806, 4450; **47**: 1644; **49**: 591, 4411; **50**: 334, 351; **51**: 446; **52**: 598; **53**: 674; **54**: 1584; **55**: 1194; **56**: 1308; **58**: 779; **59**: 1384; **60**: 1179, 1188; **61**: 1329, 1357, 1492; **64**: 125, 216, 640; **68**: 265.

Примери[2]. — Примери књижевности и језика старога и српско-словенскога. Саставио Стојан Новаковић. II издање. Београд, 1889. **123**: 14.

Примј. — Примјери српско-словенскога језика. Саставио их Вук Стеф. Караџић. Беч, 1857. **15**: 1639; **28**: 2365. 3032, 3643, 3644; **35**: 2266.

Просвј. — Просвјета, лист за цркву, школу и поуку. Уредн. J. Сундечић. Цетиње. 1890 и даље. **г. 1890, 76**: 855; — **г. 1893-4, 39**: 3600. 4436: **86**: 710, 711; **87**: 712, 1040; **190**: 1684; **191**: 1091, 2421; **251**: 4389, 4392; **253**: 1457, 2608, 4558; **259**: 2837; **425**: 1239, 1387, 2884, 3027, 4025, 4089; **426**: 2258, 2290, 2310, 2419, 2420, 3574, 3575, 3691, 3712 до 3715, 4074—4076, 4084, 4085. 4114, 4134, 4136; **427**: 3307, 3687, 3805, 4050, 4077, 4078, 4130; **592**: 1909—1911, 5226—5234; **594**: 992. — **г. 1895, 426**: 4061; **427**: 2678, 2797; **428**: 3659; **627**: 1024, 2603; **628**: 1089; **474**: 3866. — **г. 1896, 35**: 2348; **193**: 3042, 3451, 4012; **194**: 3811; **274**: 3013, 4668; **364**: 915; **383**: 1970—1972; **384**: 1909—1911, 5226 до 5234; **385**: 2917, 2918; **574**: 698; **576**: 4418; **577**: 346—348, 2207, 2268, 3872, 3881—3883; **707**: 2115, 3419, 3786. — **г. 1897, 121**: 3087; **688**: 3785; **744**: 3765. — **г. 1899, 95**: 2892, 2897, 3073, 3074, 3470, 3476, 4037, 4711; **96**: 3742; **439**: 2571.

4415; **175**: 567; **176**: 3182, 3416; **177**: 498; **179**: 2357. — **г. 1766, 188**: 4700. — **г. 1867. 757**: 1504. — **г. 1868, 161**: 404, 405, 992; **162**: 1183, 3855, 3856; **165**: 1122, 1784—1785. 4443, 4498; **166**: 1598. — **г. 1870-71, 135**: 2856; **136**: 3472, 3556, 4650.

Сев. — Собраніе рукописей П. И. Севастьянова. А. Викторовъ. Москва, 1881. **37**: 4451; **48**: 1846; **51**: 5001, 5012, 5019—5021, 5024, 5026, 5049, 5051, 5052, 5057; **53**: 142; **73**: 305, 306, 900, 5255, 5236, 5239.

Сырку. — Краткій отчетъ о занатіяхъ за границей. П. А. Сырку. С. Петербургъ, 1895. **14**: 1036; **16**: 881, 882.

Slov. — Slovinac, list za knjigu, umjetnost i obrtnost. Dubrovnik, 1878 и даље. **г. 1880, 115**: 4905; **212**: 4801; **236**: 4725; **278**: 4832; **295**: 4833; **438**: 4633. — **г. 1881, 66**: 4858; **103**: 4765; **452**: 4902. — **г. 1883, 29**: 4780; **97**: 4776. — **г. 1884, 63**: 4887; **429**: 4773.

С. Н. Лист. — Сербскій Народный Листъ. Уредникъ и издаватель Θеодоръ Павловичъ. Год. 1845. и 46. **г. 1845, 179**: 752; **180**: 1199, 1832, 2071; **181**: 2159, 3076, 3077, 4310. — **г. 1846, 74**: 668, 669.

Спом. — Споменик Српске Краљевске Академије. Београд. **књ. III, 58**: 4204; **59**: 1844, 2314, 3209, 3921; **68**: 2535; **69**: 909, 1592, 2059; **78**: 1418; **93**; 1420; **97**: 1447; **105**: 5245—5253; **123**: 1658; **145**: 1444, 2786, 2787; **166**: 621, 719, 4175, 4176; **176**: 522; **177**: 2269, 2270, 2584, 3230, 3231, 3355, 4243; **178**: 1150, 1349, 1350, 4410; **196**: 1794, 1882, 1883, 3499; **197**: 2050, 2953, 3009, 3205—3207, 3308, 3375, 3488—3490, 3588, 3626, 3642, 3613; **198**: 1586, 1708, 1850—1853, 1857, 2138, 2231, 3008, 3550, 4452, 4524; **199**: 699, 2424, 2757, 2758, 2891, 4086, 4262, 4266, 4383, 4495; **200**: 453, 1788, 2082, 2083, 4267, 4469, 4470, 4604; **201**: 823, 897, 1809—1811, 2789, 4356; **202**: 392, 1527, 1537, 1538, 1802, 3749, 4131, 4523; **203**: 395, 2500, 3465, 3615, 4521, 4522, 4586—4588, 4600, 4611, 4616; **204**: 2329, 2959, 3119, 3236, 3365, 3540, 3996, 4541, 4607, 5167—5185; **205**: 1082, 2592, 2662, 2824, 2825, 2931, 2932, 2947, 3169, 4590, 4625; **206**: 476, 853, 1320, 1594, 1654, 3565; **207**: 551, 3466; **208**: 1368, 1403, 3291; **209**: 163, 313, 626, 4174, 4602; **210**: 896, 1021, 1714, 2885, 4218; **211**: 100, 101, 149, 280, 602; **212**: 794, 828, 829, 878, 2382. — **Књ. IV, 11**: 423. — **Књ. IX, 14**: 180—182, 550; **15**: 192, 4217; **16**: 537, 549, 1676—1679, 4268, 4358; **18**: 1292, 1302; **19**: 1048, 1182; **21**: 4924, 5118; **22**: 122, 332, 4672; **23**: 254, 1543, 2234; **24**: 4357, 4546; **25**: 461, 4923. — **Књ. X, 43**: 3369, 3370; **70**: 644. — **Књ. XIX. 37**: 806; **43**: 755, 758, 759, 4583; **44**: 623; **45**: 760, 761; **46**: 1529, 1807, 4303, 4376; **47**: 420, 421, 576, 577, 650, 695, 2809, 4287; **48**: 1057, 3065, 5066, 3303; **54**: 5279—5303; **56**: 4967, 4989; **57**: 1213, 2157, 4969, 4970, 4977, 4997; **58**: 1595; **73**: 9, 690. — **Књ. XXVIII, 14**: 23; **30**: 2114, — **Књ. XXIX, 45**: 118; **48**: 2020, 2077, 2078; **49**: 1885; **53**: 3828; **55**: 2954, 3722. — **Књ. XXX, 39**: 132, 133, 399, 1559, 2904; **40**: 462, 2041, 2177, 2440, 2541, 4400, 4442; **41**: 1864, 1884, 2022, 2307, 2529, 2760, 2761, 3004, 3022, 3023, 3075, 3238, 5719—5722; **42**: 99, 1966, 3428, 4177, 4232, 4346; **43**: 43, 44, 114, 115, 446; **44**: 254, 1461, 1480, 1481, 2018, 2019, 4269; **45**: 1543, 4939. — **Књ. XXXI, 39**: 2605. — **Књ. XXXIII, 61**: 2054; **161**: 1947. — **Књ. XXXVII, 1**: 873; **2**: 343, 953; **3**: 3148, 3549, 4490; **6**: 1008, 4412; **7**: 2647; **8**: 1375, 1751, 4223, 4224, 4434; **9**: 792, 1552; **10**: 121; **12**: 2599—5602; **13**: 831; **14**: 937, 1187, 4088; **15**: 545, 546, 1229; **20**: 2708, 2709; **21**: 4330; **26**: 973; **27**: 974; **29**: 979; **30**: 402, 403; **35**: 2747, 2748; **39**: 2166; **43**: 2786, 2787; **44**: 991. — **Књ. XXXVIII, 109**: 2869, 2912, 3160; **110**: 3803, 3804; **131**: 2509, 4561; **132**: 916; **134**: 2939; **136**: 439; **137**: 309; **138**: 467, 1715, 2381, 4238, 4509; **140**: 1365, 1366; **141**: 1010, 1135, 1803; **142**: 684, 4413; **143**: 701, 2888; **144**: 315, 2002, 4377, 4406; **145**: 4196, 4380; **146**: 1058, 2490, 2491, 2922,

Спростр. — Описъ на Ржкописитѣ въ Библиотеката при св. Синодъ на Българската църква въ София, описа и нареди Е. Спространовъ. София, 1900. **12**: 2710—2712,

13: 1737; **21**: 1416, 1931; **25**: 732; **37**: 1703; **44**: 5612; **46**: 738; **48**: 4322; **55**: 631; **56**; 1742, 1743; **57**: 1119; **75**: 2126, 2127, 2439; **76**: 2444; **87**: 903; **89**: 2336, 2337; **95**: 362; **99**: 2650, 2651; **100**: 2321—2323; **130**: 1328; **131**: 5704; **132**: 1327; **136**: 1322; **139**: 928, 929; **142**: 1285; **143**: 1353; **144**: 1370—1372; **148**: 933; **151**: 1323; **152**: 4597; **153**: 1155, 1778; **168**: 3313; **227**: 3917, 3918; **231**: 1034.

Спростр. Опис. — Описъ ка ржкописитѣ въ библиотеката при Рилския манастиръ. Е. Спространовъ. Софија 1902. **7**: 5716, 5836; **8**: 5671, 5748; **9**: 5750; **10**: 5945; **11**: 5906, 5948; **12**: 5607; **13**: 5631: **14**: 5681: **16**: 5584; **17**: 5761, 5942; **18**: 5578, 5732, 5947; **23**: 5614, 5636, 5788; **26**: 5682, 5747; **27**: 5877, 5896; **28**: 5873; **29**: 5885; **32**: 5705; **33**: 5863—5867; **35**: 5611, 5953; **36**: 5734, 5738—5740, 5954; **37**: 5580; **38**: 5715, 5749; **39**: 5648; **47**: 5878, 5907, 5908; **51**: 5724, 5731, 5897, 5898; **52**: 5687, 5946; **56**: 5572, 5573, 5758, 5838; **57**: 5776; **58**: 5780, 5817, 5905; **60**: 5835, 5943; **61**: 5761—5767; **62**: 5858—5869; **63**: 5860, 5870; **68**: 5820, 5821, 5884; **76**: 5762; **80**: 5733; **83**: 5599; **92**: 5579, 5819; **103**: 5574, 5952; **111**: 5575, 5576; **112**: 5661, 5773, 5774; **113**: 5775, 5783, 5871; **114**: 5833, 5851—5854; **115**: 5828—5830.

Срез. — Свѣдѣнія и замѣтки о малоизвѣстныхъ памятникахъ I. — И. И. Срезневскій. (Приложенія къ Зап. Импер. Акад. Наукъ). СПетербургъ, 1863 и даље. **IX**, бр. **XII XXII**, бр. **XLVII**: 19. — **XLIV, 64**: 24. — **L**: 11.

Срп. Пч. — Сербска Пчела, или Новый Цвѣтникъ за год. 1833 и даље Павла Стаматовића. **г. 1833, 120**: 3258; **121**: 3254; **127**: 1942, 3156. — **г. 1834, 151**: 2190. — **г. 1835, 136**: 2639. — **г. 1836, 118**: 3619; **120**: 1588, 1596, 2518, 2617; **121**: 2530, 2587, 2635, 2946. — **г: 1841, 105**: 1143.

Срп. Сион. — Српски Сион, недељни лист за црквено-просветне и автономне потребе српске митрополије Карловачке, Нови Сад, 1891 и даље. **г. 1891, 245**: 3735—3738. — **г. 1894, 793**: 355, 555, 1487.

St. — Starina, na svijet izdaje Jugoslavenska Akademija znanosti i umjetnosti. Zagreb, 1869 и даље. **Књ. I, 4**: 2128; **45**: 335; **101**: 211. — **Књ. III, 200**: 38; **210**: 4514; **212**: 3516; **213**: 377. — **Књ. IV, 29**: 84, 85. — **Књ. V, 5**: 5000—5012; **7**: 5029; **11**: 4932; **17**: 456. — **Књ. IX, 4**: 518; **62**: 1739; **122**: 24; **127**: 34, 35. — **Књ. X, 45**: 3686; **72**: 2187; **82**: 1894, 1895; **180**: 3590, 3741, 4539; **182**: 1111, 2910; **257**: 575; **258**: 1641, 1759, 2521, 3527; **259**, 2192, 3431, 5093, 5094; **260**: 4728—4731; **261**: 454, 3855, 3856, 3997—4005, 4918, 4956; **262**: 4015, 5350—5367; **263**: 17, 727, 728, 1039; **264**: 3325, 5076, 5077; **265**: 1324, 1635, 3716, 5075; **266**: 87, 88, 1398, 1399, 3725; **267**: 152, 830, 2355, 3922, 4763, 4764; **268**: 2283, 3296, 3505, 3571, 3661, 3766, 3829; **269**: 3601, 4448; **270**: 3688, 3689, 3871; **271**: 97, 98, 253, 271; **272**: 374, 4596; **273**: 759, 4572. — **Књ. XI, 154**: 3500; **208**: 398 — **Књ. XII, 232**: 4167; **254**: 328; **259**: 5081. — **Књ. XIII, 165**: 3154; **166**: 2698, 2835; **190**: 2722—2725. — **XIV, 22**: 323; **196**: 46. — **Књ. XVI, 10**: 1636, 3481; **108**: 2666, 4364, 4531; **109**; 2194. — **Књ. XVIII, 107**: 4105; **231**: 178, 179, 2116. — **Књ. XXI, 119**: 316, 317; **121**: 4205, 4249; **122**: 225; **123**: 4168—4171; **128**: 1330, 1572; **129**: 562, 578, 725, 4210; **130**: 138, 384, 1275, 1888, 2579; **131**: 870, 1106, 1226, 1792, 4670; **132**: 1125, 1126, 1338, 1409, 1484,

Стар. — Старинар Српског Археолошког Друштва. I—XII (1884—1895) Београд. **Књ; I, 45**: 902, **72**: 4875; **111**: 11, 12; **118**: 3699; **142**: 4649; **143**: 4862, 4888. — **Књ. II, 22**: 154: **25**: 1768, 2981; **26**: 1220, 2113, 2341, 2342, 2934, 3051; **58**: 1600; **59**: 2540, 3444, 3484, 4021, 4022; **60**: 1311, 1386, 1499, 1641, 4659—4662; **61**: 2397, 2543; **63**: 1421; **68**: 3427, 3887, 4727; **111**: 288; **113**: 287; **118**: 579. — **Књ. III, 7**: 419; **8**: 504; **9**: 744; **10**: 1532; **12**: 1533; **14**: 756; **15**: 588; **17**: 1213; **18**: 1583, 2157; **21**: 3217; **23**: 2589; **36**: 449;

Hahn. — Reise von Belgrad nach Salonik, von J. G. v. Hahn. Wien, 186. **239**: 357; **240**: 1653.

Хиљф. III. — Собраніе сочиненій А. Гильфердинга. Т. III. (Боснія. Герцеговина и Старая Сербія). С. Петербургъ. 1873. **97**: 5058, 5059, 5068, 5070, 5079, 5082, 5083, 5087. 5089, 5090; **102**: 4612, 5060, 5071, 5084. 5085. 5092, 5201; **103**: 82; **104**: 123; **117**: 1410; **121**: 15; **131**: 96, 147; **132**: 143, 5102. 5110; **145**: 170; **146**: 5067; **147**: 158; **160**: 2081. 5103; **164**: 5069, 5072, 5073, 5086, 5088, 5091. 5095—5100; **193**: 4946; **203**: 736, 5133; **214**: 1312—1316; **218**: 1133—1134; **219**: 1312—1316; **220**: 5080; **225**: 648; **233**: 817; **470**: 4300.

Хришћ. Вес. — Хришћански Весник. Часопис духовни. Уредник Алекса Илић. Београд. 1896. **169**: 3788, 4051; **170**: 3730.

Црногорка. — Црногорка, лист за књижевност и забаву. Уред. Јов. Павловић. Цетиње, 1884. **1**: 1790, 1907, 1908, 2105, 2469, 2470.

Чтен. — Чтенія въ Императорскомъ Обществѣ исторіи и древностей россійскихъ при Московскомъ университетѣ. Москва. **Г. 1847, I**: 4953. — **1859, II**: 5682. — **Г. 1861, 4, 1** 2496, — **Г. 1867, IV, 22**: 29; **45**: 48, 49; **100**: 2415, 3188. — **Г. 1870, 3, 6**: 2203, **7**: 2008; **8**: 1831; **9**: 1495, 1923—1925, 1939; **10**: 1664; **11**: 4713; **12**: 1054, 2629, 2806; **14**: 2628, — **Г. 1896, 2, 5**: 1562, 1563, 1568, 1569.

Шаф. Рук. — Рукописи Павла Іосифа Шафарика (нынѣ музея корол. ческаго) въ Прагѣ. Описалъ М. Сперанскій. Москва, 1894. **32**: 1425; **37**: 5019—5021; **45**: 2411; **47**: 641; **61**: 507; **62**: 2080, 3488; **64**: 1879; **65**: 4941; **66**: 1406; **84**: 3196; **91**: 3517—3520; **92**: 1447; **98**: 169.

Schaf. (Litt.). — Paul Jos. Šafarik's Geschichte der südslavischen Litteratur. III Bd. Prag, 1865. **20**: 639; **21**: 798, 799; **25**: 1486; **94**: 4172; **96**: 2254; **121**: 673; **131**: 1887; **155**: 764; **175**: 886; **182**: 3500; **184**: 1033; **185**: 1516; **200**: 375; **205**: 148; **209**: 378; **210**: 381, 382; **211**: 383; **212**: 386; **214**: 411; **215**: 438; **216**: 443, 444; **218**: 459; **219**: 463; **220**: 468; **221**: 469; **222**: 485, 486; **223**: 691; **225**: 493. 494; **226**: 505; **227**: 525; **228**: 530; **229**: 534, 535; **230**: 540; **231**: 541; **232**: 569; **234**: 581; **235**: 589; **236**: 619; **237**: 619; **238**: 620; **239**: 628; **240**: 638; **241**: 655; **242**: 656; **243**: 682, 683; **244**: 685; **251**: 1105; **253**: 1310; **254**: 1385; **255**: 1433.

Шем. Б. К. — Шематизам православне епархије Бококоторско-дубровачке за год. 1875. и даље. Задар, **г. 1875, 12**: 1672. — **г. 1876, 27**: 1055, 1784, 1785; **33**: 2935, 3216. — **г. 1877, 6**: 1672; **7**: 2153; **8**: 1776, 3568; **31**: 2348. — **г. 1879, 27**: 1055. 1784, 1785; **28**: 404, 405, 629, 630, 4443; **29**: 2250, 2251. 2621, 2622, 2989. — **г. 1882. 32**: 1699, 5001, 5003, 5021, 5022, 5024. 5026; **33**: 5012, 5019, 5020, 5025, 5050, 5051, 5053. — **г. 1883 20**: 919; **31**: 2692, 2693; **32**: 553, 879. — **г. 1884, 38**: 803, 3717, 3718. — **г. 1885, 31**: 3158; **38**: 3025. — **г. 1877, 33**: 2596, 3071. 4673. — **г. 1888, 32**: 3245, 3246. 3437; **36**: 2945, 3007; **37**: 2983; **39**: 5777—5779. — **г. 1890, 35**: 3058; **38**: 2940; **39**: 2346, 2347; **40**: 1305, 1306. — **г. 1892, 39**: 3726. 3817, 3929; **40**: 2733, 2791. 3128, 3757; **41**: 3793, 3294, 3390; **43**: 1960. — **г. 1894, 36**: 4165; **39**: 2678, 3471. — **г. 1895, 34**: 3462; **35**: 877, 1294, 1295, 1435. 1530. 2796. 3140, 3418. 4928, 5685; **36**: 1025, 2155. 4688, 4706. 4716; **37**: 1488, 1843, 2568, 4715. — **г. 1896, 43**: 1084, 3693; **45**: 1083; **48**: 2813, 3117, 3710, 3817; **49**: 1672. — **г. 1897, 31**: 2673; **41**: 4676; **46**: 1900, 1901, 3493; **44**: 3357. — **г. 1899, 45**: 1902, 1903.

Шем. Гор. Карл. — Шематизам православне српске епархије Горњо-карловачке. Карловци, 1880 и даље. **г. 1892, 7**: 2291; **8**: 2286.

Шем. Даб. Бос. — Шематизам православне митрополије и архидијецезе Дабробосанске. У Сарајеву, 1882 и даље. **г. 1884—86, 3**: 3175; **12**: 4962.

Шем. Срем. Карл. — Шематизам источно-православне српске архидијецезе Сремско-карловачке. Нови Сад, 1892 и даље. **г. 1892, 3**: 504; **4**: 410, 1429, 4964; **5**: 509, 584, 634, 724, 4979; **6**: 1022, 1051, 1176, 1821, 4985, 4990; **7**: 672; **9**: 506, 734; **10**: 677, 764, 4954; **11**: 556, 557, 612, 650, 1475; **12**: 848, 849, 1645, 1765, 1940, 2112; **13**: 4991; **14**: 706.

Шем. Хер. Зар. — Шематизам српско православне митрополије и архидијецезе Херцеговачко-захумске год. 1890. Сарајево. **23**: 839; **38**: 3420, 4699; **39**: 3474; **41**: 1456, **2707**, 2896, 2949, 3014, 3157, 3278; **53**: 648; **55**: 4137; **123**: 708; **126**: 4934; **128**: 3386; **129**: 1960; **146**: 3487; **157**: 3557; **158**: 4658; **161**: 5701; **162**: 3696.

Шестодн. — Шестодневъ. составленный Іоаномъ. ексархомъ болгарскымъ. А. Поповъ. Моска, 1879. **л.** р҃.л҃.в҃: 20; с҃.н҃.г҃; 21.

5.

АЗБУЧНИ РЕГИСТАР.

А.

Абазовић Маша дошао с друштвом у Добриловину и страдали 3248.

Абаџија в. Бошко.

Абди-бег изгубио Пиву 3644.

Абдул-Хамид (Абдел, Абдил, Адул, Афтул; Амид, Ахмид, Бдије) султан, ратовао с Русима и Аустријанцима 3601, 3650, 3795; разно 3412, 3512, 3567, 3586, 3724, 5854. — **Абдул Меџид**, султан, оцарио се 4117; допустио грађење цркава 4149; помиње се 4138, 4139.

Абдурахим, везир београдски 4043.

Авакум, игум. м. Добруна 1018. — Бели, игум. м. Крушедола 2398. — јерођакон, потписао књигу Крушедолску 2026; можда је исти правио артофорион 2169, његова књига 2338, и панагија 2523. — игум. м. св. Николе у Јежевици (окр. Чачан.), његовим трудом пописано предверје 983. — игум. м. св. Тројице (Плевљ.) 5501. — јером. истог ман. отишао на поповину у Сарајево 3394. — (јером. м. св. Арханђела у Колашину?) читао књ. 1695. — јером. м. Бешенова, његова књига 2694; другу половину сам дописао 2695. — (јером. м. Врдника?) његова књига 2926. — писао књигу у богородици Цетињској 970. — ђакон м. Хопова, читао књ. 1878. — од Хопова, писао књигу у Сарајеву и приложио м. Житомислићу 1926; биће исти писао књиге 4241, и 4628. — монах, пострижник м. Беочина, купио књигу 3203. — Види: Марковић, Миланковић, Милошевић, Поповић, Радонић, Томић Ненад, Тројичанин.

Авакумовић (Аббакумовић) **Павле**, јепископ Славониски и генералата Вараждинског 3555. — архим. од — 5409.

Август в. Жигмунд.

Аверкије писао и приложио књигу м. Добруну 1018. — писао књигу у Николи 1035. Да не буде исти, јер је на оба места потписао име у акростиху? — писао књигу у пештери више Студенице 1059. — од земље Херцега, писао књиге у Карејском ступу 1115, 1116, 1136, 1151, 1152, 1162, 1233. Да не буде исти и 1254 (5659, „рукоју ава кира“).

Авесалом, митрополит Срему и Београду 1234; био у Шишатовцу 4986, 4988; наредио да се напише житије Ст. Штиљановића 4987. — поп, подигао крст на стени Хоберу 1538. — поп, поклоњена му књига 1587. — јером., приложио икону м. Морачи 1684.

Авлон 812.

Аврам, презвитер, писао књигу у с. Болехнићима 875. — духовник Хоповски 584. — поп од Стаништанца, приложи књигу м. Студеници 1621. — кнез, од с. Штиткова од плем. Рајића, унук патр. Гаврила, приложио књигу м. Благовештењу на р. Тисовици 2367. — кожухар, настојник оправке св. Николе у Софији 5704. — приложник м. Добри-

рођен 2558. — син попа Пеје, умро од чуме у Коморану 2233. — син Петра Андрејевића (упор. бр. 2687) рођен 2914; преставио се 2915. — син Ст. Стојнћевића 3256. — помен: 3483, 3556, 3683, 4489. — Види: Андрејевић, Атанасијевић, Вуковић, Греговић, Грити, Драшков, Добочанин, Ђика, Јовановић, Лава, хаџија, Милвејевић, Радовић, Рајич, Рајичевић, Русин, Торесански, Угљешевић, Фрушић, Чајничанин.

Андрејан, помен 1545.

Андрејевић, (Андреовић) види Алексије, архијереј. — **Александар**, поп, постриж. Пећки, писао књигу 2675; поклонио је 2676. — **Андреј**, администратор Карловачки, и брат му **Јаков**, постмајстер, зидали звоник у м. Вел. Ремети 2672. — **Андре** и **Филип**, зографи, пописали Враћевшницу 2699. — **Иван**, види Полубенски. — **Јелена**, провизорица Даљска, приложила књигу м. В. Ремети 3135. — **Марко**, зађакоњен у мон. чин 5492. — **Петар**, Карловчанин, ктитор обнове м. Ковиља 2167. — **Петар** из Пећи, купио књигу 2687. — **Стана**, постфервалтеровица, приложила књигу м. В. Ремети 3104. — **Филип**, в. горе.

Андрејић Стефан, обор-кнез Бегаљички, гроб му 3812.

Андријан, римски цар, 224.

Андријана, из Голубовића, ктитор црк. св. Тројице код м. Прасквице 1775.

Андрина, помен 2139.

Андријаш, син краља Вукашина, подигао и пописао храм св. Андрије на Тресци 165; 187. — **Никола**, (или су двојица?) градио катол. цркву у Равном (Попово Поље) 737. — помен 1697.

Андријашевић Ћирил, игум. м. Косијерева 3675.

Андричић Никан, ктитор хр. успенија код м. Градишта 1083.

Андро, мајстор од Рисна, градио митру 1790.

Андроник, Дука Анђел Комнен Палеолог, цар византијски, таст краља Милутина, 29, 52, 3808, 5095. — млађи, унук ц. Андроника, 52. — с браћом подигао храм св. Јована Претече (Јашуњски м.) 430. — игум. у Укаландови 4623.

Андрушко, в. Љубојевић.

Анђа, ктитор дарка м. Милешеви 1572. — жена Моја Божовића, приложила књигу м. Пиви 3872. — жена Мил. Кнежева Говедарице, умрла 3863. — приложила павте м. Студеници 4719. — Види: Бабића.

Анђел, в. Андроник.

Анђелија, мати јеписк. Арс. Радивојевића 3242. — приложила икону (сада у Сарајеву) 1440. — приложила књигу м. Добриловини 4335. — гроб јој 4771. — помен: 1687, 4366. — Види: Анђелина.

Анђелина, (Анђелија) деспотица, монахиња, приложила одежду св. Јовану 363; градила Крушедол 2890; њена књига 2033; слика јој 3034, 3036; лежи у Крушедолу 1005, (в. Крушедол); 360, 388, 1532, 3553. — кћи Александра војводе молдавског 668. — помен 5945.

Анђелко, помен 5697, 5698.

Анђелова Топоница, ту ман. Убожац 548, 1080.

Анђео, в. Звиздовић.

Анеитеј (?) в. Хоповац.

Анисије ктитор (?) пописа хр. св. Ђорђа у Ајдановцу 374.

Анић Вучин, из с. Гркавице, приложио књигу (Гомионици?) 2595.

Аница, помен 5806.

Анте, в. Вудшковић 2348.

Антим, митроп. Ваљевски и Ужички ишао у Београд и у м. Боговађи посветио два свештеника и једног ђакона 3790. — митроп. Скопски, 3759, 3847. — владика Херцеговачки тровао игум. тројичког Никодима 3320. — поп, постао иконом у Рилу 5821; можда исти, игуман, његова књига 5907. — Види: Илић 4157.

Антиохија, 494, 1234.

Антић Иван, приложио јеванђеље м. Рачи 3711.

Анто, в. Самарић.

Антов Ђуро, ктитор цркве у Пелинову 2347.

Антонић Вук и **Вуко** ктитори цркве у Пелинову 2348.

Антоније (Андони, Андоније). св. црква (у Св. Гори?) њена књига 4313. — митроп. Херцеговачки. његовим трудом пописана препрата у Грачаници 688; патријарх, слика му у горњој цркви у м. св. Николе у Дабру (м. Бања) 722. — игум. св. Ђорђа у Нагоричину 41. — игум. м. Лепавине 2879. — игум. м. Мораче, његовим трудом пописан хр. св. Николе 1324; пописане међе манастирског имања 1325; његовим трудом обновљена и пописана црква св. Стевана 1374. — игум. ман. Ораховице 2288, 2298. — старац, јером. подигао храм введења (м. Соколац у Ст. Србији) 426. — ктит. св. Павла (?), преводио с грчког на српски 324. — инок, ученик старца Ђенадија, преводио с грчког на српски у Ватопеду 5572. — Рафаил, епактит. писао књигу 4950. — јером. писао књиге у св. Ани (у Св. Гори) 1355. 1482 (у ћелији Преображења), 1503, 1525, 1540 (монах!), 1650, 1699. — писао књигу у м. Враништици 1021. — писао књигу у пиргу Карејском 1274. — писао књигу у м. св. Павла (у Св. Горе) 1149. — монах, писао књигу у хр. св. Стевана првомученика 225. — јером. донео у м. Милешеву књиге из Москве 1875. — духов. богородичина ман. на реци Тресци 1886. — ђакон митрополита Арсенија 2427. — калуђер м. Добриловине 2978, 2980. — јером. ман. Житомислића (?) 2592. — од м. Мораче (?) 1239. — бивши јеклисијарх Пећки 3276. — параклисијарх м. Хопова 1176. — поп, купио књигу 5565. — Печерски, приложио књигу Хиландару 4453. — Види: Бакић, Богићевић, Довољан, Јосифовић, Петровић, Протић, Симоновић.

Антонијев, ученик, в. Виктор.

Антонијевић Мојсеј, писао књигу у Руми 3729. — **Христивоје**, обновио јеванђеље 3868.

Антонић Митар, из с. Миличинице приложио јеванђеље м. Рачи 3711.

Антоновић (Антуновић) **Исаија**, архиман. његова књига 2450; митроп. Арадски и Карансебешки, осветио антимис 2622; архијеп. и митроп. Карловачки 5489; преставио се у Бечу 2962, 2974; можда је исти 2685.

Ануфрије, в. Онуфрије.

Апић Јуко, из с. Бителице писао саландар у м. Хрмањ 4589.

Апостол, из с. Моштанице, откупио књигу 2048.

Апостоли св. в. Јаков, Петар и Павле.

Апостоловић Ђорђе, откупио књигу ман. св. Пантелејмона у Ст. Србији 2065. — **Никола**, из Земуна 3961.

Арад, 2477, 2514, 2562, 2622; опљењен 1876.

Арамије, даскал, писао књигу у м. Раваници 1638.

Арамбаша в. Мандић Бошко, Обрадовић Никола, Унковић Митар.

Аранит в. Чекеревић.

Аранитовић Стефан, свешт. из Пожаревца, био у м. Хопову и у м. Шишатовцу поради милостиње за београдску саборну цркву 2863, 2864.

Аранош, село, поробили Турци 1781.

Араплија, код Цариграда 5596.

Арапска, (Рапска) војевали на њу Турци 5651.

Арбанаси, (Арванити, Арнаути) 1467; са пашом Скадарским попалили ман. по Ваљ. и Беогр. нахији 3650; ударили на Црну Гору 5532 — пленили и попалили Рил. ман. 5854.

Арбанашка (Арванитска) земља 321; држава, стране 328.

Арбанашки пирг у Св. Гори 1667, 1692.

Арванити, в. Арбанаси.

Арванитска земља в Арбанашка..

Аргири Ђорђе, кујунџија из Мосхопоља, ковао рипиде 2430.

Ареопагит Дионисије, преведен на словенски 4944.

Ариље, м. на реци Моравици, била његова књига 1445; запустео 1446; дате му Јовањске књиге на послугу 2417, 3870; његова књига 5831.

Арнаути в. Арбанаси. — из Црниша в. Вучетићи.

Арнаутин в. Шахин-ага.

Арнаутовић Дамјан, хаџи, из Сара-

јена, његовим настојавањем враћена књига св. Арханђелу у Сарајеву 2440 — **Јован** приложио крст св. Аранђелу у Сарајеву 1829.

Арон, инок м. Лепавине 5845, 5846. — јером. м. Шишатовца 3668.

Арса, лајтнант. послао у м. Ћелије похаране књиге 4448.

Арсеније I, архијеп. српски 20, 4931. 4932; пописао (?) Пећку цркву 15, преставио се 5029; лежи у Пећи 202; 879, 1500; раздробили га Скити 1501; лежи у м. Довољи 4031; пљачкан и враћен 4032. 4033. — **III, Црнојевић** патријарх. био у Босни 1705. у Браничеву 1713. вратио се из Срема 1728; био у Жичи 1759, у Смедереву 1768, у Јерусалиму 1815. у Никољи 1824, у Осоговском ман. и пописао цркв. утвари 1859, на Цетињу 1909, 1936, и вратио се преко Цуца у Никшиће и Пећ 1911, 1936; прешао с народом и владикама у Аустрију и дошао у Сентандреју 5283. 5305. 5488; претрпео искушења од Немаца 2016; био у Шишатовцу 2112; наредио да се посвети владика црногорски Сава Очинић 1985; посветио влад. славон. Софронија Подгоричанина 2152; осветио антимисе 1960, 1961; приложио књигу богородици Цетањској 1794; послао у Хиландар јером. Матеја 1823; купио књигу 2052; његове књиге 2009. 2045; помиње се: 1129, 1736, 1754, 1758, 1786, 1791, 1814, 1836—1838. 1843, 1903, 1916, 1939. 1944, 1951, 2010, 2056, 2086, 2099, 2114, 2128, 2129, 2131, 2147, 2154, 2159, 2160, 2167, 3384; преставио се у Бечу и пренесен у Крушедол и сахрањен у гробницу св. Максима 2147, 2161, 2162, 2184, 5293. — **IV, Јовановић, Рашковић**, архиђак. патр. Мојсеја 2257; можда је исти и 2285; митропол. Рашки и егзарх Пећки, био у Врднику ради милостиње 2400; био у Ресави 2412; можда је исти 2427; постао патријарх 2401, 2440; био у м. Рили 2453, 5774, 5783, у м. Гомионици 2479, у м. Лесновском 2490, 2491; у с. Штаву 2492, 2493; у м. Житомислићу 2510 - 2512, 2628, у ман. Жичи 2521, у Сретењу (на Ушћу) 2557, у Сарајеву и св. Тројици (Плев) 2616, дошао у Београд 2717; пребегао с три митропол. у Аустрију 2739; опис тог бегства 2720; ишао у Беч и вратио се у Београд 2721; био у Пешти 2751, у Пожуну 2830, по трећи пут у м. Шишатовцу 2908; наредио да се препише хрисов. м. Враћевшнице 2730; наредио да се пише књига 2964; добио књиге на поклон 2827, 2830; његов тањир 2508; поклонио књигу митропол. босанском 2840; приложио књиге у Пећ 2442, у ман. Шудикову 2686; оковао јеванђ. богородици Цетињској 2607; приложио покров м. Дечанима 2878, м. Студеници 2948; изобразио антимис 2460, 2463, 2465—2467, штампао антим. у Бечу 2857, 2877; његовим настојавањем приложена књига Пећи 2469; записао се на књигама (био на Цетињу?) 2456, 2509, 2550; помиње се 2414 (погрешно Пајсеј), 2415. 2519, 2534, 2556, 2625, 2681, 2699, 2719, 2789, 2808, 2812 (?), 2828, 2863, 2864, 2890, 2895, 2913, 2937, 2983, 2993, 3384; престави се у Карловцима и сахрањен у Крушедолу 2957, 2958; гроб му 2960. — архијереј под кога је подпадао м. Лесновски, наредио да пише књига 102. — архијепископ, наредио да се пише књига 201. — митрополит првопрестолни (Рашки?) наредио да се пише књига св. Николи Кончулском 316. — митрополит, под кога је подпадала м. Враћевшница 1053. — митрополит. (Херцеговачки?) његов антимис 2202. — митрополит Херцеговачки 5453; можда исти 2614. — архијепископ Еласонски, поклонио књигу 826. — јепископ Северински 3035. — прота Светогорски 20, 4933. — први игум. м. Дечана, наредио да се пишу књиге 65, 87; трудио се о попису ман. 92. — игум. ман. Житомислића 2510, 2628. — игум. Пећки ишао у писанију 1670. — игум. м. Раче 1632; биће исти као проигум. био у Жичи 1641. — игум. м. Риле 5661; биће исти 5682. — игум. св. Тројице (Плев.) 1999; други 2534. можда је исти и 2325. — игум. ман.

Хиландара 38; други, наредио да се пишу књиге 67, 68. — игуман 1538. — јерођакон, писао књигу у м. Каменици 576. — ђакон, писао књигу у Сутесци на Ибру 267. — од Козарског манастира (писао књигу у м. Врановој Глави?) 4258. — од м. Кувеждина 3065. — други старац м. Ломнице 740. — донео књигу из м. Полошког у м. Моклишта 2302. — трудио се о окову јеванђеља у ман. Морачи 4392. — од м. Ораховице, купио књигу 2206. — старац (св. Павла?) његова књига 289. — од Папрaће, договорио се да гради цркву на старом црквишту на Тропоши 602 — хаџи, јером. ман. Раванице, изишао са осталима у Сентандреју 1944; био у Русији и донео књиге у ман. Врдник 1984, 1990. 1998. — (Требињски или Савински) његов крст 1506. — калуђер м. Ступја, дошао са осталима у Ораховицу и донели књигу 2012. — јеклисијарх м. Фенека 706, 4978. — поп Хилендарски, ишао на Браничево 1411. — табаџија из Кремнa, платио повез књиге 5746. — отац јером Данила Арсенијевића 3405, 3407. — Види: Веселиновић. Врљикић. Вујановић. Вујичић, Гоговић, Калуђеровић, Ненадовић Ораховичанин, Плавшић, Пламенац, Поповић, Радивојевић, Рајковић, Станишић, Стефановић. Теодоровић, Теофановић (Теофиловић), Тројичанин, Цветковић.

Арсенијевић Вукашин, запопио се 3527. — **Димитрије**, јереј, закалуђерио се у Вољавчи и добио име **Данил**, постао намесник у Вољ. подизао је, ограничио земљу и др. 3234, 3277, 3382, 3402—3412.

Арсланија, (аруслaнија) 1350, 5686.

Арсо, в. Добрић.

Арханђел, Михаил и Гаврил, храм, цркве и манастири. Неколико их без одређења где су: ту писане књиге 157; 436, 4196; њихове књиге 4315—4317; 274, 439. 3565. — у Београду, његова књига 4318; скупљана за њ милостиња 2863, 2864. — у Борчу, окр. Крагујевачки. подигнут 575. — у Бранковини окр. Ваљевски, изгорео 3601, 3650; приложена му књига 5900. — у Брезовцу окр. Крагујевачки, подигнут 3688; опустео и обновљен 3689; бурунтија за обнову 3699. — у Вел. Радинцима у Срему, пописан 3639; оковано јеванђеље 3815; 3595. — у Вршцу 3165. — у Гучи, окр. Чачански, подигнут 3724. — у Дреници, ту писана и приложена књига 4185; његове књиге 3344, 4345. — у Земуну, његова књига 3597. — у Иловици, писана за њ књига 19. — у Јабучју, окр. Ваљевски, изгорео 3601, 3650. — у Јагодини, подигнут 3976. у Јањеву, приложена му књига 547. — у Јерусалиму, писана за њ књига на Синају 5934; приложене му књиге 144, 4566; његове књиге 1749, 4567, 4568. — под Космајем (Тресија м.) обновљен 2192. — више с. Кучевишта, пописан 2089. — у Неродимљи, обновљен 2081. — у Пожаревцу (у Сентандреји?) приложена му књига 1752. — у Призрену, грађен 90; ту писане књиге 223, 436(?) — у Осиковици, приложена му књига 1552. — на р. Радованштици под Цером (сад м. Радовашница), ту писане књиге 561, 661; пописана проскомидија 3755. — Рашинска црква, у окр. Тимочком, подигнут и пописан 433, 434. — у Рашкој, његов антимис 2877. у Рили, приложена му књига 5761. — у Сарајеву, изгорео и сағрађен 1390 до 1393; плењен од Немаца 2430; грађен 2555; поновљен 3662; сaграђена часна трпеза 2544; приложене му књиге 1459, 1597, 1640, 1835, 1991, 2050, 2098, 2110, 3673, 4432, 5824, његове књиге 1920, 2037, 4242; приложени му: дискос, чаша и звездица 3578, 3580, 3582, ћивоти 1757, 1979, трићери 1757, 2084, крст 1829, кадионица 1830, нафорница 1858, кандило 2168, петихлебница 2404, копље 2590, завеса, 3450 икона 4669, чаша 4704, купица 4720; његови епитропи дали књигу м. Добрићеву 2953. — у Софији 2156. — у Травнику 3861. — више с. Трпезе, приложена му књига 1097. — око Софије(?) 1155. — м. на Црном Мору 5886, —

„оброк“ у с. Завоју, окр. Пиротски 2484. — Види: Бешеново, Војловица, Вољавча, Вујан, Грабовац, Ковиљ, Крка, Куманица, Лесново, Марча, Моштаница, Обровин, Прибина Глава, Раковица, Севолничка црква, Ступа, Тара, Тушимља, Ћелије, Чудов манастир.

Архијепископи и патријарси:

Српски, а) Пећки. в. Антоније, Арсеније, Атанасије, Бркић Василије, Гаврил, Григорије (? архијеп.) Данил, Ђерасим, Јаков, Јанићије, Јеврем, Јевстатије, Јеротеј, Јован, Калиник, Калиник Грк, Макарије, Максим, Мојсеј, Никодим, Никон, Пајсије, Сава. Саватије, Спиридон, Ћирил, Филип.

б) Карловачки в. Антоновић Исаија, Арсеније, Ђаковић Исаија, Ђорђевић Јован, Јовановић Вићентије, Јовановић Вићентије Видак, Ненадовић Павле, Петровић Мојсије, Подгоричанин Софроније, Поповић Вићентије Хаџилавић, Путник Мојсије, Станковић Стефан, Стратимировић Стефан, Христофор (администр.)

в. београдски в. Агатангел, Јовановић Петар.

Александријски, в. Јаћим (папа и патр.), Макарије.

Антиохијски, без имена 52; в. Игњатије, Михаил.

Еласонски, в. Арсеније.

Јерусалимски, в. Атанасије, Доситеј, Ђерман, Нектарије, Пајсије, Теофан.

Охридски, в. Доротеј, Доситеј, Зосим, Климент, Марко, Никодим(?) Прохор, Симеон, Теофилакт.

Руски, в. Адријан, Алексије св., Јермоген, Макарије, Рафаил, Цамблак Григорије.

Цариградски, в. Григорије, Доситеј, Јеремија. Јосиф, Карађа-Оглија Јаћим, Марко, Неофит, Нифон, Пајсеј, Ћирил.

Архијепископске књиге, 38, 1029.

Архијепископска црква у Жичи приложене јој књиге 282. 283, 626; в. патријаршка црква, Пећ.

Архимандрити:

без ознакс, в. Авакумовић, Антоновић Исаија, Павловић Ипоћентије (м. Прасквице?), Павловић Партеније, Петровић Василије (потоњи влад. Црногорски?), Путник Мојсеј (архијепископски), Ранковић Димитрије (цетињски?), Стефановић Вићентије (у Пожаревцу), Ћурчић Нићифор, Шарођа Радивоје;

м. Бездина, в. Живојиновић Дионисије, Милутиновић Јоасаф;

м. Благовештења и *Вољавче*, в. Григорије;

м. Боговађе, в. Рувим;

м. Вољавче, в. Јосиф;

м. Враћевшнице, в. Павловић Мелентије;

м. Врдника, в. Ђерасим;

м. Гомионице, в. Пахумије.

м. Гомирја, в. Алексић Теофан;

м. Грабовца, в. Теофановић Арсеније;

м. Гргетека, в. Атанасијевић Андрија, Пећанин Теодосије;

м. Девича, в. Ђерасим;

м. Дечана, в. Данил (и игум.), Ђорђевић Јован, Мојсеј, Христофор;

м. Донског (у Москви) в. Миланковић Авакум;

м. Ђурђевих Ступова, в. Јаћим;

м. Калиника, в. Јаковљевић Самуил;

м. Ковина, в. Стефановић Исаија;

м. Крупе, в. Зелић Ђерасим;

м. Крушедола, в. Амфилохије, Атанасије Величковић, Данил, Исаија хаџи, Никанор, Пахомије, Радосављевић Нићифор;

м. Лепавине, в. Нићифор, Осмокруовић Григорије, Поповић Нићифор;

м. Маркова, (код Призрена) в. Гудовић Дионисије (и игум.);

м. Милешеве, в. Василије (и игум.), Висарион, Милешевац Максим (и игум.). Теодосије (и игум.);

м. Мораче, в. Аксентије, Аукентим(?);

м. Невског, (у Петрограду) в. Петар;

м. Николље в. Ђорђе Марковић;

Нишка в. Дрехаловић Григорије;

м. Ораховице в. Ораховичанин Арсеније;

м. Св. Павла, (у Св. Гори) в. Ананије;

404, 5147, 5151. 5153; умрo 5239. — син Сулејманов, ратовао с оцем 604; побегао у Персију 616.

Бајац Стефан. 2928. — Види: Хајдаревић Живан.

Бајић Драгоје са браћом **Николом Драгијом** и **Драгићем** и синовима **Теодором** и **Ђуром** преселили се 3147. — **Јанко** из Митровице, ктитор пописа м. Шишатовца 3727. — **Милован**, ашчија м. Тројице (Плев.) 4157. — **Тоша**, из Земуна 5493.

Бајо, в. Пивљанин.

Бајовића Миленкић Божо, протојереј, приложио м. Добрићеву књ. и иконе 5810, 5813, 5814, 5890.

Бајовић Тома приложио књигу ман. Добрићеву 5890.

Бајрам-ага, сердар Руднички 3412.

Бајска „вес" (Баја?) 2197.

Бајче, граматик, презиме **Јакуага** (?) писао књигу у неком храму введења 732.

Бајчинац. с. 2625.

Бајчитић Петар, узео књигу у залог 592.

Бакачић Самуил, преводио књиге у Св. Гори с грчког и с руског 1887, 1927, 2275, 4994, 5695.

Бакић Антоније и **Петар** и мати им **Алинка**, од с. Латвице, приложили књигу св. Павлу у Св. Гори 4412.

Баково, ту црква св. Николе 71.

Бакочев Јуса, Спужанин, продао њиву м. Пиперској Ћелији 4005.

Баланица, с. 2625.

Баленовић Миховил, гроб сина му Ивана 4795.

Бали-ага, в. Колашинац.

Балшић Ђурађ I, 149; (**Грьгꙋ**) умрo 150, 5144. — II. 159, 216, 5547.

Баљевац, в. св. Никола.

Бан хрватски (Вук), син Вукца (Хрватинића), брат госпође Ресе 179. — страдао под Бихаћем 829. — велики влашки, в. Шарбан, жупан. — босански в. Кулин, Твртко.

Банат (темишварски) 3036, 3165, 4670, 5290; узели Немци 5298.

Банићи с., ту сазидана црква св. Андрије 4643.

Баница в. Војисава.

Банке изишле у Земуну 5431.

Банов. Стеф. градио у Млецима свећњак за Гомионицу 3440.

Бановић Божићко, гроб му на Драмешини 4737. — **Трт(иш)а**, гроб му 4776.

Бања, м. у Б. Которској, приложене му двери 4673. — скит код м. Раче са храмом св. Ђорђа, ту писане књиге 1632, 1636, 1658 (?), 1825. — код м. Вољавче 3409, 3410. — с. ту храм св. Ђорђа 5603. — с. у окр. Крагујевачком 3869. — (Ћустендил) 1487, 1941.

Бања Лука, 2715, 2727, 5187.

Бањалучки рат, 5275.

Бањани, ту храм св. Ђорђа 2445. — крај. 4094.

Бањац Димитрије, јереј, његова књига 1654. — Види: Рашовић 4849.

Бањска, ту писана књига 100 упор. св. Стеван.

Бањски престо, (босанска митрополија) 821.

Баошић, в. св. Никола.

Бар, град 1240.

Бара, међа ман. Мораче 1325. — на Језерцима, приложена ман. Пиви 1689. — прив. имање у Самобору 5874.

Барба, (? поп, продао књигу ?) 1586.

Барбара, деспотица оковала св. мошти 4690.

Барборович (?) из с. Варавижа (?) продао књигу 2380.

Барзут Симо, срзенто, ктитор оправке м. Завале 2354.

Барица, приватно имање у Самобору 5874.

Барјактар в. Станков Зрно.

Баро в. Тата.

Барон в. Строганов, Хелфран, Чолић.

Бартол / **Бартоломеј** } в. Гинами.

Барут, в. прах пушчани.

Басараб отац Басарабе 411. — велики војвода угровлахијски, наредио да се штампа књига 411. — **Константин** војвода угровлахијски 2120. — **Матеј**, вој-

Бобошевец Атанас, поп, приложио књигу м. Рилском 5788.

Бобошевски ман., храм св. Димитрија, његова књига 4322

Бован, вода код м. Завале 4576.

Бога, сведок прилога 1155.

Богавац, помен 441. — Види: Болуновић, Секулић.

Богавчић Болашин, писао гробни камен 4813.

Богачић Радивоје, писао гробни камен 4834.

Богашевци, в. св. Никола.

Богдан, писао књигу св. Арханђелу у Иловици 19. — поп, писао књигу у с. Рогљама 850. — ђак, писао књигу у с. Глоговици 4272. — трговац далматински, подигао ман. Бођане 2362. — протодовцјар, ктитор ман. Каленића 5130. — **кнез**, ктитор оправке м. Каленића 3281. — презвитер, ктитор ман. Крушедола 1493. — протопоп, приложио двери цркви у с. Грађанима 2856. — из Рушчука (?) с браћом приложио оков. јеванђеље ман. Рилу 5945. — син J. Александра војводе Молдавског 668. — презвитер из с. Црног Луга, писана му књига 5604. — поп из с. Букора, његова књига 3741; види Букорац. — поп Трстенички 258, 260. — син Домше (?) Озреновића, гроб му 4775. — поставио нови камен на Драгића 4784. — поставио камен оцу 4751. — неки, гроб му 1767. — неки, био у Жичи 4660, — подигао (?) оброк 3193. — Види: Богдановић, Букорац, Кнежевић, Оро, Радовановић, Ранковић, Хателевић.

Богдана, удова, приложила књигу Вакшанској цркви 5686. — помен 2246.

Б(о)гд(а)нова, гроб 4760.

Богданов До, с. купило књигу и приложило својим црквама 5611.

Богдановић Богдан, **Вуко**, **Вукосав**, **Вучета**, **Иван**, **Јово**, **Марко** (bis) **Никола**, **Раде** и **Рајич**, кнезови у Његушима из куће Богдановића 4058. — **Лазар**, оправио књигу ман. Петковици (Шишатов). 3224. — **Михаилица** од с. Црног Луга, приложио књигу м. Гомионици 2656. — **Павле**, оборкнез нах. Пожаревачке, подигао ћелије у ман. Туману 4045. — **Стојић**, од шанца Петроварадинског, ктитор новог Јазка 2913.

Богданска земља 3326.

Богдаша, сведок продаје 4596.

Богдашић, с. ту сазидана црква 23.

Богиње, помор, 5377, 5454.

Богић од Ђурицке Реке, умро 3069.

Богићевић Антоније, војвода, приложио звоно Лозничкој цркви 5917.

Богиша, писао гробни камен 5964.

Боговађа ман., храм св. Ђорђа, подигнут 3663, 3707; пописан 3779; изгорео 3601, 3650; затворен 3187; његове књиге 2683, 2701; приложене му књиге и др. 3682, 3706, 3730; разно 2811, 3685, 3775, 3790, 3797, 3803, 3804, 5613.

Боговађац, в. Рувим.

Богоје, писао књигу 4175. — кнез, са женом и децом пописао храм св. Николе (Лапуш. црква у окр. Тимоч.) 391. — с матером и браћом подигао храм богород. у с. Ваганешу 105, 106. — из Бучића, јемац зајма 2625. — Види: Милчић.

Богојевић Леонтије, јером. иконом м. Бездина 4963.

Богом (?) приложио крст (ман. Прасквици?) 4675.

Богомдан, презвитар, писао књигу на Требову 930.

Богородичини храмови, без ознаке кога празника богородичина: — два храма богородичина, не зна се где, приложене им књиге 1028, 5644. — на острову Брезавици у Скад. језеру, подигнут 276. — у гори Буковику (ок Софије), ту довршена књига 893. — у с. Ваганешу, подигнут 105, 106. — Витошка бог. ту писана књига 334. — у с. Влакчи, подигнут 1582. — у с. Доцу више Студенице, обновљен 295. — у с. Дрманцима, приложена му књига 1034. — у с. Кучевиштима под Црном Гором, ту писана и приложена књига 441. — Лештијанска бог. 240 (упор. Лештијанска пустиња). — Матковски ман. код Скопља, оправљен, дозидана препрата и пописан 387. — Љевишка

бог. у Призрену, њена књига 845; потурчена 3109. — Одигитрија, у С. Мушутишту у Ст. Србији, подигнут 47. — Пречиста, код Прилепа, писана икона б. 273. — Пречиста у с. Радешину, приложена јој књиге 241. — на Синају приложене јој књиге 116, 4433, 4566, — у с. Слимници, саграђен и пописан 961—963. — на р. Тресци код Скопља, његова књига 1886. — под Цр. Гором код Скопља, 349, 1515; ту писане књиге 216, 335, 5572. 5575. упор. у с. Кучевштима. — Градачка бог. (у Чачку?) приложено јој звоно 311. — у с. Шаренику пописане цркв. књиге 1422. — Види: Докмир, Јаковштица, Подмахански ман. — храм **Благовештења**: у Јањеву, приложена му књига 754. — у с. Карапу код Ужица, ту писана књига 964; биће исто са **Белом Црквом** у с. Лужници. — у с. Трнави окр. чачански, порушен па обновљен 582. — у с. Чукојевићу у Црној Гори, саграђен и пописан 1183, 4649. — у Хиландарском гробљу, обновљен 3192. — Благовешт. скит у Хиландару, сазидан 1426. — Благов. ћелија м. Дионисијата ниже Кареје, ту писана књига 1502. — Види: Благовештење, Брадачи, Витоница, Врело, Градац, Добрун, Житомислић, Крушедол, Обеда, Пакрачка црква, Папраћа, Черепиш. — храм **Ваведења**. Без ознаке места: ту писана књига 732; приложене им књиге 2194, 2646; његова књига 4321. — близу Голубца 250. — у с. Грачацу, окр. Чачан., приложен му антимис 2468. — у м. Острогу, обновљен 3416; његова књига 2593. — у с. Пећанима у Ст. Србији, зидан и пописан 299. — у Плашком, подигнут звоник 3078. — ман. Соколац у Ст. Србији, обновљен 426. — Види: Бездин, Бођани, Ватопед, Винча, Враништица, Гомионица, Гомирје, Девич, Добрићево, Завала, Јазак, Каленић, Карловачка Горња Црква, Коморанска црква, Кранино, Лепавина, Липје, Пакра, Подмахински ман. (мала црква), Пустиња, Троноша, Убожац, Хиландар, Црковница, Шемљуг, Шудикова. — храм **Рождаства**. Без ознаке места, приложена му књига 4485. — у Врбовцу, окр. Моравски, обновљен 3708. — у Земуну, подигнут 5385, 5388, 5409; 5492. — ман. Наупара, обновљен 4096. — ман. Рајиновац, саграђен 3658. — ман. Суводолски, пописан 1395. — у с. Тополи, сазидан 3884. — на Цетињу, подигнут 969; разорен 1970, 5353; поправљене зграде 1971, 1972; ту писане књиге 969, 972, 980; приложене му књиге 1708, 1794, 2059, 2138, 4468—4470, 4472, 4473, 4475; приложена митра 1790; разно 1909, 3305, 4471. — Види: Варламовац, Војсиловица, Вувац, Дреновица, Костајничка капела, Ластва, Новаци, Подластва, Рила, Шишатовац. — храм **Успенија**: више с. Батеноваца на Струми, ту писане књиге 5611, 5612. — код ман. Градишта у Боци Кот., пописан 1083. — у Кареји(?), ту писана књига 1174. — у Ковљу у Русији 551. — под план. Кучајном, оковано му јеванђеље 588. (Витеоница?) — у Петници, окр. Ваљевски, изгорео 3601, 3650. — ћелија, близу св. Павла у Св. Гори, ту писана књига 1788. — под план. Плочом у Ст. Србији, подигнут и пописан 1351. — у с. Попама, начињен 5519. — у с. Сељанима, обновљен 4137, 4138; приложена му књига 4140, можда исти, приложена му књига 427. — у с. Тарошу, у Банату, грађен му барјак 3439. — у Чајничу, његова књига 373. — Види: Витеоница, Винча, Грачаница, Довоља, Дуга, Ковин, Кренчевац, Крупа, Љубостиња, Морача, Нива, Пирг, Савина, Требиње, Трескавац. — храм **Покрова**: у Лозници, приложено звоно 5917. — капела, пирг, у м. Дивши подигут 3241. — Савина испосница код Студенице, обновљена 3936. — Види: Мала Ремета.

Богосављевић Милован, отишао у Шумадију 4025.

Богосалић Хотин, гроб му 4741.

Богослав, (Богосав), протопоп, долазио у Смедерево 2934. — Види: Јован.

Богослов Јован, ман. приложена му књига 2647; можда је исти и 1169,

В.

више села Јетропоља, ту писане и приложене књиге 1285, 1322, 1323, 1327, 1328, 1353, 1357, 1370.

Варош, део Сарајева, изгорела 3606.

Вартоломеј, јером. писао књиге у Крушедолу 3413, 3414 (и 3435?). — јером. м. Слимничког 961.

Васа, поп, продао књигу 2106. — Види: Вујић.

Васе, ктитор ман. Орешнића 1653.

Васијан, игум. м. Лашче 4376.

Василије, војвода угровлахијски, убијен 1334. — архијепископ, 471. — митрополит захумски 1321. — **Јовановић**, (свети Василије) 1460, 1629, преставио се 1668; лежи у м. Острогу 2593, 3495, 5778. — митрополит (требињски? можда један од ове двојице) 4300. — митроп. Новобрдски, наредио да се пише књига и приложио је Грачаници 796; приложио јој другу књигу 819; преставио 797. — митроп. Пожешки 813, 861. — митропол. Студенички, доцније егзарх Диоклитије Хвостанске 5572. — митроп. Темишварски, платио певницу м. Хиландару 1888. — владика (Призренски?) долазио у м Грачаницу 3111. — јеписк. Славонијски 2670. — архим. (и игум.?) м. Милешеве, платио писање књиге и приложио је ман. 1312; био у Русији и донео приложену књигу 5668. — архим. м. Студенице 3803; биће други (Матејев брат) донео из Русије потврђену грамату од цара Петра Великог 5339. — игум. св. Аранђела (Тара или Црна Река; упор. бр. 2269, 2270.) 2584. — игум. ман. Бођана, Пожаревчанин, његов рад на унапређењу ман. 1088, 4972, 4973, 4980, 4999 (хронологија врло непоуздана, све ће бити доцнији препис и то нетачан). — игум. м. Винче 730, 731, 758—760, 768. — игум. м. Добриловине 1687, 1905; проигум. ишао с патр. Арсенијем III по Црној Гори и Приморју ради исповедања 1909, 1936; биће исти 1911. — проигум. м. Довоље, приложио књигу 2744. — игум. м. Завале, ктитор оправке храма 2354. — игум. м. Каленића 3141, 3281, 3282. — игум. м. Милешеве 1247; можда исти као проигум. приложио књигу Житомислићу 1497, 5675. — игум. св. Николе на р. Тресци 1544. — игум. м. Ораховице(?) 1816. — игум. Пећки 1253, 1259, 1260, 1265. — игум. м. Студенице, наредио да се пише књига 466. — проиг. м. Студенице долазио у Коморан 1949. — игум. св. Тројице (Плев.) трудио се о писању књиге 492. — игум. богор. на Цетињу 972. — игум. м. Шишатовца 2660, 5782, 5809. — игум. м. Шудикове 704. — презвитер, звани поп **Драгољ**, писао књигу 4167. — миих, писао књигу у Вел. Ремети 672. — јером. писао књигу у ман. св. Илије 903. — писао поменик м. св Павла у Св. Гори 1700; можда исти писао књигу у ћелији успенија близу св. Павла 1788. — миих, писао књигу у Хиландару 156. — изуграф, пописао цркву Климентицу у Мостаћима 1146. — архиђ. од Мале Русије, израдио иконостас цркви с. Дреновца 3126. — зограф од Рисна израдио иконостас у св. Николи, ман. Градиште 3710. — повезао књигу у ман. Вел. Ремети 5772. — јером. духов. м. Враћевшнице 3402. — инок. Дробњак од с. Загула, платио да се пише књига у Св. Ани и послао је у м. Морачу 1635; приложио књигу св. Арханђелу (на Тари?) 5717. — јером. м. Добрићева, његова књига 5933. — јером. м. Житомислића, умро 5676. — јером. м. Крушедола 2218. — клисара м. Лепавине 5771. — архиђ. иконом м. Милешеве, наредио да му се пише књига 399. — јером. м. Мораче 2258. — јеклисијарх м. Ораховице 861; други, 3136. — јером. м. Острога 2593. — духов. св. Павла 1873. — поп од Пећи био у Дечанима 1276. — клисар м. Рила 5952. — од м. Сланаца, био у Јерусалиму 1620, — јером. м. Студенице 4718. — параеклис. м. Хопова 4990. — поп из м. Шишатовца 1283; можда други 1734. — јером. дат му на службу антимис 659. — јером. повезао књигу 1778; други 5753. — читао књигу 4550. — миих, звани **Владислав Мојишић**, гроб му 4910. — ђакон влад. Никанора 2527.

Викарије генерале, в. Белић Ђерасим.

Виктор, (Вихтор) владика, продао књигу 5686. — митроп., влад., Будимски његова књига, дошао у Будим 1766; (био у Коморану?) 1835. — јером., архим., игум., и проигум. м. Хиландара: (јером.) приложио књигу м. Житомислићу своме постригу 5660, 1701, (архим.) 1340; (игум.) платио да се пишу књиге 1525, 1540, 1570, проиг. (Хиландарац) преписао и приложио књигу м. Хиландару 1591; разно: 1484. 1584, 1651. 1692. — проигум. (Пећки?) 1284. — у схими преименован **Макарије**, игум. м. Раванице, трудио се о писању књиге 1449. — монах, писао књигу у св. Ђорђу »у језеру у Стругама« 812. — јером. писао књигу у м. Крушедолу 1579. — оковао (?) јеванђ. м. Морачи 4390. — јером. м. Рила 5724. — поп са Св. Ане, Антонијев ученик, продао књигу 1812. 1851.

Вилатовић Живан, капетан, био у Смедереву 2341.

Вилимон, в. Филимон.

Вилићи, с. 1674.

Вилотије, (Хвилотије) в. Алексић.

Вилуша, с. 582.

Вилхелм, в. Јоанес.

Вина(?), помен 4498.

Виник, 43.

Винограде потукла слана 994.

Винча, ман., храм ваведења, ту писане књиге 730, 731, 755, 758—769, 768, 995; списак њених књига 4582. 4583; упор. Нова Винча; храм успенија, приложено оков. јеванђеље 2574; клише за икону 2626.

Винчанска богородица, клише 3194.

Вируће, с. направљен звоник 3709.

Висарион, митроп. Београдски 1003. — влад. Бихорски, приложио књигу ман. Милешеви 1861. — митроп. Босански, Дабробос. 790, 2084, 2156; палољу м. Житомислићу 2008. — митрополит Рашки, родом од Пиве, оправио м. Градац, 4329; приложио књигу м. Пиви 4418. — архијереј, митроп. земље Херцегове, основао ман. Требиње 404; наредио да се пиšу књиге 404. 453. — I. митроп. Цетињски т. ј. Зетски 353. — II, митроп. Црнагорски, влад. Скендеријски и Приморски 1790. 1901, 1908, 1909; наредио да се пише књига 1953; извео Латине на Цетиње и отровали га 5336. — влад. убили га Грци у Св. Гори 1093. — архим. м. Милешеве, приложене књиге из Русије 1545. 5674. — игум. м. Витеонице 1575. — проиг. м. Возуће. настојавао да се пише књига 1043. — игум. м. Врдника 2400. — игум. м. Девича 864. — игум. м. Довоље, упропастио и напустио ман. и отишао у Дечане 4146, 4149. — игум. (св. Ђорђа? у Призрену?) наредио да се у прилогу допише опширно житије св. Ђорђа 4181. — игум. св. Ђорђа у Темској 5393. — игум. м. Житомислића написао пола књиге 1004; можда исти као проигум. настојавао да се украси крст 1212. да се напише књига 1258. — проигум. м. Ораховице донео у ман. приложену књигу 1671. — игум. м. Раковице, обновио с братством св. Арханђела (м. Треспју) 2192. — игум. м. Рила 5648; други, хаџи 5715. — игум. м. св. Тројице (Плев.) подигао манастир 524; наредио да се пишу књиге 525, 526, 533; лик му у ман. 838. — игум. м. Хопова 1505, 1580(?), 4990. — јером. преименовани Варлам, писао књигу 558. — јером., од Дебра, писао књигу у м. Продрому 545, 546. 573. — инок. писао књигу у м. св. Тројици (Плев.) 743. — таха монах. писао књигу (у Хиландару?) 410. — писао књигу у м. Рачи (тај. букв. в. Допуне) 1555; можда је исти или други из истог ман. који је отишао у Св. Гору и ту наређивао да се пишу књиге и послао их у свој м. Рачу 1512, 1699, у м. св. Луке 1714. — протосинђел патр. Максима. саградио цистерну у Хиландару 1792, 1813. — духовник (игум.?) м. Благовештења код Ждрела, наредио да се пише књига 250. — ћеларије св. Арханђ. (Лесновског) 56. — јером. м. Витовнице био у бегству у Сентандрији 1944. — јером. трудио се о печату м. Витовнице 2118.

Мирчета, Вукац, Вукдраг, Вулићевић Вујица, Драшковић Павле, Жилнак Стефан, Кадијевић Алекса, Катић Јанко, Курсула Јован, Лазаревић Остоја, Максим, Милија, Милорадовић Стипан, Милошевић Радич, Многош, Михојевић Михаил, Младен, Молер Петар, Мутан Лазар, Опрашић Радивоје, Павао, Петар, Петрашин, Петровић Вељко, Поповић Цинцар Јанко, Раде, Раден, Радич, Радослав, Рајич, Сандаљ, Стипан, Тадић Јово, Храбрен Радоје, Храбрен Радослав, Црнојевић Ђурађ, Црнојевић Иван, Црнојевић Љеш, Чупић Стојан, Шахин-ага.

Војиловица, ман., храм. Арханђ. Михаила 1489; ту писана књига 663.

Војин, ћурчија, приложник Арх. у Сарајеву 1758. — умро 2517. — градио м. Рибницу 4026. — Види: Ђукин, Калуђеровић, Кнежевић Никчев, Подблаћанин, Радуловић.

Војинов Иво, Милош, Перо и **Стјепо**, ктитори цркве у Пелинову 2347, 2348.

Војиновићи, синови и унуци: **Вид**, поп, **Рачета Дејановић**, **Павао**, **Давид Марков**, **Вукоман Лечић**, **Стојан Јованов**, **Никола Вукоманов** и **Мићо Гаврилов** приложили Бару м.Ниви 2603.

Војиновић Василије, јером. приложио књигу св. Ђорђу на Смоновићу (Смоковићу?) 3466. — **Петар**, с браћом, писао земљу м. Тушимљи 5719.

Војисава, баница, бана Кулина 5536.— госпођа, војводе Радена 5549. — њена књига 3033.

Војић Стеван, кнез Сокојски, продао Турцима м. Рачу 3760.

Војихна, ћесар, почива у м. Хиландару 197. — протопоп 4272. — дворанин Радованов, гроб му 4913.

Војихнин син в. Ђорђе звани Коста.

Војичје, међа м. Мораче 1325.

Војиштан в. Калуђеровић.

Војница давата 595.

Војсил граматик, в. Константин чатац.

Војсиловица, ман., храм Рождества богор., опустео 3204; ту писане књиге 611, 1224; његова књига 5656.

Володава у Подљаској, ту писана књига 622.

Вољавча, ман. храм. Арханђ. Михаила, подизан, паљен, оправљан 3277, 3400—3412, 3604, 3627, 3650, 3684, 3685, 3720, 3723, 3768, 3897; купљена земља и воденица 3234; приложена му ливада 3851; узет му спахилук 3587; приложена му књига 3199, полеј 3383; разно 3197, 3382, 3586, 3743, 4591, 4592.

Воћанац Теофан, купио књигу 4563.

Воћин 2298.

Воћинска 2288.

Враждевно 929.

Вранешт, жупа 956.

Вранеш с. 3044, 3548, 4053.

Вранеши (Врањеши) с. 3335, 4133.

Вранеш Никола в. Јечменица.

Вранин До, с. у жупи Лабу, ту писана књига 291 нота.

Вранић, с. 3698, 3773.

Враница, брдо и извор, међа м. Вољавче 3412.

Вранова Глава, ман., храм св. Николе, ту писана књига 4257, 4258.

Вранчић Ђураш ставилац 120.

Враништица, ман., храм ваведења, ту писане књиге 887, 956, 1021, 5616; његове књиге 2195, 2614; 4620.

Врања (Врање) 2451, 3328, 4425.

Врањина, ту храм св. Николе основан 16; ту писана́ и приложена књига 5565.

Врапчевић Везулах, спахија из Карановца 3412.

Вратко в. Димитрије, Никола, Чихорић.

Вратол (?) поставио камен оцу 4740.

Враћевшница, ман., храм. св. Ђорђа оправљан 747; пописан 2699, 2730, 4011; дигнуте ћелије 4041; запустео 1808; ту писане књиге 747, 1053, 4283; његове књиге 1623, 2926, 4323; разно 3402, 3820, 4052, 4324.

Враца град, ту храм св. Николе, 974, 979, 2599, 2851, 5642, 5829, 5858.

Врачанц (?) ман., приложене му иконе 3850.

Врачар 2750, 4984.

Врачеви св. ман. у с. Зочишту 5889. в. Кузман и Дамјан.

Врба, међа м. Вољавче 3412.

Врбас 3117.

Врбовац с., в. богородичини храмови, рождаство.

Врдник (Раваница) ман., храм вазнесења, обновили га калуђери Раванички 5289, 5306: ту писане књиге 806, 3240: пренесене књиге у Раваницу (у Србији) 2533; приложене му књиге 1965, 2330; приложени ћивоти 2154, 2999, крст 3453, фелон 3028, ваздух 4701; његове књиге 2776, 2777, 3039, крст 2506; разно: 2400, 2480, 2501, 2513, 2903, 2993, 3064, 3203, 4127, 5302. — село 5652.

Врело, ман., храм благовештења, ту писана књига 613.

Вреоци, с. 3602.

Вретанија 1204.

Вретић Јован, парох Земунски 5409, 5410.

Врето (?) в. Боровић.

Врешка в. Боровичић.

Врибица (Врбица?) 5371.

Врљика 3371: пленили Турци 5264.

Врљикић Арсеније, јером. м. Гомирја, ктитор звоника у Плашком 3084.

Врсајко, поклонио књигу 2060.

Врсан в. Косорић.

Врутци, с. 488.

Вручица црква, приложена јој књига 4327.

Врх, с. ту подигнут храм 1899.

Врхбосније звано Сарајево, које види.

Врхобрезница (Брезница, Врхубрезница) река пресахнула за осам сахата 3366, за два дана 4023, за десет дана 4128; ту храм св. Тројице, који види.

Врцић Михаило, ктитор оправке м. Завале 2354.

Врчевић, Дионисије, игум., приложник цркве Рисанске 3294.

Вршац 2356, 2738, 2711, 3001, 3036, 3165, 3736, 3879; в. Арханђел.

Вувац р. 1664. — ман., храм богор. рождаства, ту писана и приложена књига 1120; приложене му књиге 1664, 1793.

Вудрић (Будрић, Вурија) **Мирко** приложио књигу м. Хрмњу 1110.

Вудшковић Анте, ктитор цркве у Пелипову 2348.

Вујадин, евнух (?) приложио крст м. Требињу 4677.

Вујан (Вуђн — Вујин ?) в. Драгишић. — помагао да се попише м. Ломница 975.

Вујан, ман., храм св. Арханђела, саграђен 3832; грађено темпло 3858.

Вујанић хаџи-Константин игум. ман. Чокешине 4029 (в. Чокешинац).

Вујановић Арсеније, јереј, изв адио буруптију за оправку цркве у с. Брезовици 3699. — **Спиридон**, јером. ман. Хопова 5378.

Вујановски Стефан, директор школа, послао књигу из Беча митоп. Стратимировићу 3370.

Вујачић Јоанан Даков, приложио књигу св. Николи и св. Ђорђу 2139.

Вујашков Раде, ктитор цркве у Пелипову 2347.

Вујашковић Лаза, ђак. из с. Брезова, писао књигу 2702.

Вујимил, помен 2895.

Вујин, хаџи, настојавао грађење цркве у Сарајеву 1393. — куіунџија, приложник цркве Сарајевске 1757. — Види: Кнежев, Милутиновић.

Вујин Павле, калуђ. ман. Вел. Ремете 2278.

Вујиновић Вукашин и **Милутин**, ктитори окова јеванђ. св. Арханђела у Сарајеву 1640. — **Вукоман**, сведок прилога 2603.

Вујиновићи, приложили Бару ман Нини 1689.

Вујић, поп, његова књига 821. — Види: Билић.

Вујић Васа, из Н. Сада, приложио фелон м. Врднику 3038; оковао служабник м. Беочину 3103. — **Перо**, из Сарајева, приложио књигу Зворничкој митрополији 5914. — **Трифун**, из Ирига, поклонио књигу 2882.

Вујица, поп Смедеревски, поклонио књигу 2299. — помен 799, 1684. — Види: Вулићевић.

Вујич в. Семозовић.

Вујичић Арсеније, јерођ. м. Тројице (Плев.) 2774; можда исти јером., Тројичанин 2858.

Вујо, војвода, гроб сина му 4807. — писао (?) земљу м. Тушимљи 5719.

Вујовић Владисављевић Филотеј господар, купио књигу и приложио св. Тројици (Плев.) 2705. — **Иваниш**, сведок деобе 2181. — **Мирчета**, војвода, подигао храм Благовештење у Чукојевићима 5649.

Вук (Влькъ, Волк), вели жупан, син Стефана Немање 7; вели кнез 17; в. Вукан. — господин (Бранковић) наредио да се пише књига 157; 162, 5522; издао на Косову 4947; умро 5011, 5012; можда исти 5548, 5550, 5553, 5555. — брат деспота Стефана 195, 196, 204; лик му 5129. — кнез 4653. — поп, писао књигу у Карану 964. — ђак од Никољ-Пазара, писао књигу у м. Вранштици 5616, у Самајилама 580. — презвитер, писао књигу у св. Тројици (Плев.) 427. — поп, писао печат м. Николи 1007. — поп, оправио књигу (у Хопову ?) 998. — поп, донео књигу из м. Папраће у Чајниче 415. — поп, приложена му књига 4481. — поп, продао књигу 2106. — поп, сведок деобе 2181. — поп из Рожаца сведок продаје 5647. — син кнеза Обрада, гроб му 4877. — син Дамјана Белоша, убијен 3306. — поп из Тренче, погинуо 5760. — ђак, направио крст 5685. — поставио камен оцу 4747. — био у Жичи 4662. — ћурчија, ктитор окова јеванђ. Сарајевске цркве 1640. — **Иве** ктитор цркве у Пелинову 2348. — Види: Антовић, Батрићев, Батрићевић, Бориловић, Гргуровић, Конда, Ников, Ранковић, Рунић, Сарајевац, Станишић, Црнобарац.

Вукава, жена кнеза Батића, поставила му гробни камен 231.

Вукавица с. 2700.

Вукављанин Цветко, од с. Бастија, приложио књигу м. Гомионици 2658.

Вукадин, спахија од Парте, погинуо на Панчеву 3735. — поп из с. Драгочва 5689. — ђак, секао (писао) гроб. камен 4739. — сапунџија, приложио књигу св. Арханђелу у Сарајеву 1597. — теканц (?), настојатељ оправке св. Николе у Софији 5704. — из Платовице, дао прилог м. Пиви 1024. — Види: Влаишћ, Дејановић.

Вукајловић Илија, учитељ, отворио школу у Рац-Халмашу 3054.

Вукан, жупан, 95; велики кнез 110, 5075, 5076, син Ст. Немање; в. Вук. — из Костенице, јемац 2625. — помен 1155. — место (?) 4490.

Вукановић Радојица, писао гробни камен 4875.

Вукасов Мила, ктитор цркве у Дубову 2403.

Вукац (Хрватинић) војвода, отац госпође Ресе 179. — Види: Коспјер, Петровић, Ипћовић.

Вукачић Божидар, гроб му 4811.

Вукашин, краљ, са женом, кћерима и синовима подигао храм св. Димитрија у Сухој Реци 187; приложио му полелеј 139; лик му 5114—5166; погинуо у Маћедонији 4944, 5023, 5143; 165, 200. — жупан (можда претходни) 97. — поп, гроб матере му Дене 4806. — мајстор од ман. Ораховице, оправљао м. Житомислић 927. — писао гробни камен 4784. — гроб 1904. — Види: Арсенијевић, Брајчетић, Вујиновић, Вукосава, Носако(вић).

Вукашиновић Мишко, гроб му 1938.

Вукдраг, војвода, ктитор иконе у Хрмњу 4957. — поп, приложена му књига 4562. — Види: Велимировић.

Вукелић Тома, његова књига 3032.

Ву.раг.ли Никола, гроб му 4831.

Вукић, син Вукашина Носако(вића) гроб му, и матере му Руже 4758. — помен 1697. — Види: Вуковић, Вукчић, Вучетић, Долиновић Рабрен.

Вукићевић Добриш, гроб му 4847.

Вукичевић Иван, гроб му 4880.

Вукмановић Рајич, помен 1697.

Вукмир, ктитор м. Суводолског 1395. — **Миљко**, писао гробни камен 4843.

Вукмирић Бранко, гроб му и сина му Стефана 4918.

Вукна (Влкна), помен 1353, 1552.

Вуко, поп, преписао писма 1973. —

братучед Стака Мићора 2082. — кожухар, настојавао оправљ. св. Николе у Софији 5704. — Види: Антовић, Богдановић, Вукшић, Гавов, Дмитров, Ђуков, Ивов, Крашић, Лепавић, Марков, Милов, Мирков, Ников, Перов, Радов, Стјепов, Станишин.

Вукобрат в. Влађевић.

Вукобраћ в. Ђурђевић, Толаћевић.

Вукобрз, старац, откупио књигу 448.

Вуков син, в. Ђорђе 517.

Вуков Ђуро, Иво (два), **Јано, Перо** (два), **Раде, Радо, Сладе, Стјепо**, ктитори цркве у Пелинову 2347.

Вукова Бара, приватно имање у Самобору 5874.

Вуковар 5492.

Вуковац, с., ту храм св. Тројице 3636.

Вуковић Андрија, из Чалме сковао петихлебницу м. Кувеждину 3127. — **Андрија**, приложио књигу м. Пиви 4414. — **Божидар**, од Ђурпћа, војвода, штампао књиге у Млецима 438, 443—445, 481, 485, 486, 493, 494; помиње се 534, 535, 541, 655, 683, 685, 2310. — **Бранко**, син (?) Вука Гргуровића деспота 534. **Виценцо**, дела Веча, син Божидаров, штампао књиге у Млецима 534, 535, 541; његови стари калени 655. — **Влатко**, гроб му 4865. — **Вукић**, кнез, ктитор м. Добриловине 992. — **Дука** (Лука?) ктитор м. Пиве 1177. — **Јован**, из Шаренграда, ктитор м. Прибине Главе, гроб му 3771. — **Јово**, хаџи од Сарајава, ктитор ћелија ман. Студенице, а жена му **Сока**, ктитор источника 3756, кћи му **Јелисавета** обновила ћивот с с моштима (сад у ман. Добрићеву) 4690, 5909. — **Лазар**, син Вука Бранковића, заклали га Турци 5049, 5050. — **Никодим**, архим. м. Режевића 4151. — **Павле**, кнез, ктитор ман. Добриловине 992. — **Радоје**, синовац војводе Петра, гроб му 4815. — **Симеон**, из Шаренграда, ктитор ман. Прибине Главе, гроб му 3771. — **Тимотеј**, из Осека, сахранио оца и деда у м. Прибиној Глави 3771. — **Цветко** и **Јела** наредили да се пише књига и приложили је св. Николи у Никољ-Пазару 5592.

Вуковој, од Сарајева, био у Јерусалиму 1573; можда исти 1830. — поп од с. Влакче, ктитор храма богородичина у том селу 1582. — поп, поклоњена му књига 4439. — писао помен оцу и матери 1271.

Вукоје, кнез, приложио књигу ман. Морачи 1030. — протопоп, од Сарајева, приложио књигу св. Тројици (Плев.) 1473. — Види: Рајиновић.

Вукојевац, међа м. Вољавче 3412.

Вукојевић Неофит, од Тимара, кал. м. Гомионице, обесили га 3964. — **Ра...а** сведок продаје 4596.

Вукомь (Вук или Вукоман?) кујунџија, оковао јеванђеље у Бечкереку 1583.

Вукоман в. Вујиновић, Лечић, Петровић.

Вукоманов Никола в. Војиновићи. — **Ракосав**, приложио књигу у м. Варовитац 1322.

Вукопаран Петроније, протосинђел. његовим настој. писан иконостас у м. Житомислићу 2203.

Вукосав (Вукьсав) гроб му 454. — усекао камен оцу Радихни 4858. — Кучманиса Топије (?) гроб му 4824. — поп, с Христом, Божом и Марком поновили храм св. Николе у с. Мирушама 4646. — Види: Богдановић, Влађевић, Калуђеровић, Милов.

Вукосава, подружије Вукашину, ктитор ман. Руденице, слика јој 5968. — (ж. Ј. Мићића) приложила крст ман. Студеници 4017. — помен 4481. — Види: Лупчић.

Вукосављевић Ана приложила петихлебницу м. Гомионици 3454.

Вукота дели се од браће 2181. — Види: Павићев.

Вукоцамић (?) **Јерина**, владика, гроб јој 4866.

Вукош прокарадур, писао темпло св. Ђорђу у Љешевићима 4668.

Вукоша Јово, поп, из Кртола, његов крст 3866.

Вукса в. Љуба.

Вуксан, поп, подигао храм св. Петра и Павла у Кривој Реци под Копаоником 1062.

Г.

Москве књигу у свој ман. Благовештење у Штиткову 5680; удављен у Цариграду 4992; разно: 1466, 1493, 1510, 1517, 2367, 4990. — II, патр. послао у Русију за милостињу Студеничке калуђере 5340. — **(Микић, Миховић, Михаиловић),** митроп. Дабробосански, постављен 2832, осветио антимисе 1216, 2462, 2464, 2466, 2921, 2965, 2966, 3015, 3018, 3060, 5663; разно 2858, 2840, 3008, 3009, 3029; збачен 3173; умро 3021; погрешно се зове Данил 3016, 3017, — митроп. Зворнички и Градачки 5921, 5922. — митроп. Мелника, његова штака 4689. — митроп. Нишки 3022. — митроп. (владе) Рашки (Пазарски) 3231; долазио у ман. Св. Николе (у Б. Пољу?) 3272. — (Поповић) еписк. Славонски 2670. — митроп. Трновски, кована му штака 5642. — еписк. Чревенски 1372. — прота(?) Св. Горе, превео књигу с грчког на српски (у Хиландару?) 4962. — игум. Дабарски 4275. — игум. Лесновски 1898. — игум. м. Милешеве 399. — игум. м. Мораче, наредио да се пише књига 1030. — игум. св. Николе у Јежевици 1282. — игум. Сарандапорски 4276. — игум. (Св. Тројице под Овчаром?) 1300. — игумани Хиландарски 769(?), 1125, 1806, 2108. — игум. Цетињски 2163; можда је исти: Цетињац 4503. — инок, превео књигу с грчког у Хиландару 218—220. — духов. Св. Горе и наставник Карејанцима, писао Магнит Духовни 1927. — монах, од с. Црне Реке писао књигу влад. Самоков. Ананију 4269. — јером. писао књигу у храму успенија више с. Батеноваца 5611, 5612. — писци књига без ознаке места 117, 2608, 5566. — расофор, преписао хрисовуље св. Николе (у Врањини) 2389. — сликао икону у м. Морачи 2243. — јером. (цркве св. Антонија у св. Гори?) 4314. — јером. м. Враћевшнице 4011. — јером. м. Гомионице, егзарх митроп. Босанског 2936. — јером. м. Житомислића 1004. — јеклисијар м. Лесновског 1673. — јером. Маркова ман. 2095. — јером. Милешевски мученик 1314. — јером. приложио књигу м. Моштаници 1272. — калуђ. св. Павла у Св. Гори 1150. — јером. м. Студенице 4710. — јером. м. Хиландара, саградио врата на трапезарији 1226. — јеклис. м. Хопова, платио књигу 1176. — јером. м. Шишатовца 3668. — поп. приложио књигу у м. Рилски 5574. — поп Доброселичке цркве 2970. — ктитор дарка м. Милешеви 1572. — дошао из Св. Горе у с. Глухе 5645. — монах. јерођакон. умро 4604. — ђакони: 2452. 4631. — од Црне Баре, приложио књигу м. Чокешини 3566. — читао књигу 2248. — јером. 1696. — јером. духовник 4272. — помен 3199, 3682, 3806. 5900. — Види: Арханђел св., Владиславић, Давидовић, Добришевић, Ђурашовић, Житомислићанин, Жудијевић, Завалац, Исаковић, Јовановић, Мијатовић, Милорадовић, Миљковић, Опачић, Поповић, Радулковић, Рачанин, Рашковић, Стефановић, Тадић, Теодосијевић, Требињац, Тројичанин.

Гаврилов Мићо, в. Војиновићи.

Гавриловић Максим, еписк. Сегетски, Сечујски, Мухачки и Осечкопољски, његови свећњаци 2395, 2396; његове књиге 2478, 2515; његова штака 2485. — **Пајсеј,** ђакон м. Крушедола, писао књигу 3297. — **Софроније,** игум. м. Боговађе 2683, 2701. — **Софроније,** јером. м. Врдника, ишао с игуманом у Русију 2950, 2951. — **Стефан,** јереј, писао књигу у Мохолу 5822. — **Теодосије,** из с. Бачинца, игум. Прибине Главе 3628, 3630.

Гавро, хаџи, старац, (писао књигу?) 2242. — приложник 3181. — приложио књигу попу Марку 5961. — Види: Попов, Учкало.

Гага(?), помен 1323.

Гаговић Јанићије, *Пивац*, ишао на поповину у Дубровник 3881, вратио се 3883. в. Јанићије. — **Јован,** Пивац, његова икона 5843.

Галијатовски Јанићије, архим. Черниговски, писао књигу против Јевреја 4994.

Галинић Рађ, гроб му 4889.

Галовчић Симо, ктитор оправке м. Завале 2354.

градио крст на темплу цркве у Грађанима 3556.

Грабовац, ман., у Будимској Крајини 1609. 1612, 1615; биће исти и 1671; његова књига 2049; бићи исти 1991, 2899; можда исти, храм арх. Михаила, његова књига 5728; ту писана књига 3280. — храм св. Николе близу Кушнова, за њега писана књига у Кареји 1174. — храм св. Николе (пренос моштију) у окр. Ваљевском, ту писана књига 4279; попаљен 3601. 3650. — хр. св. Николе (можда један од два претходна) приложена му књига 4328.

Грабовица, пустиња у Дабру, ту писана књига 5598.

Гра̑д, много тукао 292. 3643, 5468.

Градац, ман., храм благовештења, подигла га краљица Јелена, обновљен 4329; тај или онај у Чачку (в. богородични храмови: Градачка Богородица) ту писана књига 170. — међа м. Мораче, и у Горњој Морачи 1325. — река 3571. — Види: Јазак Нови.

Градетин, в. Љубојевић.

Градешница, (с. или ман.?) 94, 2647.

Градина, међа м. Мораче 1325. — међа м. Вољавче 3234.

Градишка, 2669; узели Немци 3602, 3645.

Градиште, ман., храм св. Николе, у околини Прилепа, ту писана књига 900. — ман. у Боци К. 3718; ту црква, храм св. Николе, сазидан и пописан 1084; израђен иконостас 3710; ту писана и приложена књига 4266; ту храм богородичина успенија 1083. — с. 2625.

Градчница. 2144.

Грађани, с. у Црној Гори 3556; приложене цркви двери 2856.

Грађани, (Никшићи?) похарани 3674, 3675.

Грајиште, прив. имање у Самобору 5874.

Граматик, в. Бајче Јакуага, Власиин, Војсил. Душко. Јован. Синадин. Станко, Стојан. Теодор (Тодор). Тудор, Филип. Христо.

Грапован, в. Чертилевић.

Грасов(?) 1290.

Граф, в. Владиславићи Гаврил, Емил, Мојсеј и Сава, Дебодијани, Клобушицки, Мајланд, Пејачевић, Цуван.

Грахово, 4154; ту писана књига 453. — племе 2139. — попаљено 4142, 4144.

Граховчић Михаило, гроб му 4785.

Грација, помен 1535.

Грачаница, с. и ман., храм успенија: (липљанска богородица), митрополија, подигнут 155; порушен и спаљене књиге 162; пописана препрата 688; покривен 1086; ту писане књиге 155. 161, 162; ту штампана књига 496; приложене књиге 464, 480, 528. 751, 796. 819; његове књиге 1015, 1471, 3204. 5595; разно: 783. 1077. 1156. 5596. — река (код Никшића) 3364, 4382.

Грачац, с. в. богородични храмови. введење.

Грбаљ, 2535. 4061.

Грбаљсна кнежевина, 2259.

Грбићи Пејо, Јово, Марко, Јанко и **Радул**, приложили баштину м. Добриловини 1906.

Грбовић Милован, оборкнез (Тамнавски) 3837. — **Никола**, оборкнез, гроб му 3837.

Гргетек, ман., храм св. Николе, пописана трапезарија 3502; приложене му књиге 2053, 2780; разно 2349, 2350, 2564, 2736, 2766, 4330.

Грьгу(!) в. Балшић.

Гргур, син деспота Ђурђа, 266. 274, 291, 299; писана му књига 321; била његова књига 786; в. Ђерасим монах.

Гргурова жена в. Тодора.

Гргуровић Вук, 351; његова књига 354.

Грдо, поп од Винника, даскал. писана му књига 43.

Греговић Андрија, купио књигу и приложио св. Илији „на Кастио“ 2697. — **Ђуро Иванов**, приложио крст на иконостасу св. Николи код м. Градишта 3693.

Греда, прив. имање у Самобору 5874.

Григоријат, ман. у Св. Гори, храм св. Николе, ту писана књига 435, на однесена у Шиштатовац 1263.

Григорије (Глигорије) св., српски про-

Д.

Дедчић. в. Марковић Ђорђе.

Деитс Јозеф, јеврејин, покрстио се 5161.

Дејан. 5512. — Види: Ивановић.

Дејановић Вукадин, приложио књигу цркви Скробачничкој 1921. — **Рачета.** в. Војиновићи.

Дела-Веча. в. Вуковић Виценцо.

Дел-Ахмет. од Исарића, из Ужица, узео спахил. м. Вољавче 3587.

Делва, 221.

Делибаша, ударио на Горњу Морачу 5362; погинуо с војском у Морачи 4015.

Делиград, 3915.

Делмашевић Крста. поп од с. Гвозденовића 3512.

Дел-Омер, сведок разграничења имања м. Вољавче 3412.

Дена, мати попа Вукашина, гроб јој 1806. — помен 5663.

Депутирац в. Вулићевић Вујица.

Дервиш в. Бешалић. — **паша,** ударио на Грахово 4144.

Дервишевић Мујо. страдао у м. Добриловини 3248.

Десетак с. 884.

Десивој 5538. — (Деспоје) купио земљу 4596.

Десисава, гроб јој 4762.

Десисалић Михаил, кујунџија из Сарајева, с браћом Драгобратом и Никодом наредио да се у његову дому пише књига 645.

Деспа радила плаштаницу 1567.

Деспина, госпођа војв. Негоја, створила два фелона 437, 440. — (деспота Михаила ?) лик јој 5131.

Деспот Ђуро. сведок продаје 340.

Деспоти спаљени у Крушевцу 2300, 2472. — Види; Вук. Гргуровић Вук, Ђорђе (Ђурађ. Максим влад.) Ђурађ, Иваниш, Изаул, Јован, Кали831 Јован. Лазар, Максим, Михаил, Стефан, Оливр Јован. Олипера, Угљеша.

Деспотица в. Анђелина, Барбара, Екатарина, Јевдокија, Јелена. Јерина. Јефимија.

Деспотов бој 319.

Деспотовић Угљеша 138.

Детлак с. ту писана књига 1192.

Дечанац Димитрије био у Пшини 2982. — **Исаија** био у Пшини 3896. — **Макарије** био у Пшини 3896. — **Михаил,** игум. св. Николе (м. Буково) 1826. — **Михаил.** јером. 1790. — **Мојсеј** 3828. — **Натанаил** 2201. — **Нићифор.** јером. дошао у м. Коришки 3269; донео Дечанске књиге у Марков ман. 3270; био у Врањи 3328; читао књагу 3327.

Дечани с. 2218. — ман.. храм Пандократов. ту почива св. Ст. Дечански, сазидан 63; пописан 92, 96; изображено темпло 3928; величина 2852; досађивале му Клименте 1398; страдао од Турака 1935; ту писане књиге 65, 87, 206, 3821; приложене му књиге 204. 205. 1023, 1154, 2692, 3165; крстови 61. 93; путир 678; рипиде 686, 687; чаша 977; разно 494, 880, 1731. 3052, 3270, 3304, 3679, 4168, 5856.

Дечански, Стефан Урош III, Неманић. краљ, ослепио га отац и послао у Грке, после седам година вратио се и примо краљевство. опустео грчку земљу и примио градове, убио бугарског цара Михаила 56; многе земље примио. нарекао сина Стефана младим краљем и посао га на бабуне 55; са сином подигао Дечане 63, 2852, 3165; сазидао ман. у Дабру, храм св. Николе 4935; умро 5004, 5020, 5140; лежи у Дечанима (в. Дечани) 1023; лик му 5102 до 5106; икона 2823. 3552; створио чудо од Турака 1935; разно: 54—56, 61, 92. 96. 110, 195, 1023. 2080. 2878. 4936.

Дибац, златар гроб му 4756.

Диваниште, међа м. Вољавче 3234.

Дивош 3694.

Дивци с. в. Ђорђе св. 3650.

Дивша (Ђипша), ман. храм. св. Николе, грађено темпло 3059; подигнут пирг с капелом богород. покрова 3241; разно 2409, 2991, 3208, 3256.

Дидодраг, крстјанин 178.

Диздар в. **Рустем бег.**

Димитар, син краља Вукашин 187. — писао књигу 600. — ученик попа Стојча 2144. — помен 2602. — Упр. Дмитар. Митар.

Димитра, помен 1552.

Димитрије св., храм у Будиму 2983: зидан и освећен 3384. — у Јерусалиму, ту писана књига 956. — у Оногошту 1626. — (у цр. Надомрка (?) хр. с. Д.) 3008. — у Тавор... приложени му књига 5610. — без одређења 3934. — Види: Бобошевски ман., Вел. Ремета, Марков ман.

Димитрије кнез од Кратова 631. — велики челник, гроб му 113. — игум. м Врдника 2151; његовим трудом подигнута чесма 2066; исти раније игум. м. Раванице 1879, 1944. — игум. м. Ораховице 467; можда исти, проигум, донео књиге из Св. Горе у манастир 4406; други, проигум. његова панагија 1251. — игум. св. Романа 3632. — игум. ман. Шишевског (?) 1432. — штампао књигу у Грачаници 496. — можда исти, логофет, унук Божидаров, штампао књигу у Трговишту 539. — ђак, писао књигу 4211. — ђак писао (?) књигу у ман. св. Тројице (Плев.) 4445. — даскал, писац књиге, умро 1127. — даскал, изограф, дао прилог да се пише икона м. Морачи 2243. — писар, пописао цркву у Пелипову 2347, 2348. — иконописац, радио темило у Крушедол. мирској цркви 3214; можда исти, в. Бачевић. — јером. м. Маржића, донео као поклон манастирски књиге у Сарајевску цркву 4432. — јером. ман. Мораче 4079. — јером. Нове Винче, трудио се о кадионици 1513 — клисирх ман. Раванице 1836; можда исти, јером., справио дарохранионицу ман. Раваници 1987. — ђакон м. св. Тројице (Плев.) трудио се о понови књиге 2534. — бивши типикар (Карејски) поновио књигу 1098. — црноризац 4187. — поп из Вранића, његова књига 3698. — свешт. Призренски његова књига 3981. — презветер, ктитор цркве у Трнави (окр. Чачан.) 582. — презвит. родитељ. патр. Пајсија 1276. — поп саборне цркве, узео из Крушедола књигу на читање 3351. — звани **Вратко**, гроб му 119. — син Марка Гвозденова, направио епитрахиљ 579. — син обор-кнеза Рацка Лазаревића 3763. — господар, приложио књигу м. Добрићеву 5815. — брат. влад. Јеврема, продао књигу на Осечком пазару 2206. — из Ниша приложио икону у ст. цркву Прокупачку 3961. — Цветков син из Враца, 2851. — (са Цетиња?) 2918. — неки, пошао у Млетке 2833. — приложник ман. Прасквице 4675. — од Пирота, помен 3877. — помен 5792. — Види: Арсенијевић, Бањац, Бачевић, Давидовић, Дечанац, Ђорђевић, Ивов. Јакшић, Јовановић, Кирјанин, Кнежевић, Лазовић, Милутиновић Петар, Миховић, Пантелић, Парасковић, Паштројевић, Перазић, Пивац, Попов, Поповић, Рајичи, Ранковић, Рацковић Давид, Терзић, Чревар.

Димитријевић Аврам, јереј писао књигу у касаби Карлову 1644. — **Василије**, еписк. Будимски, Столно-београдски и проч. подигао трапезарију у м. Крушедолу 2828; разно; 2618, 3353, 3384; умро 2941. — **Григорије**, еписк. Сегедински и Бачки, направио митру 2266. — **Данил**, сликао цр. св. Николе у Главатима 3117. — **Ђорђе**, изобразио икону за м. Савину 2805, 2813, и иконостас св. Спаса у Ластви Грбаљској 2813. — **Исаија, Туцак**, митроп. Призренски, постављен и обилазио епархију 2583. — **Никола**, епис. Карансебешки и Вршачки, после Темишварски и Липовски 2477, 2482, 5791, 5797, 5801, 5803, 5804. — **Рафаил**, од Рисна, пети словенски зограф после грчких, изобразио икону у ман. Савини 2989; антимис 3014; крст па иконостасу у капели у Забрђу 3058; темпло цркве у Његушима 3100; икону 5810; можда исти, Рафи, 3013. — **Софроније**, архиеп. и митрополитски егзарх, долазио у Манасију 2604; протосинђел. долазио у Шишатовац 2634. — **Стефан**, игуман Јазка Новог, бивши парох с. Јазка 2913. — **Ћира**. ктитор окова јеванђ. В. Ремете 2278.

Димитров зет в. Бојко поп.

Димитров Станко, ктитор св. Николе у Штрпцима 733.

Димић Петар, биров Будимски 3384.

ложник 3181. — поп из Богданова Дола 5611. — поп, купио књигу 1556. — поп, писана му књига 4268. — поп, 4272, — ђак, 4272. — Помен: 441, 597, 1535, 2422, 2646, 3460 (из Н. Вароши), — **Грк**, в. Никола ђакон. — Види: Катакузин, Константин кмет, Мајков, Михаиловић, Попов, Стефановић, Унковић, Цетковић, Черновић.

Дмитра, помен 2422. в. Митра.

Дмитрашин, ђак, писао књигу у м. Никољи 5597.

Дмитров, гроб му 4749. — **Вуко**, ктитор цркве у Пелнову 2347.

Дмитрова Рада, приложила књигу у Руновића цркву у Призрену 4350.

Дмитровић Радиша, кнез, почео у Београду да штампа књигу 569.

Дмитровица (Митровица), на Сави 1564, 3027, 3298, 3332, 3343, 3456, 3727, 3815, 4601, 5290, 5435.

Дмитрофан, проиг. св. Павла у Св. Гори 1149, 1150. — писао белег 1128. — (Дмитрохан) зађакоњен 1568. — Види: Митрофан.

Доблешков (Обрешков) **Нешо**, приложио књигу св. Арханђилу (Лесновском?) 1155.

Добоч(анин) Анд(рија), министар(?), провинцијал босан. подигао гробни камен својој матери 1828.

Добра, (m. и f.) помен 1323, 3079, 5808.

Добрава, р. 3741.

Добра Вода, с. 708.

Добра Вина, јамачно Лепавина.

Добра Лука, земља, м. Благовештења (рудн.) 3722. — земља м. Вољавче 3234, 3407, 3851. —

Добранска, (добрунска?) књига остављена у Рачи, а Рачанска однесена 1431.

Добрашиновић Вукашин, гроб му 4901.

Добре, ђак, Рабов син, писао књигу у с. Калуђерцу 189.

Добрѣвој, с. 71.

Добрен, поп, његова књига 2126.

Добрета, писао књигу у м. Дечанима 87. — **Јован**, поп у Братишковици његова књига 4541.

Добри Дол, 340.

Добри крстјани, 179.

Добрило, в. Бобаљ, Божиђковић, Прибиловић.

Добриловац Ђерасим, послао књигу из Чудова ман. у м. Милешеву 1545. — **Ђорђе**, био у м. Црној Реци 2270; можда исти 2448; можда исти, без презимена, платио грађење појате 2368; купио књигу 2369. — **Ђорђе**, егзарх патријархов 3497. — **Максим**, оправио књигу 2841. — **Филотеј**, повезао књигу 2143; биће исти, без презимена, као игум. в. Филотеј.

Добриловина, ман., храм св. Ђорђа, на реци Тари, под гором Синајом, саграђен и пописан 992; покривен и грађена зграда 2979; опустео 5504; био пуст па обновљен и отворен 4052, 4053, 4066; грађена појата 2368; приложене му земље 1685, 1688, 1906; приложене му књиге 917, 1559, 1561, 2172, 4335, 5635; кандило 3070; панагија 5960; његове књиге 1165, 2107, 2301, 2613, 2841, 3086, 4333, 4334, 5753; разно: 854, 1909, 2978, 2980, 3248, 3797, 3902, 4581. 4577, — Види: Доња Добриловина.

Добри људи, (богумили) 179.

Добри људи, постављени 1239.

Добриња, ман., на р. Добрави у с. Криваји, храм Преображења, подигнут 4648; 3741.

Добрић Арсо и **Максо**, приложили књигу м. Добрићеву 5808. — **Мојсеј**, јером. м. Гомирја, ктитор звоника у Плашком 3079.

Добрићевац Ђерасим, градио коло богородично у м. Добриловини 3073. — **Захарија**, Парежанин, обновио књигу 5891; поклонио књигу 3525; његова књига 5892, 5893; биће исти, његова књига 3742. — **Мојсеј**, јером. м. Добрићева 5888. — **Пајсеј**, јером. м. Добрићева 5827. — **Софроније**, родом Мандић, јером. продао књигу 2139. — други, духовник, гроб му у Иловици 2994. — трећи, донео приложену књигу у ман. 5797, 5801, 5807.

Добрићево, ман., храм ваведења, при-

Ђ.

Ђерасим, патријарх Пећки, наредио да се пишу књиге 720, 725, 751: разно 742, 781, 785. — митроп. Зетски, писао књигу у м. Шудикови 704. — јеписк. Нишевски, његова књига 1402. — митроп. Ужички, Ваљев. и Шабачки 4016, 4035. — влад., митроп., Захумски. Херцеговачки, посветио вл. Саву Црногорског 1985; наредио да се пише књига 2242; разно 2156, 2216, 2243, 2268, 2273, (исти, или други) 2603. — егзарх Осечки, приложио књигу у В. Ремету 3223. — архим. м. Врдника, поклонио књигу 2903. — архим. м. Девича, био у м. Рилу 5833; јамачно исти као игум. 2985, 3115. — архим. и игум. м. Хиландара, умро 3188. — игум. (неког ман.) 5562. — игум. м. Вувца 1664; јамачно исти, као проиг., био у Скопљу и добио књигу за ман. 1793. — проигум. м. Добриловине, сведок продаје 2369. — проигум. м. Довоље 2172. — игум. Маркова ман. (св. Димитрија) градио нешто 4626. — игум. м. Милешеве(?) 4553. — игум. св. Николе (Драча) 2641. — игум. м. Никоље, рођен у Коштенићу, убили га хајдуци 3901. — игум. м. Рила 2850; други 5878; трећи 3664; један од њих 5952. — игум. св. Тројице (Плев.) 5519. — игум. м. Хиландара, носио књиге у српску земљу 2414; 2415; други, проигум. обновио храм благовешт. у Хиланд. гробљу 3192. — инок, писао књигу у богород. под Црном Гором (Скопљ.) 216. — монах постриж. Милешевски, писао и приложио књигу м. Бођанима 4256. — јером. писао књигу у ман. Круши 4313. — звани Бугарин, писао књигу у м. Хиландару 241. — јером. писао поменик м. Черепиша 991. — архиђак. радио антимис 2921. — егзарх (? или еклисијарх), приложио књигу м. Косијереву 1496. — протосинђел Самоков. 5776. — јером. м. Бођана 2362. — јером. м. Винче, ископао бунар 731. — јеклис. м. Враћевшнице 5565. јером. м. Враћевшнице, откупио књигу 1053; други 4011. — јером. м. Девича 2861, 2906 (можда исти са архим. и игум.). — старац м. Липља 999. — јером. (м. Мораваца) сазидао ћелију 3739. — јером. трудио се о писању проскомидије у м. Морачи 1040. — јером. пострижен. м. Петковице, умро 3745. — калуђ. м. Ораховице 3787. — духов. м. Равне Реке, трудио се о окову јеванђеља 1574. — даскал у м. Рилу 5749; исти(?) ђакон 5765. — јером. м. Савине 3462. — јером. м. Слепча 1048. — јером. м. Студенице 4718. — јером. м. Трескавца, градио крстионицу 4672. — јером. м. св. Тројице (Плев.) повезао књигу 3040. — поп. м. Хиландара, донео књиге из Србије 2414; биће исти: Ђ. Светогорац и Ђ. Хиландарац, које види. — јером. родом Русин, повезао књигу (у Хиландару?) 2108. — старац м. Хиландара 5008. — монах, Гргур Бранковић, умро у Хиландару 5026, 5146. — јером. м. Шишатовца 3668. — јером. увезао књигу 767. — Види: Говорко, Добриловац, Добрићевац, Ђорђевић Ђорђе, Зелић, Милић, Рапавац, Светогорац, Студеничанин, Хиландарац.

Ђервасије, игум. м. Хиландара наредио да се пише књига 59. — јером. писао књигу у м. Хиландару 50 (можда претходни?). — јером. м. Милешеве 4629. — од м. Трескавца. градио крстионицу 4672. — јером. од м. Црне Реке, умро 5692. —

Ђердап, 5450.

Ђерман, патр. Јерусалимски 494. — игум. м. Сопоћана, наредио да се пише књига 456. — игум. (претходни?) наредио да се пише књига 471. — писао књигу у м. Милешеви 5543. — хаџи, протосинђел 4624 — монах, подигао храм Преображења (Зерза) 200. — инок. подигао м. св. Стевана код Алексинца 196. — ђакон м. Бођана 2362. — иконом м. Лесновског 56. — Види: Вучковић.

Ђеро, в. Матић.

Ђика Андрија, из Земуна 5492.

Ђина, обновила књигу цркви Јеловичкој 2597.

Ђоковић Акан, приложио књигу св. Ђорђу (Добриловини?) 3616.

Ђолнич Велимир, с браћом сазидао

храм св. Петра и Павла у с. Попама у Херцег. 1453.

Ђора, из Брезнице (кнез), други из Батужнице, трећи из Расохаче, и четврти из Рожине, јемци 2625.

Ђорго, из Баланице, јемац 2625.

Ђорђе свети, узели га Турци 246. храмови: у с. Ајдановцу код Прокупља пописан 374. — у Бањанима, оправљена књига 2445. — у с. Бањи 5603. — скит у Бањи код м. Раче, ту писане књиге 1632, 1636, 1658, 1825. — у с. Бастаји у Славонији, пописан 3555. — код с. Главата, Грбаљ, прављен иконостас 2571. — у Горажду, подигнут 308; покривен 3487; ту писана књига 555; ту штампане књиге 463, 468, 469, 5590; приложене му књиге 1726, 3497, 3696; антимис 3557; његова књига 3697. — у Горњем Битпњу приложена му њива, воденица и ливада 827; уписани образи 4651. — у с. Дивцима, изгорео 3650. — у с. Жуњевићима 5615. — у с. Крушевици, ту писана књига 462. — на Лесновском метоху званом Шибин, подигнут 597. — на Лиму, у Хасу, његова петихлебница 3802. — у с. Лукавцу Великом, приложена књига 1410. — у Љешевићима, писано темило 4668. — између Врана и Матагужа, приложена му књига 2918. — у Нагоричину, подигнут и пописан 41, 51. — у Новом Саду 3010. — под Острогом саграђен 2416; спаљен 3345. — у Подгорици, његова икона 3182. — у Превишу у Дробњацима, саграђен 3725. — на Смон(к?)овићу, приложена му књига 3466. — у језеру „у Стругах“, ту писана књига 812. — у Темској, код Пирота, грађен, пописан, опустео, оправљан 723, 1511, 1964, 5736, 5793, 5794. — у с. Хаџару, приложена му књига 5663. — пирг у м. Хиландару 2414, 2415. — ћелија на Св. Ани, ту писане књиге 1635, 1714 (в. Св. Ана). — *неодређено где:* ту живео будимаљски јепископ (Ђурђеви Ступови?) 1029. — ту писана књига 896. — приложена књига 1802. — (око Софије) приложена му књига 1375. — за њега освећен антимис у Пакрацу 3357. — (Добриловина?) приложене књиге 2139, 3916; антимис 4593. — (Горажде? Враћевшница?) ту писана књига 5613. — Види: Бела, Боговођа, Вољавча, Враћевшница, Грубишничка црква, Добриловина, Дреновац, Зограф, Каменица, Ковачевац, Ксеноф, Ломница, Маржић (Ораховица), Нова Црква, Полошко, Рујанска обптељ, Руновића црква, Сухи Иљјак.

Ђорђе, митроп. Сегедински, наредио да се пишу књиге и приложио их у свој постриг св. Петку под Цером 741, 742, 756. — митроп. Нишки 2676. — јером. *Марковић, Дедчић,* м. Добриловине дошао са петорицом братије и обновио м. Николъу 3902; као архим. и хаџија умр̂о 3797, 3906; 3907. — игум. м. Ластве, сковао петихлебницу 2678. — игум. м. Ораховице 1656. — игум. м. Петковице (код Шишатовца) 2532. — игум. м. Раковца 2295. — игум. м. Ступе 1202. — проигум. м. Требиња саградио двери м. Савини 2114; можда исти: **Требињац**, сковао крст 2170. — постао игум. м. Фенека 940; 4984. — игум. м. Хиландара 1792. — игум. м. Хопова 1022. — зограф, пописао м. Враћевшницу 2699. — пописао м. Ломницу 975. — зуграф од Хиландара, пописао м. Морачу 1039. — јером. писао књигу у св. Арханђелу на Тари 837, 922. — јером. писао књигу у Врднику 806. — поп, писао књигу у Руднику 4218. — писао књигу 902. — анагност, писао књигу 4193. — капоноша, писао књигу (в. Допуне) 2311. — писао књигу 4176. — кожухар, купио и приложио књигу св. Арханђелу у Осиковици 1552. — мајстор, оправио књигу у Вел. Ремети 30_6; други, 5772. — кал. м. Добриловине 1905. — и **Ана**, ктитори пописа м. Ковина 3255. — *Јанов* син, са супругом **Зором** и сином **Манојлом**, основао ман. Крепичевац 5971—5973. — јером. м. Крушедола 2684. — брат Николе Пепића, ктитор м. Лесновског 597. — јером. св. Николе у Јежевици 1282. — поп, приложио књигу св. Николи у Сланкамену

388. — од Црвеног Брега, поновио књигу у там. цркви св. Николе 4396. — — јером. обновио књигу м. Ораховици 2288. — поп од Призрена, његова књига 4505. — кал. м. Раванице 1944. — поп од с. Белчина, приложио књигу м. Рилском 5954. — монах, са сином и синовцем подигао и пописао препрату м. св. Тројице (Плев.) 835; слика му 836. — повезао књигу у м. Тројици (Плев.) 2681. — ктитор ман. Хопова 724, 4570. — Србин, синод. поп, приложио књигу м. св. Тројици (Плев.) 3731. — јером. м. Хопова(?) 2311. — презвитер, звани Брзе поп 4655. — презв. звани поп Радослав, у Сврљигу, писана му књига 25. — син попа Вука 517. — свештенојереј, купио књигу 2408. — поп, његова књига 2140. — даскал од касабе Карлова дошао у Рилски ман. 5817. — звани *Коста*, Војихнин син. а Утехов брат, гроб му 137. — унук Ђурђа Балшића од кћери му Јевдокије 216. — сии Живка Хајдаровића 2332. — оклеветао попа Стојана 3772. — обновио књигу 491. — пошао у Млетке 2833. — гроб му 4908. — помен 597, 2644, 2769, 5800, 5801, 5806. — Види: Аргирп, Берић, Бранковић, Димитријевић, Добриловац, Ђорђевић, Кастриот, Лацковић, Марковић, Милевић, Митрофановић, Пековић Радов, Пешика, Поповић, Продановић, Радослав, Рацковић Давид, Савић, Сандић, Стефановић, Требињац, Ћелош, Црнојев ћ, Хаџи-Дамјановић.

Ђорђевић Бадовински, поп, дошао да попује у Коморан 2618. — **Димитрије**, пуковник, гроб му 4112. — (Ђурђевић) **Ђорђе**, у калуђерству **Ђерасим**, јером. м. Вољавче, оправљао је, бежао у В. Ремету и враћао се 3586, 3601, 3627, 3684, 3685. — **Јевта**, из Шида, ктитор Јазка Новог 2913. — **Јован**, јеписк. Осечки наредио да се пише, књига 2964; јеп. Карансебешки, Вршачки, Логошки, Белоцркванскп, Паланачки, Мехадијски, Хоршавски, и проч. обновио Крушедолско писаније 3097; приложио иконе м. Крушедолу 3034, 3036; приложио књигу м. Дечанима 3165; подигао гробницу Арсенију IV 2960; разно 2878, 2944, 2948; митроп. Карловачки, штампао антимис 3356–3359; осветио ант. 3347; његов врг 3348; 3365, 5489; гроб му 3349. — **Јован**, архим. Дечански и егзарх Пећки 2912. — **Јован**, архиђакон Крушедолски 2890. — **Јован**, Сегединац, ученик покровобогородичиних школа у Карловцима, умро 2874. — **Јован**, синовац Пазарског влад. Јанићија, гроб му 3560. — **Мојсеј**, архим. м. Студенице 1874. — **Павел**, ђакон, 2765, 2874. — Види: Љубибратић Василије.

Ђорђић Симеон, даскал, писао књигу у Сарајеву 3516.

Ђорђо, в. Апостоловић.

Ђорко, из Смрдића, јемац 2625.

Ђука, приложник 3181. — Види Кричић.

Ђукин Војин, ктитор цркве у Пелинову 2347, 2348.

Ђуков Вуко, ктитор цркве у Пелинову 2347.

Ђула, узета 664, 665.

Ђумрук, заведен на шљиве и на вино 3653.

Ђур, (Јанок, Раб) град, био бој 860; били под њим Турци 1890; 1020, 2041, 2440; ту писане књиге 2623, 2640, 2763, в. св. Никола.

Ђурь, гроб му 4841.

Ђура, (в. Ђуро) поп из с. Љубиждe, повезана му књига 5621. — владикин, приложио књигу благовештењу у Јањеву 754. — туфекџија, из Прокупља, јемац 2625. — гроб му 4856. — помен 2061. — Види: Храбрен.

Ђура, кћи Станимира Чочића 433.

Ђурађ, деспот, *Смедеревац*, ступио на владу 250; сазидао Смедерево 253; ктитор ман. у с. Брезовцу код Аранђеловца 3688; узео му цар кћер 5168; предао Турцима Ждрело и Вишесав 5193; дао грамату м. Крупи 3783; наредио да се преведе књига 262; биле његове књиге 1347, 5654; разно: 223, 264, 266, 274, 282, 283, 291, 295, 297, 299, 311, 312, 317, 320, 321, 412, 786,

Е.

Ж.

З.

И.

Иванов Ђуро, ктитор цркве у Пелинову 2347. — **Никола**, сведок деобе 2181. — други, приложио књигу Зворничкој митрополији 5902.

Иванов Ђуро, в. Греговић.

Иванова Вртла, међа ман. Мораче 1325.

Иванова кћи, гроб јој 4778.

Иванов... Хрми( ) гроб му 2315.

Ивановић Василије, цар руски 5650. — **Василије**, неки 4658. — **Вид** (Фд) његова књига 4534. — **Вићентије**, 2588. — **Дејан**, приложио књигу цркви (м. Грабовцу?) 4483. — **Захарија**, кал. м. Гомионице 2847. — **Јурај** (?) гроб му, стекао благо и с њега погинуо 4800. — **Лукаш**, ђак, продао књигу 1020. — **Рајич**, приложио књигу храму Рождаства 4485. — **Станиша**, отишао на порту цару Бајазиту 4956. — **Стефан**, Сарајевац, рукоделисао крст 1238; по свој прилици исти, без презимена, градио панагију 1251. — **Феодор**, цар руски 826. — **Ивановић**, и влад. св. Петар, ударили на Зету 5364.

Ивање, с. 165.

Ивко, в. Вишњић, Обрадовић.

Ивковић Радоје, платио књигу (м. Житомислићу?) 1014.

Ивковица Јерина, гроб јој 4868.

Иво, осветио оца, убивши убицу 2082, 2083. — Види: Војинов Вук, Вуков, Дучић Симеон, Ђуров, Ивов, Луков, Марков, Миров, Мичин, Ников, Перић, Перов, Тердин, Станишин, Стјепов.

Ивов Божо, Вуко, Иво, Димитрије, Марко и **Станоје**, ктитори цркве у Пелинову 2347.

Ивоје, спахија, приложник м. Завале 1943.

Игала, имање до мора св. Николе у Бигову 2250.

Игњатије, патр. Антиохијски 1234. — први игум. св. Богородице, гроб му у Студеници 4916. — игум. (В. Ремете?) 1221. — игум. м. Хопова 1234; (можда су оба исто лице). — јером. сковао петихлебницу м. Крушедолу 1429. — духов. м. Никоље 5597. — јером. м. Озрена 984. — параеклис. м. Пиве 1210. — кал. м. Раванице 1944. — поп, са три сина и с попадијом умро од куге 3227. — **Москов**, продао књиге 3107, 3203. — Види: Кобилац, Миљановић, Раковичанин.

Игридере, 4601.

Игумани (проигумани, намесници, настојници):

неодређено тачно ког манастира: в. Василије (проиг. м. Милешеве?), Веледарац Василије (проиг.), Димитрије (проиг. м. Ораховице?), Игњатије (м. Студенице?), Јаћим (Горње Карл. Цркве?), Јездимиров Никодим Борисовић, Константин (св. оца: Гаврила, Јаћима, Прохора или Јов. Рилског?), Леонтије (м. Студенице?) Лонгин, Љубиша (м. Савине?), Макарије, Максим, Мардарије проиг. од влашке земље), Матеј (м. Јовање?), Милешеван Максим (проиг.), Михаил (проиг. м. Житомислића?), Никодим, Прокопије (м. Раче или Беочина?), Рафаил Бориловић (Цетињски?), Сава, Светопављанин Јов (м. Беочина?), Силвестар, Сима (проиг. м. Хопова?), Софроније, Теодосије (Равне Реке?), Теофан (проиг. м. Прибине Главе?) Теофановић Арсеније, Тимотеј (м. Хиландара?), Хиландарац Јеврем (проиг.), Хоповац Сава (проиг. м. Житомислића?).

м. св. Андрије, (на р. Тресци?) в. Калест;

м. св. Арханђела, у Јерусалиму в. Јаћим (пређе Синајски);

м. св. Арханђела, више села Кучевиште, в. Стефан;

м. св. Арханђела, више Призрена в. Михаил(?), Павле;

м. св. Арханђела, (Рашинске цркве) в. Јован, Марко;

м. св. Арханђела, више с. Трпезе в. Симеон;

м. св. Арханђела, под Цером (м. Радовашница) в. Исаија, Мојсеј, Нићифор;

м. св. Арханђела, в. Јован, Атанасије (наст.);

м. Бање, (у Б. Которској) в. Дашковић Мојсеј (и проиг.);

м. Бање, (на Лиму Дабар?) в. Мардарије;

м. Бањеке, в. Јеуфимије;
м. Беле, в. Макарије;
м. Беочина, в. Исаија (проиг.), Јовановић Силвестар, Продановић Михаил, Радивојевић Синесије, Стефан;
м. Бешенова, в. Живановић Константин, Јанићије (проиг.), Лонгин, Мелентије, Силвестар, Стојнћевић Мојсеј, Теофан (проиг.), Тимотеј, Христифор;
м. Бистрице, в. Атанасије, Мисаил;
м. Бјелашнице, в. Јовић Исаија;
м. Благовештења, (у Ждрелу) в. Григорије;
м. Благовештења, (Овчар.) в. Јевстратије, Михаил;
м. Благовештења, (Рудн.) в. Дамаскин, Захарија, Јосиф, Мојсеј, Никодим;
м. Благовештења, (неког) в. Мојсеј;
м. Блишкове, в. Макарије;
м. Боговађе, в. Гавриловић Софроније;
м. Богородице Витошке, в. Павле;
м. Богородице успенија, под Кучајном, в. Макарије;
м. Богородице Пречисте, (у Б. Которској?) в. Стефан;
м. Бођана, в. Василије Пожаревчанин, Михаил, Морачанин Ћирил, Никанор, Петровић Мојсеј, Стефановић Јоасаф, Филип;
м. Бошаве, в. Калиник;
м. Брадаче, в. Панкратије;
м. Брчеле, в. Мелентије;
м. Буковице, в. Ристић Мелентије (настој.);
м. Ваведења, (неки м-ри) в. Ананије (проиг.), Ђенадије;
м. Варламовца, в. Лонгин;
м. Вировитица, в. Захарија, Рафаил, Симеон;
м. Вел. Ремете, в. Григорије, Данил, Зосим, Игњатије(?), Исаиловић Атанасије (и проиг.), Методије (и проиг.), Мирковић Павле Крушедолски, Секулић Максим;
м. Винче, в. Ва илије, Диомидије, Најсеј;
м. Винче Нове, в. Захарија;
м. Витанице(?), в. Ананије;
м. Витеонице, в. Висарион, Лаврентије, Стефан, хаџи;
м. Влакче, в. Захарија;
м. Возуће, в. Висарион (проиг.);
м. Војловице, в. Сава;
м. Вољавче, в. Арсенијевић Данил (намес.), Јаћим (намес.), Јевремовић Алексије, Крушедолац Максим, Петровић Василије, Рувим хаџи, Теодосије;
м. Вранове Главе, в. Григорије;
м. Враиштице, в. Атанасије, Матеј, Тома;
м. Врањине, в. Ђурашовић Гаврил, Роман;
м. Враћевшнице, в. Матеј, Михаил;
м. Врдника, в. Алексије, Висарион, Димитрије, Зорановић Стефан (и проиг.), Поповић Гаврил, Софроније (проиг.), Ћирил (проиг.), Филип (проиг.);
м. Врела, в. Јаћим;
м. Вувца, в. Ђерасим (и проиг.);
м. Гомионице, в. Јајчанин Мелентије, Леонтије;
м. Гомирја, в. Алексић Теофан (и архим.), Крчанин Макарије;
м. Горњака, в. Максим;
м. Грабовца (Ваљев.), в. Прибојевић Захарија;
м. Грабовца, (код воде Шарвиза) в. Станковић;
м. Грабовца, в. Симеон.
м. Градца, в. Варлам, Јаћим, Стефан;
м. Градишта, в. Давидовић Стефо, Дионисије, Зеновић Максим;
м. Гргетека, в. Живковић Ћирил, (паст.);
м. Дабра, в. Гаврил;
м. Девича, в. Висарион, Ђерасим (и архим.), Пахомије;
м. Дечани, в. Арсеније, Варлам, Данил, Захарија (и проиг.), Јевстратије, Јевтимије, Методије, Симеон, Христофор;
м. Дивше, в. Релић Василије;
м. Добриловине, в. Василије (и проиг.), Григорије, Дионисије, Ђерасим (проиг.), Јанићије, Јаћим, Максим, Рашњанин Григорије, Теодор (и проиг.), Теодосије (и проиг.), Филотије (и проиг.);
м. Добрићева, в. Бошковић Дионисије, Петроније (проиг.);
м. Добруна, в. Авакум, Јеврем;

м. Довоље, в. Атанасије, Василије (проиг.), Висарион, Ђерасим (проиг.), Ђурић Јанићије, Ђурић Пахомије, Михаил, Пахомије, Теофил, Тодор;

м. Древовице, в. Јаћим;

м. Дубочице, в. Ананије, Јаћим (проиг.), Јевстратије, Павле, Теодосије;

м. Дуљеви, в. Дуљевац Михаил, Симеон;

м. св. Ђорђа (неког), в. Атанасије, Висарион, Максим;

м. св. Ђорђа, у Ајдановцу, в. Данил, Матеј;

м. св. Ђорђа, на Лиму у Хасу, в. Јанићије;

м. св. Ђорђа, у Нагоричину, в. Антоније, Венијамин;

м. св. Ђорђа, у Темској, в. Висарион, Захарија, Симеон;

м. Житомислића, в. Арсеније, Борковић Христифор, Висарион (и проиг.), Јаћим(?), Јевтимије, Константин, Миобратовић Мојсеј, Мојсеј (и проиг.), Сава, Севастијан, Серафион (проиг.), Хоповац Сава (?, проиг.);

м. Жиче, в. Симеон;

м. Жупе, в. Рувим;

у жупи Саримешеву, в. Леонтије;

м. Завале, в. Василије, Завалац Разарије (Азарије? проиг.), Максим, Петроније (проиг.);

м. Заступа, в. Матеј;

м. Зографа, в. Пајсије;

м. Јаска, в. Ананије(?), Пахомије, Петровић Теодосије;

м. Јаска Новог, в. Димитријевић Стефан;

м. св. Јована Крститеља, (Јашуњски ман.), в. Јанићије, Теодор;

м. Јовање, в. Леонтије, Матеј;

м. Јошанице, в. Теодоровић Алексије;

у Календови, в. Андроник;

м. Калиника, в. Василије, Пајсеј (наст.), Студеничанин Леонтије(?);

у Камениу, в. Теофан;

м. Каменице, в. Григорије;

м. Каоне, в. Симеон Каонац;

м. Каталоје, в. Јован;

м. Ковиља, (у Ст. Влаху), в. Данил;

м. Ковиља, (у Бачкој), в. Спиридон;

м. Ковина, в. Исаија, Михаил;

м. Комговине, в. Тинторовић Теодор 2286;

м. Копорање, в. Теофан;

м. Косијерева, в. Андријашевић Кирил;

м. Крапине, в. Јанићије (проиг.);

м. Крепичевца, в. Акакије;

м. Крке, в. Даниловић Мојсеј;

м. Крупе, в. Бједов Сава, Вукчевић Теодосије, Јокић Василије, Опачић Гаврил (проиг.), Неразић Димитрије, Радека Јаков;

м. Крушедола, в. Авакум Бели, Атанасије Величковић (и архим.), Данил, Исаија (и архим.), Исак (проиг.), Јаћим, Михаил, Нићифор, Пајсије, Панкратије, Пахомије, Силвестар, Теодосије;

м. Кувеждина, в. Дионисије, Иларион, Јовановић Нил, Мојсеј (нам.), Неофит, Нил, Стефан, Ћириловић Ђенадије;

м. Куманице, в. Григорије;

м. Куриленог, в. Теодосије;

м. Ластве, в. Ђорђе;

м. Лошче, в. Васијан, Максим;

м. Лепавине, в. Антоније, Кондрат, Мардарије, Стефановић Софроније, Теодосије, Теофилактовић Василије (проиг.);

м. Леснова, в. Гаврил, Неофит, Теодосије, Ћирил (и проиг.);

м. Ломнице, в. Гоговић Арсеније, Прохор;

м. Љубостиње, в. Симеон;

м. Маржика, (Ораховице), в. Лука;

м. Маркова (код Призрена), в. Гудовић Дионисије (и архим.), Серафим, Серафо;

м. Маркова (код Скопља), в. Ђерасим, Ћирил, Хрисант;

м. Марче, в. Стефановић Софроније;

м. Милешеве, в. Аксентије, Василије (и проиг.), Гаврил, Данил, Ђерасим, Милешевац Аксентије (проиг.), Милешевац Лонгин (проиг.), Милешевац Максим (и архим.), Милешевац Серафион (проиг.), Никанор (проиг.), Сава (проиг.), Спиридон, Теодосије (и архим.), Филип;

м. Мораче, в. Антоније, Атанасије (проиг.), Гаврил, Данил, Исаија (и проиг.), Јосиф, Лука Равњанин, Макарије, Михаил, Мојсије, Неофит, Никодим, Стефан (проиг.), Стефановић Софроније, Теодосије, Тома;

м. Моштанице, в. Григорије, Серафијон;

м. Мркшине Цркве, в. Сава;

м. св. Николе, у Бигову, в. Чукуровић Мелентије;

м. св. Николе, (м. Буково), в. Дечанац Михаил;

м. св. Николе, (ман. Грнчарица), в. Максим;

м. св. Николе, (ман. Драча), в. Ђерасим;

м. св. Николе, у Јежевици, в. Гаврил, Доментијан (проиг.);

м. св. Николе, (Лапушанска црква), в. Ђеласије, Теодор;

м. св. Николе, (код Слепча). в. Јаћим;

м. св. Николе, на р. Тресци, в. Василије, Јаков;

м. св. Николе, (неког), в. Јеремија;

м. Никоље, в. Атанасије, Ђерасим, Ђорђе (и архим.), Исаија, Јанићије, Козма, Леонтије, Неофит, Павле, Пахомије, Софроније;

м. Озрена, в. Јаћим;

м. Ораховице, в. Аксентије, Антоније, Василије, Висарнјон (проиг.), Вићентије, Димитрије (и проиг.), Ђорђе, Захарија, Исаија, Јанићије, Јевлогије, Јовановић Јован, Максим (и нам.), Михаил, Неофит, Пајсеј, Поповић Максим, Теодосије (нам.), Теофан (проиг.), Ћипријан;

м. Орешковице, в. Јаћим, Јов, Стефан (зван Јаћим);

Осовички, (м. Лиије?) в. Христофор;

м. Осоговског, в. Ћирил;

м. Острога, в. Бошковић Јосиф, Исаија;

м. св. Павла, у Св. Гори, в. Вићентије, Димитрофан (проиг.), Исаија (и проиг.), Јанићије, Лука, Максим (и проиг.), Саватије, Симеон, Теофан;

м. Пакре, в. Давидовић Гаврил (и архим.);

м. св. Пантелејмона, у Св. Гори, в. Исаија;

м. Папраће, в. Григорије, Захарија Лонгин, Петроније.

м. св. Петке (код м. Шишатовца), в. Акакије. Григорије, Ђорђе;

м. Петковице, (окр. Подрин.) в. Григорије. Исаија;

м. св. Петра и Павла, (код Рила), в. Давид, Теоктист;

Пећки, в. Арсеније, Василије, Виктор (? проиг.). Дионисије. Лонгин. Софроније;

м. Пиве, в. Аврамије, Аксентије, Григорије, Захарија, Јов, Симеон. Степан, Теодосије;

м. Пирга, в. Павле;

м. Подластве, в. Бучин Григорије;

м. Полошког, в. Никодим (проиг.);

м. Прасквице, в. Данил;

м. Преображења, в. Макарије;

м. Прибине Главе, в. Гавриловић Теодосије, Јовановић Григорије, Петровић Синесије (нем.), Силвестар, Симеон, Теодор (проиг.), Теофан (проиг.);

м. Продрома, (Слепче?) в. Серафим, Стефан;

м. Пустиње, в. Битојевић Јанићије;

м. Раванице, в. Виктор, Дамаскин. Димитрије, Дионисије, Михаил, Неофит. Пајсеј-хаџи, Раваничанин Стефан. Севастијан. Ћирил (проиг.), Филимон (проиг.), Филип (проиг.);

м. Равне Реке, в. Макарије;

м. Раковца, в. Ђорђе, Нектарије, Париводски Исаија (нам.), Теофан;

м. Раковице, в. Висаријон, Максим Раковичанин, Михаил;

м. Раче, в. Арсеније (и проиг.), Дионисије, Јосиф, Мелентије, Рувим, Силвестар;

м. Ресаве, в. Јанићије, Стефановић Јоасаф;

м. Рибнице, в. Поповић Софроније;

м. Рилског, в. Антим, Арсеније, Атанасије, Висарион. Данил Ћесеџи, Дионисије, Ђерасим, Иларијон, Јаћим, Јевтимије. Јосиф(?), Калиник, Калист (проиг.), Клеопа, Никанор, Никита

(нам.), Серапијон (проиг.), Теоктист, Теофан;

м. св. Романа, в. Димитрије;

м. Савине, в. Калуђеровић Арсеније, Гружић Макарије (и архим.). Симеон, Софроније;

м. Сариндапорског, в. Атанасије (проиг.). Гаврил, Дамјан;

м. Синајског, в. Јаћим;

м. Сланаца, в. Дамаскин;

м. Слепча, в. Венијамин, Сава, Христифор (упор. м. Продром);

м. Слимничког, в. Никанур;

м. Сопоћана, в. Ђерман. Иноћентије (проиг.):

м. Сретења, в. Јанићије, Лаврентије (проиг.), Максим (проиг.). Серафијон (проиг.);

м. св. Стефана (Бањске?), в. Методије;

м. Студенице, заточен у Новом Пазару са три јеромонаха 3818; в. Атанасије. Василије (и проиг.), Григорије (проиг.), Дионисије, Ђорђевић Мојсеј, Игњатије, Јанићије, Јаћим (проиг.), Јован (и архим.). Константин (и архим.), Леонтије, Мартирије, Никодим (и архим.), Никола, Пахомије, Рувим, Сава, Симеон, Теофил;

м. Ступја, в. Ђорђе;

м. Тамне, в. Саватије;

м. Таре, в. Василије, Максим, Теодор. Филотеј;

м. Требиња, в. Венијамин, Ђорђе (проиг.). Исаија (наст. и проиг.), Јанићије (проиг.), Марко, Симеон, Требињац Симеон:

м. Трескавца, в. Максим;

м. св. Тројице, код Враце. в. Варлам;

м. св. Тројице, (Овчар.), в. Гаврил;

м. св. Тројице, (Плев.), в. Авакум, Ананије, Арсеније, Василије, Висаријон, Данил (и наст.). Ђерасим, Захарија, Јанићије (проиг.), Јаћим, Јевстратије, Мелентије. Милошевић Авакум, Мојсеј, Никодим Тројичанин, Стефан;

м. св. Тројице Руснице, в. Мартирије;

м. Тушимље, (св. Аранђела), в. Ананије. Теодосије;

м. Троноше, в. Јован, Пајсеј(?). Спиридон;

м. Ћелија, в. Данил, Филимон;

м. Ћелија Пиперских, в. Михаил (наст.);

м. Убошца, в. Мартирије;

м. Фенека, в. Ђорђе, Максим. Михаиловић Теофан, Ракић Вићентије (проиг.). Сава, Софроније. Стефановић Софроније;

м. Хиландара, в. Арсеније, Виктор, Гаврил. Григорије (и архим.), Данил (и проиг.). Доротеј, Ђерасим (и архим. и проиг.). Ђервасије, Ђорђе, Иларијон, Јаћим. Јевлогије (проиг.). Јеврем. Јевстатије. Јевтимије (проиг.). Јован, Јовановић Тимотеј (проиг.), Јосиф (и проиг.), Лонгин (проиг.). Лука (проиг.), Макарије. Матеј(?). Неофит (проиг.), Никодим, Пајсеј, Пантелејмон (проиг.), Роман, Сава (митроп., и проиг.). Симеон (и проиг.), Теодосије, Тимотеј (? проиг.), Ћирјак. Филимон, Филип, Хиландарац Виктор (проиг.), Хиландарац Јеврем (проиг.);

м. Хопова, в. Аврамије, Висаријон, Ђорђе, Игњатије, Исаија. Јевсевије, Јепифаније. Милутиновић Теодор. Мојсије. Неофит, Никон. Павле, Саватије (проиг.). Сима (? проиг.). Стефан, Теодор (? проиг.). Теофан (и нам.);

м. Хрмња, в. Михаил. Сава;

м. Цетињског, в. Василије, Гаврил Цетињац, Пламенац Арсеније (проиг.). Рафаил, Сава;

м. Чокешине, в. Вујанић хаџи Константин, Лукић Пајсије (нам.), Чокешинац хаџи Константин (исти са Вујанићем?);

м. Шаторње, в. Тимотеј;

м. Шишатовца, в. Василије, Димитрије, Иларијон, Јевстатије (проиг.), Канерист Орест, Киријон, Мардарије. Мисаил. Мојсеј (нам.), Поповић Вићентије (и архим.), Поповић Тимотеј, Прокопије, Серафијон, Теофил;

м. Шишевског, в. Венијамин;

м. Шудикове, в. Василије. Григорије, Теодор.

подизању цркве у Цветановцима 3945. — протојереј Вршачки 3738.

Илка, помен, 5815.

Иловица, ту храм св. Арханђела 19. — ман. 2994.

Инокиње, крушедолске 1241. — в. монахиња.

Иноћентије, проигум. м. Сопоћана, умро 4603. — јером. м. Савине 3462. — Види: Павловић.

Иоаким, в. Јаћим.

Иоаникије, в. Јанићије.

Иралијево, с. у Русији 3704.

Ириг, 2882; била куга 5412.

Ирижанин Михаил, прота Земунски купио књигу 3773.

Ирина, помен 435. — Види: Стефановна.

Иринин син, в. Константин, цар.

Иринтјанин (?) **Веселин**, из Семиклеуша, приложио књигу Добрићеву 5806.

Иришка црква, храм Теодора Тирона, приложена јој књига 2263; њена књига 2303.

Иришки шанац, 3343.

Исаија св. 1629.

Исаија, митроп. Арпьски 2417, 2433; био у Жичи 2397. — митроп. Босански 1192, 1202; начинио игум. сто у м. Хиландару 1275. — игум. м. Арханђела под Цером (Радовашница), његовим настојавањем писана књига 561. — проигум. м. Беочина, умро 2213. — игум. м. Ковина 1762. — **Илановић**, хаџи, игум. и архим. м. Крушедола 2582, 2679, 2798, 2828; дао да се изради икона за ман. 2895; приложио књигу 2900. — игум м. Мораче 1659; јамачно исти као проигум. 1684. — игум. м. Никоље, рођен у Ниви 3901. — игум. м. Петковице (Подрин. окр.) 4648. — игум. м. Ораховице 1948. — игум. м. Острога, подигао храм воздв. часног крста у Нећини 1629; други, 2416. — игум. св. Павла (у Св. Гори) 945; биће исти као проигум. писао књигу 2889. — старац (игум.) наредио да се пише књига у св. Пантелејмону у Св. Гори 99. — настојатељ м. Требиња, писао књигу 1504; биће исти као проигум. настојавао да се откупи крст 1530. — игум. м. Хопова 1821; други, 2863. — превао с грчког Дионисија Ареопагита 4944. — јером. писао књиге у м. Дубочици 889, 892. — јером. писао књигу у м. Никољи 867. — јером. м. Бешенова, ктитор пописа капеле 3528. — мон. м. Благовештења (Овчар) 4633. — кал. м. Вел. Ремете 2278. — јером. од м. Грабовца, био у Јерусалиму 1612. — дух. м. Крке, наредио да се пише књига 883. — хаџи, јером. м Крушедола 3265. — јером. м. Лесновског 2435. — други, запопио се 2888; можда исти, приложио књигу 2939. — јером. м. Љубостиње, умро 5664. — духов. м. Милешеве 1132. — од Брајића, јером. св. Николе (у Цр. Гори) 2389. — јеклис. м. Озрена 822; можда исти, јером. 984. — јером. м. Раче, био у Јегру 2070. — поп од Ресаве, продао књиге 2631. — (јером.) м. Рила 5766; други оковао јеванђеље м. Рилском 5681. — јером. м. Савине 3462. — старац, приложио књигу богород. Спнајској 4433. — духов., м. Сретења, обновио књигу 1138. — старац од Св. Горе однео у Русију житије св. Саве 429. — јером. м. Троноше обновио м. Рачу 3700, 3711. — духов. поп, (један или двојица) донели, приложили књиге м. Хиландару 905, 906. 908, 989. — старац Пиротски, приложио књигу м. Хиландару 624. — кал. м. Шишатовца 2660. — **Симон**, гроб му 82. — Види: Антоновић, Дечанац, Димитријевић, Ћаковић, Заслонски, Јоасаф, Јовић, Косорић, Николић, Париводски, Полошки, Поповић, Раковичанин, Светогорац, Стефановић.

Исаијевић Атанасије, игум. (и проиг.) м. Вел. Ремете, ишао у Беч. као јефимерије 3145; купио књиге 3045, 3088, 3104, 3142, 3168; наредио да се пишу књиге 3196, 3279, 3331; 3223, 3239.

Исаило, в. Јездимировић.

Исак, проигум. (Крушедолски?) донео из Москве књиге 1875. — примио поклад м. Прибине Главе 4580. — Види: Јенишехерлија, Рачанин, Цветковић.

Јанковић, комен. дошао у Земун 5487. — спахија 5442. — **Амвросије**, постриж. Раковачки и парох Пештански приложио књигу м. Раковцу 3221. — **Јеврем**, јеп. Печујски, Канишки, Сегетверу, Шиклеушу и проч. 2099; био у Букурешту и добио књигу на поклон 2120, 2121; биће исти и 2206. — **Коста**, приложио икону у црк. Чајничку 708. — **Мија**, потписао гробни камен 3812. — **Милош**, родом из Бихора, ктитор Живота цару Урошу 3360. — **Наум**, продао књигу 2973. — **Павел**, калфа трговач. купио књигу у Н. Саду 3537. — **Рафаил**, презвитер, оправио књигу 2535. — **Силивестар**, из Шанца Петроварадинског 3124.

Јанкул, (в. Јанко) од града Тетова, приложио књигу св. Николи 2972. — војвода потучен на Парти од наше Темишварског 3737.

Јано, в. Вуков.

Јанов син, в. Ђорђе.

Јанок, в. Ђур.

Јања, господар Новобрдски, погубио га цар Мехмед са четири сина и дванаест унука 348. — помен, 1375, 5801, 5806.

Јањево, 547, 754, 814, 1023, 1128, 2279, 2280, 2319, 2398; ту писане књиге 554, 1081; в. Арханђел, богор. храмови, благовештење.

Јањина, град 216. — с. 1375, 1751.

Јаранић Сава, гроб му 2938.

Јарма, помен 5694.

Јарменовци, с. 4591.

Јаросав, в. Макарије.

Јаћим (Иоакимь) св. и **Ана**, храм у Студеници подигнут 46. — Сарандапорски 4357.

Јаћим, папа и патријарх Александријски 494. — митроп. Београдски, Београд. и Сремски, његова митра 886; његовим усрдијем писана књига 993; 4985. — митроп., јеп., Ваљевски 3277, 3412, 3566, 3586; биће исти 3527. — архијер. Дабарски и Кичавски 2046. — митроп. Скопљански 1139. — архим. м. Ђурђевих Ступова 2055. — игум. св. Арханђела у Јерусалиму, пређе Синајски, приложио св. Арханђелу књигу 4566. — игум. ваведења (Горње Карлов. Цркве?) 623. — игум. м. Врела, трудио се о писању књиге 613. — игум. м. Градца, гроб му 4917. — игум. м. Добриловине, његовим трудом сграђен и пописан ман. 992. — игум. м. Дреновице, писао књигу 4236. — проигум. М. Дубочице, трудио се о крсту на дверима 1117. — игум. м. Житомислића(?) писао књигу 4306. — игум. м. Крушедола 3096, 4965; други 1429, 1493; можда исти 1630. — игум. св. Николе код м. Сленча 1182. — игум. м. Озрена 807, 822; његовим трудом пописана црква 984. — игум. м. Орешковице 1006. — игум. м. Рила 5740, 5749, 5750. — проигум. м. Студенице, трудио се о рипидама 1293. — игум. поновио м. св. Тројицу (Плев.) 524. — игум. м. Хиландара 4584. — и **Јован** и **Филип**, Ђаци, написали књигу 465. — (кал. Бешенов.) 1529. — јером. с братијом и ктиторима подигао порушени храм благовештења у с. Трнави (окр. Чачански) 582. — с братијом дошао из м. Студенице у Благовештење Рудничко, подигли га 3719, 3720, 3721; подигли м. Вољавчу 3768; намесник ту 3851. — јером. м. Витеонице 1080. — јером. м. Орешковице, откупио књигу 802. — Ђакон м. Прибине Главе 3630. — јером. м. Рилског његова књига 4536. — (из Хиландара?) 1196. — неки, купио књигу 536. — од плем. Пушоња, његова супруга приложила књигу м. Довољи 4340. — од Сестрима, са женом и зетом долазио у Рилски ман. 5773. — сапунџија из Прокупља, јемац 2625. — (сафинџија) приложник св. Арханђела у Сарајеву 1757. — момак, добио отпуст 2932. — Види: Божић, Кастриот, Марковић, Мират, Поповић, Продановић, Стефан.

Јаћима, запопио се 3984. — мати св. Стефана Новог 3855. — помен 1127.

Јасеница, с. 2625.

Јасичје, ту сграђена ћелија 1905.

Јаш, град, 2390, 3891.

Јашуњски ман., в. Јован Кретитељ

Јевдокија, деспотица, кћи Ђ. Балшића. наредила да се пише књига 216.

Јевдоким, свештеноинок, писао књигу у м. Врановој Глави 4257.

Јевђенија, госпођа (кнеза Лазара) 195, 204; *Јевросини*, монахиња, умрла 5012; види Милица кнегиња. — нека монахиња, умрла 366. — Види: Јелена. царица.

Јевђеније. принц, принцип, дукс, херцег од Савоје. фелдмаршал, његови ратови с Турцима по Угарској, Босни и Србији 2022, 2036, 2890, 5288, 5296, 5298, 5300, 5369, 5370, 5713. — јером. трудио се о петихлебници м. Савине 1485. — јером. м. Хиландара, био у Јерусалиму 1620.

Јевђо, поп 1440. — Види: Кандић.

Јевлогије, игум. м. Ораховице 3242. — проиг. м. Хиландара, донео књигу у м. Хопово 1427; можда исти, јером., 4451. — јером. (Беочински или Рачански?) градио крст 1842. — кал. м. Добриловине, сведок продаје 2369. — хаџи, доброписац, ревнитељ велике цркве, умро 1129. — Види: Јовановић.

Јеврем, бив. патријарх 157; умро 5041. — влад. Београдски и Сремски, митроп. Београдски, 1579, 1593; приложио чашу м. Рачи 1618; умро 1681. — митроп. Коласијски и Кратовски 2491. — митроп. (архијер.) Самоковски, био у м. Рилу 5780; умро 2549. — игум. м. Добруна 154. — игум. м. Хиландара 1480. — монах. писао књигу у Ресави 2674. — мних, писао књиге у м. Троноши 694—696, 762. — монах дошао из Св. Горе у м. Хопово и ту писао књигу 1051; можда исти. јером.. 1176. — (писао књигу у м. Житомислићу?) 1013. — јером. м. Мораче. ктитор иконе 1397. — јером. бив. јеклисијарх настојавао писање књиге у Раваници 1683. — ђакон (од м. Раковца?) био у Јерусалиму 1620. — јером. даскал. приложио књигу своме м. Шишатовцу 4989; биће исти, Шишатовчанин, наредио да се пише књига 1707. — отац Алексија Јевремовића 3398, 3405, 3407. — названи Ђурађ Остуша, гроб му 147. — Види: Јанковић, Обреновић, Хиландарац.

Јеврема (Јефрема), монахиња, обновила кадионицу 1514.

Јевремовић Алексије, Благовештенац, игум. м. Вољавче. његова биографија и рад на унапређењу манастира 3166, 3197, 3199, 3200, 3234, 3277, 3398 до 3412.

Јевропа, 2890, 5420.

Јевросима (Јевросимија), пом. 4373, 5924. — (Јефресинија), монахиња из Јерменоваца, писала парусију м. Вољавчи, и ту умрла 4591. — Види: Јевђенија.

Јевсевије, игум. м. Хопова 1051, 1176, 4985. — Види: Пајичић, Хоповац.

Јевстатије, игум. м. Хиландара 20. 4933: I. архијеп. умро 5032; почива у Пећи 1500; однели га негде 1501. — II. архијеп. 38. 5543; умро 5034. — проигум. м. Шишатовца 2058.

Јевстратије, игум. м. Благовештења (Овчар.) 3758, 3761. — игум. м. Дечана, приложио књиге 2692. — игум. м. Дубочице 892. — игум. м. Тројице (Плев.) 865. — егзарх, умро у Гргетеку 2766. — јером. помен 263. 4373.

Јевта, протопоп (из Београда?) 1283. — обор-кнез, оправио ман. у Орашју (окр. Морав.) 3894. — син Антонија Богићевића 5917. — Види: Ђорђевић.

Јевтан, из Сарајева, покупио заплењену књигу и вратио м. Вољавчи 3650. — Види: Шотрић.

Јевтимије, митроп. Будимски 2035, 2152; можда исти, његова панагија 4685. — влад. Нишевски и Лесковачки, поклонио књигу 824. — (Дамјановић) архијереј Новопазарски, ишао у Беч 2721. — игум. м. Дечана 1276. — игум. м. Житомислића 1309. — игум. м. Рила 735; други. хаџи. 5733. — проиг. м. Хиландара 5008. — инок, писао књиге у Ћелији Сотиру 1368. 1403, 1592, 1601, 1633. — јером. писао књигу попу Димитру 5268. — јером. м. Витеонице 1080. — духов. м. Жуне. поклонио књигу 2388. — произведен за свешт. у м. Боговађи за ман. Новаке 3790. — поп. из

Василије, Висарион, Дионисије, Гаврил (Миховић, Микић, Михаиловић), Исаија, Мелентије (Умиљенковић), Макарије, Никола, Серафим, Теодор, Ћирил, Христофор;

Браничевски, в. Венијамин, Саватије;

Будимаљски, в. Пајсеј, Теофил;

Будимски, в. Виктор, Јевтимије, Матеј, Поповић Вићентије Хаџилавић, Радивојевић Арсеније, Севастијан, Ћирил.

Будимски и Столнобеоградски, в. Димитријевић Василије.

Будимски и Трансилвански, в. Новаковић Дионисије;

Букурешки, в. Теодосије;

Ваљевски (в. ужички), в. Данил, Јаћим, Николић Доситеј, Пајсеј;

Ваљевски и Ужички, Антим, Митрофан;

Варадској и Вакарској вармеђи, в. Арадски и —

Велетски, в. Дионисије;

Велешки, в. Јосиф;

Великоварадски, в. Арадски и —

Веначки и Руднички, в. Серафим;

Влашкоземски, в. Јосиф;

Волински, в. Лука;

Врањски, (в. Скопљу и —;) в. Софроније;

Вршачки, в. Карансебешки и —, Себешки и —; в. Јовановић Јосиф Шакабент, Максим (Несторовић?), Симеон;

Вучитрнски, в. Јоасаф, Михаил;

Генералата Вараждинског, в. Костајнички и —; Пакрачко-славонијски и —;

Градачки (Чачак), в. Нићифор;

Градачки, в. Зворнички и —

Грачански (Грачанички), в. Дионисије, Лонгин, Силвестар;

Дабарски, в. Босански;

Дабарски и Кичавски в. Јаћим;

Дабробосански, в. Босански;

Далматински, в. Љубибратић Стефан, Саватије;

Далматински и Бококоторски, в. Рајачић Јосиф;

Дечански, в. Захарија;

Дупнички (в. Самоковски), в. Митрофан;

Жички, в. Смедеревски;

Захумски (Зах. и *Херцеговачки*, Зах. и *Подхерцеговачки*), в. Василије, Василије Јовановић (и *Скендеријски*) Ђерасим, (зове се и херцеговачки), Мелентије, Саватије, Симеон, Филотеј;

Зворнички (в. Ариљски и —, Ужички —), в. Павел, Теодосије;

Зворнички и Градачки, в. Гаврил;

Зетски (в. Цетињски), в. Вавила, Ђерасим, Иларион, Јосиф, Неофит, Пајсеј.

Зетски и Црногорски, в. Руфим;

Зринопољски, в. Костјанички и —;

Јанопољски, в. Арадски и —;

Јегарски, в. Бачки и —;

Канишки, в. Печујски и —;

Карансебешки, в. Арадски и —;

Карансебешки и Вршачки, в. Димитријевић Никола, Поповић Вићентије;

Карансебешки, Вршачки, Логошки, Белоцрквански, Паланачки, Мехадијски, Хоршавски, в. Ђорђевић Јован;

Карловачки и Сенски (Сењски?) в. Љуботина Данило;

(Карловачки), в. Јовановић Јован;

Карлштатски, в. Јакшић Данил;

Карлштатски, Плашки и Приморски в. Ненадовић Павле;

Кичавски, в. Дабарски и —;

Коласијски, в. Бањски и —;

Коласијски, в. Атанасије;

Коласијски и Кратовски, в. Јеврем;

Косовски, в. Бркић Василије;

Костајнички, в. Стефан (Љубибратић?), Теофановић (Теофиловић) Арсеније;

Костајнички, Зринопољски, Северински и целог Генералата Вараждинског, в. Стојановић Јосиф;

Крајине, в. Себешки и —;

Кратовски, в. Бањски и —; Коласијски и —;

Кривине, в. Себешки и —;

Крушнику, в. Јоасаф;

Лесковачки, в. Нишевски и —;

Лимски, в. Филотеј;

Липљански, в. Симеон;

Липовски, в. Данил;

Липовски, в. Темишварски и —;

Ловчански, в. Симеон, Ћирил;

Логошки, в. Карансебешки и —; Себешки и —;
Мелника, в. Гаврил;
Мехадијски, в. Карансебешки и —;
Милошевски, в. Херцегивачки и —;
Мухачки, в. Сегетски и —; Печујски и —;
Нишевски (Нишки), в. Гаврил, Ђерасим, Ђорђе, Јанићије, Лонгин, Макарије, Никодим;
Нишки и Белоцркvански, в. Поповић Ђорђе;
Нишевски и Лесковачки, в. Јевтимије.
Новобрдски, в. Василије, Никанор, Пајсије;
Новопазарски, в. Рашки;
Новосадски, в. Бачки и —;
Оршавски, в. Карансебешки и —;
Оршавског кључа, в. Себешки и —
Осечки, в. Ђорђевић Јован;
Осечкопољски, в. Сегетски и —; Пакрачкославонијски и —;
Пазарски, Пећски и Призренски, в. Јанићије;
Пазарски, в. Рашки;
(Пакрачки), в. Живковић Атанасије;
Пакрачки и Славонијски, в. Живковић Атанасије, Радивојевић Арсеније;
Пакрачко-Славонијски и Осечкопољски, в. Јовановић Софроније;
Паланачки, в. Себешки и —, Карансебешки и —;
Палански, в. Бањски и —;
(Панонски), в. Методије;
Пелагонијски и Прилепи, в. Стефан;
Петоцркваиски, в. Печујски и —;
Петровски и Пол-Херцеговски (в. Захумски), в. Лонгин;
Пећки, в. Пазарски и —;
Печујски, Сечујски, в. Мелентијевић Никанор;
Печујски, Кинишки, Сегетвару, Шиклешу, Петоцркевенски и Мухачки, в. Јанковић Јефрем;
Платенски, в. Свидничи и —;
(Плашки), в. Петровић Петар;
Плашки, в. Карлштатски и —;
(Пловдивски), в. Христофор;
Пожаревачки, в. Јосиф;
Пожешки, в. Василије, Јосиф;
Пожешки, в. Ужички и —;
Полошки, јеп. дао прилог м. св. Тројици Русиници 647;
Пологу, в. Скопљу и —;
Полхерцеговачки, в. Захумски и —; Петровски и —;
Преславски, в. Калиник;
Преспански, в. Матеј;
Призренски, в. Василије(?), Димитријевић Исаија, Захарија, Илија(?). Јанићије, Методије, Михаил, Никодим;
Призренски, в. Пазарски и —;
Прилепски (в. Пелагонијски и —;) в. Јосиф;
Приморски, в. Карлштатски и —; Цетињски и —;
Радовиштски, в. Бањски и —;
Радомирски (в. Бањски и —;) в. Мардарије;
Рашки **(Пазарски, Новопазарски)** в. Арсеније, Висарион, Гаврил, Григорије, Јевтимије, Максим, Михаил(?); Силвестар, Симеон;
Руднички (в. Веначки и —;) Ужички и —;) в. Диомидије;
Самоковски, в. Јеврем, Нектарије, Неофит, Поповић Симеон, Симеон, Филотеј;
Самокову и Дупници, в. Ананије;
Свиднички и Платенски, в. Зорчић Павле, Поповић Исаија;
Себешки, Логошки, Вршачки, Паланачки, Оршавског Кључа, Крајине и Кривине, в. Несторовић Максим;
Себешки и Вршачки, в. Станојевић Мојсиј;
Северински (в. Костајнички и —;) в. Арсеније;
Сегедински (в. Бачки и —;), в. Ђорђе;
Сегетвару, в. Печујски и —;
Сегетски, Сечујски, Мучачки и Осечкопољски, в. Гавриловић Максим;
Сењски, в. Карловачки и —;
Сери града, в. Јаков, Сава, Теодосије;
Сечујски, в. Сегетски и —; Печујски и —;
Сирмштнички, в. Бањски и —;
Скендеријски, в. Цетињски и —;

жила књигу св. Ђорђу (око Софије) 1375. — Види: Матић, Рахнић.

Јован св., в. Богослов. — **Креститељ**, Претеча, ман. и цркве: близу села Глобарице његова књига 1703. — у с. Горобиљу, поновљен 4010. — Јашуњски ман., грађен и пописан 430. 431, 574; приложен му Ђивот 450. — у Кртолама, приложена му икона 3451. — у Накучанима, подигнут 4035. — у Паунији изгорео 3601, 3650. — у Хиландару пописан 1126, 1827, 1873. — у Цариграду 52. — без одређења: приложена му књига 3789; — његове књиге 4358—4361; — његова књига 4363. — Види: Јовања, Месић, Орешич, Сленче, Сутјеска. — **Рилски**, в. Рилски ман.

Јован Александар, цар бугарски 102. — а мирски *Петар*, жупан, саградио и пописао препрату ман. Добруну 154. — деспот (Бранковић) градио м. Крушедол 2890; лик му 3034, 3036; његова књига 2027; дао грамату м. Крупи 3783; 388, 3553; умро 5057; лежи у Крушедолу в. Крушедол. — архијеп. држао престо св. Саве 399, 404; са архијерејем Висарионом основали ман. Требиње 404. — патријарх, његовим трудом обновљена патр. црква 842; приложио јој књигу 879; приложио књиге м. Хиландару 918, 924, 925; разно 821, 835 nota, 861, 864, 869, 916, 950, 966, 997, 1002, 1016, 1018, 1021, 4985, 5633; умро у Цариграду 1012. — митроп. (Скопљански) 168. — митроп. Топлички, приложио крст м. Хиландару 175. — игум. св. Арханђела (Рашинска црква) 433. — игум. неког св. Арханђела наредио да се пише књига 4196. — игум. м. Каталоје 1333. — архим. протосинђел и игум. м. Студенице, трудио се о зидању храма св. Јаћима и Ане 46. — игум. м. Троноше 695, 696, 762; можда исти 4263. — игум. м. Хиландара, трудио се о писању књиге 109; други, наредио да се пише књига 4229. — звани **Богослав**, писао књигу у Борчу 84. — поп Дебарски, писао књигу 476. — јереј, писао књигу у Јетропољу 1562. — писао књигу у Кратову 455. — поп, писао књигу у Кратову 598; можда исти, таха поп, 631, 674, 5614. — јером. писао књигу у Лештијанској Пустињи 217. — ђак од Никољ-Пазара, писао књигу 5606. — писао књигу у св. Павлу 912. — ђак Венијаминов, писао књигу у св. Петки (Шишатов.) 4302. — јером. писао књигу у м. Пољани 3591. — писао књигу (у Призрену?) 702. — писао књигу (у Рилу?) 5687. — ђак, писао књиге у св. Тројици (Плев.) 525, 526. 533. — граматик, писао књигу 563. — ђак, писао књигу 471. — и **Филип** и **Јаћим**, ђаци, писали књигу 465. — писао књигу 414. — поп, писао књигу 351. — *Србин*, од Кратова, писао књигу у Крајеву (у Влашкој) 752. — јером. писао књигу 4254. — пописао м. Ломницу 975. — презвитер, његовим трудом пописано труло у св. Арханђелу (Рашин. црк.) 434. — поп од с. Белева дошао у м. Рилски 5733. — протопоп Београдски 1837, 1838. — парох Бирћански, продао књигу 3266. — ктитор Благовештења у Чукојевићима 5649. — протопоп, ктитор св. Арханђела у Борчу 575. — — Недељков син, ктитор књизи у м. Варовитцу 1327. — обновио књигу м. Вел. Ремети 2378. — кал. м. Врањине 5565. — поп у Вршцу 2599. — син Манојлов, приложио књигу св. Николи у Врацу 2602. — поп од Гецког ман., његова књига 4537. — отац игум. м. Гомирја Теофила Алексића 3080. — поп, запопио се у Грачаници 782; запопио сина 783; у мон. назван Јов, умро 784. — из Дражановца, из Бакуса, из Меровца, из Топонице, јемци 2625. — приложио књигу м. Житомислићу 1071. — кал. м. Житомислића, умро 5683. — јером. дошао у храм св. Ђорђа у с. Жуњевићу 5615. — поп из Јањева, приложио књигу м. Дечанима 1023 — архиђ. постао поп у Карловцима 2933. — **Цветко**. мајстор од Косова 2838. — поп из Лепојевића, његова књига 4523. — мајстор из Митровице градио кадионицу 1475, петохлебницу 1564, Ђивот 1645. — јером. св. Николе

на р. Трешци 1211. — старац од Никољ-Пазара, наредио да се пише књига 618. — протопоп у Никољ-Пазару 5592. — из Ниша, приложио икону у стару Прокупачку цркву 3961. — кал. св. Павла 1150. — архиђак. јеп. Пакрач. 3144. — ктитор цркве у Поповљанима 1178. — приложио књигу митрополији Призренској 1423. — самарџија из Прокупља, јемац 2625. — држао у аманет ствари Равне Рекс 4581. — зађакоњен у Рил. ман. 5820. — поп, приложник св. Арханђелу у Сарајеву 1757. — од Сарајева био у Јерусалиму 1573. — хаџи, кујунџија. ктит. окова јеванђ. Сарајевској цркви 1640. — хаџи, безнија, приложник Сарајев. цркве 1757. — од Сарајева 3806. — син Тодора Селаковића из Сарајева, приложио књиге м. Добрићеву 5876, 5882. — поп у Софији, писана му књига 5614. — пуковник, оковао јеванђеље м. Требињу 1488. — ковач, с браћом, писао земљу м. Тушимљи 5719. — поп од Хотина, продао књигу 714. — из Шаранаца, умро 4145. — архиђ. Патријар. био у Шишатовцу 2808. — син цара Ивана Васиљевића 633. — син војв. Негоја 440. — звани **Дра...** гроб му 4912. — звани **Хрвимир**, гроб му 194. — син хаџи-Рувимов 3706. — син кнеза Радула из Мораче, убили га Турци 3691. — **Хљеба(?)** 5735. — протопоп, духов. писана му књига 409. — поп, презвитер, писана му књига 916. — поп, повезао књигу 529. — поп, његова књига 1946. — даскал 2444. — отац попа Василија Гојковића 3009. — писао или наредио да се пише књига 4184. — — јером., писана му књига 4192. — презвитер, његова књига 4509. — поп, купио књигу 4499. — граматик, купио књигу 5732. — мајстор, оковао јеванђеље 5681. — његов панагијар 4698. — калуђер 5562. — помен 328, 1686, 1858, 2422, 2602, 4013, 4212, 4588, 5708, 5808, 5815, 5924. — Види: Алексић, Алексијевић, Арнаутовић, Божанић, Бунбак, Васиљевић Иван, Велимировић, Вићевић, Вретић, Вуковић, Гавић, Гаговић, Голцхусов, Дамјановић, Добрета, Драгослав, Драгутиновић, Ђорђевић, Зарић, Златановић, Зограф, Илић, Јенченко, Јеремић, Јовановић, Јововић, Јосиф чизмеџија, Каливит, Константиновић, Косанић, Костић, Купрешанин, Курсула, Кусаловић, Куштиик, Лоровић, Малешевац, Манојловић, Маринковић, Марковић, Мартић, Милетић, Милошевић, Мићић, Михаиловић, Мишковић, Младеновић, Монастерли, Мркшић, Небожчић, Новаковић, Обреновић, Оливер, Остојић, Петровић, Плавшић, Поповић, Радетини синови, Радивојевић, Радич, Радовић, Радошевић, Радул, Ружић, Русин, Савић, Сарајевац Софроније, Светогорац, Семунов, Сербул, Симић, Симоновић, Собецки, Србин, Стефановић, Стојадиновић, Стојићевић, Стојов, Тадић, Телепто, Томић, Трајановић, Ћирјак, Циковац, Чертиловић, Чичковић, Чочић, Хочанин, Шиндар.

Јована, мати попа Василија Гојковића 3009. — гроб јој 3458. — помен 1375, 2646.

Јованка хаџи-Николиница, приложила павте м. Студеници 3658.

Јованов Јаков и Иван, ктитори св Николе у Штрпцима 733. — **Славе**, повезао књигу 1751. — **Стојан**, в. Војиновићи.

Јовановић.... приложио крст (Требињу или Савини?) 1261. — **Андрија**, почео се учити 3444. — **Василије**, митроп. захумски в. *Василије*. — **Василије** (Вићентије?) митроп. 2618. — **Василије** из Лежимира, ктитор пописа м. Шишатовца 3668. — **Василије**, приложио јеванђеље (Сарајев. цркви?) 4530. — **Вићентије**, јепис. Арадски, Великоварадски, Јанопољски, Варадској и Викарској Вармеђи, осветио антимис 2353; ктитор антимису 2528; митропол. Карловачки био у Шишатовцу 2615; разно, 2574, 2634, 2641, 2642, 2644, 2672, 2683, 2701, 2913, 5489. — **Вићентије Видак**, јепископ Темишварски и Липовски и пр. отишао из Карловаца у своју резиденцију 3143; купио књигу 2564; изрално клише иконе Винчанске богородице 3194;

митроп. Карловачки, осветио антимисе 3386, 3396; штампао антимис 3397; разно: 2516, 3360, 3438, 3478, 5489. — **Вићентије**, егзарх, купио књигу 2446. — **Гаврил**, господар, рођен у Даљу, умро у Сарајеву 3075. — **Григорије**, игум. м. Прибине Главе 3771. — **Давид**, свешт. у с. Крушедолу 3214. — **Димитрије**, из Шанца Каменс, ктит. м. Прибине Главе 3629. — **Илија**, златар у Новом, оковао јеванђеље 2470; сковао петхлебницу 2643. — **Јевлогије**, јером. м. Ораховице, био у Будиму ради милостиње 3024. — **Јевтимије**, прота Земунски 5385. — **Јован**, јеп. (Горњокарловачки) 3554. — **Јован**, игум. м. Ораховице 3690. — **Јован**, протођакон Темишвар. јеписк. приложио књигу м. В. Ремети 3243. — **Јован**, протосинђел Карлов. умро и сахрањен у катед. цркви 3391. — **Јосиф**, од *Шакабент*, архим. м. Раковца 2516, 3478, 3507; поставио темељ богород. цркви у Земуну 5388; јепис. Вршачки, био у Смедереву 3635. — **Лаврентије**, егзарх, 4429. — **Лазар**, из шанца Петроварадинског, приложио књигу м. Беочину 2768. — **Максим**, купио књигу од Руса 3107. — **Манојло**, приложио књигу м. Никољи 5597. — **Марко**, од плем. Колашиновића, купио књигу 1631. — **Милић**, његова и синова му *Тодора* и *Илије*, књига 4524. — **Милош, Говедарица**, рођен 3510. — **Никанор**, архим. м. Раковца 3220, 3221. — **Нил**, игум. м. Кувеждина 3065, 3127, 3183; умро у Н. Саду 3235. — **Петар**, митроп. Београдски 4096, 4152. — — из Божурње, погинуо 4014. — **Прокопије**, јером. м. Прибине Главе 3630. — **Силвестар**, игум. м. Беочина 3598. — **Софроније**, јепис. Пакрачкославонијски и Осечкопољски 2563, 3007, 3126, 3137; осветио антимисе 2876, 2871, 2987; био у Будиму 3024; приложио трићер м. Хопову 3085; поклонио књигу 3067. — **Софроније**, архим. м. Ходоша 2539; можда исти 2728. — **Спиридон**, јефимерије, протопотаријус Пакрач. добио књигу 3067. — **Стефан**, парох Чаковски, купио књигу 3266. — **Стефан**, 5919. — **Тимотије**, проиг. м. Хиландара, настојавао да се ниве књига 3213. — **Тимотије**, писао књиге у Хиландару 3500, 3501. — **Трифун**, из Н. Сада, ктитор пописа капеле у м. Бешенову 3528. — **Цвијетин**, из Сарајева, приложио књигу Зворничкој митрополији 5914. — Види: Арсеније IV патр., Бркић Василије.

Јовановна Ана, царица руска, ратовала с Турцима и Татарима 2815; 5340; умрла 2816.

Јованчо, помен 1931.

Јовања, ман., на р. Морави под Овчаром, храм св. Јована Крститеља, ту писане књиге 636, 652, 660, 697, 707, 721; запустео, а књиге пренесене у м. Тројицу и Ариље 2417, 3870. — код Ваљева 5371.

Јовдан(?), син попа Богдана Кнежевића, приложио ћемере цркви у Грађанима (Црна Гора) 4650.

Јове, ктит. м. Орешича 1653. — Види Милославов, Пејов.

Јовета, в. Стеичев.

Јовић Исаија, игум. м. Бјелашнице, његов антимис 3014. — — монах продао књигу 3538.

Јовићевић Јово, из Фоче 4121.

Јовица, в. Милутиновић.

Јовичић Здравко, поп, погинуо на Горњем Сићеву 3854. — **Симеон**, монах 3291, 3302.

Јовко(?) и жена му **Станка**, од с. Доброславаца, приложили књигу у Курилски ман. 5631. — поп од с. Хаџара, ту писао и продао књигу 5663.

Јово(?) монах, писао књигу у м. Хиландару 214. — поп, писао књигу 415. — ковач, ктитор м. Завале 2354. — поп, држао кључ Зворничке цркве 5927 до 5931. — приложник м. Крушедола 1777. — прокарадур, писао темило св. Ђорђу у Љешевићима 4668. — хаџи, настојавао грађење цркве у Пријепољу 4149. — гроб му, секли му крст синови Лазар и Марко 4838. — помен 4143. — Види: Богдановић, Васковић, Вуковић, Вукоша, Грбић, Дучић, Ђуров, Иван кнез, Илић, Јовићевић, Кне-

К.

Л.

Љ.

М.

ђен живот м. Хрмњу 1027; биће исто и 4958. — јером. м. Шишатовца 1283. — монах, гроб му 160. — монах, умро 327. — од м. Плеш'н... умро 4292. — калуђер, в. Никола. — Види: Виктор, Гружић, Дечанац, Зограф, Крчанин, Светогорац, Хиландарац.

Макаријевача, међа м. Мораче 1325.

Макрина, пом. 465.

Макрушица Петар, његова књига 2498.

Максим, архијеп. Београдски и Сремски, митроп. Београдски, бивши деспот Ђурђе (Јурје), син Стефана и Анђелине, градио м. Крушедол 1875, 2890; његове књиге 504, 800, 2026, 2032; разно 360, 388, 416; умро 5013; лежи у Крушедолу 1005; в. Крушедол: гробница му ту 2161; лик му 3034, 3036. — војвода, његов и синова му Радослава и Мирослава двор 126. — звани **Ђураш**, трећи витез цара Стефана, гроб му 120. — хаџи, патр. Пећки, пописао храм св. Никола у Пећи и градио град 1682; купио и приложио књигу патријаршији 1666; приложио књигу богородици на Цетињу 1708; откупио књигу 1534; био у м. Хиландару и приложио књигу 1557; био у м. Шишатовцу 1619, у Никољи 1665, у Дечанима 1735; ишао (?) по писанији Пећк. у Панчево 5696, у Самоков 1590, у Самоков и Разлог 1605; разно: 1128, 1129, 1536, 1576, 1579, 1659, 1693, 1813; умро 1769, 1770, 1771; гроб му 1770. — митроп. Расу (рашки?), Новопазарски, 1230, 1231, 1268, 1270, 1305. — архијереј (вршачки, Несторовић?) 2680. — архим. м. Студенице приложио мироносницу 4707. — игум. св. Арханђела (Таре?) градио и приложио ман. воденицу и ваљавицу 2269. — игум. м. Горњака његов крст 2855. — игум. м. Добриловине, приложио књигу 1559; умро 1560; можда се на њега односи и 1905. — игум. св. Ђорђа (у Горажду?) 5613. — игум. м. Завале 3232; приложио орар 3475. — игум. м. Лашче 4376. — игум. св. Николе (ман. Гричарица) његовим трудом сазидан и пописан храм 671. — игум. м. Ораховице 770, 772, 778, 813, 852, 861. — намесн. м. Ораховице 3242. — игум. св. Павла у Св. Гори 913; проигум. 913. — игум. м. Раковице 2072; в. Раковичанин. — проигум. м. Сретења 1300. — игум. м. Трескавца 1543, 5672. — игум. м. Фенека, наредио да се пишу књиге 706, 4978. — игуман 4631. — егзарх Босни и Дабру, дошао у м. св. Тројице (Плев.) 4622. — монах почео писати књигу у Карловцима, а довршио у м. Крушедолу 472. — јером. писао књигу у м. Раковцу 2254. — даскал, писао књигу 4301. — (?) писао књигу у м. Хопову 993. — ђакон, писао књигу 828. — куповао ствари у Београду за владику Јосифа 1518. — кал. м. Добриловине сведок продаје 2369. — јером. м. Житомислића платио за попис храма 986; други, оградио чесму 1599. — оправљао м. Коришу, рањен и побегао у Св. Гору 3230, 3231. — јером. настој. да се попише крст на темплу у м. Крушедолу 1493; други духов. Крушедол. добио књигу 3536. — кал. украо књигу из м. Марче 1674. — старац Осоговски 1860. — даскал узео јеванђеље из м. св. Павла 1922. — даскал од Пећ. Патријаршије, приложио икону м. Хиландару 1791. — јерођакон Пећки 4552. — монах м. Раванице (Врдника), родом Сарајевац, приложио књигу Иришкој цркви 2263. — поп, приложио књигу м. Врднику 2330. — поп „прошао из турске руке“ 2343; можда су сва тројица једно исто лице. — јером. м. Студенице, обновио живот с моштима 3877; в. Студеничанин. — кал. из м. Ступја 2012. — јером. од м. Хиландара, био у Русији 551. — клисар м. Хопова 584. — откупио књигу м. Хопову 2300. — (из м. Рила?) његова књига 5947. — помен 2061, 5806. — Види: Гавриловић, Добриловац, Драговићанин, Зеновић, Јовановић, Кодић, Косијеревац, Крушедолац, Милешевац, Несторовић, Петровић, Пећанин, Поповић, Раковичанин, Савић, Секулић, Студеничанин, Суворов, Хоповац.

Максимијан, цар Римски 224.

Максимовић Мелетије, архим. м. св.

жева 349. — јером. приложио књигу м. Житомислићу 1071. — јером. м. Милешеве, трудио се о дарку 1572. — монах, приложио књигу м. Требињу 4443. — помен 4373.

Маретин, поставио грбни камен брату Михаилу Веселиновићу 4752.

Маржић (Мажић, Ораховица), ман.. храм св. Ђорђа, на Лиму, изгорео 1706; приложене му књиге 1817, 4351; направљен му ћивот 1087; приложен му појас 4714; поклонио књигу Сарајев. цркви 4432; његове књиге 4401, 4402.

Марија, царица, за њу писао тумачење јеванђеља Теофилакт архиеп. 4939. — царица руска, ж. Ивана Васиљевића 633. — **Терезија**, царица Аустријска. потукла Прусе под Прагом 3122; разно: 2853, 2913, 2960, 3000, 3024, 3036, 3055, 3059, 3066, 3126, 3131, 3137, 3139, 3153, 3155, 3191, 3224, 3236, 3241, 3254, 3256—3258, 3360, 3361, 3372, 3379, 3384, 3438, 3439, 5803. — ж. деспота Оливера, в. Ана Мара. — звана *Велислава*, гроб јој 141. — звана *Девица*, гроб јој 13. — приложила књигу м. Раковици 1837. — оделила се од браће 2111. — ж. Хаџи-Рувимова 3706. — кћи оборкнеза Рашка Лазаревића 3763. — монахиња, платила књигу 1966. — монахиња, помен 3556. — умрла 2517. — помен 1545, 1664, 2646, 2705, 3298, 3556, 4482, 5801, 5805, 5806, 5924. — Види: Голубовић, Ксенија, Пешић, Полубенски Иван, Теофина, Фемија, Фрушић.

Маријан, из Ковачева Поља, зидао нешто 4657.

Маријаш, 3062, 3535.

Маријашевић Никола, кујунџија приложио за певницу м. Завали 4654.

Маријешић Серафим, јером. м. Гомирја, ктитор звоника у Плашком 3081.

Марин, од Кратова, син попа Радоње, платио дописивање храма св. Прохора у Пчињи 357.

Марина, именом *Витосаеа*, гроб јој 4759. — монахиња, обновила књигу м. Марчи 1932. — Види: Јелисавета калуђерица, Мара, госпођа.

Маринка, помен 2061.

Маринко, кнез из Кацулице, јемац 2625. — Види: Цвејић.

Маринковић Јован, из Вранића, поклонио књигу 3773.

Марино, село 864.

Маринов Ђуро, ктитор цркве у Пелинову 2347, 2348.

Марић, племе 793. — убио књаза Михаила 4163. — **Лазо**, ђак, повезао књиге 4127.

Марића воденица, манастира Вољавче 3403.

Марица, госпођа, гроб јој 4887.

Маричка битка (?) 134.

Марко св., јеванђ. в. Марков манастир.

Марко, краљ, дао Теодору Гргурову жену Хлапену, а узео прву жену Јелену, Хлапенову кћер 189. — ктитор храма св. Димитрија (Марков ман.) 187, 188, 4949; лик му 5117, 5118; разно 151, 189, 700; *Краљевић*, погинуо 5165. — бив. патр. Цариградски, постављен за Охридског архиепископа 328. — митроп. Херцеговачки, осветио антимис 470; биће исто и 477; држао престо св. Саве 451. — игум. св. Арханђела (Рашинска црква) 433. — игум. м. Требиња, наредио да се пише књига 451. — црнац, довршио књигу у м. Јаску 734. — црнац, писао књигу у м. Фенеку 703 (претходни?). — монах, писао књигу 142. — таха монах, писао књигу 4215 (претходни?). — поп, писао књигу 1715. — поп, писао књигу 4214. — — поп, поновио и дописао књигу 1206. — из Бадњевца, јемац 2625. — иноч. *Матеј*, умро у Бајн 2086. — од Белева, долазио у Рилски ман. 5773. — презвитер од с. Бријеста, купио књигу 2247. — поп, писао сарандар у м. Житомислић 3683. — приложио навте м. Каленићу 4038. — приложио двери м. Крепичевцу 5980. — писао оца и матер у поменик Крушедолски 4373; биће исти, дао књигу у м. Крушедол 2527. — из Мерошина, јемац 2625. — терзија из Прокупља, јемац 2625. — од Прокопја од „Балукига“, приложио ман.

Хиландару 4455. — јереј, син Јевтин из с. Путинаца, откупио књигу 2219. — из Рожаца, сведок продаје 5647. — златар, копао нетихлебницу у Сарајеву 2421. — (Мар^к?) приложник Сарајев. цркве (в. Допуне) 1830. — мунци, пастој. оправке св. Николе у Софији 5704. — поп, писана му књига 484. — презвитер, повезао књигу 503. — и *Лазар*, секли крст оцу Јову 4838. — поп, учио свога сина за попа 2941. — поп, његова књига 5961. — калуђер 5562. — син оборкнеза Ранка Лазаревића 3763. — брат хаџи-Рувимов 3706. — „бињецијен" 5761. — приложник 3181. — помен 2646, 4482, 5808. — Види: Андрејевић, Богдановић, Бресђанин, Вукосав, поп, Вучетин, Гвозденов, Гинами, Голубовић, Грбић, Гозденов, Даниловић, Донче, Дупљанин, Ивов, Јовановић, Јовов, Јовшић, Крејако Сремић, Лепоцић, Лукшто, Лушин, Милутиновић Јовица, Мршић, Николић, Рупић, Пивац, Секулић, Синђелић, Стефановић, Требињац, Штитарац.

Марков манастир, храм св. Марка јеванђ. код Призрена, ту донесене Дечанске књиге 3270; направљене двери 3506; приложена му нетихлебница 3670; потписан му као метох ман. Русиница 4067; 2583, 3304. — храм св. Димитрија у Сухој Реци довршен 187, 188; ктитор му краљ Марко 4949; ту писана књига 3847; његове књиге 3640, 4331, 4332; 1594, 2911, 3759, 4331, 4626. — један од та два 2095, 4385.

Марков Вуко и **Иво**, ктитори цркве у Пелинову 2347. — **Давид**, в. Војиновићи. — стриц, помен 4378.

Марковић Авакум, од Ваљева постриж. м. Гргетска његова књига 2349. — **Аксентије**, из Н. Сада, градио иконостас богород. цркви у Земуну 5385. — **Василије**, из Совљака, приложио књигу 4533. — **Ђорђе Дедчић**, јером. родом из Колашина, постриж. м. Добрилошне, обновио и украсио м. Никољу, поста архимандрит, ишао у Јерусалим 3797; 3902, 3907, умро 3906. — **Живко**, учитељ Зворнички, писао књигу 5921; 5922. — **Иван** и **Милија**, браћа, пописали ман. Витовницу 4152. — **Јаћим**, иконописац, 2605. — **Јевто**, од с. Маслешева, приложио књигу м. Вољавчи 3199. — **Јеремија**, из Сарајева, приложио књигу Зворничкој митрополији 5914. — **Јован**, из Димитровице, приложио балдахин м. Шишатовцу 3298. — **Јован**, сведок прилога м. Добриловини 1686. — **Јово**, од с. Теслица, приложио књигу (св. Тројици Плев.?) 4482. — **Михаило**, из Бранковине, приложио књигу там. цркви 5900. — **Мојсеј**, јером. писао књигу у м. Вел. Ремети 3279. — **Никола**, свешт. у с. Крушедолу 3214. — **Павле**, Крушедолски, игум. м. Вел. Ремете израдио клише слике м. Крушедола 3542. — **Петар**, служитељ Жиче 4022. — **Симеон**, Савинац, речени Драколичић, јером., обновио манастирску књигу у Задру 2924. — **Стефан**, даскал, 3600. — **Стефан**, магистар, писао књигу у Врљини 3371. — **Теодор**, од горње београдске цркве пошао у милостињу 4595.

Маров Радо, ктитор цркве у Пелинову 2347.

Маровић Стјепо, ктитор цркве у Пелинову 2347, 2348.

Маројевић Милутин, његов, жене му Владисаве и сина Милутина гроб 4793.

Марта, монахиња, мати јеписк. Дабарског Николе, гроб јој 57. — монахиња, мати Леонтијева, платила повез књиге (м. св. Тројице Плев.?) 1647. — монахиња гроб јој 2767. — монах. приложила књигу (м. св. Тројице Плев.?) 4519. — монах. гроб јој 4818. — монах. од с. Шегача, њеним трудом повезана књига 5626. — монах. помен 416. — мати Димитрија Чревара 3083. — помен 2312, 2646, 5806. — Види: Ксенија.

Мартимијан, писао књигу (у Бањској?) 100.

Мартин, ктитор м. Лесновског 1673. — син војводе Вуја Црногорца, гроб му 4807. — Види: Вулета, Михаиловић, Савов.

Мартина, кћи Александра војводе Молдавског 668.

Миле, в. Црнић.

Милев Никола, из Богданова Дола 5611. — **Стојко**, ктитор м. Слимничког 961.

Милевађ („из —ђи“) 4157.

Милевина, паша, похарао Дробњаке 5361.

Милевић Ђорђе, његова књига 4535.

Милековић, в. Мелентије, митроп.

Милен, син Богушев, ставио гробни камен оцу 4726.

Миленко, в. Ресавац. — (Мильнко) гроб му 1491.

Миленковић, в. Мелентије, митроп.

Милета, ћурчија, ктитор окову јеванђ. Сарајевске цркве 1640. — отац јеписк. Карлштадског Данила Јакшића 3078. — Види: Николић, Ракић.

Милетина снаха, в. Мара.

Милетић Драгојло, гроб му 4757. — **Јован**, приложио завесу Сарајев. цркви 3450. — **Петроније**, протосинђел, егзарх, умро у Сарајеву 3171.

Милеш, презвитер, на р. Укрини наредио да се пише књига 1192; његова књига 1193.

Милешева река и ман., храм вазнесења, велика лавра, Спасова црква Свети Спас, ту почива св. Сава, пренесен из Трнова 4929; пострадао од Турака 716, пострадао од поплаве и од Турака 1141, 1153; изгорео 1895; разорен 1918; потписао се под бостан царев и страдао у метежима 1132; изагнате бостанџије из ман. 1315; калуђери гоњени 1314; платио глобу 1228; ту писане књиге 22, 399, 587, 629, 630, 1132, 1247, 1264, 1312, 4255, 4256, 5543; ту штампане књиге 523, 530, 589; послате књиге из Св. Горе 777, 1423, 1601, 1622; из Русије 1495, 1545, 5668; приложене књиге 1861, 5674; њена књига 1744; направљен дарак 1572; крст 560; приложена плаштаница 668; чаша 601; кандило 1603; разно 458, 486, 1649, 1723, 1820, 2063, 2130, 2734, 2843, 4072, 5666, 5675, 5826.

Милешева Гора, 4571.

Милешевац Исидор, купио књигу 1301. — **Лонгин**, проигум., оковао ћивот са св. моштима 1662. — **Максим**, архим., игум. и проиг. писана му књига 1222; 1264. — **Максим**, јером. гроб му 2797. — **Серафијон**, проигум., био у м. Сланцима 1748. — **Серафијон**, духов. његова књига 2284. — **Силвестар**, био у Жичи 1600; биће исти, оковао крстове 1660, 1661; можда исти, духов., оправио јеванђеље 2063. — Види: Аксентије.

Милешево Іѡн, ктитор м. Слимнице 961.

Милешевски, в. Леонтије.

Милешко, в. Николин.

Мили, међа м. Мораче 1325.

Миливејевић Андрија, продао књигу 2825.

Миливој, писао књигу 229. — обновио књигу цркви у Сакулама 2520. — писао гробни камен 4787. — помен 1686, продао њиву м. Тушимљи 5719.

Милија, војвода, пописао м. св. Арханђела, Тару, 817. — кнез, приложио књигу м. Тари 904. — приложио књигу м. Јаковштици 933. — гроб му 627. — помен 1375. — Види: Здравковић, Крунић, Марковић.

Миликић Сима, писао књигу 5825; његова књига 2992.

Милин, кнез, ктитор цркве у Пелинову 2347. — **Вучета и Стјепо**, ктитори цркве у Пелинову 2347. — Види: Новаковић.

Милина, (?) гроб јој 1531.

Милинка, помен 4256.

Милинко, с породицом приложио књигу м. Вувцу 1664. — поп, продао књигу 2106. — помен 3682. — Види: Бајовић.

Милинковић Лаврентије, јером., приложио књигу м. Крушедолу 3521. — **Мојсеј**, јером. м. Крушедола, обновио књигу манастиру 3201, в. Крушедолац. — **Теодор Дабић**, обновио м. Завалу 3233. — Види: Бајовић Божо.

Милисав, спахија, ктитор м. Житомислића, лик му 987; в. Мирослав, спахија, Храбрен. — златар, градио крст 790. — Види: Здравковић.

Милић, помен 3383, 5803. — Види: Јовановић, Радивојевић.

Милић Ђерасим, јером. м. Жупе, измерио Дечане 2852. — **Иван**, златар из Чајнича, ковао рипиде и дискос 1295, 1296; петихлебницу 1456; биће исти (без презимена) ковао петихлебницу 1297. — **Тодор**, поп, сведок деобе 2111.

Милићевић Радојица, поп, покалуђерио се у м. Вољавчи и добио име **Рафаил**, 3382; приложио полелеј манастиру 3383.

Милићевци, с 3907.

Милица, кнегиња, ж. кнеза Лазара, лик јој 5123, 5124.* — оправила и пописала Матковски ман. 387. — протодовијарица, ктитор м. Калинића, лик јој 5130. — кћи оборкнеза Ранка Лазаревића 3763. — помен 2422, 3483, 3787. — Види: Хаџи-Дмитровица 5887.

Миличиница, с. 3711.

Милобрат, поставио гробни камен оцу Драгоју Јунотићу Тупковићу 4739. — Види: Мрћић.

Милов Вуко, Вукосав и Вучета, ктитор цркве у Дубову 2403.

Милован, из Драгуше, јемац 2625. — гроб му 1719. — дарована му књига 4544. — помен 1686, 3682. — Види: Бајић, Богосављевић, Грбовић, Јакшић, Лазаревић, Поповић, Терзић.

Милојевић Радојица, са Стрменице, сведок зајма 4577.

Милојко, усекао гробни камен стрицу(?) 4803.

Милорадовић Гавро (Гаврил) пуковник и кавалијер. донео књиге, поклон од ц. Петра Великог у м. Житомислић 2173; приложио књигу м. Крушедолу 2443. — **Илија**, отац Гавре и Михаила 2173. — **Лазар**, син Гаврилов, приложио крст м. Добрићеву 2812; приложио крст на темплу м. Добрићеву 2849. — **Михаил**, пуковник и кавалијер. син Илијин, донео у м. Житомислић књиге као поклон цара Петра Великог 2173; његова књига 2253; у његову квартиру у Москви преписана књига 2277; изишао с Црногорцима и Приморцима на Никшиће и страдао 5754. — **Стипан**, војвода, његова камена столица 4722.

Милосав, из Ђурковца, јемац 2625. — јереј Темишварске цркве, његова књига 2393. — старац од м. св. Тројице (Плев.) умро 2773. — слуга Стефановског 2079. — помен 5698. — Види: Здравковић.

Милослава, умрла 272.

Милосављевић Сима Паштрмац, буљубаша, приложио крст м. Калинићу за спомен ж. Неди 4062; надворни саветник, гроб му 4106.

Милославов Јове, из Богданова Дола 5611. — **Петар**, из Богданова Дола 5611.

Милош, војвода, **Обилић**, житије му преписано 3590; бој на Косову 4947; лик му 5125, 5126. — кнез, ктитор оправке м. Завале 2354. — спахија, 1422. — приложник м. Добриловине 1686. — поп из с. Зочишта (?) 5889. — духов. у Стопањи, повезана му књига 5625. — (Стојићевић), гроб му 3887. — син Анте Богићевића 5917. — ћурчија, приложник Сарајев. цркве 1757; приложио јој крст 1829. — кујунџија, ковао панагијар 4698. — оделио се од браће 2111. — запопио се 5718. — повезана му књига 789. — купио књигу 1779; можда други 1833. — умро 1916. — помен 2658, 4343. — Види: Авдић, Војинов, Вуловић, Говедарица, Иван кнез, Јанковић, Јовановић, Ковачевић, Милујевић, Обреновић, Перов. Ратков, Стојанов, Урошевић.

Милошев До, с. 5608.

Милошев Илија, приложио књигу м. Добрићеву 5797. — **Мијат**, сведок деобе 2181. — Види: Бјеладиновић Петро.

Милошевац, в. Аксентије.

Милошевић Авакум, игум. м. св. Тројице (Плев.) 4573. — **Јован**, из Судимне, јемац 2625. — **Јосиф**, јером. м. Вујна 3833. — **Никола**, приложио звездицу м. Студеници 4710. — **Радисав**, јереј из Прислонице. његовим трудом подигнут м. Вујан 3832. — **Радич**, војвода, са својим племеном ктитор м. Добриловине 992. — Види: Обреновић Милан и Михаил.

Милошевић, с. 5719.

Милтен, в. Драживојевић.

Милујевић Милош, из с. Штава, 2492, 2493.

Милут, гроб му 4882.

Милутин, Стефан Урош II, краљ српски, зет цара грчког Андроника, подигао, из темеља м. Хиландар 29, 3808; сазидао храм св. Јаћима и Ане у Студеници 46; његовим „подаnијем" пописан храм св. Ђорђа у Нагоричину 51; сазидао храм св. Тројице, у Црној Гори (Ст. Србија) 5081; основао ман. Витовницу 4153; обновио ман. Требиње 4300; приложио књигу ћелији св. Саве у Кареји 49; створио крст дому св. апостола Петра и Павла у Раси 39; имао међусобицу с братом Драгутином 52; размирио се с Грцима 34; избио Турке 42, 43; његов хрисовуљ 303; разно: 27, 31, 36, 28, 41, 43, 47, 48, 2852, 5543, 5564; умро 5002, 5019, 5138, лик му 5087, 5090, 5093, 5101(?). — из Шарлице јемац 2625. — донео књигу у м. Ниву 4415. — 4487. — помен 2422. — Види: Вујиновић, Ђурић, Илић, Кабловић, Маројевић, Никачовић, Петар, Секуловић, Ћорломан.

Милутинов Симо, капетан, приложио појас м. Савини 4716. — Види: Бјеладиновић Митрушина, Бошко, Тумановић Сима.

Милутиновић Војин, ктитор окова јеванђеља Сарајев. цркви 1610. — **Димитрије**, купио књигу у Млецима 5834. — **Илија**, приложио књигу св. Ђорђу у Горажду 3696. — **Јоасаф**, архим. м. Бездина, настојавао грађење храма 4963. — **Јовица**, кнез и с. Санковића с братом Петром и сином Марком обновио м. Рибницу 4026, 4027. — **Огњан**, господар, приложио звоно (Љубостињи?) 3849. — **Теодор**, игум. м Хопова 3151.

Милчић Богоје, гроб двеју му сестара 4919.

Миља, од Пркашнице, јемац 2625.

Миљановић Игњатије, свештенојереј, поклоњена му књига 4528.

Миљац (Мильць) в. Црнић.

Миљен, в. Мањен.

Миљко, писао књигу 616. — ктитор м. Слимничког 961. — поставио гробни камен оцу Брајку Верков... 4735. — поставио гробни камен брату Брајку Верков... 4735. — искупио књигу и приложио м. св. Петки (код Шишатовца) 4967. — Види: Вукмир.

Миљковић Гаврил, јером. м. Студенице купио књигу 3934; биће исти 3950, 4710. — **Нестор**, јером. м. Љубостиње 4018.

Мина, јерођакон, писао књигу у св. богородици у с. Кучевиштима 441. — писао књигу у м. Врањини 5565. — јером. долазио у Јегар 1588. — Види: Попов.

Министар, провинц. босанске цр. в. Добочанин Андрија.

Миобрат, усекао гробни камен оцу 4803.

Миобратовић Мојсије, игум. м. Житомислића 2927, 3004; в. Мојсеј.

Миогој, в. Вучеповић.

Миогост, 5541.

Миогош, војвода, усекао гробни камен Влатку Влађевићу 4773; гроб му 4774; гроб жене му Грубаче 4772.

Миољушт (?) Храна, гроб му 4761.

Мионица, 4008.

Миотинић (?) гроб му 4903.

Мир, склопљен међу Турцима и Аустријанцима 2066, 2068, 2069, 2076.

Мират Јаћим, краљ Напољски 5432.

Мирјана, обновила књигу цркви у Сакулама 2520.

Мирко, в. Брачовић, Вудрић.

Мирков Вуко и **Стјепо**, ктитори цркве у Пелинову 2347.

Мирковић Павле, игум. м. Вел. Ремете 3605. — **Симон**, из Обода, сведок залоге 4581.

Миров Иво, ктитор цркве у Пелинову 2347.

Мирон, јером. приложио књигу св. богородици 1028. — откупио књигу 4093.

Мирослав, кнез, син Завидин, потпис на латинским повељама 2, 3; писана му књига 3. — архиеп. Скопски 4615. — спахија в. Милисав спахија. — писао књигу 133. — син војводе Максима

126. — крстјанин (стројник?) 178. — ковач од Белушина 191.

Мирослава, в. Агрипина.

Миросављевић Алексије, приложио петихлебницу м. Завали 3452. — **Теодосије**, дошао да попује у Јегар 2617.

Мируше, с. 5714; в. св. Никола.

Мирча, војвода угровлашки 539, 540.

Мирчета, поп. купио књиге 5647. — Види: Вујовић, Мулинца.

Мисаил, игум. м. Бистрице, наредио да се пише књига 5599. — игум. м. Шишатовца 1283. — јером. писао књигу у Св. Гори 1805. — даскал, завештао књигу м. Ораховици 467. — јером. м. Студенице 4718. — кипсар св. Тројице (Плев.) 2313. — из м. Хиландара ишао на Браничево 1411. — јером. јеклис. м. Црне Реке, поновио покров Ст. Првовенчаном 2132; можда исти, његова књига 2024. — јером. 2287. — Види: Хиландарац.

Мисир, узео га цар Селим 5242; куга 5507.

Миситић Степан, из Рисна у њега заложен папагијар 4593.

Мита, в. Зубанов.

Митар, златар, градио ћивот у Липови 556. — из Мекиша и из Пуковца, јемци 2625. — капетан, прокарадур из Рисна 3071. — ђак Црвенобрешки, био јазџија у субаше 1767. — 2082. — Види: Антонић, Бијељевић, Станболија, Унковић.

Митра, в. Перишина.

Митрић Перо, откупио антимис 3011.

Митров, обрстер, долазио у Земун 5487.

Митровић, писао гробни камен 4777.

Митровица, в. Дмитровица.

Митрополит, дошао у Житомислић 2804; дошао у Враништицу 4620. — нишки, рашки и ужички пребегли у Аустрију 2740. — Види: јепископи.

Митрофан (в. Дмитрофан), јеписк. Ваљевски и Ужички, поставио игумана у м. Вољавчи 3401. — јеписк. Дупнички 5612. — јереј, писао књигу (у св. Павлу?) 475. — јером. побегао за време рата из м. Вољавче у Фенек 3685. — старац м. Хиландара, умро 1106. — јером. м. Хопова, трудио се о попису храма 4985. — Види: Пајичић, Студеничанин.

Митрофановић Ђорђе, зограф, пописао трапезарију м. Хиландара 1106.

Митрушина, в. Бјеладиновић Милутинов.

Мића, помен 5924. — Види: Дукић Лазо.

Мићан, в. Голцјанин.

Мићић Јован, кнез Ужичке нахије 3993; ктитор цркве у Стопарима 4009, у Сирогојну 4016; приложио крст м. Студеници 4017.

Мићо, в. Ковачевић, Шиљак.

Мићо Гаврилов, в. Војиновић.

Михаил, в. Арханђел — цар грчки, син Андроников 52. — цар Бугарски, убио га Стефан Дечански 56, 5139. — цар руски, син патријархов 1132, 1153. — деспот, лик му 5131. — патр. Антиохијски 494. — митроп. Бањски, Коласијски, Кратовски, Палански, Радомирски, Сириштнички, Радовиштски(?) и Штипски, ишао у Јерусалим 1547; био у Москви 1494, и послао књигу Пећ. патријаршији 1500; поклонио му цар књигу 1487; 1563, 1568, 1569. — митроп. Београдски и Пожаревачки, писана му књига 2148. — влад. Бечкеречки, ктитор м. св. Павла у Св. Гори 1873. — митроп. Вучитрнски, његовим трудом писана књига 4260. — митроп., влад., Призренски 781; била његова књига 918; 4618. — јеписк. Рашки, приложио многе књиге храму св. апостола, међу којима и јеванђеље, писано по његовој заповести 26. — бив. митроп. Скопски, био у м. Дечанима 1276. — митроп. Смедеревски, влад. Смед. и Жички, био на Дубравици 1795; узео из м. Преображења књигу на послугу 1818; можда исти, долазио у Жичу 1499; и можда опет исти, његова панагија 1756. — влад. Темишварски, искупио и приложио књигу м. Крушедолу 1875; дао новце за иконостас (на Спасовој Води) и за поновљење ћелије св. Николе у Кареји, умро 1814. — кнез

од Плеваља, приложио књигу храму успенија богородичина 427. — игум. св. Арханђела (Призрен?) 274, 275. — игум. м. Благовештења, његовим трудом и усрдијем пописан храм 921; 1381. — игум. м. Бођана 1523; други 2332; један од те двојице, или трећи, пострижник м. Милешеве 4996. — игум. м. Враћевшнице, његовим трудом пописан храм 2699, 2730. — игум м. Довоље, обновио књигу 4341. — игум м. Ковина 3255. — игум. м. Крушедола 5976. — игум. м. Мораче, *Морачанин,* 2258; платио грађење икона 2273; умро 2372. — игум. м. Ораховице 1238. — игум. м. Раванице 1347. — игум. м. Раковице 2704. — настојатељ м. Ћелија Пиперских, биографија му и рад на подизању манастира 3997—4006. — игум. м. Хрмња 1243—1245. — проигум. (м. Житомислића?) његова чаша 1663. — јером. постриж. Милешевски писао књигу у Сентандреји 2130. — ђакон, писао књигу у Горњој Карловачкој Цркви 2241. — поп, писао књигу у м. Куманици 422. — јером. писао књигу у Раваници 412. — инок, писао књиге на Св. Ани 1131, 1201, 1308. — јерођакон, писао књигу у Хиландару 1112. — ђакон, писао књигу у м. Шудикови 915. — сликао иконостас у м. Житомислићу 2203. — монах м. Бешенова, откупио и приложио књигу 677. — поп (м. Бођана?) 988. — јером. м. Вел. Ремете, његов крст 3215. — јером. и брат му приложили набедреник м. Витоници 1118. — јеклис. м. Вољавче 3851. — кал. м. Добриловине, сведок продаје 2369. — монах, оправио књигу (м. Јазку?) 2208. — поп, отишао из Јегра 2946. — ђакон из Кесарије, продао књигу 1122. — јером. платио (?) да се попише црква св. Луке у Котору 1900. — старац м. Мораче, био у Јерусалиму 1609, 1614; можда исти, оковао(?) јеванђеље 4391, 4392. — монах, отачаством Васојевић, оправио храм ваведења у м. Острогу 3416. — архиђак. Пећки ишао у писарију 1242, 1266; био у м. Дечанима 1275. — јерођакон патр. Атанасија, био с њим у м. Рилу 5819. — поп, приложио књигу митрополији Призренској 4423. — јером. м. Раванице 412. — јером. м. Раванице 1944; платио писање књиге 1836; био у Русији и донео књиге 1984, 1990, 1998; можда исти *Раваничанин,* писао књигу у Сентандреји, где су били сви Раванички калуђери 1996. — поп од м. Раковца, био у Јерусалиму 1620. — поп, ктитор м. Слимничког 961. — и **Стојна,** од Битоља, ктитори м. Слимничког 898; в. Петков Михаил. — духов. наредио да се пише књига у Св. Ани 2087. — поп од Угровлахије 1333. — старац Карејски, наредио да се пише књига 114; приложио књигу 115. — старац м. Хиландара 5008. — јером. платио да се пише књига у м. Хиландару 1112. — јером. м. Хопова, трудио се о петихлебници 1593. — учитељ Београдски, одсечене му обе руке због буне 5470. — син Стефана Жилка, војводе (Ковинског?), гроб му 4921. — поп, купљена за њ књига 2422. — духов. приложио књигу 5743. — капоноша, обновио књигу 5706. — зидао своме господину кнезу Вуку 4653. — приложник 3149. — гроб му 3441. — поп, умро му син 368. — јером. 2503. — јерођакон 2812. — даскал, обновио књигу 2237. — (из Београда?) 1283. — протописар 2066. — дао књигу 1060. — 1460; 3725. — помен 1816, 2597, 2646, 2657, 3199, 5806, 5933. — **Види:** Арханђел; Аврамов, Благовештенац, Вазнесенац, Врпић, Десисалић, Дечанац, Драгосављевић, Дуљевац, Ђуровић, Збореженин Александровић, Грижанин, Јаковљевић, Јеличић, Казимировић, Крушедолац, Марковић, Микашиновић, Милорадовић, Михојевић, Морозов, Николић, Обреновић, Остојић, Палеолог, Петков, Петровић, Попович Василије, Продановић, Радивојевић, Силбашанин, Соколовић, Тадић, Требињац, Хиландарац, Цикуша, Штибица.

Михаило Комнен, в. Црнојевић.

Михаилица, в. Богдановић.

Михаилов син, в. Јосиф.

Н.

у Смирску ћелију 5595, 5596; направио крст цркви Спасовој више Смире (Смирска ћелија?) 560; наредио да се штампа књига у м. Грачаници 496; приложио књиге Грачаници 480, 528; писане му књиге 554, 563; његова књига 564; пописане му књиге (после смрти?) 875; 547. — јеп. Тетовски, био у м. Дечанима 1276. — влад. Скопљу и Пологу, подигао и пописао храм успенија богород. под планином Плочом 1351. — митроп. (Херцеговски) сведок куповине 490; 525, 533. — *Мелентијевић*, јеп. Печујски, Сечујски, оправио м. Крушедол 2473: приложио му књиге 2385, 5979, рипиде 2430, нафорницу 2525; његова штака 2526; био у м. Шишатовцу 2482; 2527; умро 2765; гроб му 2572. — архим. м. Крушедола (претходни?), пратио тело митроп. И. Ђаковића из Беча у Крушедол 2214. — први игум. м. Бођана, постриж. м. Ресаве 2362; други, писао историју манастира 2362. — проиг. м. Милешеве, трудио се о књизи и приложио је м. Хиландару 578. — игум. м. Рила 5747. — игум. ман. Слимничког, његовим старањем саграђен и пописан храм 961. — мних, писао књигу (у м. Бођанима?) 938. — инок, писао књигу у м. Вел. Ремети 744. — монах, писао књигу у м. Орешковици 1006. — јером. м. Милешеве, ишао у Млетке да донесе штампарију 523. — јером. од Малог Пусца, ктитор ман. Слимничког 961. — (јером. — игум.? — м. Рила?) писана му књига 5877. — јером. м. Савине 3462. — духов. м. Хиландара 1823; подигао храм св. Тројице на Спасовој Води и приложио му тридесет књига и др. 1814. 1844—1846; украсио пирг св. Јована Претече 1813; купио књигу 1812; његова књига 1847; умро 1849, 1852. — даскал, протосинђ. (митроп. Стефана?) 2278. — 2789. — Види: Јовановић, Павловић.

Никац, помен 3556. — Види: Вукчев, Дунета.

Никачовић Милутин, поп, начинио цркву у Подблаћу 5519.

Никита, архиђ. митроп. Василија, преведена му књига 5572. — наместник м. Рилског 3116. — запопио се у Рил. ман. 5740; биће исти, јефимерије 5749, 5750; јером. 5758. — помен 989.

Никлев Цвеитка (Цветко?) повезао и приложио књигу св. Николи у Црвеном Брегу 2689.

Нико, поп, писао књигу 4919. — повезао и приложио књигу св. Јовану Претечи 3789. — Види: Булкић, Вулов, Ђурин, Ђуров, Мижевић, Радов, Рашковић, Станишић, Сћепаничић, Сћепанов.

Ников Вук, Вуко, Иво и **Станиша**, ктитори цркве у Пелинову 2347.

Никодије Стергарац, сведок на суду 3767.

Никодим, игум. м. Хиландара 50, 52; архијеп. наредио да се пише књига 54; дао Хрисовуљ (м. Бањској?) 303; 423; умро 5037; почива у Пећи 1500. — архијеп. (Охридски?) 300. — патр., приложио књигу Архијепископској цркви 282; приложио књиге Жичи 283; приложио књиге цркви патријаршкој 296, 297; превођена му књига 293. — митроп., писана му књига 128. — јеписк. Нишевски 25. — митроп. Призренски, грађен му омофор 1672. — Велики, архим. и игум. м. Студенице (потоњи патр.?) 4210. — архим. Пећки, наредио да се препише књига 3821. — игум. м. Благовештења (Рудн.) његовим трудом и усрдијем зидан ман. 920. — игум. м. Мораче, приложио књиге 280. — проигум. Полошки, приложио књигу 4420. — *Тројичанин*, игум.. тровао га влад. Херцеговачки Антим Грк 3320. — игуман 423. — мних, писао књигу у Богородици Липљанској 155. — писао књигу у св. Николи Кончулском 316. — поп, писао књигу на Угарској земљи 212. — некад путник м. Хиландара, писао књигу у м. Хопову 1114. — инок, писао књигу 4223. — јером. м. Благовештења (Овч.) 3758. — јером. м. Бођана 2362. — поп, од Годанца(?) приложио књигу цару Урошу (Неродимљи?) 2000. — јером. м. Гомионице, приложио књигу

3043. — ђакон м. Гомионице 3338. — приложник св. Ђорђу (у Горњем Битињу?) 827. — из м. Житомислића, његов крст 5658; умро 5683. — јером. од Зографа (Изуграфа) 1742. — јером. Крушедолски 3265; биће исти, *Крушедолац*, 5861. — монах, приложио књигу (св. Павлу?) 990. — јером. од племена Паштројевића, добио књигу 2500. — *Режевићки*, јером. писао (приложио?) икону 234. — монах ман. Слимничког 961. — јером. м. Студенице 4718. — монах св. Тројице (Плев.), родом из Крајине 4157. — поп Хиландарски 5008. — јером. платно за повез књиге м. Хопову 1821. — ђакон од Руске земље, био у Јерусалиму 1547. — Види: Бусовић, Вуковић, Јездимиров, Борисовић, Кнежевић, Мрчета.

Никола
Николај } св., храмови: у Бакову,
Николаја,

приложен м. Леснову 71. — у с. Баљевцу (окр. Рудн.) разорен 3431. — у Баошићима. саграђен 3785; грађен иконостас 3817. — у Беловодици, зидан или оправљан или пописан 816. — у с. Белчину, приложена му књига 5953. — у Бигову, опис његов и како је разрушен, а калуђери побегли у м. Брчеле 2250. — у с. Богашевцима, пописан 4647. — у с. Бојани код Софије, подигнут 18. — (у с. Болехнићу? или м. Дубочица?), приложена књига 874. — у с. Буковици, изгорео 3601, 3650. — у с. Буљесовцима, сазидан 566. — ман. Буков, пописан 1826. — у Врацу, повезана му књига 2599; приложена му књига 2602. — у Главатима, пописан 3117. — у с. Глусима, његова књига 5949. — ман. Гричарица. сазидан 671. — ман. Драча, сграђен 2641; пописан 2671. — у с. Друмцима. 5603. — у с. Дубову, подигнут 2403. — у земљи Дубочици, ту писана књига 484. — у Ђуру, приложена књига 1020; приложена књига и св. мошти 2041. — у Заврши, начињен 5519. — у Земуну 5410; саливено му звоно 5491. — у Јежевици (окр. Чачан.) пописано предверје 483, 1282. — у Јелашу, приложена књига 5601. — у Кареји. ћелија, поновљена 1814. — у Карлштату. сазидан 3554. — у Кончули. ту писана књига, приложене му књиге 316. — у с. Космачи, подигнут 479. — у с. Крчмарима, изгорео 3601, 3650. — на месту Куметици у Св. Гори 1848. — у с. Кучевишту, пописан 389. — Лапушанска црква, сазидан и пописан 390, 391. — у с. Лозну, приложена књига 4399. — у с. Љуботену. подигнут 66. — у с. Махали, приложена књига 2379. — у с. Мирушама, поновљен 4646. — у ман. Морачи. пописан 1324. — у с. Мутилићу, сазидан 2894, 3396. — у Мухачу, ту писана књига 2099. — у Никољ-Пазару (Никољац). ту писана и приложена књига 5592; приложена му књига 5702; његова књига 2294, 4395; дате му књиге у аманет из м. Заступа 2489; из Равне Реке 4581; 3272. — у Нишу, сазидан 2402; приложена књ. 2439; обновљена књ. 5790. — у Пелипову, обновљен. пописан и освећен 2346—2348. — у Пећи, пописан и ограђен град 1682. — у Пожаревцу(?) приложена књига 2802. — у с. Поповљанима, пописан 1178. — у Призрену 3703. — у с. Радованићу, сазидан на старом месту 4165. — у Серу. ту писана књига 103. — Сибавачки, у Сибовцу, под Чачавицом. ту писана књига 739. — у Сланкамену 388. — у с. Слепчу, пописан 1182; приложене књиге 550, 1182; његова књига 4434. — у Софији, оправљен 5704; ту писана књига 893; приложене књиге 1416, 1119, 1737. — на р. Тресци, пописан 1211; направљен крст на иконостасу 1396. — у с. Трнјебљу, сазидан и обновљен 473; поновљен 2093; приложена му књига 1055. — у Хочи Заградској. приложена књига 4397. — у Црвеном Брегу, приложене књиге 1072, 2688, 2689, 4396. — у Штипу, приложен м. Лесновском 71. — у Штрпцима. подигнут и пописан 733. — Без одређена места: — приложена му књига, па кад је пао, дата св. Јовану Богослову (око Велеса) 2647. — по-

подигнут (око Призрена — Хоча Заградска?) 60. — приложена књига (око Тетова) 2972. — ту писана књига 4285. — приложено звоно 252. — приложене књиге 2139, 4398, 4486, 5784, и петрахиљ 5951; приложен антимис 2466. — „оброк“, код села Сталанца (окр. Пирот.) 3193. — Види: Брчеле, Возућа, Враново Глава, Врањина, Грабовац, Градиште, Гргетек, Григоријат. Дабар, Дивша, Дубочица, Железник, Заступ, Јегарска црква, Јошаница, Каменица, Карловачка Средња Црква, Ковиљ (у Ст. Влаху), Кораћева Црква, Косарићка црква, Липје, Никоља, Никољска ћелија, Озрен, Ораховица, Хрмањ, Хопово, Шаторња, Шишевски ман.

Никола, јеп., митроп. Дабарски настојавао о оправци храма св. Николе, кога су срушили бабуни 55, 4935; 57. — митрополит 3163. — игум. м. Студенице, писао књигу 55. — пописао м. Ломницу 975. — зограф, пописао м. Враћевшницу 2699. — поп, писао књигу у Богородици Витошкој 334. — поп, писао књигу у Врањину Долу 291. — презвитер, писао књигу у м. Заступу 5600. — поп, писао књигу у граду Кознику, седећи у тамници 4226. — инок, писао књигу (у Костуру?) 332. — јереј, писао књигу у Скопљу 43. — презвитер писао и приложио књигу св. Тројици (Плев.) 4273; можда исти 4286, 4291. — ђак и **Радослав**, писали књигу 58. — ђак, писао књигу 129. — ђак, син Макарија калуђера, писао књигу 4174. — ђак, писао књигу 356. — грешни, писао књигу 395. — поп, писао књигу 4217. — писао књигу 5940. — жупан, син великог жупана Алтомана, поставио гробни камен својој мајци 136. — кнез, сазидао ћелију м. Моравцима 3739. — егзарх митроп., његова књига 2299. — ћефалија, купио књигу 172, 173; 5551, 5556. — презвитер, његовим трудом пописан св. Арханђел више с. Кучевишта 2089. — поп од Белог Поља 2426. — јереј, служитељ Београдског митрополита (егзарх?), његова књига 2260. — приложник окова јеванђеља Богородици успенија под Кучајном 588. — Н(икола?) јереј од с. Вилуше, подигао храм Благовештанија 582. — с. Влаке (?) капурал, ктитор оправке м. Завале 2354. — *Србин*, пан, у Володави, наредио да се пише књига и послао је у м. Папраћу 622. — из Горњег Црнатова, јемац 2625. — поп, из Доњих Матејеваца, продао књигу 2650. — приложио књигу м. Ђурђевим Ступовима 1535. — поп, долазио у м. Жичу 1386. — ђак, Томин син, од с. Каменице, купио књигу 2650. — поп од Кожинаца, настојавао да се повеже књига 4190. — из Коњухчића, јемац 2625. — поп из Лукавца Великог 1410. — поп од Махале, сведок продаје 340. — запопио се у Мостару 3626. — од Мучиикова, приложио књигу св. Николи у Јелашу 5601. — терзија, од села Новосељана, сведок продаје 439. — поп, дошао у м. св. Пантелејмона код Нерезе 1897. — ђак Ишински 2952. — градио католичку цркву у Равном 737. — с браћом, ктитор м. Слимничког 961. — поп, јефимерије св. Тројице (Плев.) парох Плеваљски, с оцем попом *Филипом*, обновио цркву успенија богородичина у Сељанима 4138. — брат хаџи-Рувимов, откупио књигу м. Ћелијама 3571; 3706. — мајстор од Ћипровца, ковао штаку у Врацу 5642. — властељ деспотов, подигао Шаторњу 238. — звани **Братко**, гроб му 95. — звани **Хлап**, гроб му 4907. — поп, писана му књига 305. — поп, трудио се о књизи 181. — поп, старао се о писању књиге 248. — поп, старао се о писању антимиса 643. — поп, купио књигу 1009. — поп, повезао књигу 1679. — поп, 4606. — гроб му 3947. — поп, умро 1061. — умро 294. — отац попа Ђорђа, умро 388. — син Тошников 387. — син Стефана Стојићевића 3256. — ђакон, син Грка Димитрија, продао књигу 2384. — приложник 3149. — ђак, његова књига 2340. — сведок прилога 1155. — писана му књига 185. — и отац му **Владислав**, продали књигу 4596. — помен 729, 1034, 1375, 3693. — Види: Аврамовић, Андријаш, Апостоловић, Бајић. Билић. *Богдано-*

вић, Божићев, Бранков, Властелиновић, Вратко, Вукоманов, *Ву*комановић, Вулов, Ву-раг-ли, Гладенов, Глигоревић, Грбовић, Даниловић, Десисалић, Димитријевић, Драгољевић, Ђурић Софроније, Ђуричић, Иванов, Илић, Јаблан, Јевтић, Јечменица, Ковачић, Коприва, Коспјер, Костић, Крчк, Крстић, Лековић, Љубичић, Марнјашевић, Марковић, Мелштички, Миклошевић, Милев, Милошевић, Миховић, Млађеновић, Молић, Морозвиздски, Науновић, Недељковић, Нешков, Новићевић, Обрадовић, Опујић, Павловић, Пепић, Плавшић, Поповић, Пријак, Пулијев, Радев, Радованов, Радонић, Рајичев, Радул, Смиљанић, Спанчевић, Стањевић, Стојанов, Стојановић, Теодоровић, Тојковић, Томашевић, Тутиц Драгослав, Ћук, Федварија, Хрват, Чупић, Шековић.

Николајев Симеон, долазио у м. Ресаву 2665. — Види: Јововић Јован.

Николија, помен 3383.

Николин Васо, приложио икону св. Стефану у Ђеновићима 3419. — **Миљешко,** приложио књигу св. Николи у Софији 1416. — **Перо,** в. Иван кнез.

Николина Јелена, приложила књигу м. Драговићу 4342.

Николић, 908. — **Дако,** од плем. Мркојевића, ктитор дѐла пописа цркве св. Луке у Котору 1902. — **Доситеј,** еп., архијереј, Ваљевски 2641, 2683, 2701, 2730; умр̂о у Карловцима и сахрањен у Горњој Карл. цркви 2737. — **Ђуро,** запопио се 2005. — **Живан,** мајстор у Митровици оковао јеванђеље 3815. — **Исаија,** свештен. из Опаљеника 3320. — **Маврулић.** 2911. — **Марко,** прилож. Сарајевске цркве 1757; полазећи у Јерусалим приложио књигу 2110; приложио Живот м. св. Тројици (Плев.) 5623. — **Милета,** гроб му 3963. — **Михаил,** приложио тепсију м. Добрићеву 5880. — **Павле,** из Горачића, поп, ктитор св. Арханђела у Гучи 3724. — **Симо,** ктитор оправке м. Завале 2354. — **Спасоје,** из Фоче, приложио јеванђеље м. Довољи 4594. — **Стефан,** сафунџија, откупио књигу у Сарајеву 2744.

Николиц, писао књигу 4197.

Николица, писао књигу 173, 5550, 5557.

Никоља, ман. храм св. Николе, пописан 791, 1289; запустео, па обновљен 3797, 3901, 3902; покривен 3886; оплењен 3906; ту писане књиге 867, 1035, 1052, 5597; ту рађена икона 358; печат 1007; његове књиге 2220, 3089; сабор 5647; разно: 1665, 1824, 2417, 3002.

Никољска ћелија, близу Дечана 713.

Никољ-Пазар, 580, 616, 5606. 5616; в. св. Никола.

Никољац, в. св. Никола у Никољ-Пазару.

Никомидија, 224.

Никон, патр. отишао од престола к Дунавским странама 250; 266, 4950. — игум. м. Хопова. 2196. — кал. м. Вел. Ремете 2278. — јером. м. Врдника, добио књигу из ман. 2903. — јером. м. Крушедола, ктитор пописа (в. Допуне) 3096. — јером. м. Мораче, донео књигу 1594. — ћеларије Пећки, био с патр. Пајсијем у м. Дечанима 1276; биће исти 1252. — служитељ патр. Арсенија III 1758; можда исти 1773. — Види: Јерусалимац.

Никоновац, међа м. Мораче 1325.

Никопољ, 224, 3530.

Никчев, в. Кнежевић Војин.

Никшино Коло, 5595.

Никшев Крста, 1322.

Никшић, грађен град 2077; ударили на њ Црногорци 5360, 5754; разно: 1911, 2002, 2253, 2596, 2841, 3355, 3364, 3371, 3481, 3574, 3575, 3686, 3922, 5720; изгинуло их двадесет и пет на Девичкамену 4034. — Види: Оногошт. — пахија 5816.

Никшић Мелетије, Симеоновић, из Ст. Влаха, архим. м. Студенице, донео приложено јеванђеље од цара руског Александра I 3889; прешао у Аустрију и добио па управу м. Фенек, вратио се 3959; влад. ужичко-рудничко-ваљевско-пожешки и шабачки, гроб му 3963. — **Ћирил,** постриж. м. Хрмља, писао књигу у м. Морачи 1539.

Њ.

О.

П.

подизања храма св. Николе у Штрпцима 733. — ктитор м. Суводолског 1395. — поп Горњодебарски 5571. — кујунџија у Устиколини, у његову дому писана књига 1369. — терзија, Будимљин калфа, приложио књигу св. Арханђелу у Сарајеву 2050. — настојавао ковање штаке 5642. — даскал 5790. — из Потуркије, јемац 2625. — синовац ковача Познана, умро 593. — приложио књигу 4562. — гроб му 627. — 1758. — гроб му 3372. — брат хаџи Рувимов 3706. — Види: Авакумовић, Богдановић, Велимировић, Војиновићи, Вујин, Вуковић, Гужва, Драшковић, Ђорђевић, Жупановић, Зорчић, Јанковић, Јогозински, Косировић Кузма, Марковић, Мирковић, Ненадовић, Николић, Плавичић, Рабреновић, Радовић, Тхланкатин.

Павлов Матвеј, син Владиславић, његова књига 2814.

Павловић Александар, цар руски 5389. — **Висарион,** еп. Бачки и Сегедински, осветио антимис 2639; приложио књигу своме ман. Крушедолу 3040. 3041. — **Висарион,** протосинђел Пећки, био у Карловцима и донео приложену књигу 2497. — **Гојко,** из с. Јабланице, приложио књигу м. Крепичевцу 5981. — **Иван,** његова камена столица 279. — **Иноћентије,** архим. м. Трескавца, његов крст 4674. — **Мелентије,** архим. м. Враћевшнице, лик му 3968; 4011, 4052. — **Никанор,** егзарх, умро у Карловцима, и сахрањен у Горњој Карлов. цркви 2547. — **Николај,** цар руски 4105; поклонио књиге влад. Црногорском Петру II 4100, 4101, 4140. — **Партеније,** протосинђел патр. Арсенија IV, пуштен из затвора 2945; архим., био по трећи пут у м. Шишатовцу 2808; где је добијао чинове 2983; архим. 5749; произведен за еп. посвећења 3007; 3131, 3159; његова књига 4500; можда је исти као јером. 2481, 2630. — **Самуил,** јерођакон м. Раковца, добио књигу 3434. — **Спиридон,** јером. м. Раковца, донео књигу из Кијева 3432, 3433. — **Теофан,** јером. м Крушедола 4370; гроб му 3576. — **Тимотеј,** презиме *Лешевић,* купио књигу 3524. — Види: Шековић.

Паво, в. Радичевић Живан, Светогорац.

Павул, из Јошанице, јемац 2625.

Пазар, в. Нови Пазар.

Пазарџик, потопљен водом 2238.

Пајазит, в. Бајазит.

Пајешак (Пљешак?) племе 1749.

Пајићић Митрофан, јером. постриж. м. Рибнице, његова књига 4557.

Пајичић Јевсевије, и Митрофан. јеромонаси м. Вел. Ремете 3605.

Пајсије св. Нови, житије му 3677.

Пајсије, патр. Цариградски 2414. — патр. јерусалимски, долазао у м. Крушедол 1510. — *Јањевац,* митроп. Новобрдски 1016; патријарх, пописао патр. цркву у Пећи 843, 1159, 1160; прекрио је 1085; прекрио м. Грачаницу 1086; писао житије цара Уроша 4310; писао житије Стефана Штиљановића 4987, 4988; преписао за себе службу св. Андрије Првозваног 202; пописао слику патр. Јована у Пећ. цркви 1012; био у м. св. Андрије на р. Тресци и оправио књигу 202, 1418; потписао књиге у м. Благовештењу на Млави 1199; потписао књиге у м. Војиловици 1224, 5656; повезао књигу (Дечанима?) 1359; узео из Прибине Главе књигу ради извода, превезао је и вратио 5652; оправио књиге м. Сарандаворском 1379; био у Шишатовцу 4986, 4988; потписао књигу у ћелији Шашковачкој 1156; ишао по писанији у Бечкерек 1180; долазио у Дечане и посветио четири ђакона и два свештеника 1276; оправио и приложио књигу св. Арханђелу (Леснову?) 442; био у Лукавцу Великом и дао књигу св. Ђорђу 1410; био у м. Морачи и уписао границе имања 1325; био у м. Раванипи и узео књигу на препис и вратио 1347; ишао у Срем у писанију 1186, у Темишвар 1208; приложио књигу м. Убошцу 1080; потписао ту књиге 1420; разно: 921, 1030, 1039, 1053, 1069, 1075, 1076, 1087, 1106, 1117, 1132, 1145, 1146, 1153, 1156, 1192, 1202, 1210, 1213, 1234, 1243—1245, 1247,

Попова њива, ту грађена ћелија м. Мораче 1397.

Поповић Авакум, из Ликодре 5922. — **Арсеније,** јером. м. Љубостиње 4018. — Ар. и **Максим,** њихова књига 3134. — **Атанасије,** дошао на поповину у Јегар 2518; биће исти без презимена 2530. — **Василије,** управитељ Пожешке нахије, родом из Бершића, подигли му гроб синови Стеван, Михаило и Ранко 4091. — **Вељко,** ђак од Кратова, писао књиге у Будиму 2128, 2129; пратио тело патр. Арсенија III у Карловце и ту се запопио 2147. — **Вићентије,** *Хаџи-Лавић,* од Јањева, јеп. Будимски,градио свећњаке 2191; његов дијер 2204; 2232; митроп. Карловачки, ктитор трапезарије и кухиње у м. Крушедолу 2398; подигао ћелије и др. у м. Вел. Ремети 3057: долазио у Беочин 2279, у Шишатовац 2280; његове књиге 2376, 2431, приложио је м. Гргетеку 2053; разно: 2267, 2284. 2296, 2327, 2349, 2414, 2429, 5489; умро 2154. — **Вићентије,** игум., постао архим. м. Шишатовца 3003; оковао крст 3102; 2053, 2429, 3102, 3118, 3155, 3224, 3298, 3332, 3336, 4548; јеп. Карансебешки и Вршачки 3421; подигао м. Шишатовац 3559. 3692; биографија му 3692; приложио кољивачу м. Шишатовцу 3455; приложио путир м. Кувеждину 3421; умро у Вршцу и сахрањен у м. Меспћу, па пренесен у м. Шишатовац 3879. — **Вићентије,** јерођакон постриж. м. Ораховице 3118, 3136. — **Гаврил,** јеп. Славонијски, посвећен 2267. — **Гаврил,** игум. м. Врдника, ишао у Русију 2950, 2951. — **Гашо,** сведок деобе 5855. — **Григорије,** иконописац, радио темило м. Лепавини 3438. — **Димитрије,** радио барјак цркви у Тарашу 3439. — **Ђорђе,** јеп. Нишки и Белоцркавански, купио књиге 2377; добио књигу 2676; 2793; јеп. Темишварски и Линовски 2988; втори ктитор креста м. Студенице 2997; направио темило м. Крушедолу 3000. — **Ђорђе,** из Загорја Епирског, драгоман кнеза Милоша, погинуо, гроб му 4043. — **Исаија,** јеп. Свидинички и Платенски, осветио антимис м. Марчи 1928. — **Јаћим,** хаџи. од с. Лукавице, дао по смрти књигу патр. Арсенију, а овај је приложио у Пећку цркву 2442. — **Јов,** *Баглај,* монах, његова књига 4510. — **Јован,** приложио књигу м. Беочину 2831. — **Јован,** прота из Јагодине, ктитор обнове м. Јошанице 3567. — **Јово,** јером. његов панагијар 4687. — **Јосиф,** од с. Папраће, био у Зворнику 5920. — **Кујунџић,** попис његове земље у Самобору 5874. — **Максим,** игум. м. Ораховице 3461. — **Максим,** јером. биографија му 3690. — **Миладин,** поп у Јеловику 2597. — **Милован,** јереј 4035. — **Михаил,** в. Поповић Василије. — **Негоје,** *Јусуник,* ђак, писао гробни камен 4779. — **Никола,** поп, градио звоник у Рисну 3293. — **Нићифор,** архим. м. Лепавине 3055, 3056. — **Нићифор,** јером. м. Љубостиње 4018. — **Новица,** Себимилац, зван *Михаиловић,* његова књига 3733. — **Петар,** поп, његова књига 2339. — **Силвестар,** хаџи. јером. м. Раковца, његова књига 3072. — **Симеон,** митроп. Самоковски, долазио по други пут у м. Рилски 5775. — **Софроније,** игум. м. Рибнице, дошао од Новопазар. нахије и доградио две препрате 4008. — **Софроније,** парох Чаковачки 3266. — **Станко,** поп, његова књига 4976. — **Стијепо** *Петров,* умро 3996. — **Теодосије,** инок Крушедолски 2011. 2017. 2025, 2034. — **Теодосије,** писао књигу у м. Бешенову 3449. — **Тимотеј,** игум. м. Шишатовца, гроб му 3503. — **Цинцар-Јанко,** војвода окр. Пожаревачког, гроб му 4092.

Поповљани, с. в. св. Никола.

Поповљан(ин)а син в. Обрад.

Попово Поље, 2510.

Попче Јово, из Таслице, долазио у храм св. Арханђела (Тару) 3681.

Пореч, ту писана књига 189.

Поречка црква, приложен иконостас 3979.

Поробић Сђепан, алвиџер, ктитор оправке м. Завале 2354.

Поровић, 4138.

Порта отоманска, 4063.

Р.

Радич, велики челник, подигао м. Враћевшницу 2729. — кнез, поставио камен оцу, великом кнезу Босанском Радоју 4781. — кнез, ктитор цркве Кузмана и Дамјана у Драчеву, гроб му 4891. — кнез, поставио гробни камен оцу 230. — војвода 4835. — капетан, удављен у Београду 3965, 5526. — дрьти(?) писао књигу 213. — од Црног Селишта, откупио књигу м. Винчи 761. — из Новог, градио петихлебницу 2678. — поп, писана му књига 395. — поп 3431. — ковач, усекао гробни камен 4800. — помен 4343, 5698. — Види: Владисалић, Милошевић, Радосалић.

Радичевић Паво Милошев, мајстор, приложио икону св. Ђорђу у Подгорици 3182. — **Радосав**, гроб му 4825.

Радиша, в. Дмитровић, Кадијевић, Приччић.

Радишане, с. купило књигу 4520.

Радишин Стјепан, кнез Захумски, градио цркву св. Петра у Б. Пољу 4645.

Радишић Божићко Крста, мајстор градио крст 1842. — **Мато**, гроб му 4842.

Радмил, поставио гробни камен оцу 4748.

Радмио, в. Брајковић.

Раднић Шимо, ковао свећњаке у Печују 2395, 2396.

Радо, в. Вуков, Маров.

Радов син, потписао гробни камен 4745. — **Вуко**, прокарадур, писао темпло св. Ђорђу у Љешевићима 4668. — **Вуко, Ђуро, Нико, Перо** и **Сладо**, ктитори цркве у Пелинову 2347, 2348. — Види: Пековић Ђорђе.

Радован, господин, писана му књига 156. — двојица од дванасторице, јамачно стројника цркве Босанске 178. — с братом крстјанином, узвукао на се камен за живота 4768. — поставио гробни камен оцу 4741. — поп, сведок продаје 4596. — приложник 4587, 4588. — поп 4537. — из Горње Девче, јемац 2625. — помен 1697, 3758. — Види: Раконић.

Радова . . . Никола, с браћом, ктитор цркве у Чукојевићима 1183, 5649. — дворанин, в. Воихна.

Радовановић Богдан, сведок 1686. — **Дабижив**, гроб му 4886. — **Мојсеј**, јерођак. пострижник м. Фенека, био у Зворнику у митрополији 5911.

Радованштица, р. 561, 661; на истој реци ман. **(Радовашница)**, храм св. Арханђела, које види.

Радовац, поп, писао књигу 453.

Радовин, поставио гробни камен оцу Хотину Богосалићу 4741.

Радовић Андрија, приложник м. Пиве 1689. — **Јован**, продао њиву м. Тушимљи (св. Арханђелу) 5719. — **Никола** *Жупљанин*, од с. Кута, јером. и пострижник м. Жупе, његова књига 2388. — **Павао**, гроб му 4827.

Радовчић Рашко, гроб му 4807.

Радоје, велики кнез Босански, гроб му 230. — кнез од с. Ђурицке Реке, умро 3069. — кнез, 1697. — ђакон, штампао књигу у Горажду 468. — један од дванаесторице, јамачно стројника цркве Босанске 178. — поп у Петници, његова књига 5669. — поп, у иночаству **Рувим**, умро 5709. — и др. приложили Бару м. Пиви 1689. — отац св. Стефана Новог 3855. — поп од Куча 3428. — **Иваниш** (?) гроб му 4897. — син војводе Стипана, гроб му 4816. — брат Добрила Божићковића, гроб му 4899. — гроб му 4892. — ковач, усекао и писао гробне каменове 4893, 4895. — приложио књигу м. Пиви 4415. — звонар, 310. — помен 2390. — Види: Алексић, Вуковић, Допичић, Ивковић, Јурајко, Којиновић, Михаљевић, Мркшић, Обрадовић, Радонић, Храбрен.

Радојевић, поп, гроб му 123. — **Радосав**, повезач, од Пећи, писао књигу 3415.

Радојица, ћебеџија, умро у Сарајеву, приложио књигу м. Житомислићу 2927. — Види: Билић, Вукановић, Милићевић, Милојевић.

Радојичић Јов, јером. м. Прибине Главе 3630. — **Павко**, гроб му 4821.

Радојна, план. 3769.

Радомир, дед, наставник и свршитељ цркве Босанске 211.

Радомирска област, 5612.

Радонић Авакум, Ваљевац, јером. м. Гргетека (биће исти са Марковићем Ав.) 2350. — **Атанасије**, Кратовац, поп, његова књига 4506 (в. Атанасије од Кратова 4506). — **Никола**, приложио петихлебницу у м. Завалу 2589. — **Радоје**, помен 1697. — **Сима**, из шанца Петроварадинског 2928. — **Степан**, приложио књигу св. Арханђелу у Сарајеву 1835. — **Херак**, кнез, ктитор м. Добриловпне 992.

Радоновић Лука, запопио се 591.

Радонь, умро 4610.

Радоња, писао књигу 559. — отац попа Ђорђа, умро 388. — гроб синова му 627. — попа син, в. Марин. — подигао гробни камен оцу Вукобрату Влађевићу 4845. -- помен 1697, 4481. — Види: Петров, Тудмоћ...

Радосављев Стефан, поп из шанца Петроварадинског долазио у Ресаву 2664.

Радосављевић Нићифор, архим. м. Крушедола, његов крст 3129; приложио крст м. Крушедолу 3101; 3000, 3132, 3133, 4372; умро 3146.

Радосалић Прѣхтен, поставио гробни камен очуху Браји Твրдојевићу 4732. — **Радич**, писао гробни камен 4820. — **Стипко**, гроб му 4830.

Радослав (Радосав), краљ, син Стефана Првовенчаног, лик му 5072. — кнез, купио књигу 508. — војвода, наредио да се напишу осам књига и приложио их у ман. храму Пречисте у Радешину 244. — (вел. војвода, cf. Archiv VIII 133) приложио звоно св. Николи 252. — спахија, списао икону м. Бели 1659. — оковао крст 890. — сликао образе на јеванђељу 251. — Ђак, писао књигу 48. — крстјанин, писао књигу 323. — поп, писао књигу 393. поп, писао књигу у Мухачу 2099. — писао књигу у Никољ-Пазару 5592; можда иста 5578. — поп, в. Ђорђе, презвитер. — поп од Лубног Дола, писана му књига 4257. — син војводе Максима 126. — из Горње Бреснице 2625. — приложио антимис храму ваведења 2468. — двојица од дванаесторице, јамачно стројника цркве Босанске 178. — од Гом.... поп, повезао књигу 5625. — презвитер 789. — хаџи, његова књига 5748. — ћир. 5562. — слуга, продао књигу 2697. — Види: Валаховић, Вукчић, Вучић. Грубач[евић], Ђорђе, Живојиновић, Јур](евић), Никола ђак, Павле, Радивојевић, Радичевић, Радојевић, Скопчић, Херaковић, Храбрен, Ширпић.

Радослава (Радосава), госпођа тепчина, наредила да се пише књига 58. — њен, и сина јој Бранка гроб 4860. — мати попа Ђорђа 388. — усекла камен на се и на сина Вукића Вукчића 4812.

Радохна, крстјанин 5539.

Радохтић Павко, гроб му 4876.

Радош, оковао икону м. Ораховици 901.

Радошевић Јован, гроб му 4922.

Радул (в. Радуо) војвода Угровлашки, сазидао храм св. Николе у окр. Тимочком 390; наредио да се штампа књига 398; 539, 5599. — кнез, приложио петихлебницу м. Пиви 1298. — кнез из Мораче убијен 3691. — зограф, радио икону св. Николи у Б. Пољу 5702. — (писао икону?) 1659. — са сином Војином градио м. Рибницу 4026. — протопоп ктитор м. Добриловине 992. — ђак, штампао књигу у Мркшиној цркви 656. — **Никола**, његов бакарни тањир 2345. — Види: Грбић, Хумковић.

Радула, помен 1697.

Радулова Видосава, од с. Лисица, приложила књигу св. Тројици (Овч.) 4251.

Радулковић Гаврил, јером. м. Гомионице 3964.

Радуловић Војин, кнез, ктитор м. Добриловине 992. — **Лука**, капурал, ктитор оправке м. Завале 2354. — **Нина**, приложила књигу м. Добрићеву 5804. — **Филип**, јереј из Горобиља, оправио цркву 4010.

С.

лиму 956, 3050; приложена књига 4564. —ћелије у Кареји, приложена књига 49.

Сава св., први архијепископ српски, постао архијепископ 5137; успоставио архијерејски сан и уредио архијеп. цркву по угледу на Јерусалимску св. Саве Освећеног 52, и обновио краљевство 38, 52, 1029; са оцем св. Симеоном подигао м. Хиландар 29, 3898; сазидао ћелију св. Саве Пустињежитеља у Кареји 49; његовим трудом преведен номоканон 38, 1029, 5543; писао типик за м. Студеницу 1066; преписан за посницу 1066; божем писао књигу 79; добио штаку од ц. Алексија Комнена 4927; његов крст 4928; његов хрисовуљ 302; умро 5028; пренесен из Трнова у Милешеву 4929; ликови му 5064 до 5066, 5068; икона 5826; лежи у м. Милешеви, в. Милешева; писано му житије 1149, 399, 909, 2059, 3500, 4931, 4932; однесено у Русију 429; спаљен 876, 941, 4984, 5253, 5826; 55, 3935, 4692, 5067, 5589. — параклис, пирг, у м. Хиландару са ћелијама саграђен 3491; обновљен 1125. — пирг. ћелија у Кареји, ту писане књиге 115, 775, његове књиге 4457—4460; 1098, 2414. 2415. — посница код м. Студенице. приложен дискос 4013. — Види: Кувеждин. — II, архијепископ 48, 4933; умро 5030; лик му 5073, 5074. — III, архијеп. умро 5035. — I патријарх, 145, 146; умро 5040. — II патријарх, умро 5044, — митроп. града Сера, игум. м. Хиландара 156, 5008. — влад., архијереј Цетињски. отачаством од **Очинића**, посвећен за владику и писао књигу 1985; дошао из Махина на Цетиње, ишао у Скадар и глобио га паша 1970; његова књига 2010; биће исти као јером. купио књигу 1953. – владика. гроб му у Дивши 3477. — игум. 5743. — игум. м. Војиловице, наредио да се пише књига 663. — игум. м. Житомислића, његовим повељењем пописан ман. 986; 997; наредио да се пише књига 5633; можда други 1287. — проиг. м. Милешеве, писао књигу 4255. — игум. Мркшине цркве 656. — игум. м. Сленча 1292. — игум. м. Студенице 815. — игум. м. Фенека 635. — проигум. м. Хиландара, трудио се о књизи 801. — игум. м. Хрмња 1109. — игум. Цетињске богородице 1909. — јером., писао књигу у пустињи Грабовици код св. Николе у Дабру 5598. — јером., писао књигу у св. Тројици (Плев.) 492; биће исти 525. — писао књигу у Кареји 1093. — јером., писао књигу (у м. Хиландару?) 515. — монах, писао минеје (у м. Хиландару?) 4295. — јером. од Дечана, штампао књигу у Млецима 880. — поп од с. Акетића 4638. — јером., његовим трудом списана књига у неком св. Арханђелу 436. — из ман. св. Арханђела (Бањске? игуман?) наредио да се пише књига и приложио је м. Хиландару 78. — из Биљега, јемац 2625. — из Вулетића, сведок 1559. — јером., дошао у м. Житомислић 5688. — симиџија, откупио и приложио књигу м. Житомислићу 5729. — (или Савко?) кнез, ктитор оправке м. Каленића 3281. 3282. — монах, зидао ћелије у м. Крупи 3283. — јером. ман. Лесновског 56. — јером. м. Милешеве, ишао у Млетке да донесе штампарију 523. — јером. од м. Пирга, приложио књигу 701. — јером. (св. Павла?) наредио да се пише књига 1633. — кујунџија и терзија, настојавали грађење Сарајевске цркве 1393. — златар од Сарајева, оковао јеванђеље 1939. — од Сарајева био у Јерусалиму 1573. — поп из Сомбора његова књига 2006. — кал. м. Ступја 2012. — монах св. Тројице (Плев.), трудио се о књизи 492; можда исти с братом Висарионом и сином архијерејем Никифором подигао м. св. Тројицу 524. — старац м. Хиландара 4456. — син Стјепанов, гроб му 3534. — отац кнеза Петра 4319. — монах, у миру Стојан, старац 1422. — откупио књигу 4093. — поп. сведок залога 4581. — поп 4634. — (кал.) 5562. — јером. 4212. — оправио књигу 2834. — номан 98, 1686, 3112, 3682, 4489, 5698. — неки људи тога имена 260, 2058, 2082. 3912. 3959. — Види: Бједов, Бранковић, Васиље-

Види: Јанковић, Јовановић, Милешевац, Поповић.

Силиврија, 4601.

Силистар-паша, на Босни, зулум, повешао људе невине 3446.

Силистра, 3394.

Силоан (Силоам, Силуан), митроп., продао књигу 4442. — старац, настојавао да се пише књига 1978. — монах, творац пасхалије 104.

Сима (Симо), проигум. (м. Хопова?), платио оправку књиге 998. — јером. наредио да се пише књига 1174. — кнез, дигао се на Турке, а кнез Милош га чредао Турцима, и ови га посекли 3972, 5527. — поп, прокарадур Рисански 3246. — ђак од Доње земље од м. Тропоше био у св. Тројици (Плев.) 4446. — приложио књигу м. Пиви 4415. — чобанин, обешен у Земуну 5441. — гроб му 4855. — Види: Барзут, Белопољац, Вучинић, Галовчић, Гомионац, Јелић, Јовов, Косовић, Лазовић, Мијатовић, Фочић, Миликић, Милосављевић, Николић, Обар, Пановић, Паштрмац, Путиц, Радошић, Справало, Тумановић Милутинов, Шаровић.

Симат, приложио чашу св. Арханђелу у Сарајеву 4704.

Симах, од Самарије, његово издање књига царства 224.

Симеон св. в. Немања Стефан. — монах. в. Урош I Стефан. — хаџи, митроп., влад. Београдски, обновио пирг св. Саве и пописао храм св. Јована Претече 1125, 1126, 1813, 1827; оковао јеванђеље 1843; поклонио књигу 1333; посветио у Новом вл. Црногорског Саву 1985; 1837. — јеп. Вршачки, приложио књигу м. Студеници 1070. — (Кончаревић) јеп. и митроп. Далматински, по повратку из Русије даровао у Будиму књигу јеп. Дионисију Новаковићу 3185. — архијеп. Липљански, из темеља подигао богородицу Липљанску 155; наредио да се пише књига 161. — јеп. Ловачки 1322. — I митроп., јеп., Рашки зидао храм св. Варваре и приложио књигу 544, 457; постао архијеп. Охридски и невољно оставио престо 610. — II, направио ћивот св. Ст. Првовенчаном 976. — митроп. Самоковски, мучен и погубљен од Турака 2709, 2712. — митроп. Скопски 1211. — митроп. Херцеговски, сковао ћивот м. Требињу 1025; 1069, 1146, 1210. — игум. св. Арханђела више Трпезе 1097. — игум. м. Варовитца 1353. — проиг. м. Грабовца, био у Јерусалиму 1609, 1615. — игум. м. Дечана 687; можда исти, *Трчатул*, 2692. — игум. м. Дуљева, позајмио књигу од Цетињ. богородице 2163. — игум. св. Ђорђа у Темској, зидао и пописао храм 1511. — игум. м. Жиче 4022. — **Каонац**, игум. м. Каоне 4648. — игум. м. Љубостиње, трудио се о књизи 765. — игум. м. св. Павла 726. — игум. м. Пиве, трудио се о попису храма 950. — игум. Прибине Главе, наредио да се пише књига 956. — игум. м. Савине 2114. — игум. м. Студенице, гроб му 690. — игум. (м. Требиња?) оковао крст 877. — игум. и проиг. м. Хиландара са братом духов. **Никанором**, оправљао пиргове и др. у Хиландару и у Кареји, саздао храм на Спасовој води 1126, 1812—1814, 1791, 1841, 1844 до 1848, 1869. — мних, старац, писао књигу у Пећи 7. — мних, писао књигу у м. Рилу 121. — јером. м. Милешеве трудио се о књизи и приложио је м. Требињу 629. — мних, родом **Крнић**, писао књигу у м. Тропоши 4264. — монах „саписаѡ“ службе 1774. — мних, писао књигу у м. Шишатовцу 4311. — кнез Трњански, ктитор хр. св. Николе (м. Буково) 1826. — монах, приложио књигу м. Вел. Ремети 2390. — оправио књигу м. Гомионици 3340. — јером. приложио књигу (м. Житомислићу?) 3448. — рођен у Земуну 5410. — духов. у Каменцу 1290. — јером. м. Крушедола, ктитор пописа (в. Допуне) 3096. — јером. м. Крушедола 3265. — ђакон св. Луке 2424. — јеклис. м. Пиве 1210. — јером., обновио ћелије м. Раковцу 4991. — јером. м. Рила, путовао на Разлог 5731. — јером. м. Савине 3462. — из Сретења 1300. — клисар м. Шишатовца 612; јеромонаси 2176, 3303. —

5352. — архим. м. Тропоше 4599. — игум. св. Арханђела више с. Кучевишта 2089. — игум. м. Беочина купио књигу за ман. 2645. — родом од Паштровића игум. богород. Пречисте (у Боци?) наредио да се штампа књига у Млецима 880. — игум. м. Витовнице, трудио се о обнови њеној 4152. — игум. м. Граца, дошао од м. Ђурђевих Ступова и оправио га 805. — игум. м. Куведжина 680. — проиг., приложио земљу м. Морачи 1325. — зван Јаћим, игум. м. Оревиковице 957. — игум. м. Продрома (Слепче?) 637. — игум. м. св. Тројице (Плев.) наредио да се пише књига 743; његовим трудом направљен ћивот 5622. — игум. м. Хопова 584; други 1213. — од Скадра, штампао књигу у Млецима 619, у Скадру 638. — поп, писао књигу у „Јазирци“ 341; биће исти и 342. — писао књигу на Синајској Гори 1581. — доместик, писао књигу у Смедереву 320, можда исти, Стеван ђак, 321. — — јерођакон, писао књигу 1527. — монах, писао књигу 177. — ђак, писао књигу 4195. — мних, писао књигу 5562. — јером. св. Арханђела (Леснова?) сведок 1155. — јером. м. Врдника 3064. — *Вуљевац*, (биће Дуљевац), продао књигу 2164. — јером. м. Гомионице, његовим трудом приложена петихлебница 3454. — из Горње Речице и из Градишта, јемци 2625. — јером. од Градешнице, ктитор м. Слимничког 961. — из Девче, јемац 2625. — јером. постриженик Маркова ман., умро у Дечанима 3304. — питер из Миклеуша, откупио и приложио књигу св. Николи у Ђуру 2041. — јером., дошао у м. Житомислић 5673. — монах, долазио у Жичу 1311. — поп из Зворника, узео новац на зајам 5926; јемац 5932. — јерођакон из Зографа, његова књига 1179. — презв. од Коренића, приложио књигу у Косијерево 863. — ктитор м. Лесновског 1673. — дићеј м. Ксенофа, обновио књигу 1214 — хаџи, постригом *Морачанин*, даровао књигу ман. 2884. — јерођакон св. Николе у Јежевици 1282. — купио књигу у Новом Саду 5961. — јеклисијарх м. Осоговског 1860. — архиђак. у с. Плавници, обновљена му књига 4436. — из м. Раче 2255. — кнез, градио м. Рајиновац 3656. — јером. м. Рилског, трудио се о повезу књиге 5661. — ђакон м. Савине 3462. — монах м. Слимничког 961. — јером. од Харвата, ктитор м. Слимничког 961. — ковач, са сиромасима поновио м. Смедерево 2113. - хаџи, ктитор пописа врепрате м. Хопова 4990. — од Црне Баре, приложио књигу м. Чокешини 3566. — син Бранка Вукмирића, гроб му 4918. — јером. био са митроп. Пајсијем 1422. — отац влад. Данила 2291. — архиђ. влад. Саватија 2114, 2131. — владичин брат 4636. — синовац хаџи Рувимов 3706. — унук монаха Саватија, умро 365. — попови, купили књиге 1508, 2682, 5677. — јером., купио књигу 439. — поп, умро 5730. — поп, умро му отац 1916. — поклонио књигу 3698. — гроб 80. — помен 2109, 2246, 3556, 5808, 5903. — Види: Аврамовић, Андрејевић, Арапитовић, Бабајић, Бајац, Бапов, Бечић, Бешеновац, Витковић, Влаисалић, Воинћ, Вујановски, Вучетић, Гавриловић, Главаш, Глоговац, Димитријевић, Довољац, Драговићанин, Драговићанин Василије, Жлнак, Зорановић, Ивановић, Изугравац, Илић, Јовановић, Ковачевић, Косировић, Кузма, Лазаревић, Ликић, Љубибратић, Максимовић, Марковић, Метохијац, Николић, Ораховичанин, Пантовић, Пауросимовић, Пекмал, Плавшић, Поповић Василије, Православ, Раваничанин, Радивојевић, Радосављевић, Рашковић, Релковић, Савковић, Стојићевић, Стратимировић, Требињац, Црнојевић, Чурлић, Штиљановић.

Стефанов Јездимир, гроб му 3427.

Стефанова Ирина, градила омофор 1627.

Стефановић Арсеније, јером. м. Љубостиње 4018. — **Висарион,** јером. м. Добрићева, сковао петихлебницу 5872; његова књига 5875; 5848, 5868, 5880. — **Вићентије,** митроп. београдски, био у Дечанима 3052; 2787. — архим. Пожа-

Т.

— даскал из Лавова, продао плаштаницу 1279. — прота с. Локања 3871. — јером. м. Милешеве, писана му књига 5666. — од Софије, приложио књигу храму Кузмана и Дамјана у с. Куклену 1931. — поп из Сретења 1300. — и жена му **Параскева**, приложили путир м. Студеници 2133. — и **Живана**, ктитори ћивота м. Студеници 2988. — поп, син попа Јевђа Кандића из Фоче, његова књига 4125. — поп, ктитор пописа препрате м. Хопова 4990. — терзија од Цариграда био у м. Дечанима 3052. — еклис. м. Цетињског 1909. — јереј, син попа Новака Говедарице, његова књига 3862. — духовник. учио ђаке 3009. — калуђер, био на путу 2238. — поп, купио књигу 4514. — граматик, повезао књигу 1008. — спахија од Пећи 1260. — син Жагра помика, гроб му 158. — син Радивојев, гроб му 379. — сковао ножиц 190. — попови 98, 189, 1477. — умро 1490. — помен 2139, 2655, 3787, 5663. — Види: Бајић, Батинић, Белобовац, Веселиновић, Влчево, Захарић, Зојић, Јовановић Милић, Крунић, Марковић, Матјушкин, Миликовић, Милић, Милутиновић, Монастерли, Недељков, Пивац, Рачанин, Селаковић, Тепац, Титоровић, Тирон, Ћуковић.

Теодора (Тодора), Грлурова жена, вратио је краљ Марко Хлапену 189. — помен 5636, 5694.

Теодорови (Тодорови) **синови**, в. Павле и Радослав.

Теодоровић Алексије, игум. м. Јошанице, оправио ман. 3567. — **Арсеније**, живописац, из Новог Сада, пописао темпло Пакрачке саборне цркве 3762; пописао храм рожд. богородичина у Земуну 5385. — **Илга**, козак Запорошки 3581. — **Јефимија**, гроб јој 3263. — **Никола**, прешао из Сентандрије у Осек 2282. — **Филимон** (Вилимон), јером. м. Троноше 4028.

Теодосија, монах., сестра кнеза Лазара 175. — монах., приложила ваздух м. Врднику 4701. — монах., помен 4212.

Теодосије (Теодосија), митроп. (Букурешки) 2120. — митроп. Зворнички 916. — митроп. града Сера, наредио да се преведе књига 4944. — игум., однео ствари м. Равне Реке од Јована у Никољац 4581. — игум. м. Вољавче, Тимотије Ристић, ђак дошао из Студенице у м. Благовештење 3719, 3721; закалуђерио се под именом Теодосије, послат у м. Вољавчу 3720, 3723, 3743; градио је 3768; 3851, 3897. — проигум. м. Добриловине 1687; можда исти, заложио панагију 4593. — игум. м. Дубочице 1754. — игум. м. Крушедола 1510, хаџи 1579. — игум. Куриlског ман. 5631. — игум. м. Лепавине 5770. — игум. м. Лесновског, наредио да се пише књига 56; 75, 76; други 2922, 2939. — игум. м. Милешеве 1132, 1153. — игум. м. Мораче 4079; умро 4078. — намес. м. Ораховице 3136. — игум. м. Пиве, његовим трудом скована петихлебница 1298. — игум. м. Тушимље, храм св. Арханђела, синовац игум. Ананија, од плем. Дробњака, пописао земљиште ман. 5719; купио књиге 5719, 5722. — игум. м. Хиландара, ктитор врата друге препрате 1338; 1339, 1409; други, игум., старац 3541. — инок, писао књигу у стени Каблару 1303. — јером., писао књигу у Хиландару 3470. — од Милешеве, штампао књигу у Млецима 486. — монах, штампао књигу у Рујанској обитељи 488. — пан краљевски 1333. — дете војводе Негоја 437, 440. — старац, монах св. Апостола, писана му књига 4189. — јером. м. Бешенова 3815. — јером. м. Дечана, његовим трудом и иждивенијем писана икона 3823; дошао у м. Лесново и обновио га, по градио ћелије и др. 3822. — духов. м. Милешеве 1316. — клисарх м. Мораче 1239. — духов. м. Мораче 1684. — јерођак. м. Рилског 5853; биће исти, јером. 5885. — кал. м. Студенице, гроб му 4915. — старац м. Ступја 2012; из м. Троноше 4630. — старци м. Хиландара 5008. — духов. од Дрстора, приложио књигу м. Хиландару 906. — параклисар м. Хопова 1022; други 4990. — расодер купио и приложио књигу м. Хрмњу 1002. — јером., родом од

Студенице, оправио м. Шаторњу 3967. — старац, јером., приложио књиге м. Шудиковој 763. — поп, умро 3049. — дебели, духов. умро 565. — Види: Вукчевић, Гавриловић, Кереш, Миросављевић, Морачанин, Петровић, Пећанин, Поповић, Хрњац.

Теодосијевић Гаврил, поп, купио књигу 2519.

Теодосиц, монах, писао књигу 104.

Теодотијон Ефески, његово издање књига царства 224.

Теодул, писао књигу (у м. Хиландару?) 64. — јером. м. Слимничког 961.

Теоклит, влад. Софијски, долазио у м. св. Ђорђа у Темској 1964.

Теоктист, монах, в. Драгутин краљ. — игум. м. Рилског 370, 5582; умро 5583. — мних, писао књигу. — 4205.

Теопија Карл (писана му књига?) 4201; можда исти, Карл, 5552.

Теофан, патр. Јерусалимски 1234. — влад., митроп., Скопски. његова панагија 1782; приложио књигу м. Вувцу 1793; 1679. — проиг. м. Бешенова, платио оправку књиге 1807. — игум. м. Рилског, старао се о писању књиге 349. — игум. храма у Каменицу (село Честин окр. Крагујев.) 1290. — игум. м. Копориње 5944. — проигум. м. Ораховице, повезао књигу 1407. — игум. св. Павла, писана му књига 325. — игум. (св. Павла?) 1349. — проигум. Прибине Главе однео Исаку сребро и бакар 4580. — игум. м. Раковца био у Москви и тамо писао помени и купио и донео књиге у ман. 2101—2104; 2056, 2141, 2142; 1957; (в. Допуне). — игум. м. Рилског, његовим старањем писана књига 5579; 5574; други 5819—5820. — игум. м. Хопова 1593. — наместник м. Хопова 2863. — поп, писао књигу 831. — јером. м. Беочина 3598, 3621. — параеклис. (м. Јазка?) 2208. — јером. м. Крушедола 3265. — дићеј м. Ксенофа 1461. — умро (у Ораховици?) 1656. — поп св. Павла 1150. — јеклис. м. Рилског 2850. — купио књигу у м. Хиландару 4515. — превезао књигу (у м. Шишатовцу?) 1432. — јером. м. Шишатовца 3668. — поп, његова књига 4172. — поп 292. — Види: Воћанац, Михаиловић, Павловић, Хоповац.

Теофана
Теофанија } кћери војводе Александра 668.

Теофановић Арсеније, архим. м. Грабовца, изабран и потврђен за јеп. Костајничког 3007; зове се и *Теофиловић*, 3055; јамачно исти, игуман, 2990.

Теофил, јеп. Будимаљски. живео у храму св. Ђорђа и писао књигу 1029. — игум. м. Довоље, родом Вранеш 5500; умро 4057. — игум. м. Студенице 1066. — први игум. м. Шишатовца 4961; други 556; наредио да се пише књига 612. — духов. писао књигу (у м. Житомислићу?) 1441. — јерођак. м. Гомионице, приложио књигу 3043. — еклисијарх (м. Дечана?) 2584. — јером. м. Милешеве. повезао књигу 630. — духов., приложио књигу у м. Пиву 1746. — јером. м. Раковца, приложио књигу 1891. — општи духов. Рачански 1632; биће исти, општи духов. Светогорски, наредио да се пише књига, и послао је у свој м. Рачу 1512. — кал. из м. Ступља 2012. — јером., приложио књигу храму успенија (Требињу?) 4476. — јером. м. Шишатовца, ктитор темила 3668. — помен 3754. — Види: Алексић, Малишић, Новаковић.

Теофилакт, архијеп. Бугарски (Охридски) његово тумачење јеванђеља преведено на српски 4939. — јером. м. Бођана 2362. — духов. м. Раковца, његова књига 2499.

Теофилактовић Василије, проигум. Лепавине, писао књигу 2158.

Теофина, монахиња, в. Ксенија.

Тепац Теодор, јером. упропастио м. Вољавчу, отишао у хајдуке, убијен 3400, 3403, 3406.

Тепачија, в. Батало, Стипко (Чихорић); в. велики тепачија.

Тердин Иво, ктитор цркве у Пелинову 2347.

Терзија, в. Грујица, Јовшо, Комљен, Кузмић Живан, Марко, Никола, Павао.

Ћ.

У.

Ф.

Х.

Ц.

Ч.

ТРЕЋИ ДОДАТАК.

1351.

5984 Поменѣте грѣшнаго Мартимиана писавшаго книгы сиѥ а и вась богь да прости.

Ѿ сиⅹ вьсѣⅹ слава Христоу когоу давшомоу зачело и кон'ць, аминь.

5985 Въ лето ·ѕ· тїсѫщнее и ѡсъмъ сътно ·й· и ·д· кии грѣшни игѹман Єѵфимїє ѹ Банскѡи (и')а нега (к)алѹгерїє злого в'ѣдони га (?) богь въ веки, амин.

Сии моллбан светаго кралꙗ Ѹроша и светаго Стефа и светога монастира Баньске пкло(н?)е(н)ь.

Чьснеишемѹ въ свѣщѣнишнокѡⅹ и нам ѡ Христе б(ог)ѡлю(би)вѡмѹ игѹманѹ Сопоцкѡмѹ кѵр Ѳданасїю.

Господинѹ ми светомѹ владицѣ прѣѡсвещеномѹ ....

Сї мѡлакан светаго крала Ѹроша и светаго Стефана пръвомѹченика и светаго намастира Банскѣ.

Записи у рук. Берлин. Библ. бр. 27. — Исписао г. Акс. Обрадовић. — Нешто од ових записа наштампано је под бр. 100 и 101, што се овим замењује. Г. Обрадовић вели да је све ове записе писала *једна* рука, и држи да нису савремени (г. 1351) већ познији, 14 или пре 15 века.

1471., око 1550.

*5986 ҂ѕ·ц҃·о҃·д҃· сию книгѹ кѹпиⅹъ у Мар'ка Ропоцкога; сведокъ Вѹкъц и стега | шафаръ (?) Ѧлексинъ и Мартинъ зеть.

*5987 И ꙗ Маѯи(м)ъ єпїскѹпъ послїе кѹпиⅹъ ѹ Нїканора Новобрьдьскога митрополита за ·т҃·н҃· аспри.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 45 — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1545.

5988 Писа сїю книгꙋ многогрѣшны Іωань дїакь Борычь ҂з҃ и ·п҃·г҃· маїа ·к҃·е҃·

Запис у рук. у Титошкој Цркви. — Лет. 25, 25.

1550.

*5989 Си минеи писа многогрѣшни и мьнши вь иноцех Пахомиѥ ѥрмонах. Писах вь лѣт(о) ҂з҃·п҃·и҃· на реце Радовантиц (!) при храмоу архаггела Михаила. Вь то врѣме дрьжещоу игоумецоу Ісаии сїю светоую црьков архаггела Михаила. И аще кто поноуждень боудет новожденїем дїаволим ѿнимити сїю книгоу ѿ светаго храма сего, да ѥс проклет ѿ господа бога, и того пречистие ѥго матере и всех светих, аминь.

Поче се писати сїи минеи мѣсеца апрї(л)а ·и҃· дьнь, а сьврьши се мѣсеца иоунїа ·е҃·г҃· дьнь. И донисахь азь грѣшни и мьнши вь чловѣцех дїакь Ратко. Аще что бꙋдет погрѣшено, оци свети, простите ми, любве Христове ради, а вас Христось да прости.

Запис у рук. епархијске књижнице у Н. Саду. — Исписао г. Тих. Остојић.

1563.

*5990 Слава сьврьшителю богоу ω вьсѣх давъшωмꙋ почело и сьврьшенїе вь векы, аминь. — Съврши се сїа светаа и божеств'наа кныга, глаголѥма трїωдь, въ лѣто ҂з҃· тисꙋщ'ни(а?) и ·о҃·а҃· Грѣш'нїи и мен'ши въ свещен'ницѣх прѣзвидеръ Іω(а)нъ о семь трꙋдих' се, богь да прости и благословит' ме. Догꙁїнас ω деωсъ.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 22. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1576.

5991 Да ес(ть) вѣдом(о) въсѣмъ слꙋгам божестав'ным и слꙋжителюм божестaвным таинам за сїю божестaвнꙋю и доушеспаснꙋю и мнωгонарочитꙋю книгꙋ, глаголемꙋю по грьчскомꙋ езыкꙋ ѱал'тырї, ω бльгарскым же езыком пѣсник'ць, како ес(ть) ѿ добра ꙋчителꙗ, сыреч магыстора съписана и сьставлена стль црьквѣ божставные, и бъзелї ю слꙋжьбн'ници божїи, вь еже чьсти и

ползевати се, и ѡставнше ю пред двѣрїю божставные црькве, и наважденїем вражїем пришьдшїн поминица, сырѣч пꙁсь, и вьзме(л?) сїю книгꙋ, и раздѣрет ю, ѩкоже и рꙋбь поврьжень съ беꙁаконным(и) своим(и) зꙋбы. Того ради пришьд прѣзвитерь кѵр Димитрїе ѿ Ѡсмакове, и поп кѵр Цвѣтко ѿ Козье, и настоателїе выше за сїю книгꙋ. Тѣмже и аз грѣшный таха їеромо(на)х Нифѡн, богь вѣс(ть) не дах сна очима своима, дон'деже вꙁмѣстых подобна подобным, темже прѣклон колѣне и каслю се лицем до землѥ, и почитаем лица ваша, и молю се, прочитанте, аще что погрѣ[ше]но ѡбрѣщете исправлѩнте, а не клъ[нете], понеже не писа доꙋхь светын ни аггель, нь рꙋка бренна и грѣшна; богоꙋ величїе и слава, давшомоꙋ зачело и конць. Въ лѣт(о) ҂з҃п҃д҃·

Запис у рук. Пловдив. библиот. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 338.

1579.

*5992 Сї свети пролог Стачеве Горице. Да ест проклеть тко ће га ѿтимити ѿ Стаче Горице. амин.

*5993 Да се зна ко би плима по свои Зети, и потонꙋше жи....

Да се зна ко потонꙋ свинѥть и земла въ дънъ Мѣ(а)хта (?) бега, и би вода ꙋ Стачевꙋ Горицꙋ више Ꙋкла, въ лето ҂з҃ и ·п҃·и҃· ѡ Никольдне.

Да се зна ко би плима велика по въсои Зе(ти) и потонꙋше пола по Зети до Берславъ орсцъ (?).

Записи (истом руком) у рук. Берлин. Библ. бр. 29. — Исписао г. Акс Обрадовић.

1592.

5994 Ѡ семь троуди се смѣренїи їер'монах Даниль вь лѣт(о) ҂з҃р҃·

Запис у рук. Пловдив. библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 344.

1594.

*5995 Ѡ семъ писанїи трꙋди се см(е)ренїи и мьнши вь иноцѣх Данило ѥрмонах вь лѣто ҂з҃р҃в҃· и настоѩнїемь и трꙋдомь блаженаго игꙋмена Макарїа, да мꙋ господ богь прїими трꙋдь и моленїа вь своѩ си вь вѣкы, амин.

Запис у рук. м. Вољавче. — Исписао г. Ал. Белић.

1598.

*5996 ....писа се сїа книга месечникь феврарь [вь лѣто] ѿ сьзданїа мироу ҂з҃р҃ѕ҃ кроуг [сльнцоу к҃]к҃, а лоуни д҃і҃, злато число г҃ [темелїе] в҃, епакта е҃ мѣсеца їоулїа л҃а҃ [вь х]рамѣ вьвѣдѣнїа прѣсветїе богородице, а троу[домь и п]одвигом кур їгоумена Макарїа с[ь бр]атїами, моунастир Равнаа Рѣка, хр(амь) светаа троица. Молю же се и азь троудники се ѡ сем старим ꙗко ѡтцемь, сьвьзрастнїим ꙗко братїам, юнїе ѡ Христоу братїю нарицающе, что вь моемь роукодѣлїи сем ѡбрѣщете погрѣшено речїю или словцем, исправлꙗите вашими добрими оуми и бистрими и пѡдобними високопарним ѡрлѡм, нас же смѣренїих и моутнооумних не кльнните, любве ради божїе, понеже вѣх оумѡмь оубогь, а завенїемь богать, и прочаа моа неисправленїа како извчьтоу здѣ смѣренїи чрьнацъ Дионисїе, тьчїю именемь иночьскымь ѡбложенїи, дѣлиже никакоже.

Сїа книга моунастира Светїе Троице.

Запис у рук. ман. Вољавче. — Исписао г. Ал. Белић.

1611.

5997 Писалъ (а)зъ грѣшнихъ попъ Стоиѡ ѿ село Кѡстенецъ, мѣсеца маиꙗ ѕ҃і҃ дьнъ въ дьнъ петакъ ѕ҃ часъ дне. И да се зна кѡга бистъ дьжды и бистъ м҃ дни, м҃ нощи въ лѣтѡ ҂з҃р҃і҃д҃.

Запис у рук. Пловдив. библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 344.

1632.

5998 Вь лето ҂з҃ тисоущное р҃м҃ прі игоумена Никодима, да се знае что соуть црковне ѡдежде: е҃і҃ фелоне, з҃ стихаре, и҃ чивтове нароуквице, в҃і҃ петрахиле, а҃ ѡрар, а҃ вдналница сребрена, в҃ потира сврьни, в҃ крьста полащени.

Запис у рук. Пловдив. библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 345.

1633.

5999 Сїа доушеспасна кнїга, глаголеми ѱалтирь, оу храм светаго Ѻнофрїа, беше се пороушила до конць, и покѣза ю кур

ер'монах Ѧданасіе, а монах старць Жив'ко, господь да прости помілѹе, и иже глаголет писаніе: сьчетан вь недрех Аврамѹ, Исакѹ и Їаковѹ. Оувеза е въ лето ҂з҃·р҃·м҃·а҃·

Запис у рук. Пловдив. библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 339.

1677.

6000 Да се знаеть сїа книга, глаголеми ѱалтирь, ѿ сел(о) Лазорово иолѣ (Полѣ?), како бѣше прѣжде порѹшена и расипана, и повеза ю Михаиль ермонахь ѿ манастирь Слеп'че, вь прѣдѣли Прилепьскїе, вь лѣто ҂з҃·р҃·п҃·е҃· Кѹпї а Бялько, синь Сидоровь, за свою дѹшѹ ї wчевѹ и материнѹ; помени, господи, ктитора Бяльчета ї Сидора и Проика и Митра ї Стоянъ....

Запис у рук. Загреб. библ. — Г. Ильински, Рукописи Верковића 5.

1682.

6001 Сия книга ѹ сѹть(?) хс҃а, спречи ·д҃· благовещенїе ко҃ приложи попь Мѹцо ѿ село Калофь ѹ манастирь Сопоки, храмь вьзнес(ен)їе господа нашего Ісоуса Христа, при їгѹмана Їосифа, да слѹжи светыи цркве. Ко се покѹси да та (=га?) посвои или ѹкрадне, или попъ, или калогирь или грамакь (!) или просгь члколъ(!), да е прок(л)етъ ѿ ·тнї· ны(!) светиы wце и ѿ самого господа бога въседржителя, и да има wчестїе рекше: възме, възми, распети его. Вь лѣто ·з҃· тисѹщѹ··р҃·ч҃·, при попа Дамнасїа, и при попа Стонка (? Стоика?), бог да ги то в вѣчнал(!)

Запис у рук. Пловдивске библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 346.

1683.

6002 Да знае кога ѿдиде царь Мехмедь на Немце вь лето ҂з҃·р҃·ч҃·а҃· Вь то време беше егѹмень на свети врачї Янтонїе, на свети Гефрги Домаскинь. Беше велика нѹжда на христ(т)иане ѿ сѹрьсате. Записа азь многогрешни ереи Илиа ѿ село Карлачь, на светаго Тодwрь великомѹченика, прьво нед. пос.

Запис у рук. Пловдивске библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 345.

1693.

*6003 Да се зна (каде) приде влад. Висарион ва лето ҂з҃с҃а

Запис на зиду у паперти ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

1694., 1701.

6004 Сїа книга мне смр҃а (смеренаго?) Іефрема Јанковића, їепископа Петоцркве(с)кога и Мучачкога, Сегеткару и Канижи, Шиклешу и прочим. Сїе преписах помоци ради покровителници моей пречистей владичици и богородици и приснодевей Марїи и светому великомученику и победоносцу Христову Геωргїю рукою преподобнейшаго инока Їефрема Хиландарца въ лето господне ҂а҃ѱ҃а, месеца април(а) ·к҃г· у Печую, повнегда же прием дарь кел. а(р)хїеренства лето господне ҂а҃х(ч҃)д҃ месеца април(а) и на саму пасху у Свети Андреи више Будима въ пречаснїа храму успенїа пречистїе богородице, а ѿ битїа ҂з҃с҃в҃.

Запис у рук. у Печварској цркви. — Лет. 25, 17.

1695.

6005 Рукою грѣшною и бренною конъць прїеть сїе мѣсеца їоунїа ·д҃· Исписа се сїа божествна книга, глаголемі минеи мѣсеца маи, у светы монастирь, храмь светы врачи Кузма и Дамїань; настоат(ель) бїсть егумень Θеωфанъ їеромонах. И кои ке се покуси да ю изнесе из мона(с)тырь, или да ю придади(!), или да ю замрачи, да буде прокленть ѿ светых ·т҃· и ·и҃ї· ѿць, светы врачи Кузма и Даміань. Вь лѣто .з҃с҃г҃·

Запис у рук. Пловдив. библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 345.

*6006 Їеродїе Пивац, знаи, лето ҂з҃с҃г҃· Тогда бн҃ та па҃ Шеи҃ ѿ Требина, оубио[1] га[1] богь[1] по[1] сароукоу[1] и[1] по[1] главн[1], и тако знаи.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 45. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

[1] Ово тајном буквицом.

1698.

*6007 Да се зна када се ωгради мостъ[1] лета ҂з҃ и ·с҃ѕ҃·, мартна месеца ·а҃· данъ поче се градити.

Записи у рук. Берлин. Библ. бр. 33. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

[1] на Морачи.

1703.

*6008 На 1703 нека се зна каде дох(о)ди ѹ манастиръ и Милета (П)етровићь.

Запис на зиду у паперти ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

1705.

*6009 Лето ҂з҃с҃г҃і҃ ѹзе гр(ѣ)шни попъ Ђеωргїе манастиръ Ловницѹ, светаго великомѹченика Христова Геωргїа и попова.

Да се зна каде ωтвори цркви грешни ереи . . . . лѣта ҂з҃с҃г҃і҃

Записи на зиду у паперти ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

до 1708.

*6010 Да (се) зна каде приходи зде Мелетїе егзарх(?) Босни. бист и архидіакон владике Висарионь . . . ҂з҃с҃

Запис на зиду у паперти ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

1711.

*6011 ҂а҃ѱ҃а҃і҃ би рат на Москви.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 20. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6012 Са Агарани тиⷯ лѣто (҂а҃ѱ҃а҃і҃?) васе скрⷠбно и победно би: сваки ω сѣби господаⷬ (=господар?) бѣше . . . . победно беше и не могаше христиани с миром никоуд пронти.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 20. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1712 (?)

*6013 Сию книгѹ чатихъ азь грѣшни нарѣчени Герасим капоноша, ѹбоги дѹшею, а богати грѣси . . . . ваздаю преблагаго владикѹ, ωле мне! ва лето ҂з҃с҃к҃[1]

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 43. — Исписао г, Акс. Обрадовић.

[1] с҃ непоуздано.

1714.

*6014 Савриши се сан требникь лето ѿ рождаства Христова ҂а҃ѱ҃д҃і҃, мѣсеца іюлїа к҃е҃ дьнь ва монастиру називаемом Моноштор, храм введенїе пресветїе богородици, при настоещом епископе кур Григори, рукою мне оудаго и многогрѣшнаго Виктора Леп(а)в(и)ница. И молю се чатущим, братїе чьстнаа, аще что ӕко чловѣкь погрѣши, ви же любимици, исправлӕите, и не завидите, ӕко благи раби Христови, понеже невежда есам и удожаству неискусан, и скорости ради погрѣши. Єгда се писа, ӕзку имеӕ ѿ некоего брата, уӕзвила га света богородица вь дьнь страшнаго испитанїа, и аще что погрѣшено обрѣщете, того ради понеже више мисаль имах ѡ ӕзви, неже ли ѡ удожаству.

Запис у рук. Новосад. Гимназ. библиот. — Исписао г. Т. Остојић.

*6015 Да се зна кад се прѣстави ӥгуман Ѯидонїе[1] мѣсеца февраруара г҃і҃ дьнь лѣто ҂з҃с҃ и к҃в҃

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 39. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

[1] ман. Острога? Упор. бр. 2810 из истог рукописа.

1722.

*6016 Се да се зна, кад се престави Билотие Троичанинъ у Бирчу оу попа Георгіа; престави се .... лѣто ҂з҃с҃л҃, ѿ рож. Христова ҂а҃ѱ҃к҃в҃ То писа Ристо Поповићъ.

Запис на зиду у олтару ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

*6017 Си ѡхътои презвитера Милована, подписа се на 1722 мѣсеца ферфара 6 данъ. Ѻсмогласникъ.

Сїа книга презвитера Милована, глаголемии ѡхтаи петогласник.

Запис у ст. штамп. књизи у епарх. књижници у Н. Саду. — Исписао г. Тих. Остојић.

1713.—1725.

*6018 Сиӕ книга ѡвтоих попа кур Николе. Писа месеца марда к҃е҃ дан ва лето ҂з҃ и с҃ — Тада беше студена. И ва то време беше меѓа Црно Горо(?) Турска и баурска; и беше патриархъ

српски кѵр Моисеи и владика Босни Мелентїе, и писа ȣ Рачи близȣ реце Дрине.

Запис у ст. штамп. књизи у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

1730.

*6019 Сиы божаствна книга новаго глаголеми завета тасдамьта попа Раш'ка ҂а҃ѱ҃л҃ или 1730, и потомь ȣзе ї ....

Запис у руск. штамп. књизи у приватним рукама. — Исписао г. Зах. Поповић.

1734.

*6020 Нека се зна каде се покалȣђери Инсаина Ивановъ ѿ села Постена ѿ рожства Христова ҂а҃ѱ҃л҃д҃.

Да се зна каде се покалȣђери Исаиа Иван(овъ) ѿ села Постена ȣ рамȣ светога Петра и Пакла ва лето ·ѕ҃· тисȣщно ·с҃м҃г҃·, ѿ рождаства Христова ҂а҃ѱ҃л҃д҃.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 36. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1734., 1735.

*6021 Си свѧти и божествени храмъ поче се зидати во лета ҂а҃ѱ҃л҃д҃ месеца маиы ·к҃з҃·, а саврши се месеца ѡктомбриа дан ·ѕ҃· И поче се писати на годинȣ ҂а҃ѱ҃л҃е҃ месеца маїа ·а҃· дан, а соверши се месеца септевриа д(?) дан, аминъ.

Запис на источном зиду у м. Драчи. — Исписао г. Ал. Белић.

1739.

*6022 Да се зна Ристо Поповъ ȣ Бирчȣ, лето ҂з҃с҃м҃з҃.

Запис на зиду у паперти ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

1731.—1740.

*6023 Мелен(т)ие, милостию бож. мт. Бо(са)нски. Писа Ристо.

Запис на зиду у олтару у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

1744.

*6024 Си минеи пр(е)чати ермона(х)ъ Теωдоръ, ва лето ҂з҃с҃п҃в҃ пр...мъ н8... (=при иг8ман8?...) Арсению еклисар8.[1]

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 33. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

[1] м. Мораче.

1755.

*6025 Писа[1] Спасое Поповъ 1755.

Запис у рук. м. Војавче. — Исписао г. Ал. Белић.

[1] Ову белешку.

1758.

*6026 Сия светая и д8шеполезна книга, глаголемая минеи празнички и катадневни и прочая, благовенеишаго протопрезвитера кvр Савве Геωргиевича Протопопича, ωдъ наие Т8зланске, села Драг8не, близъ Т8зле.

*6027 Тогда се сазида и сагради чесни храмъ иже ва свети ωца нашего Николае архиеписк8па Мирилиќиинског чудотворца 8 сел8 Мачковц8, близь Ябланице, наие Т8зланске, при господин8 митрополит8 Валевском8 кvр Тедосию Стевановичу Поповичу; и тр8дивши е ωтац и цели(?) наместникъ митрополие Валевске и санчака Зворничкога кvр Филоте8 Стеванович8, житель манастира Добрићева, сия лета господна ҂а҃ѱ҃н҃и҃. — 1758.

Запис у ст. штамп. књизи у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

1759.

*6028 Сіа цркъвъ Сечуиска започе се зидати лѣта 17[1]59 месеца септ. 15.

Запис у ст. штамп. књизи у епархијској књижници у Н. Саду. — Исписао г. Тих. Остојић.

[1] 7 није поуздано; налик на 5.

*6029 ҂а҃ѱ҃н҃д҃ лето месеца маия к҃г҃ престави се протопопа Сава, при владици Теходосию.

Запис у ст. штамп. књизи у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

1761.

*6030 Сиꙗ света божественаꙗ книга, глаголемаꙗ манастира Добрићева, хърамъ введение пресветеи владичице нашеи богородице и присно дѣви Марии, ва ҂а҃ѱ҃ѯ҃а҃. месецъ анꙋариа.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 20. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1773.

*6031 Зде пріде Никодимь Хрмняць †773 и Мелетие Троичанин ігꙋман.

Запис на зиду у паперти ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

1774.

*6032 Зде приде Аксентие Троичанинъ ҂а҃ѱ҃ѱ҃д҃. 1774.

Запис на довратнику у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

*6033 Сиꙗ книга ѿ катизмахъ, ѿ чемъ кое слово износи, ѿца наш(е)го архимандрита Симиона ѿ Мораче зовоми, рамъ ѿ успение, восприꙗхъ аз ꙗ иереи поп Радое ѿ Коуча, син попа Разопака (? =Радована?) ѿ тоижде ҂а҃ѱ҃о҃д҃.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 1. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1776.

*6034 Знати се када приде попъ Иѡванъ на поповинꙋ ꙋ Бирачь, и повеле мꙋ и даде мꙋ . . . . епискꙋпъ Кириль 1776.

Запис на зиду у олтару ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

1777.

*6035 Зде прїиде їермонахъ Григорие Доволацъ на 17707.

Запис на дворнику у ман. Ломници. -- Исписао г. Зах. Поповић.

1778.

*6036 Маниш и грешни е(ро)м(он)ах Гавро Требинац р8кою, молимъ свакога свештеника не заборави на свети таинамь радї себе ї свое д8ше 1778.

Запис на зиду у олтару у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

1779.

*6037 Зде приде iермо(на)хь Никодимь Хрмнанинь 1779.

Запис на зиду до иконостаса с леве стране у м. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

*6038 Писа iермонах Софронїе Добриђевац . . . . . 1779 лѣто.

Запис на зиду у олтару у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

1786.

*6039 На 1786 лето, тогда приде iеромонахъ хаџи-Р8вiмъ ѿ Валева ва в сеи монастиръ Волавч8, мая 1 числа, на светаго пророка Їеремию, и са мномъ iереи Креста ѿ села Гвозденовића, нахiе Валевске, отиде Валева ꙗко ↑ часа, том8 слава в.

·єі. на 1786 лето при господин8 г. и митрополит8 Иѡакiм8 Валевском и при цар8ю(!) т8рецкомъ Абд8лъ-Ахмидъ, и при патриярх8 вьселенском8 Аврамїю, тогда приде iеромонаъ хаџи-Р8вимъ во в сеи монастиръ светыихъ архангелъ Михаила и Гаврила, и прочихъ силъ безплотнихъ, зовомъ Волявча, и при иг8мен8 тояжде (о)бители Рафаил8 Михаиловићу, ѿ села Тр8дела, во нахiи Р8дничкои, и тогда приде iеромонахъ Филимонъ Антонијевић, и Митрофан, книгоповезателъ, ѿ села Кићина,

зовомъ Плаћина. И тои више именовати Рȣвимъ и Филимонъ, си бѣхȣ ѿ Валева: Рȣвимъ ѿ села Бабине Лȣке, Филимонъ ѿ села Грабовца, зовомъ Антоніевићъ, и тому слава во вѣки — аминъ.

Запис у рук. м. Вољавче. — Исписао г. Ал. Белић.

*6040 Извѣстноже бȣди всакомȣ взращемь на сїю светȣю книгȣ, глаголемȣю пролог, на 1786, априла послѣдныи числъ здѣ во монастиръ Волявчȣ пришалъ іеромонахъ хаџи Рȣвімъ Нешковић, от предѣла Валева, села Бабине Лȣке, при-гȣманȣ іеромонахȣ Рафаилоу того монастира, по томъ насталъ іеромонах Рȣвімъ намѣстникомъ. При томъ того года пришелъ іеромонахъ Филимон, от монастира Драће, їеромонах Митрофан, книгоповезателъ, при митрополиту Іѡакімȣ Валевскомъ, при тȣрецкомъ сȣлтанȣ Абдȣл-Ахмидъ 12 годища егѡ богомерскаго царованія.

Запис у рук. м. Вољавче. — Исписао г. Ал. Белић.

*6041 Книга тестамента мене попа Николая Авраамовића из Требесина, ѡгради е своима грѣшнима и недостоинима рȣкама. Писа се ва 1786 года месеца авгȣста 18 дне.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 9. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

око 1786.

*6042 Сеи светая и божественая книга мнѣ грешнаго раба божия презвитера Николая Аврамовића.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 19. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1794.

6043 Ѡбновитель манастира Пиве хаџи ігȣмань Арсение Пиваць Гаговичъ ≠·а҃·ѱ҃·ҁ҃·д҃·[1] 1794 ианȣариа 6.

Запис на довратном стубу у м. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић. — Овај је запис нетачно штампан под бр. 3417, и овим се замењује.

[1] ҁ је налик на 7, али по годинама означеним цифрама (1794) држим да треба да буде ҁ.

1797.

*6044 Максимь Стѹденичанинь приде месеца марта .г҃. день 1797.

Запис на довратнику у м. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

1801.

*6045 Прешбрете сию книгѹ пршлогъ мнωгωгрешни іермонахъ Михаїлъ въ Белїградѣ кωдъ хаџи Петра Сараплие, а принесохь у мωнастиръ Волявчѹ.

Ѡбрете ся сия книга пршлогъ въ Белиградѣ на 1801 в лѣто кодъ хаџи Петра Селаха; бяше зарωблена Тѹркωмъ Немачке Краине.

Запис у рук ман. Вољавче. — Исписао г. Ал. Белић.

1802 (или 1820).

*6046 Знати се како е био везиръ Али-паша Моралїя на Босни на 182.

Запис у рус. штамп. књизи у прив. рукама. — Исписао г. Зах. Поповић.

1803.

*6047 Знати се пошто шеница бихъ ѹ Сараювѹ на лѣто 1803, шиникъ гроша 36, товарь сиена гроша 5, 6 кокош, ѩе паре 3.

Запис у рук. ман. Вољавче. — Исписао г. Ал. Белић.

1818.

*6048 Сїѧ врата ограда шбнови Богоевичъ (и)з села Драче (ш)цѹ за дѹшѹ (и) живимъ за здравїе н(а) 1818.

Запис на вратима м. Драче. — Исписао г. Ал. Белић.

1823.

*6049 У име божие будетъ на 1823, нека се знаде, када се покри крамъ святога великомꙋченика Геѡргие на 1823; мѣсеца декемра денъ 1. поче се, сврши се мѣсеца фебрꙋаріи. И тада бияше зима и лед великъ, и тада се све ѡспече и начини. І би попъ Іѡва ї попъ Стевванъ ѡ села Ѡсмака, їзвадише їзꙋнъ у везира Босанского, ї дадоше везирꙋ за бꙋрꙋмтию гроша 3 иладе; масторима и за гозђе дадоше 12 кеса. — Када бияше црква ѡголела, свакога би года била кавга ї галама, и би ѡ великоме годꙋ и чоекъ погини; а када се покри црква, ѡ-тада ни кавге ни галаме, рече би миръ божи.

Запис у тевтеру ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

1825.

*6050 Иермонах Ѳеѡдосіи Хілендарецъ приложи сію їермологію оу монастирь Ломницꙋ за вѣчное поминованіе 1825 месеца іаннꙋаріа 25 день.

Записи у рус. штамп. књизи у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

пре 1831.

*6051 Да се зна када дође Милил(!) здце(?) у манастир Морачу преи игумену Ѳеодосиу.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 1. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6052 Аз грешни писа рꙋкою своею Андриа . . ꙋ манастир Морачꙋ на пенђер више чесме, и ꙋчинише салтир катизмꙋ . . . и таде сагради игꙋман Ѳеодосие кꙋлꙋ ниже чесме до међꙋпнице.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 26. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1831.

*6053 Знато бѕди когда се престави игѕманъ Ѳеѡдосие Морачанїнъ на ҂а҃ѿл҃а҃ года.

Запис у рук. Берлин. Библ. бр. 40. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6054 Знати се када погибе Илия . . . на вучу ҂а҃ѿл҃а҃.

*6055 Нека се зна када погибоше Нишићи ҂а҃ѿл҃а҃.

*6056 Да се зна када ће (=дође?) аћи (=хаџи?) Пивац Ѳеодосие у Морачу ҂а҃ѿл҃а҃. года при-гумену Димитрију.

Записи у рук. Берлин. Библ. бр. 1. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

1832.

*6057 Ѿ божияго повеленія то лето би ї роди добро ѡ рожества Христова на 1832 лѣто. Ї те зиме не би снега ѿ рожества Христова до і(!) мѕченика. И те зиме би млого болести.

Запис у руск. штамп. књизи у ман. Ломници. — Исписао г. Зах. Поповић.

НЕДАТИРАНИ.

(1492?)

6058 Вь летѡ ·з҃ хиладнѡ да се знаеть си аки га кь кѡ (=сиа к(н)ига кькѡ?) ѡкѕпи сиа книга ѿ Карашрмань Никѡла Пекѡвь, дадеше сто ни (!) за своа доуша, мѣсеца маиа ·и҃· дьнь.

Запис у рук. Пловдив. Библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 345.

6059 Сиꙗ книга глаголеми мл҃итникъ(!) кѹпи(?) кѕпи Христѡ хлебаръ ѿ Етиман(?) и прилѡжи ꙗ ѕ село Кѡстенецъ, ѕ храмъ светагѡ араха . . . гла? Махаила (!), да мѕ слѕжи ѡцѕ Иѡнѕ а Грѕги, и за негѡвѕ дѕшѕ, и за негѕвѕ подрѕжие Атанаса.

Запис пре 1611 год. у рук. Пловдивске библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII. 3, 344.

6060 Да се знаеть сиꙗ книга триплать ѿ свети врачи. Кое е ке зе, да е проклеть ѿ триста ·и҃і. богоносни ѿци и от свети бесребрьници Козмана и Дьмꙗна.

Запис у рук. Пловдивске библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3, 345.

6061 Сиꙗ книга глаголеми мца млитикъ(!) кѡꙗ слова ѿ привзва(!) Іс8съ Претра(!) и рече ему: господи боже мои, призри съ небесъ и вииждъ що се чини на земли: т8га на хриħ (хришħане?) ѿ преклити агарени, ѿ преклити Мачари и ѿ преклити Немци и Латини и Хо(р?)-ватье.

Запис у рук. Пловдив. библиотеке. — Извѣстія Имп. Ак. Н. VIII, 3. 344.

*6062 Иг8мнь Рафаилъ к8пи за триста асприхъ и ·к҃· си пролокь.

Запис XVII века у рук. Берлин. Библ. бр. 29. — Исписао г. Акс. Обрадовиħ.

6063 Исоус Христось. Да се зна какѡ ѿкоупи сию книгоу часловаць Маньда и Радань за свою д8ш8.

Запис XVIII века у рук. у прив. рукама. — Лет. 25, 21.

*6064 Сїѧ книга мнеъ грешнагѡ старца Филодеѧ Ж8плѧнина, инѣ же Ѡстрожанина.

*6065 Сїю книг8 ѿк8пи Аггина за свою д8ш8, да б8деть ѥи вечни помень, и приложи е попоу Нед8, богь да прости.

Запис XVIII века у рук. Берлин. Библ. бр. 24. — Исписао г. Акс. Обрадовиħ

*6066 Сию книг8, нареченіе сырьскым ѥзыкѡм паренись, словен'скым ѥзыкѡ҃м глаголюмы Ѥфремь, пречати Станиша.

Запис XVIII в. у рук. Берлин. Библ. бр. 43. — Исписао г. Акс. Обрадовиħ.

*6067 Мисаилъ еромонахъ грѣшны Хиландарць.

Запис XVIII в. у рук. негда м. Мораче, сада у Берлин. Библ. бр. 40. — Исписао г. Акс. Обрадовиħ.

*6068 Сию книгꙋ пролоγь ѿкꙋпи ї҆з ропства тꙋрскога еромонахь Паїсие стотернавии(?) за свои помень у манастирь Воля . . .

Запис XVIII—XIX века у рук. ман. Вољавче. — Исписао г. Ал. Белић.

*6069 Сиꙗ книга минеихъ монастира Добрићева.

Запис XVIII—XIX века у рук. Берлин. Библ. бр. 23. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6070 Сїю книгꙋ приложи грѣшни попь Вꙋкашин' храмꙋ пресветие владїчице наше богѡродице ꙋспенїꙗ ѥє въ Морачи.

Записи XVII—XVIII в. у рук. Берлин. Библ. бр. 40. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6071 Да се зна сиꙗ книга монастира Мораче, храма Ꙋспенна преставатие владичице наше богородице и присно деви Марие.

*6072 Сию книгꙋ пречатихь азъ грешни Стефанъ.

Запис XVIII в. у рук. Берлин. Библ. бр. 41. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6073 Сиа книга, глаголеми апостолъ црькве светаго апостола Петра и Павла.

Запис XVII—XVIII века у рук. Берлин. Библ. бр. 14. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6074 Ова книга манастира Студенице.

Запис XVIII—XIX в. у рук. Берлн. Библ. бр. 18. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6075 Да се зна сиꙗ книга, глаголеми молабникъ храма введенна пресветие владичице.[1]

Запис XVI—XVII в. у рук. Берлин. Библ. бр. 24. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

[1] м. Тронoше? Упор. бр. 602 из истог рукописа.

*6076 Сию светꙋ и божественꙋ книгꙋ, глаголеми апостолъ, кꙋпи га Вꙋле Миловановић себе за здравле, а Николи за дꙋшꙋ, богь да прости.

*6077 Си книга божествена апостолъ монастира Шѕдикове.

Записи XVIII в. у рук. Берл. Библ. бр. 12. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6078 Іеромонах Іероним.

Запис на зиду у м. Драчи. — Исписао г. Ал. Белић.

*6079 Василие Косиеревацъ грешною рѕкою пишемъ васакомъ свещеникѕ ки би се ѡвди ѡбреш, помените нас ради на светимъ таинамъ. И светое писание глаголеть: пращаи дрѕгъ дрѕгѕ сагрешенна, и моли се дрѕгъ за за дрѕга. Простите, не би законъ било ѡво ѡвѕдъ писати, али виђе ѡ старпега, те и я сагреши.

Запис XVIII в. на зиду у олтару ман. Ломнице. — Исписао г. Зах. Поповић.

*6080 Въ тажде дан (1 јуна) прѣстави се ер'мо(на)х Методіе.

Записи XVIII в. у рук. Берл. Библ. бр. 34. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

*6081 Азъ слаби Никифор придох въ сіе мѣсто Борач именем, ·є҃· книга оправих, и сію паперих прѣ блажених свещеницѣх Вуи, Авраму и Остое.

Запис XVIII в. у ст. штамп. књизи у епархиској књижници у Н. Саду. — Исписао г. Тих. Остојић.

*6082 Да се зна како отала (=остављa) Иво Пиеро на самрти своме дѕховникѕ попѕ Никѕ доницѕ (=деоницу?) земле, що се зове на Пановъ, а син мѕ се облега за нѕ барио ѕлїа датъ.

Запис XVIII в. у рук. Берлин. Библ. бр. 46. — Исписао г. Акс. Обрадовић.

ДОПУНЕ И ИСПРАВКЕ.

—

1. К ТЕКСТУ.

Бр **8** — треба: **аз Владо.**

18 — треба: 1259; ꙅ҃.ѱ҃.ꙃ҃.з҃.

19 — упор. бр. 38, 1029 и 5543.

29 — избацити, јер је тачнији текст у бр. 3808, 3809.

31 и **32.** избацити, јер је исто потпуно под бр. 1106 и 1484(?).

61 — биће познији, те би можда требало да дође у трећи одељак.

77 — упор. бр. 3664.

85 — у Букурешту у Нар. Музеју.

88 — око год. 1653, упор. бр. 1498.

100 и **101** — заменити тачнијим издањем бр. 5984, 5985 (у трећем Додатку).

103 — почетак види бр. 5544.

118 — вр. 4: **ни на кога**; вр. 10: **на господа бога.**

149 — после: **благочьстываго**, додај: **господина Бал҆ше** и **христолюбываго господина...** Испред записа: **Сн свети прологь Горице Старчеве.** Биће да је ово позније. Упоредио г. Акс. Обрадовић.

164 — место **Новакь**, треба **Иванъ**; у Н. Б. бр. 314.

171—173 — **за кнеза за Лазара**; у Н. бр. 314; види још бр. 5545—5557.

193 — место овога види бр. 5577.

211 — за г. 1404. упор. бр. 276.

212 — **Сию светою... оугрьсцѣи... шесто тогова гонение ѿ начела же.** Сбор. II одѣл. Петр. Акад. за г. 1904, 268. Сада у Букурешту у Нар. Музеју.

242 — вр. 2: **имес = иже юст**(?).

254 — вр. 4: **приложи что вторьчно.** Упоредио г. Ст. Станојевић.

256 — Г. Ст. Димитријевић нашао је међу хартијама пок. митроп. Дионисија запис, који гласи мало друкчије: „...**лѣто .з҃.ц҃.м҃.д҃. ... господа, квали его вь типане велик гласомь кер8фими серафими великим огласником. Вѣрны** (?) **Ропь**". Даље је напомена преписивачева, како је на звону лик св. Николе, и да има у њему 92 оке. Нађено је 11 августа, дакле истог дана кад је и саливено, три аршина од цркве у земљи. На истој је хартији утиснут печат црквени: **печать хра: св. Нико: црк: бан.** У средини попречна црта, изнад ње крст, а испод ње 1800.

280 — вр. 2 место: **правнхь** треба: **прьвнхь**; вр. 6: **ѡбетшало.**

308 — треба пренети под год. 1446.

314 — биће [҂.з҃].ꙃ҃.д҃., и према томе треба да дође под год. 1554.

329 — Овакав исти запис има и у једном рилском рук., Спростванов. Опис 40.

344 и **345** — Види тачније издање под бр. 5575 и 5576.

349 — Избацити: 1480.

375 — избацити; в. бр. 4291.

378 — избацити, јер је глагољски.

390 — треба: **велики пьркалабь.**

404, 405 — вр. 4 треба: **поражающа**; Шем. Б. К. 1879; С. Д. М. 1868.

417 и **418** — види тачније издање бр. 5585, 5586.

458 — (стр. 145, 2 врста оздо) треба: сьдѣаанная ... грѣшнимь; (стр. 147. 7 врста озго) треба мар. .в҃. дьнь.

463 — в. тачније издање и потпуно бр. 5588—5591.

464 — в. тачније издање бр. 5595.

495 — у Н. Б. бр. 21.

503 — у Н. Б. бр. 494.

511 — в. тачније издање бр. 5584.

517 — у Н. Б. бр. 21.

557 — у Беочину.

572 — тај. буквица: Калиникь (?).

580 — треба ҂з.а҃.ф.н҃.д҃.

589 — треба: тисоущное и .ѯ҃.ѕ҃.

597 — пренети под г. 1599, јер те, а не 1558, падају кругови сунца и месеца.

611 — у Н. Б. бр. 686.

651 — избацити; исто бр. 1573.

679 — свршава се запис на предњој корици: ҂з.ѯ҃.б.ѯ҃. месеца, па на задњој корици други запис: христоименитимь господним людемь мирь и благословение ѿ господа бога и прѣчистїе вь дни ... у Н. Б. бр. 727.

702 — вр. 3: своє строуе.

718— биће исто у изводу из бр. 717.

739 — у Н. Б. бр. 702.

765 — тајн. букв. = Даниилъ писа (?)

780 — ...изволениемь божїемь и настоанїемь игоумена кирь Захарие... братства ва лето. Упоредио г. М. Сперански.

789 — треба: .р҃.м҃. и .е҃. ... од Стопане доуховнїкоу Милошоу и братоу нашем оци свети .... на права добра подобна. Уподио г. Ст. Димитријевић.

790 — пренети под год. 1697.

803 — їгоумена Даниила ї все...

824, 825 — биће око год. 1683.

853 — треба: .а҃ ф.ч҃.г҃. Строевъ.

862 — треба: .р҃.ї҃в҃. пренети дакле у год. 1604. у Н. Б. бр. 717.

884 — треба: Гл. XXI.

885 — упор. бр. 1104.

903 — треба: фа҃ .д҃. ап(рила).

915 — треба: Просвјета 1896.

952 — треба: 7114.

954 — Гл. XLII. 17.

957 — тај. букв. = Панкратїа.

996 — Благоволенїемь вь троици славимаго бога и повелѣнїемь .... вь манастироу. Упоредио г. М. Сперански.

1014 — ҂з.ѯ҃.р҃.к҃ г҃. Упоредио г. М. Сперански.

1060 — тај. букв. = даскал.

1078 — Гл. LII, 6 и 7.

1082 — треба ставити у позније записе; препис са штампаног у Кијеву.

1083 — луни .г҃.

1094 — ...страною. Да повем, оци и братїе, почто зле писахь понеже тако прїех ѿ (оу)чителя моего, а дроугое дело седещоу ми вь поустини тѣлом, а оумоу скитающоу се тамо кь мире, того ради не вьзмогох исправити, или двѣма вѣщма одолети. Да вести поведаю... (прекида се). Ноту избацити. Упоредио г. М. Сперански.

1111 — у Н. Б. бр. 346.

1125 — упор. бр. 1813 и 1827.

1183 — избацити: тачније издање бр. 5649.

1212 — ...христїане, богь да их прости.... аспри сь всем оправданїемь. Упоредио г. М. Сперански.

1219 — Гл. XLIV, 240.

1242 — Гл. XLII. 26 и 7.

1254 и **1255** — види тачније издање бр. 5659, 5660.

1303 — .р҃. и .м҃. и .ѕ҃.

1309 — Єуфимїю їеромонах(оу) вь лѣто. Упор. г. М. Сперански.

1336 — епахть .г҃.

1340 — ...вечни помен. Упор. г. М. Сперански.

1378—1380 — упор. бр. 142.

1441 — ...Феофила егда .... оумомь вьсегда валяе се вь кале тїменїа, едино да .... якоже слышоу ... ѿ лютога .... чтавшаго вь лѣтѡ .... .к҃.в҃. оу Троици. Упор. г. м. Сперански.

1460 — ҂з.а҃. и .с҃. и .ї҃. ас.

1465 — исти запис и на једној књизи у М. Добрићеву. Л. Нинковић.

1466 — ҂з.а҃.х҃ н҃.а҃. .... Гаврїил инок (тај. букв.).

1497 — избацити: тачније издање бр. 5675.

1507 — пренети под г. 1662.

1528 — избацити; тачније издање бр. 5682.

1534 — у Н. Б. бр. 144.

1542 — упор. бр. 820, 1516.

1550 — априла .ѕ҃. Упор. г. М. Сперански.

1555 — тај. букв. = Висаріωнь.

1568 — ва попи Іосифа.

1581 — пренети под год. 1622.

1599 — ...ωгради. Игꙋменъ Севестианъ. Упор. г. М. Сперански.

1600 — пренети под г. 1633.

1632 — ҂з҃.х҃.ѯ҃.ѕ҃. на крају тај. букв. = ꙋ Бани.

1633 — ҂з҃ х҃.ѯ҃.и҃. Упор. Г. А. Иљински.

1635 — Ѳемелїа .к҃.ѕ҃.

1642, 1643 — година треба да је 7179, јер је 1671 год. ускрс пао на Ђурђевдан.

1702 — ҂з҃ ф҃.л҃.

1731 — сектем(ра) ... код Бꙋдима.

1757 — Милꙋтинь Ћꙋрїнь, Иvань Рашићь. Упор. г. М. Сперански.

1759 — лѣто ҂з҃.ѕ҃.р҃.п҃.ѕ҃.

1780 — упор. бр. 1819.

1829 — приложише ка црковь сараевскꙋю, светыхь архістратихь Христꙋ..... Упор. г. М. Сперански.

1830 — Гавро ї Мар. (к?) Упор. г. М. Сперански.

1890 — Лет. 25, 22.

1926 — грѣхом богати Якакꙋмь ... ꙋ Сараевꙋ погрѣшенна же кцлωωвωн (= простите) оꙗ҃шиенниссїіа авиигш' на квωд (= писа). Упор. г. М. Сперански.

1939 — ....савръшенїемъ светаго .... храма .... ҂з҃.ѕ҃.р҃.ч҃.д҃. Упор. г. М Сперански.

1954 — Гл. IX 246.

1957 — тај. букв. = Теофанъ.

1959 — 1692 года.

2008 — изноурененемь сребрникъ Висаріωна. Упор. г. М. Сперански.

2021—2023 — пренети под г. 1697.

2046 — у Н. Б. бр. 500.

2057 — мѣсеца фер. .ѕ҃.і҃.

2059 — месеца нюлїа .ѕ҃.і҃.

2070 — ҂з҃.х҃.ч҃.д҃.

2124, 2125 — види тачније издање бр. 5735—5737.

2142 — ҂з҃.ѱ҃.д҃.

2197 — ѿ весн Банскїе.

2211 — Каронт = Карло Шведски?

2240 — избацити, исто под бр. 2043.

2308 — Лето на 1716.

2311 — капонош Геωргие (тај. букв.).

2358 — Патроша 1718.

2370 — исто са бр. 3496; на једном месту — по свој прилици овом другом — година погрешна.

2417 — поле за пꙋстениа = после запустенија?

2428 — ҂з҃.ѱ҃.к҃.а҃. Исто што и бр. 2496. на једном месту година погрешна.

2457 — избацити, исто под бр. 2344.

2458 — Лет. 158, 19.

2564 — око г. 1780; упор. бр. 3502.

2582 — Хрvсанть.

2584 — ҂з҃.ѱ҃.л҃.а҃.

2615 — у м. Шишатовцу.

2641 — Гл. XXI, 27.

2673 — избацити; по свој прилици ово се односи на запис под бр. 2348.

2678 — Просвј. 1895, 427.

2687 — генвара 2 дан.

2726 — ҂з҃.ѱ҃.л҃.д҃.

2729 — ҂з҃ ц҃.л҃ д҃.

2763 — ҂з҃.є҃.м҃.з҃.

2814—2823 — познији запис; после год. 1761 (тад приложена књига) око г. 1778.

2904 — 1745-гω.

2943 — треба: Гл. З. М. 1901, 38.

2945 — Шем. Б. К. 1888, 38.

2954 — у А. Б. бр. 26.

2988 — Стар. VII (1890) 3.

3029 — избацити; исто бр. 2858.

3040 — ҂з҃.ѱ҃.п҃.г҃.

3089 — Гл. XXV, 87.

3094 — ҂з҃ є҃ ѯ҃.г҃.

3096 — ..їеромонасѣ иждивенем Іосифа іеромонаха и Никона и Симеона іеромонаха. Д Руварац, Опис манастира 281.

3169 — исто лице и у бр. 2933, 2947, 4607.

3205 — на 1762.

3238 — и изидохом сегоже.

3286 — села Раткова.

3291 — биће исти са бр. 3302.

3417 — избацити, в. тачније издање под бр. 6043.

3436 — биће да је исто што и бр. 3447.

3485 — пренети под г. 1788.

3527 — по испису г. Ст. Станојевића овај запис гласи овако: **знано да бѹдет лѣта (?) сего дае Іѡсиф митрополит, архиепископ (?) моравскы како бие поставлен свещенником поп Вѹкашинь Ярсениевичь....** ж҃.а҃.ѱ҃.п҃.в҃.

3738 — Срп. Сион 1891, 245.

3879 — ѿ тѹдѹ 1820.

3954 — и у шеру (?) Чачку.

3975 — у Н. Б. бр. 56.

4045 — Вуичь 49.

4090 — у А. Б. бр. 26.

4202 — има у рук. лист на коме је запис.

4228 — можда је исти *Јосиф,* који и у бр. 315, и онда би био рук. пре г. 1456.

4241, **4242** — око г. 1690; упор. бр. 1926.

4263 — Ако је исти игум. Јован, онда је књига писана 1571—1581; упор. бр. 695, 696, 762.

4265, **4266** — јамачно исти старац Андрија који и у бр. 1083; дакле око г. 1620.

4272 — јамачно исти Диомидије митроп. који и у записима бр. 5611, 5612, дакле око г. 1564—65.

4274 — јамачно исти Макарије који и у запису бр. 2087, дакле око г. 1701.

4284 — избацити; исто бр. 1408.

4329 — после г. 1586 а пре г. 1608.

4366 — око г. 1759; упор. бр. 3141.

4370 — пре г. 1786; упор. бр. 3576.

4372 — око г. 1751; упор. бр. 3000.

4373 — ако је исти Марко као у бр. 2527, онда око г. 1716—1728.

4406 — око г. 1531 или 1633; упор. бр. 467 и 1251.

4415 — треба: С. Д. М. 1865, 175.

4417 — око г. 1732—1738; упор. бр. 2596, 2707, 2732, 2733, 2817.

4418 — после 1568 а пре 1608.

4423 — ако је исти Цветко који и у зап. бр. 781, 832, 833, онда око г. 1587—1592.

4432 — г. 1713—1740.

4439 — око г. 1760, јер ће бити исти Рувим који и у зап. бр. 3154.

4440 — г. 1803, в. бр. 3803, 3804.

4447 — око г. 1732—1738; упор. бр. 2596, 2707, 2732, 2733, 2817.

4451 — упор. бр. 1427; можда исти Јевлогије.

4483 — Катал. Н. Б. 73.

4497 и **4498** — биће Љубибратић: после г. 1681; упор. бр. 1776.

4503 — ако је исти игум. Гаврил. који и у запису бр. 2163, онда око г. 1706.

4528 — г. 1749—1767.

4531 — око г. 1725; биће исти Вићентије који и у запису бр. 2447.

4544 — око г. 1704; в. бр. 2140.

4548 — г. 1750—1774; в. бр. 3692.

4570 — упор. бр. 724.

4574 — биће г. 1809, в. бр. 4032.

4576 и **4678** — биће исти Азарије, а можда је исти и у бр. 855, само што је и ту година сумњива, јер издање није поуздано.

4593 — око 1710—1719, в. бр. 2210, 2369, 5753; биће исти Теодор.

4617 — око 1614—1647; в. бр. 1421, јамачно исти Силвестар.

4618 — око 1586 (пре 1602) упор. бр. 781, 918.

4628 — око г. 1690 упор. бр. 1926, 4241, 4242.

4632 — око г. 1595 (1603?); упор. бр. 865, биће исти Венијамин.

4648 — пре 1798; упор. бр. 3741, 3755.

4667 — избацити; в. тачније издање бр. 5971.

4674 — Стар. XII (1895) 71.

4680 — ако је исти Леонтије са оним под бр. 1355, онда око г. 1642.

4684 — око г. 1625; упор. бр. 1161, јамачно исти Силвестар.

4685 — ако је Будимски влад. онда 1695—1705 г.

4699 — избацити; тачније издање с годином под бр. 5909.

4716 — око г. 1740; упор. бр. 2805 биће исти Симо.

4718 — пре 1783. ако је исти Леонтије који је 1783 г. био игум.; упор. бр. 3582.

4725 – Vjest. IX (1887) 114.

4743 — Vjest. IX (1887) 113.

4766 — Гл. XXIX, 162.

4781 — избацити; исто бр. 230.

4821 — Бос. Вила 1889, 43.

4883 — Гл. З. М. 1891, 92; да не буде исти са бр. 4874? и по снимку изгледа да ће бити оба једно исто.

4897 — Vjest. XI (1889) 9.

4918 — St. X, 261.

4923 — Спом. IX, 25.

4958 — упор. бр. 1027 да не буде исто?

4964 — **Изволеннемь отца и поспѣшеннем сина и совершеннем св. духа животворещаго написа .... денъ соверши сѧ.** Д. Руварац. Опис манастира 218.

4965 — избацити; исто бр. 3096 са допуном горе приведеном.

4985 — августа 5, лѣта от Христа. Д. Руварац. Опис манастира 241.

5000 — вр. 5: **светителю Савоу**; вр. 12: **здѣ по имену**. Акс. Обрадовић.

5008 — вр. 3: **типисѣ написано**: вр. 4: **пѣвати вече(р) пшеници(8)**; вр. 6: **на меси**; вр. 7: **и до нас дошьд слово ико нѣци прѣжде нас бывьши**; вр. 26: **Сава, проикониⱳм Иⱳасафь**. Акс. Обрадовић.

5581 — избацити; има већ под бр. 373.

5604 — Лет. 25, 23.

5617 — над сликом успенија влад. Дионисија.

5635 — избацити; исто бр. 917.

5645 — в. бр. 5949.

5647 — упор. бр. 1035.

5672 — да не буде исто са бр. 1543?

5677 и **5695** — избацити, има већ под бр. 1508 и 4994.

5701 — избацити, има тачније издање под бр 1726.

5893 — око г. 1798; упор. бр. 3742.

5924 — прва половина исто што и бр. 4037.

2. К РЕГИСТРИМА.

У првом регистру.

Поговори писаца на рукописима: 5663, 5988—5991, 5994—5996, 6005, 6014.

Друге белешке по рукописима и старим штампаним књигама: 5984—5987, 5992, 5993, 5997—6002, 6004, 6006, 6007, 6011—6013, 6015, 6017—6020, 6024 до 6030, 6033, 6039—6042, 6045—6047, 6049—6077, 6080—6082.

Натписи на црквама и манастирима кад су зидани и иописани: 6021.

На вратима црквеним: 6048.

На зидовима: 6003, 6008—6010, 6016, 6022, 6023, 6031, 6032, 6034—6038, 6043, 6044, 6078, 6079.

У другом регистру.

Берлин: 5984—5987, 5990, 5992, 5993, 6006, 6007, 6011—6013, 6015, 6020. 6024, 6030, 6033, 6041, 6042, 6051—6056, 6062, 6064—6067, 6069—6077, 6080. 6082.

Ваљавча: 5995, 5996, 6025, 6039, 6040, 6045, 6047, 6068.

Драча: 6021, 6048, 6078.

у трећем регистру.

у четвртом регистру.

у петом, азбучном, регистру.